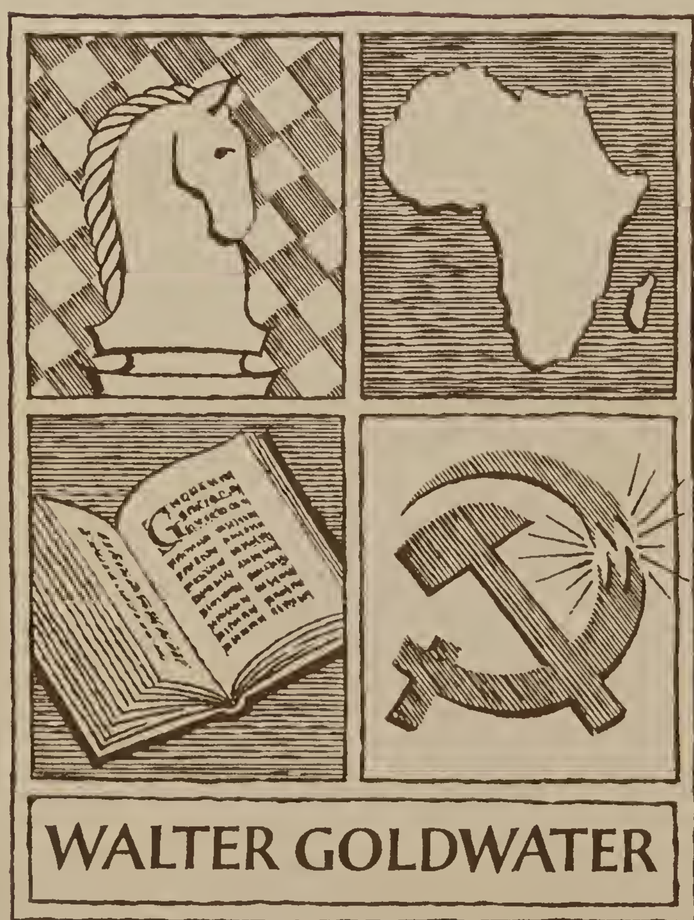
Goff H 270   74 leaves
A–H⁸ I¹⁰

The Boston Public Library

PURCHASED
FROM THE FUND
ESTABLISHED
BY
James
Lyman
Whitney
Bibliographer & Sometime Librarian

RB X Q.489. H54D

Incipit liber primus Sancti Hilarij de tri
nitate contra arianos. pictauiensis epi.

Ircũſpicienti mihi ꝓpriũ
hūane vite ac religioſum
officiũ qḋ vl' a natura ma
nās vel a prudētiũ ſtudijs
ꝓfectũ: dignũ aliqd ħ cō /
ceſſo ſibi ad itelligētiaꝫ di
uino munere obtinēt ml'
ta qdē aderāt q̄ opinione
cōi efficere vtilē atqꝫ optandā vitā videbant'
maximeqꝫ ea q̄ ⁊ nūc ⁊ ſemꝑ antea potiſſima
int mortales habent': ociũ ſil' atqꝫ opulentia:
qḋ aliḋ ſine altero mali potiꝰ materies q̄ꝫ bo
ni eēt occaſio: q: ⁊ qes inops ꝓpe q̄ddā vite
ipſius itelligit' eſſe exiliũ: ⁊ opulēs ingetudo
tāto plus calamitatis afferat quāto maiore i /
dignitate ijs careat q̄ maxime ⁊ optata ⁊ q̄ſi /
ta ſunt ad vtendũ. Atqꝫ hec qdē q̄ꝫ in ſe ſũ
ma atqꝫ optima vite blādimēta ꝯtineāt: tñ ñ
multũ vident' a ꝯſuetudine eſſe beluine oble
ctatiōis aliena: qbꝰ in ſaltuoſa loca ac maxie
pabulis leta euagātibꝰ adſit ⁊ ſecuritas ⁊ oc /
cioſitas a labore: ⁊ ſacietas ex paſcuis ⁊ abū /
dātia. Nā ſi hic optimꝰ ⁊ abſolutiſſimꝰ vite
hūane vſus exiſtimabit': qeſcere ⁊ abūdare:
neceſſe eſt hūc eundē ſcḋm ſui cuiuſqꝫ generis
ſenſuꝫ: nobis atqꝫ vniuerſis ratiōis exptibꝰ
beluis eſſe cōeꝫ. Quibꝰ oibus natura ipa in
ſũma rer̄ copia ⁊ ſecuritate famulāte: ſine cu
ra hn̄di copia redūdat vtēdi. Ac mihi pleriqꝫ
mortaliũ nō ob aliā qdē cām: hāc iepte ac bel
uine vite ꝯſuetudinē ⁊ reſpuiſſe a ſe ac coar /
guiſſe i alijs vident': q̄ꝫ qḋ natura ipſa aucto
re ipulſi idignũ hoie eē exiſtimauerūt in offi
ciũ tm̄ ſe vētris ⁊ inertie natos arbitrari: ⁊ in
hāc vitā nō ob aliq̄ p̄clari facinoris aut bone
artis ſtudia eē deductos: aut hāc ipaꝫ vitā nō
ad aliquē ꝓfectũ eē eternitatis idultā: q̄ꝫ ꝓfe /
cto nō ābigeret' minꝰ dei nō eē reputādũ vel
reſutādũ: cũ tātis afflicta āgoribus ⁊ tot mo
leſtijs ipedita ſeſe ipſaꝫ atqꝫ ipſa int ſe etatē a
puericie ignorātiōe vſqꝫ ad ſenectutis delira
mēta ꝯſumeret: ⁊ idcirco ad aliqs ſe patiētie
⁊ ꝯtinētie ac placabilitatis v̄tutes ⁊ doctria:
⁊ ope trāſtuliſſe: q̄ bñ agere atqꝫ itelligē: id
demũ bñ viuere eſſe opinabant': vitā āt ipaꝫ
nō ad mortē tm̄ ab imortali deo tribui exiſti /
mādā: cũ boni largitoris nō eē itelligeret' vi
uēdi iocūdiſſimũ ſenſuꝫ ad triſtiſſimũ metuꝫ
tribuiſſe moriēdi. Et q̄ꝫ nō iepta hāc eor̄
eē ſnīam atqꝫ inutilē exiſtimarē: ꝯſciaꝫ ab oi
culpa liberā ꝯſeruare ⁊ oēs hūane vite mole
ſtias vl' ꝓuidē prudēter: vl' vitare ꝯſulter vl'
ferre patiēter: tñ hi ipſi nō ſatis mihi idonei
ad bñ beateqꝫ viuēdũ auctores videbant': cō
munia tñ ⁊ ꝯueniētia humano ſenſui doctri
nar̄ p̄cepta ſtatuētes: q̄ cũ nō itelligere: bel /
uinũ eſſet: itellecta tñ nō agere: vltra beluine
imanitatis eē rabiē videret'. Feſtinabat āt ani
mꝰ nō hec tm̄mō agere q̄ nō egiſſe ⁊ criminũ
eēt plenũ ⁊ dolor̄: ſꝫ hunc tāti muneris deũ
parētēqꝫ cognoſcer': cui ſe totũ ipe debēt: cui
famulās nobilitādũ ſe exiſtimabat: quem ad
oēꝫ ſpei ſue opinionē referret: in cuiꝰ bonita
te iter tātas p̄ſentiũ negocior̄ calamitates tā
q̄ꝫ tutiſſimo ſibi portu familiariqꝫ regeſceret
Ad hūc igit' vl' itelligēdũ vl' cognoſcēdũ: ſtu
dio flagrātiſſimo accēdebant'. Nāqꝫ plures
eor̄ numeroſas incertor̄ deor̄ familias itro
ducebāt: ⁊ virilē ac muliebrē ſexũ in diuinis
naturis agere exiſtimātes: ortus ac ſucceſſio
nes ex dijs eor̄ aſſerebant. Alij minores ac
maiores ⁊ differētes ꝑ ptāte deos p̄dicabāt.
Nōnulli nullũ oino deũ eſſe affirmātes: eaꝫ
tm̄ q̄ fortuitis motibꝰ atqꝫ ꝯcurſibus in aliqd
extiteret: naturā venerabant'. Pleriqꝫ vero
deũ qdē eſſe opiniōe publica loquebant': ſed
hūc eundē incurioſuꝫ rer̄ humanar̄ ac negli
gētē ꝓnūciabāt. Aliq āt ipas illas creatura /
rũ corporeas ꝯſpicabileſqꝫ formas i elemētis
terrenis ⁊ celeſtibꝰ adorabāt. Poſtremo q
dā ſimulachris hominũ pecudũ volucrũ fera
rũ ſerpētũ deos ſuos collocabāt: ⁊ vniuerſi /
tatis dn̄m: atqꝫ ifinitatis parētē inter anguſti
as metallor̄ ⁊ lapidũ ⁊ ſtipitũ coartabāt. Di /
gnũqꝫ iā nō erat: auctores eos veritatis exiſti
mare: q ridicula ⁊ feda ⁊ irreligioſa ſectātes
ipis illis inaniſſimar̄ ſnīar̄ ſuar̄ opiniōibꝰ
diſſiderēt. Sꝫ iter hec aius ſolicitꝰ vtili ac ne
ceſſaria ad cognitionē dei ſui via nitēs: cum
neqꝫ incuriā deo rer̄ a ſe ꝯditar̄ dignā arbi /
traret': neqꝫ nature potēti atqꝫ incorrupte cō
petere ſexus eor̄ ⁊ ſucceſſiōes ſator̄ atqꝫ or /
tor̄ itelligeret. Porro āt diuinũ ⁊ eternũ ni
hil niſi vnũ eē ⁊ indifferēs ꝑ certo habebat:
q: id qḋ ſibi ad id qḋ ē: auctor eēt: nihil neceſ
ſe ē ex ſe qḋ ſui eēt p̄ſtantiꝰ reliqſſet. Atqꝫ ita
oipotētiā eternitatēqꝫ ñ niſi penes vnũ eſſe:

A

Acc 93-114

ea neqꝫ in oīpotētia validiꝰ īfirmiuſqꝫ: neqꝫ
in eternitate poſteriꝰ anteriuſue ꝯgrueret. In
deo aūt nihil niſi eternū poteſtqꝫ eē venerādū.
Hec igiť mĺtaqꝫ alia eiuſ modi mecū aio re
putās incidi in eos libros: q̄s a Moyſe atqꝫ
a ꝓphetis ſcriptos eē hebreoꝝ religio trade/
bat: in q̄bus ipo creatore deo teſtāte de ſe hec
ita ꝯtinebanť. Ego ſum q ſum. Et rurſum.
Hec dices filijs iſrael: miſit me ad vos q ē.
Admiratꝰ ſuꝫ plane tā abſolutā de deo ſigni
ficationē: q̄ nature diuine icōprehēſibilē co/
gnitionē aptiſſimo ad itelligētiā humanā ſer
mone loq̄reť. Nō eniꝫ aliđ ꝓpꝛiuꝫ magꝭ deo
q̄ꝫ eē itelligiť: q̄ idipꝫ qđ ē: neqꝫ deſinētis ē
aliq̄n neqꝫ cepti ⁊ id qđ incorrupte beatitudi
nis ꝑtāte ꝑpetuū eſt: nō potuit aut poterit ali
q̄n nō eē. Qꝛ diuinū oē neqꝫ abolitiōe neqꝫ
exordio obnoxium: ⁊ cū in nullo a ſe dei deſit
eternitas digne h᷑ ſolū qđ eēt: ad ꝓteſtationē in
corrupte ſue eternitatis oñdit. Et ad hāc q̄dē
infinitatis ſignificatiōēꝫ ſatiſfeciſſe ſmo dicē
tis videbať. Ego ſū q ſuꝫ. Sꝫ magnificētie ⁊
ꝟtutis ſue erat a nobis opus intelligēdū: nā
cū eē ei ꝓpꝛiū eſſet: q manēs ſemꝑ nō ēt ali/
q̄n cepiſſet: eterni ⁊ incorrupti dei dignꝰ de ſe
hic rurſuꝫ auditus ē ſmo. Qui tenet celū pal
mo ⁊ terrā pugillo. Et rurſuꝫ. Celum mihi
thronꝰ ē: terra aūt ſcabellū pedū meoꝝ. Quā
domū mihi edificabitis: aut q̄s locꝰ erit reqe
tionis mee: nōne manus mea fecit hec. Vni
uerſitas celi palmo dei tenetur: ⁊ vniuerſitas
tre pugillo ꝯcludiť. Sermo aūt dei ēt ſi ad opi
nionē religioſe intelligētie ꝓficit: tn̄ plꝰ ſigni
ficationis introſpectus ſenſu ꝯtinet q̄ꝫ exce/
ptus auditu. Nā ꝯcluſum palmo celū rurſuꝫ
deo thronus ē: ⁊ terra q̄ pugillo ꝯtineť: eadē
⁊ ſcabellū pedū eius ē: ne in throno ⁊ ſcabel/
lo ſm habitū ꝯſidētis ꝓtenſio ſpēi corporee
poſſit intelligi: cū id qđ ſibi thronus ⁊ ſcabel
lū ē: rurſuꝫ ipa illa infinitas potēs palmo ac
pugillo appꝛehēdente ꝯcluderet. Sꝫ vt in his
cūctis originibus creaturaꝝ deus intra ⁊ ex
⁊ ſupeminēs ⁊ internus idest circūfuſus ⁊ in
fuſus in oīa noſcereť: cuꝫ ⁊ palmo pugilloqꝫ
ꝯtinēs ꝑtātē nature exterioris oſtēderet: ac
thronus ⁊ ſcabellū ſubſtrata eſſe vt iterno ex/
teriora mōſtraret: cū exteriora ſua interior in
fidēs: ipe rurſuꝫ exterior interna ꝯcluderet.
Atqꝫ ita totus ipe itra exqꝫ ſe ꝯtinēs: neqꝫ i/
finitus abeſſet a cūctis: neqꝫ cūcta ei q infini/
tus ē nō ineſſent. His ergo religioſiſſimis d'
deo opinionibꝰ veri ſtudio detētus aīus de/
lectabať. Neqꝫ eniꝫ aliud q̄d dignū eſſe deo
arbitrabať: q̄ꝫ ita eū vltra itelligētias rerū eē
vt inquātū ſe ad aliquē ꝑſumpte lꝫ opiniōis
modū mens infinita ꝓtenderet: in tn̄ omnē
ꝯſequēns ſe nature infinitatē infinitas imo
derate eternitatis excederet. Qđ cū a nobis
pie intelligereť: tn̄ a ꝓpheta hec ita dicēte ma
nifeſte ꝯfirmabať. Quo abibo a ſpū tuo: aut
a facie tua quo fugiā. Si aſcēdero in celū: tu
illic es: ⁊ ſi deſcēdero in infernū: ⁊ ibi ades.
Si ſumpſero pēnas meas an̄ lucē: ⁊ habita/
uero in extremis maris ⁊ enim illuc manus
tua deducet me: ⁊ tenebit me dextera tua.
Nullus ſine deo: neqꝫ vllus n̄ in deo locꝰ ē.
In celis eſt in iferno ē: vltra maria ē. Ineſt
iterior: excedit exterior. Ita cū hꝫ atqꝫ habeť
neqꝫ in aliq̊ ipe: neqꝫ nō in oībꝰ ē. Cū uāquā
igiť optime hniꝰ atqꝫ inexplicabilis intelligē
tie ſenſu aīus gaudēt: q hāc in parente ſuo ⁊
creatore imenſe eternitatis infinitatē venera
reť: tn̄ ſtudio adhuc interiore ipaꝫ illā infini
ti ⁊ eterni dn̄i ſui ſpēꝫ q̄rebat: vt vnā incircū
ſcriptā imēſitatē in aliq̊ pulchre itelligētie eē
opinareť ornatu. In q̄bus cū religioſa mēs
intra ibecillitatis ſue ꝯcludereť errorē: hunc
de deo pulcherrime ſn̄ie modū ꝓpheticis vo
cibus appꝛehendit. De magnitudie eniꝫ opeꝝ
⁊ pulchritudine creaturaꝝ ꝯſequenter gene
rationū ꝯditor inſpiciť. Magnoꝝ creator in
maximis eſt: pulcherrimoꝝ ꝯditor i pulcher
rimis eſt. Et cū ſenſuꝫ ipꝫ ſupgradiať opatō
oēm tn̄ ſenſuꝫ lōge neceſſe ē excedat opator.
Pulchꝛū itaqꝫ celū aer vĺ ether terra maria:
⁊ vniuerſitas oīs q̄ ex ornatu ſuo vt ēt gre/
cis placet: digne idest mūdus nūcu
pari vr̄. Sꝫ ſi hāc ipaꝫ reꝝ pulchritudinē ita
ſenſus naturali metiť inſtinctu: vt etiā inqua
rūdā volucrū ac pecudū accidit ſpecie: vt duꝫ
infra ſn̄iam ſmo eſt: ſenſus tn̄ idipm intelli/
gens nō eloquať. Qđ tn̄ rurſuꝫ dū ſmo oīs
ex ſenſu eſt: ſenſus ſibi ipe loquať intelligēs.
Nōne huius ipius pulchritudinis dn̄m ne/
ceſſe eſt totius pulchritudinis eſſe pulcherri
mū intelligi vt cū eterni ornatus ſui ſpēs ſen
ſum intelligentie oīs effugiat: opinionē tn̄ in
telligentie ſenſus nō relinq̄t ornatus. Atqꝫ
ita pulcherrimus deus eſt ꝯſitēdus: vt neqꝫ
intra ſn̄iam ſit intelligendi neqꝫ ex intelligē/

tiā ſentiēdi. His itaq; pie opiniōis atq; do/
ctrine ſtudijs aīus ibutus in ſeceſſu q̄dā ac
ſpelūcha pulcherrime hui⁹ ſnie regeſcebat: n̄
ſibi relictū qcq; aliud a natura ſua intelligēs
in quo officiū p̄ſtare ꝯdtiori ſuo muneris ſui
poſſet q̄z vt tm̄ eū eſſe intelligeret: quātus ⁊ i
telligi nō pōt ⁊ pōt credi. Dū intelligentiā
⁊ fides ſibi neceſſarie religionis aſſumit: ⁊ i
finitas eterne ptātis excedit. Suberat oībus
his nālis adhuc ſenſus vt pietatis ꝓfeſſiōeȝ
ſpes aliq̄ incorrupte beatitudinis aleret: quā
ſcā de deo opinio ⁊ boni mores q̄dā victric̄
militie ſtipendio emererenť: Neq; eni fru
ctus aliqs eſſet bn̄ de deo opinari: cū oēȝ ſen
ſum mors pimeret: ⁊ occaſus qdā nature de
ficiētis aboleret. Porro āt nō eſſe ħ dignū
deo rō ipa ſuadebat: deduxiſſe eū in hāc ptici
pē ꝯſilij prudētieq; vitā hoiem ſub defectiōe
viuēdi ⁊ etnitate moriēdi vt i id tm̄ n̄ exiſtēs
ſubſtituereť ne ſubſtitutus exiſteret: cū ꝯſtitu
tionis nr̄e ea ſola rō intelligereť: vt ꝙ nō eēt
eſſe cepiſſet: nō vt ꝙ cepiſſet eſſe nō eſſet. Fa
tigabať aūt aīus partiȝ ſuo ptiȝ corporis me/
tu: q cuȝ ⁊ ꝯſtāteȝ ſententiā ſuā piā de deo ꝓ
feſſione retineret: ⁊ ſolicitā de ſe atq; hoc oc/
caſuro ſecū: vt putabat: habitaculo ſuo curaȝ
recepiſſet: poſt cognitionē legis ac ꝓphetaꝝ
iſtius modi quoq; doctrine euangelice atq;
aplice inſtituta cognoſcit. In p̄ncipio erat V
bū: ⁊ Vbū erat apud deum: ⁊ deus erat ver
bū: hoc erat in p̄ncipio apud deū. Omnia p
ipȝ facta ſunt: ⁊ ſine ipō factū eſt nihil: quod
factū ē: in ipō vita erat: ⁊ vita erat lux hoiuȝ
⁊ lux in tenebris lucet: ⁊ tenebre eā nō cōpre
henderūt. Erat aūt hō miſſus a deo cui no/
men erat iohānes: hic venit in teſtimoniū vt
teſtimoniū phiberet de lumine. Nō erat ille
lux: ſed vt teſtimoniuȝ phiberet de lumine.
Erat lux vera q̄ illuminat oēm hoiem veniē
teȝ in hunc mundū. In mūdo erat: ⁊ mun
dus p euȝ factus eſt: ⁊ mundus eū nō cogno
uit. In ſua venit: ⁊ ſui eum nō receperunt.
Quotquot aūt receperūt eū: dedit eis ptāteȝ
filios dei fieri: ijs q credūt in noīe eius: q nō
ex ſanguinibus neq; ex volūtate carnis neq;
ex volūtate viri: ſȝ ex deo nati ſūt. Et Vbū ca
ro factū ē: ⁊ vidim⁹ glāȝ ei⁹ glāȝ q̄ſi vnigeni
ti a p̄re plenū grē ⁊ veritatis ⁊c.

p Roficit mens vltra naturalis ſenſus
intelligentiā: ⁊ plus de deo q̄z opina/
bať docet. Creatoreȝ enim ſuum deū ex deo
diſcit: verbum deum ⁊ apud deū in p̄ncipio
eſſe audit: mundi lumen in mūdo manens:
⁊ a mūdo nō recognitū intelligit veniēte q̄q;
in ſua a ſuis nō receptū: recipiētes aūt ſub fi/
dei ſue merito in dei filios ꝓfeciſſe cognoſcit
nō ex cōplexu carnis neq; ex ꝯceptu ſangui/
nis neq; ex corpoꝝ voluptate: ſȝ ex deo na/
tos: deinde Vbū carnē factū ⁊ habitaſſe i no
bis ⁊ glām ꝯſpectā eius: q̄ tanq; vnici a p̄re
ſit ꝓfecta cum gratia ⁊ veritate. Hic iā mēs
trepida ⁊ anxia plus ſpei inuenit q̄z expecta/
bat. Ac p̄mum ad cognitiōeȝ dei patris im/
buiť: ⁊ ꝙ anīa de creatoris ſui eternitate ⁊ in
finitate ⁊ ſpecie naturali ſenſu opinabať: hic
nunc ꝓprium eſſe: ea āt vnigenito deo acci/
pit. Nō in deos fidē laxās: q: ex deo deum
audit. Nō ad nature diuerſitateȝ in deo ex
deo decidēs: q: plenuȝ grā ⁊ veritate deū ex
deo diſcit. Neq; p̄poſterum ex deo deuȝ ſen
tiens: q: in p̄ncipio apud deuȝ eſſe deum cō
perit. Et rariſſimā deinde huius ſalutar̄ co
gnitiōis fidē eē: ſed maximuȝ p̄miuȝ noſcit:
q: ⁊ ſui nō receperunt: ⁊ recipientes in filios
dei aucti ſint nō ortu carnis ſȝ fidei. Eſſe āt
filios dei nō neceſſitatē eē ſed ptātem: q: pro
poſito vniuerſis dei muneri: nō natura gi/
gnentiū afferať: ſȝ voluntas p̄miuȝ ꝯſequať
Ac ne idipm̄ ꝙ vnicuiq; eē dei filiū: a deo fi
lio ſit poteſtas: in aliq̄ infirmitatē fidei trepi/
de ipediret: q: pſui difficultatē egerrime ſpe
retur: ⁊ ꝙ magis optať ⁊ min⁹ crediť: Vbuȝ
deus caro factū ē: vt p deū Vbū carnē factuȝ
caro ꝓficeret in deum Vbū. Ac ne Vbu ca/
ro factū aut aliqd aliud eſſe q̄z deus Vbū: aut
nō noſtri corporis caro eſſet habitauit in no/
bis: vt dū habitat: nō aliđ q̄z deus maneret:
dum āt habitat in nobis: non aliud q̄z noſtre
carnis deus caro factus eſſet: p dignationeȝ
aſſumpte carnis non inops ſuorum: q: tāq;
vnigenitus a patre plenus gratie ⁊ veritatis
⁊ in ſuis perfectus ſit ⁊ verus in noſtris.

Anc itaq; diuini ſacramenti doctrinā
h mens leta ſuſcepit in deum ꝓficiens
p carnem: ⁊ in nouā natiuitatem p fi/
dē vocata: ⁊ ad celeſteȝ regeneratiōeȝ obtinē
dā poteſtati ſue pmiſſa ſententie: curā in ſe pa
rentis ſui creatoriſq; cognoſcens: nō in nihi
lum redigendā ſe p eū exiſtimans: p queȝ in
hoc ipſum quod eſt: ex nihilo ſubſtitiſſet:

et hec oīa vltra itelligētie hūane mētis ſenſū
q2 rō cōmuniū opinionū ꝯſilij celeſtiſ icapax
h̄ ſolū putet in natura rex̄ eē: qđ aut itra ſe i
telligat: aut pſtare poſſit ex ſe. Dei aūt vtu
tes ſm magnificētiā eterne ptātis nō ſenſu:
ſꝫ fidei ifinitate pēdebat vt deū i pncipio apđ
deū eē: ⁊ vbū carnē factū habitaſſe i nobis
nō idcirco nō crederet: q2 non itelligeret: ſed
idcirco ſe meminiſſet intelligē poſſe: ſi crede
ret. Ac ne in aliq̄ ſecularis prudētie tardaret
errore: ad pie ꝯfeſſiōis hui9 abſolutiſſimā fi
dē ita inſup p apl'z diuinis dictis edocet. Vi
dete ne qs vos deſpoliet p philoſophiā ⁊ ina
nē fallaciā ⁊ deceptionē: ſm traditionē hoim
ſcdm elemēta mūdi ⁊ nō ſcdm xp̄m: q2 i ipo
inhabitat ois plenitudo diuinitatiſ corporal'r
⁊ eſtis in illo repleti: q ē caput ois pncipatus
⁊ ptātis. In q̄ ⁊ circūciſi eſtis circūciſione nō
manufacta in expoliatiōe carnis corpis: ſꝫ cir
cūciſione xp̄i: ꝯſepulti ei in baptiſmate: in q̄
⁊ reſurrexiſtis p fidē opatiōis dei: q excitauit
eū a mortuis. Et vos cū eſſetis mortui in de
lictis ⁊ pputio carnis veſtre: viuificauit vos
cū illo donatis vobis oib9 delictis delēs qđ
aduerſuꝫ nos erat chirographūꝫ in ſnijs qđ
erat ꝯtrariū nobis: ⁊ ipm tulit e medio affigens
illud cruci: exutus carne ⁊ ptātes oſtētui fecit
triūphātis ijs cū fiducia i ſemetipo. Reſpuit
captioſos ⁊ inutiles philoſophie q̄ſtiōes fides
ꝯſtās. Neqꝫ hūanax̄ ineptiax̄ fallacijs ſuc
cūbens ſpoliūꝫ ſe pbet. veritas falſitati: nō ſe
cundū ſenſuꝫ cōmunis itelligētie deū retinēs
neqꝫ de xp̄o ſm mūdi elemēta decernēs: i q̄
diuinitatis plenitudo corporal'r inhabitet: vt
dū infinitas etne in eo ē ptātis: oēm terrene
mentis āplexū ptās eterne ifinitatis excedat:
q nos ad diuinitatiſ ſue naturā trahens nō ē
nos corporali pceptox̄ obſuatiōe diſtinxerit
neqꝫ p legis vmbrā ad ſolēnia deſecāde car
nis ībuerit. Sꝫ vt oēm naturalē corporis ne
ceſſitatē circūciſus a vicijs ſpūs criminū emū
datione purgaret: cuius morti ꝯſepeliremur
in baptiſmo: vt in eternitatis vitā rediremus
dū regeneratio ad vitā: mors eēt ex vita: ⁊
morietes vicijs imortalitati renaſceremur:
ipo p nobis ex imortalitate moriente: vt ad i
mortalitatē vna cū eo excitaremur ex morte.
Carnē eni peccati recepit: vt in aſſumptione
carnis nr̄e: delicta donaret dū ei9 fit pticeps
aſſumptiōe nō crimine: delēs p mortē ſniam
mortis: vt noua in ſe generis nr̄i creatiōe cō
ſtitutionē decreti anterioris aboleret crucifi
gi ſe pmittēs: vt maledicto crucis obliterata
terrene dānationis maledicta ꝯfigeret oia: ⁊
ad vltimū in hoie paſſus: vt ptātes dehone
ſtaret: dū deus ſm ſcripturas moriturus: et
in ijs vincētis in ſe fiducia triūpharet: dū im
mortalis ipe neqꝫ morte vincēdus p morie
tiū eternitate moreret. Hec itaqꝫ vltra natu
re hūane intelligētiā a deo geſta nō ſuccūbūt
rurſuꝫ naturalibus mētiū ſenſibus: q2 infini
te eternitatis opatio infinitā metiendi exigat
opinionē: vt cū deus hō: cū imortalis mor
tuus: cū eternus ſepultus ē: nō ſit intelligētie
rō ſꝫ ptātis exceptio. Ita rurſuꝫ ꝯtrario nō ſen
ſus ſꝫ vtutis modus ſit: vt deus ex hoie: vt
imortalis ex mortuo: vt eternus ſit ex ſepulto
Coexcitamur ḡ a deo in xp̄o p mortē eius: ſꝫ
dū in xp̄o plenitudo eſt diuinitatis: habem9
⁊ ſignificationē dei pr̄is nos coexcitantis in
mortuo p xp̄m ieſuꝫ nō aliud q̄ꝫ deū in diui
nitatis plenitudine ꝯfitendū. In hoc ḡ ꝯſcia
ſecuritatis ſue ocio mēs ſpebus ſuis leta rege
uerat: interceſſionē mortis huius vſqꝫ eo nō
metuēs vt etiā reputaret in vitā eternitatis:
vitā aūt huius corporis ſui nō mō nō mole
ſtā ſibi aut egrā arbitrabat: vt eā qđ puericie
l'ras: qđ egris medicinā: qđ naufragis nata
tū: qđ adoleſcētibus diſciplinā: qđ militā eē
crederet impatoris: rex ſcꝫ pſentiū tolerātiaꝫ
ad pmiū beate imortalitatis pficiētē. Quin
etiā id qđ ſibi credebat: tū p miniſteriū ipoſi
ti ſacerdotij etiā ceteris pdicabat: munus ſuū
ad officiū publice ſalutis extēdēs. Sed inter
hec emerſerūt deſpata in ſe ⁊ ſeua i oēs ipie te
meritatiſ igenia potētē dei naturā ex nate ſue
ifirmitate moderātiū neqꝫ vt ipi vſqꝫ ad ifini
tatē opinādi de infinitis rebus emergerēt: ſꝫ
infra finē ſenſus ſui indefinita ꝯcluderēt: eſ
ſentqꝫ ſibi arbitri religiōis cū religiōis opus
in ſolo obediētie eſſet officio: ſui imemores:
diuinox̄ negligētes pceptox̄ emendatores.
Nā vt de ceteris hereticox̄ ſtultiſſimis ſtu
dijs ſileā de qbus tū ſicubi occaſionē ſmōis
rō pbebit: nō tacebimus. Quidā ita euange
lice fidei corrūpūt ſacrm̄ vt ſub vnius dei pia
tm̄ ꝯfeſſiōe natiuitatē vnigeniti dei abnegēt
vt ꝓtenſio ſit potius in hoie q̄ꝫ deſcēſio neqꝫ
vt q filius hois ſm tpa aſſumpte carnis fuit
idē ſemp fuerit atqꝫ ſit filius dei: ne in eo na

tiuitas dei ſit: ſʒ ex eodē idē ſit: vt vnius dei
vt putāt iuiolabilē fidē ſeries reducta ex ſoli/
do i eternē ꝯſeruet: dū vſqʒ ad virginē pr̄ ꝓ
teſ⁹ ipſe ſibi nat⁹ ſit i filiū. Alij vo qꝛ ſal⁹ nul
la ſit ſine xp̄o q i ꝑncipio apd deū erat de⁹ v
bū: natiuitatē negātes creatiōēʒ ſolā ꝓfeſſi
ſunt: ne natiuitas vitatē dei admitteret: ſed
creatio veluti cōpoſiti ⁊ ſimulati dei falſitatē
doceret: q̄ dū ementirētur i genere creatiōis:
dei vni⁹ fidē nō excluderēt i ſacramēto: ſed
natiuitatē vam nomini ac fidei creationis
ſubijcientes: a veritate vni⁹ dei ſepabilē eū fa/
cerēt: vt creatio ſubſtitutiōis ꝑfectiōēʒ ſibi di
uinitatē nō vſurparet: quā vitatis natiuitas
nō dediſſʒ. Horū igit̃ furori reſpōdere ani/
m⁹ exarſit recolēs h̄ vel p̄cipue ſibi ſalutare
eſſe nō ſolū in deū crediſſe: ſʒ etiā in deum
patrem: neqʒ i xp̄o tantū ſpaſſe: ſʒ i xp̄o dei fi
lio: neqʒ i creatura: ſʒ in deo creatore ex deo
nato. Maxime ergo ꝓperam⁹ ex ꝓpheticis
atqʒ euāgelicis p̄conijs veſaniā coꝝ ignorā
tiāqʒ ꝯfundere: q ſub vni⁹ dei ſola ſanc vtili
ac religioſi ꝑdicatōe aut deū natū xp̄m negāt
aut verū deū nō eſſe ꝯtēdunt: vt creatio potē
tis creature itra vnū deū fidei ſacramētū reli/
quat: qꝛ natiuitas dei extra vnius dei fidē re
ligiōēʒ ꝓtrahat ꝯfitentiū. Sʒ nos edocti diui
nitus neqʒ duos deos p̄dicare neqʒ ſolum:
hāc euāgelici ac prophetici preconii rationēʒ
in confeſſiōe dei patris ⁊ dei filii afferemus:
vt vnum in fide noſtra ſint vterqʒ: non vn⁹
neqʒ eundem vtrunqʒ neqʒ inter veꝝ ac fal/
ſuʒ aliud cōfitentes: qꝛ deo ex deo nato neqʒ
eundem natiuitas pmittit eſſe neqʒ aliud.

Ed vos qdē quos fides calor ⁊ igno
ſ rāte mūdo ac ſapiētibus mūdi verita
tis ſtudiū ad legēdum vocauit: memi
niſſe oportet terrenaruʒ mentiū infirmas ac
imbecillas opiniōes eſſe abijciendas ⁊ om/
nes iperfecte ſententie anguſtias religioſa di
ſcendi expectatiōe laxādas. Nouis eni rege
neratī ingenii ſenſib⁹ opus eſt: vt vnūquēqʒ
cōſciētia ſua ſecundū celeſtis originis mun⁹
illuminet. Stādum itaqʒ per fidem ante eſt:
vt ſanctus hieremias admonet: in ſubſtantia
dei: vt de ſubſtātia dei auditur⁹: ſenſuʒ ad ea
que dei ſubſtātie ſint digna: moderet̃. Mo/
deret̃ aūt nō aliquomō intelligēdi ſed infini/
tate. Quinetiā cōſcius ſibi diuine ſe nature p
ticipem: vt beatus apoſtolus petrus i epiſto/
la altera ait: effectū fuiſſe: dei naturā nō natu
re ſue legibus metiat̃: ſed diuinas ꝓfeſſiōes
ſecūdū magnificētiā diuine de ſe ꝓteſtatio/
nis expendat. Optim⁹ enim lector eſt q dic
torū intelligentiam expectʒ ex dictis potiuſqʒ
imponat ⁊ retulerit magiſqʒ attulerit: neqʒ co
gat id videri dictis ꝯtineri qd̄ an̄ lectiōem ꝑ/
ſumpſerit intelligendū. Cum itaqʒ de rebus
dei erit ſermo: concedam⁹ cognitiōem ſui deo
dictiſqʒ eius pia veneratiōe famulemur: ido
neus eni ſibi teſtis eſt: qui niſi p ſe cognitus
non eſt: Si qua vero nos de natura dei ⁊ na
tiuitate tractantes: comparationum exempla
afferemus: nemo ea exiſtimet abſolute i ſe ra
tiōis ꝑfectiōem continere. Compatio eni ter
renorn ad deū nulla eſt: ſed ifirmitas noſtre i
telligentie coegit ſpecies quaſdā ex inferioꝝ
tāqʒ ſupiorum indices q̄rere: vt rerū familia
riuʒ conſuetudine admonētē: ex ſenſus no/
ſtri cōſciētia ac inſoliti ſenſus opinionēʒ edo
ceremur. Omnis igitur ꝯpatio homini vti/
lis potius habeat̃ qʒ deo apta: qꝛ intelligētiā
magis ſignificet qʒ expleat: neqʒ naturis car
nis ⁊ ſpiritus aut inuiſibiliū ac tractabiliū co/
equandis preſūpta reputet̃ proteſtans ⁊ i fir
mitati ſe humane intelligētie neceſſariā ⁊ ab
inuidia eſſe liberā. nō ſatiſfacientis exempli.
Pergimus itaqʒ de deo locuturi dei vbis
ſenſū tamen noſtrum rerum noſtrarum ſpe/
cie imbuentes. Ac primum ita totius operis
modum temperauimus: vt aptiſſimus legē
tium profectibus ꝯnexorum ſibi libellorum
ordo ſuccederet. Nihil enim incompoſitum
indigeſtumqʒ placuit afferere: ne operis ior
dinata cōgeries ruſticum quēdam tumultuʒ
perturbata vociferatione preberet Sed quia
nullus ad precrupta conſceſus eſt: niſi ſubſtra
tis paulatim gradibus ferat̃ greſſus ad ſum
ma: nos quoqʒ quedam gradiēdi initia ordi
nātes: arduuʒ hoc intelligētie iter cliuo quaſi
molliore leniuimus nō tā gradibus inſciſſuʒ
ſʒ planicie ſub repente deuexuʒ: vt ꝓpe ſine
ſcādētiū ſenſu: eūtiū poſſit ꝓficer̃ ꝯſceſus.

Oſt hunc eni primi huius ſermonis
p libellū: ſequēs ita ſacramētum edocet
diuine generatiōis: vt babtizādi i p̄re
⁊ filio ⁊ ſpūſancto nō ignorent nominū veri
tatem: neqʒ vocabulis intelligētiā cōfundāt:
ſed vnūquodqʒ ita ſenſu cōcipiāt: vt eſt ac nū
cupatur: agnituri abſolutiſſime in ijs que de

ta ſunt: q̄ hec q̃ non ipſa veritas ſit nominis:
neq̃ non nomen ſit veritatis.

Poſt hunc itaq̃ lenẽ ac breuẽ demõ-
ſtrate trinitatis ſermonẽ: tertius liber
ſi ſenſim tamen iam proficienter ince-
dit. Nam id qđ vltra humanũ ſenſus intelli-
gentiam dominus de ſe profeſſus eſt: quãtis
poteſt potentie exẽplis: ad intelligẽtie fidem
coaptat dicẽs. Ego in prẽ ⁊ pat̃ i me: vt qđ
ab homine per naturã haberi nõ capitur. ad
fides tamen rationabili ſcientia conſequatur
quia neq̃ non credendum de ſe deo eſt: neq̃
opinandum eſt extra rationem fidei eſſe intel-
ligentie poteſtatem.

Quartus deinde liber initium ſui ex
hereticoꝝ doctrinis auſpicatur: ſe ipſ
vitijs quibus fides eccleſie īfirmatur
expugnãs: ipſaꝫ illam perfidie expoſitionem
a multis non olim editaꝫ proferẽs: et ſubdole
eos ac per id impijſſime vnum deum ex lege
defendiſſe ↄuincens: omnib⁹ legis ac ꝓphe-
taꝝ teſtimonijs ita demonſtratis vt ſine deo
xp̃o vnũ deũ ↄfiteri irreligioſitas ſit: ⁊ cõfeſ-
ſo deo vnigenito xp̃o nõ vnũ deum p̄dicare
perfidia ſit.

Quintus vero tꝫ eũ reſponſiõis ordinẽ
quem hr̃tici inſtituerãt ꝓfeſſionis: iã
q̃ cũ vnũ deũ p̄dicare ſe ſm legẽ emẽ-
titi eſſent: vnũ quoq̃ deũ veruꝫ ex eadẽ ꝓfer-
re ſe feſellerũt: vt per exceptionẽ dei ⁊ vnius
⁊ veri: natiuitatem deo xp̃o adimerẽt: q̄ꝛ vbi
natiuitas eſt: ibi ⁊ itelligẽtia ſit veritat̃. Nos
aũt iiſdẽ gradibus q̄bus id ip̄m negabãt: do-
centes: nec duos deos nec ſolitariũ veꝝ deũ
ſꝫ patreꝫ verum deum ita ex lege ac ꝓphet̃ p̄-
dicauimus: ne aut vnius dei fidẽ corrũpere-
mus aut nati vitatem denegarem⁹: ſꝫ q̄ꝛ ſm
illos creato potiuſq̃ nato nomen dei dño ie-
ſu xp̃o deputaret̃ potiuſq̃ ineſſet: diuinitatis
veritas ita ex auctoritatibus ꝓpheticis demõ-
ſtrata eſt: vt nos dño ieſu xp̃o deo vero p̄di-
cato: intra itelligentiã vnius dei veri natiue i
eo diuinitatis veritas contineret.

Sextus vero iam liber omnẽ heretice aſ-
ſertiõis fraudolentiam pandit: namq̃
vt dictis ſuis fidem facerẽt: damnan-
tes dicta ⁊ vicia hr̃ticoꝝ valen ini filiꝫ ⁊ ſa-
belli ⁊ manichei ⁊ hierarche pias eccleſie p̄di-
catiões velamẽto ꝓfeſſiõis impie furati ſunt
vt corrupt̃ i melius vbis irreligioſoꝝ ⁊ am-
bigua ſignificatiõe moderat̃: ſub ipietat̃ dã-
natiõe doctrinã pietat̃ extinguerẽt. Sed nos
ſinguloꝝ dict̃ ⁊ ꝓfeſſiõibus demõſtrat̃ ſan-
ctas eccleſie p̄dicatiões abſoluimus: neq̃ q̄c
q̃ cũ dãnatis hereticis cõmune eis eſſe ꝑmi-
ſimus: vt dãnanda dãnãtes: ſola venera-
bili ſectãda ſequeremur: filiũ dei dominũ no-
ſtrum ieſuꝫ xp̃ꝫ: qđ marie ab iis negabat̃: ꝑ
hec docentes: dũ de eo teſtat̃ pr̃: dũ de ſe ip̄e
ꝓfitet̃: dum apoſtoli p̄dicãt: dũ religioſi cre-
dũt: dũ demões clamãt: dũ iudei negãtes fa-
tent̃: dũ ignorãtes itelligũt gẽtes: ne iam am-
bigendũ ꝑmitteret̃: quod ignorandum non
relinquebatur.

Septimus deinceps liber ſm ꝑfecte fi-
dei gradũ: ſuſcepte diſputatõis ſmo-
neꝫ temꝑauit: nãq̃ ꝑmũ ꝑ inuiolabi-
lis fidei ſanã ⁊ incorruptã demõſtratiõeꝫ int̃
ſabelliũ ⁊ hebiõeꝫ ⁊ hos nõ veri dei p̄dicato-
res lite certauit: cur ſabellius ſubſiſtenteꝫ añ
ſecula negarꝫ: quem creatũ alii confiterentur.
Ignorabat eni ſabellius ſubſiſtenteꝫ filiũ dñ
deũ verũ operatum in corpore eſſe nõ ambi-
gũ. Hi aũt negabãt natiuitatem ⁊ affirma-
bãt creaturã: dũ opera eius dei veri eſſe opa
ñ intelligũt. Lis eoꝝ nr̃a fides eſt: nam duꝫ
filium negat: in eo vincit ſabellius: q̄ deus
verus opatus eſt: ⁊ eccleſia eos q̄ verũ i xp̃o
deum negauerint vincit. At vero cum ſubſi-
ſtenteꝫ xp̃ꝫ añ ſecula ij aduerſus eũ d̃mõſtrãt
eſſe ſemꝑ opatũ: de condemnato ſecũ ſabellio
nobis triũphãt: deũ quideꝫ verũ ſcientes: ſed
dei filiuꝫ neſcientes hebion aũt ab vtroq̃ ita
vincit̃: vt hic añ ſecula ſubſiſtenteꝫ: hic verũ
deũ ↄuincat opatũ: omneſq̃ ſe inuiceꝫ vicen-
do vincunt̃: q̄ꝛ eccleſia ⁊ ↄ̃ ſabelliũ ⁊ ↄ̃ creatu-
re p̄dicatores ⁊ ↄ̃ hebiõem: deum veꝝ ex deo
vero dñm nr̃m ieſum xp̃m ⁊ añ ſecula natuꝫ
⁊ poſtea hoĩẽ genitũ eſſe teſtat̃. Nemini aũt
dubiũ eſt ↄgruũ id maxime pie doctrine fuiſ-
ſe: vt q̄ꝛ ex lege ⁊ ꝓphetis ꝑmum dei filium
poſt etiã deũ veꝫ cũ ſacramento vnitat̃ p̄di-
caſſemus: rurſũ legeꝫ ac ꝓphetas ꝑ euãgelia
firmãtes: ꝑmũ ex ijs dei filiũ: põſt etiã deum
verũ docer̃mus. Cõpetentiſſimũ itaq̃ fuit p⁹
nomen filij: veritateꝫ eius oſtender̃: q̃q̃ ſm
ↄmuneꝫ ſenſũ veritat̃ abſolutiõeꝫ nũcupatõ fi-
lij obtinerꝫ. Sꝫ neq̄d aduerſarijs vnigeniti
dei veritati occaſiõis ad fallendũ ⁊ illudenduꝫ
relinq̄ret̃: ipſaꝫ illã ꝓpetat̃ fidẽ ꝑ diuinitat̃ ve-
ritateꝫ aſtruxim⁹: deũ eſſe eũ q̄ dei fili⁹ nõ ne-
garet̃: his modis docẽtes: nomine natiuitatẽ

ña poteſtate ꝓfeſſiōe … e aliō eſſꝫ q̄ꝫ nũcupet: neqꝫ nũcupatio ñ natiuitatꝭ eſſꝫ: neqꝫ natiuitas nãm amiſiſſꝫ: neqꝫ nã ñ retinuiſſꝫ ptãteꝫ neqꝫ ptãs non' etiã ꝯſcia ſibi ṽitatꝭ ꝓfeſſiōe noteſceret. Cauſas ḡ oẽs ſinguloꝝ gñrũ ita ex euãgelijs exceptas ſubiecim⁹: vt nec ꝓfeſſio tacuerit ptãteꝫ: nec ptãs exhorruerit nãꝫ: nec nã ñ ſue natiuitatꝭ ſit: nec natiuitas ñ ſui nominis: vt p id nō reliq̄ret̄ ipietatꝭ calũnia cũ dei veri ex deo ṽo diuinitatẽ ſm ⁊ nomẽ ⁊ natiuitatẽ ⁊ nãꝫ ⁊ ptãteꝫ ip̄e q̄qꝫ dñs nr̄ ieſ⁹ xp̄s natiue ṽitatꝭ ſue ꝓteſtatōe docuiſſet.

Octauus ṽo iã liber duob⁹ ſupioꝛib⁹ libris de dei filio ⁊ ð deo ṽo mltũ ad credentiũ fidẽ ꝓficiẽtib⁹: tot⁹ i vni⁹ dei demõſtratōe detẽt⁹ eſt: ñ auferẽs filio dei natiuitatẽ ſꝫ neqꝫ p cã duoꝝ ðoꝝ diuinitatẽ itroducẽs. Ac pͥmũ qbus modis heretici ṽitatẽ dei pr̄is ⁊ dei filij qꝛ negare nō poſſent: tñ eludere nitent̄: edocuit diſſoluẽs ineptas eoꝝ ⁊ ridiculas occaſiōes: qbus p id qð dictũ eſt. Multitudinis ãt credẽtiũ erat coꝛ vnũ ⁊ aĩa vna. Et rurſuꝫ. Qui plãtat ãt ⁊ q rigat vnuꝫ ſunt. Et rurſuꝫ. Nō ꝓ ijs ãt tm̄ rogo: ſꝫ ⁊ ꝓ ijs q credituri ſũt p ṽbũ eoꝝ i me: vt omnes vnuꝫ ſint: ſic tu pater in me ⁊ ego in te: vt ⁊ ip̄i ſint in nobis: voluntatꝭ poti⁹ ⁊ vnanimitatꝭ q̄ꝫ diuinitatis aſſerũt ṽitatẽ. Sꝫ nos h̄ ip̄a ſuis virtutib⁹ ptractãtes: fidẽ i ſe diuine natiuitatis ꝯtinẽ oſtẽdim⁹: ⁊ oẽs dictoꝝ dñi coꝝ ꝓfeſſiōes reuoluẽtes totũ ac pfectuꝫ ex apoſtolicis p̄conijs ac ſanctiſpũs ꝓp̄etatibus ⁊ patne ⁊ vnigenite maieſtatis ſacramentũ docuimus: cum ⁊ in patre filius ietellectus: ⁊ pater in filio cognitus: vnigeniti dei natiuitatem ⁊ pfecti in eo dei oſtenderent veritateꝫ. Parum eſt autem in rebus ad ſalutem maxime neceſſarijs ſola ea ad ſatiſfactionem fidei afferre que pꝛopꝛia ſunt: quia plerunqꝫ blandientes ſenſum fallant dictorum noſtrorum inexploꝛate aſſertiones niſi etiam pꝛopoſitõ rum aduerſarum demonſtrate inanitates fidem noſtram in eo ipſo quod ipſe ridicule eẽ arguantur affirment.

Onus itaqꝫ liber totus in repellẽdis iis que ad ifirmandam vnigeniti dei natiuitatẽ ab impijs vſurpãtur: iten⁹ eſt: q diſpẽſationis occulti a ſeculis myſterij immemoꝛes euãgelica fide deum atqꝫ hominẽ p̄dicari nō recoꝛdẽtur. Nãqꝫ cũ deum eſſe dñm̄ noſtrũ ieſum xp̄ꝫ: ⁊ ſimileꝫ deo eſſe ⁊ equalẽ vt deũ filiũ deo patri: natum ex deo ⁊ ſm natiuitatis ꝓp̄etatẽ i ṽitate ſpirit⁹ ſubſiſtere negãt: his niti dictoꝝ dñicoꝝ ꝓfeſſionib⁹ ſolẽt. Quid me dicis bonũ. nemo bon⁹ niſi vn⁹ de⁹. Vt cũ dici ſe coarguat bonũ ⁊ ñ niſi vnũ deũ bonũ eſſe teſtet̄. ⁊ ex bõitatẽ dei ſit: q bon⁹ eſt: ⁊ in dei ñ ſit ṽitate: q vn⁹ ẽ. Quib⁹ dictis ẽt hec ad ipietatis ſue argumẽta cõnectũt. Hec ẽ ãt vita etna vt cognoſcãt te ſolũ ṽũ deũ ⁊ quẽ miſiſti ieſũ xp̄ꝫ vt ſolũ ṽũ deũ ꝯfeſſ⁹ patrẽ nẽ ṽus ip̄e nec de⁹ ſit: qꝛ ſoli⁹ dei ṽi exceptio ſignificate ꝓp̄etatis nō excedat auctorẽ. Nō ambigue ãt h̄ ab eo dictũ eſſe itelligẽdũ: qꝛ ideꝫ dixit. Non põt fili⁹ facere a ſe q̄cq̄ꝫ niſi qð viderit patrem faciẽtẽ. Vt cũ nihil niſi ð exemplo opis poſſit opari: nature i eo itelligat̄ ifirmitas: qꝛ neq̄ q̄ꝫ ſit oĩpotẽtie cõparãdũ qð aliene opatiõis ſubiectũ ẽ neceſſitati: ⁊ rõ itelligẽtie h̄ ſuadeat: in oib⁹ a ſe poſſe ⁊ ñ poſſe differre: differre ãt euſqꝫ: vt de patre deo hec ita ꝓfeſſus ſit. Pat maioꝛ me ẽ. Et ceſſeti ꝓfeſſiõe abſoluta aduerſãdi calũnia qꝛ ipie veſanie ſit honoꝛẽ ac nãm dei tribuẽ abnuẽti. Q i aũt mõ in tm̄ eũ a ꝓp̄etate veri dei abeẽ: vt ẽt teſtat⁹ hec fuerit. De die ãt illa ⁊ hoꝛa nẽo ſcit neqꝫ ãgeli i cel' neqꝫ fili⁹ hoĩs: niſi ſol⁹ pr̄: vt cũ fili⁹ neſciat qð pater ſol⁹ ſciat: lõge alien⁹ ſit neſciẽs ab ſciẽte: qꝛ nã ig̃ratōi obnoxia: ñ ſit ei⁹ ṽtutꝭ ⁊ ptãtis: q̄ dñatu ig̃ratiõis excepta ſit Hec itaqꝫ coꝛrupto deꝑuatoqꝫ ſenſu ipiſſime ita itellecta eẽ mõſtrãtes: oẽs dictoꝝ cãs ex ijs ip̄is l' iterrogationũ vl' tẽpoꝝ vl' diſpẽſationũ generib⁹ attulim⁹: cauſis poti⁹ ṽba ſubdẽtes: nõ cãs ṽbis deputãtes: vt cũ a ſe diſſideat. Pat maiõ me ẽ. Et ego ⁊ pr̄ vnũ ſum⁹. Neqꝫ idẽ ſit. Nẽo bon⁹ niſi vn⁹ de⁹. Et q me videt: videt ⁊ patrẽ. Vl' certe tãta a ſe diuerſitate ꝯ̄ria ſint pr̄ oia tua mea ſũt. ⁊ mea tua. Et itex. Vt cognoſcãt te ſolũ verũ deũ. Vl' illð. Ego i pr̄e: ⁊ pr̄ i me. Et itex. De die aũt illa ⁊ hoꝛa nemo ſcit neqꝫ ãgeli i cel' neqꝫ fili⁹ hoĩs niſi pater ſol⁹. Intelligãt i ſingul' ⁊ diſpẽſationũ p̄dicatões ⁊ ꝯſcie poteſtatꝭ nãles ꝓfeſſiões: ⁊ cũ idẽ ſit dei auctõ vtriuſqꝫ: demõſtratis tñ ṽtutib⁹ geneꝝ ſinguloꝝ ñ ptineat ad ꝯtumeliã vere diuinitatꝭ qð ad ſacrm̄ fidei euãgelice ſub diſpẽſatiõe: ⁊ cauſe ⁊ tp̄is ⁊ natiuitatꝭ ⁊ nomĩs p̄dicat̄.

Ecimi vero libri eadē eſt rō q̄ fidei.
b Nā qꝛ ex paſſiōis genere ꝛ ꝓfeſſiōe
quedā p ſtulte intelligētie ſenſuꝫ ad cō
tumeliā diuine in nr̄o ieſu xp̄o nature virtu
tiſqꝫ rapuerūt: ea ipa ꝺmōſtrāda fuerāt: ꝛ ab
ijs ipijſſime intellecta eſſe ꝛ ab eo ad ꝓteſta
tionē vere ꝛ pfecte in ſe maieſtatis eē memo
rata. Nāqꝫ his ſibi dict̄ vt religioſe ipij ſint
blādiunt̄. Triſtis eſt aīa mea vſqꝫ ad mortē.
Vt lōge a beatitudine atqꝫ incorruptiōe dei
ſit: in cuius aiaꝫ dn̄ans metus triſticie iminē
tis iciderit. Qui ēt vſqꝫ ad hāc p̄cē ꝯſterna
us fuerit paſſiōis neceſſitate. Pr̄ ſi poſſibi
le eſt trāſeat a me calix iſte. Et ſine dubio ti
mere vr̄ ppeti: qꝺ ne pateret̄ orauit: qꝛ patiē
di trepidatio cām attulit depcādi. In tm̄ ve
ro infirmitatē ei⁹ obtinuerit vis doloris: vt
in ip̄o crucis tp̄e diceret. Deus deus meus
q̄re me dereliq̄ſti. Qui ēt vſqꝫ ad q̄relā deſo
latiōis: ſue paſſiōis acerbitate cōmotus: auxi
lij iops pr̄ni ſpm̄ in hac voce emiterit cū di
xit. Pr̄ in manus tuas cōmēdo ſpiritū meū
Et exhalādi ſpūs trepidatione turbatus tuē
dū hūc cōmēdauerit: qꝛ cōmēdatiōis neceſſi
tatē deſpatio ſecuritatis exegerit. Sꝫ ſtultiſſi
mi atqꝫ ipijſſimi hoīes nō intelligētes nihil
ꝯtrariū in reb⁹ ijſdē ab eodē dictū fuiſſe: vbis
dn̄i inherētes cās ipas dictoꝝ reliq̄rūt. Nā
cū lōge multūqꝫ diuerſum ſit. Triſtis eſt aīa
mea vſqꝫ ad mortē. Et amō videbitis filiuꝫ
hoīs ſedentē a dextris vtutis. Neqꝫ id ip̄m
ſit. Pr̄ ſi poſſibile eſt trāſeat a me calix iſte.
Et illꝺ. Calicē quē dedit mihi pr̄ me⁹ nō bi
bā illū. Lōgeqꝫ diuerſuꝫ ſit. Deus de⁹ me⁹
q̄r me dereliq̄ſti: ab eo. Amē dico tibi hodie
mecū eris in paradiſo. Multū q̄qꝫ diſſentiat.
Pr̄ in manus tuas ꝯmēdo ſpūꝫ meū. Et il
lud. Pr̄ remitte illis: qꝛ qd faciūt neſciunt.
Ad ipietatē reciderūt diuinoꝝ dictoꝝ icapa
ces: ꝛ cū nō ꝯueniat trepidationi ꝛ libertati:
feſtinatiōi ꝛ excuſatiōi: q̄rele ꝛ adhortatiōi: dif
fidētie ꝛ itercesſiōi: diuīe ꝓfeſſiōis natureqꝫ
imemores ad argumētū ipietatis ſue: diſpē
ſatiōis geſta ꝛ dicta tenuerūt. Itaqꝫ nos de
mōſtrat̄ oībus q̄ in ſacro ꝛ aīe ꝛ corpis dn̄i
nr̄i ieſu xp̄i ſūt ad ſacramēti religionē: nihil
iexploratū nihil tacitū dereliqmus: ſꝫ dictoꝝ
oīuꝫ pacificā intelligētiā ſingulis qbuſqꝫ cā
rū generibus coaptātes: nec trepidar̄ fiduciā
neqꝫ euitare volūtatē nec ꝯqueri ſecuritateꝫ:
nec cōmēdatiōeꝫ ſui orātē alijs veniā dediſ
ſe mōſtrauimus: fidē dictoꝝ vniuerſoꝝ abſo
luta euāgelij myſterij p̄dicatiōe firmantes.
Igit̄ qꝛ ꝺſpatiſſimos hoīes nec i ipa qdē r̄ſur
rectiōis gl̄ia itra religiōis itelligētiā edoctos
cohibuit: ſꝫ aut p dignatiōis ꝓfeſſionē: ipie
tat̄ ſue arma ſūpſerūt aut ſacrꝫ reuelatiōis ad
dei ꝯtumeliā trāſtulerūt: vt p id qꝺ dictū eſt.
Aſcendo ad pr̄eꝫ meū ꝛ ad pr̄eꝫ veſtrū: deū
meū ꝛ deū vr̄m: dū cōis nobis atqꝫ ipi ꝛ pr̄
pr̄ ē: ꝛ de⁹ deus ē: ex exceptionē veri dei ſit i
ꝓfeſſiōe cōi: eūqꝫ ſicuti nos ꝛ creatiōis neceſ
ſitas creatori deo ſubdat: ꝛ adoptio aſſumat
in filiū. Iā vo nulla in eo diuine nē ꝓꝓetas
extiſtimāda ſit ꝫ apl̄i dictū. Cū āt dixerit oīa
ei ſubiecta ſunt: p̄ter eū q ſubiecit oīa: tunc ꝛ
ip̄e ſubiect⁹ erit ei q ſibi ſubiecit oīa: vt ſit de⁹
oīa in oībus: qꝛ ſubiectio ꝛ infirmitatē ſubie
cti ꝓteſtat̄: ꝛ dn̄antis ſignificet poteſtatem.
In his q̄qꝫ eū ſūma religiōis ꝺmōſtra
i tiōe tractādis liber vndecimus occu
pat̄: ēt ex his ipis dictis apl̄icis ꝺmō
ſtrās: ñ mō ñ ad diuinitat̄ infirmitatē ſubie
ctionē ꝓficē: ſꝫ p eā: ipam veritatē dei: qꝛ ex
deo ſit nat⁹ oñdi: ꝛ p id qꝺ ſibi ac nobis ꝛ pr̄
pr̄ ē: ꝛ deus deus ē: nobis multū acquiri ꝛ ei
nihil detrahi. Cū. ſ. hō nat⁹ ꝛ vniuerſis car
nis nr̄e paſſiōibus functus: ad dn̄m ꝛ pr̄em
nr̄ꝫ vt hō nr̄ in deū glorificādus aſcēderet.
Qꝺ aūt in oī gn̄e doctrinaꝝ obſuari ſemp
meminim⁹: vt ſi q diu tenui pmū exercitatōe
lōgoqꝫ vſu humilioris ſtudij fuerūt eruditi:
tū iā ad reꝝ ipaꝝ qb⁹ ibuti ſūt: expimēta mit
tant̄: vt cū iā bn̄ luſerint bella militaturi: i mi
litiā ꝓtrahant̄: aut cū forēſes lites ſcholares
lites tēperauerint: tūc mittant̄ ad tribunaliuꝫ
pugnas. Aut cū in ſtagnis domeſtic̄ nauiꝫ
nauta itrepidus iſtruxerit: tūc magni ꝛ pegri
ni mar̄ ꝯmittat̄ pcellis. Idipꝫ nos i hac ma
xia ac grauiſſima poti⁹ fidei itelligētia facer̄
curauim⁹. Nāqꝫ cū an ꝛ a leuib⁹ initijs ꝺ na
tiuitate de noīe: ꝺ diuinitate: ꝺ vitate fidē te
nerā ibuiſſem⁹: ac leui ꝓfectu ēt vſqꝫ ad cūcl
das oēs h̄reticoꝝ occaſiōes: legētiū ſtudia ex
tuliſſem⁹: tū eos iā ad ipaꝫ paleſtrā gl̄ioſi cer
taminis magniqꝫ ꝓduxim⁹: vt inq̄ſtū ad ei
ne natiuit̄ cōplectēdā itelligētiā hūana mēs
cōis ſenſus opiniōe defigit̄: in tm̄ ſtudijs di
uinis ad ſentiēda ea q̄ vltra nat̄e nr̄e opinio
nē ſūt niteret̄: qōnē hāc maxie diſſoluētes: q̄
ſecular̄ ſapiētie hebetudine iualeſcēs ꝺ dn̄o
nr̄o ieſu xp̄o rōe ſe putet dicē. Erat qn̄ ñ erat

⁊ nō fuit añq̃ naſceret̃: ⁊ d̃ nō extãtib⁹ fact⁹ ē: vt q̃ natiuitas eã videat̃ afferre cãm vt eēt q̃ ñ erat: ⁊ cū nō exiſteret naſceret̃: p id q̃q̃ vnigenitū deū tēpoꝝ ſenſui ſubdãt. Quaſi vo ñ fuiſſe cū aliq̃ñ fides ⁊ rō ipa natiuitatis oñdat Atq; iō ex eo q̃d nō fuit: natū eē dicãt: q̃ natiuitas p̃ſtet eē q̃d n fuit. Sȝ nos apl'icis atq; euãgelicis teſtimōijs ſemp p̃rē ſemp filiū p̃dicãtes: nō poſt aliq̃ deū oīuȝ: ſȝ añ oīa eē do cebim⁹: neq; icidere in cū irreligioſe hui⁹ intelligētie temeritatē: vt de nō extãtib⁹ naſceret̃: ⁊ nō fuerit añq̃ nat⁹ ſit: ſȝ ita ſemp fuiſſe vt ⁊ natū p̃dicem⁹: ita vo natū eē: vt ſemper fuiſſe mãifeſtem⁹: ſitq; in eo nō innaſcibilitatis exceptio ſȝ natiuitatis eternitas: q̃ ⁊ natiuitas auctorē hēat: neq; careat eternitate diuinitas. Et q̃ dicti ,ppheticí iſcij ⁊ celeſtis doctrine iperiti ſũt: corrupto ſenſu ac ,pp̃etate ſnie creatū eē p id dñȝ potiuſq; natū affirmare nitunt̃ q̃ dictū ē. Dñs creauit me initiū viaꝝ ſuarū i opa ſua: vt ſit ex cōi creationū nã lȝ ſit p̃ſtantior igeneratōe creatiōis: neq; i eo ſit gl'ia diuine natiuitatis: ſȝ vt⁹ potētis creature. Veꝝ nos nihil nouū nihil extrinſec⁹ p̃ſūptū afferētes: i ipo illo ſapiētie teſtimōio vitatē dei rō nē q̃ p̃ſtabim⁹: neq; ad diuinitatis diu'e rei ne itelligētiã trahi poſſe q̃d initiū viaꝝ dei ⁊ i opa ſit creat⁹: q̃ ñ idē ſit in hec creatū eē ⁊ añ oīa natū eē: cū vbi natiuitatis ſignificatō ē: ſola natiuitatis ,pfeſſio ē: vbi vo creatiōis ē nomē: ibi cã eiuſdē creatiōis añterior ē: ⁊ cū ñ oīa ſit nata ſapiētia ñ q̃ ēt i res aliq̃s ſit creata ñ idipȝ ſit id q̃d añ oīa ē, ⁊ q̃d cepit eē p⁹ aliq̃.

E hinc ꝯſeq̃ns viſuȝ ē creatiōis noie a fide q̃ nobis d̃ vnigenito deo ē reputato ea q̃q; q̃ i ꝯfeſſiōe ſci ſpūs ꝯgrua ac religioſa eſſent docē: vt iã ꝯfirmatis lōgo anteriorum libelloꝝ diligētiq; tractatu nihil de tota fidei abſolutione deeſſet: cū amotis vicioſaꝝ p̃dicationū ēt de opiniōe ſci ſpūs irreligioſitatibus: illeſuȝ atq; incōtaminatū regenerãtis trinitatis ſacr'm itra diffinitionē ſalutarē aplica atq; euãgelica auctoritas ꝯtineret. Neq; iã p ſenſus hūani ſniam ſpūȝ dei inter creaturas q̃ſq̃ auderet referre quē ad imortalitatis pignus ⁊ ad diuine incorrupteq; nature ꝯſortiū ſumerem⁹. Ego q̃dē h̃ l' p̃cipuū vite mee officiū debē me tibi pr̄ oīpotēs de⁹ ꝯſcius ſuȝ: vt te oīs ſmo meus ⁊ ſenſus loq̃t̃ neq; eniȝ vllū aliud mai⁹ p̃miū hic ipſe vſus mihi a te ꝯceſſus loquēdi pōt referre: q̃ȝ vt p̃dicãdo te: tibi ſuiat: teq; q̃d es: p̃rē ȝ. ſ. vnigeniti dei aut ig̃rãti ſeculo aut negãti heretico demōſtret. Et in hoc q̃dē tm̃ volũtatis mee ,pfeſſio eſt. Ceteꝝ auxilij ⁊ miſericordie tue munus orãdū ē: vt extēſa tibi fidei nr̄e ꝯfeſſiōiſq; vela flatu ſpūs tui ipleas: noſq; incurſū p̃dicatiōis inite ,ppellas. Nō. n. nobis iſ del'ſpōſiōis iſtius auctores dicēs. Petite ⁊ dabit̃ vob: q̃rite ⁊ inuenietis: pulſate ⁊ apiret̃ vob. nos q̃dē iopes ea q̃b⁹ egem⁹ p̃cabimur ⁊ i ſcrutãdis ,pphetaꝝ tuoꝝ apl'oꝝq; dictis ſtudiū ꝑuicax afferem⁹: ⁊ oēs obſuate itelligētie adit⁹ pl'ſabim⁹. Sȝ tuū ē: ⁊ orãtū tribuere: ⁊ q̃ſitui adeē: ⁊ pateſ pulſatū: torpemuſ. n. q̃dã natur̃ nr̄e pigro ſtupore: ⁊ ad res tuas itelligēdas itra ignorãtie neceſſitatē ingenij nr̄i ibecillitate cohibemur: ſȝ doctrie tue ſtudia ad ſēſuȝ nos diuie cognitiōis iſtituãt: ⁊ vltra nãleȝ opinionē fidei obedientia ,puehat. Expectam⁹ g̃ vt trepidi hui⁹ cepti exordia incites: ⁊ ,pfectu accreſcēte ꝯfirmes: ⁊ ad ꝯſortiū vl' ,pphetalis vl' apl'ici ſpūs voces: vt dicta eoꝝ nō alio q̃ȝ ipi locuti ſũt ſenſu: app̃hēdam⁹: vboꝝq; ,pprietates ijſdē reꝝ ſignificatōib⁹ exeq̃mur. Locuti. n. ſum⁹ q̃ ab ijs i ſacramēto p̃dicata ſint: te eternū deū eterni dei vnigēiti p̃rēȝ: ⁊ vnū te ſine natiuitate: ⁊ vnū dñȝ nrm̄ ieſuȝ xp̄ȝ ex te natiuitatis eterne nō in deoꝝ numeꝝ vitatis diuerſitate referēdū: neq; nō ex te genitū: q̃ de⁹ vn⁹ es: p̃dicãdū: neq; aliud q̃ȝ deū veꝝ: q̃ ex te deo vo p̃re nat⁹ eſt: ꝯfitēdū. Tribue g̃ nobis voꝝ ſignificatiōeȝ: intelligētie lumē: dictoꝝ honorē: veritatis fideȝ: ⁊ p̃ſta vt q̃ credim⁹: ⁊ loquamur. ſ. vt ꝯtingat nobis vnū te deū p̃reȝ ⁊ vnuȝ dñm nrm̄ ieſum xp̄m de ,pphetis atq; apl'is cognoſcētib⁹ nũc aduerſū negãtes h'ticos: ita deū ⁊ te celebrar̃ ne ſolū: ⁊ eū p̃dicar̃ ne fal ſū

Explicit liber p̃m⁹. Incipit ſcd̃us.

Sufficiebat q̃dē credētib⁹ dei ſmo: q̃ in aures nr̄as euãgeliſte teſtimonio cū ipſa vitatis ſue vtute trãſfuſus ē cū dicit dñs. Eūtes nũc docete oēs gētes baptizãtes eos: in noīe patris ⁊ filij ⁊ ſpūſſãcti: docētes eos ſuare oīa q̃cunq; mando vobis: ⁊ ecce ego vobiſcuȝ ſum oibus diebus vſq; ad cōſumationē ſeculi. Quid enim in eodē ſacr̃o ſalutis humane nō ꝯtinet̃. Aut q̃d eſt q̃ reliquuȝ ſit aut obſcuꝝ. Plena ſunt oīa: ⁊ p̃ ̃e

cta vt a pleno ꝛ pfecto. Nã ꝛ v̾boꝝ ſignifi/
cationẽ ꝛ efficiẽtiã reꝝ ꝛ negocioꝝ ordinẽ:
ꝛ nature intelligẽtiã cõprehẽdũt. Baptizare
iuſſit in noie pris ꝛ filij ꝛ ſpũſſci ideſt in ↄfeſ
ſione ꝛ auctoris ꝛ vnigeniti ꝛ doni. Auctor
vnus ẽ oiuꝫ: vn⁹ ẽ.n. ingenit⁹ deus pr̃: ex q̃
oia: ꝛ vn⁹ vnigenit⁹ dñs nr̃ ieſus xp̃s p quẽ
oia: ꝛ vnus ſpũs: donũ in oibus. Q̃ ia ḡ ſũt
ſuis v̾tutibus ac meritis ordinata: vna ptãs
innaſcibil': ex q̃ oia: vna ꝓgenies: p quam
oia: pfecte ſpei mun⁹ vnũ. Nec deeſſe qcq̃ꝫ
ↄſumationi tãte repiref: intra quã ſit in pr̃e ꝛ
filio ꝛ ſpũſcõ: infinitas i eterno: ſpẽs i imagi
ne: vſus in munere. Sꝫ ↄpellimur heretico
rũ ꝛ blaſphemãtiũ vicijs: illicita agẽ: ardua
ſcãdere: ieffabilia eloq: incõceſſa p̃ſumẽ. Et
cũ ſola fide expleri q̃ p̃cepta ſũt oporteret: per
ſonis ac rebus adorare.ſ. patreꝫ: ꝛ venerari
cũ eo filiũ: ſpiritũſãctũ abũdare. Cogimur ſ̾/
monis nr̃i hũilitatẽ ad ea q̃ inenarrabilia ſũt:
extẽdere ꝛ in viciũ: vicio coartamur alieno:
vt q̃ ↄtineri religiõe mẽtiũ oportuiſſet: nunc
in piculũ hũani eloqi ꝓferanf. Extiterũt. n.
plures q celeſtiũ v̾boꝝ ſimplicitatẽ ꝓ volũ/
tatis ſue ſenſu nõ ꝓ v̾itatis ipius abſolutõe
ſuſciperẽt alit interp̃tãda q̃ꝫ dictoꝝ v̾tus po
ſtularet. De intelligẽtia. n. hereſis nõ de ſcri
ptura ẽ: ꝛ ſenſus nõ ſ̾mo fit crimẽ. Nunqd
corrũpi v̾itas põt: cũ pr̃is nomẽ audif. Nũ
qd natura filij: cũ ↄtinef in noie. Nũqd ſpũſ
ſanctus nõ erit: q nũcupaf. Neqꝫ. n. in pr̃e
põt nõ eẽ ꝙ pr̃ ẽ: neqꝫ in filio deeẽ ꝙ filius ẽ
neqꝫ in ſpũſcõ nõ extare ꝙ ſumif. Sꝫ hoies
mẽte pũerſi oia ↄfundũt ꝛ iplicãt: ꝛ vſqꝫ ad
nature demutationẽ: ſenſus ſui pũerſitate cõ
tendũt: vt ꝙ pr̃ ẽ: patri adimãt: dũ volũt filio
auferre ꝙ fili⁹ ẽ. Adimũt aũt qñ cũ his nõ d̾
natura ſit filius. Nõ ex natura aũt ẽ fili⁹: qñ
ñ eadẽ in ſe hñt ortus ꝛ generãs. Neqꝫ. n.
filius ẽ cui alia ac diſſimilis erit a pr̃e ſubſtã/
tia. Pater ãt q̃ mõ erit: ſi nõ qd̃ i ſe ſubſtãtie
atqꝫ nature eſt genuerit in filio.

b Exigif licꝫ mutare de eo ꝙ ſint nullo
mõ poſſint: aſſerũt tñ doctrias nouas
ꝛ hũana cõmẽta: vt ſabellius patrẽ ex
tẽdat i filiũ: idqꝫ noib⁹ poti⁹ ↄfitẽdũ putet eẽ
q̃ꝫ reb⁹: cũ ipm ſibi filiũ: ipꝫ ꝓponat ꝛ pr̃eꝫ.
Vt hebiõ oẽ initiũ filio dei ex maria ↄcedẽs
nõ ex deo hoiꝫ: ſꝫ ex hoie dñm ꝓferat: neqꝫ
ſubſiſtẽs añã qd̃ in p̃ncipio apd̃ dñꝫ erat de⁹
v̾bũ v̾go i carne ſuſcepit: ſꝫ carnẽ genuerit

p v̾bũ: q2 in v̾bo ante nõ exiſtẽtis vnigeni
ti dei naturã dicat ſed ſonũ vocis elatum.

c Et aliq hui⁹ nũc tpis p̃dicatores: ex ni
hilo atqꝫ a tpe formã ꝛ ſapiẽtiã ꝛ v̾tu
tẽ dei ꝓducũt ne ſi ex patre ſit fili⁹: d̾e
ſit in minut⁹ i filiũ: ſoliciti nimiũ ne patrẽ fi/
li⁹ ab eo nat⁹ euacuet atqꝫ idcirco deo in filij
ꝓcreatiõe ſubueniãt cũ nõ ex extãtibus cõpa
rãdo: vt intra nature ſue pfectiõem pater: q2
nihil ex eo ſit genitum: perſeueret.

i Aꝫ v̾o qd mirũ ſit de ſpũſcõ diuerſa
nũc ſentiãt: q in largitore ei⁹ ꝛ aucto/
re creãdo ꝛ demutãdo ꝛ abolẽdo tam
temerarij ſint auctores. atqꝫ ita diſſoluãt pfe
cti hui⁹ ſacri v̾itatẽ: dũ ſubſtãtias diuerſita/
tũ i rebus tã cõmunib⁹ moliunf: pr̃eꝫ negan
do dũ filio qd̃ ẽ fili⁹ adimũt: ſpũm ſcm̃ neſciẽ
do dũ ꝛ viſuꝫ ꝛ auctorẽ ei⁹ ignorãt: ita ꝛ im/
pitos pdũt: dũ rõnẽ p̃dicatiõis hui⁹ affirmãt
ꝛ audiẽtes fallũt: dũ naturas noibus adimũt
q2 noia nõ pñt auferre naturis. Pretermitto
reliq̃ hũani piculi noia: valẽtinos marcioni/
ſtas mãicheos peſteſqꝫ ceteras q̃ interdũ im
pitoꝝ mẽtes occupãt: ꝛ ipo contagio ↄuerſa
tiõis inficiũt: fitqꝫ oiuꝫ lues vna: dũ in audiẽ
tiũ ſenſ⁹ p̃dicãtiũ morb⁹ iſũdif. Hoꝝ igif inf̾
delitas inanceps nos piculũ ꝓtrahit vt neceſ
ſe ſit de tãtis ac tã recõditis reb⁹ aliqd vltra
p̃ſcriptũ celeſte ꝓferre. Dixerat dñs baptizã
das gẽtes in noie pr̃is ꝛ filij ꝛ ſpũſacti. For/
ma fidei certa ẽ: ſꝫ q̃tũ ad hereticos ois ſenſ⁹
incert⁹ ẽ. Ergo nõ p̃ceptis aliqd addẽdũ ẽ:
ſꝫ modus ↄſtituẽdus ẽ audacie. Vt q2 mali/
gnitas inſtinctu diabolice fraudolẽtie excita
ta v̾itatẽ reꝝ p nature noia eludit: nos nr̃as
nominũ ꝓferamus: ꝛ editis ꝓut in v̾bis hẽ
bimus: dignitate atqꝫ offõ pr̃is ꝛ filij ꝛ ſpũſ
ſancti: nõ fruſtenf nature ꝓꝑetatib⁹ nominũ
ſꝫ intra nature ſignificatõeꝫ noibus coarten
tur. Et neſcio qd d̾ his reb⁹ alit ſentiẽtib⁹ ai
ſit veritatẽ corrũpentib⁹: tenebras lumini in
ferẽtibus: indeſecabilia deſecãtibus incorru
pta ſcindẽtib⁹: indiuiſa ptiẽtib⁹. Q̃uibus ſi
factu facile eẽt: cuperẽt pfecta ↄcerpe: ius po
nere ptãti: modũ ſcribẽ infinito. Mihi certe
his rñdẽti in curis eſtus ẽ: in ſenſu labes eſt:
in intelligẽtia ſtupor ẽ: in ſ̾mone aũt nõ iã in
firmitatẽ ſꝫ ſilẽtiũ ↄfitebor. Et certe mihi ex
torquef h̾ velle: dũ ꝛ audacie reſiſtif: ꝛ erro/
ri ↄſulif: ꝛ ignorãtie ꝓuidef. Immẽſum eſt
aũt ꝙ exigif: incõprehẽſibile eſt ꝙ audef: vt

vltra ꝓfinitionē dei ſmo de deo ſit. Poſuit
nature noīa: prēȝ filiū ⁊ ſpūmſcm̄. Ex ſignifi
cātiā ſmonis eſt: ex ſenſus intentiōeȝ: ex in/
telligētie ꝯceptionē qcqd vltra q̄rit: nō enū/
ciat: nō attingit nō tenet. Verboꝝ ſignificā
tiā rei ipſius nā ꝯſumit: ſenſus ꝯtemplatiōeȝ
inꝑſpicabile lumē obcecat intelligentie capa/
citatē: qcqd fine nullo ꝯtinet excedit. Sȝ nos
neceſſitatꝭ huiꝰ abeo q hec oīa eſt: veniā de
ꝑcantes audebimꝰ q̄remus loq̄mur. ⁊ ꝙ ſo
lū in tāta reꝝ qōne ꝓmittimꝰ: ea q̄ erūt ſigni
ficata credemꝰ. Pat eſt: ex q̄ oē qđ eſt ꝯſiſtit
Ipē in xp̄o ⁊ ꝑ xp̄m: origo oīuȝ. Ceteꝝ eſſe
in ſeſe eſt: nō aliūde: qđ eſt: ſumens: ſȝ id ꝙ
eſt: ex ſe atqȝ in ſe ꝯtinēs. Infinitꝰ q2 nō ipē
in aliq̄: ſȝ itra eū oīa: ſemꝑ ex locū: q2 nō ꝯti/
net in loco. Semꝑ ante euū: q2 tp̄s ab eo ē.
Curre ſenſu: ſiqd ei putas vltimū eē: eū ſēꝑ
inuenies: q2 cū ſemꝑ intendas: ſemꝑ eſt q̄ in
tendas. Semꝑ aūt locū eius intēdere: ita tibi
eſt: vt ei eē ſꝑ ſine fine ē. Sermo i eo deficiet
nō nā claudet. Iteꝝ reuolue tp̄a: eē ſemꝑ in
uenies: ⁊ cū calculi numerus in ſmone defe
cerit: deo tn̄ ſemꝑ eē nō deficit. Intelligētiaȝ
cōmone ⁊ totā mēte cōplectē nihil tenes: totū
h̄ hȝ reliquū: reliquū āt h̄: ſꝑ in toto ē: g̊ neqȝ
totū ei ē cui reliquū ē: neqȝ reliquū eſt: cui eſt
oē ꝙ totū ē. Reliquū.n. pōtio ē: oē vo ꝙ to
tū ē. Deꝰ āt ⁊ vbiqȝ ē ⁊ totꝰ vbiqȝ ē. Itaqȝ re
giōeȝ itelligētie excedit: ⁊ ex quē nihil ē: ⁊ cui
ē ſemꝑ: vt ſꝑ ſit. Hec veritas ē ſacri dei: h̄ ſi
ꝑſpicabilꝭ nē nomen in prē. Deus iuiſibilꝭ in
effabilꝭ iſinitꝰ ad quē ⁊ eloquēdū ſmo ſileat:
⁊ iueſtigādū ſenſus hebetet: ⁊ ꝯplectēdū itel
ligētia coartet. Hȝ tn̄ vt diximus nature ſue
nomē i prē: ſȝ pr̄ tm̄ ē. nō.n. hūano mō hȝ aliū
de ꝙ pr̄ ē: ſ; potēs i ſemetip̄o hr̄e ꝙ pr̄ ē: ipē
i ꝯceitꝰ etnꝰ hn̄s i ſe ſꝑ: vt pr̄ ſit. Soli filio no
tus q2 prēȝ nemo nouit niſi filiꝰ ⁊ cui volue/
rit filius reuelare: neqȝ filiū niſi pr̄. Illis ſcia
mutua eſt: illꝭ viciſſim cognitio ꝑfecta. Eſt q2
prēȝ nemo nouit niſi filiꝰ de prē vna cū filio
reuelāte filio: q ſolus teſtis fidelꝭ ē ſentiamus
Atqȝ hec ſenſeri potiꝰ de prē q̄ȝ dixeriȝ: naȝ
me nō fugit ꝙ ad ea q̄ eiꝰ ſunt: eloquēda ſer/
mo oīs ifirmus ſit. Sētiēdus ē i uiſibilꝭ incō
ꝑhēſibilꝭ etnus. Ceteꝝ ip̄m ꝙ in ſemetip̄o ⁊
a ſemetip̄o ſit: ⁊ ipē ſit: ꝙ inuiſibilꝭ ⁊ incōpre
hēſibilꝭ ⁊ imortalꝭ. In his qdeȝ honoris ꝯfeſ
ſio ē ⁊ ſenſus ſignificatio ⁊ q̄dā circūſcriptio
opinādi. Sȝ naturꝭ ſmo ſuccūbit: ⁊ rē: vt ē v
ba nō explicant. Nāqȝ ꝙ i ſemetip̄o ſit cū au
dias rō hūane abſolutōis occurrit: hr̄e.n. hr̄i
qȝ diſcernit ⁊ erit alteꝝ ꝙ ē alteꝝ i q̄ ē Si rur
ſū ꝙ a ſemetip̄o ſit accipias nēo ſibi ipē ⁊ mu
nerator ⁊ munꝰ ē. Si ꝙ imortalꝭ ē: g̊ ē aliqs
n̄ ab eo cui alter nō fiat obnoxiꝰ. Nec ſolū id
ē ꝙ ꝑ enūciatiōeȝ vbi huiꝰ vēdicat ab altero
Si ꝙ incōprehēſibilꝭ ē: nuſq̄ȝ g̊ erit ꝙ negat
attigi. Si ꝙ iuiſibilꝭ ē: caret ſeip̄o qcqd n̄ extat
ad viſuȝ. Deficit g̊ i nūcupatiōe ꝯfeſſio: ⁊ qc
qd illđ ſmonū aptabit deū vt ē q̄ntuſq̄ȝ ē n̄ lo
quet. Perfecta ſcia ē ſic dn̄ȝ ſcire: vt lȝ n̄ ig/
norabilē tn̄ ienarrabilē ſcias. Credēdꝰ ē: itelli/
gēdꝰ ē: adorādus ē. ⁊ his officijs eloquēdꝰ
ē. Euecti g̊ de iportuoſis locis i alto turbato
q̄ȝ mari ſumꝰ: ⁊ nec regredi nec ꝓgredi ſine
ꝑiculo lȝ: plus tn̄ difficultatꝭ i emetiēdis ē q̄ȝ
i emēſis. Eſt pat vt ē: ⁊ vt ē: eē credēdus ē.
Filiū mēs ꝯſternat attingē: ⁊ trepidat oīs ſ
mo ſe ꝓdē. Eſt.n. ꝓgenies igeniti vnus ex
vno: verꝰ a vo: viuꝰ a viuo ꝑfectꝰ a ꝑfecto:
vtutꝭ vtus: ſapiētia ſapientie: glīa glīe ima
go iuiſibilꝭ dei: forma patris igeniti. Quā āt
ꝓgeniē opinabimur vnigenitū ab ingenito.
Clamat.n. ſepenūero pr̄ đ celꝭ. Hic ē filius
meꝰ dilectꝰ i q̊ mihi bn̄ cōplacui. Nō eſt ab/
ſciſio aut diuiſio: ipaſſibilꝭ eſt.n. ille q genuit
⁊ imago iuiſibilꝭ dei eſt ille q natꝰ eſt ⁊ teſtat.
Q2 pat in me ⁊ ego in patre. Nō eſt aſſūptō
verꝰ.n. filiꝰ dei eſt q clamat. Qui me videt:
videt ⁊ patrē. Sȝ neqȝ eē vt cetera viſus eſt
nāqȝ vnigenitꝰ ex vno ē: i ſe hȝ vitā vt hȝ in
ſe vitā ille q genuit: ait.n. Sic hȝ pat vitā in
ſemetip̄o: ita dedit filio habē vitā i ſemetip̄o
Sȝ neq̄ȝ ꝓs prīs i filio ē teſtat.n. filiꝰ. Oia
q̄ prīs ſūt: mea ſunt. Et rurſum. Et mea oīa
tua ſūt: ⁊ tua mea: ⁊ q̄cūq̄ȝ hȝ pat: dedit filio.
Teſtat ⁊ aplꝭus. Q2 i ip̄o ihabitat oīs pleni/
tudo diuinitatꝭ corpalꝭr. Nec nā hȝ: oīa eſſe
qđ portio ē. Perfectus aūt a ꝑfecto ē: q2 qui
hȝ oīa: dedit oīa: neqȝ idcirco exiſtimādus ē
nō dediſſe: q2 hēat: vꝭ nō habere q2 dederit.
Hn̄t igit natiuitatis huiꝰ vterqȝ ſecretū: ⁊ ſi
qs forte intelligētie ſue iputabit generatiōis
huiꝰ ſacramētū nō poſſe ſe ꝯſeq: cū tn̄ ⁊ pater
ſit abſolue intelligēdus ⁊ filiꝰ. Maiore iſtđ
dolore a me audiet ignorari. Ego neſcio nō
requiro ⁊ ꝯſolabor me tn̄. Archāgeli neſciūt:
angeli nō audierūt: ſecula nō tenēt: ꝓpheta

nō ſenſit: ap^ris nō interrogauit: fili^9 ipſe nō edidit. Eſſet dolor ꝗrelaꝝ: nā te qſqs es qui hec regris nō reuoco in excelſuȝ: nō in āplitudinē tēdo: nō deduco in ꝓfundū: nō ne eq̄nimi ignorabis creatoris natiuitatē: ignorās originē creature. Hoc ſaltēȝ rogo: ſentiſne te genitū ꝛ ꝗ ex generēt itelligis. Nō q̄ro: ſenſuȝ vñ hauſeris: vitā vñ ſorti^9 ſis: intelligētiā vñ adeptus ſis: q̄le ſit qd̄ in te ē: odorꝫ viſus ſenſus audit^9. Certe nemo qd̄ facit neſcit. Quero vñ iſta ijs quos generes idulgeas. Qualr̄ ſenſuȝ iſeras: oculos accēdas: cor affigas. Hec ſi potes enarra. Habes ḡ qꝫ neſcis: ꝛ trib^9 ꝗ nō intelligis: eq̄nimit impītus in tuis inſolēter in dei reb^9 ignar^9. Audi igitur p̄rē ingenitū: audi vnigenitū filiū. Audij. Pr̄ maior me eſt. Audi. Ego ꝛ pr̄ vnū ſum^9. Audi. Qui me videt videt ꝛ p̄rēȝ. Audi. Pr̄ in me ē ꝛ ego in p̄re. Audi. Ego de p̄re exiui. Et q ē in ſinu p̄ris. Et oīa ꝗ hȝ pr̄ dedit filio: ꝛ vitā filius in ſemetipſo hȝ: ſic ꝛ pr̄ hȝ in ſemetipſo. Audi filiū imaginē ſapiētiā virtutē glīam dei: ꝛ intellige ꝑ ꝓphetā clamantē ſpiritūſanctū. Generationeȝ eius qs enarrabit. Et obiurga dn̄m teſtātēȝ. Nemo nouit filiū niſi pr̄: necꝫ p̄rēȝ qs nouit niſi fili^9 ꝛ cui voluerit fili^9 reuelare. Et inſere te in h̄ ſecerūt: ꝛ int̄ vnū ingenitū deū ꝛ vnū vnigenitū dn̄m arcano te in opinabilis natiuitatis imerge. Incipe ꝑcurre pſiſte ꝛ ſi nō pnētu rū ſciā. gratulabor: tñ ꝓfectuꝝ. Qui eniȝ pie infinita pſequit̄: ꝛ ſi nō ꝯtingat aliq̄ñ: tñ ꝓficiet ꝓdeundo. Stat in hoc itelligētia fine v̄borum. Eſt filius ab eo p̄re ē: q vnigenitus ab ingenito: ꝓgenies a parēte: viuus a viuo vt pr̄ hȝ vitā in ſemetipſo: ita ꝛ filio data ē vitam in ſemetipſo. Perfect^9 a pfecto qꝛ tot^9 a toto: nō diuiſio aut ſcio: qꝛ alt̄ in altero: ꝛ plenitudo diuinitat̄ ijs filio ē. Incōpꝛehēſibilis ab incōpꝛehēſibili: nouit eñi nemo niſi inuicē. Inuiſibil̄ ab inuiſibili: qꝛ imago dei inuiſibil̄ ē ꝛ qꝛ q videt filiū videt ꝛ p̄rēȝ. Ali^9 ab alio: qꝛ pr̄ ꝛ filius. Nō natura diuinitatis alia ꝛ alia qꝛ ābo vnū. Deus a deo. Ab vno ingenito deo vn^9 vnigenit^9 de^9. Nō dij duo: ſȝ vn^9 ab vno. Nō igeniti duo: qꝛ nat^9 ē ab inato. Alter ab altero nihil differēs: qꝛ vita viuētis in viuo ē. Hec de natura diuinitatis attigim^9 nō ſumaȝ intelligētie cōpꝛehēdētes: ſȝ intelligētes eē incōpꝛehēſibilia ꝗ loq̄mur. Nec

lū ḡ dicis: officiū ē fidei: ſi nihil poterit eē pꝛhēdi. Immo h̄ officiū fides ꝓfitea̅t: id qꝫ credit incōpꝛehēſibile ſibi eē ſe ſcire. Sup̄ē d̄ inenarrabili gnātōe filij adhuc aliqd: imo aliqd illud adhuc totū ē. Et ſiuo differi cor hebeſco ꝛ vñ incipiā neſcio: neſcio eniȝ q̄ñ nat^9 ſit fili^9 ꝛ nefas mihi ē neſcire qꝫ nat^9 ſit. Tuē imp̄cer. quē iploꝛē. ex qbus libris ad tātaꝝ difficultatū enarratiōeȝ v̄ba p̄ſumā. Euoluā oēȝ grecie ſcholā. Sȝ legi. Vbi ſapiēs: vbi ꝯq̄ſitor hui^9 ſcl̄i. In h̄ ḡ ſophiſte mūdi ꝛ ſapientes ſcl̄i muti ſunt: ſapiētiā. n. dei reprobauerūt. Scribā ḡ legis ꝯſulā: ſȝ ig̃rat: qꝛ ei crux xp̄i ſcādalū ē. Hortabō forte vos ꝯniuē ꝛ tacē: qꝛ ad venerationē ſatis ſit ei^9 q p̄dicaᷓ: leproſos emūdatos fuiſſe: ſurdos audiſſe: claudos cucurriſſe: palyticos ꝯſtitiſſe: cecos lumē recepiſſe: cecū ab vtero oculos ꝯſecutū demones fugatos: egrotos reualuiſſe: mortuos reuiriſſe. Sȝ hec heretici ꝯfitēt̄: ꝛ peūt: expectate itaqꝫ nihil min^9 claudoꝝ curſu cecoꝝ viſu fuga demonū: vita mortuoꝝ. Cōſiſtit hebiō mecū in p̄rocinū edraꝝ ſupi^9 difficultatū piſcator egēs igñus indoct^9: māib^9 lino occupatis: veſte vuida: pedib^9 lino oblitis totus e naui. Querite ꝛ itelligite circūſpicite vtruȝ mirabili^9 fuerit mōtuū excitaſſe an igito ſciaȝ doctrine iſti^9 itimaſſe. Ait eniȝ piſcator. In p̄ncipio erat v̄bum. Quid ē iſt d̄ in p̄ncipio erat trāſcūt̄ tp̄a trāſcendūt ſcl̄a: toluūt etates: pone aliqd qꝫ voles tua p̄ncipiū opiōe: ñ tenes tēpore: erat eñi: vñ tractaᷓ. Reſpice ḡ ad mūdū: ꝛ itellige qd de eo ſcriptū ſit. In p̄ncipio fecit deus celū ꝛ terrā. Fuit ḡ i p̄ncipio qd̄ creatur ꝛ etatē ꝯtinēs qd̄ i p̄ncipio ꝯtinet: vt fieret. Deus aūt piſcator illiterat^9 indoct^9 liber a tp̄e eſt: ſolut^9 a ſeculis: dicito ē p̄ncipiū erat eniȝ qd̄ ē: necꝫ in tp̄e aliq̄ ꝯcludit̄ vt cepit qd̄ erat poti^9 in p̄ncipio ꝗ̄ fiebat. Sed excidiſſe fortaſſe ab ordie p̄poſite diſtributōis piſcatorē nr̄m dep̄hēdem^9. Verbū eñi tp̄e liberauit: ꝛ ſuū ē ſibiqꝫ: qd̄ liberꝝ ꝛ ſolitariū ꝛ obtēperās nemini ē. Aures erigamus: inter cetera ait: n. Et v̄bū erat apd̄ deū. Iā ſine p̄ncipio ē apud deū qd̄ erat añ p̄ncipiuȝ. Ergo q eēt apd̄ deū: ꝛ qꝛ abeſt a cōditione tp̄is id: abeſt ab auctore. Piſcator nr̄ euaſit: ſȝ fortaſſe herebit in ceteris. Dices eñi v̄bū ſon^9 vocis eſt ꝛ enūciatio negocioꝝ ꝛ elocutio cogitationū: hoc apud deū erat ꝛ in principio erat.

In pͥncipio erat q꞉ ſermo cogitatiõis eternus
ẽ: cũ q cogitat ſit eternus. Rñdebo tibi interi
ꝓ piſcatoꝛe meo breuiť paucis: dũ videmus
q̃ mõ ruſticitatẽ ipſe defendat. Sermo in na/
tura nõ hꝫ vt eẽ poſſit ſequẽs aũt ei ẽ vt fuerit
eſt ꝟbo tñ cũ audiť: ꝛ q̃ mõ in pͥncipio erat qď
neqꝫ añ tp̃s neqꝫ poſt tp̃s eſt. ꝛ neſcio an vel
ipſo eſſe poſſit in tpe. Loquentiũ enim ſermo ñ
eſt añqꝫ loquanť ꝛ cũ locuti erũt nõ erit: in eo
aũt ipſo qď loquunť dũ finiũt: iã nõ erit id vñ
ceperũt. Hec a me vt ab vno ex ceteris. Sꝫ
piſcatoꝛ aliter ꝓ ſe: ꝛ obiurgabit te pͥus: cur
negligenter audieris: nã ꝛ ſi ſniam pͥmã ru/
dis auditoꝛ amiſeras: in pͥncipio erat ꝟbũ:
de ſequẽti qd q̃reris ꝛ ꝟbũ erat apud deuꝫ.
Nũqd audieras: in deo vt ſermonẽ recõdite
cogitatiõis accipes. aut feſellerat ruſticuꝫ qd
eſſent intereẽ ꝛ inť ineſſe ꝛ adeſſe momenti.
Jd eniꝫ qď in pͥncipio erat: nõ in altero pͥdi/
cať eſſe: ſꝫ cũ altero. Sꝫ de ſupioꝛibꝰ nihil ſu
mo: ꝯſequẽtia ſibi adſint. Statũ ꝟbi ꝛ nom̃
expecta. Adijcit nanqꝫ. Et deus erat ꝟbuꝫ.
Ceſſat ſonus vocis ꝛ cogitatiõis eloquium.
Verbũ h̄ res eſt nõ ſonus: natura nõ ſermo
deus nõ ianitas ẽ. Sꝫ trepido in dicto: ꝛ me
inſolẽs ſermo cõmouit. Audio. Et deus erat
ꝟbũ. Cũ vnũ deũ ꝓphete nũciauerint. Sꝫ
neq̃ vltra trepidatio mea ꝓgredi poſſit: red/
dit ſacramẽti tãti piſcatoꝛ meus diſpẽſationẽ
ꝛ refert ad vnũ oĩa ſine ꝯtumelia ſine aboli/
tione ſine tpe: ait. Hoc erat in pͥncipio apud
deũ. Cũ hoc erat in pͥncipio: nõ teneť in tpe.
Cũ deus eſt: nõ referť ad vocẽ. Cũ eſt apud
deũ: nihil nec ꝯfundiť nec ꝯferť: nã nec abo
leť in alteꝝ: ꝛ apud vnũ ingenitũ deũ ex quo
ipſe vnus vnigenitus ẽ: deus pͥdicať. Expe
ctamus a te adhuc piſcatoꝛ plenitudinẽ ꝟbi
Erat qdẽ in pͥncipio ſꝫ potuit nõ eẽ añ pͥnci/
piũ. Etiã hic tibi aliqd ꝓ piſcatoꝛe meo ꝓfe/
ro. Qď erat nõ potuit nõ fuiſſe: erat eniꝫ nõ
hꝫ in tpe nõ fuiſſe. Sꝫ qd ꝓ ſe ille. Omnia
ꝑ ipm̃ facta ſunt ğ nihil ſine illo ẽ: ꝑ quẽ vni/
uerſa ceperũt: ꝛ in infinito ẽ: ꝑ quẽ: ꝙ ẽ om/
ne ſit factũ: tp̃s eniꝫ ẽ ſpacij nõ in loco: ſed in
etate manẽtis ſignificata moderatio. Et cuꝫ
ab eo ſint oĩa: res nulla nõ ab eo: ꝛ idcirco tẽ
pus ab eo ẽ. Sꝫ dť tibi ab aliq̃: piſcatoꝛ meꝰ
nimiũ facilis ꝛ ꝓmiſcuus hic fuiſti. Oĩa per
eũ facta ſunt. Nõ hꝫ modũ: eſt ingenitus q a
nemine factus eſt: eſt ꝛ ipſe genitus ab inna/
to: ſine exceptione ſuo oĩa: ꝛ nihil qď ẽẽ ſit de
relinquũt. Sꝫ dũ nihil vltra dicere audemus
aut foꝛte dũ dicere molimur occurret: ocurrꝫ
plane. Et ſine eo factũ ẽ nihil. Piſcatoꝛ red
didiſti auctoꝛẽ: cũ ſociũ ꝓfeſſus es. Cũ eniꝫ
nihil ſine eo: intelligo nõ eſſe ſolũ: q꞉ alius ẽ
ꝑ quẽ alius: ſine quo: vtrũqꝫ diſcerniť: ſigni
ficatio ꝛ interuenientes ꝛ agẽtis. Sed ſolici
toꝛ de auctoꝛe q vnus ingenitus eſt ne in eo
quod oĩa diceres: nihil exceptũ: ſoluiſti metũ
dicendo. Et ſine eo factũ eſt nihil. Vex con
fundoꝛ ꝛ turboꝛ in eo: ꝙ ſine eo factũ ẽ nihil
eſt ğ aliqd ꝑ alteꝝ factũ ꝙ tñ ñ ſit ſine eo factũ
ꝛ ſi aliqd ꝑ alterũ lꝫ nõ ſine eo: iã nõ ꝑ euꝫ oĩa
q꞉ aliud eſt feciſſe: aliud interueniſſe facienti.
Nõ habeo hic piſcatoꝛ: meus vt i ceteris qď
ex meo ꝓferã: a tuo oꝛe ſtatiꝫ rñdenduꝫ eſt.
Oĩa ꝑ ipm̃ facta ſunt. Sentio. Apl̃us enim
paulꝰ docuit. Viſibilia ꝛ iuiſibilia ſiue thꝛo/
ni ſiue dñationes ſiue pͥncipatus ſiue ptãtes
oĩa ꝑ ipm̃ ꝛ in ipſo. Cũ ğ oĩa ꝑ ipm̃: ſubue/
ni ꝛ enarra: qd nõ ſine eo factũ ſit. Qď factũ
ẽ in eo: vita erat: Hoc igiť nõ ſine eo ꝙ i eo
factũ eſt: nã id ꝙ in eo factum ẽ: etiam ꝑeuꝫ
factũ ẽ: oĩa eniꝫ ꝑ ipm̃ ꝛ in ipſo creata ſunt: in
ipſo aũt creata: q꞉ naſcebať creatoꝛ deus: ſꝫ ẽt
ex h̄ ſine eo nihil factũ ẽ ꝙ in eo factũ ẽ: q꞉ na
ſcẽs deus vita erat: ꝛ q꞉ vita erat: nõ poſtea
q̃ꝫ ẽ natꝰ: effectꝰ ẽ vita: nõ eniꝫ in eo aliud eſt
qď natus ẽ, ꝛ aliud ẽ qď natꝰ accepit. Nõ ha
bẽt inť ſe tp̃s ꝛ natiuitas ꝛ pfectus: ſꝫ nihil ſi
ne eo fiebat ex ijs q̃ in eo fiebãt: q꞉ vita ẽ in q̃
fiebãt: ꝛ deus q a deo natꝰ ẽ: nõ poſteaqꝫ na
tus ẽ: ſꝫ naſcẽdo deus extitit: naſcẽs eniꝫ a vi
uẽte viuꝰ: a ꝟo verꝰ: a pfecto pfectꝰ: nõ ſine
ptãte natiuitatis ſue natꝰ ẽ: natiuitatẽ ſcꝫ ſuã
nõ poſtea ſentiẽs: ſꝫ ſe deũ in eo ipſo qď deus
ex deo naſcebať itelligẽs: h̄. vnigenitꝰ ab ige
nito: hoc ego ꝛ pr̃ vnũ ſumꝰ: hoc in ꝯfeſſiõe
pr̃is ꝛ filij deus vnꝰ: h̄ pr̃ in filio ꝛ filiꝰ i pr̃e
hinc q me videt videt ꝛ pr̃eꝫ: hinc oĩa q̃ hꝫ
pr̃: dedit filio: hinc ſicut hꝫ pr̃ vitã in ſemet/
ipſo: ita dedit filio vitã habere in ſemetipſo:
hinc nemo nouit filiũ niſi pr̃ neqꝫ pr̃em niſi
filius: hinc in ipſo habitat oĩs plenitudo diui
nitatis coꝛpaliter: hec vita lux hoĩꝫ ẽ hec lux
tenebꝛas illuminãs: ꝛ vt ipoſſibilitatẽ gene/
ratiõis eiꝰ enarrãde ſm ꝓphetã piſcatoꝛ cõ
ſolareť adiecit. Et tenebꝛe eã nõ cõpꝛehẽde/
rũt. Ceſſit ſermo nature ꝛ nõ hꝫ q̃ excurrat: ꝛ

tñ hoc piſcatoꝛ iſte recubãs i dñicũ pect⁹ accepit. Nõ ē iſte ſeculi ſmo: qꝛ de quo agiť: nõ ſeculi re⁹ ē. Edať aliqd: ſi i ſignificatiõe verboꝝ reperiri põt vltra qꝫ dictũ ſit: ⁊ ſiqua ſũt alia expoſite a nobis nature nomina: pferãť que ſi nõ ſunt imo qꝛ nõ ſunt: miremur hanc i piſcatoꝛe doctrinã ⁊ i eo eloqa dei ſentiam⁹ ꝯfeſſiõemqꝫ pr̃is ⁊ filii: igeniti ⁊ vnigeniti i enarrabilē ⁊ excedẽtez ꝯplexũ omnē ⁊ ſmonis ⁊ ſenſus teneam⁹ atqꝫ adoꝛem⁹: ⁊ i dño ieſu exẽplo iohãnis hec poſſim⁹ ſentire ⁊ colloqui accubem⁹. Cõmẽdat aũt fidei hui⁹ integritatē ⁊ euãgelica auctoꝛitas ⁊ apoſtolica doctrĩa ⁊ circumſtrepẽtiũ vndiqꝫ hereticoꝛũ odioſa fraudolẽtia. Stat eni hͣ fundamẽtũ va/lidũ ⁊ imotũ aduerſ⁹ omnes vẽtos: pluuias toꝛrẽtes: nõ flatib⁹ pellẽdũ: nõ ſtillicidiis penetrãdũ: nõ inũdatiõib⁹ ſubluendũ: ⁊ opti/mũ eſt quicqd a plurimis i curſatuz a nullo tñ poterit impelli. Vt aũt q̃dam medicamẽtoꝛũ genera ſunt ita cõparata: vt nõ ſingulis tãtũ egritudinib⁹ vtilia ſint: ſed oĩbus in cõmũe medeanť: habeantqꝫ i ſe virtutem generalis auxilii: ita ⁊ fides catholica nõ aduerſum ſingulas tantũ peſtes: ſꝫ cõtra oĩs moꝛbos o/pem medele cõmunis iptit: nõ ĩfirmãda ge/nere: nõ vincẽda numero: nõ diuerſitate fallẽda: ſꝫ vna atqꝫ eadez aduerſuz ſingula omniaqꝫ cõſiſtit. Magnũ eſt eni tot i vna eadez qꝫ remedia eſſe: quot moꝛbos: ⁊ totidē ꝟitatiſ eſſe doctrinas qꝺ idez erũt ſtudia falſitatis Cõtrahãtur i vnũ nomina hereticoꝝ ⁊ oĩs ſchole pdeãt: audiãt vnũ ingenitũ deũ pr̃em ⁊ vnũ vnigenitũ deũ: filiũ pfecti pr̃is pgenieꝫ pfectã: nõ p diminutiõez genitũ: nõ ex ſolido parte aliq̃ deciſuz: ſꝫ oĩa habẽntē genuiſſe omnia cõſecutũ: nõ ex deriuatiõe fluxuue deductũ: ſꝫ ex omnib⁹ atqꝫ in omnib⁹ natũ ab eo qui in omnib⁹ in qb⁹ eſt: eſſe nõ deſinat: liberũ a tpe: ſolutũ a ſeculis: p quem omnia facta ſunt: neqꝫ eni eſſe in iis potuit: que ab ipõ ſunt inſtituta. Hec de euãgeliis catholi/ca ⁊ apoſtolica ꝯfeſſio eſt

p Atrem ⁊ filiũ ſi audet ſabelli⁹ eũdem pdicꝫ: ⁊ ipm illũ eſſe q vterqꝫ ſit nũcupat⁹: vt cũ eo vn⁹ ſit: ambo ñ vnum: Audiet ſtatim de euãgeliis nõ ſemel neqꝫ uerũ ſꝫ freq̃nter. Hic eſt fili⁹ meus dilect⁹ in q̃ bene cõplacui. Audiet pater maioꝛ me eſt. Audiet. Ego vado ad patrem. Et pater gratias tibi ago. Clarifica me pater. Et. Tu es filius dei viui.

f Obripiat hebion omne initiũ filio dei ex maria pcedẽs: ⁊ ꝟbũ a diebus car/nis intelligẽs relegat. Pater clarifi/ca me apꝺ temetipm ea claritate: qua fui apꝺ te: pusqꝫ mũdus eſſet. Et. In pncipio erat ꝟbũ ⁊ ꝟbũ erat apꝺ deũ: ⁊ deus erat ꝟbuz ⁊ omnia p eũ facta ſunt. Et itez. In mũdo erat: et mũd⁹ p ipm factus eſt: ⁊ mũdus euz nõ cognouit. Exiſtãt nouelli apl̃atus ſed ſub antichꝛiſto pdicatoꝛes ideſt ariãi omni con/tumelia dei filiũ illudentes: ⁊ audiẽt. Ego ꝺ patre exiui. Et fili⁹ q eſt in pr̃is ſinu. Et ego ⁊ pater vnũ ſum⁹. Ego in patre ⁊ pať in me. Et poſtremo vna cũ iudeis iraſcanť qꝺ xp̃s pꝓum ſibi pr̃em deũ ꝯfitens equalez ſe deo fecerit: ⁊ vna cuz iis audiãt. Vel operib⁹ meis credite qꝛ pr̃ in me ⁊ ego in pr̃e: Vnuz igiť hͣ eſt immobile fundamentũ: vna hͣ eſt felix fidei petra petri oꝛe ꝯfeſſa. Tu es fili⁹ dei viui Tãta in ſe ſuſtinens argumẽta ꝟitatiſ: q̃nte puerſitatuz q̃ſtiões ⁊ infidelitatiſ calũnie mouebunť. Iã in ceteris diſpẽſatio voluntatis paterne eſt.

v Irgo ptus ⁊ coꝛp⁹ poſtqꝫ crux moꝛs inferi ſal⁹ nr̃a eſt: humani eniz generis cauſa dei fili⁹ nat⁹ ex virgine eſt ⁊ ſpirituſãcto: ipõ ſibi in hac operatiõe famulãte: ⁊ ſua videlicet dei inumbꝛante virtute coꝛpoꝛis ſibi initia cõſeuit: ⁊ exoꝛdia carnis in/ſtituit: ⁊ homo fact⁹ ex virgine naturã in ſe carnis acciperet: perqꝫ huius admixtõnis ſocietatē ſãctificatũ in eo vniuerſi generis hũani coꝛpus exiſteret: vt q̃madmoduz omnes in ſe p id qꝺ coꝛpeum ſe eſſe voluit ꝯderenť ita rurſuz in omnes ipe p id qꝺ eius eſt inuiſibile: referetur.

d Ei igiť imago inuiſibilis pudoꝛez hũmani ex oꝛdii nõ recuſauit: vt per conceptiõem ptum vagituz ⁊ cunas om/nes nature noſtre cõtumelias tranſcurrerit. Quid tandem dignuz a nobis: ante digna/tiõis affectui rephẽdeť. Inenarrabilis a deo originis vnus vnigenitus deus in coꝛpuſ/culi humani foꝛmã ſancte virginis vtero inſertus accreſcit. Qui omnia continet ⁊ intra quem ⁊ p quem cuncta ſunt humani ptus le/ge pferť: ⁊ ad cuius vocem archãgeli ⁊ an/geli tremunt: celum ⁊ terra ⁊ omnia mundi

uinis reſoluentur elementa: vagitu infantie
auditur. Qui inuiſibilis ⁊ incõꝓhenſibilis
eſt: nõ viſu ſenſu tractuq; moderãdus: cui⁹
eſt obuolutus. Hec ſiquis indigna deo re/
colet: tanto ſe maioris beneficii obnoxium
cõfitebitur: quanto minus hec dei conuene/
rint maieſtati. Non ille eguit homo effici:
per quem homo factus eſt: ſed nos eguimus
vt deus caro fieret ⁊ abitaret in nobis id eſt
aſſumptione carnis vnius membra vniuerſe
carnis incoleret. Humilitas eius noſtra no
bilitas eſt: contumelia eius honor noſter eſt
ꝙ illa eſt deus in carne conſiſtens hoc nos
viciſſim in deum ex carne renouati. Sed ne
forte detineant ſcrupuloſas mentium cogi/
tationes cune vagitus partus atq; concep/
tio: recolenda eſt ſingulis dei dignitas: vt
voluntatis humanitatem poteſtatis ambitio
precedat: nec dignationeꝫ dignitas derelinq̃t
Videam⁹ igitur q̃ ſunt miniſteria cõcept⁹.

a Ngelus. zacharie loquitur ſterili par
tus aſſertur: de incenſi loco ſacerdos
mutus egreditur. Iohannes in vo/
cem adhuc vtero matris detentus erumpit.
Maria ãgelus benedicit: matrẽ filij dei vir
ginem pollicet̃. Illa virginitatis ſue conſcia
difficultate facti cõmouet̃: angelus ei diuine
operationis efficientiam exponit ait enim.
Spiritusſanctus deſuperueniet in te: ⁊ vir/
tus altiſſimi obumbrabit tibi. Spiritusſan
ctus deſuper ueniens virginis interiora
ſanctificauit ⁊ in ijs ſpirans qꝛ vbi vult ſpiri
ritus ſpirat: nec ſe humane carni immiſcuit
⁊ id quod alienum a ſe erat. vi ſua ac poteſta/
te p̃ſumpſit: atq; vt nequid p imbecillitatem
humani corporis diſſideret: virtus altiſſi/
mi virginem obumbrat: infirmitatem eius
veluti per vmbram circumfuſa confirmãs
vt ad ſe mentiua ineuntis ſpiritus efficacia
ſubſtantiam corporalem diuine virtutis in/
umbratio temperaret: hec conceptionis eſt
dignitas. Videamus partuꝫ vagitum ⁊ cu/
nas q̃ dignitas ſequatur. Loquitur ad ioſe/
ph angelus parituram virginem: ⁊ eum qui
natus fuerit: vocandum emanuelem ideſt
nobiſcum deus. Proclamat ſpiritus p pro
phetam. Angelus teſtis eſt. Deus nobiſ/
cum eſt ille qui naſcitur. Nouum magis de
celo ſtelle lumen effertur: ⁊ celi dominum ſi
gnum celeſte proſequitur. Angelus paſto/
ribus nunciat natum chriſtum dominum
ſalutem vniuerſorum. Multitudo exercit⁹
celeſtis in laudem puerperij ꝯcurrit: ⁊ tanti
operis p̃conia diuini cet⁹ gaudia eloquunt̃.
Gloria deinde in celis deo: ⁊ pax in t̃ra bõe
voluntatis hoibus nunciat̃. Adſunt deinde
magi inuolutũ pãnis adorãt: ⁊ p⁹ illã inanis
ſcie ſue opatiõeꝫ arcanã poſito in cuius genu
flectũt. Sic p magos cunaꝝ ſordes adorant̃
ſic vagitus p angeloꝝ diuina gaudia hono/
rant̃: ſic partui ꝓclamãs p ꝓphetã ſpiritus:
⁊ idip̃m angelus nũcians ⁊ noue lucis ſtella
famulat̃. Sic naſcẽdi ſpiritusſanctus ſupue
niẽs ⁊ inumbrãs virtus altiſſimi moliunt̃.
Aliud intelligit̃: aliud vr̃: aliud oculis: aliud
aio ꝯſpicit̃. Parit virgo: partus a deo eſt: i
fans vagit: laudãtes ãgeli audiunt̃: pãni ſor
dent: deus adoratur. Ita poteſtatis dignitas
nõ amittit̃: duꝫ carnis humilitas adoratur.

p Ar enã eſt relique curſus etatis nam
omne tp̃s qd in hoie egit: dei opibus
expleuit de ſingulis ãt nõ ẽ tp̃s edicẽ
tm̃ illud in vniuerſis virtutũ ⁊ curationũ ge
neribus ꝯtuendũ eſt: in carnis aſſumptione
hoiem: deuꝫ vero in geſtis rebus explere.

d E ſpũ ãt ſancto nec taceri oportet nec
loqui neceſſe eſt ſed fieri a nobis coꝝ
cã q neſciunt nõ põt. Loq ãt de eo nõ
neceſſe eſt: qꝛ de patre ⁊ filio auctoribus ꝯfi
tenduꝫ eſt: ⁊ qdẽ puto an ſit nõ eſſe tractan/
duꝫ. Eſt enim qñ qdẽ donat̃ accipit̃ obtinet̃
⁊ q ꝯfeſſiõis patris ⁊ filij cõnexus eſt: nõ p̃t
a ꝯfeſſione patris ⁊ filij ſeparari. Impfectũ
eniꝫ eſt nobis totũ ſi aliqd deſit: a toto: de q̃
ſiqs itelligẽtie nr̃e ſenſuꝫ reqrit: in ep̃lo legi/
mus ambo. Quoniã eſtis inqt filij dei: mi/
ſit deus ſpiritum filij ſui in corda veſtra cla/
mantẽ abba pater. Et rurſuꝫ. Nolite ꝯtriſta
re ſpiritũſanctũ dei: in q̊ ſignati eſtis. Et ite/
rum. Nos ãt nõ ſpirituꝫ hui⁹ mundi accepi
mus ſꝫ ſpirituꝫ q ex deo eſt: vt ſciam⁹ q̃ a deo
donata ſunt nobis. Et iteꝝ. Vos ãt nõ eſtis
in carne: ſꝫ in ſpiritu ſi qdẽ ſpũs dei in vobis
eſt. Siqs ãt ſpiritum xp̄i nõ hꝫ: hic nõ eſt ei⁹
Et rurſum. Si ãt ſpũs ei⁹ q ſuſcitauit ieſum
a mortuis habitat in vobis: q ſuſcitauit ieſuꝫ
a mortuis: viuificabit ⁊ mortalia corpora ve
ſtra ꝓpter ſpirituꝫ ſuum q habitat in vobis.
Unde quia eſt: ⁊ donat̃ ⁊ habetur ⁊ dei eſt.
Ceſſet hinc ſermo calumniãtium cuꝫ dicunt
p quem ſit: ⁊ ob quid ſit: vel qualis ſit. Si re
ſpõſio noſtra diſplicebit dicentium per queꝫ

cia ⁊ i q̄ oia ſunt: ⁊ qꝛ ſpūs ē dei: donū fideliū: diſpliceāt ⁊ apl'i ⁊ euāgeliſte ⁊ ꝓphete h' tñ de deo q̄d eēt loquētes: ⁊ poſt hec pr̄ ⁊ filius diſplicebit. Manere aūt hic q̄ſdā in igno rātia atq; ābiguitate exiſtimo qd̄ hoc tertium idēſt qd̄ nominat̄ ſpūſſcūs: videāt ꝓ patre ⁊ filio ſi equēter intelligi. In quo nihil ſcrupu li ē: ſiue enī pater: ſiue filius: ⁊ ſpūſſcūs eſt. Sȝ id qd̄ in euāgelijs legimus. Quia deus ſpūs eſt: diligenter eſt ꝓuendū: quō ⁊ q̄ rōe ſit dictū omne enī dictū vt dicat̄ ex cā eſt: et dicti rō ex ſenſu erit intelligēda dicētis. Ne qꝛ rñſum a dño eſt. Spūs deus ē: idcirco cū ſancti ſpūs noie ⁊ vſus neget̄ ⁊ donū. Cū ſa maritana enim dño erat ſmo venerat enī ra tio vl' redēptio vniuerſoꝝ: cui poſt multū ſer monē aque viue ⁊ qnq; viroꝝ ⁊ nūc eius q eſſet alien⁹: mulier rñdit. Dñe aīaduerto q ꝓpheta es tu: pres nr̄i in mōte hoc adoraue rūt: ⁊ vos dicitis qm̄ in hieroſolymis ē loc⁹ vbi adorari oportcat: dñs reſpondit. Crede mihi mulier q̄niā venit hora q̄n neq; in iſto mōte neq; in hieroſolymis adorabitis prēȝ: Vos adoratis q̄ neſcitis: nos adoram⁹ qd̄ ſcimus: qꝛ ſalus ex iudeis eſt. Sȝ venit hora ⁊ nūc eſt cū veri adoratores adorabūt prem in ſpiritu ⁊ veritate: ⁊ enī pr̄ tales q̄rit q ado rēt eū. Spūs enim deus eſt ⁊ adorātes cum in ſpū ⁊ veritate oportet adorare: qꝛ deus ſpi ritus eſt. Mulier igit̄ traditionū memor pa ternaꝝ vel tanq; ſamaria in mōte: vel tanq; hieruſaleȝ: in tēplo adorādū deū exiſtimabat qd̄ ſamaria ad adorādū deū p trāſgreſſioneȝ legis locū mōtis elegerat. Iudei vō tēplum a ſalomone ꝯditū religiōis ſedē exiſtimabāt: quoꝝ vtroꝝq; p̄ſumptō aut collis edito: aut extructe domus ꝯcauo deū itra quē oia ⁊ ex quē nihil eius capax eſt: cōtinebat. Ergo qꝛ deus in cōprehenſibilis imenſus ē: ait dñs veniſſe tp̄s vt in mōte vl' tēplo non ſit deus adorādus: qꝛ deus ſpūs eſt: qꝛ ſpūs nec cir cūſcribit̄: nec tenet̄: qꝛ p nē ſue virtutē vbiq; eſt neq; vſq; abeſt: in oibus ois exuberās. Hos igit̄ veros eē adoratores q in ſpiritu: ⁊ veritate ſint adoraturi: adoratis aūt in ſpū deū ſpūm: alter in officio: alter in honore eſt qꝛ diſcretū eſt in q̄ q̄ſq; ſit adorād⁹. Nō eni tollit ſancti ſpūs ⁊ nomē et donū: qꝛ dictū eſt. Deus ſpūs eſt. Rñſum aūt eſt mulieri deuȝ tēplo ⁊ monte claudēti eſſe oia in deo: deū in

ſemetipſo ⁊ inuiſibilē atq; incōprehenſibileȝ in ijs q̄ ⁊ inuiſibilia atq; incōprehēſibilia ſūt adorādū: atq; ita natura ⁊ muneris ⁊ hono ris expſſa eſt: cū in ſpiritu deū ſpiritū docuit adorandū: ⁊ libertatē ac ſciētiā ⁊ adorādi in finitatē: dū in ſpū deus ſpūs adorat̄ oſtēdit. Simile huic etiā illud apl'i eſt. Quia dñs ſpi ritus ē: ⁊ vbi ſpūs dñi: ibi libertas. Diſcre uit ad intelligētie ſignificatiōeȝ cū q eſt ab eo cuius eſt. Nō enim habere haberiq; : vnū ē neq; eadē ſignificatio ꝯtinet eū atq; eius: ita q; cū ait: dñs ſpūs eſt: naturā infinitatis ei⁹ oſtēdit. Cū vero adiecit. Vbi ſpūs dñi: ibi libertas: ⁊ eū cuius eſt ſignificat: qꝛ ⁊ ſpirit⁹ dñs eſt: ⁊ vbi ſpūs ē dñi: ibi libertas ē. Hec nō qd̄ eā poſtulet dicta ſint: ſȝ neq͞d in his ob curitatis hereret. Eſt enim ſpūſſctūs vnus vbiq; oēs p̄triarchas ꝓphetas ⁊ oēm chorū legis illuminās: iohāneȝ etiā in vtero mr̄is inſpirās: datus deinde apl'is ceteriſq; credē tibus ad cognitionē eius q̄ indulta ē verita tis. Qd̄ aūt ſit officiū eius in nobis: verbis ip̄ius dñi audiamus. Ait enī. Adhuc mul ta habeo vobis dicere: ſȝ nō poteſtis portare mō: expedit enī vobis vt ego eā: ſi ēro mit tā vobis aduocatū. Et rurſuȝ. Ego inq̄t ro gabo prēȝ meū: ⁊ aliū aduocatū mittet vobis ſpiritū paraclitū: ip̄e me clarificabit. Et rur ſuȝ. Rogabo inq̄t prēm meū ⁊ aliū aduoca tū mittet vobis: vt vobiſcū ſit in eternū ſpūm veritatis: ille vos diriget in oēm veritatē: nō enī loquet̄ a ſe ſȝ q̄cūq; audierit loquet̄: ⁊ vē tura nūciabit vobis: ille me honorificabit: qꝛ de meo accipiet. Hec de pluribus ad intelli gētie viā dicta ſint: qbus ⁊ volūtas numerā tis ⁊ ratio ⁊ ꝯditio muneris ꝯtinet̄: vt qꝛ iſir mitas nr̄a neq; pr̄is neq; filij capax eſſet: fi dē nr̄am de dei incarnatione difficilē ſancti ſpiritus donū q̄dā interceſſionis ſue ſedere il luminaret. Eſt aūt nūc ꝯſequēs vt ⁊ apl'm ex plicantē doni huius virtutē atq; officiuȝ au diamus ait enī. Quotquot enī ſpiritu dei agunt̄: ij filij ſunt dei: nō enim accepiſtis ſpi ritū ſeruitutis iterū in timore ſȝ accepiſtis ſpi ritū adoptionis filioꝝ: in quo clamamus ab ba pat. Et rurſum. Quia nemo in ſpū dei di cit anathema ieſu: ⁊ nemo pōt dicere dñm ie ſum niſi in ſpūſancto. Et rurſum. Diuiſio nes aūt donationū ſunt: idē aūt ſpūs: ⁊ diui ſiones miniſterioꝝ ſunt: idē aūt dñs: ⁊ diui

rũes opationũ ſit: ꝫ idẽ deꝰ q opat oĩa i oĩ
bꝰ. Vnicuiqꝫ aũt dat maĩfeſtatio ſpũs ad vtili
tatẽ: alij aũt dat ꝑ ſpũm ꝑmo ſapiẽtie. alij ꝑmo
ſcie ꝑm eundẽ ſpiritũ: alij fides in eodẽ ſpiri
tu: alij dona ſanitatũ in vno ſpiritu: alij opa/
tio ꝟtutũ: alij ꝓphetia: alij ſeparatio ſpirituũ:
alij genera linguaꝝ: alij interꝑtatio ꝑmonũ
oĩa aũt hec opat vnus atqꝫ idẽ ſpũs. Habe
mus igit̃ doni iſtius cãm: ⁊ neſcio qd de eo
ambiguitatis ſit: cuius in abſoluto ſit ⁊ cau
ſa ⁊ rõ ⁊ poteſtas. Vtamur ĝ tã liberabili/
bus donis ⁊ vſum maxime neceſſarij mu/
neris expectamus. Ait enĩ vt etiam ſupius
oſtẽdimus: apl'us. Nos aũt nõ ſpiritũ huiꝰ
mũdi accepimus ſed ſpũm q ex deo ẽ: vt ſcia
mus q̃ a deo donata ſunt nobis: q̃ ⁊ loqui/
mur nõ in doctis hũane ſapiẽtie ꝟbis: ſꝫ in
doctrina ſpũs ſpũalibus ſpũalia cõparantes
aĩalis aũt hõ nõ ꝑcipit que ſunt ſpiritus dei.
Accipit̃ ĝ ob ſcientiã: vt enĩ natura huma
ni corporis ceſſantibus officij ſui cauſis erit
ocioſa: nã ⁊ oculus niſi lumẽ ac dies ſit: nul
lus mineſterij erit vſus: ⁊ aures niſi vox ſo/
nuſue reddat: munus ſuũ nõ recognoſcẽt: ⁊
nares niſi odor fragrauerit: in q̃ officio erũt
neſciẽt: nõ qd his deficiat natura ꝑ cãm ſed
vſus habeat ex cã ita. Ita ⁊ aĩus humanꝰ ni
ſi ꝑ fidẽ donũ ſpũs hauſerit: habebit qdẽ na
turã deũ intelligẽdi: ſꝫ lumẽ ſciẽtie nõ habe
bit. Munus aũt qd in xp̃o eſt. oẽ oĩbus pa
tet vnũ: ⁊ quod' vbiqꝫ nõ deeſt: in tm̃ dat: in
quãtũ qs volet ſumere: in tm̃ reſidet: in quã/
tũ qs volet ꝓmereri: hoc vſqꝫ in cõſumma/
tionẽ ſeculi nobiſcum: hoc expectationis no
ſtre ſolatiũ: hoc in donoꝝ opationibus futu/
re ſpei pignus eſt: hoc mentiũ lumẽ: hic ſplẽ
dor aĩaꝝ eſt. Hic ergo ſpũſſanctus expetẽ/
dus eſt: ꝓmerendus eſt: ⁊ deinceps ꝑcepto
rũ ſide atqꝫ obſeruatione retinẽdus. Amẽ.

Explicit liber ſecundus. Incipit. tertius.

Fert pleriſqꝫ obſcuritatem
ꝑmo dñi: cũ dicit. Ego i pa
tre ⁊ pater in me: ⁊ nõ ime/
a rito natura enĩ intelligẽtie
hũane rõnẽ dicti iſtius nõ
capit: videt̃ nãqꝫ non poſſe
effici: vt qd in altero ſit: eq
ipm ex̃ alteꝝ ſit: ⁊ cũ neceſſe ſit ea de qbꝰ
agit̃: nõ ſolitaria ſibi eſſe: numerũ tñ ſuũ: in
quo ſint ꝯſeruãtia: nõ poſſe ſe inuicẽ ꝯtinere
vt q alqd aliud itra ſe habeat atqꝫ ita maneat
manẽſqꝫ ſemꝑ exterior ei viciſſim quẽ itra ſe
habeat: maneat eq̃ ſemꝑ interior. Hec qdẽ
ſenſus hoĩum nõ ꝯſequit̃ nec exẽplũ aliqd re
bus diuinis cõparatio humana ꝑſtabit: ſed
qd in intelligibile eſt hoĩ: deo eẽ poſſibile ẽ.
Hoc nõ ita a me dictũ ſit: vt ad rõnẽ dicti
ea tm̃ ſufficiat auctoritas qd a deo dictũ ſit.
Cognoſcẽdũ itaqꝫ atqꝫ intelligẽdũ ẽ qd ſit il
lud: ego in p̃re ⁊ pat̃ in me: ſi tñ cõprehẽde/
re hoc ita vt ẽ valebimus: vt qd natura rerũ
pati nõ poſſe exiſtimat̃: id diuine veritatis rõ
ꝯſequat̃: atqꝫ vt facilius intelligẽtiã difficilli/
me iſtius q̃ſtionis cõſequi poſſimus: prius
patrẽ ⁊ filiũ ꝑm diuinarũ ſcripturarũ doctri/
naꝫ cognoſci a nobis oportet vt de cognitis
ac familiaribus abſolutior ſermo ſit.

Ternitas patris vt in libro anteriore
e tractauimus: locũ tp̃a ſpẽm: ⁊ qcqd il/
lud humano ſenſu cõcipi põt excedit.
Ipẽ extra oĩa in oĩbuſqꝫ: capiens vniuerſa:
⁊ capiẽdus a nemine: non acceſſu deceſſuue
mutabilis ſꝫ inuiſibilis incõꝑhenſibilis ple/
nus ꝑfectꝰ eternus nõ aliũde qdẽ ſumẽs: ſꝫ
ad id ꝙ ita manet: ſibi ipẽ ſufficiẽs.

Ic ergo ingenitus ante omne tẽpus
b ex ſe filiũ genuit nõ ex aliqua ſubiacen
te materia: quia ꝑ filium omnia: non
ex nihilo: quia ex ſe filium: nõ vt partũ: qr ni
hil in deo de mutabile aut vacuũ ẽ: nõ partẽ
ſui vel diuiſã vel diſciſam: vel extẽſã: qr im
paſſibilis i corporeꝰ deus ẽ: hec aũt paſſiõis
⁊ carnis ſunt: ⁊ ꝑm apl'ũ in chriſto inhabitat
oĩs plenitudo diuinitatis corporaliter. Sꝫ i/
cõprehẽſibiliter inenarrabiliter ante omne tẽ
pus ⁊ ſecula vnigenitũ ex ijs que ingenita ex
ſe erãt ꝓcreauit: omne quod deus eſt ꝑ char
ritatẽ atqꝫ virtutẽ natiuitati eius impartiẽs
ac ſic ab ingenito ꝑfecto eternoqꝫ patre vnige
nitus ⁊ ꝑfectus eternus eſt filius. Ea autem
q̃ eius ſunt ſecundũ corpus qd aſſumpſit bo
nitatis eius ad ſalutẽ noſtrã voluntas ẽ. In
uiſibilis enĩ ⁊ incorporeus ⁊ incõprehenſi/
bilis vtpote ab eo genitus tm̃ in ſe ⁊ materie
⁊ humilitatis recipit: quãtũ in nobis erat ꝟ
tutis ad intelligẽdũ ſe ⁊ ſentiendũ ⁊ ꝯtuendũ
ibecillitati noſtre potius obtẽperãs q̃ꝫ de ijs
in quibus erat ipſe deficiens.

(i) Bitur p̄fecti p̄ris p̄fect⁹ fili⁹ ⁊ ingen
ti dei vnigenita ꝓgenies q̄ ab eo q̄ h̄z
oia: accepit oia: deus a deo: sp̄us a sp̄u
lumē a lumie ꝯfidēter ait p̄r i me ⁊ ego in p̄re
Quia vt sp̄us p̄r: ita ⁊ fili⁹ sp̄us: vt deus p̄r:
ita ⁊ filius deus: vt lumē pat: ita ⁊ fili⁹ lumē
Ex ijs ergo que in p̄re: sunt ea i q̄bus ē filius
idest ex toto p̄re totus filius nat⁹ est: ñ aliūde
q̄ꝛ nihil anteq̄ȝ fili⁹: ñ ex nihilo q̄ꝛ ex deo fili⁹
nō in p̄re: q̄ꝛ plenitudo diuinitatꝭ i filio: neq̄ȝ
in aliq̄bus q̄ꝛ in oib⁹: sȝ vt voluit qui potuit:
vt scit q̄ genuit: qđ in p̄re est: h̄ ⁊ in filio ē: qđ
in igenito: h̄ in vnigenito ē: alt ab altero ⁊ vt
q̄ȝ vnū nō duo vn⁹ sed alius in alio: q̄ꝛ ñ aliđ
in vtroq̄ȝ: p̄r in filio: q̄ꝛ ex eo filius: fili⁹ i p̄re
q̄ꝛ nō aliūde qđ fili⁹: vnigenit⁹ i ingenito quia
ab igenito vni genit⁹. Ita i se iuicē: q̄ꝛ vt oia
in igenito p̄re p̄fecta sunt: ita oia in filio vni/
genito p̄fecta sunt. Hec in p̄re ⁊ filio vnitas:
hec virt⁹: hec charitas: hec fides: hec spes: h̄
v̄itas via vita. Nō calūniari đ virtutib⁹ su/
is deo: nec p̄ secretū ac p̄tātē natiuitatꝭ obtre
ctare filio. Patri igenito nihil ꝯpare: vni/
genitū ab eo nec tp̄e nec virtute discernere:
deū filiū: q̄ꝛ ex deo est ꝯfiteri. Sūt istiusmodi
in deo p̄tātes: quaꝝ cū rō intelligētie n̄re i cō
p̄ꝛehensibilis est: fides tamen per veritatem
efficientie in absoluto est.

(n) Ec h̄ i sp̄ualibus tātum sȝ etiā in corp/
alibus dep̄hēdimus nō ad natiuitatꝭ
exēplum sȝ ad admiratōēȝ facti intelli/
gibilis ostensum est. Nupciarū dei vnum in
chana galilee ex aqua factū est: nunq̄d cōsequi
tur aut sermo n̄r aut sensus: q̄bus modis na
tura de mutata sit. vt aque simplicitas defece
rit: et vini sapoꝛ natus sit. Non permixtio fu
it sed creatio ⁊ creatio nō a se cepta sed ex alio
in aliud existens: non per transfusionē potio
ris obtinet quod infirmius est: sed aboletur
quod erat: ⁊ quod non erat cepit. Sponsus
tristis est: familia turbatur: solemnitas nupti
alis conuiuij periclitatur. Jesus rogatus nō
exsurgit aut instat: sed quiescēt eius hoc op⁹
est. Aqua hydrijs infundit: vinum calicib⁹
hauritur: infundētis sciētie sensus non cōue
nit hauriētis. Qui ifuderunt: hauriri aquaȝ
existimāt: qui hauriunt vinū infusuȝ arbitrāt
tēpus qđ in medio est nō sufficit: vt liquoꝛis
nā ⁊ nascat ⁊ p̄eat. Rō facti ⁊ visuȝ frustrat
⁊ sensuȝ: v̄tt⁹ tñ dei i ijs q̄ sunt gesta sentit.

(ſ) Ed ⁊ de quiq̄ȝ panib⁹ nō dissimilis fa
cti admiratō est: in cremētꝭ coꝝ quiq̄ȝ
miliuȝ virorū ⁊ innumerabiliū mulie
rū ac pueroꝝ fames vincit: q̄nq̄ȝ panes. offe
runt ⁊ frāgunt: subrepūt ifrāgentiū manib⁹
quedā fragmentoꝝ ꝓcreatiōes: nō iminuit
vnde p̄stringitur ⁊ tamen semper p̄stringētis
manum fracmēta occupāt: fallūt momēta vi/
sum: dū plenā fragmētis manū sequeris: alt
am sine dādo portiōis sue contueris: inī hec
fragmētoꝝ cumulus auget. Prefringētes i
ministerio sunt edentes i negocio sunt: esuri
entes saturi sunt: duodecim cophinos replēt
reliq̄e. Nō sensus ñ visus ꝑfectū tam icōspi/
cabilis opatōis assequr: est quod nō erat: vi
det: qđ nō itelligit: solū superest vt deus oia
posse credatur.

(n) On habēt itaq̄ȝ diuinā adulatōēȝ nec
subest deo ad placēduȝ fallēdūq̄ȝ simu
latio. Hec filij dei opera nō đ iactātie
studio sunt ꝑfecta: neq̄ȝ eni ille cui inumera/
biliū miliū milia angeloꝝ seruiūt. adulatus est
homini: q̄d eni eoꝝ q̄ n̄ra sunt idigebat: per
quē sunt vniuersa q̄ n̄ra sunt. an honoꝛem a
nobis expostulabat: nunc a somno stupidis:
nūc de luxu noctiū fessis: nūc post rixas ⁊ ce/
des dieꝝ male ꝯscijs: nūc post cōuiuia ebꝛijs
quē arcāgeli ⁊ dominat⁹ p̄ncipatus ⁊ p̄tātes
sine somno sine occupatōe sine crie cēnis ⁊ i
defessis i celis vocibus laudāt: ⁊ laudāt quia
ip̄e iuisibilis dei imago omnes i se creauerit
secula fecerit: celū formauerit: astra distīxerit
terrā fundauerit: abyssos demerserit: ip̄e de
inceps hō nat⁹ sit: mortē vicerit: portas ifer/
ni fregerit: coh̄rdem sibi plebem acq̄siuerit:
carnē i eternitatꝭ gloriā ex corruptōe trāstule
rit. Nihil ḡ iste eguit a nobis vt hec eū apud
nos inenarrabilia ⁊ in itelligibilia opa tanq̄ȝ
egētem laudis oꝛnarent: sed p̄uidens de⁹
nequicie ⁊ stulticie humane erroꝛem: ⁊ sciēs
cousq̄ȝ infidelitatem pꝛoꝛupturaȝ esse: vt sibi
de dei rebus iudicium pꝛesumeret: audaciaȝ
nostram earum de quibus ambigeretur reꝝ
vicit exemplis.

(ſ) Unt. n. plures seculi pꝛudētes quoꝝ
prudētia deo stulticia est: q̄ eū audiūt
deū ex deo: verū a vero: perfectum a
perfecto: vnum ab vno natum esse: tanq̄ȝ im
possibilia nobis p̄dicātib⁹ ꝯtradicūt: q̄busdā
sniarū collectiōib⁹ iuherētes: cū dicūt.

Asci nihil ꝑtuit ab vno q2 ois natiui
n tas est ex duobus: iā si ab vno natus
hic filius ē: prēm eiusdē q genuit acce
pit: ⁊ si ps neuť ĝ pfectus est: deest eni vñ de
cessit: nec plenitudo in eo erit q ex portiōe cō
stiterit: neuť ĝ pfectus est cū plenitudinē suā
⁊ q genuerit amittat: nec q natus ē ꝯsequať.
Hanc mūdi sapiētiā et p ꝓphetā ꝓui/
b dēs deus ita dānat dicēs pdā sapien
tiā sapientiū ⁊ itellectū prudētiū repro
babo. Itē aplo. Vbi sapiēs vbi scriba: vbi
ꝯquisitor hui⁹ seculi: nonne stultā fecit deus
prudētiā huius mūdi. Nā q2 in sapiētia dei
nō cognouit mūdus p prudētiā deū: placuit
deo p stulticiā pdicatiōis saluos facē creden
tes: qm̄ greci sapiētiā q̄rūt: ⁊ iudei signa pe/
tūt: nos āt pdicamus xp̄m crucifixū: iudeis
qdē scādalū: gētibus aūt stulticiā: ijs aūt qui
sunt vocati: iudeis atq3 grecis xp̄m dei vtu
te3 ⁊ dei sapiētiā: q2 qđ stultū est dei: sapiēti⁹
est hoibus: ⁊ qđ infirmū ē dei: fortius ē hoi/
bus. Curā ĝ humani generis hñs dei fili⁹
pⁱmū vt sibi crederet: hō factus est: vt testis
diuinaꝝ reꝝ nobis esset ex nr̄is: ꝑq3 ifir/
mitatē carnis deū prēm nobis infirmis ⁊ vt
carnalibus pdicaret: volūtatē in eo pr̄is dei
efficiens vt dicit. Nō veni volūtatē meā fa/
cere s3 volūtate3 eius q me misit. Nō quod
nollet ille qđ faciat: s3 obedientiā suā sub effe
ctu pr̄ ne volūtatis ostendit volēs ipe volun
tatē pr̄is explere. Erat āt hec efficiēde volū/
tatis volūtas: cuius ipe testis est dicēs. Pr̄
venit hora clarifica filiū tuū: vt filius tu⁹ cla
rificet te: sic dedisti ei ptāte3 ois carnis vt om
ne qđ dedisti illi: det ei vitā eternā: hec ē aūt
vita etna vt cognoscāt te solū veꝝ deū ⁊ que3
misisti iesu3 xp̄m. Ego te clarificaui sup ter/
rā ope ꝯsūmato: qđ dedisti mihi vt faciā. Et
nūc clarifica me tu pr̄ apud temetip̄m clarita
te qnā habui pusq3 mūdus eēt apđ te. Ma/
nifestaui nomē tuū hoibus q̄s dedisti mihi.
Verbis breuibus ⁊ paucis oē opus officij
sui ⁊ dispēsatiōis exposuit: nihilo min⁹ fidei
vitatē aduersu3 oēm ispiratione3 diabolice
fraudolētie cōmuniēs. Curram⁹ ĝ p singu
las smōis sui vtutes. Ait: pr̄ venit hora: cla
rifica filiū tuū: vt fili⁹ tu⁹ clarificet te. ñ dic ñ
tp̄s s3 horā venisse dic. In hora: diei portio
ē: ⁊ q̄ hec erit hora. ne pe illa đ q̄ i tpe passiōis
discipulos ꝯfirmās locut⁹ ē. Ecce venit hora
vt fili⁹ hoīs clarificeť. Hec ĝ hora ē i qua
se a pr̄e clarificari orat: vt prē3 ipe clarificet.
S3 qd est istud. clarificari se clarificatur⁹ ex/
pectat: ⁊ honorē reddituꝝ expostulat: ⁊ hoc
eget qđ rursū ipciat. Et hic occurrāt sophiste
mūdi ⁊ sapiētes grecie ⁊ silogismis suis vi/
tatē irretiāt: quomō ⁊ vñ ⁊ qd cause sit q̄rant
⁊ cū hesrit: audiāt: q2. Stulta mūdi elegit de
us. Ergo p stulticiā nr̄a3 itelligim⁹ hec intel
ligibilia sapiētib⁹ mūdi. Dixerat dñs. Pať
venit hora. Horā passiōis oñderat: na3 hec
sub momēto eo leq̄bať. Deinde adiecit. Cla
rifica filiū tuū. S3 quo modo clarificād⁹ erat
fili⁹. nāq3 natus a virgine: acūis atq3 ifantia
vsq3 ad cōsūmatū venerat viru: per somnum
famē sitim lassitudinē lachrymas hoie3 ege/
rat: etiā nūc cōspuēd⁹ flagellād⁹ crucifigēd⁹
erat. Quid ergo. nobis solū hominem i xp̄o
hec erant contestatura. Sed non ꝯfundimur
cruce: nō flagellis pdānamur: non sputis for
didamur. Clarificat pr̄ filiū: quo mō tandem
suffigitur cruci: deinde qd seqtur. sol non oc/
cidit: sed refugit: s3 qd refugisse dico. ñ recep
tus i nube est: s3 de cursu operis defecit ⁊ i te
ritū suum cum eo reliqua mundi elemēta sen
serūt: ⁊ ne huic facinori ille celestes opatiōes
iteressent itercessiōis hui⁹ necessitate: quadā
sui abolitōe caruerūt. S3 t̄ra qd fecit: ad on⁹
dñi ligno pēdentis itremuit: cū q moriturus
erat itra se ptestata nō capere. Nunqd ⁊ por
tionē suā rupes ⁊ saxa ꝯcedūt. s3 rupta diffi/
liūt ⁊ nām suā pdūt: cesamq3 ex se areā in cō
tinenti ꝯdēdi corpis ꝯfiteň. Quid ad hec, p
clamat q̄q3 cēturio cohortis et crucis custos.
Vere dei fili⁹ erat iste. Creatura itercessiōe
huius piaculi liberať: firmitatē et vtutē saxa
nō retinēt. Qui cruci affixerāt: vere dei filiū
ꝯfiteň. Predicatiōi ꝯsentit effect⁹. Dñs di
xerat. Clarifica filiū tuū: nō solū noie ꝯtesta
tus ē esse se filiū s3 et ꝓꝑetate qua dicit tuu3.
Multi. n. nos filij dei: s3 nō talis hic fili⁹ est
hic eni et verus et ꝓprius ē fili⁹ origine nō
adeptiōe: veritate nō nūcupatiōe: natiuitate
nō creatiōe ĝ post clarificationē ei⁹: veritatē
ꝯfessio ꝯsecuta est: nā veꝝ dei filiū cēturio cō
fiteť: neqs credētiū ambigeret: qđ hō perse/
quentiū nō negasset. S3 forte ea clarificatiōe
credit eguisse filius quam orabat: et infirm⁹
repit: dū clarificationem potioris expectat.
Et qs prēm nō potiorem cōfitebitur vt ige/

nitū a genito: vt patrē a filio: vt euȝ q miſerit
ab eo q miſſus ſit: vt volētē ab ipo q obediat
⁊ ipe nobis erit teſtis. Pr̄ maioꝛ me ē. Hec
ita vt ſunt: itelligēda ſūt: ſȝ cauēdū ē: ne apud
impitos gl̄aȝ filij honoꝛ pr̄is ifirmet nec ifir
mari ſe patiṫ hec ipa clarificatio poſtulata: ad
id. n. qđ dictū ē Pat̄ clarifica filiū tuū: ſeqṫ
⁊ illud. Vt filius tuus clarificet te. Nō ḡ in/
firmus eſt filius: vicē clarificatiōis ipe cū cla
rificādus ſit: redditurus. Sȝ ſi nō ifirm⁹ qd
poſtulabat. Nemo. n. niſi ħ qđ eget poſtulat
Aut nunqd infirmus ē ⁊ pat̄. Aut coꝝ que
hȝ: ita pfuſus eſt: vt ei clarificatio ſit redden
da p filiū. Sȝ nec hic eguit: neqȝ ille deſide/
rat: ⁊ tñ alteri alter ipartiet. Ergo expoſtu/
latio clarificatiōis dande: viciſſimqȝ reddē/
de: nec pr̄i qcq̄ȝ adimit: nec infirmat filiuȝ: ſȝ
eandē diuinitatis oſtēdit in vtroqȝ virtutē.
Cū ⁊ clarificari ſe filius a pr̄e oꝛet: ⁊ clarifica
tionē pat̄ nō dedignet a filio: ſȝ hec in patre
⁊ filio vtutis vnitatē p uiciſſitudineȝ dāde ⁊
referēde clarificatiōis oſtēdūt. Sed clarifica
tio hec q̄ ſit ⁊ ex qbus ſit: noſcēdū ē. Nō opi
noꝛ demutabilis deus ē: neqȝ in eternitatem
cadit aut viciū aut emēdatio aut pfectus aut
dānū. Sȝ qđ eſt ſemp eſt ħ. n. deo ē peculiaṙ
qđ ſemp eſt hr̄e aliqn̄ in natura nō poterit vt
nō ſit. Quo mō ḡ clarificabiṫ qđ ſuo nō eget
neqȝ a ſe đficit: neqȝ qcq̄ȝ ſit qđ i ſeſe recipiat
neqȝ amiſit vt reſumat. Herem⁹ moꝛamur
Sȝ itelligētie nr̄e infirmitatē euāgeliſta non
deſerit: q quā clarificationē patri filius eſſet
redditurus: oſtēdit dicēs. Sic dediſti ei po/
teſtatē ois carnis vt omne qđ dediſti illi det:
ei vitā eternā: hec ē aūt vita eterna vt cogno
ſcāt te ſolū verū deū ⁊ quē miſiſti ieſuȝ xp̄m.
Clarificaṫ ḡ p filiū pater: in eo qđ ſit a nobis
p filiū intelligēdus. Claritas aūt hec erat: qđ
ab eo filius ptātem ois carnis accepat. Caro
eniȝ factus ipe: vite eternitatē erat caducis ⁊
coꝛpoꝛeis ⁊ moꝛtalibus redditurus. Vite āt
nr̄e eternitas nō opationis erat ſed vtutis ef
fectus, cū eternitatis gl̄am nō iā molitio noua
ſed ſola dei eſſet cognitio ſumptura. Ergo ñ
claritas deo addiṫ: neqȝ eni deceſſerat: vt ad
dereṫ: ſed p filiū clarificaṫ apud nos impitos
refugas ſoꝛdidos: ſine ſpū emoꝛtuos: ſine le
ge tenebꝛoſos: ⁊ clarificaṫ p id qđ ab eo fili⁹
ptāteȝ ois carnis accepit: vitā ei eternā datu
rus. Per hec igiṫ filij opa clarificaṫ pr̄. Ita

qȝ cū oia fili⁹ accepit: clarificatus a pr̄e ē: ⁊ ꝯ
clarificaṫ pr̄: cū ſiūt vniuerſa p filiū. Et clari/
tas accepta ſit reddiṫ: vt qđ claritatis in filio ē
id totū claritas pr̄is ſit qꝛ a pr̄e accepit oia: qꝛ
honoꝛ famulātis in honoꝛe mittētis ē: vt ho
noꝛ gignētis: i honoꝛe naſcētis eſt. Sed in q̊
tādē eternitatis vita ē: ait ipe. Vt cognoſcāt te
ſolū veꝝ deū ⁊ quē miſiſti ieſuȝ xp̄ȝ. Que ħ
difficultatū q̄ſtiōes ſunt: ⁊ q̄ pugne vboꝝ.
Vita ē veꝝ deū noſſe. Sȝ nudū ħ nō facit vi
tā. Quid ḡ ꝯnectiṫ. Et quē miſiſti ieſuȝ xp̄ȝ.
Debit⁹ pr̄i a filio honoꝛ reddiṫ: cū dicit. Te
ſolū veꝝ deū. Nō tñ ſe filius a dei vitate ſe/
cernit cū adiūgit. Et quē miſiſti ieſuȝ xp̄m.
Nō hȝ interuallū ꝯfeſſio credētiū: qꝛ in vtro
qȝ ſpes vite ē. Nec deus verus ab eo defecit
q in ꝯiūctōe ſuccedit. Cū ḡ diciṫ vt cognoſcāt
te ſolū veꝝ deū ⁊ quē miſiſti ieſuȝ xp̄m: ſub
hac ſignificatione ideſt mittētis: ⁊ miſſi non
patris ⁊ filij vitas ⁊ diuinitas ſub aliq̄ aut ſi
gnificatiōis aut dilatiōis diuerſitate diſcerni
tur: ſȝ ad gignētis ⁊ geniti ꝯfeſſionē fides re
ligiōis iſtruiṫ. Ergo abſolute pr̄eȝ fili⁹ clarifi
cat in eo qđ ſequiṫ. Ego te clarificaui ſup trā
ope ꝯſūmato: qđ dediſti mihi vt faciā. Laus
pr̄is ois a filio ē: qꝛ in qbus laudabiṫ filius:
laus erit pr̄is. Cōſūmat eniȝ oia q̄ pr̄ voluit:
dei filius hō naſciṫ: ſȝ dei in ptu vginis vt⁹
ē. Dei filius hō cerniṫ: ſȝ deus in opibus ho
minis exiſtit. Dei filius crucifigiṫ: ſȝ i cruce:
hois moꝛtē deus vincit. xp̄s dei filius moꝛiṫ
ſȝ ois caro viuificaṫ in xp̄o. Dei filius in iſer
nis ē: ſed hō referṫ ad celū. In quātū hec lau
dabunṫ i xp̄o: tāto plus laudis ex q̊ xp̄s de⁹ ē
ꝯſequeṫ. His igiṫ modis pr̄ filiū clarificat ſu
per trā. Rurſumqȝ filius ignoꝛatiōi gentiū
⁊ ſtulticie ſeculi p virtutū ſuaꝝ opa cū ex quo
eſt ipe: clarificat. Et hec qdē clarificatiōis vi
ciſſitudo nō ptinet ad diuinitatis pfectū: ſed
ad honoꝛē eū q ex cognitiōe igꝛātiū ſuſcipie/
baṫ. Quo. n. pat̄ nō abūdabat: ex q̊ ſunt oia.
Vl' qd filio deerat: p quē ſunt oia: in q̊ cōpla
cuerat oēm plenitudinē diuinitatis habitare
Ergo clarificaṫ pr̄ in tra: qꝛ op⁹ ei⁹ qđ māda
uit efficiṫ. Videamus qd filius a pr̄e clarifi/
catiōis expectet: ⁊ abſolutū eſt. Nā in ꝯſequē
tibus eſt. Ego te clarificaui ſup terrā: opus
ꝯſūmaui qđ dediſti mihi vt faciā: ⁊ nūc clari
fica me tu pr̄ apud temetipm ea claritate quā
habui priuſqȝ mūdus eēt: apud te. Manifeſta

ni nomen tuū hoībus. Oꝑibus ḡ filij clarifi
catus eſt pr̄: dū deus eſſe itelligit̄: dū dei vni
geniti pr̄ manifeſtat̄: dū ad ſalutē nr̄az filium
ſuū etiā ex v͛gine natū eſſe hoīez voluit. In
q̄ explent̄ ea oīa in paſſione q̄ de partu v͛gi/
nis cepta ſunt. Itaqȝ qꝛ dei filius ex oī q̄ eſt
partu ꝑfectus: ⁊ an̄ oē tp̄s in diuinitatis ple/
nitudinē natꝰ: nūc a carnis ſue oꝛigine cōſū/
mabat̄ ad moꝛtē: clarificari ſe apd̄ deū poſtu
lat: ſic prēz ip̄e clarificabat in t̄ris: qꝛ tū dei v͛
tutes ignoꝛātis ſeculo clarificabant̄ in carne
Nūc aūt qd ē qd̄ apud prēz clarificatiōis pꝛo
fectuz expectet. Nēpe h̄ qd̄ habuit apud prēz
ꝑuſqȝ mūdus eēt: habuit plenitudinē diuini
tatis atqȝ hȝ. Nāqȝ dei filiꝰ eſt: ſed q erat dei
filius: ⁊ hoīs ceperat eē filius. Erat eniȝ ver
bū caro factū: nō amiſerat qd̄ erat: ſed ceperat
eſſe qd̄ nō erat. Nō de ſuo deſtiterat: ſed qd̄
nr̄m ē acceꝑat: ꝓfectū ei qd̄ accepit: eiꝰ clari/
tatis expoſtulat: vn̄ nō deſtitit. Ergo qꝛ filiꝰ
ē v͛bū ⁊ v͛bū caro factū: ⁊ deus v͛bū: ⁊ hoc
in p̄ncipio apd̄ deū: ⁊ v͛bū an̄ ꝯſtitutiōez mū
di filius: filiꝰ nūc caro factus oꝛabat: vt hoc
patri caro inciperet eſſe qd̄ v͛bū: vt id qd̄ de tē
poꝛe erat: gl̄az eius q̄ ſine tp̄e ē: claritatis ac/
ciperet: vt in dei v͛tutē ⁊ ſp̄ūs incoꝛꝛuptiōez
trāſfoꝛmata carnis coꝛꝛuptio abſoꝛberetur.
Hec itaqȝ oꝛatio ad deū ē: hec ad prēz ꝯfeſ/
ſio filij: ē hec carnis dep̄cato ē: in qua iudicij
die cōpunctū ⁊ de cruce recognitū vniuerſi
videbūt: in q̄ ꝑ̄figuratꝰ in mōte ē: in q̄ eleua/
tus ad celos ē: in qua deo aſſedit a dextris: in
q̄ viſus a paulo ē in qua honoꝛificatꝰ ab ſte/
phano ē. Manifeſto itaqȝ noīe pr̄is homini
bus: h̄ poſtulat. Sed quo noīe. Nunqd no
mē dei ignoꝛabat̄. Hoc moyſes de rubo au
diuit: h̄ geneſis in exoꝛdio creati oꝛbis nūcia
uit: hoc lex expoſuit: h̄ ꝓphete ꝑ̄tulerūt: hoc
hoīes in his mūdi opibꝰ ſenſerūt hoc gētes
ēt mētiēdo venerate ſunt. Nō ḡ ignoꝛabat̄
dei noīē: ſed plane ignoꝛabat̄: nā deū nemo
noſcit niſi ꝯfiteat̄ ⁊ prēm prēz vnigeniti filij:
⁊ filiū nō de poꝛtiōe aut dilatiōe aut emiſſiōe:
ſȝ ex eo natū ienarrabiliter incōpꝛehēſibilit̄:
vt filiū a prē plenitudinē diuinitatis: ex qua
⁊ in qua natꝰ ē: obtinētē: veꝝ ⁊ infinitū ⁊ ꝑ/
fectū deū: hec eniȝ dei ē plenitudo. Nā ſi ho
rū aliqd deerit: iā nō erit plenitudo: quā i eo
habitare cōplacuit. Hoc a filio dei ꝑ̄dicat̄: h̄
ignoꝛātibus manifeſtat̄. Sic clarificat̄ ꝑ filiū

pater: cū pat̄ filij ꝑ filiū talis agnoſcitur.

Volēs itaqȝ filius huiꝰ natiuitatis ſue
fidē facere: factoꝝ ſuoꝝ nobis poſuit
exēpla: vt ꝑ inenarrabilē geſtoꝝ ſuoꝝ
efficientiā de v͛tute natiuitatis inenarrabilis
doceremur: cū aq̄ fit vinū: cū qnqȝ panes ſa/
turatis qnqȝ milibus viroꝝ excepto ſexu et
etate reliq̄: replēt fragmētis cophinos duo/
decim: res cernit̄ ⁊ neſcit̄: fit ⁊ n̄ itelligit̄. Rō
nō appꝛehēdit̄: effectꝰ ingerit̄. Stultū ē autē
calūniā in eo inqſitionis intendere: in q̄ com
ꝑ̄hendi id vn̄ q̄rit̄: ꝑ naturā ſuaȝ nō pōt. Vt
eni inenarrabilis ē pat̄: in eo qd̄ ingenitꝰ eſt
ita enarrari filiꝰ in eo qd̄ vnigenitꝰ eſt: n̄ pōt
qꝛ ingeniti eſt imago: q genitus ē. Tū.n. ſen
ſu atqȝ v͛bis imaginē apphēdamꝰ neceſſe ē
cū eū cuiꝰ imago ē ꝯſequamur. Sȝ inuiſibi/
lia ꝑſeqmur: ⁊ incōpꝛehēſibilia tētamus: q/
bus itelligētia ad ꝯſpicabiles res ⁊ coꝛꝑeas
coartat̄. Nō erubeſcimꝰ ſtulticie: nō noſmet
ip̄os irreligioſitatis arguimus: dei arcanis:
dei v͛tutibus calūniātes. Quo mō filiꝰ ⁊ vn̄
filius ⁊ q̄ dāno pr̄is: vel ex qua ſit poꝛtiōe na
tus inqrimus. Hēras in exēplo oꝑationuȝ
vt crederes: deū efficere poſſe: quoꝝ intelli/
gere efficiētiā nō poſſis. Queris quo mō ſ͛ȝ
ſpiritū natus ſit filiꝰ. Ego te de coꝛpoꝛeis re
bus interrogo: nō q̄ro q̄ mō natus ex v͛gine
ſit. An detrimētū ſui caro ꝑfectā ex ſe carneȝ
generās ꝑpeſſa ſit: ⁊ certe nō ſuſcepit qd̄ edi/
dit: ſȝ caro carnē ſine elemētoꝝ nr̄oꝝ pudo
re ꝓuexit ⁊ ꝑfectū ipſa de ſuis nō iminuta ge
nerauit. Et qdeȝ fas eēt nō ipoſſibile in deo
opinari: qd̄ ꝑ v͛tutē eius poſſibile fuiſſe i ho
mine cognoſcimꝰ. Sȝ te qſqs es: iueſtigabi
lia ſectātē ⁊ diuinoꝝ ſecretoꝝ atqȝ v͛tutū gra
uē arbitrū ꝯſulo: vt mihi iperito ⁊ tm̄ de oī/
bus deo vt ſunt ab eo dicta credēti: rōnē ſal/
tē facti iſtiꝰ afferas. Dn̄m audio: ⁊ qꝛ ijs cre
do q̄ ſcripta ſunt: ſcio iā pꝰ reſurrectionē fre/
quent̄ vidēdū ſe in coꝛpoꝛe ꝑ̄buiſſet: multis
nō credētibus: credo thome nō niſi ꝯtrectat̄
eius vulneribꝰ crediturо: ſic ait. Niſi vide/
ro in manibꝰ eius fixurā clauoꝝ ⁊ miſero di
gitū meū in loco clauoꝝ: ⁊ mittā manū meaȝ
in latus eius: nō credā. Dn̄s ad oēȝ ſe itelli
gētie nr̄e ibecillitatē accōmodās ⁊ dubitatiōi
ifideliū ſatiſfacturus: arcanū iuiſibilis v͛tut̄
oꝑat̄: facti rōneȝ qſqs eris celeſtiū reꝝ ſcruta
toꝛ: expone. Erāt diſcipl̄i: ⁊ ſecreto pꝰ paſſio

nr̃ dñi ꝯgregati ꝯſederãt. Dñs thome fideꝫ ꝓpoſitꝭ ꝯditiõib⁹ ꝯfirmaturus aſſiſtit: palpã di corporis ⁊ ꝯtrectãdi vulnerꝭ obtulit facultatē: et vtiqꝫ q cõpũctus recognoſcendus ſit: neceſſe ē vt corpus i q̃ eſt cõpunctus: attulerit. Quero ḡ p quas clauſe domus ptes ſeſe corporeus intulerit. Diligent. n. euãgeliſta expſſit dicēs. Venit ieſus ianuis clauſis ⁊ ſtetit i medio diſciploꝝ ſuoꝝ. An ꝯſtructa parietũ penetrãs ⁊ ſolidã lignoꝝ naturã ipenetrabilē trãſcurrit. Stetit nãqꝫ corpore⁹ nõ ſimulat⁹ aut fallax. Sequãr ḡ oculi mētꝭ tue penetrãtꝭ igreſſuꝫ: ⁊ cũ eo clauſaꝫ domũ itelligētie tue viſus itroeat. Integra ſũt oia ⁊ obſerata. Sꝫ ecce aſiſtit medi⁹ cui p ꝟtutē ſuaꝫ vniuerſa ſunt puia. Inuiſibilib⁹ calũniaris ego a te viſibiliũ expoſco rõneꝫ. Nihil cedit ex ſolido neqꝫ p naturã ſuã aliqd tãqꝫ lapſu i ſenſibili ligna ⁊ lapides admittũt. Corp⁹ dñi a ſeſe ñ deficit: vt ſeſe reſumat ex nihilo: ⁊ vñ q aſiſtit i medio ē. Cedit ad hec ⁊ ſenſus ⁊ ꝟmo ⁊ ex̄ rõnē humanã ē ꝟitas facti. Idcirco ḡ vt de natiuitate fallimur ita ⁊ ð igreſſu dñi mētiamur. Dicam⁹ factũ nõ fuiſſe q̃ itelligētiã facti ñ appͥhēdim⁹: ⁊ ceſſante ſenſu nr̃o facti ꝑi⁹ ceſſet. Sꝫ mēdaciũ nr̃ꝫ facti fides vicit: aſiſtit dñs clauſa domo i medio diſcipulorũ: ⁊ fili⁹ ē nat⁹ ex pr̄e. Noli negare qð ſteterit: q̃ p itelligētie ifirmitatē: ꝯſiſtētis ñ ꝯſeqris itroitũ. Noli neſcire qð ab igenito ⁊ pfecto deo pr̄e vnigenit⁹ pfect⁹ filius deus nat⁹ ſit: q̃ ſenſuꝫ ⁊ ꝟmonē humane nature ꝟtus gnãtionis excedat. Et oia qdē inſup mundi opa adeſſe nobis i teſtimoniũ poſſent: ne ãbigē de dei reb⁹ atqꝫ ꝟtutib⁹ fas crederemus Sꝫ in ipam ꝟitatē ifidelitas nr̃a ꝓcurrit: ⁊ violēti i excidiũ dei ptãtis irrũpim⁹. Si licēt ⁊ corpa ⁊ man⁹ i celũ leuarem⁹ Solē aſtraqꝫ cetera ãnui curſus ſuis limitib⁹ pturbarem⁹ pmiſcerem⁹ diſceſſus oceani ⁊ acceſſus fluēta ēt fontiũ ibiberemus ⁊ nãs fluminũ refrenaremus: ꝯcuteremus fundamẽta terre: ⁊ toto in hec opa dei paricidio deſeuirem⁹. Sed bñ ē qð nos itra hãc modeſtie neceſſitatē nã corpoꝝ detinet. Certe nõ fallimur qd ſi licēt eſſemus acturi. Nãqꝫ q̃ nõ poſſum⁹ ꝓphana volũtatꝭ audacia nãm ꝟitatis ꝯuellimus ⁊ bellũ dictis dei cõparamus. Fili⁹ dixit. pr̄ mãifeſtaui nomē tuũ hoibus. Quid ad hec calũniamur. qd eſtuamus. pr̄em tu negas. At q ħ maximũ opus filij fuit vt patrē cognoſceremus. Negas planē qñ ꝟm te filius non ex eo natus ē: ⁊ cũ filius dr̃ factus ꝓ volũtate q̃ſi cetera. Admirari deũ poſſuꝫ ꝯditorē mũdi xp̄m creantē. ⁊ digna deo ꝟtus eſt: vt effectorē archãgeloꝝ ⁊ angeloꝝ viſibiliũ ⁊ inuiſibiliũ celi atqꝫ t̃re ⁊ vniuerſe huius creatiõis effecerit. Sꝫ nõ hic labor dñi: eſt oia in creandis rebus deũ poſſe tu ſentias. Sed tu ſcias deũ: patrē eſſe eius filij q loqtur. Virtutes i celo plures ſunt: ⁊ efficiētes ⁊ eterne: ſꝫ vn⁹ vnigenitus eſt filius non a ceteris ſola differēs ptãte: q̃ p eũ creata ſunt: ſed q̃ ver⁹ vn⁹ eſt filius: nõ fiat degener: vt natus ex nihilo ſit. Audis filium: q̃ filius eſt: crede. Audis patrē: memēto q̃ pr̄. Quid iſtis noibus ſuſpitionē maliciã audaciã iterſeris. Scd̃m nature intelligētiã noia diuinꝭ rebus aptata ſũt Quid affers vim ꝟboꝝ veritati. Audis patrē ⁊ filiũ: ne ãbigas eſſe qð nũcupanť. Sũma diſpēſatiõis eſt filio: vt noueris patrem. Quid irritũ facis opus ꝓphetaꝝ: ꝟbi incarnatiõeꝫ: virginis partũ: ꝟtutē operationum crucē xp̄i. Tibi hec oia ipēſa: tibi pſtita ſũt: vt p hec mãifeſtus ⁊ pr̄ tibi eſſet ⁊ fili⁹. Supponis nũc voluntatē creationē adoptioneꝫ. Inſpice ⁊ militiã ⁊ ſtipēdiũ xp̄i. Nēpe ꝓclamat. Pať mãifeſtaui nomē tuũ hoib⁹. Nõ audis: creatorē celeſtiũ creaſti. Nõ audis: effectorē terreſtriũ effeciſti. Sꝫ audis. Pater manifeſtaui nomē tuũ hoibus. Vtere ſaluatoris tui munere. Scito patrē eē q genuit: filiũ eē q natus ē. Natũ ex eo patre q eſt: ex veritate nature. Nomētō nõ tibi patrē manifeſtatũ eē qð deus eſt: ſed deũ manifeſtatũ eē qð pater eſt. Audis. Ego ⁊ pať vnũ ſumus Quid diſcindis ⁊ diſtrahis filiũ a patre vnũ ſunt. f. is q eſt: nihil habens qð nõ ſit ēt in eo a quo ē. Cũ audis filiũ dicentē. Ego ⁊ pater vnũ ſumus pſonis rē accõmoda: gignēti: et genito pfeſſionis ſue pmitte ſniaꝫ. Sint vnũ vt ſunt: q genuit ⁊ q genitus ē: cur nãꝫ excludis: cur veritatē interimis. Audis. Pať in me ē: ⁊ ego in pr̄e. Et ħ de patre ⁊ filio filij opa teſtanť. Nõ vt corpus p intelligētiã nrã corpori imittimus neqꝫ vt aquã vino infundimus. Sꝫ eandē in vtroqꝫ ꝟtutꝭ ſilitudinē ⁊ deitatis plenitudineꝫ ꝯfitemur. Oia eni fili⁹ accepit a pr̄e: ⁊ ē dei forma ⁊ imago ſubſtãtie ei⁹. Cũ. n. q ē ab eo q ē: imago ſub

ſtātie:nō ad ſubſiſtēdi fidē: nō etiā ad aliquā nature diſſilitudinē itelligēdā diſcernit: preʒ āt in filio ⁊ filiū in pre eē: plenitudo i vtroqʒ diuinitatis pfecta ē. Nō.n. diminutō patris ē filius: nec filius iperfectus a pre ē. Jmago ſola n̄ ē: ⁊ ſilitudo n̄ ſibi ē. Deo aūt ſile aliqd eē: niſi qđ ex ſe erit: n̄ pōt. Neqʒ eni aliūde ē qđ in oibus ſile ē. Neqʒ diuerſitatē duob⁹ admiſceri alteri⁹ ad alterum: ſilitudo pmittit. Ne ſilia pmutes: neqʒ ſibi ex ꝟitate idiſcreta diiūgas. Qꝛ q dixit. Faciam⁹ hoieʒ ad ima ginē ⁊ ſilitudinē nrāʒ: inuicē eē ſui ſiles: in eo qđ ſilitudinē nrām dicit oñdit. Ne cōtige ris ne ꝯtrectaueris ne corrūpis. Tene natu re noia: tene filij ꝓfeſſionē. Nolo aduleris: vt filiū de tuo laudes. Bñ hʒ: vt jis q̄ ſūt ſcri pta: ꝯtentus ſis. Nō eſt āt in tm̄ ꝯfidēdū pru dētia hūana: vt pfectū ſe qs putet ſape qđ ſa piat: ⁊ in eo arbitref abſolute rōnis ſūmā cō tineri: qđ ipa mēte ptractās equabili vndiqʒ apđ ſe exiſtimet ꝟitatis opiniōe ꝯſtare. Nō eni ꝯcipiūt ipfecta pfectū: neqʒ qđ ex alio ſub ſiſtit: abſolute vl' auctoris ſui pōt itelligentiaʒ obtinere vl' ꝓpriaʒ. Se qdeʒ in eo tm̄ qđ eſt ſenties. Ceterꝝ vlteri⁹ ſenſuʒ ſuū q̄ʒ ſibi ꝯſti tuta ſit natura: nō tendēs'. Motū eni ſuū nō ſibi: dʒ ſed auctori: ⁊ idcirco qđ in aliđ ex au ctore ſubſiſtit: iperfectū ſibi eſt: dū ꝯſtat aliū de: ⁊ neceſſe ē vt in quo ſe pfectū putet ſapere deſipiat: qꝛ nature ſue n̄ moderās neceſſitatē ⁊ oia ifirmitatū ſuaꝝ exiſtimās tminis ꝯtine ri: falſo iā ſapiētie noie gloriaf: qꝛ ſapē ſibi vl tra ſenſus nō ſui liceat ptātē. Et q̄ʒ infirmus ſubſiſtēdi ē ꝟtute: tā ſenſu ſit. Atqʒ ob id i pfecte nature ſubſtitutio: pfecti ſenſus ſapien tiā obtinere ſe gloriās: ſtulte ſapiētie irridef opprobrio aplō dicēte. Nō.n. miſit me xp̄s baptiʒare: ne inanis fiat crux xp̄i: ꝟbū enim crucis peūtib⁹ ſtulticia eſt: ijs āt q ſaluanf ꝟ tus dei ē. Scriptū ē.n. pdā ſapientiā ſapien tiū ⁊ itellectū itelligētiū reprobabo. Vbi ſa piēs. vbi ſcriba. vbi ꝯqſitor hui⁹ ſeculi. Nō ne ſtultā fecit deus ſapiētiā hui⁹ mūdi. Qm̄ qdē in ſapiētia dei nō cognouit mūdus p ſa piētiā deū: decreuit deus p ſtulticiā p̄dicatio nis ſaluare credētes. Qm̄ iudei ſigna petūt: ⁊ greci ſapiētiā q̄rūt. Nos āt p̄dicam⁹ xp̄m ieſuʒ crucifixū: iudeis qdē ſcādalū: gētib⁹ āt ſtulticiā. Jpſis āt vocatis iudeis ⁊ grecis xp̄ʒ dei ꝟtutē ⁊ dei ſapiētiā. Qꝛ qđ ifirmū dei ē

forti⁹ eſt hoibus: ⁊ qđ ſtultū ē dei ſapiēti⁹ eſt hoib⁹. O is itaqʒ ifidelitas ſtulticia ē: qꝛ im pfecti ſenſus ſui vſa ſapiētia: dū oia ifirmitatū ſue opiniōe moderat: putat effici n̄ poſſe qđ nō ſapit. Cā.n. ifidelitatis de ſnia ē ifirmita tis. dū geſtū eē qs n̄ putat qđ geri n̄ poſſe de finiat: ⁊ idcirco aplus ſciēs nature hūane im pfectā cognitionē: h̄ ſolū putare i veri rōe eē qđ ſaper ait. Nō in ſmōe ſe ſapiētie p̄dicare: ne p̄dicatiōis ſue ianis eēʒ aſſertio: ac ne ſtul ticie eē p̄dicator exiſtimaref: adiecit. Verbū crucis eſſe peūtibus: qꝛ eā ſolā ifideles pru dētiā crederēt eſſe quā ſaperēt: ⁊ cū nihil niſi itra ifirmitatis ſue ſaperēt nām: eā q̄ ſola dei pfecta ſapiētia ē: putarēt eſſe ſtulticiā: p qđ in ea ipa ifirmis ſapiētie ſue opiniōe deſiperēt. Ergo qcqd peūtib⁹ ſtulticia ē: h̄ ijs q ſaluanf dei ꝟt⁹ ē. Qꝛ nihil nālis ſenſus ſui ifirmita te moderanf: ſʒ diuine ptātis efficientiā ſm̄ i finitatē celeſtis ꝟtutis expendūt: ⁊ idcirco ſa pientiam ſapientiū ⁊ intelligentiā itelligentiū deus iprobat: qꝛ per opiniōeʒ ſtulticie huma ne credentib⁹ ſalus tribuitur: dum ⁊ ifideles que extra ſenſuʒ ſuuʒ ſunt: ſtulta eē decernūt ⁊ fideles poteſtati ac ꝟtuti dei oia largiēde ſi bi ſalutis ſue ſacramenta pmittūt. Non ergo ſunt ſtulta que dei ſunt: ſed hūane nature inſi piēs prudētia eſt: que a deo ſuo aut ſigna aut ſapiētiā aut fidē poſtulet ⁊ iudeoꝝ qdē eſt po ſtulare ſigna: qꝛ in dei noie per legis familia ritatē nō admodū rudes crucis ſcādalo com mouentur. Grecoꝝ aūt ē ſapientiā poſcere: qꝛ gentili ineptia humanaqʒ prudentia: ratio neʒ ſublatū in crucem dei querāt. Que qꝛ ſe cundū ſenſum nature infirmis occulta i ſacra mento ſit: ſit ſtulticia infidelis cū qđ naturali ter mens imperfecta nō cōcipit: id extra pru dentie cām eē decernat. Sed ob hāc iprudē tem mundi ſapiētiā: que per dei ſapiētiā: deū ante neſciuit ideſt per hanc magnificētiā mū di actam ſapienter inſtituti opificij ornatuʒ creatoris ſui nō ē venerata ſapientiā: placuit deo predicatione ſtulticie ſaluos facere credē tes ideſt crucis fide eternitatē mortalib⁹ ꝓue nire vt cōfuſa humane ſapiētie opiniōe tibi ſa lus reperiretur vbi credif eſſe ſtulticia. Xp̄s eniʒ qui ſtulticia gentibus: ⁊ iudeis ſcandalū eſt: dei ꝟtus deiqʒ ſapientia eſt: quia q̄ ſenſu humano ifirma: i dei rebus ⁊ ſtulta exiſtimā tur: hec prudentie ꝟtutiqʒ terene: ⁊ ſapientie

⁊ poteſtatis veritate p̄cellant. Nihil igiť i diuinis effectibus humane mentis opinióe tractandũ eſt: neq; de creatore ſuo: opificij ipiꝰ materia decernat. Aſſumēda ãt nobis ē ſtulticia vt ſapientiã ſumamꝰ nõ in prudētie ſenſu ſed nature nr̃e ↄſcientia: vt qđ cogitatióis terrene rõ nõ cócipit: id nobis rurſuʒ rõ diuine ꝟtutis inſinuet. Cũ eniʒ cognita ſtulticie nr̃e intelligētia iperitiã naturalis in nobis iprudentie ſenſerimus: tũ p̱ diuine ſapientie prudentiã: ad dei ſapientiã imbuimur: cũ ſine mõ ꝟtutes dei ac poteſtatē metiamur: cũ nature dñm nõ itra naturales leges cohibeamus: cum hoc ſolum de deo bene credi intelligamus: ad qđ de ſe credendũ ipſe ſibi nobiſcum ⁊ teſtis ⁊ auctor exiſtit.

Explicit liber tertius. Incipit quartus.

q Vanq̃ anterioribꝰ libellis quos pridē ↄſcripſimus: abſolute cognitũ exiſtimemus fidē nos ⁊ ↄfeſſióeʒ pr̃is ⁊ filij ⁊ ſpũſſancti ex euãgelicis atq; ap̃licis iſtitutis obtinere: neq; q̃cq̃ nobis cũ hereticis poſſe eſſe cóe: q̄ppe illis diuinitatem dñi nr̃i ieſu xp̄i ſine mõ ⁊ rõne ⁊ metu abnegãtibꝰ: tñ etiã his libellis q̄dã neceſſario fuerũt cóprehēdenda: vt oibus fallacijs eoꝝ ⁊ ipietatibus editis: abſolutior fieret cognitio veritatis. Et p̄mũ cognoſcendũ eſt que doctrine eoꝝ temeritas ſit: quodq; irreligioſitatis periculũ. Deinde q̄d aduerſuʒ ap̃licã fidem cui nos cõgruimus habebãt ſententie: q̄due ſoleãt dicere ↄ̃rio: quaq; ꝟboꝝ ambiguitate ſimplicitateʒ audiētiũ illudant. Poſtremo q̃ interp̄tationũ ſuarũ arte: veritateʒ diuinorũ dictoꝝ virtutēq; corrumpãt. Nõ ignoramꝰ aũt ad res diuinas explicandas neq; hoium elocutionē: neq; nature humane cõparatióeʒ poſſe ſufficere. Quod eniʒ inenarrabile eſt: id ſignificantie alicuius finē ⁊ modũ nõ hʒ: ⁊ qđ ſpeciale eſt: id a ſpecie corporaliũ exēploq; diuerſum eſt. Tñ cũ de naturis celeſtibus ſ̄mo ē: illa ipſa que ſenſu mētiũ ↄtinenť: vſu cõi ⁊ nature ⁊ ſ̄móis ſunt eloquēda: nõ vtiq; dignitati dei ↄgrua: ſʒ ingenij noſtri ibecillitati neceſſaria. Rebus ſcilicet verbiſq; nr̃is ea que ⁊ ſentimus ⁊ intelligimus: locuturi.

Atq; hec ſicut primo libello teſtati ſumꝰ: nũc quoq; idcirco a nobis cõmemorata ſunt: vt cũ aliq̄d ex humanis cõparatióibꝰ p̱ferimꝰ: ñ ſ̄m nãs corp̱ales de deo ſentire credamur nec paſſióibꝰ nr̃is ſpecialia cõparare: ſʒ potiꝰ reꝝ viſibiliũ ſpeciem ad itelligētiã iuiſibiliuʒ protuliſſe.

a Junt nãq; heretici nõ ex deo eē xp̄m ideſt filiũ nõ ex patre natũ: neq; deuʒ ex natura ſed ex ↄſtitutióe eſſe. Adoptioneʒ ſcilicet eius in noie: q2 ſic plures deo filij: ita ⁊ hic filius ſit. Dehinc liberalitateʒ dignitatē q2 ſicut dij plures ſunt: ita ⁊ hic deus ſit. Indulgētiore tñ i eo ⁊ adoptióis ⁊ nũcupationis affectu: vt ⁊ pre ceteris ſit adoptatus: ⁊ adoptiuis alijs maior ipſe ſit filiꝰ ⁊ excellētius cũctis naturꝭ creatꝰ. creaturꝭ ip̄e ceteris p̄ſtet. Aiũt etiã q̄dã eoꝝ dei oipotētiã ↄſitentes in ſimilitudinē cũ dei creatũ ⁊ ex nihilo: vt cetera in eterni illiꝰ creatoris ſui imaginē ↄſtituiſſe. Verbo videlicet de nõ extantibꝰ iuſſuʒ eſſe ſubſiſtere: deo potēte ſiľitudinē ſui ex nihilo coaptare. Quinētid adijciũt cũ vniꝰ ſubſtãtie pr̃em ⁊ filiũ eē audiũt ab anterioribus eſſe ep̄is p̄dicatũ: vt id ſubſtiliť perſpēʒ heretice opióis ifirment: dicētes eos ꝟbi huius ſignificationē ideſt vnius ſubſtãtie qđ grece đr homouſiõ h̄ ſenſu vſurpare atq; eloqui tanq̃ ip̄e ſit pater qui ⁊ filius. Ex inſinuitate videlicet ſua protenſus in virgineʒ ex qua corpus aſſumens: ſibi in eo corpore quod aſſumpſit: filij nomē addiderit. Et hec quidem de homouſion eorum falſitas p̄ma eſt. Sequens illa eſt: quod affirment id annunciationeʒ homouſion ſignificare: qđ rei anterioris atq; alterius cõmunio ſit duobus ⁊ tanquã prior ſubſtãtia vel vſia materie alicuiꝰ extiterit: que participata duobꝰ ⁊ i vtroque ↄſumpta: vtrunq; illuʒ ⁊ nature anterioris ⁊ rei eſſe teſteť vnius. Atq; idcirco iprobare ſe homouſij aiunt cõfeſſionem: qđ enũciatio eius neq; filiũ a patre diſtinguat: ⁊ poſteriorem patrem materia: que ſibi cũ filio ſit cõmunis: oſtendit. Tertio quoq; hanc iprobãdi homouſij cauſam cõminiſcuntur. Qđ ſecundũ verbi huius ſignificationeʒ: ex diuiſione paterne ſubſtãtie eſſe filiꝰ exiſtimeť: tãquãʒ defectus ex eo fuerit: ita in duos ſit res vna diuiſa: ⁊ ideo ſubſtãtie dicanť vnius: q2 portio deſecta de toto: in natura ea ſit: vñ de

ſecta ſit: nec poſſe in deū cadere diuiſiōis paſ
ſiōes: q2 τ ōmutabil' erit ſi imāitiōi p diuiſiōes
fiat obnoxius: τ iperfect⁹ efficiet pfectōis ſue
i portiōes alterā decedēte ſubſtātia: necnō in
eo ſe elegāt doctrīe ꝓphetie ſ; τ euāgelice at
q; apoſtolice poſſe exiſtimāt ōire: vt filij na
tiuitatē intra tēpa pdicēt. Cum eni vicioſe a
nobis aſſerāt dici filiū ſemp fuiſſe: neceſſe ē
vt excludēdo qd ſemp fuerit: natiuitatē eius
ōfiteātur ex tpe. Si eni nō ſemp fuit: erit tē
p⁹ quo nō fuit. Et ſi eſt tps quo nō fuit: erit
ante eū tēp⁹: q2 qui nō ſemp eſt: eē cepit ex
tpe. Qui autē caret tēpore: nō pōt eo carere
qd ſemp eſt. reſpuere ſe aūt id qd ſp filius fu
erit: ob eā cām affirmāt: ne per id qd ſemper
fuit: ſine natiuitate eē credat. Tāq; per id qd
ſemp fuiſſe dicit: inaſcibilis pdicet. O ſtul
tos atq; impios metus et irriligioſam ō deo
ſolicitudinē. Hec que i hō vſui ſignificatiōe
τ in eo qd ſemp fili⁹ eē dicit arguunt: eccle
ſia abominat reſpui. Nouit eni vnū deū: ex
quo oia. Nouit τ vnū dñm nrm ieſum xpm
per quē oia. Vnū ex q: τ vnū p quē: ab vno
vniuerſoꝝ originē. p vnū cūctoꝝ origines τ
creatōem. In vno ex quo: auctoritatē inaſci
bilitatē itelligit. In vno: per quē: poteſtates
nihil differētes ab auctore venerat. Cū ex q
τ p quē: ad id qd creat: in ijs que creata ſunt
cōmunis auctoritas ſit. Nouit in ſpū deū ſpi
ritū τ ipaſibilē τ ideſecabilē: didicit eni a do
mino ſpūi carnē τ oſſa nō eē. forte cadere in
eū corpaliū paſſiōum detrimenta credantur.
Nouit vnū inaſcibilē deū. Nouit τ vnum
vnigenitum dei filiū. Cōfitet prem etnū τ
ab origine liberū. Cōfitet τ filij originē ab
etno. Nō ipm ininiciabilem: ſ; ininitiabili.
Nō p ſe ipm: ſ; ab eo q a nemine ſp eſt: natū
ab etno: natiuitatē videl; ex paterna etnitate
ſumētes. Caret ḡ fides nr̄a hrtice prauitatis
opiniōe. Edita nāq; eſt ſenſ⁹ nr̄i ꝓfeſſio: li
cet nōdū ſit ratio ꝓfeſſiōis expoſita. Tamen
neqd in hōuſij a prib⁹ nūcupati enūciatiōe τ
i ea qd ſp fuerit: ōfeſſiōe ſuſpitōis reliqretur
iſta memorata ſunt qb⁹ τ ſubſiſtere filiū i ſub
ſtātia qua genit⁹ ex prē ē cognoſceret τ pri ō
ſuſtātia qua manebat: p filij natiuitatē nihil
eē decerptū. Et homouſion pri filiū nō ō cō
memorati ſupi⁹ vicijs cauſiſq; a ſāctis τ do
ctrina dei callētib⁹ viris eē memoratū: neqs
forte exiſtimaret adimi puniā natiuitatē vni

geniti filij qd pri hōuſios diceret ſed vt' ſuſce
pti hui⁹ vtriuſq; Vbi neceſſitatē τ ōtra debac
chātes tūc hrticos ad maximā fidei ſecuritatē
vſurpati rōnē itelligam⁹ rñdēdū eē exiſtimo
hereticorum peruerſitati: τ omnes eorū ſtul
tas ac mortiferas iſtitutiōes: euāgelicis atq;
apoſtolicis teſtimonijs coarguēdas. Viden
tur eni ſibi ō ſingulis que aſſerunt: preſtare
ratiōem: quia ſingulis aſſertiōibus ſuis que
dam ex diuinis voluminibus teſtimōia ſub
diderūt. Que corrupto itelligētie ſenſu ſolis
tantū ignorātibus blandiātur: ſpeciem veri
tatis ſecundū prauitatē iterpretantiū pſtitu
ra. Conantur eni ſola dei pris diuinitate ce
lebrata: filio auferre qd deus eſt: q2 ſcriptum
eſt. Audi iſrael. Dominus deus tuus deus
vnus eſt. Et id ipſum ad legis doctorē inter
rogantem: qd pceptum maximum eſſ; in le
ge: dño dicente. Audi iſrael. Dñs deus tu⁹
deus vnus eſt. Et rurſum paulo ita pdicāte
Vnus eni deus: τ vnus mediator dei τ hoi
nū. Tum qd ſolus inaſcibilis τ qd ſolus ve
rus ſit: q2 Iſaias dixerit. Benedicēt te ſolū
deum verum. Quodq; id ipſū ōteſtat⁹ ſit do
minus in euāgelijs dicēs. Hec eſt āt vita et
na: vt cognoſcāt te ſolū verum deū τ quē mi
ſiſti ieſum xpm. Tūc qd ſolus ſapiēs ſit: ne
qd ſapiētie filio relinqtur ſecūdū apoſtoli di
ctū. Ei autē qui potēs eſt ōfirmare vos ſecū
dū euāgeliū meū τ pdicatōes ieſu xpi: ſecūdū
reuelatōes ſacramēti tporib⁹ ſecularib⁹ taciti:
manifeſtati āt nūc p ſcripturas ꝓpheticas ſe
cūdū pceptū etni dei: in obediētiā fidei i om
nes gētes: cogniti ſoli ſapiēti deo p ieſū xp̄s
cui eſt gloria i ſecula ſeculoꝝ amen. Tum q2
ſolus bonus: neqd ſit bonitatis in filio: quia
per eum dictum ſit. Nemo niſi vnus deus.
Tum quod ſolus ſit τ potens: quia paul⁹ di
xerit. Quem temporibus ſuis oſtēdit nobis
beatus τ ſolus potens rex regum τ domin⁹
dominantium. Tunc quod hunc nouerint i
conuertibilem τ inde mutabilem: quia per ꝓ
phetam dixerit. Ego ſum dominus deus vr̄
τ non demutor. Et iacobus apoſtolus dixe
rit. Apud quem non eſt demutatio. Hunc
iuſtū iudicem: quia ſcriptum eſt. Deus iuſt⁹
iudex fortis τ paciēs. Hūc cunctis ꝓcurāte
quia dominus dixerit: cū ei de auibus ſmo
eſſet. Et pr̄ veſter celeſtis paſcit illa. Et rur
ſū. Nōne duo paſſeres eſſe veniunt: τ vn⁹

ex illis non cadet ſuper terraʒ ſine pr̄is veſtri
voluntate. Sed ⁊ capilli capitis veſtri nume
rati ſunt. Nūc oīa ꝓuidētem: ſicut beata ſu/
ſanna dicit. Deus eternus abſcōditoꝝ cogni/
toꝛ: ſciēs oīa ante generatōēʒ eoꝝ. Nūc etiā
icōceptibilē: qđ dictū eſt. Celū mihi thronus
eſt: terra aūt ſcabellū pedū meoꝝ: quaʒ domū
edificabitiſ mihi: aut quis locꝰ requietōis mee.
hec eni fecit manus mea: ⁊ ſunt oīa hec mea.
Nūc quoqʒ capiētem oīa paulo teſtāte. Quī
in ipſo viuimus ⁊ mouemur ⁊ ſumus. Et ſal
mographo dicēte. Quo abibo a ſpū tuo: ⁊ a
facie tua quo fugiam. Si dſcendero in celum
tu illic es. Si aſcendero ad īfernū: ades. Si
ſumpſero pēnas meas ante lucē ⁊ habitaue
ro in poſtremis maris: eteni illic manus tua
deducet me: ⁊ tenebit me dextera tua. Nunc
quoqʒ icoꝛpoꝛeum quia dictū eſt. Spūs eniʒ
deus eſt: ⁊ adoꝛātes eum: in ſpū ⁊ veritate a
adoꝛare opoꝛtet. Nūc imoꝛtalē ⁊ in viſibilē
paulo dicēte. Qui ſolus habʒ imoꝛtalitateʒ ⁊
lucem habitat inacceſſibilē: quē nemo hoīnū
vidit nec videre poteſt. Et ſecūdū euāgeliū.
Deum nemo vidit vnqʒ niſi vnigenitꝰ filiuſ
qui eſt in ſinu pr̄is. Nūc quoqʒ ſolū manen
teʒ: quia dictū ſit. Ego ſum qui ſum. Et rur
ſum. Sic dices filijſ iſrael. Miſit me ad vos
is qui eſt. Et ꝑ hieremiā. Qui es dn̄e. Atqʒ
hec qs itelligat plena fraudis eſſe. ⁊ plena fal
lacie. Que qʒqʒ ſint ſubtiliter cōfuſa atqʒ per
mixta: tamen abſolūte artificioſam malicie at
qʒ ſtulticie calliditatem ⁊ ineptiam teſtantur.
Inter cetera enim addiderunt: ſoluʒ ſe patrē
innaſcibilem cognouiſſe: tanqʒ hinc quiſqʒ
poſſit ambigere: cum ex quo ille genitus ſit:
per quem omnia ſunt: id quod ipſe eſt: a ne/
mine conſecutum. Ipſo enim quod pater di
citur: eius quem genuit auctoꝛ oſtenditur: id
habens nomen quod neqʒ profectum ex alio
intelligatur: ⁊ ex quo is qui genitus eſt: ſub/
ſtitiſſe doceatur. Igitur id quod deo patri ꝓ
prium eſt: proprium et ac ſecretum relinqua
mus: confitentes in eo eterne virtutis inna/
ſcibilem poteſtatem. Nemini autem dubiuʒ
eſſe exiſtimo: ob eam cauſam in confeſſione
dei patris quedaʒ eius tanqʒ peculiaria ⁊ pri
uata memoꝛari: ne preter ipſum eoꝛum quiſ/
qʒ particeps relinquatur: Dum enim dicūt
ſolum verum: ſolum iuſtum: ſolum ſapientē
ſolum inuiſibilem: ſolum bonum: ſolum po/
tentem: ſoluʒ immoꝛtalitatem habenteʒ. In
eo quod ſolus hec ſit: a communione eoꝛum
ſecundum hos filius ſeparatur. Soli enim:
vt aiunt: propria non participantur ab altero
Que ſi in patre ſolo: nō etiam in filio eſſe exi
ſtimabuntur: neceſſe eſt vt filius deus ⁊ fal/
ſus ⁊ inſipiens: ⁊ ſecundum conſpicales ma
terias coꝛpoꝛeus ⁊ maliuolus ⁊ infirmus: ⁊
extra immoꝛtalitateʒ credatur eſſe: qui ab his
omnibus cum in his pater ſolus ſit excipitur
Dicturi autem de abſolutiſſima maieſtate ⁊
de pleniſſima diuinitate vnigeniti dei filij: n̄
exiſtimamus quenqʒ arbitraturum omnem
hunc ſmonē quo heſuri erimus: ad dei pr̄is
ꝯtumeliā pertinere: quaʒ ex eius dignitate đ
cedat: ſi quid eoꝝ referat ad filiū: cum potius
honoꝛ filij dignitas ſit paterna: ⁊ gloꝛioſſus
auctoꝛ ſit ex quo is qui tali gloria ſit dignus:
extiterit. Nihil enim niſi natum habet fili/
us: ⁊ geniti honoꝛe generātiſ ē. Ceſſat ergo
opinio cōtumelie: cum qcqd ineſſe filio maie
ſtatis docebitur: id ad amplificādam poteſta
teʒ eius qui iſtius modi genuerit redūdabit.
Conſequens autē eſt vt cognitis iam ijs que
ad defoꝛmationem filij de pr̄e confeſſi ſunt:
id ipſum illud quod de filio profeſſi ſunt audi
atur. Reſpōſuri enim ſingulis eorum ꝓpo/
ſitiōibus ⁊ diuinoꝝ dictoꝝ teſtimonijs irreli
gioſam eoꝝ doctrinā ꝑdituri: debemus ad
illā que de pr̄e dicta ſunt ea que deinceps de
filio dei. ſint commemoꝛata: ſubiūgere: vt đ
confeſſiōe ea que de patre ⁊ filio eſt: inter ſe ꝯ
parata: vnus atqʒ idē a nobis in abſoluēdis
ſingulis ꝓpoſitōibꝰ oꝛdo teneatur. Memo/
rant nāqʒ filium dei neqʒ ex aliqua ſubiacen/
te materia genitū eſſe: quia per eū creata oīa
ſunt: neqʒ ex deo eſſe: qꝛ decedere ex deo ni/
hil poſſit: ſʒ eē ex ijs q̄ n̄ erāt: .i. creaturā dei
ꝑfectā. Verūtn̄ n̄ ſimilē cetis creatis. Eſſe āt
creaturā: qꝛ ſcriptū ſit. Dn̄s creauit me initiū
viaꝝ ſuaꝝ. Eſſe āt facturā ꝑfectā: ſʒ n̄ ſimileʒ
ceteriſ facturiſ: facturā āt ꝑ id qđ paulꝰ ad he/
breos dixerit. Tāto melioꝛ factꝰ āgelis q̄nto
excellētiꝰ ab ijs poſſidʒ nomen. Et rurſum.
Unde fratres ſancti: vocationis celeſtis par
ticipes: cognoſcite apoſtolum ⁊ principem ſa
cerdotum confeſſionis noſtre ieſum chriſtuʒ
qui fidelis eſt ei qui fecit eum. Ad in firman
dam vero filij ⁊ virtutem ⁊ poteſtatem ⁊ di/
uinitatem eo maxime vtuntur: quod dixerit.

Pater maior me eſt. Idcirco autem non ee-
cum vnum ex omnibus creaturis concedūt
quia ſcriptum eſt. Omnia per eum facta ſunt
Concludunt ergo omnem irriligioſitatis ſue
doctrinam iſtius modi verbis dicentes. No
uimus deum vnum ſolum infectum: ſolum
ſempiternum: ſolum ſine initio: ſolum verū:
ſolum immenſum: ſolum immortalitatem ha
bentem: ſolum optimum: ſolum potentem:
omnium creatorem ordinatorem ⁊ diſpoſito
rem inconuertibilem incommutabilem iuſtū
⁊ optimum: legis ⁊ prophetarum ⁊ noui te-
ſtamenti. Hunc deum genuiſſe filium vni-
genitum ante omnia ſecula: per quem ⁊ ſecu
lum ⁊ omnia fecit. Natum autem non puta
tiue ſed vere: obſecutum voluntati ſue. Im-
mutabilem ⁊ inconuertibilem: creaturaȝ dei
perfectam: ſed non ſicuti vnam de creatura:
facturam ſed non ſicuti cetere facture. Nec vt
valentinus prolatione patris natum commē
tatus eſt. Nec ſicut manicheus partem vnꝰ
ſubſtantie patris natum expoſuit. Nec ſicut
ſabellius qui vnionen diuidit: ipſum eſſe di-
xit filium: quē ⁊ patreȝ. Nec ſicut hierachas
lucernā dicit de lucerna: vel lampadā in du
as partes. Nec eum qui fuit ante: poſtmodū
natum vel ſuper creatum in filium: ſicuti ⁊ tu
ipſe beatiſſime papa media in eccleſia ⁊ in cō
ſeſſu fratrū frequenti eos qui talia introducūt
renuiſti. Sed ſicut diximꝰ: voluntate dei an
te tempora ⁊ ſecula creatū: ⁊ viuere ⁊ eſſe acci
piens a patre: ⁊ gloriās cum ſubſiſtente pr̄e.
Neqȝ enim pater dās ei omninū hereditateȝ
fraudabit ſemetipm̄ ab ijs que non facta ha-
bentur ab ipo: fons eſt āt oium. Qua propt̄
tres ſubſtātie ſunt: pr̄ ⁊ filiꝰ ⁊ ſpūſſanctꝰ: ⁊ q-
dem deus cauſa eſt ominum: omnio ſine ini
tio ſolitarius. Filius autem ſine tempore edi
tus apatre ⁊ ante ſecula creatus: ⁊ fundatus
Non erat anteqȝ naſcereť: ſed ſine tempore
ante omnia natus: ſolus a ſolo pr̄e ſubſiſtit.
Nec eni eſt eternus aut coeternus aut ſimul
non factus cum patre: nec ſimul cum patre
habet eſſe ſicuti qdam dicunt: aut aliqui duo
non nata principia introducētes: ſed ſicut:
vnio et principium omnium: ſic et deus
ante omnia eſt. Propter quod et ante filium
eſt: ſicut et a te didicimus papa media in ec-
cleſia predicante. Secundum quod itaqȝ ⁊ a
deo eſſe habet: ⁊ glorians et viuere: ⁊ eia ei
ſunt tradita. Secundū hoc principium eius
eſt deus. Principatus autem ei vtpote de-
us eius: cum ſit ante ipſum. Si enim qd̄ ex
ipſo: ⁊ quod ex vtero exiui ⁊ veni: ⁊ quod ex
patre velut patreȝ eius vnius ſubſtantie ⁊ q̄
ſi prolationem extendens intelligiť: cōpoſitꝰ
erit pater: ⁊ diuiſibilis ⁊ mutabilis ⁊ cōuerti
bilis: etiam corpus ſecundum illos ⁊ quātuȝ
in ipſis eſt: cōſequentia corporis ſuſtinens ſi
ne corpore deꝰ. Hic eoꝝ error ē: hec morti-
fera inſtitutio: ad cuius cōfirmationem cor-
rupto intelligentie ſenſu diuinoꝝ dictoruȝ te
ſtimonia vſurpat: ⁊ de his ſub occaſiōe hu-
mane ignorantie mentiunť. Memini autem
dubium eſſe oportet ad diuinarū rerū cogni
tionem diuinis vtendū eſſe doctrinis. Neqȝ
enim ſcientiā celeſtium per ſemet humana im
becillitas cōſequetur: neqȝ inuiſibilium itelli
gentiā ipſe ſibi corporalium ſenſus aſſumet.
Nō enim vel id quod creatū i nobis atqȝ car
nale ē: vel id qd̄ in vſum vite noſtre ex deo
datū eſt: ſuomet iudicio naturā creatoris ſui
opuſqȝ diſcernet. Nō ſubeunt ingenia nr̄a i
celeſtem ſcientiaȝ: neqȝ incōprehenſibilē vir
tuteȝ ſenſu aliquo infirmitas noſtra cōcipiet.
Ipſi de ſe deo credendū eſt: ⁊ ijs que cogni-
tioni noſtre de ſe tribuit: obſequenduȝ. Aut
eniȝ more gentilium denegādus eſt: ſi teſti-
monia eius iprobanť: aut ſi vt ē: deus crediť
nō pōt aliter de deo quā vt ipſe eſt de ſe teſta-
tus: intelligi. Ceſſent itaqȝ proprie hoīum
opiniones: neqȝ ſe vltra diuinaȝ ꝯſtitutionē
humana iudicia extendant. Sequamur er
go aduerſus irreligioſas ⁊ impias de deo in
ſtitutiones: ipſas illas diuinorum dictorum
auctoritates: ⁊ vnumqueqȝ eo ipſo de quo q̄
ritur: auctorem tractabimus: nō ad fallendā
audientium imperitiam ⁊ male imbuendaȝ:
quaſdaȝ verborum enunciatiōes ſubtractis
eoꝝ cauſis coaptantes. Intelligentia enim
dictoruȝ ex cauſis eſt aſſumenda dicendi: q⁊
non ſermoni res ſed rei eſt ſermo ſubiectus.
Verū omnia editis ſimul ⁊ dicendi cauſis ⁊
dictorum virtutibus proſequemur. Igitur
ſingula ſecundum propoſitionis ordineȝ re
tractentur. Nam hoc eorum principale ē.
Nouimus inquiunt vnum ſolum deū: moy
ſe dicente. Audi iſrael. Dn̄s deus tuus de
us vnus eſt. Sed nūquid hinc quiſqȝ fuit
auſus ambigere: aut vnqȝ aliter a quoqȝ coꝝ

pꝛedicatū eſſe: qui deuʒ crederent: cognitum̄
eſt: niſi vnuʒ deū eſſe: ex quo omnia: vnā ꝟ
tutē innaſcibilē ⁊ vnā hāc eſſe ſine initio ptā
tē. Sʒ nō ꝑ id qđ deus vnus eſt: dei filio ac
cidit negari poſſe qđ deus ē. Moyſes nāqꝫ
vel potius deus ꝑ moyſen populo ⁊ in egy/
pto ⁊ in deſerto idolis ⁊ deoꝝ vt putabāt: re
ligiōibus occupato: hoc ꝯſtituit p̄ncipale mā
datū: vt vnū deuʒ crederet: ⁊ vere ac merito
ꝯſtituit. Vnus eſt eniʒ deus: ex q̄ oia. Sʒ vi
deamus an idē moyſes eū quoqꝫ ꝑ quē om/
nia ſunt: deū eſſe ꝯfeſſus ſit. Nō eni p̄ri adi/
mit̄ qđ deus vnus eſt: qꝛ ⁊ filius deus ſit.
Eſt enim deus ex deo: vnus ex vno. Ob id
vnus deus: qꝛ ex ſe deus. Cōtra ꝟo nō mi
nus ꝑ id filiꝰ deus: qꝛ p̄r deus vnus ſit. Eſt
vnigenitus filius dei nō inaſcibilis vt patri
adimat qđ deus vnus ſit: neqꝫ aliud ip̄e quā
deus: qꝛ ex deo natꝰ ē: de quo q̄ʒuis ābigi n̄
opoꝛteat qn naſcēdo ex deo deꝰ ſit: ꝑ qđ fidei
nr̄e deus vnus ē. Tn̄ videamus an moyſes
q ad iſrael dixerat. Dn̄s deus tuus vnus ē
dei filiū deū p̄dicauerit. Vti eni nos ad ꝯfitē
dā dn̄i nr̄i ieſu xp̄i diuinitatē teſtimonio illiꝰ
opoꝛtebit: cuius auctoꝛitate heretici vnuʒ tm̄
deū ꝯfitentes filio putant negādū eſſe qđ deꝰ
eſt. Igit̄ cū abſoluta hec de deo ⁊ ꝑfecta ꝯfeſ/
ſio ſit ſm aplm ita loq. Vnus deus pat̄ ex q̊
oia ⁊ vnus dn̄s noſter ieſus xp̄us ꝑ quē oia
Videamus originē mūdi: qđ de ea moyſes
loquat̄. Ait nanqꝫ. Et dixit deus: fiat firma
mentū in medio aque: ⁊ ſit diuidēs int̄ aquaʒ
⁊ aquā: ⁊ factū eſt ſic: ⁊ fecit deus firmamen
tū ⁊ diuiſit deus ꝑ mediū aque. Habes ergo
deū: ex quo: habes deū ꝑ queʒ. Aut ſi id ne/
gabis: neceſſe eſt id qđ factū eſt ꝑ quē factum
ſit doceas. Aut certe naturā ipſam creando/
rū deo obedientē eſſe demōſtres: q̄ ad id qđ
dictū eſt fiat firmamentū: ſe ip̄aʒ dei ꝟbo iuſ
ſa firmauerit. Sʒ hec diuine ſcripture rō nō
recipit. Oia enim ſm ꝓphetā facta ex nihilo
ſunt. Nec natura aliqua manens demutata
in aliud eſt: ſʒ id qđ non erat: creatū eſt: ⁊ ab
ſolutū eſt. Per queʒ. Audi euāgeliſtā. Oia
ꝑ ip̄m facta ſunt. Si q̄ris ꝑ quē: audias eun
deʒ euāgeliſtā dicenteʒ. In p̄ncipio erat ver
bū ⁊ ꝟbū erat apud deū ⁊ deus erat ꝟbū: h̄
erat in p̄ncipio apud deū. Oia ꝑ ipſum facta
ſunt. Qđ ſi negare voles a patre dictū vide/
ri. Fiat firmamētū. Audias rurſuʒ ꝓphetā
dicenteʒ. Ip̄e dixit ⁊ facta ſunt ipſe mādauit
⁊ creata ſunt. Qđ ḡ dictū eſt fiat firmamētū:
in eo qđ pater ſit: locutus oſtendit̄. Qđ autē
adijcit̄. Et factū eſt ſic. Et qđ feciſſe deus dr̄
in eo ꝑſona efficiētis ē itelligēda q faciat. Di
xit eniʒ ⁊ facta ſunt. Nō vtiqꝫ ſolū voluit: et
fecit: mādauit ⁊ creata ſunt. Non vtiqꝫ qꝛ ei
placitū eſt extiterūt: vt mediatoris officiū int̄
ſe ⁊ ea que eſſent creāda: ceſſaret. Dicit ḡ fie
ri deus: ex q̊ oia ſunt. Et fecit deus ꝑ quē oia
ſunt. Eodē pariqꝫ noīe: ⁊ in dicētis ſignifica
tiōe: ⁊ in efficientis operatiōe ꝯfeſſio eſt. Si
aūt loq audebis: nō de filio dici. Et fecit deꝰ
Vbi erit qđ dictū eſt Oia ꝑ eum facta ſunt.
Et illud ap̄licū. Vnus dn̄s noſter ieſus xp̄s
ꝑ quem oia. Et illud. Ipſe dixit ⁊ facta ſunt.
Qđ ſi ipudentiā tuā hec diuinitꝰ dicta ꝯuin/
cent: non adimit̄ dei filio qđ deus ſit ꝑ id qđ
dictū eſt. Audi iſrael. Dn̄s deus tuus: deus
vnus eſt. Cū ab eo. Ipſo q hec eſt locutus: ī
ipſa ꝯſtitutiōe mūdi deus fuerit p̄dicatus ⁊ fi
lius. Sʒ videamus in quē ꝓfectū hec diſtin
ctio iubentis dei: ⁊ facientis dei agat̄. Nā tā
etſi ſenſus cōis intelligentie nō recipiat: vt ī
eo qđ dictū eſt: iuſſit ⁊ facta ſunt ſolitariꝰ atqꝫ
idē ſignificatꝰ eſſe credat̄: tn̄ neqđ ābigi poſ/
ſit: opoꝛtet ea q̄ mundi creationē ꝯſecuta ſūt:
explicari. Cū igit̄ ꝑfecto mūdo eius icola foꝛ
mādus eſſet: talis de eo ſermo ē. Et dixit de
us. Faciamus hoīeʒ ad imaginē ⁊ ſīlitudi/
nē nr̄am. Et rurſuʒ. Et fecit deus hoīeʒ: ad
imaginē dei fecit eū. Quero nūc: ſolū ne ſibi
deū locutū exiſtimes: an ꝟo ſmonē hūc eius
itelligas nō ſibi ſed alteꝝ extitiſſe. Si ſolū ſu
iſſe dicis: eius ipſius voce argueris dicent̄
Faciamꝰ hoīem ad imaginē ⁊ ſimilitudineʒ
nr̄am. Deus eni ꝑ legis latoꝛē ſm intelligē
tiā nr̄am locutus ē. Verbis videlicet q̄bus
vti ip̄e nos voluit: cognitionē eoꝝ nobis q̄
geſſit ipartiēs. Significato nanqꝫ dei filio ꝑ
quē facta ſunt oia: ī eo qꝫ dictū ē. Et dixit de
us. Fiat firmamentū. Et rurſuʒ ita dictū eſt
Et fecit deus firmamētū. Ne tn̄ hic qdē ina
nis ac ſuꝑfluꝰ ſmo exiſtimaret̄: ſi ſibi ipſi di/
xiſſet vt fieret: ⁊ rurſuʒ ip̄e feciſſet: qđ eniʒ tā
alienū ab eo q ſolus eſſet: vt ſibi faciendū di/
ceret: cū voluntate tm̄ opus eēt vt fieret. Ab
ſolutius voluit itelligi ſignificationē hāc nō
ad ſe tm̄ eſſe referendā dicendo. Faciamꝰ ho
minem ad imagineʒ ⁊ ſimilitudinem noſtrā.

Suſtulit ſingularis itelligẽtiã ꝓfeſſiõe ↄſor/
tij. Conſortiũ aũt eſſe aliqd ſolitario ipſi ſibi ñ
põt. Neq; rurſuʒ recipit ſolitarij ſolitudo fa
ciam⁹. Neq; gſq; alieno a ſe nr̃am loquitur.
Vterq; ſermo ⁊ faciam⁹ ⁊ nr̃am: vt ſolitariũ
eundẽq; non patit̃: ita neq; diuerſum a ſe ali
enũq; ſignificat. Aut quero ſi cũ audias ſoli/
tariũ: virum nõ ipm̃ eundẽq; eſſe exiſtimes
aut cum audias nõ ipʒ neq; eundẽ: an ne qd̾
ſolitarius tantũ ſit itelligas. In ſolitario ergo
ſolitarius: i nõ eodẽ vero neq; ip̃o ñ ſolitari⁹
repitur. Solitario ergo conuenit faciã: ⁊ me
am. Nõ ſolitario vero: faciamus ⁊ nr̃aʒ. Cũ
itaq; legimus. Faciamus hominẽ ad imagi
nẽ ⁊ ſimilitudinẽ nr̃aʒ. Quia ſmo vterq; vt
nõ ſolitariũ tm̃: ita neq; differẽteʒ eſſe ſignifi/
cat. Nobis ẽq; nec ſolitari⁹ tantũ: nec diuer
ſus eſt ↄfitend⁹: cognita p id qd̾ nr̃aʒ imagi
nẽ dicit: nõ ẽt imagines: nr̃as vni⁹ in vtroq;
proprietate nature. Nõ ſufficit aũt ſolũ ꝟbo/
rũ attuliſſe rõeʒ niſi dictoꝶ itelligẽtiã etiã reꝶ
operatõ ↄſequat̃. Scriptũ eni ita eſt. Et fecit
deus hoĩeʒ: ad imaginẽ dei fecit eũ. Quero
ſi ſolitario atq; ipi ad ſe eundẽ fuit ſmo: quid
hic ſentiẽdũ exiſtimes. video .n. nũc tripitã
ſignificatõneʒ ⁊ faciẽtis: facti ⁊ exẽpli. Qui
factus eſt: homo eſt. De⁹ aũt fecit: ⁊ quẽ fecit:
ad imaginẽ dei fecit. Si de ſolitario geneſis
eſſʒ locuta: dixiſſet vtiq; ⁊ fecit ad imaginem
ſuã. Sed ſacramẽtuʒ euangelicũ ãnuncians
nõ duos deos: ſʒ deũ ⁊ deum elocuta eſt: cũ
hominẽ p deuʒ effectũ ad imaginẽ dei dicit.
Atq; ita de⁹: ad cõeʒ ſibi cũ deo iaginẽ atq;
eãdẽ ſilitudinẽ hoĩeʒ repit̃ opari: vt nec ſoli/
tudinis itelligẽtiã ſignificatõ efficiẽs admit
tat: nec diuinitat̃ diuerſitatẽ: ad eãdẽ iaginẽ
ac ſilitudinẽ ↄſtituta patiat̃ operatio. Et q̃q;
ſupfluũ poſt h̾ exiſtimet̃ vltra aliqd afferre: q2
i diuinis reb⁹ ñ freq̃tius dicta ſufficiũt: tñ qd
de h̾ eodẽ dictũ ſit: cognoſci optet. Nõ eniʒ
diuinoꝶ dictoꝶ ſʒ itelligẽtie nr̃e a nobis ra/
tio pſtãda eſt. Deus ad Noe int inĩta mãda
ta ita loqt̃. Qui effuderit ſanguinẽ hoĩs: pro
ſanguie eius effundet̃ aĩa e⁹: q2 ad imagieʒ
dei feci hoĩeʒ. Etiã hic diſtiguit̃ exẽplũ: op⁹
opans. Deus teſtat̃ ſe ad imaginẽ dei hoĩeʒ
feciſſe. Cũ faciẽd⁹ hõ ẽ: q2 de ſe neq; ad ſe lo
q̃bat̃: dixit ad imaginẽ nr̃aʒ. Cũ aũt factus
hõ ẽ. Fecit deus hoĩeʒ ad imaginẽ dei. Nõ
ignorauit vtiq; ꝟbi proprietatem: ſi ſibi ipe
loqueret̃: vt diceret. Feci ad imaginẽ meaʒ.
Dixerat eniʒ iaʒ ad demõſtrãdã nature vni
tatẽ: faciamus ad nr̃am. Neq; rurſuʒ ↄfun
dit de ſolitario ab nõ ſolitario intelligẽtiã: cũ
hoĩem deus faciens: ad imaginẽ dei fecerit.
Q ſi deũ patrẽ ſolitariũ ſibi hec locutũ fuiſ
ſe affirmare voles: tanq̃ ↄcedi tibi poſſit: vt
vnus ſecũ vel vt cũ altero ſit locutus: creda/
turq; in eo qd̾ ad imaginẽ dei fecit hoĩem: ita
voluiſſe intelligi: tanq̃ ad imaginẽ meã feci
hoĩem ꝑmũ ipe teſtimonio tuo redargueris
Dixiſti eniʒ. Ex patre oĩa: ſʒ p filiũ oĩa. Nã
q; p id qd̾ dictũ eſt. Faciamus hoĩem: ex eo
origo eſt: ex q̃ cepit: ⁊ ſmo. In eo ꝟo quod
deus ad imagineʒ dei fecit ſignificat̃ etiam is
p quem ↄſumat̃ operatio. Tũ deinde neqd ti
bi hinc liceat mẽtiri: ſapientia quã tu ipe xp̃ʒ
ↄfeſſus es: ↄtrabit dicens. Cũctos ponebat
fontes ſub celo: cũ fortia faciebat fundamẽta
terre: eraʒ apud illũ cuncta cõponens. Ego
erã ad quẽ gaudebat quottidie aũt letabar in
cõſpectu eius in oĩ tpe: cũ letaret̃ orbe pfecto
⁊ letabat̃ in filijs hoĩum. Cõcluſa eſt oĩs oc/
caſio: ⁊ coartat̃ ad veri ↄfeſſioneʒ vniuerſus
error. Adeſt deo genita añ ſecula ſapientia.
Neq; ſolũ adeſt: ſed etiã cõponit. Eſt ḡ com
ponens apud ipm̃. Intellige cõpoſitiõis vl̾
diſpoſitiõis officiũ. Pater enim in eo qd̾ lo/
quit̃ efficit: filius in eo qd̾ operat̃ q̃ fieri ſunt
dicta: cõponit. Perſonaꝶ aũt ita facta diſcre
tio eſt: vt opus referat̃ ad vtrunq;. Nã in eo
qd̾ dicit̃ faciamus: ⁊ iuſſio exequit̃ ⁊ factum.
In eo ꝟo qd̾ ſcribit̃. Erã apd̾ illũ cõponẽs
nõ ſolitariũ ſe ſibi eſſe in opatione ſignificat.
Letat̃ aũt ante eũ queʒ ſibi ſignificat aggau/
dẽ letãti. Quottidie aũt letabar in ↄſpectu ei⁹
in oĩ tpe: qñ letabat̃ orbe pfecto ⁊ letabat̃ i fi/
lijs hoĩum. Cãm leticie ſue ſapiẽtia docuit:
letabat̃ aũt ob leticiã pr̃is in pfectiõe mũdi: ⁊
in filijs hoĩum letãtis. Scriptũ eſt enim. Et
vidit deus q2 bona ſunt. Placẽ patri opera
ſua gaudet: p ſe ex pceptio ei⁹ effecta. Gau/
diũ eniʒ ſuũ hinc eſſe ↄfitet̃: qd̾ in ↄſummato
orbe ⁊ in filijs hoĩuʒ pat̃ letus exiſteret. Et i
filijs hoĩuʒ ob id: q2 iã in vno adã oẽ hũani
generis exordiũ ↄſtitiſſet. Nõ ḡ in fabricatõ
ne mũdi ſolitarius pat̃ ſibi loquit̃: ſapiẽtia ſe
cũ ⁊ cooperãte ⁊ ↄſũmata cooperatione gau/
dẽte. Nõ ignoramus aũt multa ⁊ maxia ad
abſolutionẽ hoꝶ dictoꝶ eſſe reliq̃: ſʒ dilata a

nobis potiusq̃ʒ diſſimulata h̄eant. Plenioꝛ
nāqʒ coꝝ tractatus ꝓpoſitiōibus ceteris re/
ſeruat. Nūc enī tm̄ ad id rn̄det qđ in expoſi
tione fidei ſue vel potius ꝑfide ab impijs di
ctū eſt: vnū tm̄ deū a moyſe p̄dicatuʒ: ⁊ vere
ita p̄dicatū meminimus: qꝛ vnus deus ē: ex
quo oia. Sed nō ꝓpterea ignoꝛandū eſſe: qꝛ
filius deus eſt: cū idē moyſes deū ⁊ deū toto
operis ſui coꝛpoꝛe ſit ꝓfeſſus. Igit̄ videnduʒ
ē: quomō electio ⁊ legiſlatio deū ⁊ deū pari cō
feſſionis oꝛdine p̄dicet. Poſt multas nāqʒ
dei ad abꝛahā allocutiōes: cū aduerſum agar
ſarra cōmoueret̄: cōceptui ancille dn̄a ſteri/
lis inuidēs: cūqʒ diſceſſiſſet ↄſpectu eius ita
de ea ſcriptura loquit̄: Et dixit angelus dn̄i
ad agar. Redi ad dn̄aʒ tuā: ⁊ humilia te ſub
manibus eius. Et dixit ei angelus dn̄i ⁊ nō
dinumerabit̄ a m̄ltitudine. Et rurſuʒ. Et vo
cauit nomē dn̄i: qui loquebat̄ ſecū tu deus q
aſſumpſiſti me. Angelus dei loquit̄. Du/
plex aūt in angelo: dei ſignificatio ē. Ipe q ē
⁊ ille cuius eſt. Et loquit̄ nō res ſecundū no
men officij ſui. Ait enī. Multiplicās multi/
plicabo ſemē tuū: ⁊ nō dinumerabit̄ a multi
tudine. Miniſteriū angeli ꝑtās multiplican
daꝝ gētiū excedit. Sʒ qđ tādē de eo q dei an
gelus q̄ ſoli deo ꝓpꝛia ſunt loqbat̄: ſcriptura
teſtata ē. Et vocauit nomē dn̄i q loqbat̄ ſecū
tu deus q aſpexiſti me. Primū āgelus dei:
ſecūdo dn̄s. Vocauit eniʒ nomē dn̄i: q loq/
bat̄ ſecū. Dehinc tertio deus. Tu eniʒ deus
q aſpexiſti me. Qui āgelus dei dictus ē: idē
dn̄s ⁊ deꝰ ē. Eſt āt ſʒ ꝓphetā filiꝰ dei: magni
ↄſilij: āgelus vt pſonaꝝ diſtictio abſoluta eēt
āgelus dei ē nūcupatus. Qui enī eſt deus ex
deo ipē ē ⁊ āgelus dei. Vt vo honoꝛ debitꝰ
redderet̄: ⁊ dn̄s ē ⁊ deus ē p̄dicatꝰ: ⁊ hic qdē
p̄miū angelus dei: deīde idē poſtea ⁊ dn̄s ⁊
deus. Ad abꝛahā vo tm̄ deus. Tota eniʒ iā
pſonaꝝ diſcretiōe p̄miſſa ne ſolitarij erroꝛ ſub
eēt: abſolutū ⁊ veꝝ eius nomē edicit̄. Scri/
ptū nāqʒ ē. Et dixit ds ad abꝛahā. Ecce ſar/
ra vxoꝛ tua pariet tibi filiū: ⁊ vocabis nomē
eius iſaac: ⁊ ſtatuā teſtm̄ meū ad illū in teſtm̄
eternū ⁊ ſemini eius poſt illū. De iſmael aūt
hec. Ecce exaudiui te: ⁊ bn̄dixi eū: ⁊ āplifica
bo eū valde. Duodeci gētes gnābit: ⁊ dabo
eū in gēteʒ magnā. Nūqd ābigit̄ qn q āgelꝰ
dei dictꝰ eſt: idē rurſuʒ dicat̄ ⁊ deus. Pari/
terqʒ de iſmael ſmo ē ⁊ nūc ⁊ dudū m̄ltiplicā
dus ab eodē ē. Et ne forte nō idē q eēt locu/
tus ad agar: nūc loq crederet̄: eiuſdē pſone ſi
gnificationē diuinꝰ ſmo teſtat̄ dicēs. Et bn̄
dixi eū ⁊ multiplicabo eū. Bn̄dictio ex p̄teri
to ē: iā enī ad agar: ſmo fuerat: āplificatio ve
ro in futurū. Nūc enī p̄mū ad abꝛahā de iſ/
mael deus loquit̄. Ad agar vo āgelus dei lo
cutus ē. Deus igit̄ ē q ⁊ angelus dei ē: qꝛ et
q āgelus dei ē: deus ē ex deo natus. Dei aūt
āgelus ob id dictus: qꝛ magni ↄſilij ē āgelꝰ.
Deus vo idē poſtea demōſtratus eſt: ne q
deus ē: eē āgelus crederet̄. Sequat̄ ſmo oꝛ
dinē reꝝ. Angelus dei ad agar locutꝰ ē: idē
ad abꝛahā deus loqt̄. Ex eodē ad vtrūqʒ fit
ſmo. Bn̄dicit iſmael: ⁊ in gētē magnā āpli/
ficādꝰ eē ꝓmittit̄. Scriptura ⁊ p abꝛahā deū
eē q loqret̄. oñdit. Abꝛahe quoqʒ iſaac filius
pꝛomittit̄. Dehinc poſtea aſiſtunt viri tres.
Abꝛahā ↄſpectis tribꝰ vnū adoꝛat ⁊ dn̄m ↄfi
tet̄. Scriptura aſtitiſſe viros tres edidit. Sʒ
p̄riarcha nō ignoꝛat q ⁊ adoꝛādus ſit ⁊ ↄfitē
dus. Indiſcreta aſſiſtētiū ſpēs ē: ſed ille dn̄ʒ
ſuū fidei oculis ⁊ viſu mētis agnouit. Dehic
ſequit̄. Et dixit ei. Reuertēs veniā ad te: ad
h̄ tp̄s in futurū. Et hēbit filiū ſarra vxoꝛ tua
Et poſt hec dixit dn̄s Nū celabo ego abꝛahe
puero meo q̄ facturꝰ ſuʒ. Et rurſuʒ. Dixit āt
dn̄s. Clamoꝛ ſodomoꝝ ⁊ gomoꝛꝛeoꝝ ipletꝰ
ē: ⁊ pctā eoꝝ magna valde. Et rurſuʒ pꝰ aliū
multū ſmonē quē bꝛeuitatis ſtudio p̄termit/
timꝰ: cū de iuſtis vna cū iniuſtis ꝑdēdis. abꝛa
hā eēt ſolicitus: ait. Nequaqʒ: q iudicas trā:
facies h̄ iudiciū: vt ꝑdas iuſtū cū ipijs. Et di
xit dn̄s. Si inuenero ſodomis qnqginta iu/
ſtos in ciuitate: remittā oī loco ꝓpter illos iu
ſtos. Et rurſuʒ ↄſūmato ſmone ad loth freʒ
abꝛahe ſcriptura dic̄. Et dn̄s pluit ſup ſodo/
mā ⁊ gomoꝛꝛā ſulphur ⁊ ignē a dn̄o de celo.
Et rurſuʒ. Et dn̄s viſitauit ſarra ſic̄ dixit; ⁊
fecit deus ſarre ſic̄ locutꝰ ē: ⁊ cōcepit: ⁊ pepit
ſarra abꝛahe filiū in ſenectute ſua ⁊ in tpe: ſic̄
locutꝰ ē illi dn̄s. Et dehinc expulſa de abꝛa/
he domo cū filio ſuo ancilla: ⁊ in deſerto ob
aq̄ inopiā iteritū pueri timēte: eadē ſcriptura
ait. Et exaudiuit dn̄s deꝰ vocē pueri vbi erat
⁊ vocauit āgelꝰ dei agar de celo ⁊ dixit ei. qđ
ē agar. Noli timere: exaudiuit eniʒ deꝰ vocē
pueri de loco in q̄ ē. Surge ⁊ accipe pueꝝ: ⁊
tene manū eiꝰ: in gentē eniʒ magnā faciā eū
Que ꝑfidie cecitas ē: q̄ icreduli coꝛdis obtu

ſio ē: q̄ irreligioſitatꝭ temeritas: aut ignorare
hec: aut nō ignorata negligere. Certe ita cō/
memorata ꝛ dicta ſūt: ne itelligētiā ꝟitatis er
ror aliqs aut obſcuritas ipediret. Que ſi nō
poſſe igrari docemus: impietatis eſſe crimē
neceſſe eſt qđ negaṫ. Angelꝰ dei loq ad agar
cepit: iſmaelē in gentē magnā adaucturus
eiqꝫ innumerabilē gentis ꝓgeniē ꝯſtitutꝰ.
Coſeſſio audiētis ꝛ dn̄m eum eſſe ꝛ deū edo
cet. Sermonis eniꝫ exordiū ab angelo dei ce
pit: ſed in ꝯfeſſiōe dei ꝯſtitit. Itaq ſub my/
ſterio magni ꝯſilij nunciādi dei angelus eſt
ipſe ꝛ natura ꝛ noīe deus ē. Nomē eniꝫ na/
ture nō nomini natura cōponiṫ. Iiſdē etiā ꝺ
rebus ad abrahā deus loquiṫ. Bn̄dictū iā iſ
maeleꝫ edoceṫ ꝛ multiplicādū eſſe eundeꝫ in
gentē. Bn̄dixi inqt ei. Nō itaqꝫ demutauit
pſone ſue ſignificationē. Se eniꝫ iā bn̄dixiſ/
ſe demōſtrat. Scriptura certe ſacramenti or
dinē ꝛ vere p̄dicationis modū ab angelo dei
incipiēs: ꝛ poſtea iiſdeꝫ de rebus eundē lo/
quentē deū ꝯfeſſa ſeruauit. Precedit aūt ple
niore doctrine ꝓfectu ſermo diuinus. Deꝰ
iſtic ad abrahā loquiṫ: pariturā ſarrā polliceṫ
Poſt hec viri tres ſedēti aſiſtūt: vnū adorat
ꝛ dn̄m ꝯfiteṫ. Ideqꝫ ꝛ adoratꝰ ꝛ ꝯfeſſus il/
lo: tpe eodē in futuꝝ redituꝝ ſe ꝓmittit: ꝛ ſar
re filiuꝫ futuꝝ. Deus ad abrahā locutus eſt.
Idē poſtea de rebꝰ ipſis eūdē vir ab eo viſꝰ
alloquiṫ. Demutatio tm̄ fit nominū: nihil tm̄
de ꝯfeſſione deceſit. Virū eniꝫ ſꝫ ꝯſpectum:
abrahā dn̄m tm̄ adorauit: ſacramētū. ſ. future
corporatiōis agnoſcēs. Nec tm̄ tante fidei te
ſtimonio caruit: dn̄o i euāgelio dicēte. Abra
hā pr̄ veſter letabaṫ vt videret diē meū: ꝛ vi/
dit ꝛ gauiſus eſt. Vir ḡ ꝯſpectus reditur ū ſe
tpe eodē polliceṫ. Cōtuere reſpōſiōis effectū
memēto tm̄ viꝝ eſſe q ſpondeat. Quid ḡ ſcri
ptura dicit. Et dn̄s viſitauit ſarrā. Vir ḡ iſte
dn̄s ē: de quo ſcriptura dicit efficiēs ꝙ ſpo/
pōdit. Quid aūt ſequiṫ. Et fecit deus ſicut lo
cutꝰ ē. Vir in loquēdo nūcupatus: dn̄s i vi
ſitatiōe ſignificatus: deus p̄dicaṫ i facto. Lo
cutū certe virū nō ignoras q abrae ꝛ viſus ē
ꝛ locutus. Deū quo mō ignorabis: ſcriptu/
ra eadē que virū dixerat: deū ꝯſitente. Ipſa
eniꝫ dixit. Et cōcepit ꝛ peperit ſarra abrahe
filiū in ſenectute ſua ꝛ in tpe: ſicut locutꝰ ē: il/
li dn̄s. Sed vir venturū ſe locutus eſt. Viruꝫ
crede tm̄: niſi q venit: ꝛ deus ꝛ dn̄s ē. Cām
cōpara. Vir certe ob id venit: vt ſarra ꝛ cō/
cipiat ꝛ pariat: fidē diſce. Dn̄s ꝛ deus ob h̄
venit vt ſarra ꝛ cōciperet ꝛ pareret. In pote
ſtate dei vir locutus eſt: ꝛ in effectu dei deus
ꝯſtitit. Ita ſe deū: ꝛ loquēdo ꝛ faciēdo ſigni/
ficat. Viris deinde ꝯſpectis tribus: duo ab
eūt: ſꝫ q reſidet: ꝛ dn̄s ꝛ deꝰ ē. Neqꝫ ſolū do
minus ꝛ deus eſt: ſꝫ ꝛ iudex eſt. Stās. n. an̄
dn̄m abrahā dixit. Nullo mō tu facies h̄ ver
bū: occidere iuſtū cū impio. ꝛ erit iuſtꝰ ſic im
pius. Nequaqꝫ q iudicas oēm trā: facies h̄
iudiciū. Toto igiṫ ſmone ſuo abrahā fidē ob
quā iuſtificatus eſt docet. Dn̄m ſuū ex tribꝰ
agnitū: ꝛ ſolū adoratū: ꝛ deū ꝯfeſſus eſt ꝛ iu/
diceꝫ. Ac ne forte exiſtimes in vniꝰ ꝯfeſſio/
ne: triū oiuꝫ viroꝝ qui ſimul videbanṫ hono
rē ꝯtineri: ꝯtuere qđ ꝯſpectis duobus q diſ/
ceſſerāt: loth dixerit. Et vidit loth ꝛ ſurrexit
in obuiā illis: ꝛ adorauit in facie in trā: ꝛ di/
xit. Ecce dn̄i: diuertite in domū pueri veſtri.
Hic pluralē retinuit ſignificationē ſimplex
viſio angeloꝝ: illic ſingularē honorē patriar
che fides ꝯfiteṫ. Hic diuine ſcripture hiſto/
ria duos de tribus angelos fuiſſe ſignificat.
Illic dn̄m ꝛ deū p̄dicat. Ait eni. Et dixit do
minus ad abrahā. Quare riſit ſarra dicens.
ego ꝟo paritura ſuꝫ. ego aūt q̄ iā ſenui. Nū
qđ ipoſſibile ē a dn̄o verbū. In tpe h̄ reuer/
tar ad te i futuꝝ ꝛ erit ſarre filiꝰ. Tenet ḡ ſcri
ptura ordinē veritatis: nec pluralē ſignifica
tionē in eo q ꝛ deus ꝛ dn̄s agnoſcebaṫ admi
ſcēs: neqꝫ angelis duobus honorē q deo tm̄
fuerat delatus: ipertiēs: Loth qdē dn̄s dicit
ſꝫ ſcriptura āgelos nūcupat. Illic hoīs offm̄
ē: iſtic ꝯfeſſio ꝟitatis. Dehic adeſt i ſodomā
ꝛ gomorrā iuſti pena iudicij. Et qđ tādē mo
mēti i eo ē. Dn̄s ſulphur ꝛ ignē pluit a dn̄o:
vt dn̄s a dn̄o. Ita nō diſcreuit nature noīe:
q̄s ſignificatiōe diſtixerat. Legimꝰ naqꝫ in
euāgelio. Pr̄ nō iudicat quēqꝫ: ſꝫ oē iudiciū
ꝺdit filio. Dedit ḡ dn̄s qđ dn̄s accepit a dn̄o
Sꝫ q accepiſti i dn̄o ꝛ dn̄o iudicis cognitiōeꝫ
cogminis euſdē i deo ꝛ deo cogſce ꝯfeſſiōeꝫ
vl̄ ꝯſortiū. Iacob diſcedēs ob metū fratris
ſui: ſomniās viderat ſcalā fundatā in trā ꝛ cō
tingētē celū: ꝛ p eā aſcēdentes ꝛ deſcēdentes
āgelos dei ꝛ dn̄m incūbēteꝫ ſup eam: ſibiqꝫ
oēs bn̄dictiones q̄s abrahe ꝛ iſaac dederat: i
partienteꝫ. Ad hunc poſtea talis dei ſermo ē
Dixit auteꝫ deus ad iacob. Surgēs aſcēde
in locū bethel: ꝛ habita ibi ꝛ fac ibi altare deo
q apparuit tibi: cū fugeres a facie fratris tui.

Deus honoꝛē deo poſtulat ⁊ poſtulat cū alte
riꝰ ſignificatōe pſone. Qui inqt aparuit tibi
cū fugeres. Neq̄ a pſone eiuſdē ꝯfuſio na/
ſceret. Deus ergo qui loqtur dicit: ⁊ de quo
loquitur: honoris ꝯfeſſio: nature noīe nō di/
ſcernit: quos ſignificatio ſubſiſtētes eſſe diſti
guit. Et huic qdē loco quedā meminimꝰ ad
plenioꝛē abſolutōeꝫ neceſſaria. Sꝫ ſꝫm ꝓpō
nis oꝛdinē reſpōſiōis quoqꝫ oꝛdo retinēdus
eſt. Itaqꝫ q̄ ei reliqua ſunt: i libꝛo alto ſuo lo
co exeq̄mur. Tātū h̾ nunc i deo q honoꝛem
deo poſtulat: demōſtrādū fuit: angelū dei q
cū agar locutꝰ eſſet: ⁊ deū eſſe ⁊ dn̄m. Cum
ijſdeꝫ de rebus ad abrahā locutꝰ ipē ſit: ⁊ vi
rū q abꝛahe viſꝰ ē: ⁊ deū eē ⁊ dn̄m. Angelos
autē duos ⁊ cū dn̄o viſos ⁊ ab eo ad loth miſ
ſos: nihil aliud a ꝓpheta niſi angelos p̄dica/
tos. Nō ſolū aūt ad abꝛahā i viro deꝰ affuit:
ſꝫ etiā ad iacob in hoīe deus venit. Neqꝫ ſo/
lū venit: ſed luctatꝰ oſtēditur. Neqꝫ tātūmō
luctatꝰ: ſed etiā aduerſꝰ eū cū quo luctabatur
īfirmus. Nūc de lucte ſacramēto neqꝫ ē i tē/
poꝛe neqꝫ in materia aliqd tractare. Deꝰ certe
eſt: qꝛ iacob aduerſꝰ deum inualuit: ⁊ iſrael
deū vidit: Videamꝰ aūt an etiā alibi p̄terq̄ꝫ
ad agar hic angelꝰ dei deus eſſe ſit cognitus
Cognitꝰ plane eſt. Neqꝫ ſolū deus: ſꝫ etiaꝫ
deus abꝛahā ⁊ deus iſaac ⁊ deus iacob rep/
tus. Angelus eni dn̄i moyſi de rubo appa/
ruit: dn̄s de rubo loqt̄: vocē eius intelligēdā
exiſtimas: vtrū eius q viſus ē: an alicuius alt̄
ius. Hic mēdacij locus nullꝰ ē. Ait eni ſcri
ptura. Apparuit āt illi angelus dn̄i in flāma
ignis d̾ rubo. Et rurſū. Vocauit eū dn̄s de
rubo. Moyſes moyſes: Et reſpōdit. Quid
eſt. Et dixit dn̄s. Ne acceſſeris huc: ſolue/
calciamētum de pedibus tuis: locus eni in
quo ſtas: terra ſancta eſt. Et dixit ei. Ego ſū
deus abrahā: ⁊ deꝰ iſaac: ⁊ deꝰ iacob. Qui
apparuit in rubo: de rubo loqt̄: ⁊ viſiōis lo/
cꝰ vnus ⁊ vocis eſt: neqꝫ alius q̄ꝫ q eſt viſꝰ
audit̄. Quia angelus dei eſt cū videt̄: idem
rurſum cū audit̄: eſt dn̄s. Ipē vero q audit̄
dn̄s: deus eſt. Deinde abrahe iſaac ⁊ iacob
deus eſſe cognoſcit̄. Cū angl̄s dei dicitur: n̄
ꝓpꝛius ſibi ac ſolitarius eſſe monſtratur Et
enim dei angelus: cum dominus ⁊ deus nū
cupatur in honoꝛe nature ſue ⁊ nomine pꝛe/
dicatur. Habes ergo angelum qui de rubo
apparuit: ⁊ dominum ⁊ deum. Percurre
adhuc moyſi teſtimonia: ⁊ intellige an occaſi
onem aliquam p̄dicauit deū ⁊ dn̄m negligas.
Tenes nēpe ex dict̄ eiꝰ. Audi iſrael. Dn̄s
deus tuus vnus ē. Tene nūc diuine illiꝰ cā
tiōis dicta. Ait nāqꝫ. Videte videte: q̄m ego
ſum dn̄s: ⁊ nō eſt deꝰ p̄ter me. Et cum oīs ſ̾
mo dei ex perſona dei vſqꝫ ad finē cātōis ſu/
iſſe ait. Letamini celi ſimul cū eo: ⁊ adoꝛent
eū oēs filij dei. Letamini gētes cū plebe eius
⁊ honoꝛificēt eum oēs angeli dei. Honoꝛi/
ficādus eſt a dei angelis deus dicēs: Quōi
am ego ſum dn̄s ⁊ nō eſt deus p̄ter me. Eſt
eni vnigenitus deus. Neqꝫ cōſoꝛtē vnigēi
ti nomē admittit. Sicuti nō recipit innaſcibi
lis: in eo tantū ꝙ eſt inaſcibilis: pticipē. Eſt
ergo vnꝰ ab vno. Neqꝫ p̄ter inaſcibilē deuꝫ
deus inaſcibilis alius eſt. Neqꝫ p̄ter vnige/
nituꝫ deū vnigenitus deus q̄ſq̄ꝫ eſt. Vterqꝫ
itaqꝫ vnus ⁊ ſolus eſt. ꝓꝓetate videlicꝫ i vno
quoqꝫ ⁊ inaſcibilitat̄ ⁊ oꝛiginis. Ac ſic vtqꝫ
deꝰ vnꝰ ē. Cū int̄ vnuꝫ ⁊ vnū. i. ex vno vnū
diuinitat̄ eī nō ſit ſecūda natura. Adorā
dus ē ḡ a filijs dei: ⁊ honoꝛificādus ab āgel̄
dei. Ita ⁊ honoꝛ ⁊ veneratio deo a dei filijs
⁊ angelis poſtulatur. Significatiōeꝫ honoꝛā
di ⁊ eius p eius eſt honoꝛādus: itellige. ſ. per
angelos ⁊ filios dei: deus. Ac ne foꝛte hono
rem dei n̄ nālis ⁊ exiſtimes poſtulari: ⁊ arbi
treris hoc i loco moyſen d̾ honoꝛādo deo pre
ſenſiſſe: cū tamē pr̄ ſit honoꝛādꝰ i filio: m̄ bn̄/
dictōem quā ſub eodē ſ̾mōe ad ioſeph diſpo
nit aduerte. Ait eni. Et que accepta ſunt ei q
apparuit in rubo: veniāt ſup capd̾ ioſeph ⁊
v̾ticem. Adorandus ergo a dei filijs deus
eſt. Sꝫ deus qui ⁊ filius dei eſt. honoꝛādus
āt a dei angelis deus eſt: ſꝫ deus q dei angelꝰ
eſt. Qui de rubo apparuit dei angelꝰ deus:
⁊ que ei cōplacita ſunt: ioſeph cū bene diceret
optātur. Nō ideo n̄ deus qꝛ angelus dei eſt.
Neqꝫ rurſum angelus dei non idcirco: quia
deus eſt. Sed ſignificata perſonaꝝ intelligē
tia: ⁊ diſtictio inaſcibilitati natiuitatiſqꝫ ſenſu
ac manifeſtata ſacramētorū celeſtiū diſpēſatō
ne: non ſolitariū deum docuit opinādū: cum
angelum ⁊ filium dei deum dei angeli ⁊ filij
adoꝛabūt. Et hec qdeꝫ de moyſi libꝛis reſpō/
ſa a nobis ſint: vel potius moyſes ipſe reſpō
derit: qꝛ eo heretici auctoꝛe vſi p vniꝰ dei ꝯfeſ
ſiōem putent pſuaderi poſſe: ne deus eē dei
filius p̄dicet: ꝯ auctoꝛis ſui teſtimōiū ĩpiꝫ.

Quādo ille vnū deū ɔfitēs ñ deſtiterit ꝺ dei filio docere qꝺ de⁹ ē. Sʒ ɔſeqñs ē multiplices de eodē ꝓphetarū ſniās ꝓferre. Tenes dictū. Audi iſrael. Dñs de⁹ tu⁹: vn⁹ ē. Atqʒ vtinā recte teneres. Sʒ ſm ſenſuʒ tuum dicti ꝓphetici ꝗro rōeʒ. Ait.n.i pſalmis. Vnxit te de⁹ de⁹ tu⁹. Diſcerne ad legētſ itelligētiā: vnctū ⁊ vngēteʒ. Diſtigue te ⁊ tu⁹: ad queʒ ⁊ ꝺ quo ſit ſmo: demōſtra. Supiorib⁹.n.dictis is ɔfeſſiōis ordo ſubiect⁹ ē. Dixerat nāqʒ. Sedes tua de⁹ i ſeculū ſeculi: virga directiōis tue virga regni tui: dilexiſti iuſticiam ⁊ odiſti iniqtatē. Nūc qꝗ bis adiecit. Propterea vnxit te de⁹ de⁹ tuus. Deus ergo regni etni ob meritū dilecte iuſticie ⁊ peroſe iniqtatſ: a deo ſuo vnct⁹ ē. Nūqd itelligētiā noſtrā aliq̄ ſaltē noīnū iterualla ɔfundūt. Nā diſcretō tñ pſone i te ⁊ tu⁹ poſita ē. In nllo tñ nature diſticta ɔfeſſiōe: Tu⁹.n.relat⁹ ē ad auctorē: te vo ad ei⁹ q ex auctore ē ſignificatōeʒ. Eſt.n.de⁹ ex deo ꝓpheta eodē ordie ɔfitēte Vnxit te de⁹ deus tu⁹. Nō ē aūt ante inaſcibilē deū de⁹ vllus: ipō dicēte. Eſtote mihi teſtes ⁊ ego teſtis dicit dñs de⁹: ⁊ puer meus quē elegi: vt ſciatſ ⁊ credatſ ⁊ itelligatis qm̄ ego ſuʒ: ⁊ ante me ñ eſt ali⁹ deus ⁊ pōt me ñ erit. Eius igiṫ q ſine natiuitate ē: demōſtrata eſt dignitas: ⁊ ei⁹ q ex inaſcibili ē: honor cōſuatus ē: vnxit te de⁹ de⁹ tuus. Id.n.ꝗ ait tu⁹ ad natiuitatē referṫ. Ceterū ñ pimit nāʒ. Et idcirco deus ei⁹ ē: qr ex deo nat⁹ i deū ē. Nō tñ ꝑ id ꝗ pr̄ de⁹ ē: ñ ⁊ fili⁹ de⁹ ē. Vnxit .n. te de⁹ de⁹ tu⁹: deſignata videlʒ: auctorſ ſui ⁊ ex eo gēiti ſignificatōe vno eodēqʒ dicto vtrūqʒ illū i natuṙ eiuſdē ⁊ dignitatſ nūcupatōe ɔſtituit. Verū ne forte ex eo arripi impie aſſertōis poſſit occaſio ꝗ dictū eſt. Qm̄ ego ſuʒ: ⁊ añ me ñ ē de⁹: ⁊ pōt me ñ erit: tāqʒ ꝑ id ñ ⁊ fili⁹ de⁹ ſit: q pōt dñʒ añ quē de⁹ null⁹ ſit: null⁹ qqʒ poſtea de⁹ futur⁹ ſit: toti⁹ ob id dicti ratio tractāda eſt. Deus ipe ſmōis ſui teſtis ē. Sʒ puer ei⁹ electus vna cū eo teſtis ē. Deū añ ſe ñ eē neqʒ poſt ſe futuꝝ. Sufficiēs qdē ſibi ipe teſtis ē: ſʒ teſtimōio ꝺ ſe ſuo teſtimōiū pueri quē elegit admiſcuit. Vnū ḡ duū teſtimōiū ē: nullū añ ſe deū eē: ex eo enim oia ſunt: neqʒ poſt ſe deū futuꝝ. Nō vtiqʒ ex ſe nō fuiſſe. Erat eni iā puer i teſtimōio pr̄is hec loquēs: Puer i tribu ex qua gigni habebat elect⁹. Id ipm̄ ita in euāgelijs demōſtrat

Ecce puer me⁹ quē elegi: dilectus meus: in quo ɔplacuit aīe mee. Nō eſt ḡ añ me alius deus: ⁊ poſt me nō erit. Eterne videlʒ ⁊ idemutabilis virtutis ifinitatē: i eo qꝺ ātea ⁊ poſtea deus pt̄ ſe ſit nullus: oſtēdēs: puero tñ ſuo vt in teſtimōio ſuo: itaꝛ in noīe collocato. Et h̄ ipm̄ ꝓmptū eſt ex pſona ipius diſcere. Ait eni ad oſee ꝓphetaʒ. Nō apponā adhuc vt miſerear domui iſrael: ſʒ.n. aduerſās aduerſabor illis: filioꝝ aūt iuda miſerebor: ⁊ ſaluos faciā illos i dño deo ipoꝝ. Ergo abſolute pater deū filiū nūcupat in quo ⁊ elegit nos āte tpora ſecularia. Illoꝝ idcirco ait: qr deus inaſcibilis a nullo eſt. Noſqʒ filio i hereditatē a deo pr̄e donamur. Legimus nāqʒ. Poſce a me: ⁊ dabo gētes tibi i hereditatem tuā. Deo.n.ex quo oia ſunt: de⁹ nullus ē: q ſine initio etnus ē. Filio aūt deus pr̄ eſt ex eo.n. deus natus eſt. Nobis aūt ⁊ deus pr̄ eſt: ⁊ fili⁹ de⁹ ē: patre de filio confitēte: ꝗ de⁹ nr̄ ſit: filio ꝺ pr̄e docēte: qꝺ de⁹ nobis ſit. ꝺo tñ filio a pr̄e.i. ipō inaſcibili virtutſ ſue noie nūcupato. Et hec qdē ad oſee. Per iſaiā aūt q̄ʒ abſoluta dei pr̄is de dño nr̄o ꝓfeſſio ē. Ait naʒ qʒ. Qm̄ ſic dicit dñs ꝺus ſanctus iſrael: q fecit q̄ vētura ſunt: Interrogate me de filijs veſtris ⁊ de filiabus: ⁊ de opibus manuū mearū mādate mihi. Ego eni feci terrā ⁊ hoieʒ ſup eam. Ego oibus ſideribus p̄cepi luceṙ. Ego ſuſcitaui regē cū iuſticia: ⁊ oēs vie eius recte: hic edificabit ciuitatē meā: ⁊ captiuitatē plebis mee ɔuertet. Nō cū p̄mio neqʒ cū muneribꝰ dicit dñs ſabaoth. Laborauit egyptus ⁊ mercatus ethiopū ⁊ ſabain viri excelſi ad te trāſibūt ⁊ tui erūt ſui: ⁊ poſt te ſeq̄ntur alligati vīculis ⁊ adorabūt te: ⁊ i te dep̄cabūt: qm̄ i te ē deus: ⁊ nō deus p̄ter te. Tu eni es deus ⁊ neſciebamus. Deus iſrael ſaluator: erubeſcēt ⁊ pudebūt oēs q aduerſanṫ ei: ⁊ ibūt ɔfuſiōe. Eſt ne adhuc aliqs temeritatſ loc⁹. aut vlla relicta ē ignoratiōis occaſio. niſi id tm̄ reliquū ſit: vt ipietas ꝓfeſſa ſe ꝓdat. Deus ex quo oia ſunt: q oia mādādo fecit: facti opa ſibi aſſumēs nō vtiqʒ efficiēda: niſi dixiſſʒ vt fierēt: teſtaṫ regē p ſe excitatū iuſtū ⁊ edificātem ſibi dño ciuitatē: ⁊ plebis captiuitatē auertentem: nō cū p̄mio neqʒ cū muneribus: grā eni oēs ſaluamur. Deinde ita logṫ: cū poſt laborem egypti.i. ſeculi captiuitatem ⁊ mercatus ethiopū ⁊ ſabain viri excelſi ad euʒ trāſibunt:

Et qui tādem exiſtimādꝰ labor egypti ⁊ mer
catꝰ ethiopū ⁊ ſabain. recordemur orientꝭ ma
gos adorātes dn̄ʒ ⁊ munerātes ⁊ laborē vē
ēdi vſqʒ in bethlē iude tāti itineris metiamur
In pncipio eni labore totius egypti: ſeculi la
bor demōſtratus ē. Magis nāqʒ diuine vir
tutis opatōes falſa rerū ſpecie metiētibꝰ potiſ
ſimus ipie religiōis honor: a ſeculo.ſ. oī de/
ferebat. Iiſdē magis ex mercatu ethiopuʒ ⁊
ſabain auri ⁊ thuris ⁊ myrre munera deferē
tibus: qđ qdē idipm ⁊ alius ꝓpheta pnonu
it dicēs. In cōſpectu eius ꝓcidēt ethiopes ⁊
inimici eiꝰ limū ligēt. Reges tarſis munera
offerēt: ⁊ ſabain munera adducēt: ⁊ dabit ei
đ auro arabie. In magis itaqʒ ⁊ mūeribꝰ la/
bor egypti ⁊ mercatus ethiopū ⁊ ſabain oſtē
dit ſeculi ⁊ mūdi error magis adorantibus ⁊
electa gētiū munera adorato ab ijs dn̄o obla/
lata. Excelſi aūt viri q ad euʒ trāſituri ſunt: at
qʒ eū vincti ſequētur: qui tandē iſti ſint: nō i
obſcuro eſt. Reſpice ad euāgelia. Petrꝰ do
minū ſuū ſecuturꝰ pcingit. Intuere apoſtu
los. Seruus xp̄i paulus in vinclis gloriat: ⁊
videāus an victus chriſti ieſu ea que deus de
filio ſuo đo fuerat locutꝰ ipleuerit. Precabūt
inquid qm̄ in te eſt deus. Dictū itaqʒ ab apo
ſtolo recognoſce: ⁊ recognitū intellige. Deꝰ
in xp̄o erat mundum recōciliās ſibi. De hic
ſeqtur. Et nō eſt deus pter te. Quibus cōti/
nuo idē apl's ait. Vnus eſt eni dn̄s nr̄ ieſus
xp̄s: p quē oia. Et nullus pter eū videt aliꝰ
eſſe qui vnus eſt. Tertios quoqʒ ait. Tu es
deus ⁊ neſciebamus. Sʒ ex pſecutore factus
doctor eccleſie dixit. Quorū patres ex quibꝰ
xp̄s: qui ē ſup oia deus. Hi igitur vincti hec
pdicarūt. Excelſi videlʒ ⁊ in duodecʒ thrōis
iudicaturi tribus iſrael: ⁊ dn̄ʒ ſuū doctrine ⁊
paſſiōis ſue martyrio ſecuturi. Deus ğ i deo
eſt: ⁊ in quo eſt deꝰ: deus ē. Et quomō ñ de
us pter te: cū in eodē deus ſit. Vſurpas o he
retice ad ꝯfeſſiōeʒ ſolitarij dei pris: nō ē deꝰ
pter me. Quomō ex pdicatiōe dei pris dicē
tis: nō eſt deus pt te: dictū iterptaberis: ſi p
id qđ dictū ē. Nō eſt deus pter me: affirmat
ꝯtēdis: ne dei filius deus ſit. Et cui ğ deus
dixerit ñ eſt deus pter te. Subijcere eni hic
tibi pſonā ſolitarij ñ licebit. Dn̄s.n. dixit re/
gi quē excitauit ex pſona virorū excelſorū ado
rātiū ⁊ depcantiū: qm̄ in te eſt deus. Solita/
riū res iſta ñ recipit. In te eni pſentē: veluti
ad quē ſit ſmo ſignificat. Qđ āt ſeqt: i te ē de
us: nō ſolū eū q pſentē: ſʒ ēt eū q maneat in
pſenti demōſtrat: habitāteʒ ab eo i quo habi/
tat dicernēs: pſone tm̄ diſtīctiōe nō generis.
Deus nō.n. i eo eſt: ⁊ i quo eſt deus: deus ē
Nō.n. deus i diuerſe atqʒ aliene a ſe nature
hītaculo ē: ſʒ in ſuo atqʒ ex ſe genito manet de
us i deo: qr deus ex deo ē. Tu es eni deus ⁊
neſciebamus: deus iſrael ſaluator. Negāteʒ
te deū i deo ſeqns ſmo cōfutat. Ait.n. Eru/
beſcēt ⁊ pudebit oēs q aduerſentur ei: ⁊ ibūt
cū ꝯfuſiōe. Decretū h̄ i impietatē tuā dei eſt.
Aduerſaris eni xp̄o de quo te ꝓfeſſio patne
vocis obiurgat. Deus ē eni quē eſſe tu deuʒ
negas. Denegas Xp̄o ſub ſpecie honoris dei
dicentis. Non eſt alius deus pter me. Sed
ꝯfunderē ⁊ erubeſce. Nō eget delato a te ho/
nore inaſcibilis deus. Gloriā hāc a te ſolitu/
dinis ſue ñ poſtulat. Nō deſiderat hāc opini
onis tue itelligentiā. Vt ob hoc qđ dixerit: ñ
eſt deus pter me: cū queʒ ex ſe genuit deū ab
neges. Ac ne ſibi h̄ ad diuinitateʒ filij deſtru
endā peculiare deferres vnigeniti ſui gl'iā ho
nore pfecte diuinitatꝭ impleuit dicens. Et ñ
eſt deus preter te. Quid exeqta diſcriminas.
Quid cōpata diſcernis. Propū dei filio eſt
ne pter eū deus ſit. Propriuʒ deo pr̄i eſt: ne
abſqʒ eo deus qſqʒ ſit. Verbis dei: đ deo vte
re. Cōfitere ita ⁊ pcat regeʒ: qm̄ i te eſt deus
⁊ ñ eſt deus pter te. Tu eni es deus ⁊ neſcie/
bamus: deus iſrael ſaluator. Caret ꝯtumelia
honoris officiū. Neqʒ offenſiōeʒ habʒ ꝯfeſ
ſiōis exemplū. Maxime cū aduerſario eius
plena ꝯfeſſiōis ſit ⁊ pudoris. Imminorare dei
ꝟbis: ꝯfitere dei vocibus: ⁊ fuge ꝯfuſionis
denūciatōeʒ. Deū.n. dei filiū abnegādo: ñ tā
deū tāqʒ ſolitario glie honore veneraberis:
qʒ patreʒ filij i honoratōe ꝯtennis. Hono/
ris fidē inaſcibili deo ꝯfitere: qđ pter eū deus
nullus ſit. Vnigenito deo pdica qđ abſqʒ eo
deꝰ ñ ſit. Audi.n. pter moyſen ⁊ iſaiā tū ttio
id ipʒ qqʒ ⁊ ieremiā docēteʒ cū dicit. Hic de
us nr̄ eſt: ⁊ ñ deputabit alt ad eū. Qui iue/
nit omneʒ viā diſciplie: ⁊ dedit eā iacob pue/
ro ſuo ⁊ iſrael dilecto ſuo. Poſt hec ſupra ter
rā viſus eſt: ⁊ iter hoies ꝯuerſatus eſt. Dixe
rat.n. iā ſupius. Et hō eſt: ⁊ qs cognoſceʒ eū.
Habes ğ deū i terra viſuʒ: ⁊ int hoies ꝯuer
ſatū. Et requiro qmō itelligendū exiſtimes: de
um nemo vidit vnqʒ: niſi vnigenitus filius q

eſt i ſinu prīs: cuꝫ hieremias deū predicet: q τ viſus i trris eſt: τ inter hoīes ꝯuerſatus eſt Pat certe nō niſi filio viſibilis eſt. Quis ḡ iſte eſt: q viſus eſt: τ ꝯuerſatus eſt int̄ hoīes. deus certe nr̄ eſt: τ viſibil' in hoīe τ ꝯtrectabilis deus: τ ꝓphetā loquenteꝫ intellige nō deputabit alt ad eū. Si q̄ris quo mō: audi q̄ ſequunt: ne p id nō τ prī ꝓpriū eſſe exiſtimes qd̄ dictū eſt. Audi iſrael. Dn̄s deus tu⁹ vn⁹ eſt. Hec eniꝫ ſibi coherent. nō deputabit alt ad eū q inuenit oēm viā ſcie: τ dedit eā iacob puero ſuo τ iſrael dilecto ſuo. Poſt h̄ ſupra trā viſus eſt: τ int̄ hoīes ꝯuerſatus ē. Unus eſt eniꝫ mediator dei τ hoīuꝫ deus τ hō. Et i legis latiōe: τ in corporeis aſſūptiōe mediator. Alius igit̄ ad eū nō deputabit. Unus eniꝫ hic in deū ex deo natus: p quē creata ſūt oīa in celo τ in trra p quē tpa τ ſecula fcā ſūt. Totū eniꝫ qcqd eſt: ex eius opatiōe ſubſiſtit. Hic ḡ vnus eſt diſponens ad abrahā: loq̄ns ad moyſen: teſtās ad iſrael: manēs in ꝓphetis: p v̄gineꝫ natus ex ſpūſcō: aduerſātes nobis inimicaſqꝫ v̄tutes ligno paſſiōis afficiēs mortē in iferno pimēs: ſpei nr̄e fideꝫ reſurrectiōis ꝯfirmās corruptiōeꝫ carnis hūane glīa corpis ſui pimēs. Ad hūc ḡ n̄ deputabit ali⁹ Soli. n. hec vnigenito deo ꝓpa ſūt: τ vnus hic i hāc peculiarē v̄tutū ſuaꝝ btitudinē nat⁹ ex deo eſt. nō alt ad eū deus deputat: n̄. n. ex alia ſb̄a ſꝫ ex deo deus eſt. nihil in eo itaqꝫ nouū: nihil extneū: nihil recens eſt. Cū. n. audit iſrael: qd̄ ſibi deus vnus ſit: τ filio dei deo n̄ alt deus deputet: vt deus ſit: abſolute pr̄ ds τ filius deus vnū ſunt: nō vniōne pſone ſed ſubſtātie vnitate: qꝛ filio dei deo deputari alteꝝ deum nō ſinit propheta quod deus eſt.

Explicit liber quartus. Incipit quintus.

Reſpōdentes ipiis τ veſanis hereticoꝝ inſtitutionibus ſuperioribus libris: nō ignoramus i eā nos ꝯdicendi neceſſitateꝫ deductos fuiſſe: vt nō min⁹ piculi audiētib⁹ reſpōſio nr̄a qꝫ ſilentiū cōmoueret. Cū. n. vnū deū ꝓphane aſſertio infidelitatis ingereret: τ rurſuꝫ vnū deū religioſe negare fides ſana nō poſſet tractari de eo nō ſine ancipiti piculi ꝯſcia potuit: qd̄ nō minus ipie ꝯfirmaret qꝫ negaret. Et qdeꝫ hūani ſenſus opiniōe ineptū τ rōnis aliēnu eſſe h̄ forte exiſtimabit: vt qd̄ irreligioſuꝫ eſt negare: id ipꝫ irreligioſuꝫ ſit ꝯfiteri. Cū pietas ꝯfitendi impietatem ꝯdēnet negādi. nec rōe conueniat: vt vtiliter affirmetur quod vtiliter deſtruat. Sꝫ ad diuine ſapientie itelligentiā humanus ſenſus imprudens τ ſm celeſtem prudentiā ſtultus iuxta infirmitates ſuas ſentit: τ iuxta ibecillitateꝫ nature ſue ſapit. Stultus ſibi futurus vt deo ſapiat. ſ. vt ſenſus ſui iopiā intelligēs: τ dei ſapiētiā ꝯſectās: n̄ ſm ſapientiā prudens ſit: ſꝫ ſm qꝫ ad dn̄ꝫ ꝓficit: ſapiat: i dei ſapientiā ex recognita mūdi ſtult̄cia trāſiturus. Cuius ſtulte ſapientie ſenſum heretica ſubtilitas ad fallēdi occaſōeꝫ coaptās vnū deū ꝓfeſſa eſt auctoritate legis euāgeliorūqꝫ vſa: q̄ dictū eſt. Audi iſrael. Dn̄s deus tuus vnus eſt. Nō ignorās q̄ntū i eo ſit vel reſpōſiōis piculū vl' ſilentii: τ ex vtroqꝫ opportunitateꝫ ipietatis expectās: vt ſi ſanctitateꝫ dicti infidelit̄ vſurpati ꝯniuent' taciturnitas ꝯfirmaret: p id qd̄ deus vnus eſt: filius tm̄ dei deus n̄ eſſet: deo tm̄ ſicut ex vno manente. At v̄o ſi ꝯtradictio p̄ſumpte ipie huius ꝓfeſſiōis exiſteret: v̄itatē fidei euāgelice nō ꝯſuaret deū vnū n̄ cōfeſſa reſpōſio: cū fidei nr̄e ꝓfeſſio ſecūdū deū vnū ſit. Recideretqꝫ i alti⁹ hereſeos ipietate deū vnū prēꝫ τ filiū n̄ ꝓfeſſa ꝯfeſſio. Atqꝫ ita ſapiētia mūdi q̄ ſtulticia apud deū ē: ſpē blāde τ peſtifere ſimplicitatis illuderet: cū hoc fidei ſue cōſtitueret exordiū: in quo ſibi aut ipie aſſentiremur aut aduerſaremur: τ p hoc vtriuſqꝫ rei piculum dei filiū deuꝫ nō eſſe obtinēt: qꝛ: deus vnus eſt: aut extorq̄ret alterius hereſeos neceſſitateꝫ ſi τ prēꝫ deū τ filiū deū ꝯfitentes: vnū deum p̄dicare ſm ſabellii opinionē impiā exiſtimaremur: τ ita hoc p̄dicatiōis ſue mō vnus ds aut aliū excludēt: aut p aliū nō eēt: aut tm̄ in nominibus vnus eſſet. Qꝛ τ vnitas aliū neſciret: τ alius nō pmitteret vnionem: τ duo vnus eſſet nō poſſ. Sꝫ nos ſapiētiā dei q̄ mūdo ſtulticia ē: ꝯſecuti: τ p fidei dn̄ice ſalutareꝫ τ ſincerā ꝯfeſſioneꝫ vipereę doctrine fraudolētiā ꝓdituri hūc rn̄ſiōis nr̄e ordine inchoauimus: q τ auditū ſibi demōſtrande v̄itatis acqreret: nec ſe piculo impie profeſſionis inferret: tēperato int̄ vtrunqꝫ moderamine: n̄ negātes deū vnuꝫ: ſꝫ eo ipo auctore deum τ

deū pque deus vnus pdicatus ē: pdicātes: ⁊ deū vnū nō per vnionē docētes: neqꝫ rurſum ad diuerſitatis numerū deſecātes: neqꝫ ꝯ tm̄ in nominibus ꝯfitentes ſed deū ⁊ deū repoſita ⁊ dilata adhuc plenius vnitat' q̄ſtione mōſtrātes. Recte eniꝫ vnū deū a moyſe pdicatū euāgelia teſtāt̄ ⁊ rurſuꝫ fidelit̄ in euāgelijs deū ⁊ deū doceri: moyſes deū vnū predicās auctoꝛ ē. Atqꝫ ita nō auctoꝛitati ꝯriuꝫ eſt: ſed ex auctoꝛitate reſponſuꝫ eſt: ne p id filiū liceret deū negari: qꝛ ad iſrael deus vnus eſt: cū ꝯfitēdi dei filiū deū ideꝫ auctoꝛ eſſet: q auctoꝛ ē dei vnius pdicādi. Sequit̄ itaqꝫ oꝛdinē q̄ſtionis etiā oꝛdo ꝯnexi ſibi libelli. naꝫ qꝛ hoc ſequēs ipij blādimēti poſita ſnīa ē: nouimus deū vnū verū: hinc quoqꝫ ſecundi huius libri oīs ſmo ꝯſiſtit: an filius dei de⁹ verus ſit. Nam ſine dubio in hūc ſe oꝛdinē hereticī ingenij ſubtilitas coaptauit: pmū vnuꝫ deuꝫ dicēs: deinde vnū verū deū ꝯfitēs: vt p id filiū dei a natura dei ⁊ veritate auerteret cū veritas ī natura vnius mānēs nālē vnius nō excederet veritatē. Igit̄ qꝛ ābiguitatis locus nullus ē: qn moyſes vnū deū pdicās intelligat̄ de dei filio ſignificaſſe: qd̄ deus ſit: p ipas illas ſigficatōis ſue auctēs recurramus ⁊ regramus an quē deū ſignificauerit: deum q̄qꝫ verū intelligendū docuerit. Nulli āt dubiū eſt veritatē ex nature ꝟtute eē: vt exēplicā dictū. Dex triticū ē qd̄ ſpica ſtructū ⁊ ariſtis vallatū: ⁊ folliculis decuſſuꝫ: ⁊ in far cōminutū: ⁊ in panē coactū: ⁊ in cibū ſumptuꝫ reddiderit ex ſe ⁊ nāꝫ panis ⁊ munus. Itaqꝫ qꝛ nature ꝟtus pſtat ꝟitatē: videam⁹ an verus deus ſit: quē moyſes deū eē ſignificat: d̄ vno deo ⁊ eodē ꝟo deo poſtea locuturi: ne n̄ īterpoſita ſpōſiōe de vnius ⁊ veri dei in pr̄e: ⁊ filio ſubſiſtentis ꝯfirmatiōe: piculoſa ſuſpitio pēdule expectatiōis ſolicitudinē defatiget. Creatio igit̄ mūdi: pꝰſqꝫ ⁊ dei cognitio ſuſcepta ē: filiū dei deū eē ſignificās: rogo in q̄ tādē veꝝ eſſe deū deneget. Nō eniꝫ ābigit̄ qn p filiū oīa ſint. Oīa nāqꝫ ſm aplm̄ p ipm ⁊ ī ipo. Si oīa p eū: ⁊ oīa ex nihilo: ⁊ nihil nō p eū: q̄ro ī q̄ ei veritas dei deſit: ſcui non deſit dei nec nā nec ꝟtus. Nature. n. ſue virtute vſus ē: vt ⁊ eēnt q̄ n̄ erāt: ⁊ fierēt q̄ placerēt. Vidit. n. deus qd̄ bona ſūt. Neqꝫ. n. aliā q̄ꝫ pſone itulit lex ſignificationē: cū ait: ⁊ dixit deus. Fiat firmamētū. Et ſubiecit rurſuꝫ. Et fecit ds̄ firmamētū. Cetex: nec ꝟtutē diſtinxit nec nām ſepauit: nec nomē demutauit ī eo in q̄ tm̄ dicētis itelligētiā pſtitit: vt ſignificatiōeꝫ efficiētis afferret. Veritatē aūt nature atqꝫ virtutis ſignificatio ſmocinātis nō adimit. Qui potius ꝟitatē ipaꝫ quāta pōt ꝓpꝛietate cōmendat. Afferre. n. dicto efficiētiā nature eius ē: que efficiēs id poſſit pſtare qd̄ dicēs. in quo ergo tādē nō erit verus ille q efficit: cum verus ſit ille qui dicit. Q̄n gdeꝫ dicti ꝟitatē facti ꝟitas ꝯſeqnt̄. Deus eſt q dixit deus eſt fecit. Si in dicto ꝟitas eſt: q̄ro cur neget̄ in facto: niſi foꝛte hic dicēdo ꝟus ſit: ⁊ nō ſit ꝟus iſte faciēdo. Habemus itaqꝫ in filio dei deo nature ꝟitatē. Deus ē: creatoꝛ eſt: dei fili⁹ eſt: pōt oīa parū eſt vt qd̄ vult poſſit: qꝛ ſp volūtas virtutis ē. Qui etiā id qd̄ ſibi dicit̄ pōt. Perfecte. n. poteſtatis ē: h̄ nām poſſe faciētis qd̄ poſſit ſignificare ſmo dicentis. Atqꝫ ita cū qcqd dici pōt: id ipm ⁊ effici poſſit: tꝫ ꝟitatis nām ea que dictis exequatur opatio. Nō ē itaqꝫ dei filius deus falſus nec deus adoptiuus: nec deus nūcupatiuus: ſed deus verus. Et nō neceſſe ē aliqd ediuerſo demōſtrare: p qd̄ nō ſit verus deus: Mihi. n. ſufficit in eo dei nomē atqꝫ natura. Deuſ. n. eſt p quē facta ſunt oīa. Hoc mihi de eo creatio mūdi locuta ē. Exequat̄ deus deo nomine: exequat̄ ꝟitatis ꝟitas opē. Vt ſignificatio eſt dei potētis ī dicto: ita itelligētia eſt dei potētis ī facto. Et poſt hec q̄ro in pr̄is et filij ꝯfeſſiōe qua auctoꝛitate nature ꝟitas vl̄ diuinitas deneget̄: q̄ꝫ ⁊ ꝟt⁹ noīs ⁊ nomē virtutis ipleuit. Meminiſſe āt legēteꝫ opoꝛtet nō me imemoꝛē aut diffidēteꝫ eaꝝ que obijci ſoleāt q̄ſtionū: de ijs nūc tacere. Neqꝫ. n. h̄ qd̄ dici ſolet. Pr̄ maioꝛ me ē: ⁊ cetera huiuſmodi ſimili: aut ignoꝛant̄ aut nō itelligūt̄: vt n̄ p hec ipa veri dei ī filio natura doceat̄. Sꝫ oꝛdinē reſpōſiōis nr̄e eū eſſe ꝯuenit q erat ꝓpoſitiōis aduerſe: vt veſtigia ipie iſtitutiōis greſſus hic pie pdicatōis iculcās: ipa illa prima euadentis ī hoc ꝓphanū irreligioſumqꝫ iter fallacis doctrina ſigna dl̄eret. Dilatis igitur atqꝫ ī poſtremū reſeruatis euāgelicis atqꝫ apoſtolicis pconijs oīs iterim nobis d̄ lege ⁊ ꝓphetis aduerſus ipios pugna ſit ementitā eoꝝ atqꝫ fallacem puerſitatē his ipis iteruꝫ g/bus fallere tentāt dictis coarguētibus. Neqꝫ. n. alit ꝟitas intelligi pōt q̄ꝫ ſi falſa ea eſſe

que veritati obiecta ſunt detegātur. Et ꝗ g/
dē mentiēdū abſolutio ꝺ decoꝛe ſi mēdacia
ipa ꝑficiāt ꝟitati. Et qdē ſenſu humane opi
nionis cōe iudiciū ē: neq̄ꝗ ꝟis falſa ſociari
neqꝫ hec reꝝ gnā a mutuo ſibi aſſenſu ꝯtineri
qꝛ p generis differētiā aduerſante natura nū
ꝗ diſſidētia coeāt: nec diuerſa ꝯſentiāt: nec ſi
bi inuicē alicā cōmunia ſint. Que cū ita ſint:
iterrogo iter ꝟū ꝛ falſum deū quomō h̄ dictū
itelligat. Faciam⁹ hoīeꝫ ad imaginē ꝛ ſilitu/
dinē nrāꝫ. Verba ſenſuꝫ enūtiāt. Sēſ⁹: ratō
nis ē mot⁹. Ratōis motū ꝟitas icitat. Ex
ꝟbis igit ſenſuꝫ ſeq̄mur: ꝛ ex ſenſu ratōnē i
telligam⁹: ꝛ ex ratōne ꝟitatē apprehēdam⁹
Cū.n. dicit: Faciam⁹ hoīeꝫ ad imaginē ꝛ ſili
tudinē nrāꝫ. Quero in q̄ nō ſm eū ꝟus ſit q
tibi dicat. Nā ſine dubio dictū h̄ ex affectu ſē
ſiuqꝫ dicētſ ē. Ergo q dicit faciam⁹: ſignificat
ſecū ad faciēdū nō diſſentiētē ñ alienū ñ ifir/
mū: ſꝫ q potēs ſit ad id vnde ē ſmo: faciēdū.
Hoc ꝗ ſine dubio ſenſiſſe q loqt: qꝛ id locu/
t⁹ ē: itelligēd⁹ eſt. Vt plenioꝛ aūt nature atqꝫ
opatōis ꝟitas doceret: q ſenſuꝫ ſuū p verba
eloq̄bat: ſenſus q̊qꝫ rōnē ex natura cū ꝟitate
ſubiecit dicēs. Ad ima. ꝛ ſi. no. Vbi eſt hic
falſus deus: cui ꝟus de⁹ dicit. Ad ima. ꝛ ſi.
.n. Nō hꝫ vniōeꝫ ñ hꝫ diuerſitatē ñ hꝫ diſcre
tōneꝫ. Nō.n. ad cōmunē ſit ſm ꝟitatē ſmo
nis imaginē. Cōmunio aūt falſo ꝟoqꝫ ñ cō/
uenit. Deus q loqt: ad deū loqt. Ad pris ꝛ fi
lij imaginē hō cōdit. Nomen nō diſcrepat:
natura nō differt. Vna.n.ē iaginis ad quaꝫ
hō creat⁹ ē ſpēs. Et iter hec ꝟitas ſibi depit
manēte int vtrūqꝫ ꝛ facti cōmuniōe ꝛ comu/
nis imaginis ꝟitate. Nōdū abſoluēde hu/
ius q̄ſtiōis mihi tēp⁹ ē: poſterius.n. demō/
ſtrabimus i quā imaginē dei pris ꝛ dei filij
hō ꝯditus ſit. Nūc intim h̄ tenem⁹. An iſte
ꝟus deus nō ſit: cui ꝟus deus dixerit. Fa/
ciam⁹ hoīeꝫ ad ima. ꝛ ſi.n. Diſcerne ſiqd po
tes i hac imaginis cōmuniōe verū atqꝫ falſū
Et heretico furoꝛe hec indeſecabilia decide.
Vnū.n. ſunt ad quoꝝ imaginiſ ꝛ ſilitudinis
vnū ē hō fact⁹ exēplū. Sꝫ ſeq̄mur oꝛdinē le
ctōis: vt ꝟitas ſibi coherēs nō demutet offē
diculo falſitatſ. Et fecit deus hoīeꝫ: ad imagi
nē dei fecit eū. Imago cōis eſt: deus ad ima
ginē dei hoīeꝫ fecit. Qui verū deū filiuꝫ dei
denegat: q̄ro ad cuius dei imaginē a deo fa/
ctū hoīeꝫ itelligat. Meminerit tñ ſp per filiū
oīa. Sꝫ forte hrtica itelligētia opatōneꝫ ſibi
dei pris coaptet. Si igit ad imaginē dei pris
p filiū deū hō cōdit: cōdit q̊qꝫ ad iaginē filij.
Qꝛ nemo filio dictū denegat: ad imaginē ꝛ
ſilitudinē nrāꝫ. Tenuit ꝗ ſmo diuin⁹ rōneꝫ
ꝟitatſ i dictis quā op⁹ explebat i factſ: vt ho
minē ad imaginē dei deus figuram: vt deū ſi
gnificaret: nec ꝟitatē deo adimeret: cū ꝛ i co
mūiōe iaginis eēt de⁹ ver⁹: q i ope efficiēdo
itelligebat dei fili⁹. O deſpate mētſ furoꝛ: p
dite: o ſtulta cece ipietatſ temeritas. Audis
deū ꝛ deū: audis iaginē nrāꝫ: qd tu ſubijcis
verū ꝛ nō verū. Quid iſeris nālē atqꝫ falſuꝫ
Quid ſub religiōis noīe religiōeꝫ euertis.
Quid p vnū deū ꝛ vnū veꝝ deū tētas: ne de
us ver⁹ vnus ſit. Nōdū veſanos ſpūs tuos
dictis euāgelicis atqꝫ apoſtolicis ſuffoco: in
qbus pr ꝛ fili⁹ ñ pſona ſꝫ nā vn⁹ ꝛ ver⁹ deus
vterqꝫ ē. Interi te lex ſola necat. Nunqd ait
deū veꝝ ꝛ ñ deū veꝝ. Nūqd alit i vtroqꝫ pt
ꝗ nature noīe vſa ē. Deū ꝛ deū dixit: q̄ dixit
deū vnū: Sꝫ qd tm̄ dixiſſe dico. Deū veꝝ ꝛ
deū veꝝ p ꝟitatē imaginis p̄dicauit. Vſa ē
i nūcupatōne pmū nature noīe: vnt deiceps
ingere ꝟitate natur. Cū.n.q ſit: ſm imagiē
creat vtriuſqꝫ: ñ pōt ex vtroqꝫ ꝯſiſter qd vter
qꝫ deus ver⁹ ſit. Sꝫ pgam⁹ etiā nūc eo p̄di/
catōis nre itiner: quo lex ſancta ꝺ deo docuit.
āgelus dei ad agar loqtur ꝛ idē angel⁹ de⁹ ē.
Sꝫ forte idcirco ñ de⁹ ver⁹ eſt: qꝛ angel⁹ dei
eſt. Inferioꝛis.n.natur videt h̄ nomē ꝛ vbi
nūcupatio ē generis alieni: ibi exiſtimat veri
tas eiuſdē generſ ñ ieſſe. Et qdē iā ſupioꝛ li
ber ianitatē hui⁹ q̄ōnis oſtēdit. In āgelo.n.
officij poti⁹ ꝗ natur itelligētia ē. Et pſalmi/
ſta mihi teſtis eſt dicēs. Qui facit āgelos ſu
os ſpūs: ꝛ miniſtros ſuos ignē vrētē. Vrēs
āt ignis: illi miniſtri ei⁹ ſunt: ſui āt ſpūs āgeli
ei⁹ ſunt. Per hec.n. nūcioꝝ q āgeli nūcupā
tur: ac miſtroꝝ: oſtēdit vl nā vl virt⁹. Fit ꝗ
hic ſpūs āgel⁹: vl hic ignis vrens: miniſter
dei. Et hec natura eoꝝ accipit nūcij ꝛ miſtri
offm̄. Volēs igit lex: imo p legeꝫ deus pſo/
ſonā patni noīs itimar: dei filiū āgelū dei lo/
cuta ē. i. nūciū dei. Significatōeꝫ.n. officij te
ſtat in nūcio. Natur āt ꝟitateꝫ ꝯfirmauit in
noīe cū deū dixit. Hic āt nūc diſpēſatōis ē oꝛ
do ñ generis. Nō.n. alid ꝗ prēꝫ ꝛ filiū p̄di/
cam⁹: ꝛ ita nāꝫ noiuꝫ coeq̄m⁹: vt ꝟitatē dei
teneat ex innaſcibili deo dei vnigeniti natiui

tas. Miſſi aũt ⁊ mittẽt̃ ſignificatõ: hic ñ aliõ. q̃ʒ prẽ ⁊ filiũ docʒ: ceterꝫ ꝟitatẽ ñ adimit na ture. Neqʒ i filio ꝑimit natiue diuinitat̃ ꝓ ꝓpetatẽ. Q2 nemo ambigit nãʒ auctor̃ in filij natiuitate ↄnaſci: vt ex vno ↄſiſtat i vnũ: atqʒ ꝑ vnũ ñ diſcernat̃ ab vno. Atqʒ ita vnũ ſint ꝑ vnũ: vt vn⁹ ex vno ẽ. O ipatiẽs fidei calor ⁊ deſiderati ẜmõnis ĩ ↄtinẽs ſilẽtiũ. Iã.n. ⁊ i ſupiori libro modũ ↄſtitute ꝓdicatõis exceſ ſim⁹. Cũ qñ i pie dictũ vnũ deũ ab hr̃tic̃ ar guẽtes: ⁊ deũ atqʒ deũ a moyſe ꝓdicatũ docẽ tes: ad vni⁹ dei ꝟã ⁊ religioſaꝫ ↄfeſſiõeʒ pia q̃ʒuis i ↄſiderata feſtinatõe deſcẽdim⁹: ⁊ nũc q̃qʒ alti⁹ q̃õnis negocio imorãtes ñ tenuim⁹ ordinẽ ↄſtitutũ: ⁊ dũ d̃ deo ꝟo dei filio loq̃/ mur: vſqʒ ad ↄfeſſiõẽ dei veri i pr̃e ⁊ filio fer uẽt̃ ſpũs ardore ꝓrupim⁹. Sʒ tractatui ſuo fidei nr̃e ꝟitas reſuet̃. Que cũ ichoata ſit ad ſecuritatẽ legẽtis: tractãda tñ atqʒ abſoluẽda pleni⁹ ẽ ad deſpatõeʒ ꝯ dicẽtis. Nõ affert ita q̃ʒ demutatõeʒ nature nom̃ officii: q.n. ãgel⁹ dei ẽ: de⁹ ẽ. Nõ ſit plane de⁹ ver⁹: ſi nõ res dei ⁊ locut⁹ fuerit ⁊ geſſerit. In gentẽ.n. ma gnã iſmael adaugʒ: ⁊ nõi m̃ltiplicatõeʒ genti uʒ pollicet̃. Et q̃ro ſi h̃ ãgeli op⁹ ẽ. Sin vero poteſtas dei ẽ: qd natur̃ auferꝫ ꝟitatẽ: cui ve ritat̃ ñ adimis poteſtatẽ: Tenet itaqʒ ꝟt⁹ na/ tur̃ ꝟitat̃ fidẽ: ⁊ int̃ diſpẽſatõis ſue ſalutaria mũdo ſacramẽta: q de⁹ ꝟus ẽ: neſcit aliq̃ñ nõ eẽ de⁹ ꝟus. Et ꝓmũ q̃ro qd ſignificatõis ha beat de⁹ ⁊ ñ de⁹ ꝟus. Nõ.n. ꝟbi hui⁹ ap/ ꝓhẽdo rõnẽ: ſi dicat̃ mihi ignis eſt: ſʒ nõ eſt ꝟus ignis: aut aq̃ ẽ: ſʒ ñ eſt ꝟa aqua: Et q̃ro i q̃ eiuſdẽ gener̃ ꝟitas a gen̄ris eiuſdẽ ꝟita te diſſentiat. Q̃d.n. ignis eſt: ñ põt eẽ ne ꝟ⁹ ſit: Nec nã manẽs eo põt carer̃ q̃d vera ẽ: pi me aque q̃d aq̃ ẽ: ⁊ ꝑ id potiꝰ aboler̃ ne vera ſit eciuʒ ſi a qua maneat: ẽt i eo neceſſe ẽ perſi ſtat vt ꝟa ſit: põt ita demũ nã ꝑire ſi ñ ſit. Ve rũ nõ põt ñ ꝟa eẽ ſi maneat. Aut de⁹ ꝟus ẽ filius dei vt de⁹ ſit: aut ſi ñ ẽ ꝟus d̃s: ñ põt id ẽt eẽ q̃d de⁹ ẽ. Q2 ſi nã nõ ſit: ñ natur̃ com petit nom̃. Si aũt natur̃ i eo nomẽ eſt: nõ põt ab eo ꝟitas abeẽ natur̃. Sʒ forte i eo cũ ãge l⁹ dei de⁹ dr̃: adoptõis nomẽ idulgeat̃: ⁊ ſit i eo nũcupatio dei potiꝰ q̃ʒ ꝟitas. Si pũ nãʒ i ſe dei tũ cũ ãgel⁹ dei dict⁹ ẽ: edocuit: i iferior̃ adhuc ab ãgelo natur̃ nõie itellige: an ex ſe dei ꝓſtiterit ꝟitatẽ. Nãqʒ ad abrahã hõ locu t⁹ ẽ: ſʒ abrahã deũ adorauit. Et o peſtifer her̃ tice deũ abrahã ↄfeſſ⁹ ẽ: quẽ tu deũ denegas

Quas ꝓmiſſas abrahe benedictões ipie ex pectas. Nõ ẽ tibi ille: vt ẽ gẽtiũ: pr̃. Neqʒ i familiã ſemis ſui ꝑ bñdictões fidei ſue renã/ tus: euadis. Nõ d̃ ſapidib⁹: abrahe fili⁹ exci tar̃: ſʒ natio vipaꝝ ↄfeſſiõis tue hoſtis exi/ ſtis. Nõ es iſrael dei: nõ es abrahe ſucceſſio ñ iuſtificat⁹ ex fide es: ñ.n. de o credidiſti. ꝑ eã nãqʒ fidẽ iuſtificat⁹ ẽ ⁊ ↄſtitut⁹ ẽ abrahã pr̃ pr̃ gẽtiũ ꝑ q̃ʒ deũ cui cr̃didit adorauit. Adora uit etenĩ btũſ ille et fidel̃ p̃triarcha deũ ⁊ accipe q̃ʒ deũ veꝝ. Cui vt ipe d̃ ſe ait ñ ipoſſibile ẽ oẽ ꝟbũ. Aut nũqd ñ ſoli deo poſſibile ẽ oẽ ꝟbũ Aut cui poſſibile ẽ oẽ ꝟbũ: q̃ro qd deſit de deo ꝟo ⁊ rogo qs ẽ de⁹ hic ſodome ⁊ gomor re euerſor: pluit.n. dñs a dño. Nũqd nõ ꝟ⁹ dñs a ꝟo dño. Aut nũqd aliõ q̃ʒ dñs a dño Vel qd pt̃ ſignificatõeʒ pſone i dño ac dño coaptabis. et meñto q̃d quẽ ſolũ veꝝ deũ no uĩ: hũc eũdẽ ſolũ iuſtũ iudicẽ ſis ꝓfeſſ⁹. Et in tellige q̃d dñs q pluit a dño: occidẽs iuſtũ cũ impio: oẽm iudicãs terrã: ⁊ de⁹ ⁊ iudex ẽ iu ſt⁹: ⁊ pluit a dño. Et int̃ h̃ quẽ ſolũ iuſtũ iudi/ ceʒ dixeris q̃ro. A dño.n. dñs pluit. Et hũc iuſtũ iudicẽ nõ negabis q pluit a dño. Abra hã.n. dixit pr̃ gẽtiũ nõ vtiqʒ fideliũ: nll'o mõ facies h̃ ꝟbũ: vt occidas iuſtũ cũ impio ⁊ erit iuſt⁹ tãq̃ʒ impi⁹. Nullo mõ q iudicas trã fa/ cies h̃ iudiciũ. Hũc ẽ deũ iuſtũ iudicẽ neceſ ſe eſt ⁊ veꝝ deũ eẽ. Tuo te ipie teneo menda cio. Nõdũ ex euãgelijs deũ iudicẽ ꝓfero: lex mihi iudicẽ deũ locuta eſt. Adime filio q̃d iu dex ẽ: vt auferas q̃d de⁹ ver⁹ ẽ. Eũ.n. ſoluʒ ꝟũ deũ quẽ ſolũ iudicẽ iuſtũ ꝓfeſſ⁹ es: ⁊ quẽ iuſtũ iudicẽ doces: hũc nõ potes ẜm te veruʒ deũ negare. Qui iudex ẽ: dñs ẽ: potẽs ad oẽ ꝟbũ eſt: benedictõuʒ ceñaꝝ ſpõſor eſt: pioꝝ impioꝝqʒ iudex eſt: abrahe de⁹ eſt: ab eo adõ ratus eſt. Emẽtir̃ ſaltẽ aliqd ꝓ hãc ipiã ⁊ ſtul tã ꝟbi tui ipudẽtiã: vnde nõ ꝟus ẽ. Nõ ꝑi/ mũt ne ꝟitatẽ celeſtis miſicordie ſacramenta ſʒ nec ſanctoꝝ fidẽ ſpẽs q̃ ad fidei viſiõeʒ co aptãt̃: eludũt. Sacramẽta.n. legis myſteriũ diſpẽſatõis euãgelice ꝓfigurãt: vt patriarcha videat ⁊ credat: q̃d apl's ↄtẽplet̃ ⁊ ꝓdicet. Nã qʒ cũ lex vmbra ſit futuroꝝ: d̃ itatẽ corꝑis vm bre ſpẽs expſſit. Et de⁹ in hoie ⁊ vr̃ ⁊ credit̃ ⁊ adorat̃: q h̃ʒ plenitudinẽ tp̃is eſſʒ in hoie gi gnẽdus. Nãqʒ ad viſuʒ ſpẽs ꝓfigurate ꝟita tis aſſumit̃. Viſus ẽ aũt tũ tm̃ de⁹ i hoie nõ na tus ẽ. Mox ẽt h̃ q̃d ẽ viſus: ⁊ nat⁹ ẽ. Ad ꝟi tatẽ ꝟo naſcẽdi familiaritas ꝓficit aſſumpte

ad ꝯtēplādū forme. Illo hō ꝑ deū ẜm nē nr̄e
ifirmitatē videdꝰ aſſumit: Hic ꝓ nature nr̄e
īfirmitate naſcit̄ qđ erat viſū. Accepit vmbra
corpꝰ ⁊ ſpēs ṽitatē: ⁊ viſio nāꝫ. Nō tñ deꝰ a
ſe demutat̄: cū i hoīe nob̄ aut vr̄ aut naſcit̄ fa/
miliari int̄ ſe ꝓpꝛietate ⁊ natiuitatis ⁊ viſus: ⁊
qđ natū eſt: viſum ſit: ⁊ qđ viſuꝫ ē: naſceret̄.
Et qꝛ nōdū nob̄ collatōis euāgelice ac ꝑfcte
locꝰ ē inſtitutꝰ: intim ex lege ordinem ꝓſeq̄
mur. Probat̄ i pꝰ ea ex euāgelij ṽū dei filiū
natū i hoīe fuiſſe: nūc viſū itim pr̄iarchis i ſpe
cie hoīs dei filiū deū ṽū doceamꝰ ex lege nā
qꝫ cū abrahe hō viſus ē: ⁊ deꝰ adorat̄ ⁊ iudex
ꝑdicat̄. Et cū pluit dn̄s a dn̄o: n̄ ābigit̄ qn qđ
pluit dn̄s a dn̄o ad ſignificatōeꝫ pr̄is ⁊ filij lex
loq̄t̄. Neqꝫ rurſuꝫ exiſtimādū eſt qđ pr̄iarcha
neſcierit qn deū veꝝ adoraret: quē deū intelli
gēs adorabat. Hꝫ āt nō exiguā ꝑfidie ipietaſ
ad itelligētiā ṽe fidei dificultatē. anguſtū. n.
irreligioſitatꝭ ſenſū religioſſe doctrīe iſtitutio
nō adit: ex q̄ fit: vt q̄ ad sacr̄m ſalutis hūane
deus i hoīe naſcēdo geſſit: mens irreligioſa
nō capiat. Dū opꝰ ſalutis ſue nō itelligit dei
eſſe ṽitatē: ⁊ ꝯtēplādo ꝑtū natiuitatis: īfātie i
firmitatē: puericie ꝓfectū iuuētutis etatē cor/
poris paſſiōeſ: ⁊ paſſionū crucē: ⁊ crucis mō
tē: ꝑ hec nō ſentiūt deū veꝝ cū hec i ſe ad nāꝫ
genuerit: q̄ ſibi nō erāt antea i ṽitate nature
ita vt nature nō amitteret ṽitatē: neqꝫ hō fa/
ctus deus eſſe deſineret: cū q deus ē: hō eē ce
piſſet: nō itelligētes nō niſi ex veri dei ṽtute
eē: vt qđ nō eſſet eēt: nec tñ qđ eēt eē deſinēt
cū nature ifirm̄is aſſūptio nō eſſet: niſi ex po/
tentis ṽtute nature Que cū in eo quod eſſet
manēt: poſſet tñ eē qđ nō erat. O hētica im
prudētia ⁊ ſtulta mūdi ſapia: opprobriū xp̄i n̄
itelligēs dei eē ṽtutē ⁊ ſtulticiā fidei n̄ ſentiēſ
dei ſapiaꝫ. Deus ḡ idcirco tibi xp̄s n̄ eſt: qꝛ q
erat naſcit̄: qꝛ q idemutabil̄ ē: creſcit etate: qꝛ i
paſſibil̄ patit̄: qꝛ viuēſ morit̄: qꝛ mortuꝰ viuit
qꝛ oīa i eo ꝯ nām ſunt. Rogo h̄ qđ aliud ē q̄ꝫ
oīpotētē eē qꝛ deus ē. nōduꝫ vos o ſacra ⁊ ve
nerāda euāgelia ꝯtingo: vt ex vobis xp̄s ie/
ſus i his paſſionibꝰ d̄s ſit. Ex lege. n. eſtꝭ: ⁊
opōtet eā docē qꝛ ꝑ aſſūptā ifirmitatē n̄ amit
tat d̄s eē q d̄s ē. Sacrꝫ. n. fidei vr̄e myſterio
ruꝫ ſuoꝝ ṽtute teſtata ē. Adeſto nūc mecū fi
dei tue ſpū aduerſuſ venenata ifidelitatiſ ſibil
la ſcē ⁊ btē pr̄iarcha iacob ⁊ i lucta hoīs iuale
ſcēs bn̄dici te ab eo fortior deꝑcare. qđ iſtud
eſt qđ ibecillū oras: qđ ab infirmo expectas.
Nūc cuiꝰ bn̄dictiōeꝫ rogas cōplexu tuo va/
lidior elidis. A geſtis corꝑis tui mētꝭ tue opꝰ
diſſidet. Aliđ. n. q̄ꝫ agis ſentis. Tenes i ge
ſtis lucte tue hoīeꝫ ifirmū: ſꝫ h̄ tibi hō d̄s ṽuſ
ē: nō ex nūcupatiōe ſꝫ ex nā. nō. n. adoptiuis
bn̄dictiōibꝰ b n̄dici te poſtulas pr̄iarcha: ſed
ṽis. Cū hoīe luctaris: ſꝫ deū facie ad faciē vi
des: nō h̄ ocul̄ tui corꝑis cernis: qđ viſu fidei
tue ſentis. Infirmꝰ ẜm te hō ē: ſꝫ aīa tua ẜm
viſuꝫ deū ſaluata ē. Iacob i lucta es: pꝰ fideꝫ
poſtulate bn̄dictōis iſrl̄ es. Subdit̄ tibi ſꝫ car
nē hō ad myſteriū paſſiōis in carne. Deū in
carnis ifirmitate nō neſcis ad sacr̄m bn̄dictō
nis in ſpū. nec aſpectꝰ ipedit qn fides maeat:
nec ifirmitas euocat: qn benedictio poſtulet̄.
nec hō efficit qn q hō eſt: d̄s ſit: nec q d̄s ē: nō
d̄s ṽus ē: qꝛ nō p̄t nō ṽus eē: q d̄s ē: ⁊ bn̄di
cit trāſſerēs nūcupādo. Tꝫ adhuc sacr̄i euan
gelici ordīes legis vmbra: ⁊ apl̄ice doctrine
ṽitatē myſterijs ſuis veri emula p̄figurat. i
viſu ſōni btūs iacob deū viderat. In ſōnio
sacr̄i reuelatio eſt: nō corꝑal̄ ꝯtēplatio. nā ⁊ ꝑ
ſcalā d̄ſcenſus ⁊ aſcēſus āgeloꝝ ad celū d̄mō
ſtrat̄: ⁊ ſup ſcalā incūbens d̄s oñdit̄: ⁊ iterp̄/
tatio viſiōis reuelatiōeꝫ ſōnij ꝓphetauit. nā
pr̄iarche dictis: ⁊ domꝰ dei ⁊ porta celi: locuſ
eē h̄ viſiōis oñdit̄. Et poſt multā geſtoꝝ eiꝰ
enarratōeꝫ ſeq̄t̄. Dixit āt d̄s ad iacob Surge
⁊ deſcēde i locū bethel: ⁊ habita ibi: ⁊ offer ſa
crificiū d̄o q viſus ē tibi: cū recederes a facie
eſau. Si euāgelica fideſ ꝑ deū filiū ad deū pa
trē hꝫ aditū: ⁊ nō p̄t d̄s niſi ꝑ deū itelligi: nūc
d̄s q honorē d̄o icūbēti in ſcalā celi poſtulat:
doceto vn̄ ṽus ſit: aut q̄ in vtraqꝫ nature di/
uerſitas eſt: vbi eiuſdē nē vnū atqꝫ idē nom̄
eſt. Deus viſus ē: d̄s de viſo deo loq̄t̄. non
p̄t deꝰ niſi ꝑ deū itelligi: ſicut nec honoreꝫ a no
bis deꝰ niſi ꝑ deū accipit. nāqꝫ honorādꝰ eē
nō itelligeret̄ niſi iſte docuerit honorandū: nec
d̄s ſciet̄: niſi d̄s ſcitꝰ ſit: hꝫ diſpenſatio sacroꝝ
ſuoꝝ ordinē. Ad dei honorē ꝑ deū docemur
Tꝫ nā ſuū nom̄. nō aliud vtqꝫ q̄ꝫ deus ē: ⁊ i
ter pr̄is ⁊ filij nature vnius nom̄ vnū: q̄ro q̄
mō d̄s filius a ſe poſſit denegare ne ṽus ſit.
nō ē de deo hūanis iudicijs ſentiēdū neqꝫ. n.
nobis ea nā ē: vt ſe i celeſtē cogitōeꝫ ſuis viri
bꝰ efferat. A d̄o diſcēdū ē: qđ d̄ d̄o itelligēdū
ſit: qꝛ nō niſi ſe auctore cogſcit̄. Adſuꝫ ſciarꝭ
doctrīe elaborata iſtitutō adſit vite inocētia h̄

gdē ꝓficiet ad ꝯſcie gratulatiōes: ñ tñ cogni
tione dei ꝯſequent. Moyſes in regine filius
adoptatus ⁊ oīm egyptioꝝ doctrinis erudi
tus: cū vtiq; ex nature affectu hebrei iiuriam
morte egeptij vult⁹ eēt: dñs ū pr̄naꝝ bñdictō
nū neſciebat. Itaq; ob metū cedis ꝓdite egy
ptū derelinquēs: cū in tra madian paſtor ouiū
eēt: ignē in rubo ſine ꝯcrematōe rubi ꝯtuēs
deū audiuit ⁊ nomē īterrogauit: nām cogno
uit. Neq;.n. hec de dō niſi p deū cognita eē
potuiſſent. Loquēdū ḡ nō alit de deo ē q̄ȝ vt
ipſe ad itelligētiā nr̄aȝ de ſe locut⁹ ē. Angel⁹
dei ē q in igne de rubo apparuit: ⁊ de rubo i
igne deus loquit: hēs diſpēſationē in āgelo
q2 in āgelo offm̄ eſt nō nā hēs in nature noīe
deū q āgelus dei deus ē. Sȝ forte nō verus
ē. Nūgd nō ver⁹ ē ds abrahe ⁊ deus iſaac ⁊
deus iacob. Moȝ.n. āgelus ḋ rubo loquēs
ds in eīnū ē. Et ne adoptiui noīs vteris oc
caſiōe loquit ad moyſen ds ille q ē. Ita enīȝ
ſcriptū ē. Dixit āt dñs ad moyſen. Ego ſum
q ſuȝ. Et dixit. Sic dices filijs iſrael. Qui ē
miſit me ad vos. Ceptus ab āgelo dei ſmo
vt ſacrm itelligat hūane ſalutis i filio. Idem
ds abrahe ⁊ ds iſaac ⁊ ds iacob ē: vt ei natu
re ſue nomē ſit. Mittit deide ad iſrael de⁹ q
ē vt vere itelligeret eē qḋ deus ē. Quid ad
hec inefficax hr̄tice ipietatꝭ ſtlticia veſano ſpū
mētiris. ⁊ ꝯ̄tātoꝝ pr̄iarchaꝝ ſciāȝ generoſi
ſeminis tritico vredā ȝizaniā ſator nocturn⁹
iterſeris. Sed ſi moyſi crederes: crederes ⁊
dō dei filio: niſi forte negabis qḋ ḋ deo moy
ſes locut⁹ ſit. q cū negare volueris: audies ỽ
bis dei. Si.n. crederitis moyſi: crederitꝭ for
ſitā ⁊ mihi: ḋ me.n. ille ſcripſit. Arguit te pla
ne: arguit ille toto legis volumie quā manu
mediatoris p āgelos diſpoſitā ſuſcepit. Et q̄
re an q legē dederit: deus verus ſit: cū vtiq;
mediator ſit ille q dederit. Aut nūgd ñ obuiā
deo moyſes ppl'ȝ eduxit ad mōtē. Aut nūqd
nō ds deſcēdit in mōtē. Aut forte falſuȝ h̄ et
adoptiuū pot⁹ nature ſue nom̄ ē. Intellige
pſonātes tubas ⁊ lāpadum flāmas ⁊ e mōte
eſtuātē fornaciuȝ fumū ⁊ ad aductū dei ꝯſciā
hūane īfirmitatꝭ trepidatiōeȝ: ⁊ a pplo orato
ad loquēdū moyſi ꝯfeſſaȝ ſub voce dei morte
Tibi hr̄tice ñ ē ds verus: q̄ iſrael tm̄ loquēte
mori timuit: ⁊ vocē ei⁹ hūana iſirmitas ñ tu
lit. Tibi idcirco ds nō ē: q2 vt audires ⁊ vide
res p iſirmitatē hoīs ē locut⁹ Moyſes i mō
tē adijt: diuinoꝝ ⁊ celeſtiū ſacroꝝ cognitione
q̄dragita dieꝝ ac noctiū tpe adept⁹ ē. Q ia
ſm ſpēm oſtēſe ſibi in mōte ỽitatis inſtituit.
Per familiaritatē loquētis ad ſe dei gl'aȝ cla
ritatꝭ icōſpicabil' ſuphit: ⁊ corruptiuā vultus
ſui ſpēȝ lux itolerabil' vicine maieſtatꝭ ipleuit
Deū teſtat: ḋ deo loqt. Ad hūc adorādū cuȝ
leticia gētiū āgelos dei aduocat. Qui⁹ placi
tas bñdictiōes ioſeph vertici iprecat. Et p⁹
hec ſolo ꝯceſſo ei noīe: audet gſq; negare qḋ
ver⁹ ē. Nūc q2 oī h ſmōe nr̄o demōſtratū ex
iſtimam⁹ nullā iterpoſitā itelligētie rōnē fuiſ
ſe: vt ds verus ⁊ ds falſus in ſenſuȝ hūane
mētꝭ iciderct: cū dominuȝ ⁊ deū: ⁊ dñȝ lex lo
cuta ſit neq; in noīb⁹ naturiſq; ſignificatā di
uerſitatē fuiſſe: ne nō ſm nomē nature: ⁊ nā
nois poſſet itelligi: cū ỽtus dei: res dei: nom̄
dei i eo eēt: quē deū lex p̄dicabat: q̄ ſm ſacri
euāgelici diſtributionē ad pſone ſignificatōȝ
demōſtraret ⁊ i creādo mōdo obedietē dictꝭ
dei deū: ⁊ i figurādo hoīe cōis ſecū ⁊ dei ima
ginis dñȝ creatorē: ⁊ i iudicādis ſodomitꝭ iu
dicē dñȝ a dño: ⁊ i largiēdis bñdictiōibus et
decernēdis myſterijs legis āgelū dei deū: vt
ad ſalutarē ꝯfeſſionē i p̄re deo ⁊ i filio deo de
us ſemp oſtēſus: nature ỽitatem ipo nature
noīe edocēt: cū lex deū vtrūq; ſignificās ābi
guitatē ñ relinqret veritatis: ipis iā nūc eſt: vt
qḋ pie religioſeq; lex docuit: ñ ipie furto hr̄ti
ce ſtulte p̄dicari ſinam⁹: q̄ dei filiū negatura:
ſic cepit. Audi iſrael. Dñs ds tu⁹ vn⁹ ē. Et
q2 ipietas eius pclitaret i noie: cū deū ⁊ deū
lex eēt locuta vt nāȝ nois p auctoritatē dicti ꝓ
phetici negaret adiecit. Bñdicēt te deū veꝝ.
Vt p id vnū deū locuta lex eēt: eſſetq; i filio
dei: dei nom̄ potiuſq; ỽitas vno tm̄ ỽo deo i
telligēdo. Et forte ꝯ̄dicere nos dictis tuis o
ſtulte arbitraris: vt negem⁹ vnū dñȝ verū.
Nō plane negam⁹ ſȝ te ꝯtitēdo. Hec ē.n.
fides nr̄a hec ꝯſcia: hic ſmo ē. Sȝ itelligim⁹
deū vnū ⁊ eūdē veꝝ deū. Nec ꝯfeſſio nra pi
clitat i noīe q̄ in nā filij vnū ⁊ veꝝ deū p̄dicat
Diſce ꝯfeſſiōis tue itelligētiā ⁊ vnū ac verū
deū cognoſce: vt vnū ac veꝝ deū pie p̄dices.
Rapis.n. ad ipietatē tuā religiōis nr̄e ꝯfeſſō
neȝ: ⁊ qḋ ē negas: dū qḋ ē ñ negas. Sic ſtul
ta mūdi ſapiētia fallis: vt veritatē pimas ſpē
ỽitatis. vnū veꝝ deū ꝯfiterꝭ: vt vnū veruȝ
dñȝ deneges. Profeſſio.n. tua ſic putat pia
qḋ magis ipia ē. Sic ỽa qḋ falſa ē. Sic a te
vn⁹ ⁊ ver⁹ deus p̄dicat: vt ñ ſit negas.n. dei
filiū deū veꝝ: cū tm̄ dñȝ ñ neges: deū tm̄ ñ nā

ꝯſitẽdo ſʒ noīe. Si natiuitas eiꝰ noīs potiꝰ ē
q̄ʒ ꝟitatꝭ: potes auferre noīs ꝟitatē. Si aūt
ꝟe ds natꝰ ē: q̄ro q̄mō poſſit nō ꝟus eſſe qḋ
natꝰ ē. Aut nega eſſe ne ſit: aut ſi eſt: q̄ modo
qḋ ē nō erit: cū qḋ ē nō poſſit eſſe ne nō ſit. Ac
ď natiuitate q̄dē mox erit ſmo. Interī tñ ď ꝟi
tate nature dei ip̄ietatē mēdacij tui, ꝓp̄hetica
ꝓfeſſiōe ꝯuincā: ita tñ vt vnū ⁊ verū dñʒ p̄/
dicari a nobis neq̄ʒ ſabellij hr̄ſis ip̄ʒ p̄rē ſibi
⁊ filij ꝯfeſſa p̄ſumat: neq̄ʒ tu ꝟitatē de filio
vnū tm̄ veꝝ deū p̄dicās mentiarꝭ. Nihil pla
ne i ſe hʒ ſapie ip̄ietas: ⁊ dei timoꝛ q̄ ſapie ini/
tiū ē vbi deeſt aufert ſecū oē exoꝛdiū prudētie
Ad īfirmādā. n. dei in filio fidē ꝓp̄heticꝰ ſ/
mo ꝓfert: q̄ dcʒ eſt. Et bñdicent te deū veꝝ.
Primū hec ip̄ietatꝭ ſtulticia fuit: vt q̄ ſupius
dicta ſunt: aut nō itelligent: aut itellecta cū eēnt
tacerent. Tū deīde ad q̄ʒ ſe fraudē ſyllabe ad
iectiōe q̄ in libꝛis nō extat inſtruxit: ſtultitie
ſue i eo vſa mēdatio tāq̄ʒ dictꝭ ſuis eo vſq̄ʒ ad
hibēda fides eēt: vt regrēdā eē ip̄aʒ dictoꝝ ꝓ
pheticoꝝ auctē nō putaret. nō. n. ita ſcriptū
eſt. Bñdicēt te deū veꝝ. Sʒ bñdicēt deū veꝝ
nā nō exiguū ābiguitatis momētū ē int̄ te deū
veꝝ ⁊ deū veꝝ pſone. n. altiꝰ vr̄ eē ꝓnomen
vbi te ē. Ceteꝝ vbi ꝓnoīs ſyllaba nō erit: ibi
ad auctoꝛē dicti referūt ⁊ nomē. Et vt abſolu
ta itelligēde ꝟitatis rō ſit: ip̄a illa ex ſolido ꝓ
phete dicta ſubdent. Propterea ſic dicit dñs
Ecce q̄ ſuiūt mihi mādūcabūt: vos ꝟo eſu/
rietꝭ. Ecce q̄ ſuiūt mihi bibēt: vos ꝟo ſitie
tis. Ecce q̄ ſuiūt mihi: exultabūt i leticia: vos
āt clamabitꝭ p̄p dolorē cordis vr̄i: ⁊ a ꝯtritō
ne ſpūs vlulabitis. Relinq̄tis ḡ vos nomen
vr̄ʒ i leticia electis meis: vos āt int̄ficiet dñs
Seruientibꝰ ꝟo mihi vocabit̄ nomē nouū:
qḋ bñdicet̄ ſup t̄rā: ⁊ bñdicēt deū veꝝ: ⁊ q̄ iu
rāt ſup t̄rā: iurabūt in deū veꝝ. Nūq̄ʒ nō ex
cā ē: cū ꝯſuetudo p̄dicatiōis excedit̄: ⁊ rōnē
nouitatis rō falſitatis iducit. Cū. n. antea tm̄
de deo ꝓp̄hetie extitiſſent: ⁊ ad dei dignitatē
ac nām demōſtrādā ſimplex ⁊ ſolū dei nomē
cōmemoratū fuiſſʒ: q̄rendū ē q̄ rōne nūc per
iſaiā bñdicendū deū veꝝ: ⁊ iurādū ſup t̄rā in
dñʒ veꝝ ꝓp̄hetic ſpūs p̄loq̄t̄. Et p̄mū noſcen
dū ē ſmōeʒ hūc res futuri tp̄is nūciare ⁊ q̄ro
an deꝰ verꝰ nō ſit q̄ tñ ſʒ opiniōeʒ iudeoꝝ ⁊
bñdicebat̄ ⁊ iurabat̄. Iudei nanq̄ʒ ſacrʒ my
ſterij dei neſcientes: ⁊ p̄ hoc dei filium igno/
rātes: deū tm̄ nō ⁊ patrē venerabant̄. nam
vtiq̄ʒ venerantes patrem venerabantur ⁊ fi
lium. Hi ergo deum benedicebāt: ⁊ iurabāt
p̄ eū. Sʒ ꝓp̄heta benedicēdū deū veꝝ teſtat̄
Veꝝ deū idcirco ꝓnūciās: q̄ꝛ p̄ myſteriū aſ/
ſūpti corporꝭ nō ab oībꝰ eēt in eo dei ꝟitas
intelligēda. Et opꝰ fuit ꝟi ꝯfirmatōe: ⁊ vbi
falſi ꝓruptura eſſʒ aſſertio. Et ſingulas di/
ctoꝝ eorūdē ſnīas recēſeamꝰ. Propterea ſic
dicit dñs Ecce q̄ ſuiūt mihi mādūcabūt: vos
vero eſurietꝭ. Ecce q̄ ſuiūt mihi bibet: vos
ꝟo ſitietꝭ. Cognoſce ſub eodē dicto vtrius
q̄ʒ tp̄is ſignificatōeʒ: vt ſacramētū aſſeq̄ris
etatis. Qui eni ſuiūt mādūcabūt. Religiōeʒ
.ſ. p̄ntē futuris p̄mijs munerat: ita vt p̄ntiū
ip̄ietatē futur̄ ſitꝭ ac famis pena ꝯficiat. De
inde adiecit. Ecce q̄ ſuiūt mihi: exultabūt in
leticia: vos āt clamabitꝭ p̄p dolorē cordis vr̄i
⁊ a ꝯtritōe ſpūs vlulabitꝭ. Scdʒ ſupioꝛē ſen/
ſum ēt nūc futuri ⁊ p̄ntis tp̄is demōſtratō eſt:
vt q̄ ſuiūt exultaturi ſint in leticia. Qui ꝟo nō
ſuiūt: in clamor atq̄ʒ vlulatu p̄ dolorē cordis
⁊ ꝯtritōeʒ ſpūs māſuri ſit. Deinde ſubiecit.
Relinq̄tis. n. vos nomē vr̄ʒ in leticia electis
meis: vos āt int̄ficiet dñs. Sermo ad carna
lem iſrael eſt cū futuri tp̄is ſignificatōe. Cui
exp̄obrat̄ qḋ nomē ſuū electis dei relicturꝰ ſit
Quero qḋ h̄ nomē ſit. Nempe iſrael ad quē
tm̄ erat ſmo. De hic int̄rrogo q̄ ſit hodie iſrl̄.
Et q̄dē teſtat̄ ap̄ls. Qui ſpū nō lr̄a. q̄ i regl̄a
xp̄i ꝓcedētes: iſrael dei ſūt. Tū p̄terea cū ſu/
p̄ius dictū ſit. ꝓp̄ta ſic dic̄ dñs. Intelligēdū
ē: cur ita h̄ ꝯſeq̄t̄. Vos āt int̄ficiet dñs. Dei
de pꝰ hec q̄d ſibi velit hic ſmo. Seruiētibus
ꝟo mihi vocabit̄ nom̄ nouū: qḋ bñdicet ſup
t̄rā. Nūq̄d ābigit̄ i eo qḋ dcʒ ē. Propt̄ea ſic
dic̄ dñs Et in eo qḋ ſeq̄t̄. Vos āt int̄ficiet
dñs. Id demōſtratū fuiſſe: vt q̄ loq̄ret̄: ⁊ q̄ i
terfecturus eſſet: nō alius intelligeret̄ eſſe q̄ʒ
dñs. Qui ⁊ pꝰ ibi ſuiētes nouo eē noīe mu
neraturꝰ. Et nō ignaret ⁊ in ꝓp̄hetis locutꝰ
eē: ⁊ pioꝝ atq̄ʒ ip̄ioꝝ iudex futurꝰ. Miſteriū
itaq̄ʒ ſmo reliquꝰ euāgelici facit: neq̄d i dño
dicēte ⁊ in dño interficiēte ābigi poſſit expli/
ciut. Seruiētibꝰ āt mihi vocabit̄ nom̄ nouū:
qḋ bñdicet ſup t̄rā. Q̄ is h̄ futuri tp̄is ſmo ē
Et qḋ ē h̄ nouū nom̄ religōis qḋ bñdicit̄ ſup
t̄rā. Si a ſeculꝭ xp̄iani vocabuli antea btitudo
nunq̄ʒ fuit: nūc nouū nom̄ ē. Si ꝟo h̄ ſcificat̄
pietatis nr̄e i deū: nouū nom̄ ē. Hec ꝓfecto
ꝓfeſſiōis nouitaſ celeſtiū bñdictionū merces
ſup t̄rā ē. Iā ꝟo totiꝰ fidei nr̄e ꝯſciāʒ ſeq̄ns
ſmo ꝯfirmat dicēs. Et bñdicēt dñʒ veꝝ: ⁊ q̄

iurāt ſr̃ trā iurabūt ei dn̄m veꝝ Ji cū bn̄dicēt
deū veꝝ: q̂ꝝ i dei ſuitute nouū nom̄ ē: tū dei
deide q iurādꝰ erit ds̄: ds̄ v̄us ē. Anne ābi
giť qs iureť qs bn̄dicať ꝑ quē nouū ipis ſuiē
tibꝰ bn̄dictūqꝫ nom̄ ſit. cōſiſtit mecū aduerſꝰ
ipiā tuā hr̃tice ꝑ̃dicatōeꝫ abſoluta ſmōis euā
gelici fides noui ꝑ te xp̄e nois: ⁊ ꝑ ſuitutꝭ ꝓ
feſſiōeꝫ bn̄dicte ex te ſup trā nūcupaiōis te ve
rū deū iurās. O ē. n. os credētiū te xp̄e dn̄m
loqť. O is cr̃dētiū fides te deū iurat: dn̄ꝫ veꝝ
eē te ꝯfitēs: deū veꝝ eē te ꝑ̃dicās: deū veꝝ eē
te ꝯſcia. Quāq̄ꝫ igiť ois h ꝓphéticꝰ ſmo nul
lā reliq̄rit difficultatē q dn̄i ſig̃ficaſſe itelligať
⁊ cui ꝑ nouū nom̄ ſuiať: ⁊ ꝑ quē eiuſdē nois
i tris bn̄dicta ſit nouitas: ⁊ q bn̄dicať ds̄ v̄uſ
⁊ q iureť ds̄ v̄us: q̄ oia ſm tpꝫ plenitudinē
eccl'e fideſ pia i deū xp̄ꝫ religiōe ꝓfiteť. Et ita
ſe i eo ꝓphéticꝰ ſmo coaptauit: vt ſig̃ficatōꝫ
ꝑſone altiꝰ adiectiōe ꝓnois nō nouerat. Si
n. addidiſſꝫ te deū veꝝ: referri ad alteꝝ dicē
tis ſmo potuiſſet. Sꝫ cū ait deū veꝝ: ſig̃fica
tōis itelligentiā penes loq̄ntē reliq̄t. Et q̄ꝫq̄ꝫ
queꝫ pn̄s ſmo ſig̃ficet: nō ābigiť: in̄ ꝯnexa ſu
piꝰ dicta cuiꝰ ꝓfeſſio iſta ſit itelligenda: dmō
ſtrāt. Ait. n. palāa pparui nō itrogātibꝰ me
⁊ iuentꝰ ſuꝫ nō q̄rentibꝰ me. Dixi ecce ſū gē
ti q nō iuocauerūt nom̄ meū. Extēdi manus
meas tota die ad ppl'm diffidentē ⁊ ꝯ̃dicētē.
āne ipia furtiuē ꝑ̃dicatōis falſitas i obſcuro
eſt ⁊ ds̄ v̄us ig̃rabiť q hec loqť. Rogo qs ap
paruit nō introgātibꝰ: ⁊ qs iuentꝰ nō q̄renti
bꝰ: ⁊ qs gentiū eſt q̄ n̄ inuocauerūt antea no
mē eiꝰ. Et qs die tota manꝰ ad diffidentē ⁊ ꝯ̃
dicenteꝫ ppl'm extendiť. Cōfer cū his ſacrū il
ld ⁊ diuinū deutonomij cāticū: in q̊ ſup n̄ de
os ds̄ exercebatꝰ: ſup nō gentē ⁊ genteꝫ ſtl'tā
in zelū icitat ifideles: ⁊ itellige qs māifeſtꝰ ſit
ig̃rātibus: ⁊ qs ꝓpꝰus vſurpať alienis: ⁊ qs
manꝰ ſuas an̄ diffidēteꝫ: ꝯ̃dicentēqꝫ pplꝫ ꝯfi
gens cruci chirographū edicti an̄rioris expā
dit. Hic nāqꝫ ꝓphete ſpū dixit ꝑ ꝯtinētē ſibi
i ordie ꝯnexūqꝫ ſmōem. Fuientibꝰ v̄o mihi
vocabať nom̄ nouū qd bn̄diceť ſup trā: ⁊ bn̄
dicent dn̄ꝫ veꝝ: ⁊ iurāt ſup trā: iurabūt i deū
veꝝ. Hec ſi ſtl'ticia atqꝫ ipietas hr̃tica ad fal
lēdū ig̃rātes ſimplicioreſqꝫ dēs eſſe ex ꝑſona
dei pr̄is mentieť: ne in dn̄ꝫ filiū dei huiꝰ itelli
gētia ſuſcipi poſſit: audiat m̄dacij ſui reatuꝫ ⁊
apl'o ⁊ doctore gētiū oia hec ad ſacrꝫ paſſiōis
dn̄ice ⁊ euāgelice fidei tpa ꝑ̃dicāte: tē. cū ifide
litatē iſrael aduentū dn̄i i carne nō itelligentiſ
exprobrat. Ait. n. ita. ois. n. q̄cūqꝫ iuocaue/
rit nom̄ dn̄i: ſaluꝰ erit. Quo mō g̃ inuocabūt
eū i quē nō crediderūt. Quo mō āt credēt ei
queꝫ nō audierūt. q̊ mō audient ſine ꝑ̃dicāte.
Quo mō āt ꝑ̃dicabūt niſi mittāť. Sic ſcriptū
eſt. q̄ꝫ ſpecioſi ſūt pedes eoꝝ q ānūciāt paceꝫ:
ānūciāt bōa. Sꝫ nō om̄es obediūt euāgelio.
Jſaias. n. dic̃. Dn̄e qs credit auditui nr̃o.
Jtaqꝫ fides ex auditu: auditꝰ āt ꝑ v̄bū dei.
Sꝫ dico nūqd nō audierūt. imo i oēꝫ trā exi/
uit ſonꝰ eoꝝ: ⁊ ad t̃minos orbis tre v̄ba eoꝝ
Sꝫ dico. Nūqd iſrael nō ſciuit. p̄mꝰ moyſes
dixit. Ego icitabo vos i nō gentē: i gētē iſci
ſatā exacerbabo vos. Jſaias āt audit ⁊ dicit.
Apparui ijs q me nō q̄rebāt: iuentꝰ ſū ijs q
me nō introgabāt. Ad iſrael āt qd dic̃. Tota
die extēdi manꝰ meaſ ad pplꝫ nō audiētē ⁊c̄.
Quis i t̃tiū celū incorporeꝰ an corꝑeus igreſ
ſus fidelior paulo dictoꝝ ꝓphéticoꝝ int̃pres
extitiſti. qs ienarrāda celeſtiū myſterioꝝ au/
dicēs ſacra ⁊ tacēs: maiore hec fiducia reuela
te tibi a deo ſcie ꝑ̃dicaſti. qs ad plenitudinem
dn̄ice paſſiōis cruci refuādꝰ: ātea in ꝑadiſū
raptꝰ euadēs: meliꝰ d diuinis ſcripturꝭ electō
niſ vaſe docuiſti h neſciēs deā geſtaqꝫ eēa d
v̄o: ⁊ ad iteligētiā dei veri: a v̄o eiꝰ ⁊ electo
apl'o ꝑ̃dicata. Niſi forte apl's dictꝭ ꝓphéticꝭ
nō ex ꝓphétie ſpū vſurpatꝭ: temerariꝰ alieni
ſmōis iterꝑ̃s ē. oia qdē ꝑ reuelatōeꝫ ieſu xp̄i
apl's didicit. ſꝫ iſaie dicta ex dictis iſaie ipius
nouit i exordio. n. ſmōis eiꝰ i q̊ ds̄ v̄us a ſ/
uiētibꝰ ſibi bn̄dicēdꝰ. atqꝫ iurādus ē: hec ꝓ
phete oro legiť. A ſcl'o n̄ audiuimꝰ: nec oculi
nr̃i viderūt dn̄ꝫ p̃ter te ⁊ oꝑa tua q̄ facies ex/
pectātibꝰ miāꝫ tuā. Loqť iſaiaſ p̃ter hūc ſe ne
minē deū vidiſſe. Vidit. n. gl'aꝫ dei: cuius ꝓ
nūciauerat myſteriū corꝑatiōis i v̄gie. Ac ſi
tu hr̃tice ig̃ras qd in ea gl'ia vnigenitū deū vi
derit: audi iohānē euāgeliſtā dicētē. Hec āt
dixit iſaias qn̄ vidit honorē eiꝰ ⁊ locutꝰ ē d eo
Hinc apl'icis: hinc euāgelicis: hic ꝓphéticꝭ
dictis ipie hr̃tice ꝯcluderis. Jſaias. n. deū vi
dit: ⁊ cū ſcriptū ſit dn̄i nēo vidit vnq̄ꝫ niſi vni
gēitus filiuſ q ē ſinu i pr̄is ipe enarrauit. deū
tn̄ ꝓpheta vidit: ⁊ gl'aꝫ eiꝰ vſqꝫ ad iuidiā pro
phetice dignitatꝭ aſperit. Nā in iudiciū mor
tis ob hāc cāꝫ a iudeis actꝰ ē. Dn̄ꝫ itaqꝫ ne/
mini viſuꝫ vnigēitꝰ filiꝰ q in ſinu pr̄is ē enar
rauit. Aut diſſolue vnigeniti enarratiōeꝫ aut
dn̄i crede q viſus ē: q appuit nō itelligētibus
ſe: ⁊ palā factus ē gēti nō iuocāti ſe ⁊ expādit

ſu ppſm man⁹ ꝯdicerẽ. Ita tñ vt ⁊ fuctib⁹ ſi bi nom̄ nouū vocet: ⁊ vir⁹ vus ds bñdicat atq; iuret. ꝓpheta loqt euāgeliū teſtat: apl's i terptat: eccl'a ꝯfitet vex dñ; eē q viſus ſit: cū tñ dñ; pre; viſū nẽo fateat. Et eo hrtici furo ris ꝓrupit iſania: vt dū ꝯfiteri ſe ſilat: dnega ret. Negat.n. nouo ꝯfeſſiōis ipioq; ꝯſilio: ⁊ arte ſubdola fidē dū mtit cludit. Cū.n. ꝯfeſ/ ſo vno do: eodēq; vo ⁊ ſolo iuſto: ſolo ſapie ſolo idemutabili: ſolo imortali: ſolo potente: ſubicit ⁊ fili⁹ i diuerſitate ſbe nō ex do nat⁹ in dñ;: ſ; p creationē ſuſcept⁹ i filiū: nature hñs nom̄ ſ; adoptiōis ſortit⁹ appellatiōe;: nec ẽ eſt vt ijs oib⁹ ſil careat fili⁹ q ad puilegiū ſolita/ rie a pre maieſtatis ſūt pdicata. Neſcit hereti ca puerſitas vnū dñ; vex noſſe ⁊ ꝯfiteri: ⁊ cū ipietatiſ ſenſū ꝯfeſſiōis hec ē ⁊ fides ⁊ itellige tia. pus ꝯfited⁹ ē pr ⁊ fili⁹: vt vnus vus ds poſſit itelligi. Et cognitis ſacris ſalutis hūane q i nobis p regnātiōis vtutē i pre ⁊ filio ꝯſū mat ad vitā: legis ⁊ ꝓphetax ſūt myſteria cō ſequēda. Vnū deū vex nō apphēdit ignara euāgelice ⁊ aplice pdicatiōis ipietas. Cuius q;uis intelligētiā vſq; ad abſolutiſſimā vere pietatiſ ꝓfeſſiōe;: ex ipis cox doctrinis pſta/ bim⁹: vt idiuiſus atq; inſepabil nō ex pſona ſ; ex nā ſubſiſtēs ex pre vnigēit⁹ itelligat: ⁊ p id vn⁹ ſit ds: q: ex nā dei ds ſit: tñ ex ꝓpheti cis dictis pfecte hui⁹ vnitatis fides ē extruen da: ⁊ hinc euāgelice dom⁹ ſūt ponēda funda mina: vt p eādē nā; diuinitatis vni⁹ vn⁹ ds p id itelligat: qd in deū alteꝝ ds vnigenit⁹ nō referi. Tenuim⁹.n. oi h ſmōis nri libello eū ordinē: vt i qb⁹ ſupiori libro dñ; filiū docue ram⁹: in ipis nūc deū vex oñderem⁹. Et vt ſpoca dictox oiu; abſolutio fuit: vt ds vus intelligeret q ds eē nō negabat. Reliquus āt nūc ois ſmo ad id ꝓficiet: vt q ds vus eē in telligit: nō in deū alteꝝ dputet: ⁊ qd in alteꝝ nō ꝓficit: id vnū itelligat. Vnū āt illd: ñ ſub ſiſtentē nām pimat in filio: ſ; i do ⁊ ido nām dei ꝯfiuet vnius. Veritatis rō poſtulat ab eo initiū itelligētie iſti⁹ ſmi: p quē māifeſtari ſe culo ds cept⁹ ē. Moyſes nāq; cui⁹ ore hec d ſe vnigenit⁹ ds ꝓfeſſus ē ait. Videte videte qm̄ ego ſū ds: ⁊ nō ē ds pter me. Ac ne forte dicti hui⁹ vitatē hrtica ipietas ad pre; inaſci bilē deū referat: ⁊ ipa dicti rō ⁊ apl's auctō oc currit: q ex pſona vnigēiti dei ſic ſupi⁹ docui m⁹: itelligēdi toti⁹ hui⁹ ſmōis iterps ē. Et h qd dictū ē. Letamini gētes cū plebe ei⁹ ꝓpū ei⁹ eē dmōſtrauit ſubijciens ad fidē dicti. Et erit radix iſſe ⁊ q ſurget regē gētes: i cū gētes ſpabūt. Demōſtrato igit p moyſen eo q dixe rat. Nō ē ds pter me. In eo qd ait. Letami gētes ſil cū eo. Et aplo idip; i dñ; nrm ieſu; xp; vnigenitū deū itelligēte: in q ſm carnē ex radice ieſſe ſurgēte rege genitū ſpes ē ipa eſt: dicti rō tractāda ē: vt q: dictū nō ābigit: qte/ nus dictū ſit poſſit itelligi. Vex ⁊ abſolutū ⁊ pfectū fidei nūc ſacrm: ē dñ; ex do: ⁊ deū i do ꝯfiteri nō corpalib⁹ modis ſ; diuinis vtuti b⁹: nec nē in nā; trāſfuſiōe ſ; myſterio ⁊ ptā te nē. Nō.n.p. defectiōe; aut ꝓtēſiōe; aut p deriuatiōe; ex do ds ē: ſ; ex vtute nē i nām eādē natiuitate ſubſiſtit. Res ipas pleni⁹ ꝯſe qns liber euāgelicox atq; aplicox dictox in terps loqt. S; int; ex lege ⁊ ꝓphetis h qd ⁊ loqmur ⁊ credim⁹: ē docendū. natiuitas igit dei nō pt nō eā ex q ꝓfecta ē: tenē nām. neq; n. alid q; ds ſubſiſtit qd nō aliunde q; ex deo ds ſubſiſtit. Eādē āt nā; ide ita: nō vt natus ſit ipe q genuit. nā q mō erit ipe: cū genit⁹ ſit. S; in ijs ipis ſubſiſtat ille q genit⁹ ē: in qb⁹ totus ē ipe q genuit. Q: ⁊ nō ex ali⁹ genit⁹: ne q; alid q; ds eſt: q: nō ē aliūde qd genit⁹ eſt. Et p h nō refert ad alid qd i vnū ſubſiſtit ex vno. neq; nouū i ſe ē qd viuit ex viuo: neq; abeſt ex ſe qd viu⁹ genuit i viuū. Ac ſic i gnā tiōe filij ⁊ nām ſuā vt ita dixeri; ſeqt icorpal atq; idemutabil dſ icorpalē atq; idemutabilē deū gignēs: nec nā; ſuā dſerit ex icorpali at/ q; idemutabili do icorpal ⁊ idemutabil dei p fecta natiuitas. Per h itaq; ſubſiſtētis ex do dei ſacr;: h ita vnigēit⁹ ds p ſcm̄ moyſē teſtat Videte videte qm̄ ego ſū dñs: ⁊ ñ ē ds pter me. nō ē.n. nā diuinitatis alia: vt pter ſe ali⁹ ds ſit. nā cū ipe ds ſit: tñ ēt p nāe vtutē i eo ds ē: vt p id qd ipe ds: ⁊ i eo ds ē: ⁊ nō ē ds pter eū: cū ñ extet aliūde qd ds ē: ⁊ i eo ds ſit hñs i ſe ⁊ qd ipe ē: ⁊ ex q ipe ſubſiſtit. Cōfir mat āt fidei nre verā ⁊ ſalutarē ꝓfeſſiōe; idē atq; vn⁹ i plurimis ſpūs ꝓphetic p ſucceſſiōeſ ⁊ interualla tpu; ñ dmutās rligioſe doctrīe pdi catō;. vt.n. p moyſē ex pſōa vnigēiti dei dicta pleniore ad itelligētiā ꝯfirmaret ꝓfectu rurſū ſmōe dei pris ex pſōa virox excelſox idē ꝓ phetie ſpūs p iſaiā loqt. qm̄ i te ē ds: ⁊ ñ ē ds pt te. tu.n. es ds ineſciebam⁹ ds iſrl ſaluatō infat ſe i hāc ⁊ natur ⁊ nōis iſepabilē ꝓfeſſio nē hrtice ipietatē dſpat⁹ furor: ⁊ hec ſi pt: dēiſ ac rb⁹ vnita rabido veſāie ſue ore ꝯcepta i do

ds ē: ⁊ ꝑter eū ds n̄ ē. Diſſoluat eū q ieſt ab co in q̄ ē: ⁊ ſacri hui⁹ itelligentiā diuidat gene rū varietate. Nā i eo qd ait. In te ē ds natu re dei pr̄is i deo filio docuit ꝟitatē: cū i eo ds itelligeret ee q ds ē. In eo ꝟo qd ſubiecit et ꝑter te nō ē ds: ondit ꝑter eū deū nō ee: q2 in ſe deo de⁹ ieſſet. Hoc ꝟo qd itiū ē: tu es ds ⁊ neſciebam⁹: hūane itelligētie ꝓiā ⁊ fidelē te ſtat ꝓfeſſiōe3: q̄ cognit⁊ natiuitat⁊ myſterijs ⁊ noie ad ioſeph p āgelū nūciato: ꝯfiteref. tu n. es de⁹ ⁊ neſciebam⁹: ds iſrael ſaluator: ſub ſiſtētē i eo dei nām itelligēs: cū i deo ds iſit: nec ꝑter eū q ē ds gſcq3 ds ali⁹ ſit: q2 ipe ds: ⁊ i eo ds alteri⁹ nobis cuiuſcq3 dei n̄ reliquat errorē. Et hec qdē iſaias: iduiduā atq3 inſe pabilē pr̄is ⁊ filij diuinitatē teſtat⁹ ita ꝓphe tauit Hieremias ꝟo n̄ diſpari ꝓphetie ꝟtu te idiſcretē a deo pr̄e nature vnigēitū ee deū ita docuit dicēs. Hic ds nr̄ ē ⁊ n̄ deputabit alt ad eū: q iuenit oē3 viā ſcie ⁊ dedit eā iacob pucro ſuo ⁊ iſrael dilecto ſuo ꝑo⁹ hec ſup trā viſus ē: ⁊ int hoīes ꝯuerſatus ē. Quid aliū deū i filio dei do hr̄tice ſupponis. Diſce vnū deū ver itelligē ⁊ ꝯfiteri. Nō ali⁹ ds ad xp̄3 deputat: vt deus ſit. Deus ē ex nā: ex natiui tate: ex deo. Qd. n. ds ē: ⁊ ex do ē: nō ēt ds ali⁹ ē. Alius. n. ad eū nō deputat: q2 nō ē in eo alia ꝑter q̄3 q̄ dei ē veritas. Quid ver ⁊ n̄ ver: qd denegarē ⁊ nobilē qd diuerſu3 ⁊ di uerſu3 ſub vni⁹ dei emētita religiōe cōponis Deus ē pr̄: ⁊ ds ē fili⁹: i deo ds ē: ꝑter eum ds n̄ ē: nō alt ad eū deputat vt ds ſit. In his ḡ ſi vnū magis q̄3 ſolitariū deū itelligis: ec cl'e religiōe3 ꝓfiteberis: q̄ pr̄e3 in filio ꝯfite bit. Sin ꝟo vnū deū ad ſolitarij ſignificatio nē ſacri celeſtis ignarus obtēdis: ex cognitō nē dei es deū in deo ee nō ꝯfitens.

Explicit liber quintus. Incipit ſextus.

Non ſū neſcius difficillimo me aſpiuoq3 tpe ſcribē hec aduer ſu3 veſanā ipio heresim dei fi liū creaturā eſſe affirmantē: ag greſſum fuiſſe multis iā p oēs ferme romani iperij ꝓuincias ecclīijs morbo peſtifere hui⁹ pdicatiōis ifect⁊: ⁊ velut ad pie ſi dei hui⁹ male vſurpatā pſuaſiōem lōgo do ctrine vſu: ⁊ emētito noie vere religiōis ibu tis: nō ignorās difficilē eē ad emēdatiōis ꝓ tectū volūtatē: quā i erroris ſui ſtudio p plu rimo aſſenſu3 auctas publice iā ſnie ꝯtine ret. Grauis. n. ⁊ piculoſus ē error in pluri mis: ⁊ multo lapſus. Et ſi ſe itelligat: tn̄ exur gēdi pudore auctē3 ſibi pſumit ex numero: hn̄s h ipudētie vt q erat prudētiā velit exiſti mari: ⁊ q cū multis errat: itelligētiā eſſe aſſe rat ꝟitatis: dū min⁹ erroris eē exiſtimat in multis. Ac mihi qdē ꝑter ſtudij mei atq3 offi cij neceſſitatē q̄ hoc eccl'e eps pdicatiōis euā gelice debeo miſteriū: tn̄ eo ꝓpēſior cura ad ſcribēdū fuit: q̄ magis plures piculo ifidelis itelligētie detinebant: vberi⁹ gaudiū ꝯſectās ex ſalute multo: ſi cognitis ſacris pfecte in deū fidei ipia hūane ſtulticie iſtituta deſererēt ⁊ ſe deo redderēt hr̄ticis repudiatis: atq3 a ci bo mortis q̄ in laqueū aues ſolēt illici: in vo latū ſe libere ſecuritat⁊ erigerēt ſequerēturq3 xp̄m ducē: ꝓphetas nūcios: ap̄los ꝓuios: fi dē ꝯſūmatā: ⁊ ſalutē pr̄is ⁊ filij ꝯfeſſione pfe ctā: ⁊ cū dictū meminiſſent ore dn̄i. Qui nō honorificat filiū nō honorificat pr̄e3 q miſit il lū. Ad honorificādū pr̄e3 p honorē filij ſe re ferrēt. Emerſit. n. peſtifera ⁊ letalis ꝑpl'is ꝓ xima lues que igēti graſſata ꝯtagio ruinā mi ſerāde mort⁊ iuexit. Nō. n. tm̄ aut ꝯſidētiu3 in chaos cū ꝑpl'is ſuis repēs vrbiū vaſtitas: aut frequēs bello ⁊ funer⁊ mortis aut ime dicate egritudis populoſa ꝯtagia deſeuierūt i q̄tū ad exitiū generis hūani hr̄ſis hec fune ſta graſſata ē. Deo. n. cui oia i mōtuis viuūt h ſolū perit q ſibi depit. Nā iudicatur⁹ ipſe de oīb⁹: ⁊ ꝓ maieſtatis ſue miſicordia pene meritū igrāti moderatur⁹ errori: negātes ſe n̄ iā iudicabit vtiq3 ſ3 negabit. Negat. n. ne gat ſnrēs hr̄ſis ſacrm vere fidei: ad ipietatis ſue doctrinā religiōis vſa pncipijs: cū ifideli tatis ſue expoſitionē vt in ſuperiorib⁹ libris cō tinet: ita cepit. Nouimus. n. vnū ſolū deū in fectū: ſolū ſempiternū: ſolū ſine initio: ſolū ve rū: ſolū imortalitatē hn̄tē: ſolū optimū: ſolum potētē. Ad id. n. vſurpatū ꝓficit pie ꝯfeſſōis exordiū: q ait: vnū deū ⁊ ſolū ifectū: ⁊ ſolū ſi ne initio: vt p hec q̄ religioſe ꝟba oſtētarent cetera ipie ſubderent. Nā p⁹ mlta alia q̄ d fi lio pari q̄q3 ſimulate religiōis ꝓfeſſiōe ꝓtule rat: ſubiecit: creaturā dei pfectā ſ3 n̄ ſicuti vnū d creatura: facturā ſ3 n̄ ſicuti ceteras facturaſ ⁊ p⁹ mlta alia qb⁹ ꝟitat⁊ iteriect⁊ ꝯfeſſōibus hr̄tice ipietatis obūbraret intētio: vt ſubſiſter cū d nō extātib⁹ argute iterptatiōis ſubſtilita te defendēt ait. Et an̄ ſecula creat⁹ ⁊ fūdat⁹ n̄ erat an̄q̄3 naſceret. Poſtremo q̄ſi reb⁹ iā oī

dus validiſſime ad ipietatꝭ ꝓfeſſiōeꝫ cōmūi
tis ne vel fili⁹ vel de⁹ ītelligeret: adiecit. Si
eni ꝙ ex ipo ⁊ ꝙ ex vtero ⁊ ꝙ ex pr̄e exiui ⁊
veni: velut pteꝫ ei⁹ vni⁹ ſubſtātie ⁊ q̄ſi ꝓlatō
nē extēdēs itelligit: ꝯpoſit⁹ erit pr̄ ⁊ diuiſibi
lis ⁊ ꝯuertibilꝭ ⁊ corpore⁹ ſm illos: ⁊ q̄ntū in
ipis ē: ꝯſequētia corpis ſuſtinēs: ſine corpe
de⁹. Et q2 nobis ex itegro aduerſuꝫ hāc ipij
ſime doctrine expoſitiōeꝫ euāgelic⁹ nūc erit
ſmo: ꝯſequēs exiſtimauim⁹ i q̄rto iā libro lꝫ
oēꝫ editiōeꝫ hui⁹ hereſeos ꝯſcriptā: nūc q̄qꝫ
huic ſexto iſerē vt recēs lectio ⁊ rn̄ſiōis ad ſin
gula collatio ſubiecta: p euāgelicas atqꝫ aplī/
cas iſtitutiōes iuitis lꝫ ⁊ p̄dicētib⁹ ſenſuꝫ v̄i
tatis eliciat. Dicūt ḡ: Nouim⁹ vnū deū ſolū
iſectū: ſolū ſempiternū: ſolū ſine initō: ſolū ve
rū: ſolū imortalitatē hn̄tē: ſolū optimū: ſolum
potētē: oiuꝫ creatorē: ordinatorē ⁊ diſpoſito
rē: icōuertibilē: imutabilē: iuſtū: ⁊ optimū le
gis ⁊ ꝓphetaꝝ ⁊ noui teſti: hūc dn̄ꝫ gēuiſſe
filiū vnigenitū an̄ oīa ſcl'a: p quē ⁊ ſcl'm ⁊ oīa
fecit. Natū āt n̄ putatiue ſꝫ vere obſecutū vo
lūtatꝭ ſue: imutabilē ⁊ icōuertibilē: creaturaꝫ
dei pfectā: ſꝫ n̄ ſicuti vnū d̄ creaturꝭ: facturā
ſꝫ n̄ ſicuti ceteras facturas. Nec vt valētin⁹
ꝓlatiōeꝫ natū pr̄is ꝯmētat⁹ ē. Nec ſic mani
cheus pr̄eꝫ vni⁹ ſbe pr̄is natū expoſuit. Nec
ſic ſabelli⁹ q vniōnē diuidēs ip̄ꝫ dixit filiuꝫ
quē ⁊ pr̄eꝫ. Sꝫ nec ſic hieracbas lucernā dic
d̄ lucerna vl' lāpadā i duas ptes. nec eū q fuit
an̄ p⁹ modū natū vl' ſup creatū i filiuꝫ: ſicuti ⁊
tu ipe beatiſſime papa media i eccl'a ⁊ i ꝯſeſ
ſu frequentꝭ eos q talia itroducūt renuiſti. Sꝫ
ſicuti dixim⁹: volūtate dei an̄ tp̄a ⁊ ſcl'a creatū
⁊ viuē ⁊ eē accipiēs a pr̄e: ⁊ glans cū ſubſi/
ſtēte pr̄e. neqꝫ. n. pr̄ dās ei oiū hr̄ditatē frau
dauit ſemetip̄ꝫ ab ijs q̄ nō ſcā ab ipo habent
fons ē āt oiuꝫ. Quapp tres ſubſtātie ſūt pr̄ ⁊
fili⁹ ⁊ ſpūſſcūs. Et qdē cā ē oiuꝫ de⁹: oīno ſi
ne initio ſolitari⁹. Fili⁹ āt ſine tp̄e edit⁹ a pr̄e
⁊ an̄ ſcl'a creat⁹ ⁊ fūdat⁹: n̄ erat an̄qꝫ naſceret
Sꝫ ſine tp̄e an̄ oīa nat⁹: ſol⁹ a ſolo pr̄e ſubſi/
ſtit. Nec. n. ē ētn⁹ aut coētn⁹: aut filꝭ n̄ factus
cū pr̄e fuit ſp: nec filꝭ cū pr̄e hꝫ eē ſic qdā dn̄t.
Aut aliq duo n̄ nata p̄ncipia itroducētes, ſꝫ ſi
cut vnio ⁊ p̄ncipiū oiuꝫ ſic ⁊ deus an̄ oīa eſt.
Propi ꝙ ⁊ an̄ filiū ē ſic ⁊ a te didicim⁹ papa
media i eccl'a p̄dicāte. Scd'ꝫ ꝙ itaqꝫ a deo eē
hꝫ: ⁊ glāꝫ ⁊ viuē: ⁊ oīa ei ſūt tradita: ſm h̄ p̄n
cipiū ei⁹ ē de⁹. p̄ncipat⁹ āt vtpote de⁹ ei⁹: cū
ſit an̄ ipſuꝫ. Si. n. ꝙ ex ipo: ⁊ ꝙ ex vro: ⁊ ꝙ
ex pr̄e exiui ⁊ veni: velut pte ei⁹ vni⁹ ſubſtā
tie ⁊ q̄ſi ꝓlatiōeꝫ extēdēs itelligit: cōpoſitus
erit pr̄ ⁊ diuiſibilꝭ ⁊ cōuertibilꝭ ⁊ mutabilꝭ ⁊ cō
pore⁹ ſm illos: ⁊ quātum i ipis ē: ꝯſequētia
corpis ſuſtinēs ſine corpe deus. Quis n̄ in
his ſentiat lubricos ſpētine vie flex⁹: vl' tor/
tuoſi ſpūs nodos vipeos n̄ itelligat: qbus ve
nerati oris p̄ncipalis potas collecto iflexi cor
poris orbe ꝯcludit. Sꝫ extēſis oib⁹ atqꝫ ab/
ſolutꝭ totū occultati capitꝭ vir⁹ patebis. In/
gerūt. n. nobis p̄mū noīa v̄itatꝭ vt vires fal
ſitatꝭ itrocāt. Bonū i ore ē: vt de corde ma/
lū ſubeat. Et int̄ hec nuſqꝫ audio ab his dn̄i
dei filiū dici. Nuſqꝫ iuenio filiū ita p̄dicatuꝫ
eē ꝙ fili⁹ ſit. Nomē filij igerit: vt nā taceat.
Nā adimit: vt nomē ſit alienū. Hereſes ce
tē p̄tēdūt: vt d̄ ſe hereſis mētiat. Unus ſol⁹
deus ⁊ ſolus verus igerit: ne veꝝ ac ꝓpꝛium
dei filio relinquat eē ꝙ d̄s eſt. Quāqꝫ igit ſu
perioribus libellis de deo ⁊ deo: ⁊ deo vero ac
deo v̄o: ⁊ i deo v̄o pr̄e: ⁊ i deo v̄o filio vno
v̄o deo itelligēdo ſm nature vnitatē: n̄ ſm
pſone vnionē ex legis ac ꝓphetaꝝ p̄dicatiōi
bus docuerimus: tn̄ pfecta fidei huius abſo/
lutio ex euāgelicꝭ atqꝫ aplicis eſt p̄ſtāda do/
ctrinis: vt verus dei filius d̄s n̄ aliene a pr̄e
diuerſeqꝫ nature: ſꝫ eiuſdā eſſe diuinitatis: p
v̄itatē natiuitatꝭ exiſtēs: poſſit itelligi. Nec
ſane quēqꝫ tā amētē poſſe eē exiſtimo q dei d̄
ſe ꝓfeſſiōes aut cognitas n̄ itelligat: aut itelle
ctas a ſe nolit itelligi: aut emēdādas putet hu
mane opiōis prudētia. Sꝫ an̄qꝫ res ipſas ſa
lutariū ſacramētoꝝ loq incipiamus: ne aliq̄
ſibi editꝭ hr̄ticoꝝ noibus hereſis ꝓfeſſio blā
diat: demōſtrādū ē oē huius argute malicie
velamē vt p ꝙ ſe virus latēs ꝯtegit: p idip̄ꝫ
ꝓditū ſit ⁊ reuelatū ⁊ ad blādiētis veneni in
telligentiā publice ꝯſcie ſenſus introeat. Do
lētes igit heretici dei filiū ex deo eſſe: neqꝫ d̄
nā ⁊ in nām dei ex deo deū natū: cū iā ſupꝛi⁹
cōmemoraſſent vnū deū ſolū veꝝ: neqꝫ adie
ciſſent ⁊ pr̄eꝫ: vt vnius v̄itatis eſſe pr̄eꝫ ⁊ ſi
liū excluſa ꝓprietate natiuitatis negarēt: di/
xerūt. Nec vt valētinus ꝓlatione natū pr̄is
cōmētatus eſt. Ut ſub ſpecie hr̄ſeos valenti
niane: noie ꝓlatiōis iprobato: natiuitatē dei
ex deo iprobarent. Ualētinus eniꝫ q̄dā ridi
cula ⁊ feda cōmentans: cū pter p̄ncipē deum
familiā deoꝝ ⁊ numeroſas eternitatū poteſta

tes itroduxiſſēt: tūc ꝓlatū dn̄z nr̄z ieſuz xp̄m
myſterio occultate volūtatis aſſeruit. Hāc ḡ
inanē ꝓlationē temerarij ac ſtulti auctores ſu
rore q̄ſitā euāgelica ap̄lice eccl'e fides neſcit.
Ignorat eniz valētini bythonas ⁊ ſilentiū ⁊
terdenos eonas. Neſcit. n. aliud q̄z vnū deū
pr̄ez ex q̊ oia ſunt: ⁊ vnū dn̄m nr̄m ieſuz: per
quē oia: natū ex deo dn̄z. Sꝫ q2 ex deo deus
neq; ꝑ natiuitatē ſuā deo ademit eē ꝙ deus
eſt: neq3 ip̄e in natiuitate nō deꝰ ē: ⁊ ꝙ deꝰ ē
nō cepit eſſe: ſꝫ natꝰ ex deo deus ē: ⁊ ꝙ naſci
tur: idip̄m ſm hūane itelligētie ſenſuz vr̄ eſſe
ꝓlatū: ita vt ꝓlatio ip̄a natiuitas eē exiſtimet̄
idcirco tētatū ē ꝑ valētini hereſim ꝓlationis
nomen excludi: natiuitatꝭ veritas ꝑmaneret
q2 ꝓlatiōis itelligētia: opiniōe trena: nō mul
tū eēt a nā terrene natiuitatis aliena. Nature
humane tarda ac difficilis ad res diuinas in
telligentia exigit: de ijs q̄ ſemel dicta a nobis
ſunt frequētius admoneri: ne ſatiſfacere ſa/
cramentis diuine v̄tutis: humane cōparatō
nis exēpla credant̄. Sed tn̄ ad imbuēdū ſpi
ritualit̄ de celeſtibus ſenſuz: ſpeciē terreni ge
neris aſſerri: vt ꝑ hūc nature nr̄e gradū: ad i
telligentiā diuine magnificētie ꝓuehamur.
Nō aūt ſm humanaꝝ natiuitatū ꝓlationes:
dei natiuitas exiſtimāda. Ubi. n. vnꝰ ex vno
eſt: ⁊ deus natus ex deo ē: aſſert tn̄ ſignifica
tionis intelligētiā trena natiuitas. Ceterū n̄
ſatiſfecit cōparatiōis exēplo origo naſcentiuz
q̄ hꝫ i ſe ⁊ coitū ⁊ ꝯceptū ⁊ tp̄s ⁊ partū: cū de/
us ex deo natꝰ nihil aliud itelligēdus ſit eſſe
q̄z natus. Et qdē diuine natiuitatis ſm fidē
euāgelicā atq3 apoſtolicā v̄itatē ſuo loco tra
ctabimus: interim tn̄ heretice artis ingeniū
oſtendi debuit q̄ ad veritatē natiuitatis abo/
lendā: ꝓlatiōis nomē extingueret. Tenet' ve
ro ēt in ceteris eiuſdē artis ſne malignā frau
dolentiā dicēs. Nec ſic manicheus ꝑtē vniꝰ
ſubſtātie pr̄is natū expoſuit. Negata ſupius
ꝓlatio ē: vt natiuitatꝭ negaret̄. Nūc q̊q3 ſub
manichei noīe negāda vnius ſubſtātie iſert̄
⁊ portio: ne d̄s ex deo eē credat̄. Manicheus
aūt abrupti in iprobāda lege ac ꝓphetis fu/
roris ⁊ diaboli q̄ztū in ſe ē ꝓfeſſus: aſſertor ⁊
ſolius ſui neſcius cultor: id ꝙ in v̄ginē fuit:
portionē vnius ſubſtātie p̄dicanit: ⁊ id filiuz
voluit itelligi: qd̄ ex dei ſubſtātia ꝑte aliq̄ de/
ductū apparuerit i carne. Ut igit̄ vnigeniti fi
lij natiuitas ⁊ vnius ſubſtātie nomē tolleret:
portio vnius ſubſtātie in natiuitate filij p̄tēdi
tur vt: q2 ꝓphane ea q̄ ex portiōe vnius ſub
ſtātie natiuitatꝭ aſſerta ē p̄dicat̄: ꝑniū natiui/
tas ip̄a nō eēt: q̄ in manicheo eēt ex portiōis
ꝓfeſſiōe dānata. Tū deide nom̄ ad fides vni
us ſubſtātie tolleret̄: q2 apd̄ hereticos ex por/
tiōe cōpetēt: ⁊ ꝑ id nō ex deo d̄s eēt: ꝙ i eo di
uine nature ꝓp̄etas nō ieēt. Quid veſanas
ſolicitudies emētita religiōiſ ſpecie ipiꝰ furor
ſimulat̄. Manicheū ſm heretice inſanie p̄dica
tores: pie eccl'e fides dānat. Neſcit eniz in fi
lio portiōez: ſꝫ ſecit dn̄z totū ex deo toto. Scit
ex vno vnū n̄ d̄ſectū ſꝫ natū. Scit natiuitatez
dei nec diminutionē eē gignētꝭ: nec ifirmita
tē eē naſcētꝭ. Si ex ſe ſcit: ifer calūniā temeri
tati vſurpate ſcie. Si v̄o de dn̄o ſuo didicit:
natiuitatis ſue ſciaz ꝑmitte naſcēti. Hec. n.
ita ei a deo vnigenito cōꝑta ſunt ꝙ ⁊ pr̄ filius
vnū ſūt: qd̄ plenitudo deitatꝭ in filio ē: ꝑ ꝙ ⁊
portionē vniꝰ ſubſtātie cedit ad filiū. ⁊ ꝑ nati/
uitatis v̄itatē vere diuinitatis ꝓp̄etate vene
rat̄ i filio. Sꝫ repoſita pciōre ſingulaꝝ rn̄ſio
nū abſolutiōe ꝑ reliq̄ curramꝰ. Nāq3 id ſeqt̄
Nec ſic ſabellius q vniōez diuidēs: ip̄z dixit
filiū quē ⁊ pr̄ez. Ignat euāgelica atq3 ap̄lica
ſacr̄a ſic credēs ſabelliꝰ. Sꝫ n̄ ab hr̄ticis i hr̄
tico ſimpl'r dānat̄. Uolentes eniz nihil inter
pr̄ez ⁊ filiū eē vnū: diuiſe a ſabellio vnionis
crimē exprobrāt. Cuius vniōis diuiſionē ꝯ
natiuitatē itulit: ſꝫ eūdē diuiſit in v̄ginē. No
bis āt in ꝯfeſſiōe natiuitatꝭ ē: ⁊ vnionē dete/
ſtātes vnitatē diuinitatis tenemꝰ. ſ. vt deus
ex deo vnū ſint in gnē nature. Dū ꝙ ꝑ nati/
uitatis v̄itatē ex deo i deū extitit: n̄ aliūde q̄z
ex deo eē ſubſtiterit. Qd̄ āt n̄ aliūde q̄z ex d̄o
manet: maneat neceſſe ē i ea v̄itate q̄ d̄s eſt
ac ꝑ h̄ vnū ſūt: cū q ex deo d̄s ē: neq3 alid̄ ip̄e
ē: neq3 aliūde ꝙ deꝰ ē. Idcirco āt vniōis iſa
bellio ipietas p̄tēdit̄: vt eccl'e fidei vnitatis re
ligio auferat̄. Perſeq̄r deinde ⁊c̄. heretici i/
genij artificia: ne forte ſuſpitiōis magis quā
veris ſollicitudinibꝰ maliuolꝰ iterp̄s aliene
ſimplicitatis exiſtimer: oñſurus totiꝰ ꝓfeſſio
nis ꝯcluſiōez: i quē ſe exitū ꝓmiſſio tā ſubdo
li ſmōis iſtruxerit. Id. n. ſeq̄t̄. Sꝫ ſic hiera/
chas lucernā d̄ lucerna l' lāpadā i duas ꝑtes
Nec q fuit an̄ poſtmodū natū l' ſuꝑ creatū i fi
liū. Hierachas neſciēs vnigēti natiuitatez:
nec euāgelicoꝝ ſacroꝝ v̄tutē adeptꝰ: vnꝰ lu
cerne duo lumia p̄dicauit. vt lychnoꝝ biꝑtita
diuiſio ſb̄az pr̄is ⁊ filij emularet̄: q̄ ex vnius
vaſculi vnguine accēderet̄ i lumē: tāq3 eſſet

ſtā exterior: vt oleū i lucerna cōtinēs lumis
vtriuſq; nāʒ. Vl' certe lāpas papyro eodē
i ex vtroq; capite lucēt: cētq; media materies
lumī eē vtrūq; ꝓcedēs. Hec ſtl'ticie hūane er
ror iuenit: dū q ſapiūt: ex ſe poti⁹ q̄ʒ ex dō ſa
piūt. Sʒ q2 vē fidei ꝓfeſſio ē: ita dnʒ ex deo
natū vt lumē ex lumie: q ſiñ d̄trimēto ſuo nām
ſuā pſtat ex ſeſe. Videt q hʒ: ꝛ q d̄derit hēat
naſcatq; q ſit: cū n alid q̄ʒ q ē: natū ſit: ꝛ nati
uitas accepit q erat: nec ademerit q accepit
ſitq; vtiq; vnū dū ex eo q ē naſcit: ꝛ q naſcit
neq; aliud neq; alid ē. Eſt. n. lum ex lumie.
Vt ḡ fidei hui⁹ itelligētia aduertet. Hierar
che lāpas l lucerna ad crim ꝯfitēdi ex lumine
lumis obiecta ē: ne dici rligioſe exiſtimet q i
pie dcʒ ꝛ nc ꝛ'an dānatū ē. Abſiſte abſiſte i
aniſſime timō hrticoꝝ nec pſocinū eccl'aſtice
fidei falſa ſolicite aſſertōis opiniōe mīr. nihil
corpale hʒ nos: nihil iane i dei rb⁹ ē. Qd ds
ē: ds totū ē. Nihil i eo niſi vb⁹: niſi vita: niſi
lux: niſi btitudo niſi ſpūs ē. Materies hebe
tes nā illa n rcipit: neq; ex diūſis ꝯſtat vt ma
neat. De⁹ vt ē: ds q ē pmanʒ ꝛ pmanēs ds
deū genuit. n ꝯtinet vt lāpas ꝛ lāpas aut ly
chn⁹ ꝛ lychn⁹ extior nā. Vnigētii ex dō dei
natiuitas n ſeries ē ſʒ ꝓgeieſ. n tract⁹: ſʒ ex lu
mie lumis nā. Vnitas ē: n ex ꝯnexiōe porre
ctō. Iā vo i eo q̄ʒta hrtice ſtl'ticie ꝛ q̄ʒ callida
ꝓfeſſio fuit: q fuit an p⁹ modū natū l' ſupcrea
tū i filio. De⁹ q ex dō nat⁹ ē n vtiq; nat⁹ ex
nihilo ē: neq; d n extātib⁹ nat⁹ ē: ſʒ natiuitat'
ſue viuētē hūit nāʒ. Nec idē ds q erat: ſʒ ds
ex dō q erat: nat⁹ ē. Et natiuitas hūit origis
ſue i ipā ſua natiuitate nāʒ. ſi ex nr̄o loqmur
iſolētes ſumus: ſin vo ad loquēdū edoctos
nos p dnʒ docebim⁹: natiuitas dei hʒ doctri
nā dei ē ꝯfitēda. Hāc igit i pre ꝛ filio nē vni
tatē: ꝛ h viuēt' natiuitat' ienarrabile ſacrm
excludē hrticus furor tētās ait. nec euʒ q fuit
an: p⁹ modū natū nec ſupercreatū i filiū. qs. n.
tā veſan⁹ erit: vt d̄feciſſe a ſe prēʒ pudet vt idē
q fuerat: poſtea: naſcēt l' ſupcrearet i filiū: ꝛ
eēt abolitio dei vt ſuccedēt d abolitiōe natiui
tas: cū natiuitas manētē teſtat auctorē. Vl' q
tā demēs ē vt ſubſtitiſſe filiū niſi ex natiuitate
fateat. qs porro tā vecors q n extitiſſe deū ex
eo qd ds naſcit audeat pdicare. nō. n. q māe
bat ds: ſʒ ex manēte dō ds nat⁹ ē: tenens i ſe
nāʒ gignēt' i natiuitate nē. natiuitas āt dei q̄
ex dō i dnʒ extitit: n q̄ n erāt ʒ: ſʒ q̄ i dō māe
bāt ꝛ manet obtinuit vitate naſcēdi. non ḡ q
erat nat⁹ ē: ſʒ ex iis atq; i iis q̄ dei erāt: ds na
t⁹ extitit. O is igit h ſupior hrtice fraudolētie
ſmo: hāc vitā ipiſſime doctrie ſue pparauit
vt vnigenitū deū negatura tāq̄ʒ rōne vitat'
an pmiſſa: ex nihilo potiuſq̄ʒ ex dō natū pdi
caret: natiuitatē ei⁹ ad creatiōis referēs de n
extātib⁹ volūtatē. Deniq; poſt mlta ad id iā
q̄ʒ pparato ſibi aditu ꝓrupit dicēs. Fili⁹ aūt
ſine tpe edit⁹ ꝛ an ſcl'a creat⁹ ꝛ fūdatus n fuit
anq̄ʒ naſcet. Tēperauit ſe q̄ʒtū putat hēticus
ſmo ꝛ ad ipietat' ꝯfirmationē ꝛ ad calūnie ſi
q̄ſtio itendet: excuſatiōeʒ dicēs. nō erat anq̄ʒ
naſceret. Vt in eo qd nō fuit anq̄ʒ naſcit nāʒ
eis ſubſiſtent' originis denegaret: ꝛ cepiſſet
eē de nihilo: cui an natiuitatē ſuā exiſtens nō
daret auctas. Tū porro ſi irreligioſe h dictū
exiſtimaret: adeſſet ei ꝓmpta defenſio: q2 na
ſci q erat nō potuit neq; q antea eēt: naſcendi
cām p quā eē hʒ habuiſſet: cū natiuitas ad id ꝓ
ficiat vt ſubſiſtat eſſe q naſcit. O ſtl'te atq; im
pie qs natiuitatē expectet i eo q ſine natiuita
te ſubſiſtat. Aut quo mō q eſt: naſci exiſtimā
dus ē: cū natiuitas naſcēdi nā ē. Sʒ ſubdole
ad negādā ex deo pre vnigeniti dei natiuita
tē ꝯtēdēs: p id qd n fuit anq̄ʒ naſcit euadē vo
luiſti q ds ex q̄ dei filius natus eſt erat, mane
retq; dei nā ex qua deus filius natiuitate ſub
ſiſtit. Si igit ex deo natus eſt: manentis na
ture ꝯfitenda natiuitas eſt: n vt deus q erat
naſceret: ſʒ vt ex deo q erat: dei natiuitas itel
ligeret. Sʒ irreligioſos eſtus ſuos calor he
reticus nō ꝯtinet: ꝛ p id q ait: n erat: anq̄ʒ na
ſceret: id laborās nō: vt de nō extātibus na
ſceret: ideſt nō a deo patre in deū filiū vera ꝛ
pfecta natiuitate natus eſſet: in ipā totius ex
poſitiōis ꝯcluſiōe ad vltimū ꝛ ꝓphaniſſimū
irreligioſi furoris ſui ꝓrupit adorcʒ dicens.
Si enīʒ q ex ipo: ꝛ q ex vtero: ꝛ qd ex patre
exiui ꝛ veni: velut ptēʒ eius vnius ſubſtātie
ꝛ q̄ſi ꝓlatiōeʒ extendens intelligit: cōpoſitus
erit pater ꝛ diuiſibilis ꝛ ꝯuertibil': ꝛ corpus
ſecūduʒ illos ꝛ quātū in ipſis eſt: ꝯſequen
tia corporis ſuſtinēs: ſine corpe deus. Gra
uis ꝛ multe difficultatis labor eſſet veritateʒ
religionis aduerſus falſitatis impietateʒ tue
ri: ſi quantum audet impietas in tantū ꝯſule
ret prudentia. Sed bene eſt quod irreligioſi
tatis volūtas ex iopia prudentie eſt. Et icceir
co cum facilis ſit aduerſuʒ ſtulticiā reſponſio
emendatio tamen difficilis ſtultorꝝ eſt. Per
q̄ʒ pmū ꝛ rō itelligentie nō qrit: ꝛ deinceps

r bi itelligentie intimata nō capit. Sed si q̄s ti
mor dei itelligentie ignoratio ñ ipietatis vo/
luntas: p stulticie sensum detinuerit in errore
spero vt ad emendatiōe3 ꝓclines sūt: cū ipie
tatis stulticiā absolute veritatis sit demōstra
tio ꝑditura. Dixisti o stulti q ⁊ hodie idē dici
tis: nesciētes in deū sapere. Si eni3 ꝙ ex ipo
⁊ qđ ex vtero: ⁊ ꝙ ex patre exiui ⁊ veni: que
ro a te: hoc totū dictū a deo: an ne nō dictū sit
Dictū vtiq3 ē: ⁊ necesse est cū a deo de se dc3
sit nō aliter itelligendū ee q̄3 dictū est. De di
ctis suo loco: demōstratis singuloꝝ q̄rūq3 v̄
tutib⁹ tractabim⁹. Interi3 tñ vniuscuiusq3 itel
ligētiā ꝯsulo: qd existimet in eo ꝙ dictū sit ex
ipo. Vtrūne ex altero itelligēdū sit āne ex nl
lo: an v̄o ipe ille credēdus sit. Ex altero nō
est: q2 ex ipo est: idest ne aliūde p̄terq3 ex deo
deus sit. Ex nihilo nō est: q2 ex ipo est. De/
mōstrat̃ eni nā: vii natiuitas ē. Ipe nō ē: q2
vbi ex ipo ē: natiuitas filij refert̃ ex p̄re. De
inde cū significat̃ ex vtero iterrogo an credi
possit ee natus ex nihilo: cū natiuitatis v̄itas
p corporaliū efficiētiaꝝ noia reuelet̃. Nō. n.
corporalib⁹ ꝯsistēs deus cū gnātionē filij cō
memoraret ait. ex vtero añ lucifeꝝ genui te.
S3 inenarrabilē illā vnigeniti ex se filij nati/
uitatē ex diuinitatis sue veritate ꝯfirmans ad
intelligētie fidē locut⁹ ē. Vt de diuinis suis
rebus ſm humanā nām humane nature sen
sum ad fidei sciam erudiret: vt cū ait ex vtero
nō ex nihilo creatio substiisse s3 ex se vnigēiti
nālis doceret̃ natiuitas. Postremo ꝙ dixit:
ex p̄re exiui ⁊ veni: vtrū ābiguitatē reliquerit
qui intelligeret̃ nō aliūde q̄3 ex p̄re esse ꝙ de
us est. Ex p̄re eni exiēs neq3 aliā natiuitatis
hūit nām neq3 nullā: sed eū sibi testat̃ auctorē
ex q̄ se ꝓfitet̃ exisse. De his aūt demōstrādis
atq3 itelligēdis posterior mihi ſmo ē. Inte/
ri3 tñ hec videam⁹ q̄ hois fiducia itelligenda
de deo inhibeant̃: q̄ ꝙ a deo de se dicta sint ñ
negant̃. O grauissimū hūane stulticie atq3 in
solentie dedecus: ꝓfessiōis sue de se deū nō
mō arguere nō credēdo s3 emēdādo dānare
⁊ illud ineffabile in eo nature sue v̄tutisq3 se
cretū humanis ꝯtaminare ⁊ ipugnar̃ doctri
nis: ⁊ hec audere loq. Si inqt ex deo ē filius
demutabilis ⁊ corporeus deus ē: q ex se ꝓtu
lerit vl' extenderit ꝙ sibi eēt in filiū. Quid so
licitus es ne demutabilis deus sit. Nos nati
uitatē ꝯfitemur: nos vnigenitū p̄dicam⁹ ex
deo docti. Tu ne natiuitas maneat: ne vni/
genitus deus in ecclesie: fide sit nām idemu
tabilis dei q̄ nec extēdi nec ꝓtēdi possit: opi/
niōis. Afferrē tibi infelix error ēt ex reb⁹ mū
di q̄rundā nārū q̄ gignunt̃ exēplū: ne natiui
tatē ꝓtēsionē existimares: nec nascentiū nās
detrimenta crederes ee gignētiū: vt ēt multa
sine corporali admixtiōe ex viuētibus in vi/
uētes aīas gignerent̃: nisi nefas eēt deo de se
nō credidisse: ⁊ vltimi furoris vesania indi/
caret̃ adimere auctoritatē ad fidē cui venera
tionē ꝓfitearis ad vitā. Si eni3 nō nisi p eu3
vita est: quo mō nō p eū fides vite est. Fides
aūt vite quo mō in eo ē q sibi de se testis i fide
lis hēat̃. Vsurpas. n. ipijssime heretice nati
uitatē filij ad creatiōis volūtatē: vt nō ex deo
natus sit: s3 volēte eo q creauit: ex creatione
substiterit. Et tecū idcirco nō deus ē: q2 ma/
nente deo vno nō teneat filius originis sue ĩ
natiuitate nām: s3 in substātiā alteram ꝯditio
ipe tanq3 vnigenitus ꝯditiōibus ⁊ facturis
ceteris p̄stantior sit: substitut⁹ tñ: vt creatōis
indulte sibi hēat substitutionē: nō dei attule/
rit ex gnātione nām. Et natū dicas qđ substi
tit ex nihilo. Filiū aūt idcirco nūcupes nō q2
ex deo natus est: sed q2 p deū creatus ē: q2 et
hoīes religiosos appellatiōe huius nois di/
gnos a deo hitos memineris. Tū porro ei ñ
alia ꝯditiōe: dei nomē idulgeas q̄3 ea q̄ dictū
sit. Ego dixi dij estis: ⁊ filij excelsi oēs. Vt
vtat̃ dignatiōe in vocabulo nūcupātis: ñ na
ture in noie: veritate. Sitq3 tecū fili⁹ ex ado/
ptiōe: deus ex nūcupatiōe: vnigenit⁹ ex ꝑui/
legio: p̄mogenitus ex ordine totius creatō ex
nullo deus: q2 gnātō eius ñ nālis ex deo na
tiuitas sit sed substātie creatura. Ac ꝑmū ora
ta a te ipatiētissimi doloris mei venia loq me
apud te oipotens deus pater: ⁊ me terrā ac
cinerē charitatis tñ tue religioni deuinctū li/
berū in hec v̄ba ꝑmittere. Ego infelix nihil
antea fui: ⁊ vite sensus expers: sine mei intel
ligētia eo qđ sum carebā. S3 mīsericordia tua
ad viuēdū mihi cā: ē ⁊ nō ābigo qn tu bon⁹
bonū mihi statueris ee ꝙ natus sum. Neq3
eni3 q mei nō eges: ad mali me originē icho
asses. S3 cū me in vitā aiatū rōnis quoq3 i/
telligētē ꝑstitisses: ad cognitionē me tui sacr̃
vt arbitror p ꝑuos tuos moysen ⁊ ꝓphetas
voluminib⁹ erudisti: ex qbus te nō insolitu/
dine tua venerādū ꝓdidisti. Cognoui tecu3

Miſe dñi nō alteri in nã ſed in ſacramēto ſub
ſtantie tue vnū. Cognoui te i dñm: nō ex per
mixtiōe cōfuſū ſꝫ ex virtute natur: dū ꝙ tu
de⁹ es i eo q ex te ē: meus. Nō vt idē tu eſſes
⁊ ille eſſes: ſꝫ ieē te i eo q ex te eēt: pfecte natiuita
tis veritas edoceret. Hoc mihi rurſuꝫ euāge
lice atqꝫ apoſtolice voces loquunt: ⁊ ex ipo ſa
cro vnigeniti tui ore ꝓdita i libris vba teſtā
tur. Filiū tuū ex te i genito deo vnigenitū do
minū: ⁊ hoīeꝫ ex virgine ad miſteriū ſalutis
mee natū i quo te generatōis ex te vitas ꝯtie
ret: ⁊ quē in te manēt ex te natiuitat natura
retineret. In ꝙ me ore ꝓfundū deſpati redi
tus demerſiſti. Hec.n.ego ita didici: ita cre/
didi ⁊ ita ꝯfirmate mēt fide teneo: ne aut poſ
ſim credere alit aut veliꝫ. Quid me miſꝫ ꝺ
te feſelliſti: ⁊ iſelicē carnē atqꝫ aiāꝫ aliene a te
cognitōis doctria pdidiſti: Decepit me poſt
rubri maris diuiſiōes gloria ꝺſcēdētis ꝺ mō
te moyſi: ⁊ oīa tecū arcanoruꝫ celeſtiū ſecreta
cernētis. Huic ego ꝺ te verbis tuis credidi
Perdidit me reptus ſm cor tuū dauid. ⁊ di/
gnus ſalamō diuie ſapiētie muner: ⁊ viſo do
mio ſabaoth iſaias pdicās: ⁊ āte ꝯformatōeꝫ
ſanctificatus i vto hieremias eradicādaꝝ gē
tiū ꝓphetes: ⁊ myſterij reſurrectōis. Ezechi
el teſtis: ⁊ vir deſiderioꝝ daniel tēpuꝫ ꝯſcius
⁊ ꝓphetaꝝ ꝯſecratus chorus: ⁊ oē pdicatōis
euāgelice ſacramētū: electus ex publicāo ma/
theus i apoſtoluꝫ: ⁊ ex illa familiaritate dñi ⁊
reuelatōe celeſtiū dignus iohānes: ⁊ poſt ſa/
cramēti ꝯfeſſiōeꝫ beatus ſimō edificatōi eccle
ſie ſubiacēs ⁊ claues regni celeſtis accipiēs:
⁊ reliq oēs ſpūſancto pdicātes: ⁊ ex pſecutore
apoſtolus vas electōis tue paulus i ꝓfundo
maris viuēs: i celo tertio homo i paradiſo ante
martyriū: i martyrio pfecte fidei ꝯſummata
libatio. Ab his ḡ que teneo: edoctus ſuꝫ: his
imedicabilit ibutus ſuꝫ. Et ignoſce oipotēs
deus q i his nec emēdari poſſuꝫ: ſꝫ cōmori
poſſum. Tarde mihi hos pijſſimos qntū ego
arbitror doctores etas nūc huius ſeculi ꝓtu/
lit. Sero hos habuit fides mea qꝫ tu erudiſti
magiſtros. Inauditis ego oibus his i te ita
credidi p te ita renatus ſuꝫ: ⁊ exide tuus ita ſū
O ipotēteꝫ te ſcio: nec ꝯſcie ſibi tātuꝫ atqꝫ ipſi
vnigenito tuo natiuitat ſine enarrāde expecto
rōnem. Impoſibile.n.tibi nihil eſt: ⁊ genitū
a te filiū oipotētie tue virtute ñ ambigo. Am
bigēs.n.iā omnipotēteꝫ te negabo. Bonuꝫ

te ēt ex natiuitate mea didici: atqꝫ ob id nō in
uidū te bonoꝝ tuoꝝ in vnigeniti tui natiuita
te eē ꝯfido. Credo.n.ꝙ q̄ tua ſunt: eius ſint:
⁊ q̄ eius ſunt: tua ſint. Sapiēteꝫ te mihi ēt ip
ſa mūdi creatō ꝓdidit. Sapiēti: te tuā nō diſ
ſimilē genuiſſe ex te: mihi cōſcius ſuꝫ. Verū
⁊ vnus mihi deus es. Sꝫ nō aliud i eo q ex
te deus eſt credaꝫ incē: qꝫ tu es. Et in eo me
iudica ſi crimē mihi ē: nimiū me p filiū tuū ⁊
legi ⁊ ꝓphet ⁊ apl'is crediſſe. Sꝫ ceſſet ſer
mo temerari⁹: et ex ijs in q̄ demōſtrāde ſtulti
cie hētice neceſſitate ꝓrupat: i reddēde poti⁹
rōis myſteriū decidat: vt ſiq adhuc ſalui eſſe
poſſunt ad fidē: teneāt euāgelice doctrine at
qꝫ apoſtolice it: ac veꝝ dei filiū nō ex adoptio
ne ſꝫ ex natura itelligāt. Nūc.n. reſpōſiōis
nre eſſe ordinē ꝯuenit: vt pmū dei filiū eē do
ceamus: vt nā in eo diuinitat p ꝙ filius eſt:
abſoluta ſit. Id.n.marie hereſis ꝺ q̄ nūc agi
tur elaborat: ne dñs nr ieſus xp̄s vere dei fili
us: deus vus ſit. Vere dei filiū vnigenituꝫ
dñm nrꝫ ieſum xp̄ꝫ eē ac doceri multis mo/
dis cognitū ē. Dū de eo teſtat pr: dū de ſe ipe
ꝓfitet· dū apl'i pdicāt: dū religioſi credūt: dū
demōes ꝯfitent: dū iudei negātes fatent: dū
gentes in paſſiōe cognoſcūt. Neqꝫ.n.ex cō/
muniōe nūcupatiōis ē: ꝙ ꝺ ꝓpetat fide dr.
Et cū oia que xp̄s dñs aut egit aut docuit: vl
tra oia coꝝ ſint q filij nūcupant: ⁊ in ijs om/
nibus q̄ pcipua xp̄i ſunt: h vel potiſſimū do/
ceat eē ꝙ dei filius ē: nō eſt in eo filij ex gene
rali familiaritate cognomē. Nō cōtamino ve
ritat fidē vt h vbis meis aſtruam. Loquat
vt ſepe ſolitus ē: ꝺ vnigēito ſuo pr: ne ſub cō
ſummādi baptiſmo ſacramēto ieſus xp̄s igno
rabilis poſſit eē p corpus. Hic eſt filius me/
us dilectus: in q̄ bene cōplacui. Rogo i quo
vitas depit: ⁊ in q̄ in firma fides ꝓfeſſionis
eſt. Nō ānūciatus p āgelū de ſpūſancto: par
tus ex virgie. Nō iudex magis ſtella nec ado
rati i cuius honor: nec baptiꝫādi ſub baptiſte
ꝓfeſſiōe virtus: ſat ad demōſtratōeꝫ maie/
ſtatis exiſtimātur. Pat ꝺ celo loqt: ⁊ ita loqt
Hic ē filius meus. Quid ſibi vult ñ cogno/
minū ſꝫ ꝓnominū fides. Cognomina.n.no
minibus addunt. Pronōia vero obtinent
in ſe noiuꝫ virtuteꝫ. Propetat āt ſignifica/
tio eſt: vbi ⁊ hic eſt: dictū eſſe audit: ⁊ meus
eſt. Et itellige q̄ ſit vitas ⁊ rō dictoꝝ. Lege
ras. Filios genui ⁊ exaltaui. Sꝫ nō legeras

filios meos genuerat. n. eos ſibi p diuiſioēm genitū: & plebes hrēditatiſ in filios. Ne igit p cōmunioēs adoptiue hrēditatiſ cognomentū filij vnigenito deo adderet: nature veritas p ſignificatioēs ꝓprietatiſ oñſa eſt. Aſſignet ſane h cōmunionis in xp̄o nomen vt filius ſit: ſi ꝺ q̊q̄3 dictū repit: Hic ē filius me⁹. Sin vero ꝓpriū ac ſingulare ei eſt: hic fili⁹ meus: qd calūniā deo patri ꝓfeſſe ꝺ filio ꝓprietatis afferimus. Anne tibi in eo q dicit: hic eſt: ñ hoc ſignificari videt: alios qdē cognomiatos abeo in filios: ſ3 hic fili⁹ meus ē. Donaui adoptionis plurimis nomē: ſ3 iſte mihi filius eſt Ne q̄ras aliū: ne ñ hūc eſſe credas: hūc ego tāq̄3 iudice digito ac verbi ſignificatione ɔtingo q̄ dico: & meus ē: & hic eſt: & fili⁹ ē. Quid p⁹ h itelligētie potit cē ne nō eſſe credat. Et h qdē patne vocis ſignificatio eo fuit: ne q ad iplendā oēm iuſticiā baptizādus eēt: qd eſſet ignoraret. Sed vt q ad ſacramētu3 ſalutis nr̄e homo cernebat: dei voce noſceret dei filius. Et q2 i fidei hui⁹ ɔfeſſiōe credētiū vita eſſet: non eni alia eternitatis vita eſt: niſi ieſum xp̄m vnigenitū deū ſciam⁹ eſſe dei filium: vox de celis rurſu3 ab apoſtolis iterate huius ſignificationis audit: vt id firmius crederet ad vita3: q nō credidiſſe mors eſſet Nāq3 cu3 dn̄s i mōte maieſtatiſ ſue hitu ɔſtitiſſ3 moyſe atq3 helia aſſiſtētib⁹: & ad viſiōis ac vocis fidē trib⁹ columnis eccleſiaꝝ teſtib⁹ aſſumptiſ: hec vox ꝺ celo pr̄na eſt. Hic eſt filius meus dilect⁹: in q̄ bn̄ cōplacui: hūc audite. Nō ad ɔfirmationem honoris caritas cōſpecta ſatis fuerat: voce deſignat. Hic filius me⁹ ē. Apoſtoli gloriā dei nō ferūt: & mortales oculi hebetant ad viſum: & cōſternata ad metū petri et iacobi & iohānis fides ɔcidit. Adeſt āt auctoritatiſ patne ꝓfeſſio: & filius hic p ꝓprietatē ſignificātiſ oñdit. Neq3 ſolū veritas filij per h q & hic & me⁹ eſt itimat: ſ3 addit: hūc audite. Teſtimōium qde3 patris e celo eſt: ſ teſtimōiū filij cōfirmat in terra: nā audiēd⁹ oſtēdit. Et q̄q̄3 ābiguitas p ꝓfeſſiōe3 pr̄nā nō reliq̄tur: tñ & filij ꝺ ſe ꝓfeſſio: ꝺ ſe credēda decernit: & eo vſq3 veritas in eo filij docet: vt pr̄ne vocis cōfirmatio audiēdi a nobis filij poſtulet aſſeclā Igit q2 pr̄ne volūtatiſ h vox eſt: vt filius audiatur audiamus filium de ſe quid ſit ipſe: ꝓfitentē. Meminem aūt tā a ienū a cōi ſenſu extimo eſſe: vt cū in omnibus euangeliorum libris ex ꝓfeſſione filij aſſumptioēm corporee humilitatis itelligat: cu3 ait: Pater clarifica me. Et rurſum freq̄ntiſſime. Videbitis filium hoīs. Et illud. Pater maior me eſt. S3 & hoc. Nūc anima mea turbata ē valde. Vel etiā hoc. Deus deus me⁹ quare me dereliquiſti. Et multa alia iſtius modi de quibus ſuo ordine erit ſermo: tamē in hac tam aſſidua humilitatis cōteſtatōe inſolentie eu3 arguat: qꝺ ſibi prēm deū dicat: cum ait. Ois āt plātatio quā non plātauit pater meus celeſtis erradicabitur. Vel illud. Domum prīs mei domū negociationis. Et vbicūq3 ſemp prē3 ſibi deū noiat: temerarie p̄ſumptionis poti⁹ ſit: q̄3 cōfidētis nature: que cōſcia natiuitatis ſue teneat veritatis nomē in patre. Humililitatis igit ꝓfeſſio frequēs non hēt hoc inſolētie viciū vt ſibi aliena vendicet: & nō ſua defēdat: & ꝓprie deo coequāda p̄ſumat. Nec pari temeritate qua patrem nūcupat: ſe quoq3 filium ꝓfiteatur dicēs. Nec .n. miſit deus filium ſuum in hūc mundū: vt iudicet mūdum ſ3 vt ſaluus fiat mund⁹ p eum. Vel iterum. Tu credis in filiū dei. Quid nūc agimus cōcedētes tātum ieſu chriſto nomē adoptiōis: p qꝺ & in patre ſibi deo nūcupādo temerarie eū arguim⁹ p̄ſumptionis. Paterna ꝺ celo vox eſt. Hūc audite. Audio. Pater grās ago tibi. Audio. Dicitiſ q2 blaſfemaui qm̄ dixi fili⁹ dei ſū. Si nō credo noib⁹ ſi nāq3 vocabuli nō itelligo: qd credēdū & intelligēdū ſit q̄ro. Nō mihi reliq̄tur alia ſuſpicio. Auctoritas ꝺ celo pr̄na ē. Hic eſt filius meus. Profeſſio filij ꝺ ſe eſt. Domus prīs mei: & pr̄ meus. Profeſſio nois ſalus ē: cū iterrogatio fide3 poſtulat dicēs. Tu credis i filium dei. Proprietatiſ noia ſecūtur: vbi meus ē. Tibi q̄ro heretice vnde alia p̄ſumptio ſit. Adimis prī fidē: filio ꝓfeſſiōem: noib⁹ naturā: vi3 verbis dei affers ne ſint q enūciāt. Impietatis tue ſola ipudētia eſt: vt mētitū ꝺ ſe deum arguas. Quāq̄3 igit ſola ſimplex ɔfeſſio nature noia oſtēdat: vt de quo dictū eſt. Hic eſt filius me⁹. Et ad quē dictū eſt. Pr̄ me⁹: hoc ſint q nūcupātur tñ ne aut adoptiōis nomē i filio ſit: aut honoris in p. e: videamus que ꝓprietates per filiu3 ad filij noīa adiecte ſint ait. Omnia mihi tradita ſunt a prē: & nemo nouit filiū niſi pr̄: neq3 prēm q̄ſq̄3 nouit niſi filius: & cui voluerit filius reuelare. Ad id q dictū eſt. Hic eſt fili⁹

meus. Et pr̄ me⁹. Vtrū ne ſibi ꝯuenit. Ne mo nouit filiū niſi pr̄: neqꝫ pr̄ē ꝗſꝗ nouit ni ſi filius. Nō. n. niſi ꝑ mutuā teſtificatiōē co gnoſci vl' ꝑ pr̄ē fili⁹ vl' ꝑ filiū pr̄ potuit. Vox e celis ē: ꝓmo ēt filij ē. Tā ignorabilis ē fili⁹ ꝙ ꝛ pr̄. O ia ei tradita ſunt: ꝛ i oib⁹ nihil itel ligit̄ exceptū. Si poteras exequata ē: ſi ſecre tū cognitiōis eq̄le ē: ſi natura in noibus ē: q̄ ro q̄ mō ꝙ vocant̄ nō ſunt: quoꝝ ꝛ vis in po teſtate ꝛ difficultas in cognitione non differt. Nō fallit itaqꝫ in vocabulis deus: nec ſe aut pr̄ mentit̄ aut fili⁹: Et accipe q̄ i his fides no minū ſit ait. n. O pa. n. q̄ dedit mihi pat̄: vt ꝑ ficiā ea: ipſa opa q̄ facio teſtimoniū ꝓhibēt ḋ me: qm̄ pat̄ miſit me: ꝛ q miſit me pat̄: ip̄e te ſtificat⁹ ē de me. Vnigenit⁹ deus non nois tm̄ teſtimonio ſꝫ ēt veritatis docet̄ ſe eē filiū. O pa eniꝫ eius que facit teſtāt̄ a patre ſe miſ ſum. Q̄ uero quā reꝫ opera teſtant̄. Miſſuꝫ nāqꝫ eſſe. Itaqꝫ ꝛ filij obediētia ꝛ patna au ctoritas docet̄ in miſſo: dum alterius opa cē nō poſſunt que facit: niſi eius q miſſus a pr̄e ſit. Sed opera non ſufficiūt incredibilib⁹ ad teſtimoniū: qḋ ſe pater miſerit: ſequit̄ nanqꝫ. Et q miſit me pater ipſe teſtificatus ē de me: neqꝫ vocē eius audiſtis neqꝫ figurā eius vi diſtis. Q̄uero qḋ teſtimoniū patris ḋ eo fue rit. Reuolue euāgelica volumina: ꝛ totū eo rū opus recenſe. Da teſtimoniū patris p̄ter ꝙꝫ ꝙ auditū eſt Hic eſt filius meus dilect⁹ i quo cōplacui: ꝛ tu es fili⁹ meus. Hoc iohā nes ſꝫ nō ignarus audiūt. Tamen ad doctri nā nr̄aꝫ paterne vocis teſtimoniuꝫ mittitur: nec hoc ſufficit. Iohānes qdē dign⁹ in deſer to ac voce eſt. Sꝫ ꝛ apl'i nō fuerūt huius te ſtimonij auctoritate ꝓnādi. Eadē de celo ad eos vox adeſt. Sꝫ accipiūt plus iohāne. Io hānes eniꝫ iā ab vtero ꝓphetās nō eguit hac voce: hunc audite: audiā plane: nec quemꝙꝫ p̄eter hunc audiā: niſi eū q audierit vt doce ret. Si nullum aliud patris de filio teſtimo nium exiſtat in libris ꝙꝫ quod hic filius ſuus ſit teſtimonij huius hec veritas ē. Vt opera ipſa patris que gerit: veritatē teſtimonij hui⁹ affirmēt. Q̄uid ifert̄ hodie calūnia vt adoptō nominis ſit: vt mendax deus ſit: vt nomina inania ſint. Teſtatus eſt pr̄ de filio. O pibus ſuis filius teſtimonio ſe pr̄is exeq̄t. Cur non videat̄ eſſe in eo quod eſt filij ꝟitas que ꝛ di citur ꝛ ꝓbatur. Non eſt ꝑ deum patrem filij nomen in xp̄o ex adoptione bonitatis. Neqꝫ ſanctitate meruit hoc nomē. ſic plures poſt ꝓfeſſiōem fidei: dei filij ſunt. Propetat̄ .n. in his ſignificatio nulla eſt. Noīnis nāqꝫ tan tuꝫ qḋ deo dignum eſt: indulta dignatio eſt. Aliḋ eſt: hic eſt: ꝛ hic meus ē: ꝛ hūc audite. In h̄ veritas eſt: natura eſt: fides eſt. Nec ſa ne qcꝙꝫ deſe minus filius hac paterne ſignifi catōis ꝓprietate teſtatur. Vt enim in eo ꝙ ait pater: hic eſt fili⁹ meus: nature demōſtra tio eſt. Et i eo qḋ ſubiecit. hūc audite. Sacra mēti ꝛ fidei ob quā de celis venit: auditio eſt. cū eum ad ſalutarē cōfeſſionis doctrinam ad monemur audire. Ita in eo filius natiuitatis ꝟitateꝫ docuit: ꝛ aduentus dicēs. Neqꝫ mē ſcitis: neqꝫ vnde ſiꝫ noſtis. Nec. n. a me vēi ſꝫ verax eſt qui me miſit: quē vos neſcitis: ſꝫ ego noui eū quoniā ab eo ſuꝫ: ꝛ ipſe me mi ſit. Patrē nemo nouit: ꝛ freq̄ns hic ꝓfeſſio filij eſt. Idcirco aūt ſoli ſibi eē cognitū dicit: q2 ab eo ſit. Q̄uero aūt vtrum id quod ab eo eſt: opus in eo creationis an naturā genera tionis oſtēdat. Si opus i eo creatiōis ē: vni uerſa quoqꝫ que creātur: a deo ſunt. Et q̄mō patrē nō vniuerſa nouerunt: cū filij s eū idcir co q2 ab eo eſt: nō neſciat. Qḋ ſi creatus po tius ꝙꝫ natus videbitur in eo qḋ a deo eſt: cū a deo cuncta ſint: quomō nō cū ceteris pr̄em que ab eo ſunt ignorat̄. Si vero idcirco ei q2 ab eo ſit: eū noſſe ſit ꝓprium: quomō nō hoc ei quod ab eo eſt: erit ꝓpriū. Siliꝫ vt verus filius ex natura deo ſit: cū idcirco deuꝫ ſolus nouerit: q2 ab eo ſolus ſit. Habes igitur pro ꝓetatem cognitiōis ḋ ꝓprietate generatiōis ꝛ qḋ ab eo eſt: nō creature in eo ꝟtutē nam omnia a deo ꝑ virtutē creationis exiſtūt: ſed natiuitatis veritatē per quā ſolus patrē nouit cū cetera eū que ab eo ſunt ignorēt. Tamē ne forte id quod ab eo eſt: aductus ſui tēpus he reſis inuaderet: ꝯtinuo ſubiecit. Q̄uoniā ab eo ſuꝫ: ꝛ ip̄e me miſit. Tenuit ordinē euāgeli ci ſacramēti natū ſe ꝓfeſſus ꝛ miſſum: ꝛ q eē ēt ꝛ vn̄ eēt: ꝓm ſupiorē ſniaꝫ noſceret̄. neqꝫ .n. idipꝫ ē: ab eo ſum: ꝛ ip̄e me miſit: ſicuti n̄ idē ē. Neqꝫ me ſcitis neqꝫ vn̄ ſiꝫ noſtis. Nū qd non ois homo in carne licꝫ natus ꝓm ſen ſuꝫ cōmunis opiniōis ex deo ē. Et q̄ mō ne gat ab his vel ſeipſuꝫ: vel vn̄ ipſe ſit ſciri. niſi id vn̄ ē: ad nature ſue referret auctorē. Q̄ui idcirco ignorabilis eēt: q2 ip̄e eē dei fili⁹ igno

rarec. Diſcute infelis ſtulticia qd illō ſit neqꝫ
me ſcitis: neqꝫ vñ ſit noſtis. O ia vtiqꝫ ex ni
hilo ⁊ vſqꝫadeo ex nihilo: vt etiā vnigenitū
deū ex nihilo ſubſtitiſſe ſis auſa mẽtiri. Quid
ġ eſt ꝙ ipi ⁊ xp̄m neſciūt ⁊ vñ ſit neſciūt. naꝫ
id ꝙ vnde ſit ignoraẗ: nām ex qua eſt: dū vñ
ſit neſciẗ oſtēdit. Ignorari.n. vñ ſit non pōt
qcqd ſubſiſtit ex nihilo: qꝛ hoc.ipꝫ ꝙ nō igno
raẗ ex nihilo: ignorationeꝫ eius vnde ſit non
hꝫ. Nō ex ſe ē aūt ille q venit: ſꝫ q miſit illum
verax eſt: quē impij neſciūt. Iā ġ ille q miſit
ip̄e eſt: q miſiſſe ignoraẗ. Ab eo ġ q miſit eſt
ille q miſſus eſt. Ab eo ē: vñ eſſe neſciẗ: ⁊ ob
hoc q ſit ip̄e neſcit: dū ignoraẗ a quo ſit. Nō
nouit xp̄m q vñ xp̄s ſit neſcit: nec filiū ꝯfiteẗ:
q negat natū: nec natū intelligit qui putabit ex
nihilo. Ex nihilo aūt vſqꝫ adeo nō eſt: vt ipij
vñ ſit neſciāt. Neſciūt plane neſciūt: qꝛ nām
nōi admiūt: qꝛ neſciētes nō amāt ſcire: ⁊ au/
diūt filiū ſcie huius ignorationē ipijs expro
brāteꝫ: cū ſibi patrē deū iudei diceret. Ait.n.
Si deus paẗ veſter eſſet: diligeretꝭ vtiqꝫ me
ego.n.a deo exiui ⁊ veni: nec.n.a me veni:
ſꝫ ille me miſit. Religioſi nōis aſſumptioneꝫ
dei filius in his q ſe dei filiū ꝯfitentes patreꝫ
ſibi deū dicerent: nō iprobauit. Sed temera
riā iudeoꝝ vſurpationē prēꝫ ſibi deū p̄ſumē
tiū p id qd ſe nō diligerēt obiurgat. Si deus
paẗ vr̄ eſſet: diligeretis vtiqꝫ me ego enim a
deo exiui ⁊ veni. Q ibus qbus p fidem deus
paẗ eſt: p eā fidem pater eſt: qua ieſuꝫ xp̄um
dei filiū ꝯfitemur. Confiteri aūt filiū ſm ge/
nerale ſanctoꝝ nomē qd hꝫ fidei: vt dicamus
vnus ex filijs eſt. Sed nunqd ⁊ ceteri in hac
creature ſue infirmitate nō filij ſunt. In quo
ġ filium dei ieſuꝫ xp̄m fides ꝯfeſſa p̄cellit: cū
ci ſm filios filij nō natura ſed nomē ſit. Sed
xp̄m pfidia iſta diligit: nec hec impia ꝓfeſſio
pie ſibi aſſumit deū patreꝫ: qꝛ ſi ſibi pater ds
eſſet: xp̄m ob id diligerent qꝛ exiſſet ex deo.
Exiſſe ex deo: qd ſit requiro. Nō vtiqꝫ dici p̄t
idip̄m eſſe ex deo exire qd ⁊ veniſſe. nā vtrū
qꝫ ſignificat. Qm̄ a deo exiui ⁊ veni. Et oſtē
dens qd eſſet a deo exiui: ⁊ qd eſſet ⁊ veni cō
tinuo ſubiecit. nec enim a me veni: ſed ille me
miſit. nō ſe ſibi eſſe originem docuit: cuꝫ ait.
nec.n.a me veni. Et rurſum ſe ex deo exiſſe
⁊ ab eo miſſum eſſe teſtaẗ. Sed cū ab ijs q ſi/
bi deum patrem dicerent: idcirco ſe diligen/
dū ait: qꝛ ex deo exiſſet: cām dilectionis ex cā
docuit eſſe naſcendi. Exiſſe.n.ad incorpora
lis natiuitatis retulit ſ.nomen: qꝛ religio ꝓfitē
di ſibi patreꝫ deū ex dilectiōe xp̄i qui ex eo ge
nitus eſt: ſit merēda. nā cū ait. Qui me odit
⁊ patrē meū odit: meū cū ait: cōmunionē no
minis p ſignificationē ꝓprietatꝭ excluſit. Ce
terū ꝓfitentē ſibi patrē deū ⁊ ſe nō diligentē:
paterni nominis vſurpatione cōdēnat: qꝛ q
ſe odit oderit ⁊ prēm. nec in deū prēm ſit reli
gioſus q nō diligat filiū: cum diligēdi filij nō
alia cā ſit q̄ꝫ qd ex deo ſit. Ex deo igiẗ filius
eſt: non aduentu ſꝫ natiuitate. Et dilectio in
prēm hinc erit oīs: ſi filius ex eo eſſe credaẗ.
Teſtaẗ hoc dñs dicens. non dicā qm̄ ego ro
gabo prēm ꝓ vobis. Ipe eniꝫ paẗ amat vos:
qm̄ vos me amatis ⁊ creditis qm̄ ego a deo
exiui ⁊ a prē veni in hūc mundū. Caret apd
patreꝫ interceſſionis neceſſitate: pfecta de fi/
lio fides: q̄ qd a deo exierit credat atqꝫ amet:
⁊ p ſe ipſa iam ⁊ audiri mereẗ ⁊ amari: natuꝫ
ex deo filiū miſſumqꝫ ꝯfeſſa. natiuitas itaqꝫ
eius ⁊ aduentus oſtendiẗ cū abſolutiſſima ſi
gnificate ꝓprietatis veritate. A deo aūt exi/
ui: ne in eo aliqua natiuitas natura eſſe exiſti
mareẗ: cum exire a deo ideſt ex natiuitate ſub
ſiſtere: qd aliud q̄ꝫ deus poſſit. Et a prē inqt
veni in hunc mundū: vt exitio illa a deo: na/
tiuitas ſignificata eſſe intelligereẗ ex patre: a
ſe in hunc mundū ꝓfeſſus eſt veniſſe. Alteꝝ
itaqꝫ in diſpenſatione: alterum in natura eſt.
nec patitur exitioneꝫ aduentū exiſtimari: cuꝫ
poſt exitiōeꝫ a deo: aduentū cōmemoratur a
patre. A patre eniꝫ veniſſe ⁊ ex deo exiſſe nō
eſt ſignificationis eiuſdem: ⁊ quātū inteſt in
ter naſci ⁊ adeſſe: tm̄ a ſe vterqꝫ ſmo diſcerni
tur: cum aliud ſit a deo in ſubſtantia natiuita/
tis exiſſe: aliud a patre in hūc mundū ad con
ſūmāda ſalutis noſtre cā veniſſe. Et qdē ſm
ꝓpoſite a nobis reſponſionis ordinē oppor
tuniſſimus hic nobis locus eſt: vt tertio nūc
doceamus filiū dei dñm noſtrū ieſum xp̄ꝫ ab
ap̄lis creditum non ex nūcupatione ſꝫ ex na/
tura: neqꝫ ex adoptiōe ſꝫ ex natiuitate. Quā/
q̄ꝫ eniꝫ plures ⁊ maxime adhuc vnigeniti de
ſe dei extent profeſſiōes: qbus generationis
ſue veritatem ſine leui ſaltem mentiende licꝫ
calūnie occaſione teſtetur: tm̄ qꝛ neqꝫ legen/
tium onerādus eſt ſenſus coaceruatis ad co/
piā dictis ⁊ cū iam non nulla de ꝓprietate na
tiuitatis oſtenſa ſint: cetera omnia alijs erunt

qonibus reſeruāda. Nūc vero q: hic ſmōis nr̄i ordo iſtitutus eſt: ac poſt pr̄is ɔſtitutiōes poſt filij ꝓfeſſiōes: fidē q̄q3 apl'oꝝ ꝺ vero ⁊ ſecūdum natiuitatē ɔfitēdo dei filio docerem⁹. Vidēdū eſt an in eo qꝺ ait dn̄s ex deo exiui: aliꝺ i eo aliqd potius q̄3 naturā itellexerint natiuitatꝭ. Poſt multas nāq3 ꝓuerbioꝝ obſcuritates qbus in pabolis locutus eſſet: quē iā antea xp̄m ſciebāt. nūciatu3 a moyſe ⁊ ꝓphetis: ɔfeſſum q̄q3 a nathanael ⁊ dei filiū ⁊ regē iſrael: obiurgato etiā philippo cū ꝺ patre regreret: cur p opu3 virtutē patrē in ſe: ⁊ ſe prēm ineſſe neſciret: cūq3 ſe a prē miſſum frequentibus dictis ante docuiſſ3: tn̄ cū ꝓfitētē eu3 audiſſent ſe a deo exiſſe: hec coꝝ reſpōſio fuit. Cōncruseni3 hic ſibi ſmo eſt. Dicūt ei diſcipuli eius. Nūc palā loq̄ris ⁊ ꝓuerbiū nullū dicis: nūc ḡ ſcimus q: noſti oia: ⁊ nō habes neceſſe vt aliqs te in terroget. In h̄ credim⁹ q: a deo exiſti. Que rogo hec verbi huius admiratio eſt q ſe exiſſe a deo ꝓfeſſus ſit. Tāta ⁊ tam ꝓpria vos o ſancti ⁊ beati viri ob fidei vr̄e meritū claues regni celoꝝ ſortiti: ⁊ ligādi atq3 ſoluēdi in celo ⁊ in terra ius adepti geſta eſſe p dn̄m noſtrū ieſum xp̄m dei filium videratis: ⁊ ad id qꝺ a deo exiſſe ſe dixit: nūc pm̄ū vos veri itelligentiā aſſecutos proteſtamini. Videritis vtiq3 nupciales aquas: ⁊ in eiſdē nuptiale vinū: ⁊ nature in naturā vel demutatōem vel ꝓfectū vel creatōe3. Quiq3 ēt panes ad cibū multitudinis fregeratis: ⁊ ſatiatꝭ oīb9 i plenitudinē duodecim cophinoꝝ fragmēta panū creuerāt: ⁊ nature puitas famē pellēs ꝓfecerat in eiſdem copiā nature. Reuiruiſſe man⁹ aridas cōſpexeratꝭ: ⁊ in voce3 multoꝝ linguas ſolutas: ⁊ i curſum claudorū pedes alacres: ⁊ cecorum oculos cernētes ⁊ mortuoꝝ vitas reuertētes: fetēs lazar⁹ cōſtiterat ad vocē: ⁊ ſepultus vocatꝰ i nullo interuallo vocis ⁊ vite: cito fuerat egreſſus: ⁊ adhuc odorē mortꝭ inſenſu3 variū ſpiritu agēte ipſe iā viuus extiterat. Taceo de ceterꝭ magnarū virtutū ⁊ diuinaꝝ opatiōib⁹. Nūc ergo pm̄ū itelligitis quis ſit hic miſſus e celis poſtq3 audiſtꝭ ꝺ prē exiui. Et h̄ vobis pm̄ū iā ſine prouerbio dictū eſt ⁊ p nature virtutē itelligitꝭ verū eē qꝺ a deo exiuit: cū volūtatū vr̄arū cogitatōes tacitas ituetꝰ: cū ꝺ nō nullis tāq3 ignar⁹ interrogat: cū oium cognitor eſt. Per hec.n. oia que vitate ac natura dei agit: a deo exiſſe credēd⁹ ē. Nō hic ſcī aplī a deo exiſſe idēſt a deo miſſum eſſe itellexerūt. Nā omni ſupiori ſmone ɔfitentē miſſum ſe eē freq̄nt audierāt ſ3 audiētes a deo exiſſe: naturā in eo dei opibus cernētes: nature vitatē p id qꝺ a deo exiuit recognoſcūt cū dicūt. Nūc ḡ ſcim⁹ q: noſti oia ⁊ nō habes neceſſe vt aliqs te interroget. In h̄ credim⁹ qꝺ a deo exiſti. Per id.n.credunt qꝺ a deo exijt p qꝺ ea q̄ dei ſunt pōt atq3 agit plenaq3 fide teſtificātur. Nō eni naturā dei a prē veniſſe ſ3 a deo exiſſe ɔſumat. Deniq3 hoc qꝺ nūc pm̄ū audiunt ɔfirmatꝰ ad fidem. Nā cū dominꝰ vtrūq3 dixiſſet. Ego a deo exiui ⁊ a prē veni in hūc mūdū. Nihil admiratōis in eo habuerūt: qꝺ freq̄nt audierāt Et a prē veni in hūc mūdū. Reſpōſio aūt eorū fidē ⁊ itelligētiā hui⁹ dicti ɔteſtata ē. Ego a deo exiui. Nō ad id tātū reſponſu3 ē cū dicunt. In h̄ credim⁹ q: a deo exiſti. Neq3 addūt ⁊ a prē veniſti in hūc mundū: ⁊ cū alteꝝ i ꝓfeſſiōe alterū in ſilētio ē: ꝓfeſſiōis cauſa3 dicti nouitas exegit. Profitēdi eni ɔtaſtatio n ē itelligētia vitatis elicuit. Sciebāt qde3 eū oia vt deū poſſe: ſ3 nōdu3 rōem natiuitatis accepāt ⁊ q ſciebāt a deo miſſum: exiſſe tamen a deo neſciebāt. Inenarrabilē illā ⁊ pfectā filij natiuitatē p virtutē dicti iſti⁹ itelligētes: nūc pmum ceperūt aduertere. Cur illū ſine ꝓuerbijs ꝓfitentꝰ eſſe locutū. Nō.n.p ɔſuetudinē humani ptus deus ex deo naſcitꝰ: neq3 p elemēta originis nr̄e vt homo ex hoīe ꝓpellitꝰ. Integra illa ⁊ pfecta ⁊ icōtaminata natiuitas eſt: cuius a deo exitio potiuſq3 pt⁹ ē. Eſt.n. vnus ex vno: nō eſt portio nō eſt defectio nō eſt diminutio nō deriuatio nō eſt ꝓtēſio non eſt paſſio: ſ3 viuentꝭ nature ex viuēte natiuitas eſt: ⁊ deus ex deo exiēs: nō creatura i dei noīe electa: nō vt eſſ3 cepit ex nihilo: ſ3 exijt a manēte: ⁊ exijſſe ſignificatōe3 hab3 natiuitatis: nō hab3 icboatōis. Nō eni idē eſt ſubſtātiam cepiſſe: ⁊ deū exiſſe de deo. Et natiuitatꝭ huius ſcientia lic3 nō ſubiecta verbis ſit: cum inenarrabilis ſit: hab3 tn̄ in doctrina filij fidei ſecuritatē: a deo ſe manifeſtātis exiſſe Nō eſt euāgelica ⁊ apoſtolica fides filiu3 dei nomine potiuſq3 natura credidiſſe. Si enim adoptiōis hec nūcupatio eſt: ⁊ nō idcirco fili⁹ eſt: q: exierit a deo: q̄ro vnde beatus. Simō bariona eſt cōfeſſus. Tu eſt xp̄s filius dei viui. Anne cū oībus poteſtas ſit p ſacramētu3

regeñeratõis in filios dei naſci. ſi ſecūdū hac nūcupatõeꝫ filius dei xp̄s eſt. iterrogo quid illud ſit: qđ petro nō caro neqꝫ ſanguis reuelauit ſꝫ pr̄ qui in celis eſt. Generalis ꝓfeſſio qd habꝫ meriti. aut q̄ reuelatõis eſt gloria in publica ↄſciētia. Si ex adoptõe fili⁹ e ſt: vnde h in petro beata ↄfeſſio eſt: h filio deferēti quod eſt cōmune ſanctoꝝ. Vltra humanā āt itelligētiaꝫ ſe fides ap̄lica ꝓtendit. Audierāt vtiqꝫ frequenter: qui recipit vos: me recipit: ꝛ q me recipit: recipit eum qui me miſſit. Miſſuꝫ ergo iam nō ignorabat: ꝛ quē miſſuꝫ iam nō ignorabat: audierat ↄfitētem. O ia mihi tradita ſunt a pr̄e. Et nemo nouit filiū niſi pater neqꝫ patrē quis nouit niſi filius. Quid iſtud eſt qđ nūc in petro pr̄ reuelat: qđ beate ↄfeſſionis gloriā ſumit. Nungd patris ꝛ filij nomē neſciebat. At q freq̄nt audierat: ſꝫ loqtur qđ vox humana nō dū ꝓtulerat. Tu es fili⁹ dei viui. Nā tametſi in corpore manēs dei filiū ſe eſſet ꝓfeſſus: tamē apoſtolica fides nūc primum in eo naturā diuinitatꝭ agnouit. Neqꝫ enim petro tantū ex cōfeſſo honore la⁹ reddita eſt: ſꝫ ex agnitõe myſterij: quia nō xp̄m ſolū ſꝫ xp̄m dei filium eſſe cōfeſſus eſt. Naꝫ vtiqꝫ ad cōfeſſiōeꝫ honoris ſuffecerat dixiſſe: tu es xp̄s: Sed inane fuerat xp̄m ab eo cōfeſſuꝫ fuiſſe: niſi dei filiū ↄfiteretur. In eo enim qđ ait tu es: virtutem ꝛ ꝓprietatem naturalis vitatis explicuit. Et pr̄ dicendo: hic eſt filius meus: petro reuelauit vt diceret: tu es filius dei Quia in eo qđ dicit hic eſt: reuelātis idicium eſt. In eo vero qđ reſpōdet: tu es: cōfitētis agnitio eſt. Sup hāc igitur cōfeſſiōis petram eccleſie edificatio eſt. Sꝫ ſenſus carnis ꝛ ſanguinis cōfeſſiōis huius intelligentiam nō reuelat. Hoc eſt diuine reuelatõis ſacramentū xp̄m dei filium non ſolum nuncupare ſed credere. Aut nunquid nuncupatio potiuſqꝫ natura petro reuelata eſt. Si nuncupatio: iā hāc a domino frequenter audierat: ſe eſſe dei filiū nō nominis: cum frequentata nominis ꝓfeſſio iā fuiſſet. Hec fides: eccleſie eſt fundamētum: per hanc fidem infirme aduerſ⁹ eā ſunt porte inferorū. Hec fides regni celeſtꝭ habꝫ claues. Hec fides que in terris ſoluerit aut ligauerit: ꝛ ligata ſūt ꝛ ſoluta. Hec fides quāt ne reuelationis eſt munus. Chriſtum nō creaturaꝫ nouit ex nihilo mentiri: ſed ſecundum ꝓprietatis naturam dei filium confiteri. O miſere ſtulticie furor impius non intelligens beate ſenectutis fideiqꝫ martyrē: ꝛ martyreꝫ petrum: pro quo pater rogatus eſt: ne fides eius in tentatione deficeret: qui iterata a ſe dilectionis in deum poſtulata profeſſione tentari ſe adhuc tanqꝫ ambiguum ꝛ in certum tertia interrogatione congemuit. Per id quoqꝫ a domino poſt tertiam tentationis purgationis purgationū infirmitatem: paſce oues meas ter meritus audire qui in cunctorum apoſtoloꝝ ſilentio dei filium reuelatione patris itelligens vltra humane infirmitatis modum ſupereminentem beate fidei ſue ↄfeſſione locum ꝓmeruit. In quaꝫ nunc interpretāde vocis ſue deducimur neceſſitatem. Ille confeſſus eſt xp̄m filiuꝫ dei. At mihi tu hodie noui apoſtolatus mendax ſacerdotium ingeris xp̄m ex nihilo creaturam. Quam vim afferꝭ dictis glorioſis. filiuꝫ dei cōfeſſus: ob hoc beatus eſt. Hec reuelatio patrꝭ eſt: hoc eccleſie fundamētuꝫ eſt: hec ſecuritas eternitatꝭ ē hic regni celoꝝ habꝫ clauē: hic terrena eius iudicia celeſtia ſunt. Sacramentū occultū a ſeculiſ p reuelationem didicit: fidem locut⁹ eſt: naturam enūciauit: dei filiuꝫ cōfeſſus eſt. Hoc qui creaturā dei pot⁹ cōfitēs negat: p̄us eſt vt neget petri apoſtolatū fideꝫ beatitudinē ſacerdotiū martyriū: ꝛ poſt h ſe alienū a xp̄o eē itelligat: qꝛ petrus cū filiū cōfeſſ⁹ hec meruit. Anne o miſer qſqs hodie es: o brute beatioreꝫ petrum futurū fuiſſe exiſtimas ſi dixiſſet. Tu es xp̄s perfecta dei creatura ꝛ ſupeminēſ facturis oib⁹ factura: ꝛ qui ex nihilo cepiſti eē ꝛ per bonitateꝫ dei q bonus ſolus eſt: nomen filij adoptõe meruiſti ꝛ qꝛ nō ex deo es nat⁹. Et quero a te quid auditurus fuerit hec dicens qui audita paſſione reſpondēs propici⁹ tibi dominus: non erit iſtud: audierit ſibi dici Vade retro poſt me ſathanas: ſcādaluꝫ mihi es. Nec petro tū humana ignorātia proficit ad crimē. Nō eni ei pater adhuc omne paſſionis myſteriū reuelauerat. Sed fides parua ſententiam damnationis excepit. Cur igitur non hanc confeſſionis fidem pater petro reuelauit creaturam ſcilicet ꝛ adoptionem. Inuidit credo hic petro deus: vt in tempora poſteriora diſſimulans: hec nunc nobis vobis predicatorib⁹ reſeruaret. Sit ſane fides alia ſi alie claues regni celoꝝ ſūt. ſit fides alia ſi eccleſia alia ē futura aduerſuꝫ q̄ꝫ porte iferi non

p̄ualebūt. Sit fides alia: ſi erit ali⁹ apl'at⁹ ligata ⁊ ſoluta p ſe i tra: ligās i celo atq₃ ſoluēs. ſit fides alia: ſi xp̄s fili⁹ dei ali⁹ p̄t q̄₃ q ē p̄dicabit. Sin v̄o h ſola fides ɔfeſſa xp̄₃ dei filiu₃ oiu₃ btitudinū gl'a₃ meruit i petro: neceſſe ē vt ea q̄ creaturā poti⁹ ex nihilo ɔfitebit: claues regni celoꝝ n̄ adepta ⁊ ex̄ fidē ac v̄tute₃ apl'icā ɔſtituta: nec eccl'a ſit illa nec xp̄s. ꝓfeꝛam⁹ itaq₃ oēs apl'ice fidei ꝓfeſſiōes i qb⁹ dei filiū ɔfitētes n̄ adoptiōis i eo nom̄ ſ₃ natur̄ ꝓ p̄petatē ɔfiteꝛ̄: neq₃ creatiōis i eo ignobilitatē ſ₃ natiuitatꝭ gl'a₃ ꝓteſtāt̄. Loq̄t̄ iohānes ſic vſq₃ ad aduētū dn̄i manēs: ⁊ ſub ſacro diuine volūtatꝭ relictꝭ ōputat⁹: dū n̄ neq₃ moꝛi dr̄: ⁊ manere. Loq̄t̄ ḡ ſua vt ſolet voce. Deū nēo vidit vnq̄₃ niſi vnigēit⁹ fili⁹ q ē i ſinu p̄ris. nature fides n̄ ſatꝭ explicata videbat̄ ex noie filij: niſi ꝓp̄etatꝭ extrinſec⁹ v̄t⁹ p exceptiōis ſignificātiā adderet̄. P̄ꝛet̄. n. filiū: ⁊ vnigēitū nihil cognomināſ ſuſpitōe₃ penit⁹ adoptōnis excuit: cū v̄itatē nois: vnigeniti nā preſtaret. nōdū q̄ro qd ſit: q eſt in ſinu p̄ris: h₃ i t̄rogatio iſta ſuū oꝛdinē. Quero qd ſignificatio iſta vnigeniti ſibi poſtulet: ⁊ videam⁹ an h̄ ſit qd̄ tu eſſe pꝛofiteris: ideſt creaturam dei ꝑfectā: vt ꝑfecta ptīncat ad vnigenitū: creatura v̄o referat̄ ad filiū. S₃ deū vnigēitū filiū iohānes dixit nō creaturā ꝑfectā. nō. n. ignorauit hec blaſphemie noia dicēs: q eſt in ſinu p̄ris. Et a dn̄o ſuo audiēs. Sic. n. dilexit mūdū deus: vt filiū ſuū vnigenitū daret: vt ois q credat in eū nō ꝑeat: ſ₃ habeat vitā eterna₃. Deus mūdū diligēs: h̄ dilectiōis ſue i eū teſtimoniū ꝓtulit: vt vnigenitū filiū ſuū daret. S₃ dilectiōis hinc fides eſt creaturā creaturis p̄ſtitiſſe: ⁊ ꝓ mūdo id qd̄ mūdi ē dediſſe: ⁊ ad ea q̄ ex nihilo ſunt ſubſtituta redimēda: eū q ex nihilo ſubſtitit p̄buiſſe: nō facit magni meriti fidē vilis ⁊ ſpernēda iactura. P̄ꝛecioſa aūt ſunt q̄ cōmēdāt charitatē: ⁊ igētia igentib⁹ eſtimāt̄. De⁹ diligēs mūdū filiū nō adoptiuū ſ₃ ſuū ſ₃ vnigenitū dedit. Hinc pietas ē: n̄ natiuitas ē: v̄itas ē: nō creatio ē: n̄ adoptō eſt: n̄ falſitas eſt. Hinc dilectiōis ⁊ charitatꝭ fides ē: mūdi ſaluti ⁊ filiū ⁊ ſuū ⁊ vnigenitu₃ p̄ſtitiſſe p̄termitto oēs de filio nūcupatiōes. nō ē dānoſa diſſimulatio: vbi deo copia ē electio. Res ꝑfect⁹ ſemꝑ cā eſt: ⁊ oē op⁹ māifeſtā h₃ ſuſcepti negocij necītatē. ſcribēs vtiq₃ euāgeliſta: ſcribēdi affert̄ ōbuit rōe₃ ⁊ videam⁹ q̄₃ oſtēderit dicēs. Hec aūt ſcripta ſūt: vt credatis qm̄ ieſus ē xp̄s filius dei. Scribēdi igit̄ euāgelij nō aliā p̄tulit cauſam: q̄₃ vt oēs crederēt ieſu₃ eē xp̄m filiū dei. Si ſufficit ad ſalutē xp̄₃ credere: cur adiecit filiū dei. Si vero xp̄₃ credere ea demū fides ē: n̄ xp̄₃ tm̄mō ſ₃ xp̄m filiū dei credidiſſe. nō ē nom̄ filij xp̄o vnigenito deo ex adoptōis ɔſuetudine: qd̄ ꝑ priū ē ad ſalutē. Si ḡ ſalus in ɔfeſſione nois ē: q̄ro cur in noie veritas eſt: qd̄ ſi in noie veritas eſt: qua aucte creatio eſſe dr̄ cū nō creatiōis ɔfeſſio ſalutē ſit p̄ſtitura: ſ₃ filij. Hec ḡ igit̄ ſalus vera ē: hoc ꝑfectū fidei meritū ieſu₃ xp̄m filiū dei credidiſſe. nō. n. ē in nobis dilectio ad deū p̄re₃ niſi p filij fidem. Et audiam⁹ eū p ep̄l'am loquentē. Omnis qui diligit p̄re₃: diligit eū q ex eo natus ē. Quid ē ḡ ex eo naſci. nunqd idip̄m ē qd̄ p eū creari. Aut cur euangeliſta mētit̄: vt ex eo natū dicat: que₃ p eū creatū potius heretic⁹ doceat. Et audiamus oēs qd ſit hic doctoꝛ. Dictū nāq₃ ē: hic eſt antixp̄s: q negat patrē ⁊ filiū. Quid agis tu aſſertoꝛ creature: ⁊ de nō extātibus xp̄i nouus ɔditoꝛ. Si ꝓfeſſionē tenes: ꝓfitētis nomē recognoſce. An cū creatoꝛē ⁊ creaturam ⁊ filiū p̄dicabis: p aſſumulatas nominū voceſ excludere te poſſe credis ne eē antixp̄s intelligaris. Si in fide tua p naturā pat̄ eſt: ⁊ p naturā filius ē: maledictus ego ſu₃: oppꝛobꝛiū in te alieni referēs nois. Sin vero ſimulata oia ſunt: ⁊ potius nūcupata q̄₃ ꝓp̄a: fidei tue ab apl'o diſce cognomē ⁊ audi q̄ ſit crediti filij fides: ſequit̄. n. Qui negat filiū: nec h₃ patrē: q ɔfiteꝛ̄ filiu₃: ⁊ filiū h₃ ⁊ p̄re₃. negaris filiū: caret patre. Cōfitens filiū atq₃ habēs h₃ ⁊ patre₃. Quero hic quid adoptiua noia locī habeāt. nunqd nō nature res iſta omnis eſt ⁊ q̄₃ nature res ſit: accipe. Ait eni idē. Quia ſcimus qd̄ filius dei venit: ⁊ cōcarnatus ē ꝓpter nos ⁊ paſſus eſt ⁊ reſurrexit a moꝛtuis: aſſumpſit nos ⁊ dedit nobis intellectum optimū vt itelligamus veꝝ ⁊ ſimus in vero filio ieſu xp̄o: hic ē verus deus ⁊ vita eterna ⁊ reſurrectio nr̄a. O ifelix itelligētia ⁊ ſpū dei carēs ⁊ in antixp̄i ſpūm ac nomē ꝓficiēs: ⁊ neſciens ad ſacramentū ſalutis noſtre dei filiu₃ veniſſe. Ac p hoc idigna optime hui⁹ itelligētie ſenſu: creature poti⁹ adoptiuū nomē q̄₃ veru₃ filiū dei ieſu₃ xp̄m eſſe ɔfeſſa. Quibꝰ ſinā hoc arcanoꝝ myſterioꝝ ſecretis edocta eſ.

vel qs hodie nouus huiꝰ ſcie tue auctoꝛ ē: anne ſecreto tibi h̄ p familiaritatē amoris recū/bēti in pectus ſuū dn̄s oſtēdit. Aut ſolus ad crucē ſequēs: iter cetera ſuſcipiēde tibi i ma/trē marie p̄cepta: hec q̄qꝫ i illa ſpālis i te amoris ꝯteſtatiōe didiciſti. Vel ad ſepulchꝝ p̄oꝛ q̄qꝫ petro currēs adeptꝰ es. Vl'itra ꝯfeſſus āgeloꝝ ꝛ ſignatoꝝ libroꝝ iſolubiles nexus: ꝛ ſignoꝝ celeſtiū multiformes ptātes ꝛ nouarū atqꝫ incōprehenſibiliū cātionū hymnos ſēpiternos tā pia tibi hec p agnū ducē reuelata doctrina ē: ne paṫ paṫ ſit: ne filiꝰ filius ſit: ne natura natura ſit: ne veritas ꝟitas ſit. Hec eniꝫ apud te oia demutanṫ in falſa. Apl's cō/ceſſa ſibi optima intelligētia veꝝ dei filiū dictu affirmas creationē: tu p̄dicas adoptionē: tu negas natiuitatē: ꝛ cū hic verus dei filius nobis ſit: ꝛ vita eterna ꝛ reſurrectiōe: nec vita eterna eſt ei nec reſurrectio: cui ille nec ve/rus ē. Et hec qdē iohānes diſcipulus a dn̄o dilectus. Sꝫ nihil ab his diſſimile executoꝛ apl'us ꝛ vas electiōis p̄dicauit. Quis.n.ſermo eiꝰ nō ſub filij ꝯfeſſiōe eſt. Que epl'a nō de ſacro ꝟitatis ipſius cepta ē. in quo noīe n̄ ꝓꝑetatis ſignificatio ē. Cū.n.dicit. Recōciliati ſumꝰ deo p moꝛtē filij ſui. Et rurſus. d̄s filiū ſuū miſit in ſil'itudinē carnis peccati. Et rurſuꝫ. Fidelis deus p quē vocati eſtis in cōmunionē filij eiꝰ. Quid hic hereticoꝝ furto loci relictū ē. Filius ſuꝰ ē: filiꝰ eius ſit: n̄ adoptio eiꝰ ē: nō creatura eiꝰ. Nō nomē naturā loquiṫ: veritatē ꝓꝑetas enūciat: fideꝫ ꝯfeſſio teſtaṫ. Nō intelligo qd addi poſſit ad nām filij: q̄z qđ filius eiꝰ ē q eē pr̄ crediṫ. Nō icerta ꝛ ifirma ille q electiōis ē vas: locutꝰ eſt. Nec magiſter gētiū: ꝛ apl'us xp̄i: ābigue doctrīe ſue errorē reliqt. Sciū q ſint adoptiōis filij: ꝛ q h̄ eſſe ac nūcupari p fidē meriti ſunt: ait nāqꝫ. Quotquot.n. ſpū dei agunṫ: ij filij ſūt dei nō.n.accepiſtis ſpūm ſuitutis iterū in timore: ſꝫ accepiſtis ſpūꝫ adoptiōis i q̄ clamamus abba pr̄. Fidei nr̄e p ſacrm̄ regeneratiōis h̄ nomē ē: ꝛ ꝓfeſſio nr̄a nobis p̄ſtat adoptiōeꝫ filios.n.dei: opa ſm̄ ſpm̄ dei geſta cōnuncupāt: ꝛ clamaṫ a nobis potiꝰ abba pr̄ q̄z ex na/ture manet ꝓꝑetate: qꝛ ex nature ꝓꝑietateꝫ eſt vocis officiū: ꝛ dici atqꝫ eſſe nō idē ē. At ꝟo q̄ de filio dei apl'i fides ſit intelligamus. Nā cū omni quē habuit ad eccleſie doctrinā ſmone: nunq̄ꝫ patrē ſine filij ꝯfeſſione loq̄retur: tñ vt veritatē noīs huius quāta poſſꝫ humani ſermonis ſignificatiōe monſtraret ait. Quid ad hec. Si deꝰ ꝓ nobis qs ꝯtra nos q ꝓꝑꝛio filio nō pepercit: ſꝫ tradidit cū ꝓ no/bis. Nunqd nā etiā nūc adoptiōis in eo erit nūcupatio: in quo ꝓꝑꝛietatis eſt nomē. Apoſtolus eniꝫ volēs charitatē erga nos dei oſtēdere: vt magnificentia dei dilectiōis ex cōparatiōis genere noſceret: nō pepercisse deū ꝓ ꝓꝛio filio ſuo docuit. Neqꝫ vtiqꝫ ꝓ adoptādis adoptiuo: neqꝫ ꝓ creatis creature: ſꝫ ꝓ alie/nis ſuo: ꝓ cōnūcupandis ꝓꝑꝛio. Quere ꝟtutē dicti: vt magnitudinē charitatꝭ itelligas Quid ſit ꝓꝑꝛiū expēde: ne ignores veritatē Nūc.n. apl'us ad romanos ꝓꝑꝛium ait filiū cum in multis vel ſuum vl' eius ſepe dixiſſꝫ. Et quāuis multi codices p tranſlatorē ſimplicē intelligentiā: in hoc loco proprio filio ſuuꝫ filiū cōſcriptum habeant: tñ grecitas qua lingua apoſtolus eſt locutus: ꝓꝑꝛiū nūc magis quā ſuū nūcupat. Et licet cōmunis itelligentie ſenſu nō ſatis inter ꝓꝑꝛium ꝛ ſuum differat: verū apoſtolus cū in ceteris dictis ſuum cōmemoraſſet filiū: qđ ē grece

tñ in hoc loco ſm̄ qđ ait

Qui ꝓꝑꝛio filio ſuo nō pepercit: nature veritatē ſignificāter expſſit: vt qui ſupius filios plures p ſpm̄ adoptiōis demōſtraſſet: nūc vnigenitū deū filiū ꝓꝑꝛietatis oſtēderet. Nō eſt huma/nus hic error: neqꝫ in negādo de filio viciuꝫ ē ignorātie: vbi ignorari nō lꝫ quod negaṫ. Creatura ex nihilo ſubſiſtēs: dei filius diciṫ hoc ſi nec pater locutus ē: nec filiꝰ teſtatus ē: nec apl'us p̄dicauit: tñ audere eloqui: hoc eſt xp̄m nō ignorare tm̄ modo ſed odiſſe. Cum eniꝫ paṫ de filio ſuo dicat: hic ē filiꝰ meꝰ: ꝛ filius de ſe dicat: q te cū loquiṫ: ipe ē: ꝛ petrꝰ cōfiteaṫ: tu es filius dei: ꝛ iohānes teſteṫ: hic ve/rus ē: ſꝫ ꝛ paulus nō deſiſtat p̄dicare de ꝓꝑo nō itelligo aliud q̄z negādi eſſe odiū: vbi ipe/ritie error nō excuſaṫ in crimine. Loqtur hec interiꝫ: loquiṫ plane: p aduentus ſui ꝓphetaſ ac precuꝛſos ipe ille q poſtea erit in antixp̄o locuturus: ſalutarē fidei ꝯfeſſiōeꝫ his tentamētis nouis ingetās: vt p̄mū ꝯſcientie nr̄e qua ita credimꝰ: intelligentiā filij naturalis euel/lat: deinde ipꝫ illud qđ adoptiuū erit: reliquū nomē excludat. Nā cū qbus creatura ē xp̄s: neceſſe ē vt cū ijs antixp̄s ipſe ſit xp̄s: qꝛ ꝛ fi/

hij ꝓprietatē creatura nō hȝ: ⁊ dei ſe ille filiuȝ
mentiat: ⁊ ꝑ hoc a qbus hic dei fili⁹ iā negat
ab ijs tūc xp̄s ille credat. Quas oro ſpes ina
nis furor expectis. ⁊ qua ſalutis tuc fiducia cre
aturā eſſe xp̄um potiuſq̄ filiū blaſphemo ore
cōtendis. O portuerat te ex euangelijs noſſe
ac tenere fidei huius ſacramentū. Nā cū do
minus poſſet oīa: tñ in vno quoqȝ eorū q ora
bāt operationis ſue effectū: meritū voluit eſſe
cōfeſſionis. Neqȝ enīȝ ei vtute: q2 dn̄s vtus
eſt. cōfeſſio orantis addebat: ſȝ fidei erat pre
miū: hoc mereri. Nāqȝ cū martham rogāteȝ
pro lazaro iterrogaret: an eos q in ſe credidiſ
ſent: mori nō crederet in eternū: at illa ꝯſcien
tie ſue fidē elocuta eſt dicens. Vtiqȝ dn̄e ego
credidi q2 tu es xp̄s filius dei viui q in hunc
mundū veniſti. Cōfeſſio hec eternitas ē: ⁊ fi
des iſta nō morit. Martha deprecās fratris
ſui vitā interrogata an ita crederet: credit ita
Quā rogo vel a quo vitā expectat hoc dene.
gās: cū ſola ſit vita ſic credere. Magnuȝ eſt
enim huius fidei ſacramētū: ⁊ pfecta ꝯfeſſio/
nis iſtius beatitudo eſt: ceco a natiuitate dn̄s
viſuȝ indulſerat: ⁊ nature dānū nature dn̄s
exemerat: ⁊ q2 cecus hic ad gloriā dei natus
fuerat: vt in xp̄i opere dei opus poſſet itelligi
nō expectata ab eo fuit fides ꝯfeſſionis. Sȝ
q in receptis oculis auctorē ſibi tāti muneris
neſciebat: meruit hoc poſtea vt fidē diſceret.
Nō enīȝ cecitatis depulſio vite eternitatē af/
ferebat. Ob qđ dn̄s iā ſanum ⁊ de ſinagoga
eiectū interrogat dicēs. Tu credis in filium
dei. Ne dānū ſibi putaret eſſe ſe carere ſyna
goga: cui īmortalitatem fides hec ꝯfeſſa red/
dideret. Et cū ille icertus etiā nūc rn̄diſſȝ: qs
eſt dn̄e vt credā in eū. ignorationē eius queȝ
poſt oculorū recuperationeȝ tante fidei intelli
gētia munerabat: nolēs manē: ita sit. Et vi
diſti eū: ⁊ q loquit tecū: ipe ē. nūqd ab h ſicut
a ceteris dn̄o q orabāt ſanitates: ꝯfeſſionē fi/
dei ad ſalutē merēdā popoſcit. nō vtiqȝ. nam
hec iā ad cecū vidētē locutus eſt: ſȝ ob id tm̄:
vt rn̄deret ille: credo dn̄e. Q2 rn̄ſionis fides
nō cecitatis ſanitatē eēt allatura ſȝ vite. Et v
tutē dicit huius diligēter retractem⁹. Inter/
rogat dn̄s. Tu credis i filiū dei. Si vtiqȝ ſo/
la xp̄i qualiſcūqȝ cōfeſſio: fidei eēt ꝯſūmatio:
dictū fuiſſe: tu credis in xp̄m. Sed q2 hereti/
cis pene oīb⁹ hoc nomē in ore eſſet futurū: vt
xp̄m ꝯfiterent: ⁊ filium tñ negarent: id quod
xp̄o ꝓprium eſt: ad fidē poſcit. i. vt credat in
dei filium. Crediſſe autem in dei filiū quid
ꝓficit ſi credatur in creaturā cuȝ a nobis fides
i xp̄o nō creature dei filij dei poſtuletur. An/
ne huius nois ꝓprietatem demones neſcie/
runt. Dignū enim eſt hereticos nō iā apoſto
licis doctrinis ſed demonū clamore couinci.
Clamāt enim ⁊ ſepe clamāt. Quid mihi ⁊ ti
bi eſt ieſu fili dei altiſſimi. Inuitis veritas eli
cuit ꝯfeſſiōem: ⁊ nature poteſtatē teſtat dolor
obediēdi. Virtute vincunt: cuȝ poſſeſſa diu
corpora deſerunt: honorē reddunt duȝ natu/
ram confitent. Dei ſe inter hec filium xp̄s ⁊
opere teſtatur ⁊ noie. Vnde tibi iter iſtas cō
fitētiū demonum voces o heretice pſumis no
men creature ⁊ idulgentiā adoptiōis. Quid
ſit xp̄s ab ijs ſaltē qui neſciūt diſce: vt impie/
tatem tuā ipſa illa ignorātiū neceſſaria ꝓfeſſio
arguat. Nāqȝ cum iudei xp̄m corporeū neſci
rent: ſcirent tamē euȝ qui xp̄s eſſet: eſſe filiuȝ
dei: cū falſis aduerſus eū teſtibus ſine vlla ve
ritatis aſſertōe vterētur: ſacerdos cum ita in
terrogat. Tu es xp̄s filius dei benedicti. Sa
cramētum neſciētes: naturam tñ nō ignorāt
Neqȝ interrogāt an xp̄s filius dei ſit: ſed an
hic ſit xp̄s filius dei. Error in homine eſt: nō
in dei filio. Nā nō qđ xp̄s dei filus ſit ābigi/
tur: atqȝ ita duȝ iterrogat an hic ſit: tñ qđ xp̄s
ſit dei filius nō negat. Et qua tandē rogo tu
iſtud fide denegas: qđ ne ipſi qdeȝ negant q
neſciunt. Cum enī perfecta ſciētia ſit xp̄ȝ dei
filium ante ſecula manentem etiā ex virgine
natū noſce: ipm quoqȝ đ maria natum neſci/
unt: dei tñ filium eſſe non neſciūt. Et vide in
qđ te: negādo filium dei: iudaice ipietatis cō/
ſortiū miſcuiſti. Quam enī illi damnatōis i
eum cauſam detulerint teſtant dicentes. Et/
ſecundū legē debȝ mori: qm̄ filium dei ſe fecit
Anne nō hoc ēt impie tue vocis obbrobriuȝ
eſt: cur ſe filium dei dicat quē tu aſſeras crea/
turā. Ille dei ꝯfitēdo ſe filiuȝ: re⁹ mortis ab
ijs iudicat: tu cū dei filium negādo: quero qd
iudices. Profeſſio. n. eius ita iudeis vt tibi
diſpliceȝ. Interroga an diuerſe ab eis ſentētie
maneas: a quibus nō diuerſus ſis voluntate
Eadē enī filiū dei cum eſſe ipietate tu negas.
Illi tamen eo crimine minore quod neſciūt
Neſciunt enim de maria xp̄m dei filiuȝ eē ſi
ābigūt. Tu quia xp̄m nō potes neſcire đ ma/
ria xp̄m: tamē dei filium eſſe nō pdicas. Illis

in eo qđ neſciūt: pōt adhuc i tuto ſal⁹ eē ſi cre
dāt. Tibi iā oia clauſa ſūt ad ſalutē: q negas
qđ ignorare iā nō potes. Nō. n. ignoras eē
filiū dei: vſqȝ adeo vt adoptiōis nomē idulge
as: vt creaturā cōnūcupādā filiū mentiaris.
Naturā aūt quātū in te ē auferēs: auferres q̄qȝ
ſi tibi liceret ⁊ nomē. Sȝ q2 id nō lȝ: nām no
minis nō reliqs: ne qđ fili⁹ dr̄ ver⁹ dei fili⁹
ſit. Habueras in ꝯfeſſiōe eoꝝ vt crederes: q
bus deſeuiēte vēto ⁊ turbato mari: i vbi iuſ
ſū erat reſtituta trāqlitas: vt ⁊ tu veꝝ dei filiū
ꝯfitereris: ⁊ eoꝝ voce vtereris. Vere filius
dei ē. Sȝ te ſeuiēs ſp̄us in naufragiū vite ra
pit: ⁊ mētis tue motibus tanq̄ȝ fluctuoſo ma
ris incūbens, ꝓcella dn̄atur. Si tibi hec naui
gātiū ex eo incerta fides videbit̄: q2 exiſtima
bit̄ eſſe aploꝝ: mihi tū etſi min⁹ p̄ſtat admira
tionis: plus tū affert auctis. Verūtū etiā gē
tiuȝ in eo fidē ſume: audi. n. int̄ ſeuas crucis
cuſtodias romane cohortis edomitū ad fideȝ
militē. Loquit̄ nāqȝ ꝯſpectis tāte vtutis opi
bus centurio. Vere dei filius erat iſte. Hoc
p⁹ emiſſuȝ ſp̄m: diſciſſum tēpli velū: ⁊ mota
terra: ⁊ ſciſſa ſaxa: ⁊ ſepulchra patētia ⁊ mor
tui reſurgētes teſtant̄: ⁊ hō gentilis ꝑfidie cō
fitetur: vtutis naturā agnoſcit ingentis: na
ture veritatē ꝓfitet̄ in noie. Tanta ratio ve
ritatis ⁊ tanta vis fidei eſt: vt vincat volunta
tem veri neceſſitas: ⁊ xp̄m dn̄ȝ glorie eterne
ve dei filiū eē: nec q crucifixerat denegaret.

Explicit liber ſextus. Incipit ſeptimus.

[S]Eptimus hic nobis aduerſū no
ue hereſeos veſanā temeritatē li
ber ſcribit̄: ceteris qdē an̄riorib⁹
numero poſterior: ſȝ ad ꝑfecte fi
dei ſacramētū intelligēdū aut pri
mus aut maximus. In q̄ nō igoramus quā
difficile atqȝ arduū iter doctrine euāgelice ſcā
damus. A quo q̄ȝuis conſcientie ifirmitatis
nr̄e trepidatione reuocemur: tū fidei eſtu in
citati: ⁊ hereticoꝝ furore commoti ⁊ periculo
ignorātiū ꝑturbati q loqui nō audemus: ſile
re nō poſſumus. Vtriuſqȝ diſcriminis me
tui ſubditi: ne deſtitute veritatis rea in nobis
ſit aut taciturnitas aut p̄dicatio. Incredibili
bus etenīȝ ſe corrupti igenij artibus heretica
ſubtilitas circūegit. Primū vt fingeret reli
gionē: deinde vt oium ſimpliciū aurū ſecuri
tateȝ vbis falleret. Tū p̄terea vt ſe prudētie
ſeculi coaptaret. Poſtremo vt veritatis itel
ligentiā p ſpeciē edite rōnis auerteret. Nam
ꝓteſtata deū vnū mentita pietatē ē. Profeſ
ſa rurſus dei filium audiētes fefellit in noie.
Dicēs etiā nō fuiſſe anteq̄ȝ naſceret̄: mūdi
ſapiētie ſatiſfecit. Indemutabilē quoqȝ ⁊ in
corporeū deū ꝯfitens: natiuitatē dei ex deo:
p demōſtrationē ſubdole rationis excluſit: no
ſtris aduerſuȝ nos vſa doctrinis ⁊ eccleſie fi
de ꝯ eccl'e fidē pugnās: grauiſſimo aduerſus
nos vl' rn̄ſionis vl' ſilētij piculo cōparato: dū
p ea q̄ nō negant̄: ea p̄dicat q̄ negant̄. Et qui
dē ceteris ſupiorib⁹ libris admonitos a no
bis legētes meminim⁹: vt toti⁹ blaſphemie
edictiōeȝ ptractātes: aīaduerterēt nihil aliud
laborari q̄ȝ vt dn̄s nr̄ ieſus xp̄s neqȝ dei fili⁹
neqȝ de⁹ eē credat̄: dū ei ꝯceſſis tm̄ ex qdam
adoptiōe noibus: ⁊ dei natura negat̄ ⁊ filij.
Cū ⁊ idemutabilis atqȝ incorporeus deus ſi
cuti ⁊ ē: idcirco affirmet̄: ne fili⁹ nat⁹ ex deo
ſit. Et deus pat̄ ob id tm̄ in ꝯfeſſiōe de⁹ vn⁹
ſit: ne in fide nr̄a deus xp̄s ſit: q2 nec natiui
tatis intelligētiā natura incorporalis admit
tat: ⁊ dei ex deo fidē vnus tm̄ nobis deus in
ꝯfeſſione diſſoluat. Sȝ ſupioribus iā libellis
fallacē coꝝ hāc atqȝ inutilē p̄dicatiōeȝ ex lege
ac ꝓphetis docētes: eā rn̄ſiōis formā tenui
mus: q̄ in deo ex deo p̄dicato: ⁊ vno ac vero
deo ꝓfeſſo: neqȝ in vnius veri dei vniōe de
ficeret: neqȝ ad fide dei alteri⁹ excederet: duȝ
neqȝ ſolitari⁹ nobis de⁹ i ꝯfeſſiōe: neqȝ duo
ſunt. Et iter hec vnū neqȝ negādo neqȝ ꝯfitē
do: fidei ꝯſeruata ꝑfectio eſt: dū ⁊ qđ vnū ſūt
refert ad vtrūqȝ: ⁊ vterqȝ nō vnus eſt. Hoc
igit̄ ꝑfecte fidei indiſſolubile ſacramētū: euā
gelicis atqȝ aplicis doctrinis abſoluturi: nō
aliud p̄mū q̄ȝ dei filiū vere natiuitatis ſubſi
ſtētē natura: cognitioni audiētiū debuimus
itimare. Neqȝ aliūde neqȝ ex nihilo ſȝ ex deo
filiū eē manifeſtare. Qđ q2 ſ'm ea q̄ anterio
ri libro edita ſunt: ābigi nō pōt: quin ceſſante
adoptiōis noie: ver⁹ fili⁹ ex natiuitatē vitate
ſit: eā nūc quoqȝ ex euāgelijs ꝓferimus: vt q
fili⁹ ver⁹ ē: verus quoqȝ de⁹ eē noſcat̄. Q2
neqȝ ver⁹ fili⁹ erit: niſi ver⁹ ⁊ de⁹ ē: neqȝ ve
rus deus: niſi ver⁹ ⁊ fili⁹ eſt. Nihil hūane na
ture qui⁹ ē piculi ꝯſcietia. Nā ea q̄ aut igno
rata aut repētina ſunt: hn̄t qdē mirabilē ſecu
ritatē: ſȝ nō hn̄t metū futuri: q2 nō ignaro ac

cidētiū: anxietas ipſa pena patiēdi ē. Nō ego
nūc nauē e portu ſoluo naufragij ignar⁹ neqȝ
iter ideo īfeſtos neſci⁹ latronibus ſalt⁹: nec li
byē arenas icert⁹ ſcorpiões vbiqȝ ⁊ aſpides
⁊ baſilicos adeſſe traſcurro. nihil ſolicitudini
mee: nihil ꝯſcie vacat: ſub ſpecula. n. oiūȝ hē
ticoꝝ ad occaſiões ſingulorꝝ vboꝝ ad oſ meū
pēdētiū loquor: ⁊ ois ſmōis mei iter aut an
guſtijs ꝑruptū ē: aut foueis inciſuȝ ē: aut la/
queis ꝑteſuȝ ē. Jā qḋ arduū aut difficile ſit:
min⁹ ꝯqueror: nō meis. n. ſȝ apl'icis ſcando
gdib⁹. Mihi vo aut āguſtijs decidere: aut i
defoſſa icidē: aut plagis illaqari: ſemꝑ i picu
lo ſemꝑ ī metu ē. Predicaturo. n. ſȝ legē ⁊
ꝓphetas ⁊ apl'os vnū deū: adeſt mihi ſabelli
us totū me ſub vbi hui⁹ ꝓfeſſiōe tanqȝ deſi/
deratū cibū morſu ſeuiſſimo trāſuorās. negā
tē me rurſū ꝯ ſabelliū vnū deū: ⁊ ꝯfitētē veꝝ
deū dei filiū expectat me noua hēſis: vt a me
duos deos arguat ꝑdicari. natū qqȝ dei filiū
ex maria dicturo hebiō qḋ eſt photin⁹ aſſiſtit
auctē mēdacij ſui ex ꝓfeſſiōe vitatꝭ ſūptur⁹.
De ceteris taceo q ab oīb⁹ ex eccl'aȝ nō igno
rant. Hoc vo dānatū ⁊ abiectū lȝ frequent:
ſȝ iternū hodie adhuc malū ē. Impie multos
ad vni⁹ dei ꝓfeſſionē galatia nutriuit. Ma/
le i totū pene orbē qs negat deos ſuos: alerā
dria ꝓtulit. Peſtifere natū ieſuȝ xpȝ ex ma/
ria: panonia defendit. Eccl'a int hec piclitat
vitatē nō tenē ꝑ vera: dū ea ei ad irreligioſi/
tatē igerūt qb⁹ religio ꝯfirmat ⁊ perit. nō. n.
vnū deū pie poſſum⁹ ꝑdicare: ſi ſolū: qꝛ non
erit dei fili⁹ iſolitarij fide. At vo dei filiū ſiē
ē: deū ꝑdicātes piclitamur fidē dei vni⁹ nō te
nere: ⁊ eiuſdē piculli res ē vnū deū negare:
cui⁹ ē ⁊ ſolitariū ꝯfiteri. Et hec qdē mūdi ſtul
ta ñ ſentiūt: dū hiſ neqȝ i nō ſolo ſigficari vn⁹
vr neqȝ i vno nō ſol⁹ itelligi. Sȝ eā vt ſpōſe ec
cl'a doctrine ſue lucē etiā iprudētie ſeculi iue/
hit: vt lȝ fidei ſacrm nō ſuſcipiat: nō aduerſ⁹
hēticos vitatē ſacri a nobis itelligat ꝑdicari.
Magna. n. vis ē veritatis q̄ cū ꝑ ſe intelligi
poſſit: ꝑ ea tū ipſa q̄ ei aduerſant elucet: vt in
nā imobilis manēs: firmitatē nature ſue qtti
die dū attētat acqrat. Hoc. n. eccl'e ꝓpⁱuȝ ē:
vt tū vicat cū ledit: tū intelligat: cū arguit: tū
obtineat: cū deſerit. Oēs qdē illa ſecū atqȝ i/
tra ſe vellet manere: nec ex tranquilliſſimis fini
b⁹ ſuis aliquos abijcere aut pdere: dū idigni
ſūt tāte matris habitaculo. Sȝ diſcedētibus
ex ea hēticis vel abiectis quantū amittit occa
ſiōis largiēde ex ſe ſalutis: tm̄ aſſequit ad fi/
dē expectāde ex ſe beatitudinis. Cognoſci. n.
hoc ex ipſis hereticoꝝ ſtudijs ꝓmptiſſimū ē.
nāqȝ cū a dño eccl'a iſtituta ⁊ ab apl'is ꝯfirma
ta vna oiūȝ ſit: ex q̄ ſe diuerſaꝝ ipietatū furēſ
error abſciderit: nec negari poſſit ex vicio ma
le itelligētie fidei extitiſſe diſſidiū: dū qḋ legit
ſenſui potius coaptat q̄ȝ lectioni ſenſus obtē
perat. Tn̄ dū ſibi ptes ſingule aduerſant: nō
ſolū ſuis ſȝ etiā aduerſantiū ē intelligēda do/
ctrinis: ⁊ dū aduerſus vnā eā oēs ſunt: ipſiſ
ſimū tm̄ errorē oiūȝ ꝑ id qḋ ſola eſt atqȝ vna:
ꝯfutet. Heretici igit oēs ꝯ eccleſiā veniunt:
ſȝ dū heretici oēs ſe inuicē vincūt: nihil tn̄ ſi/
bi vincunt: victoria. n. eoꝝ eccleſie triūphus
ex oībus eſt: dū i eo hereſis ꝯ alterā pugnat:
qḋ in hereſi altera eccleſie fides dānat. nihil
eniȝ ē qḋ hereticis cōmune eſt. Et iter hec fi
dē noſtrā dū ſibi aduerſant affirmāt. Vnuȝ
deū ſabelli⁹ ꝑdicat filij natiuitate ſublata: duȝ
ꝑ nature vtutē que operata in hoīe eſt: deuȝ
eſſe nō ābigit. Sacramēto etenim filij igno/
rato: ꝑ geſtoꝝ admirationē: fidē vere genera
tiōnis amiſit. Et deū audit q me videt: videt
⁊ patrē: indiſcrete ⁊ indiſſimilis in patre ⁊ fi
lio nature ipſe erripuit vnionē: nō intelligēs
naturalē vnitatē: ſub natiuitatis ſignificatōe
mōſtrari: cū ꝑ id qḋ in filio pat videt: ꝯfirma
tio diuinitatis ſit: nō natiuitatis abolitio. Co
gnitio itaqȝ alterius i altero ē: qꝛ nō differt al
ter ab altero natura. Et in quo nihil differt: i
eo differēs contēplatio eſt de ꝓprietate natu
re. nec ſane ambigi pōt quin ex ſe ſpecieȝ dei
forme qui in forma dei manebat oſtenderet.
Succedit quoqȝ ad hui⁹ praue opiniōis ſtul
tū furoreȝ hoc dictum domini. Ego ⁊ pater
vnū ſumus. nature eniȝ indiſſimilis vnitas
irreligioſe ad vnionis ꝓfecit errorē: ⁊ ratio/
nē dicti: virtus ſola intellecta nō tenuit. non
enim ſolitariū ſignificat: ego ⁊ pater vnū ſu/
mus. nā cōiunctio eā que ſignificat ⁊ patreȝ:
intelligentiā nō admittit vnius: ⁊ illud qḋ ſu
mus: nō patit ſingularem. Hoc vero qued
vnū ſumus: nō natiuitatem adimit. ſȝ naturā
nō diſcernit in genere: dū neqȝ vnū diuerſita
tis eſt: nec ſumus vnius eſt. Compige hui⁹
furorꝭ ꝑſentiū hereticoꝝ furorē: vt aduerſus
ſabelliū ſibi adſint. Legiſſe ſe aſſerunt. Pat
maior me eſt. Et nihil vel ex natiuitatꝭ ſacrā

mēto: vł ex myſterio euacuati a ſe dei: ⁊ aſſū pte carnis itelligētes nature faciūt diminu/ tiōe; ꝓfeſſione maioris. Cōcedūt eni aduer ſu; ſabelliū: filiū eē eouſq; vt ⁊ minoꝛ pr̄e ſit: ⁊ honoꝛē pꝛeteritū repoſcat: ⁊ moꝛi timeat: ⁊ moꝛtuus ſit. Cōtra v̄o ille naturā dei defen dit in geſtis: ⁊ cū vnū deū nouella hec nūc he reſis nō negabit: ne filiū deū credat: ſabellius tñ deū vnū: nec fili⁹ oino extet: i ꝓfeſſiōe reti nebit. Hic filiū opantē igerit: hic deū in opi bus eē ꝯtēdit: hic vnū dicit: hic vnū deū ne/ gabit. Sabellius ſe ita tuebit̄ dicēs. O pa q̄ geſta ſunt: p̄ter q̄ dei natura nō efficit: pctōꝝ remiſſio: curatio īfirmitatū: claudoꝝ curſus: cecoꝝ viſus: moꝛtuoꝝ vita a deo ſolo ē. Nō alia natura q̄; q̄ ſui ꝯſcia ē: diceret: ego ⁊ pat vnū ſumus. Quid me in ſubſtātiā alterā ra pis. qd in deū aliū ſolicitas. Geſta q̄ ꝓpꝛie dei ſunt deus vnus hec geſſit: clamabūt v̄o ꝯ hec: diſſimilē deo pr̄i p̄dicātes nō min⁹ oꝛe vipereo. Sacr̄m ſalut̄ tue neſcis. Credēd⁹ eſt fili⁹ p quē ſecula facta ſūt: p quē foꝛmat⁹ ē hō: q p āgelos legē dedit: q de maria v̄gine nat⁹ eſt: q miſſus a pr̄e ē: q crucifixus ē: moꝛ tu⁹ ⁊ ſepult⁹ ē: q ꝺ moꝛtuis reſurgēs i dextr̄ dei ē: q viuoꝝ iudex ē ⁊ moꝛtuoꝝ. In hunc renaſcēdū ē: hic ꝯfitēdus ē: hui⁹ regnū ē ꝓ/ merēdū. Vter q; hoſtis eccl̄e: res eccl̄e agit. Dū ſabellius deū ex natura in opib⁹ p̄dicat. Hi v̄o ex ſacro fidei filiū ꝯfitent̄. Iā v̄o q̄ fidei nr̄e victoꝛia: hebiō q photin⁹ ē aut vicit aut vincit̄: dū ſabelliū arguit: cur hoīe; neget filiū dei: dū ab arriomanitis ꝯfutat̄: cur in ho mine neſciat dei filiū. Aduerſu; ſabelliū euā gelia ſibi ex filio marie defendit. Ari⁹ ei euā gelia p ſolū filiū marie nō relinqt. Aduerſu; hūc q filiū negat: hō ab eo vſurpat̄ in filiū. ab h̄ ei q añ ſecula filiū neſciat: fili⁹ dei ſolū nega tur ex hoīe. Vincāt vt volūt: q2 ſe inuicē vi cēdo vincūt̄: dū ⁊ hi q nūc ſunt de natura dei ꝯfutant̄. Et ſabellius de ſacro filij refellit̄: et photinus natū añ ſecula dei filiū vł ignoꝛare arguit̄ vel negare. Sed inter hec eccl̄e fides euāgelicis atq; aplicis fundata doctrinis et aduerſu; ſabelliū t; filij ꝓfeſſiōe;: ⁊ aduerſus ariū dei naturā: ⁊ aduerſus photinu;: ſeculi creatoꝛē. Et hoc veri⁹ qꝺ hec ab his iuicē nō denegant̄. Naturā. n. dei in opibus ſabelli⁹ p̄dicat: ſ; operantē filiū neſcit. Hi v̄o filiu; nūcupāt: ſed v̄itatē in eo nature dei nō ꝯfitē tur. Hoīem aūt photinus̄ vſurpat: ſ; i v̄ſur/ pato ſibi hoīe: natiuitatē ex dei ante ſecula igno rat. Itaq; du; vnuſqſq; defendit ai dānat: veritatē fidei noſtre: hec ipa ꝓut ſunt religio ſe ⁊ defendētes ⁊ dānātes oſtēdūt. Hec igit̄ a me demōſtrāda paucis fuerūt: nō copie ſtu dio ſ; rōne cautele: p̄mū vt hereticoꝝ incerta eſſe oīa ⁊ erratica noſcerent̄: cū qm̄ ſibi ꝓ no bis inuicē diſſiderēt: tū deide ne me hoꝛum q nūc ſunt: blaſphemis ꝓfeſſionib⁹ obnitētē ⁊ deū pr̄e; ac filiū dei deū p̄dicātē: deide vni us nominis atq; nature idiſſimili genere di/ uinitat̄: pr̄e; ⁊ filiū eſſe ꝓfitentē: qſq; aut in duū deoꝝ: aut ꝯ in vnici ac ſolitarij dei tene ret erroꝛe. Cu; qm̄ neq; vnio in p̄dicato deo pr̄e ⁊ deo filio repiret̄: neq; ſub idiſcrete na/ ture demōſtratiōe deoꝝ diuerſitas cōueniret

Nūc q2 negāus⁹ dei filiū a deo ex natiuitatis veritate ſubſiſtentē: libꝛo ſupioꝛe ſcḋm euāge/ lia rñſu; ē: demōſtrādū ē eū q vere ex natura fili⁹ dei ē: vere quoq; p naturā deū eē: ita tñ vt neq; ad ſingularē neq; ad alterū deū fides nr̄a depeat. Cū neq; vnū deū ſit ſic p̄dicatu/ ra q̄ſi ſolū: neq; q̄ſi nō vnū ſit ꝯfeſſura: ne ſo lū. Deū igit̄ dn̄m nr̄m ieſu; xp̄; his modis nouim⁹: noīe natiuitate natura ptāte ꝓfeſſio ne. S; de noīe nihil puto ābiguitatis remā/ ſiſſe. Legim⁹. n. In pncipio erat v̄bū ⁊ ver bū erat apꝺ deū ⁊ deus erat v̄bū. Quid calū nie ē: cur nō ſit qꝺ nūcupat̄. Aut nūqd nomē nō nature ſignificatio ē. Et q2 ꝯdictio oīs ex cā ē: nūc hic negādi dei q̄ro cauſa;. Simplex nāq; nūcupatio ē: ⁊ caret offendiculo adiectō nis aliene. Verbū. n. qꝺ caro factū eſt: nihil aliud q̄; de⁹ ē. Nō ē hic deputate aut aſſūpte nūcupatiōis relicta ſuſpitio: vt ei qꝺ de⁹ ē: nō ex natura ſit nomē. Reſpice ad ceteras aut ꝺ putatiuas aut aſſūptiuas appellationes. Ad moyſen dictū ē. Dedi te deū pharaoni. Sed nūqd nō adiecta nois cā ē: cū dr̄ deū pharao ni. Aut nunqd dei naturā ei intulit. ⁊ ñ potius i eū q metueret: terroꝛē: cū dracōes magicos draco moyſi mox v̄ga manēs deuoꝛat. Cu; cynomyā quā imiſerat ābigit. Cū grādine; ptāte q̄ euocauerat auertit. Cū locuſtas ea v̄ tute q̄ iuexerat reppulit. Cu; in opatiōib⁹ ei⁹ magi ꝯfitent̄ digitū dei eē. Sic moyſes pha raoni de⁹ dat⁹ ē: dū timet̄: dū oꝛat̄: dū punit: dū medet̄. Et aliud ē deū dari: aliud eſt deu; eſſe. In pharaonē. n. deus datus eſt: ceterū

nō ei eſt: ꝛ nã ꝛ nomē vt deus ſit. Memini
q̄ꝫ ꝛ alterius nūcupatōis vbi dicit̄. Ego di
xi dij eſtis. Sꝫ in eo indulti nois ſignificatō
eſt: ꝛ vbi refert̄ ego dixi: loquētis ē potius ꝑ
mo q̄ꝫ rei nomē q: rei nomē intelilgentiã rei
affert. Ceteꝝ volūtas appellatiōis ex alio eſt
Et vbi ſe nūcupatiōis auctoꝛ oſtēdit: ibi p ſ/
monē auctoꝛis eſt nūcupatio: nō nãle nomē
in genere. At vero hic ꝟbū deus eſt: res exi
ſtit in ꝟbo: ꝟbi res enunciat̄ in noie. Ver
bi. n. appellatio in dei filio: de ſacro natiuita/
tis eſt myſteriū: ſicuti ſapiētie ꝛ ꝟtutis eſt no
men. Que cū in deū filiū cū ſubſtãtia vere na
tiuitatis extiterint: deo tñ vt ſua ꝓpria q̄uis
ex eo in deū ſint nata: nō deſunt. Nō. n. ſicut
frequent̄ dictū a nobis eſt: dei nãm diuiſã eē
aſſerimus in filio: ſꝫ natiuitatis ſacrm̄ p̄dica/
mus. Nec ſeparatio fuit iperfecta: ſꝫ ꝓgenieſ
pfecta: q: natiuitas nō hꝫ detrimentū generã
di: cū ꝑfectū teneat naſcēdi. Et idcirco earuꝫ
reꝝ vnigenito deo apta cognomina ſunt: q̄
cū eū ſubſiſtentē ex natiuitate ꝯſūment: tñ pa
tri nō deſint ex indemutabilis ꝟtute nature.
Vnigenitus. n. deus ꝛ ꝟbū eſt: ſꝫ innaſcibi
lis pat̄ nūq̄ꝫ oīno ſine ꝟbo eſt. nō qꝺ ꝓlatio
vocis: nã ſit filij: ſꝫ ex deo deus: cū ꝟitate na
tiuitatis ſubſiſtēs: vt a patre ꝓpꝛius ꝛ p na/
ture indifferentiã iſeparabil' doceret̄ ſignifi/
catus in ꝟbo eſt. Sicut xp̄s ſapientia ꝛ vir/
tus eſt dei nō ille vt intelligi ſolet interne ptã
tis: aut ſenſus efficax motus. Sꝫ nã tenēs p
natiuitatē ſubſtãtie ꝟitatē: his internaꝝ reꝝ
ſignificata noibus eſt. nō enīꝫ id qꝺ naſcen/
do ſubſiſtit: pōt idipꝫ videri eſſe qꝺ vnicuiq̄ꝫ
ſemp internū eſt. Sed ex eterno deo p̄e vnige
nitus filius in ſubſiſtentē deū natus: vt non
alienus eſſe a nã patne diuinitatis poſſet in/
telligi: p hec ꝓpꝛietatū noia ſubſiſtēs oſtēſus
eſt: qbus ex q̄ ſubſiſterat non carebat. Deus
igit̄ q eſt: nō eſt aliud q̄ꝫ deus. Nã cū audio:
ꝛ deus erat ꝟbū: nō dictū ſolū audio verbū:
ſꝫ demōſtratū intelligo eſſe qꝺ deus eſt. Q:
ſicuti ſuperius in moyſe deo: ꝛ icognomina
tis dijs p appellatiōeꝫ nom̄ adiectū ſit. Hic
aūt res ſignificata a ſubſtãtia eſt: cū dicit̄ deus
erat. Ecce. n. nō eſt accidens nomen: ſꝫ ſubſi
ſtens veritas ꝛ manens cã: ꝛ nãlis generis
ꝓpꝛietas. Et videamus an hãc euãgeliſte p̄di
catōeꝫ apl'i thome ꝯfeſſio ꝯſequat̄: cū ait. dñs
meus ꝛ deus meus. Deus igit̄ ſuus ē: queꝫ
deū ꝯfitet̄: ꝛ certe dictū nō ignoꝛabat a dño.
Audi iſrael. Dñs deus tuus deus vnus ē.
Et q̄ mō aplica fides ꝑncipalis imemoꝛ ē fa
cta mãdati: vt deū xp̄m ꝯfiteret̄: cū in vnius
dei eſſet ꝯfeſſiōe viuendū. Sꝫ apl's totius ſa
cramenti fidē p ꝟtuteꝫ reſurrectiōis intelli/
gens: cū frequent̄ audiſſet. Ego ꝛ pat̄ vnū ſu
mus. Et oīa q̄ patris ſunt: mea ſunt. Et ego
in patre ꝛ in me. Iã ſine fidei piculo nature
nomen ꝯfeſſus eſt. Q: ab vnius dei patris
ꝯfeſſiōe religio nō excederet deuꝫ ꝯfeſſa dei
filiū: cū in filio dei nō niſi patne nature veri/
tas crederet̄: neq̄ꝫ ſub alterius dei impia ꝯfeſ
ſiōe fides nature piclitaret̄ vnius: q: nō alte
rius dei nãm pfecta dei natiuitas attuliſſet.
Veritatē igit̄ euãgelici ſacri thomas intelli/
gens: dñm ſuū ꝛ deū ſuū eſſe ꝯfeſſus ē. Nō
hic honoꝛis eſt nomen: ſꝫ nature ꝯfeſſio eſt:
rebus. n. ipſis atq̄ꝫ ꝟtutibus deū credidit: ꝛ
dñs ꝓfeſſionis huius religiōeꝫ nō honoꝛis
eſſe docuit ſed fidei dicēs. Q: vidiſti me cre
didiſti: beati q nō viderūt ꝛ crediderūt. Vi/
dens. n. thomas credidit: ſꝫ qd credidit q̄ris
Et qd aliud credidit q̄ꝫ ꝓfeſſus eſt: dñs me/
us ꝛ deus meus. Reſurrexiſſe enim p ſe ex
moꝛtuis in vitã niſi nã dei nō potuit ꝛ credi
te religiōis fides hoc eſt ꝓfeſſa: qꝺ deus. An
ne ḡ nomen dei nō nature res exiſtimabitur
cū ꝓfeſſio nois fidē nature credite ſit ſecura
nã vtiq̄ꝫ religioſus filius ꝛ q nō volūtatē ſuã
ſed eius q ſe miſerat faceret: ꝛ q nō honoꝛem
ſuū ſꝫ eius a q̄ venerat q̄reret: honoꝛē huius
in ſe nois recuſaſſet: ne qꝺ ipe vnū p̄dicaue
rat ſolueret̄. Sꝫ vere ꝛ aplice fidei myſteriū
ꝯfirmãs: ꝛ nature in ſe patne nomen agno/
ſcens: beatos eſſe docuit: q cū ſe reſurgenteꝫ
a moꝛtuis nō vidiſſent: deū tñ p reſurrectōis
intelligentiã crediſſent. nomen igit̄ nature
fidei nr̄e nō deſerit ꝓfeſſiōeꝫ. nomen. n. qꝺ
rē vnãquãq̄ꝫ ſignificat: rē q̄q̄ꝫ eiuſdē generꝭ
oñdit. Etiã nō res due ſunt: ſed res generis
eiuſdē eſt. Filius nãq̄ꝫ dei deus eſt: hoc. n.
ſignificat̄ ex noie. nō duos deos ꝯnumerat
vnū nomen: q: vnius atq̄ꝫ indifferentis na/
ture vnū deus nomen eſt. Cū. n. ꝛ pat̄ ds ē
ꝛ filius ds eſt: ꝛ ꝓpꝛiū nature diuine nomen
in vtroq̄ꝫ ſit: vtq̄ꝫ vnū ſunt. Q: cū ſubſiſtat
filius ex natiuitate nature: vnitatē ꝯſuat i no
mine: nec ad ꝓfeſſiōeꝫ duū deoꝝ natiuitas fi
lij credētiū fidē cogit q̄ pr̄em ꝛ filiū vt vnius

nature ita vnius ꝓfitet̃ ⁊ nois. Eſt itaqꝫ deo
filio nom̃ ex natiuitate: hic.n.nobis ſcóuſ ad
demonſtratiõe gdus eſt: vt ds ſit ex natini
tate. Quãqꝫ mihi adhuc de ꝓpꝛietate nois ſup
ſit apl'ica auctas: ſꝫ interim euãgelicũ placet
tractare ſmonẽ. Et ꝑmo q̃ro: qꝫ natiuitas fi
lij: nature nouitatem potuerit iferre: ne deus
ſit. Intelligentie iſtd hũane ſenſus excludit:
vt aliqd a natura originis ſue naſcẽdo diuer
ſuꝫ ſit: niſi forte qd ex naturaꝝ diuerſitate cõ
ceptũ nouũ aliqd in ſe: ⁊ ita ſit generis vtriuſ
qꝫ qd neutrũ ſit: veniat in vitã. Qd i pecori/
bus ac beſtijs vſitatũ eſt: ſꝫ ea ipa nouitas nõ
ineſt: niſi ex cognatiſ ꝓpꝛietatib⁹: ſub diuerſita
te nature: ⁊ diuerſitatẽ eoꝝ natiuitas ñ itulit:
ſꝫ accepit: dũ id tꝫ qd ex vtroqꝫ ſibi vnũ ẽ. Et
cũ hec in his corꝑalib⁹ cauſis ⁊ paſſiõib⁹ ita
ſint: qs rogo furor eſt: natiuitatẽ vnigẽiti dei
ad degenerẽ ex deo referre naturã: cũ natiui
tas nois ex ꝓpꝛietate nature ſit. ⁊ iã natiuitas
nõ erit ſi ꝓpꝛietas nature in natiuitate nõ ierit
Hinc ille oĩs eſt⁹ ⁊ furor eſt: vt i filio dei nõ
natiuitas ſit ſꝫ creatio: vt nõ nature ſue origi
nẽ ſubſiſtẽs teneat. ſꝫ alienã a deo de nõ extã
tib⁹ ſumat. Qr ſm qd ait. Qd de carne na/
ſcit̃: caro eſt: ⁊ qd de ſpũ ſpũs ẽ: qr deus ſpũs
ẽ. Nõ ãbiguũ ſit naſcẽti diuerſuꝫ atqꝫ alienũ
aliqd ab eo ex quo natũ ſit: nõ ineſſe. Natiui
tas igit̃ dei deũ ꝑficit: vt deus nõ ceptus itel/
ligat̃ eẽ: ſꝫ nat⁹: qr ⁊ ceptũ eſſe põt nõ idipſuꝫ
eẽ ꝙ naſci dũ oẽ ceptũ aut ex nihilo i aliqd exi
ſtit: aut ex alio in aliud ꝑficit: ⁊ definit: vt ex
tra auꝝ: vt ex aqs aĩantia vt ex ianimis viuẽ
tia: vt ex ſolidis liqda: vt ex frigidis feruen/
tia: vt ex albis punicea. Dei aũt fili⁹ neqꝫ ex
nihilo ds cepit eẽ: ſꝫ nat⁹ ẽ: neqꝫ aliud aliqd
fuit añqꝫ ds eẽt. Atqꝫ ita q in dñꝫ natus eſt:
nec cepit ꝙ de⁹: nec ꝙ deus ẽ ꝑfecit. Tenet
itaqꝫ natiuitas eã ex q̃ ſubſiſtit nãꝫ: ⁊ fili⁹ dei
nõ aliud qꝫ ꝙ deus ẽ ſubſiſtit. Aut qſqs hic
ãbigit diſcat a iudeis itelligẽtiã nature: vl' po
tius agnoſcat ab euãgelio vitatẽ natiuitatiſ: i
q̊ ſcriptũ ẽ. Propt̃ hoc magis q̃rebãt eũ iu/
dei iterficere qr nõ ſolũ ſoluebat ſabbatũ: ſꝫ ⁊
ꝙ ꝓpꝛiũ prẽꝫ dicebat dñꝫ: eqlẽ ſe faciẽs deo.
Nõ nũc vt i ceteris ſolet: iudeoꝝ ſmo ab ijs
dictus refert̃: expoſitio potius hec euãgeliſte
eſt: cãm demonſtrãtis cur dñm iterficere iu
dei vellẽt. Ceſſet ḡ ꝑ ipietatẽ blaſphemãtiuꝫ
vicioſe intelligẽtie excuſatio: cũ ꝑ apl'i auctꝫ

ſub ſignificatiõe natiuitatis: proprietas nãlis
oſtẽſa ſit. Patrẽ ſuũ dicebat dñꝫ: eqleꝫ ſe fa/
ciẽs deo. Annc naturalis natiuitas ñ ẽ: vbi
ꝑ nomẽ pris ꝓpꝛij: nature eqlitas demõſtra
tur. nõ.n. ãbigit̃ qn eqlitas nihil differat. qs
porro dubitabit qn idifferẽtẽ nãm natiuitas
ꝯſequat̃. Hinc.n.ẽ ſola illa q̃ vere poſſit eſſe
eqlitas: qr nature eqlitatẽ ſola poſſit preſtare
natiuitas. Eqlitas vo nuſqꝫ ibi eẽ creditur:
vbi vnio ẽ: nec tñ illic repiet̃ vbi differat. Ita
ſilitudinis eqlitas nec ſolitudinem hꝫ nec di
uerſitateꝫ: qr oĩs eqlitas nec diuerſa nec ſola
ſit. Quãqꝫ igit̃ hui⁹ itelligẽtie nr̃e iudicia cũ
humani ſenſus opiniõe cõia ſint: vt ⁊ natiui/
tas nature habeat eqlitatẽ: ⁊ vbi eqlitas eſt:
neqꝫ alienũ a ſe aliqd poſſit eẽ nec ſolũ: tñ ex
ipis dictis dñicis huius quoqꝫ ſmõis nr̃i fi/
des affirmãda eſt: ne temeritas ꝯdicẽdi: ſub
libertate diuerſe in hoibus intelligentie aude
at ꝓfeſſionibus diuini de ſe teſtimonij ꝯire.
Rñdebit.n.dñs. nõ põt filius a ſe facere qc/
qꝫ niſi ꝙ viderit patrẽ facientẽ: quecũqꝫ.n.il
le facit eadẽ ⁊ fili⁹ facit ſimilit̃. Pr̃.n. diligit
filiũ ⁊ oia demõſtrat ei: q̃ ipe facit: ⁊ maiora
hoꝝ opa demõſtrabit ei: vt vos admiremini
Sic.n.pr̃ ſuſcitat mortuos ⁊ viuificat ſic ⁊ fi
li⁹ quos vult viuificat. nec.n. pat̃ iudicat quẽ
qꝫ: ſꝫ oẽ iudiciũ dedit filio: vt oẽs honorifi/
cẽt filiũ ſic honorificãt prẽꝫ. Qui nõ honori/
ficãt filiũ nõ honorificãt patrẽ q miſit illum.
Propoſitiõis qdẽ ordo id exigebat vt ſingu
la queqꝫ genera ſingulaꝝ quarũqꝫ cãrũ ꝑtra
ctarent̃: vt qr dñm eẽ dñꝫ nr̃ꝫ ieſuꝫ xp̃m dei
filiũ noie natiuitate natura ꝑtãte ꝓfeſſiõe do
cuiſſemus: dmõſtratio nr̃a gradus ſingulos
diſpoſitiõis ꝓpoſite ꝑcurreret. Sed id nati/
uitatis natura nõ patit̃: q̃ in ſe ⁊ nomẽ ⁊ natu
ram ⁊ poteſtatem ⁊ ꝓfeſſionem ſola cõplecti
tur. Sine his.n. natiuitas nõ erit: qr i ſe hec
oia naſcẽdo ꝯtineat. Hãc igit̃ tractãtes inci
dimus in eã neceſſitatẽ: vt ſuperi⁹ cõmemo
rata ad ordinem tractatus ꝓpꝛij differre nõ
liceat. Rñdens.n. dñs ad iudeos ꝙ euꝫ iter
ficere ob hoc magis vellẽt: qr patrẽ ſuũ dicẽs
dñꝫ: eqleꝫ ſe deo feciſſet: omne ſacrꝫ fidei no
ſtre dũ impijs eoꝝ motibus ꝯtradicit: expo/
ſuit. Dixerat enim ſupius cũ paralytico cura
to violati ſabbati reus: etiã mortis iudicio cõ
ſtitueret̃: pater meus vſqꝫ adhuc operatur ⁊
ego operor. Et hinc omnis accẽdebat inui/

dis: q se deo exequasset: patrni nominis vsur
patiõe. Voles itaqz ⁊ natiuitatẽ suã ꝯfirma
re: ⁊ nature v̄tutez ꝯfiteri: ait. nõ põt quicq̃z
a se facere filius: nisi q viderit patrẽ facientẽ
Exordiũ respõsiõis aduersus iudeoꝝ impiũ
motũ: p quẽ vsqz ad volũtatem iserẽde mor
tis eragitabanť. aptatũ est. nam ad violati sab
bati obiectũ sibi reatũ: dixerat. Pater meus
vsqz adhuc operať: ⁊ ego opor. Vt vsurpas/
se hoc ex auctoritate intelligereť exẽpli: signi/
ficãs tñ hoc q ipse ageret: pr̄is esse opus itel
ligendũ: q2 ipse in se opareť operãte. Et rur/
sum aduersuz eã iuidiã q̃ se p ꝑaternũ nomẽ
deo exequasset: hec subdidit. Amẽ amẽ dico
vobis: nõ põt filius a se facere quicq̃z: nisi q
viderit patrẽ facientẽ. ne igiť exequatio illa
p nomẽ naturãqz filij: fidez natiuitatis aufer
ret: ait filium a se facere nihil posse: nisi quod
patrẽ facientez vidisset. Et vt maneret salu/
taris in patre ⁊ in filio cõfessionis nostre or/
do: naturã natiuitatis ostẽdit. Que potesta/
tem efficiẽdi: nõ p icrementa indultarum ad
vnumquodqz opus viriũ sumeret: sed de co
gnitiõe presumeret: presumeret autez nõ ali/
quo operis corporalis exẽplo: vt aliqd prius
pater faceret: ad quod postea filius facturus
esset. Sed cum natura dei in naturam dei
substitisset: idest ex patre filius natus esset: p
virtutis ac nature in se paterne cõscientiam:
nihil ab se nisi quod patrem faciẽtem vidisset
filium facere posse testatus est. Et cũ vnige/
nitus deus paterne virtutis operationibus
operaretur: tãtum sibi ad faciendum presu/
meret: quantum in cõscientia sua esset: inse/
parabilem a se dei patris: quam p legitimaz
natiuitatem obtinebat: posse naturam. Non
eniz corporalibus modis videt: sed visus ei
omnis in virtute nature est. Deniqz subie
cit. Omnia eniz quecunqz pater facit eadẽ
⁊ filius facit similiter. Similiter illud: ad si
gnificationẽ natiuitatis adiecit. Omnia vo
⁊ eadem: ad ostendẽdã nature veritatem lo/
cutus est. In his enim que ⁊ quecunqz ⁊ ea/
dẽ sunt: nec diuersitas põt esse nec reliquuz.
Atqz ita in natura eadez est: cui eadẽ omnia
posse nature sit. Vbi vero similiter p filiũ ea
dẽ oia fiunt: similitudo operũ solitudinẽ ope
rãtis exclusit: vt oia q̃ pr̄ facit: eadẽ oia simili
ter faciat ⁊ filius. Hec est vere natiuitatis in
telligẽtia: ⁊ fidei nr̄e: q̃ ex nature diuie vnita
te vni⁹ indifferẽtisqz diuinitatis veritatẽ i p a
tre ⁊ in filio ꝯfiteť: absolutissimũ sacrm̄: vt ea
dẽ faciendo: filius similiť faciat: ⁊ silr̄ faciẽdo
eadẽ sint ipa q̃ faciat: q2 sub vna hac significa
tiõe testenť: ⁊ similiť facta natiuitatẽ: ⁊ eadez
facta naturã. Tenet itaqz responsionis dñice
ordo: ecclesiastice fidei integrũ ordinẽ: vt nec
discernat nãm: ⁊ significet natiuitatẽ. Hoc
nãqz sequiť. Pať. n. diligit filiũ: ⁊ oia demõ
strat ei q̃ ipe facit: ⁊ maiora hoꝝ opa demon
strabit ei: vt vos admiremini. Sicut. n. pr̄ su
scitat mortuos ⁊ viuificat: sic ⁊ filius q̃s vult
viuificat. Anne demõstratõ opuz aliđ hic no
bis p̄ter q̃z natiuitatis fidẽ igerit: vt subsistẽ
tẽ filiũ ex subsistẽte deo pr̄e credamus. Nisi
forte p ignorationẽ credẽdus ẽ vnigẽit⁹ ds
doctrina demõstrationis eguisse: sz temeritas
ipie huius existimatõis nõ admittiť. Nõ. n.
doceri eget qcqd qs docẽdus sit: sciat. Nam
posteaqz ait. Pr̄. n. diligit filiũ: ⁊ oia demõ
strat ei q̃ ipse facit. Vt ondẽret oẽm hãc pr̄is
demõstrationẽ: fidei nr̄e esse doctrinã: vt. s.
pr̄ nobis in ꝯfessione esset ⁊ filius: ⁊ neq̃ hic
ignoratio in filio possit intelligi: cui pr̄ opera
oia q̃ ipse faceret demõstraret: ꝯtinuo ait. Et
maiora hoꝝ opa demõstrabit ei vt vos admi
remini. Sicut. n. pr̄ suscitat mortuos ⁊ viui/
ficat: sic ⁊ filius q̃s vult viuificat. Demõstra
tio q̃ futuri opis nõ ignorať a filio: cui hoc de
mõstrãdũ ẽ: vt exẽplo pr̄ne nature mortuos
viuificet. Ea. n. prez demõstratuꝝ filio dicit
q̃ mirenť: ⁊ q̃ eadẽ esset illa: mox docuit. Sic
pr̄ suscitat mortuos ⁊ viuificat: sic ⁊ filius q̃s
vult viuificat. Exeq̃ta v̄tus ẽ p nature idissi
milis vnitatẽ. Et demõstratio opuz nõ igno
ratiõis istructio ẽ: sed nr̄e fidei. Que nõ filio
sciam ignoratorũ: sz nobis ꝯfessiõez natiuita
tis iuexit. Cõfirmãs eã p id q sibi oia essent
demõstrata q̃ posset. Neqz. n. nõ circũspectũ
se celestis s̄mo egit: ne forte diuerse nature si
gnificatio: sub occasiõe dicti ãbigui subrepet
Demõstrata. n. poti⁹ opa pr̄is esse ait: q̃z ad
opationẽ corꝑ nr̄az v̄tutis adiectã: vt demõ
stratio ipa natiuitatis ẽẽ substãtia doceret: cui
p dilectiõez pr̄is: opuz pr̄ noꝝ que p eũ effici
vellet: esset cognata cognitio. Porro ãt ne p
demõstrationis ꝯfessionẽ: ignorãtis i eo na
ture diuersitas crederet: ea ipa q̃ ꝯfiteť dmõ
strãda: nõ nescit. Vsqz adeo nõ de exẽpli au
ctoritate gesturus est: vt viuificet quos velit.

Velle eniꝫ nature libertas eſt: q̄ ad ꝑfecte v⸗
tutis beatitudinē cū arbitrij volūtate ſubſiſtat
Ac ne deinceps qd̕ q̊s vult viuificat: nō nati
uitatis in ſe nām habere videret̃: ſꝫ nō nate
potius iure ꝑtātis ſubſiſtere ꝯtinuo ſubiecit.
Nec eniꝫ pat̃ iudicat quēq̄ꝫ: ſꝫ oē iudiciū de/
dit filio. Et in eo qd̕ oē iudiciū datū eſt: ⁊ na/
ture demonſtrat̃ natiuitas: q꞉ ⁊ oīa hr̃e ſola
nā̄ poſſit indifferens: neq̄ꝫ natiuitas aliquid
poſſit habere: niſi datū ſit. Datū aūt oē iudi/
ciū eſt: q꞉ viuificat q̊s vult. Neq̄ꝫ adēptū pr̃i
iudiciū pōt videre: cū ipſe nō iudicet: q꞉ filij
iudiciū ex iudicio ſit pr̃no. Ab eo eniꝫ datuꝫ
oē iudiciū eſt: ſed dati iudicij cā nō tacita ē: ſe
qt̃. n. Sꝫ iudiciū oē dedit filio: vt oēs hono/
rificēt filiū ſic honorificāt pr̃eꝫ. Qui ñ hono
rificat filiū nō honorificat pr̃em q eū miſit. qd
igit̃ oro derelictū ē ſuſpitiōis: aut qd relictuꝫ
ē ad ipietatē occaſiōis. Pr̃ ñ iudicat quēq̄ꝫ:
ſꝫ oē iudiciū dedit filio. Judicij aūt datio ca
cā eſt: vt filius exequati honoris ad pr̃eꝫ ſit:
⁊ inhonorificus filio: inhonorificus ⁊ pr̃i ſit
Et quo mō poſt hec intelligit̃ natiuitatis dif/
ferre nām. quā nō ſolū opatio virtus honor:
ſed etiā ꝯtumelia negati honoris exeq̄t. Ni/
hil ḡ aliud q̄ꝫ ſacr̃m natiuitatis ſmo nūc di/
uine reſpōſionis oſtēdit. Neq̄ꝫ aliter aut de
buit filius a pr̃e diſtingui: q̄ꝫ vt ⁊ natus eēt:
nec tñ differens doceret̃. Pat̃ igit̃ vſq̄ꝫ mō
opat̃: ⁊ filius operat̃. Habēs nature noīa:
cū ⁊ pat̃ operat̃ ⁊ filius: intellige ⁊ nām dei:
ꝑ quā deus operat̃: operanteꝫ. An ne forte
duas opatiōes naturaꝝ diſſimiliū exiſtimes
intelligēdas: memēto de ceco dictū fuiſſe. ſꝫ
vt maniſeſtarentur opa dei in eo: me oportet
operari opa eius q miſit me. Jn eō ḡ qd̕ ope
rat̃ filius: opus patris eſt: ⁊ opus filij: opus
dei eſt. Et de opibus ſermo adhuc ſequens
eſt. Jnterim nūc nihil aliud ſtuduit reſpōſio
q̄ꝫ vt oē opꝰ referret ad vtrūq̄ꝫ. Vtriuſq̄ꝫ āt
nā nō differt operādi: cū in eo qd̕ vſq̄ꝫ adhuc
pat̃ opat̃: operat̃ ⁊ filius: ne q dn̄s ſabbati eſt
dn̄s eſt eniꝫ ſabbati filius hoīs: impie opera
ri ſabbato crederet̃: cuiꝰ opꝰ natiuitatis nāꝫ:
patni in ſe opis eſſet auctoritas. Nō ꝯfundi
tur itaq̄ꝫ aut aboletur nā: ne filius ſit. Nec tñ
rurſuꝫ adimit̃ nā ne deus ſit. Nec diſcernū/
tur diuerſitate: ne vnū ſint: neq̄ꝫ q̄ vnū ſunt
id pōt ꝓſtare: ne vterq̄ꝫ ſit. Et ꝓmū filiū co/
gnoſce: cū dr̃. Nō pōt filius a ſe facere quic/
q̄ꝫ: niſi q̄ viderit patreꝫ facientē. Habes na
tiuitatē filij q̄ ab ſe nihil pōt facere: niſi vt vi/
deat. Jn eo aūt quod a ſe nihil pōt: innaſcibi
litatis adimit errorē. Ab ſe enim nō pōt poſ/
ſe natiuitas. Quod aūt videt: ꝯſcientie in ſe
nature ſignificat̃ agnitio: ⁊ i eo nūc verā dei
cognoſce nām. Quecunq̄ꝫ. n. ille facit eadeꝫ
⁊ filius facit ſilr̃. Per nature aūt v̄tute: na/
ture ꝑ id indiſſimilis intellige vnitatem. Vt
oēs honorificent filiū: ſicut honorificāt pr̃em
q miſit illū. Ac ne te nature vnitas inſolitarij
vnione ꝯtineat: ſacr̃m in eo fidei diſce. Qui
nō honorificat filiū nō honorificat patreꝫ qui
miſit illū. Cōcluſa ſunt oīa aduerſum hereti/
ci furoris ingenia: filius eſt: q꞉ a ſe nihil pōt:
deus eſt: q꞉ q̄cūq̄ꝫ pater facit: ⁊ ipſe eadē fa/
cit: vnū ſunt: q꞉ exequatur in honore: ⁊ eadē
facit nō alia. Nō eſt pater ipſe: q꞉ miſſus eſt.
Habet igit̃ hoc ſacramenti ſola natiuitas: vt
cōplectat̃ in ſe ⁊ nomen ⁊ nām ⁊ ꝑtātem ⁊ ꝓ
feſſiōeꝫ: q꞉ vniuerſa natiuitas nō pōt non in
ea eſſe natura vnde naſcat̃. Nō affert externi
generis ſubſtātiā: q꞉ ex vno nō ſubſiſtit alie
nū. Quod aūt alienū a ſe nō eſt: id vnū ē ge
nere nature. Et quicq̄d vnū eſt per natiuita/
tem: nō hꝫ ſolitudineꝫ: q꞉ ⁊ ſolitudo ſingula/
ris eſt: ⁊ natiuitatis eſt vnitas ad vtrūq̄ꝫ. Et
ſuper hoc aſſiſcit ſibi diuine de ſe ſententie te
ſtimoniū ait. n. Qui ſūt ex ouibus meis: vo
cem meā audiūt: ⁊ ego noui eas: ⁊ ſequūtur
me: ⁊ ego vitā eternā do eis: ⁊ nō ꝑient in
ſempiternū: nec q̄ſq̄ꝫ rapiet eas de manu mea.
Pater qd̕ dedit mihi: maius eſt oībus: ⁊ ne
mo poterit rapere de manu patris mei. Ego
⁊ pater vnū ſimus. Quis rogo intelligētiā
noſtrā ſtupor hebetis mentis obtūdit: vt hec
in ſenſum noſtrū tā abſolute dicta nō ſubeāt.
Aut qs infirmitateꝫ humanā tumor animi i
ſolentis illudit: vt dei cognitōeꝫ ex his adepti
dn̄m putent nō his intelligēdū eſſe qbus co
gnitus eſt. Aut enim alia ſunt euāgelia ꝑfe/
renda que doceant. Aut ſi de deo ſola iſta do
cuerunt: cur nō ita credimus vt docemur.
Qd̕ ſi ex his tm̄ ſumpta cognitio eſt: cur nō
fides exinde ſit: vnde cognitio. Sed cū fides
cognitioni eſſe aduerſa detegit̃: iā nō cogni/
tionis fides illa: ſed criminis eſt: irreligioſaꝫ
ſibi fidem aduerſum religioneꝫ ꝓfeſſe cogni
tionis aſſumens. Vnigenitus igit̃ deus na
ture in ſe ſue ꝯſcius natiuitatis ꝓprie inenar

rabile ſacramĕtū: ad fidei nr̃e cōfeſſiōē: q̄n ta pōt verboꝝ abſolutō ſignificat: vt ⁊ nat⁹ itelligat: ⁊ in dei natura eſſe credat: ⁊ cū pr̃e vnū ſit: ⁊ vnū ſe ꝓfitēdo cū pr̃e: nō tñ vt ſolus tantū: atq̄ ip̄e pr̄ itellect⁹: amittat eſſe qđ filius eſt. Teſtat̄. n. p̄mū nature virtutē: ⁊ đ ouibus ſuis ait. Nec q̄ſq̄ rapiet eas đ manu mea. Cōſcie poteſtatis hec vox ē: iperturbate virtutis libertatem per id ꝙ nemo oues de manu ſua abripiat: cōfiteri. At vero vt in natura lic; dei: nature tamē ex deo fit itelligēda natiuitas: ſubiecit. Pater qđ dedit mihi: maius eſt oibus. Nō occultat ex patre eſſe ſe natū. ꝙ enim a patre accepit: maius ē oib⁹: ⁊ q₂ accepit: eſt i eo qđ accepit naſcēdo: nō poſtea tamen ex alio eſt: dū accepit. Sed qui ex alio accipit: ne aliđ q̄d poti⁹ ⁊ non in eius itelligeretur natura: a quo accipit exiſtere ait. Nemo poterit rapere de manu pr̄is mei. De manu ſua nemo rapit: q₂ a pr̄e qđ ē oib⁹ maius: accepit. Quid ſibi vult tā diuerſa ꝓfeſſio: vt rurſu; đ manu patris ſui nemo rapiat. Filij manus ē que accepit a pr̄e. Pris manus ē: que dedit filio: Et quomō qđ nō rapit̄ đ manu filij: nō rapit̄ đ manu pr̄is. Quomō ſi q̄ris intellige. Ego ⁊ pr̄ vnū ſumus. Manus filij: ⁊ manus pr̄is ē. Nō eni degenerat p natiuitatē natura ne eadē ſit. Neq; rurſu; q₂ eadē eſt itelligētiā natiuitat̄ offendit: q₂ natiuitas nihil i ſe admittit alienū. Vt vero p corporale; ſignificatiōē;: virtutē poſſis eiuſdē noſſe nature: cōmemorata eſt filij manus: man⁹ pr̄is quia natura ⁊ virt⁹ pr̄is ē etiā i filio. Poſtremo vt p ſacramētū natiuitat̄: veritatē nature idifferentis agnoſceres: dictū eſt. Ego ⁊ pat̄ vnū ſumus: vt qđ vnū ſunt: nec diuerſu; nec ſolitariū crederet̄: nō alia i vtroq; p natiuitatis ⁊ generatōis proprietatē exiſtente natura. Manet quantum intelligi licet: ⁊ mentium veſanaru; voluntas: ceſſante licet voluntatis affectu. Et malignū aīum maliuolētie ſtudiū abſiſtēte mali opis occaſiōe: non deſerit. Nūc eni hereticoꝝ furor iā dn̄m i celis ſedentem q₂ exemplo iudeoꝝ in crucem agere non poſſunt: pari tamē infidelitate: hoc eū qđ eſt denegāt: ⁊ cū nō poſſunt negare: q̄ dicta ſunt tamē dictis nō obediētes: odiū ipietatis exercēt: verboꝝ lapides iniiciunt: ⁊ ſi poſſent de throno eū ſuo i crucē retraherēt: ⁊ de iudeis quidē ad dicti huius nouitatē cōmotis: ita ſcribit̄. Tulerūt igit̄ lapides iudei vt eū lapidarēt. Reſpondit eis. Multa bona opa oſtēdi vobis a pr̄e: pp ꝗ coꝝ opus me lapidat̄. Reſpōderūt aūt ei iudei. Pro bono ope nō lapidam⁹ te: ſ; ꝓ blaſfemia: ⁊ q₂ tu cū ſis hō: facis te deū. At tu vero h̄rtice q̄d agas ac profiteris agnoſce: ⁊ coꝝ te intellige eē cōſortē: quoꝝ i te refers pfidie exēplū. Ad id ꝙ dictū ē: ego ⁊ pr̄ vnū ſum⁹: iudei lapides eleuauerūt: ⁊ coꝝ ipius dolor: ad ſacramētū fidei ſalutaris ipatiēs: vſq; ad ipetū inferēde mort̄ erupit. Quid tu nō hēndo quē lapides: negādo minus efficis. Nō differt volūtas: ſed volūtatē tuā inefficacē eſſe celeſtis thron⁹ efficit. Quātū tu irreligioſior iudeo. Lapides ille in corpus eleuat: tu in ſpūm: ille i hominē; vt putābat: tu in deū: ille i diuerſantem in terris: tu in throno virtutis ſedēte;: ille i ignoratū: tu in cōfeſſu;: ille i moriturū: tu ꝓ iudicē ſeculoꝝ. Ille dicit: cū ſis hō: tu dicis: cū ſis creatura. Vterq; āt dicitis: facis te deū: h̄ cōmune in eū ipij veſtri oris opprobriū ē. Negas .n. deū ex generatōe dei. Negas .n. filiu; ex natiuitat̄ veritate. Negas hoc qđ ego ⁊ pat̄ vnum ſumus. Cōfeſſiōē; vnius i vtroq; atq; ꝯſimilis eē nature. Subiicis ſubſtātie noue ⁊ externe ⁊ aliene deū vt aut alterius generis de⁹ ſit: aut omnino nec de⁹ ſit: q₂ ñ ex dei natiuitate ſubſiſtat. S; q₂ ad ſacramētū dicti hui⁹ cōmot⁹ es: ego ⁊ pr̄ vnū ſum⁹ vt iudeo dicēte. cū ſis hō: facis te deū: tu ipietate dicas cū ſis creatura: facis te deū dicis eni nō eſt filius ex natiuitate. nō ē deus ex veritate. Creatura es p̄ſtātior cūctis. ſed nō es in deū nat⁹ q₂ ex icorporali deo nō natiuitatē admitto nature. Nō modo tu ⁊ pr̄ nō vnū eſtis ſ; nec filius es: nec ſimilis es: nec de⁹ es. Iudeis q̄dē dn̄s rn̄dit: ſed magis ad ipietatē tuā ois hec apta rn̄ſio eſt. Nōne ſcriptū ē in lege. Quoniā ego dixi dij eſt̄. Si ergo illos dixit deos ad quos vei bū factū ē dei: et nō pōt ſolui ſcriptura quē pr̄ ſcificauit ⁊ miſit in hūc mundu; vos dicitis q₂ blaſphemaui qm̄ dixi filius dei ſum. Si nō facio opa pr̄is: nolite credere mihi. Si āt facio: ⁊ mihi nō vultis credere: opibus credite: vt ſciatis ⁊ cognoſcat̄: quoniam pater in me eſt: ⁊ ego in eu;. Cauſa rn̄ſionis cauſā obiecte ei blaſfemie intulit. Id enim ad crimen deputabat̄: qđ ſe cum homo eſſet: deū faceret. Deū aūt ſe facere per id arguebat̄ qđ

dixiſſet: ego ⁊ pater vnuꝫ ſumꝰ. Demōſtra
turꝰ iaqꝫ ħ quod ipē ⁊ pr̄ vnū eſſent: ex natiui
tatis vſurpatū eſſe natura: in eo ꝑmuꝫ inepti
am rediculi opprobrij cōfutat: cur in reatum
vocaretur: qđ ſe cum homo eſſet: deum face/
ret. Cum eni lex huius nominis appellatōeꝫ
ſanctis hoibꝰ decernere: ⁊ ſmo dei indiſſolu
bilis ꝯfirmaret hāc ipartiti nois ꝓfeſſionem
q̄modo hic quem pater ſcificaſſꝫ: ⁊ quē i hūc
mundū miſiſſet: blaſſemus eſſet: dei ſe filium
ꝯfitendo: cum cognominatos ꝑ legē deos in
diſſolubilis dei ſmo ſtatuiſſet. Iam ergo nō
eſt criminis qđ ſe deū cū homo ſit faciat: cum
eos q hoies ſint: lex deos dixerit. Et ſic a cete
ris hoibꝰ non irreligioſſe huiꝰ nominis eſt
vſurpatio: ab eo hoie quē pr̄ ſcificauit omnis
eni hic đ hoie reſpōſio ē: q2 dei filius ēt hois
filiꝰ eſt: nō ipudēter vſurpari videt: qđ dei ſe
filiū dixerit: cū p̄cellat ceteros q cognomiare
ſe nō irreligioſe deos poſſunt: ꝑ id qđ ſcifica/
tus in filiū eſt: beato paulo ſciētiā nobis nois
iſtius intimante: cum ait. Qui ante promiſſit
per prophetas ſuos in ſcripturis ſanctis dei
filio ſuo: qui factus eſt ei de ſemine dauid
ſecundum carnem: qui predeſtinatus eſt fili/
us dei in virtute ſecundum ſpiritum ſcifica/
tionis. Ceſſat ergo blaſphemie crimen quod
cum ſit homo: deum ſe faciat: cum hoc nomē
plurimis dei ſermo detulit. Et ſanctificatus
ac miſſus a patre nihil aliud ſe q̄ꝫ dei filiuꝫ ſit
profeſſus. Non eſt relictus vt arbitror ambi
gendi locus: quin đ natura natiuitatis dictuꝫ
ſit. Ego ⁊ pater vnum ſumus. Nam cuꝫ iu/
dei arguiſſent illum quod per hoc dictum ho
mo ipſe cum eſſet: ſe ſe deum faceret: reſpon/
ſio eius confirmat: quod dei ſe filiū per id qđ
ego ⁊ pater vnum ſumus oſtenderit. Primū
nomine deinde natura: poſtremo natiuitate.
Nam ego ⁊ pater rerum nomina ſunt. Vnū
vero nature profeſſio ē: q2 in eo quod vterqꝫ
non differat. Sumus autem non patit̄ vnio
nem. Et vbi qđ vnum ſumus: vnio non eſt
vnū eos efficit eſſe natiuitas: hoc enim totum
ex eo eſt: qđ dei ſe filium ſanctificatus a patre
profitetur: ⁊ profeſſio dei filij hoc ego ⁊ pat
vnum ſumus ꝯfirmat: quia natiuitas non ali
ani poſſit niſi eā ex qua ſubſiſtit: afferre natu/
ram. Conſumauit autem totius fidei noſtre
ſacramentuꝫ: vnigeniti dei ſmo. Namqꝫ cū
reſponſum ad id fuiſſet: cur ſe cum homo eſſꝫ
deum faceret: vt dictum illud: ego ⁊ pr̄ vnuꝫ
ſumus: abſolute ⁊ perfecte intelligentie ordi/
nem ſumeret: hec ꝯſequenter ſubiecit. Vos
dicitis quia blaſphemaui: quoniaꝫ dixi: filius
dei ſuꝫ. Si non facio opera patris: nolite cre
dere mihi. Si autem facio: ⁊ mihi non vultiſ
credere: operibus credite: vt ſciatis ⁊ cogno/
ſcatis quoniam pater in me eſt: ⁊ ego i patre
In frenis audacie eſt deſperata iam per con
ſcientiam ſalus: ⁊ extra pudoreꝫ eſt: profeſſa
omnis impietas. Naꝫ iam quiſquis nec eru
beſcit ſtulticie: vbi perdidit religionem: ei nō
contradicere amentia potius: q̄ꝫ ignoratio eſt
Dominus dixerat. Ego ⁊ pater vnuꝫ ſumꝰ
Natiuitatꝭ hoc ſacramentum eſt: vt pater ⁊ fi
lius in vnitate nature ſint. Et q2 nature pre/
ſumptio vocaretur in crimen: preſumēdi ra/
tio docetur ex cā. Ait enim. Si non facio ope
ra patris: nolite credere mihi. Si non opera
pr̄is facit: nō credēdū ei eſt: ꝓfitēti dei eſſe ſe
filiū. Nō hꝫ ğ natiuitas nouā externāqꝫ nām
quia per id filius eſſe credendus ē quod ope/
ra patris efficiat. Quid hic adoptio: quid in/
dulgentia nominis loci inuenit: ne ex natura
dei filius ſit: cum dei filius ex nature paternē
operibus credendus ſit. Non exequat̄ ac ſi/
milis ē deo creatura neqꝫ ei nature aliene po
teſtas cōparatur. Sola ei natiuitas filij non
īpie per ſimilitudinē creditur equalis. Nam
quicqd extra eum eſt: eum cōtumelia ei hono
rare virtutiſ eq̄bit̄. Si eni aliqd qđ nō ex ipō
eſt: reperiri pōt ſimile ei: ac vtutis eiuſdem:
amiſit ꝑuilegiū dei ſub ꝯſortio coeq̄lſ. Itaqꝫ
nō erit deus vnꝰ: a q̄ in differēs ſit deꝰ alius
At vero nō habet ꝯtumeliā: ꝓpetatiſ eq̄litas
q2 ſuū eſt q̄ ſui ſimile ē. Et ex ſe eſt: qđ ſibi ad
ſimilitudinē cōpatur. Nec extra ſe eſt: quod
que ſua ſunt: pōt ⁊ ꝓfectus dignitatiſ ē genu
iſſe poteſtatē nec alienaſſe naturā. Opera pa
tris efficit filiꝰ: ⁊ ꝑ id credi ſe dei filiū poſtu/
lat. Nō eſt ꝑſumptio arrogās: q2 ꝓbari ſe n̄
niſi ex ijs que egerat poſci. Serere aūt ſe nō
ſua ſꝫ que pr̄is ſunt teſtatur: ne per magnifi/
centiā geſtoruꝫ nature natiuitas auferat̄. Et
q2 ſub ſacramēto aſſumpti corporis: ⁊ nati ex
maria hominis: dei filius nō intelligebat̄: fi/
des nobis intimat̄ ex geſtis: cū ait. Si āt facio
⁊ ſi mihi n̄ vultis credē opibꝰ credite. Credi
ſibi ꝑmū qđ dei filius ſit: niſi ex opibꝰ patris:
que ipſe efficit: non vult. Qđ ſi facit opera: ⁊

per humilitatē corporis: fide ꝓfeſſionis indign⁹
eſt: opū fidē poſtulat. Cur enim ſacramentum
nati hominis ⁊ intelligentiā diuine natiuitatis
impediat: cū diuina natiuitas oē op⁹ ſuum: ſub
myſterio aſſumpti hoīs exeq̄tur. Si igit̄ hōi
per opa nō credit̄ qđ dei filius ſit: credat̄ opi
bus qđ dei filij ſint: qꝛ negari qđ dei ſint: nō
poſſunt. Omne.n.in ſe fili⁹ dei habet naſcē
do: qđ dei eſt: ⁊ idcirco opus filij: op⁹ patris
eſt: qꝛ natiuitas nec extra naturā eā eſt: ex qꝛ
manet: ⁊ naturā eaꝫ in ſe hꝫ: vnde ſubſiſtit.
Faciēs igit̄ opa pr̄is: ⁊ poſtulās vt ſi ſibi nō
crederet: vel ipſis crederet: demōſtrare debu/
it quid eſſet operibus credēdū: nēpe qđ ſeq̄t
Si aūt facio: ⁊ ſi mihi nō vultiſ credere: opib⁹
credite: vt ſciatis ⁊ cog̃ſcatiſ: q̄m pr̄ i me ⁊ ego
i eo. Hoc eſt illud dei filius ſuꝫ: h̄ e illō ego ⁊
pat vnū ſum⁹: hec natiuitatiſ natura: h̄ ſaluta/
ris dei ſacramētum: non diuidere qđ vnum
ſunt: nec natiuitatiſ adimere naturā: ⁊ ex viuē
te deo viuētiſ dei ꝟitatē ꝯfiteri. nō.n.ex ꝯpo
ſiti atqꝫ inanimis de⁹ q̇ vita eſt: ſubſiſtit. neqꝫ q
virt⁹ eſt: ex infirmioribus ꝯtinetur: neqꝫ qui
lux eſt: ex obſcuris coaptat̄: neqꝫ qui ſpiritus
eſt: ex diſſ̄pibus formabilis eſt. Totum in eo
qđ eſt: vnū eſt. Vt quod ſpiritus eſt: ⁊ lux ⁊
virtus ⁊ vita ſit. Et qđ vita eſt ⁊ lux ⁊ ꝟtus
⁊ vita: ſpiritus ſit. nāqꝫ qui ait. Ego ſuꝫ: ⁊ nō
demutor. nō demutat̄ ex ꝑtibus: nec ſit diuer
ſus ex genere. Hec enim que ſupius ſignifi
cata ſunt: nō ex ꝑtibus in eo ſunt: ſed totum
h̄ in eo vnum ꝑfectum omnia de⁹ viuēs Vi
uēs igitur deus: ⁊ nature eterne viuētis po/
teſtas ē: ⁊ qđ cum ſacramēto ſciētie ſue ex eo
naſcit̄: nō potuit aliud natū eſſe q̄ꝫ viuēs. naꝫ
cū ait. Sicut miſit me viuēs pr̄: ⁊ ego viuo ꝓ
pter pr̄eꝫ: docuit vitaꝫ in ſe per viuentē pr̄eꝫ
ineſſe. Deinde cū dicit. Sicut enim pr̄ habꝫ
vitā in ſemetipō: ſic ⁊ filio dedit vitā hr̄e in ſe
metipō. Omnia viua ſua ex viuente teſtatus
eſt. Quod autē ex viuo viuum natū ē: habet
natiuitatis ꝓfectū ſine nouitate nature. Non
enim nouū eſt: qđ ex viuo generat̄ in viuū:
qꝛ nec ex nihilo ad natiuitatem vita queſita ē
⁊ vita que natiuitatē ſumit ex vita: neceſſe eſt
ꝑ nature vnitatem: ⁊ ꝑfecte atqꝫ inenarrāde
natiuitatis ſacramētum: vt ⁊ in viuēte viuat
⁊ in ſe habeat vitā viuētē. Admonuiſſe nos
i exordio ſermonis noſtri meminimus hūa/
nas cōparatiōes diuinis nō ſatiſfacere exem
plis: tamē ꝓ parte intelligētie noſtre ſenſum
formis corꝑalib⁹ erudiri. Quāne natiuitatiſ
ꝯſcientiā cōſulo: vtrū nō itra patres maneat
origo naſcentiū. Nā tametſi elemēta illa ina
nima ac turpia q̄bus naſcendi cauſe inchoan
tur: in hoīem alterꝫ effluāt: ꝑ nature tū ꝟtutē
intra ſe inuicē manet: dū ⁊ ꝑ datā a ſe nature
eiuſdē originē naſcentem loquit̄ ille q gignit
⁊ ꝑ acceptam natiuitatem eius virtus et ſi de
riuet: nō tamē auferat̄: in gignēte ſe manet il
le qui naſcitur. Et hoc quidē tm̄ ad humane
natiuitatis intelligentiā cōmemoratū a nobiſ
ſit: nō etiā ad ꝑfectū in vnigenito deo natiui/
tatis exēplū: qꝛ nature humane īfirmitas ex
diſparibus cōparat̄: nec ex inanimis ꝯtinet̄
ad vitaꝫ. Nec ſtatim in ea qđ gignitur: viuit
neqꝫ totū viuit ex vita: cum in ea multa ſint:
que ſine nature ſue ſenſu cū excreuerint deſe/
cētur. In deo vero totuꝫ qđ ex viuit. Deus
enīꝫ vita eſt ⁊ ex vita nō pōt quicq̄ꝫ eſſe: niſi
viuū. Neqꝫ ex deriuatione ſed ex virtute na
tiuitas ē. Ac ſic dū totū qđ eſt viuit: ⁊ dū totū
qđ ex eo naſcit̄: ꝟtus eſt: habet natiuitatē nō
habet demutationē: ⁊ impartit ꝓfectuꝫ: nec
amittit naturā: dum ⁊ natiuitatem quā dedit
per indiſcrete nature ſimilitudinem ſequit̄: ⁊
natiuitas eam que viuens ex viuēte eſt: natu
ram naſcēdo nō deſerit. Affert autē ꝓ parte
fidei huius ſignificationem: ignis in ſe ignē
habēs: ⁊ in igni ignis manēs. Nam cū ſit in
eo ſplendor luminis: nature calor: ꝟtus vrē
di: mobilitas eſtuandi: totuꝫ tamē ignis eſt.
Et hec vniuerſa: vna natura eſt: habet quidē
ex infirmitate quod ꝑ materiaꝫ ſubſiſtit ac vi
uit: ⁊ ea per quam vixerat deficit. Sed hoc
quod incomparabile dei eſt: comparatiōe ex
parte cognoſcim⁹: vt nō icredibile in deo ſit:
quod pro parte aliqua in terrenis reperiatur
elementis. Quero itaqꝫ nunc vtrum diuiſio
ac ſeparatio ſit: cuꝫ ignis ex igne eſt. Aut nū
quid abſcinditur natura ne maneat: aut non
ſequitur natura ne inſit: cum accenſo lumine
ex lumine ꝑ quedā quaſi natiuitatis ꝓfectuꝫ
nature nulla defectio ſit: ⁊ tamē ſit lumē ex lu
mine. Aut nūquid hoc nō manet in eo quod
ex ſe ſe ſine defectione ſubſiſtit. Aut hoc nō ē
in eo vnde nō reciſum eſt: ſed cū vnitate ſub
ſtātie naturalis exiuit. Et quero āne nō vnū
ſint: cum lumē ex lumine nec diuiſiōe ſepara
bile ſit: nec gener̄ natur̄. Et hec vt dixi ad itel

ligentiā fidei tantū cōparata ſunt: nō etiaꝫ ad
dei dignitateꝫ: vt nos potius ad intelligentiā
inuiſibiliū ex cōparabilibus ſumeremus: nō
vtiq; vt aliquod nature dei ſatiſfaceret cōpa/
rationis exemplū: cū dignū ⁊ iuſtū eſſet teſtā
ti de ſe deo credere. Sꝫ q2 ſimplicioꝝ fidem
furoꝛ hereticus turbaret: vt id de deo credi ñ
opoꝛtet qđ difficile niſi ꝑ coꝛpoꝛeā cōparatio
nē poſſit intelligi: idcirco ſecundū illud quod
iā etiam ſuperius memoꝛatū a nobis eſt: dñi
dictū eſſe. Quod de carne naſcit̃ caro eſt: qđ
aūt de ſpiritu: ſpiritus eſt: q2 deus ſpiritus ē
Vtile exiſtimauimus hec ꝓ parte inſerere cō
parationis exempla ne mētiri de pꝛofeſſiōe
ſua exiſtimaret̃: cum diuine nobis ꝓfeſſiōis
intelligentiā ex aliquo naturalia creaturaruꝫ
exempla pꝛeſtarēt. Igitur ex viuente viuēs
dei filius: ⁊ ex deo deus: ⁊ nature inſeparabi
bilis atq; indiſſimilis vnitatem ⁊ ſacramētū
natiuitatis oſtendēs: ait. Ego ⁊ pater vnum
ſumus. Et q2 calūnia dicti tanq; inſolētie exi
ſteret: vt cōſcientiā potius nature demonſtra
ret in dicto: ſubiecit Dictis q2 blaſphemaui:
qm̄ dixi: filius dei ſum: vnitateꝫ nature ex na
tiuitate eſſe ꝯteſtās. At vero vt natiuitatis fi
dem ꝓfeſſio abſoluta firmaret: nec nature tm̄
afferret natiuitas ꝓfeſſa diſſidium: hāc toti⁹
reſponſionis ſue tenuit abſolutionē. O peri/
bus credite: quoniaꝫ pater in me: ⁊ ego in pa
tre. Quid hic nō naturale ac ꝓpꝛiuꝫ ſub ſa/
cramēto natiuitatis offenſuꝫ eſt. Inſunt ſibi
inuicē dū nō eſt niſi ex patre natiuitas: dū in
deū alteruꝫ natura vel exterioꝛ vel diſſimilis
nō ſubſiſtit: dū deus ex deo manēs ñ eſt aliū
de qđ deus eſt: Infer duos ſi occaſio patet: fi
dei eccleſie deos. Aut ſolitariū deū vel falſa
ſaltē emētire rōne: filiū ſi potes: a patre abſq;
natiuitatis tm̄ ꝯfeſſa veritate diſcerne. Fili⁹
in pr̄e ē: ⁊ in filio pater nō ꝑ trāſfuſionē refu
ſioneq; mutuā: ſed ꝑ viuentis nature ꝑfectā
natiuitatē. Ita in deo patre ⁊ deo filio neq;
duos ꝯnumerabilis deos: q2 vnū vterq; ſūt
neq; ſingularē pꝛedicabis: q2 vterq; nō vn⁹
ē. Nō hꝫ igit̃ fides apoſtolica duos deos: q2
nec duos patres habet: nec duos filios. Cō
fitēdo patrem cōfeſſa filium eſt. Credēs in fi
lium credidit ⁊ in patrē: q2 ⁊ nomen patris
habet in ſe filij nomē. Nō eniꝫ niſi per filiuꝫ
pater eſt: ⁊ ſignificatio filij demōſtratio pr̄is
eſt: q2 nō niſi ex patre ſit filius. In vn⁹ ita/
q; ꝯfeſſiōe nō vnus ē: dum ⁊ patrē ⁊ cōſum/
mat filius ⁊ filij ex pr̄e natiuitas eſt. Non de
mutat̃ āt ꝑ natiuitatē natura: nec ſecūdū ſimili
tudinē generis ſui eadē ſit. Eadem āt ita eſt:
vt ꝑ natiuitatē ⁊ generatōeꝫ vtq; poti⁹ vnuꝫ
cōfitēdus ſit eſſe nō vn⁹. Duos itaq; p̄dicet
deos q pōt vnū p̄dicar̃ ſine vno. Aut ſingu/
larē deum doceat: qui poſſit negare vnū vni
per nature virtutem ⁊ per ſacramētum gene
ratōis ⁊ natiuitatis nō incē. Naturaꝫ quoq;
diuerſam deputet ad vtrūq; qui neſciat patrē
⁊ filiū qđ vnum ſint: p̄dicatos. Deleant hriti
ci euangelicaꝫ filij đ ſe ꝓfeſſiōem: ego in pr̄e
⁊ pr̄ in me: vt poſſint vel duos deos p̄dicare
vel ſolū. Nō ſunt naturaꝝ ſignificatōes i na
ture vni⁹ ꝓpꝛietate. Nec duos deos: dei ex
deo veritas ꝑficit: nec ſingularē dñm dei pa
tiſ natiuitas: nec nō vnum ſunt: q i iuicē ſunt
In inuicē aūt ſunt: cū vnus ex vno eſt: q2 ne
q; vnus vni: aliđ ꝑ generatōeꝫ q̄ꝫ ꝙ ſuuꝫ eſt
dedit: neq; vn⁹ ab vno aliud per natiuitatem
obtinet q̄ꝫ vnus. Apoſtolica igitur fides ſiue
patrē p̄dicabit. p̄dicabit deum vnū: ſiue filiū
confitebit̃ deum vnum: q2 eadem atq; indiſſi
milis dei natura ſit in vtroq;: quod dum ⁊
pater deus: ⁊ filius deus eſt: ⁊ vnum ſit na/
ture nomen vtriſq;: vnum vtrunq; ſignifi/
cat. Nā ex deo deus: vel in deo deus nec du
os deos perficit: cum vnus ex vno in natura
⁊ nomine vnius maneat. nec i ſolitarium de/
um deficit: cum vnus ⁊ vnus i ſignificatiōe
non ſolus ſit. Nō icertā aut dubiā dñs tāti ſa
cramēti doctrinā religt nec nos i ābigue itelli
gentie deſeruit erroꝛe. Et audiam⁹ cū oēm fi
dei hui⁹ cognitōeꝫ aplis reuelātē ait. n. Ego
ſū via ⁊ veritas ⁊ vita: nēo venit ad pr̄eꝫ niſi ꝑ
me. Si ſcitis me: ⁊ patrē meū ſcitis: ⁊ amō
ſcietiſ eum ⁊ vidiſtis euꝫ. Ait illi philippus.
Dñe oſtēde nobis pr̄eꝫ ⁊ ſufficit nobiſ. Dic
ei ieſus. Tāto tēpoꝛe vobiſcum ſum: ⁊ non
cognouiſtis me. Philippe q videt me: videt
⁊ patrē: quō modo tu dicis oſtende nobis pa
trem. Nō credis mihi: quoniā ego in patre:
⁊ pater in me. Verba q̄ ego loquoꝛ vobis:
nō a me loquoꝛ: ſꝫ pat̃ qui in me manet: ipſe
facit opa ſua. Credite mihi: qm̄ ego in pr̄e: ⁊
pat̃ in me eſt. Sin aūt vel ꝑꝑ opa ipa credite
Nō nos in erratica atq; in inuia deducit ille
qui via eſt: neq; illudit ꝑ falſa q veritas eſt:
neq; in moꝛtis relinquit erroꝛe qui vita eſt.

Et q2 hec benigne ad ſalutē nr̄az diſpēſatōis ſue nomina ipe ɔſtituit: vt nos tā͞q via in veritatē deduceret: veritas ɔſtitueret in vita: cognoſcēdū eſt: q illud obtinēde vite ſacramē/tū eſſe demōſtrarit. Nemo venit ad patrē niſi p me. Iter ad patrē p filiū eſt. Et qrenduz eſt vtrum h̄ p doctrine admonitōez an p na/ture fidē fit: q2 videri poſſum⁹ p doctrinaz filij potius ad prēz: q̄z per ɔfeſſiōez prn̄e in eo diuinitatis venire. Intelligētie igit ſenſū: in ɔſeq̄ntibus regram⁹. Nō eni fit ex arbitrio nr̄o: ſz ex dictoꝝ eſt ineūda ɔtutib⁹. nā h̄ ſequtur. Si ſcitis me: ꝛ prēz meū ſcitis. Homo ieſus xp̄s cernit: ꝛ quomō ſi ipe cognit⁹ ſit: erit cognit⁹ pr̄: cū nature ſue ideſt hois in eo habitū: apoſtoli recognoſcant: ꝛ liber a corporali deus carne: nō in hac corpalis carnis in/firmitate noſcend⁹ fit. ſz in ſacramēto aſſum/pti corpis: diuinitatis paterne naturam ipſe dn̄s ɔfirmās: hunc ordinē tenuit. Si ſcitis me: ꝛ pater meū ſcitis: ꝛ amodo ſcietis eum: ꝛ vidiſtis eū. Tempus viſiōis ſepauit a tempe cognitōis: nam quē cognoſcēdū ait: eūdē iam dixit ꝛ viſum: vt nature iā pridez in ſe cōſpecte ſcietiaz ex tēpe nūc huius reuelatōis acciperet. Sz cōmouit apoſtolū philipū nouitas dictoꝝ: homo cernitur: dei ſe filiuz ɔfitet: cognito ſe cognoſcendum patrem fatetur. Patrem viſum ſe viſo eſſe dicit: ꝛ per id cogno/ſcendum eſſe: quia viſus ſit: humāi iſtud animi infirmitas non capit: nec fidem ſumi tam diuerſaruz rerum profeſſio: vt qui tunc viſus ſit: non cognoſcendus ſit: cuz vidiſſe: cognitio ſit: vt filius cognitus ſit: ꝛ pr̄ cognitus ſit: cum cognitionem filij ipſe ſecundum homi/nem corpalis ꝛ viſus ꝛ tactus ingeſſerit. Cognitionem autem ex eo patris ipſa illa diffe/rens ab eo conſpecti hominis natura nō preſtet. Et frequenter filius patrem a nemine viſum eſſe teſtatus ſit. Prorupit igitur apoſtolica familiaritas ꝛ ɔſtantia dominū interro/gās. Dn̄e oſtende nobis patrez: ꝛ ſufficit nobis. Nō fides nūc pclitatur: ſed ignoratiōis hic error eſt. Viſuz eni iam ꝛ amodo cognoſcenduz dn̄s patrem dixerat. Sed viſum eſſe apoſtolus non intellexerat. Deinde nō viſuz negauit: ſed oſtendi ſibi rogauit. Neqz ōnſionem veluti corporalis ɔtemplationis deſiderauit: ſz demōſtratiōem intelligendi eius qui viſus eſt: poſtulauit. Filium enim hois i habitu viderat: ſed quo mō p id patrem videret neſcit. nā ad id qd̄ dixerat. Dn̄e oſtēde nobis patrē: vt oſtēſio illa intelligēdi potius eēt demōſtratio q̄z vidēdi: ſubiecit. Et ſufficit no/bis. nō adēpta ē fides dicto: ſz cognoſcēdi demōſtratio eſt poſtulata: q. ſufficeret ad fidem dicti. Quia p dn̄i ɔfeſſionem: auctoritas eēt nō incerta credendi. Hinc aūt oſtēdendi patris petitio orta eſt: q2 dictū eſſet viſum eſſe: ꝛ p hoc noſcendū eſſe q2 viſus ſit. nec ipudens erat oſtenſionē eius q viſus eſt poſtulare. dominus itaqz dictis philippi hec reddidit. Tāto tpe vobiſcum ſum: ꝛ nō nouiſti me philippe. Arguit apoſtoli in cognoſcēdo ſe ignora/tionē: q2 ſuperius ſe cognito: patrē quoqz cognitū eſſe dixiſſet. Sed qd illud eſt qd̄ querit ſe tāto tpe cognitū nō fuiſſe. ſilicet q2 ſe cognito: paterne in ſe nature eſſet intelligēda diui/nitas. Cū eniz ea que gereret ppria dei eēnt calcare vndas: iubere vētis intellecta demutatiōe vini: incremētoqz panum cū geſtoꝝ fide gerere: fugare demones: morbos depellere: dāna corporū rependere: emēdare vicia natiuitatis: peccata dimittere: vitaz mortuis redderet: ꝛ hec agere carnalem: ꝛ dei ſe filiū inter iſta ɔfitentem. Hinc querele ois orta cōqueſtio eſt: qd̄ in ſacramēto natiuitatis humane geſſiſſz hec. In hoie aſſumpto: dei nō intellecta natura eſt: ꝛ idcirco arguēs: cur cū hec tāto tpe gereret: agnitus nō fuiſſet poſtulātibus vt ſibi patrē oſtēderet ait. Qui me videt: videt ꝛ patrē. nō hic ille cōtemplationez corporeā: ꝛ viſuz oculoꝝ carnaliū ſignificat: ſz eorū d' quib⁹ dixerat. Nonne vos dicitis: qm̄ adhuc quattuor menſes ſunt: ꝛ meſſis venit. Ecce dico vobis: leuate oculos vr̄os: ꝛ aſpicite regiones quia albe ſunt iaz ad meſſez Nec tempus patitur: nec albētiuz ad meſſez regionum ſignificatio permittit: aliqd terre/num hic ꝛ corporeū intelligi: ſed ad pfectorū fructuū beatitudinē cōtuēdā: intelligētie iuſſit oculos eleuari: vt nunc dicēs. Qui me videt videt ꝛ patrem. Nō eni h̄ quod ex partu virginis carnale eſt: ad cōtēplādā i eo dei formā ꝛ imaginē proficit neqz ad icorporalis dei naturā vidēdā: aſſumpti hois ſpecies in exēplo eſt. Sz agnitus in eo deus eſt: ſi qbus tamen ipe agnitus eſt: ex virtute nature: ꝛ itellect⁹ deus filius id pſtat: vt intellectus ꝛ pater ſit: dum ita imago eſt: vt non differat genere: ſz

ſignificet auctorē. Imagines aūt cetere: ex diuerſis metallis aut fucis aut gñrib⁹ aut artibus: reddūt eoꝝ ſpecies quoꝝ ſunt imagines inſtitute. Sȝ nunqd vt imagines vere ſint: ereq̄ri poſſunt in anima viuētib⁹. Et vt vel picta vel vel ſculpta vel fuſa natiuis. Filius aūt patri nō ſecūdū hec imago eſt: qꝛ viuētis: viuēs imago eſt: ⁊ ex eo natus nō habȝ nature diuerſitatē: ⁊ in nullo diuerſus tenet nature eius ex qua nō diuerſus ē: poteſtatē. Qui ḡ imago ē: eo ꝓficit: vt deū prēȝ vnigēiti dei ſignificet natiuitas. Significet aūt: vt forma ipſe, ⁊ imago iuiſibilis dei: ⁊ p h̄ nō amittat nature vnitā ſimilitudinē: qꝛ nec careat virtute natur: ⁊ hic illud ē. Tanto tēpe vobiſcum ſuȝ: ⁊ nō noſti me philipe. q videt me: videt ⁊ prēȝ. Quomō tu dicis oñde nobis patrē. Nō credis mihi qꝛ ego i prē: ⁊ pater in me eſt. Nō relict⁹ ē hominū elogijs d̄ dei rebus alius p̄ter q̄ȝ dei ſmō. Oia reliq̄ ⁊ arta ⁊ concluſa ⁊ ipedita ſunt ⁊ obſcura. Si aliqs alijs v̄bis demōſtrare h̄ q̄ȝ qbus a deo dictū eſt volet: aut ipe nō itelligit: aut legētibus nō intelligēduȝ relinquit. Domin⁹ dixit cū rogaretur: vt oſtēderet patrē. Qui me videt: videt ⁊ patrē. Hoc demutare antichriſti eſt: h̄ negare: iudei eſt: h̄ neſcire gētilis eſt. Sȝ forte intelligētie ſenſus in crimine ſit: ſi in fide noſtra viciū: ſi in dictis dei reſedit obſcuritas. Nam nec ſolitariū ſermo ſignificat: ⁊ indifferēteȝ tñ naturā ꝓfeſſio docet. Viſuȝ eni in filio prēȝ: nec ſingularis pōt eſſe: nec diſpis. Per hūc ille viſus: neqȝ nō vnum ſunt in ſacramēti ꝓfeſſiōe: neqȝ vnus. Et quero qd ſignificaſe in eo dñs credit: cū dicit. Qui me videt: videt ⁊ patrē. Nō tenes vniōeȝ vbi p ꝯiunctōem ipaȝ prñi nois ſignificat adiectio Et eni cū dicit: ⁊ patrē: ex cluſa eſt ſingularis atqȝ vnici itelligentia: ⁊ quid reliquū ē: niſi p nature vnitā ſimilitudinē vt pater p filiū viſ⁹ ſit. Et ne hoc incertum nobis ad fidem relinqueretur: dominus ſubiecit. Quo modo tu dicis: oſtende nobis patrē. que eni ignorādi patrem aut oſtendendi ignorantibus neceſſitas relinquebatur: cum pater i filio viſus eſſȝ Viſus autem adeo eſt: ex proprietate nature dum ex in differentia atqȝ in genere veritatis vnum ſunt natus ⁊ generans: vt hic domini ſermo ſequitur. Non credis quia ego in patre: ⁊ pater in me eſt. Inſeparabiles eſſe per naturaleȝ ſimilitudinē prēȝ ⁊ filiū: nō poſſum⁹ alijs verbis docer niſi filij. Nō.n.hic p demutatiōeȝ noīuȝ atqȝ ſpēruȝ filius q via ⁊ veritas ⁊ vita eſt: mimis theatralib⁹ ludit: vt in aſſumpto hoīe ſe filium dei nūc upet: in natura vero dñȝ prēȝ: ⁊ vnus ac ſolus pſonali demutatōe ſe nūc in filio mētiat. Nō itaqȝ ipſe ſolitarius: nūc ſibi filius eſt: nūc ſe ſibi ꝓfitet in prēȝ. Et nature nomina inſert ceſſante natura. Alia hic v̄borū ſimplicitas eſt. Nam ⁊ pater prē eſt: ⁊ filius fili⁹ eſt. Sȝ in his nominib⁹ ac rebus nihil nouum nihil diuerſuȝ nihilqȝ pegrinū eſt. Tenet eni nature ꝓprietas v̄itatis ꝓprietatē: vt qđ ex deo eſt: deus ſit: ⁊ nec diminutiōis ſit natiuitas nec diuerſitātis: dū ⁊ filius nō in naturā externā ac diſſimileȝ patri deo ſubſiſtit: nec prē alienū qd a ſe natiuitati vnigeniti acgrēs: ſȝ vniuerſa poti⁹ que ſua ſunt ſine damno ipartiētis indulſit. Atqȝ ita nec natura dei caret: duȝ nō aliunde q̄ȝ ex deo deus eſt: nec a deo differt: duȝ non aliud ipe q̄ȝ deus eſt: qꝛ ⁊ natiuitas dei ꝯſiſtit in filio: nec per natiuitatem dei amiſit eſſe dei natura qđ deus eſt. Pater igitur in filio eſt ⁊ filius in patre: deus in deo. Non per duplicem ꝯuenientium generū coniunctionem neqȝ per inſitiuam capacioris ſubſtātie naturam: quia per corporalem neceſſitateȝ exteriora fieri his quibus ꝯtinemur: interiora non poſſunt. Sed p natiuitatem viuentis ex viuēte nature. Dum res non differt: dum naturā dei non denegerat natiuitas: dum non aliud aliquid q̄ȝ in deum ex deo deus naſcit. Duȝ nihil in his nouū eſt: nihil alienum: nihil ſepabile. Duȝ i prē ⁊ filio credere duos deos impium eſt: dum patreȝ ⁊ filium ſingularē deū p̄dicare ſacrileguȝ eſt. Dum deum ex deo ꝙ in ſimilitudine generis vnū ſint: negare blaſſemum eſt. Ac ne dubium hoc atqȝ ambiguū ſacramentuȝ fides euāgelica ſuſciperet: hunc doctrine ſiue dominus ordinem tenuit. Nō creditis mihi quoniā ego in patre: ⁊ pater in me eſt. Verba que ego loquor vobis: non a me loquor: ſed pater qui in me manet ipſe facit opera ſua. Quibus rogo alijs in patre ⁊ filio nature proprietas demonſtrari q̄ȝ his ipſis verbis potuit ⁊ poteſt natiuitatis tamen i omnibus ſignificatione prelata. Cum enim ait: v̄ba q̄ ego loquor vobis: nō a me loquor nō exemit pſonā neqȝ ſe filiū denegauit: nec

naturā in ſe paterne virtutis abſcondit. Naꝫ dū loquitur: ipſe in ſubſtātia manēs loquitur. Dū aūt nō ab ſe loquit̄: natiuitatē in ſe dei ex deo pr̄e teſtat̄: ipſe in ſepablis ab eo atqꝫ indiſſimi lis vnitate nature: qꝛ quāuis ab eo loquat̄: ip ſe tn̄ loquit̄. Nā qui nō a ſe loqt̄: ⁊ tn̄ loquit̄: n̄ pōt nō eſſe duꝫ loqt̄. Et dū nō a ſe loqt̄: oſtendit nō ſuuꝫ tantū eſſe qđ loqtur ſubiecit enim. Sed pater qui in me manet: ipſe facit opa ſua: Manere in filio pr̄eꝫ nō eſt ſingularis atqꝫ vnici. Operari vero per filiū pr̄eꝫ: n̄ eſt differentis aut exteri. Sicuti nō vnius ē: nō ab ſe loqui q̄ loquit̄. Neqꝫ rurſuꝫ alieni ac ſepabilis ſit: loqui ꝑ loquēteꝫ: ſed h̄ horū ſacramētū ē: q̄ vnū ſūt: qui vterqꝫ nō aliud ſunt: qui ꝑ nature ꝓprietatē in ſe ſe ſunt. Quoꝝ h̄ vnitas eſt vt loquēs nō a ſe loquat̄: neqꝫ q̄ nō a ſe loquit̄: nō loquat̄. Et qꝛ in ſe pr̄em ⁊ loqui ⁊ operari docuerat pfecte huius vnitatis fideꝫ ſtatuit dicēs. Sꝫ pr̄ qui in me manet: ipſe facit opa ſua. Credite mihi qꝛ ego in patre ⁊ pater in me. Sin aūt vel propter opa ipa credite. Pater operatur opatur in filio: ſed ⁊ filiꝰ opus patris opatur: ne ergo ꝑ virtutis efficienciaꝫ ⁊ nō ꝑ nature que ſecūduꝫ natiuitatem eſt: ꝓprietatē: pater in filio ⁊ opari crederet̄ ⁊ loqui ⁊ ait. Credite mihi quoniā ego in pr̄e ⁊ pr̄ in me. Quid ē iſtud rogo. credite mihi. certe ad id refertur quod dictum eſt. Oſtende nobis patrem. Fides confirmatur ex credendi precepto: ⁊ ea fides qua patrem ſibi oſtendi popoſcerat. Non enim ſuffecerat dixiſſe qui me uidet: uidet ⁊ patrem niſi intelligentiam noſtram euſqꝫ protenderet: vt cum patrem noſceremus in filio: filium tamen eſſe meminiſſemus in patre ne: trāſfuſio potius alterius in alterum exiſtimaretur: quam per generationem natiuitatemqꝫ unitas eiuſdem in utroqꝫ nature. Credi ita qꝫ ſibi dominus uult: ne forte per aſſumpti hominis diſpenſationem: fidei conſcientia perclitaretur. Certe ſi quid afferat ambiguitatis caro ⁊ corpus ⁊ paſſio: uel opibus credatur: deum in deo eſſe: ⁊ ex deo, deum eſſe: unum eos eſſe: dum nature uirtute uterqꝫ in ſe eſt: ⁊ neuter ſine altero eſt. Dum ⁊ pater nihil ex ſuis amittit in filio: ⁊ filius totum ſumit ex patre quod filius eſt. Non eſt corporalium naturarum illa conditio: vt inſint ſibi inuicem: vt ſubſiſtentis nature habeāt perfectā unitatem: ut manēs unigeniti natiuitas: a paterne diuinitatiſ ſit iſepe rabilis ueritate. Unigenito tātū iſtud deo ꝓ prīū eſt: ⁊ in ſacramēto uere natiuitatis fides iſta eſt: ⁊ ſpecialis uirtutis hoc opꝰ ē: nihil differre ⁊ eſſe ⁊ ieſſe. Ineſſe aūt nō aliud i alio ut corpus i corpore: ſꝫ ita eē ac ſubſiſtere: ut i ſubſiſtēte iſit: ita Vō ieē: ut ⁊ ipſa ſubſiſtat. Nā uterqꝫ ſubſiſtēs: ꝑ id nō ſine alio eſt: dū ſecūdum generationem ⁊ natiuitatem ſubſiſtētis natura nō alia eſt: hinc illud eniꝫ illđ ē. Ego ⁊ pater vnuꝫ ſumus: ⁊ qui me uidet uidet ⁊ patrē. Et ego i pr̄e ⁊ pr̄ i me. Quia nō differt nec degenerat natiuitas: qꝛ uniꝰ i patre ⁊ filio diuinitatis ſacramētum natiuitatis natura cōſumat: dū dei filiꝰ nō aliud qꝫ deus eſt. Et idcirco n̄ i deos duos unigeniti generatio deputat̄: quia i deū filius dei naſcēs: naturā i ſe dei ſe gignētis exhibuit.

Explicit liber ſeptimus. Incipit octauus.

b Eatus apl'us paulus formā ꝯſtituēdi epī figēs: ⁊ plane nouū eccleſie hoiem p̄ceptis ſuis ꝯdēs: hāc ueluti ſūmaꝫ ꝯſummatarū i eo uirtutū eē docuit dicēs. Obtinētē ſm doctrinā fidei Vbū ut potēs ſit exhortari ad doctrinā ſanam: ⁊ cōtradicētes reuincere. Sūt enim multi ⁊ nō ſubditi: uaniloq ⁊ ſeductores. Ita eniꝫ que ꝓpa diſciplīne ac morū ſunt: ad ſacerdotij meritum utilia eſſe ſignificat: ſi etiā hec que ad docēde ac tuēde fidei ſciētiam neceſſaria ſunt: iter reliq̄ nō decrūt. Quia nō ſtatiꝫ boni atqꝫ utilis ſacerdotis eſt: aut tātummodo inocēter agere: aut tātūmodo ſciēter p̄dicare: cū ⁊ inocēs ſibi tātum ꝓficiat: niſi doctus ſit: ⁊ doctus ſine doctrine ſit auctoritate: niſi inocēs ſit. Nō eni apl'icus ſmo probitatis honeſtatiſqꝫ p̄ceptis hominem tantum ſeculo conformat ad uitā. Neqꝫ rurſuꝫ ꝑ doctrine ſciaꝫ ſcribā ſynagoge iſtituit ad legeꝫ: ſed pfectum eccleſie pricipeꝫ perfectis maximarū uirtutum bonis iſtruit: ut ⁊ uita eius ornet̄ docēdo: ⁊ doctrina uiuēdo. Deniqꝫ ipm illum ad quē ei ſmo erat: titū: iſtius modi decreto eē ſummā de religiōis iſtruxit. In omnibus te ipꝫ bonorum factorū prebēs exemplum: dicētē cū

veneratione verbũ ſanũ: irreprehenſibile: vt
aduerſarius revereat̃: nihil habẽs turpe aut
malũ ꝺ nobis dicẽ. Nõ ignorauit doctoꝛ hic
gentiũ: ⁊ ex ꝯſciẽtia loquẽtis atq; habitãtis i
ſe xp̃i: eccl'e electus magiſter: moꝛbidi eloqi
graſſatura eſſe ꝯtagia: ⁊ aduerſuꝫ ſanitatẽ v̄
boꝛũ fideliũ: deſeuiturã doctrie peſtiferre coꝛ
ruptionẽ: que ipie itelligẽtie ſue vir⁹ vſq; ad
ipam ſedẽ anime demergẽs: ꝓfundo ſerpe
ret malo. Et ijs eniꝫ ait quoꝝ ſermo vt cãcer
ſerpit: latẽti ſemꝑ ſubrepẽtiq; cõtagio ſanita/
tẽ puaſe mẽtis inficiẽs: ob qꝺ ſani ſmonis i
epiſcopo voluit eſſe doctrinã: fidei ꝯſcia: ⁊ ex
hoꝛtationũ ſcientia: aduerſum ipias ⁊ mẽda
ces ⁊ veſanas ꝯ̃dictiones obnitentẽ. Multi
enim ſunt q ſimulãtes fidẽ nõ ſubditi ſunt fi
dei: ſibiq; fides ipſi potius ꝯſtituunt: q̃ acci
piũt: ſenſu hũane inanitatis inflati: dũ que vo
lũt ſapiũt: ⁊ nolũt ſapere q̃ vera ſunt: cũ ſapiẽ
tie hec veritas ſit: ea interdũ ſapere q̃ nolis.
Sequit̃ v̄o hãc volũtatis ſapientiã: ſmo ſtul
ticie. Qꝛ neceſſe eſt qꝺ ſtulte ſapit̃: ſtulte ⁊ p̃
dicet̃. Iã vero ſtulta p̃dicatio quãtũ malũ eſt
audiẽtiũ: cũ ſeducunt̃ in ſniaꝫ ſtulticie ſub opi
niõe ſapiẽtie. Et idcirco apl's hunc de his oꝛ
dinẽ tenuit dicẽs. Sũt. n. multi ⁊ nõ ſubditi
vaniloq ⁊ ſeductoꝛes. Cõtradicẽdũ itaq; eſt
⁊ ipietati inſolẽti: ⁊ inſolẽtie vaniloq: ⁊ vani
logo ſeducẽti: ⁊ ꝯ̃dicẽdũ ꝑ doctrine ſanitateꝫ
ꝑ fidei veritatẽ: ꝑ v̄boꝝ ſinceritatẽ: vt ⁊ ſin
ceritas veritatis ſit: ⁊ veritas ſanitatꝭ. Ac mi
hi qdẽ ea nũc cõmemoꝛãde huius ſnie aplice
fuit cã: qꝛ homines mẽte ꝑuerſi: ⁊ ꝓfeſſione
fallaces: ⁊ ſpei manes: ⁊ ſmone viperei: ꝯ̃di
cẽdi nobis neceſſitateꝫ iponũt: dũ letales do
ctrinas: ⁊ moꝛbidas itelligẽtias ⁊ coꝛruptas
voluptates: ſimplicitati audiẽtiũ ꝑ ſpeciẽ reli
gionis iſinuãt. Id apud eos p̃termiſſa apl'i/
ce p̃dicationis ſinceritate agẽtes: ne paẗ: paẗ
ſit: ne filius filius ſit: ne deus deus ſit: ne fi/
des fides ſit. Quoꝝ veſanis mendacijs re/
nitẽtes: vſq; eo iã ſmonẽ rñſiõis noſtre ex/
tẽdimus: vt cũ deũ ⁊ deũ ⁊ verũ deũ in vero
deo demõſtraſſemus ex lege: tũ deinde pfe/
ctaꝫ ac verã vnigeniti dei natiuitatẽ ex euãge
licis atq; aplicis doctrinis oſtẽderemus: po
ſtremo vt verũ deũ dei filiũ ⁊ indifferẽtis na
ture a patre: eodẽ p̃dicatiõis noſtre curſu do
ceremus: ita vt nec ſingularẽ deũ fides eccle
ſie: nec duos deos ꝓfiteret̃: cũ nec natiuitas
dei ſolitariũ deum ſineret: nec natiuitas pfe/
cta diuerſarũ naturarũ noĩa: in dijs duobus
admitteret. Duplex aũt nobis in refellendis
eoꝝ vaniloquijs cura eſt: vt primũ q̃ ſunt ſã/
cta ⁊ perfecta ⁊ ſana doceamus. Neq; ſmo
noſter ꝑ deflexus quoſdã atq; anfract⁹ ober
rãs: ⁊ ex deuijs atq; erraticꝭ cuniculis emer
gẽs: veritatẽ potius querat q̃ oſtendat. Tũ
deinde vt q̃ ab illis inaniũ ac fallaciũ ſniaruꝫ
argutiis ad ſpecieꝫ veri blãdientis aptant̃: ea
ipa cõſcientie oium ridicula eſſe ⁊ inepta pã
damus. Non enim ſufficit nobis docuiſſe q̃
pia ſunt: niſi pijſſima ea eſſe ꝑ id intelligant̃:
dũ que ipia ſunt refellunt̃. Ut vero bonis ⁊
prudẽtibus viris nature ac ſtudij ẽ: totos ſe
ad beate ſpei alicuius obtinendã vel rẽ vl' tẽ
pus ꝑ̃parare: ne in aliquo minoꝛ ſit expecta/
tione ꝓcinctus: iſta iſtis heretico furoꝛe amẽ
tibus ſolicitudinis maxime eſt toto aduerſus
pie fidei veritatẽ: ipietatis ſue ingenio labo/
rare: vt aduerſus eos q religioſi ſunt vincãt
eẽ irreligioſi: ⁊ vltra ſpeꝫ vite nr̃e: vite ſue ꝺ
ſperatõe potioꝛes ſint: ⁊ plus ipẽdant cogita
tiõis ad falſa: q̃ nos doctrina optam⁹ ad v̄a.
Pijs eniꝫ fidei ꝓfeſſiõibus: has ipie pfidie
ſue ꝯ̃dictiões elaboꝛauerũt: vt p̄mũ requirãt
vtrũne nobis in fide deus vnus ſit: deinde
ſubijciant: an etiã xp̃s deus ſit: poſtremo: an
pater maioꝛ ſit filio. Ut cũ audierint in ꝓfeſ
ſiõe deũ vnũ: vtant̃ ea ad id: ne xp̃s deus ſit
Nõ eniꝫ de filio querũt an deus ſit: ſed i tm̃
volũt de xp̃o interrogãdo ne filius ſit: vt ſim
plicis fidei hoiem captãtes: ꝑ vnius eũ dei ſi
deꝫ: a xp̃i dei ꝯfeſſione depellãt: dũ iam non
vn⁹ deus ſit: ſi ſit deus ꝯfitẽdus ⁊ xp̃s. Iã
vero hic quãta ſecularis igenij ſubtilitate cõ/
tendũt: cũ dicũt. Si vn⁹ eſt: qſqs ille alius vi
debit̃ eſſe: iã nõ erit. Qꝺ ſi alius eſt: iã vn⁹
hic nõ erit: cũ natura nõ ſinat: vt vbi alius ẽ:
ibi vnus ſit. Aut vbi ſit vnus: ibi alius ſit.
Dehinc cũ facilitatẽ credẽtis atq; audiẽtis:
arte ſubdole hui⁹ aſſertiõis eluſerint: tũ id tã
q̃ iã facilioꝛe via obtineãt vt de⁹ xp̃s ex no/
mine poti⁹ q̃ ex natura ſit: qꝛ hoc generale i
eo nomẽ in nullo eã q̃ vera ſola eſt: vni⁹ dei
fidẽ deſtruat: ⁊ ꝑ hoc paẗ filio maioꝛ ſit: quia
differẽte natura: cũ nõ niſi deus vnus ẽ: ma
ioꝛ paẗ ſit ꝓprietate nature: ſitq; hic nũcupa
tus filius: ⁊ creatio ex dei volũtate ſubſiſtẽs:
qꝛ ⁊ minoꝛ patre ſit: ⁊ deus nõ ſit: qꝛ de⁹ vn⁹

deū aliū eſſe nō patit. Et qui minor eſt: neceſ
ſe eſt vt nature: ab eo q ſe eſt maior: aliene
ſit. Et hi qdē q ridiculi i eo ſunt pſcribētes
deo: cū aſſerūt: ex vno naſci nihil poſſe: quia
vniuerſarū rerū ex duarū cōiunctōe natiuitas
eſt. Deū aūt indemutabilē nullā ex ſe natiui-
tatē tribuere poſſe naſcēti: qr nec acceſſioni
id qd nō demutat: obnoxium ſit: nec ſolitarij
atq vnius natura id in ſe habeat ꝯditiōis vt
generet. Nos aūt euāgelicā atq apoſtolicā
fidē doctrinis ſpūalibus aſſecuti: et beate eter
nitatis ſpē in patris et filij cōfeſſiōe ſecrātes
demōſtrato dei et dei ex lege ſacramēto: neq
vnius dei fidē excedentes: neq nō et deum
xp̄m pdicātes: hūc ex euāgelijs rnſionis or-
dinē ſumpſimus: vt verā ex deo pre natiui-
tatē vnigeniti dei docerēmꝰ: qr p eā et deus
verꝰ eēt: neq a natura viꝰ dei veri eēt alie
nꝰ. Ac ſic neq deus negari poſſet: neq ipſe
aliꝰ deꝰ dici: qr et deū natiuitas pſtaret: et na-
tura i eo viꝰ dei: ex deo eū i deū alterū n ſepa
raret. Et qq ad id nos cōmunis itelligētie
ſenſus impelleret: ne i natura eadē naturarū
noia cōueniret: et n vnū eſſet: quibus id qd
ſūt n differret i genere: tamē ipſis hoc domi-
ni nūc profeſſiōibus placuit oſtēdi: qui cum
frequēter fidei ac ſpei noſtre deū vnū itimaſ
ſet vt ſacramētū vnius dei ſe quoq deo pro-
feſſo probatoq firmaſſet: dixit. Ego et pater
vnū ſumꝰ. Si ſcitis me: ſcitis prē meū. Et
qui me videt: videt et prēm. Et pat qui i me
manet: ipſe facit opa ſua. Et credite mihi: qr
pat i me: et ego i patre. Sin autem vel propt
opera credite. Natiuitatem ſuam i noie pa-
tris expreſſit: cognoſci patrē i ſe cognito do
cet. Vnitatē nature fatetur: cum pat i ſe viſo
videtur. Inſeparabilē ſe a prē teſtatur: cum in
manēte ſe manet pater. Fiduciam cōſciētie
tē: cum his dictis ſuis credi poſtulet ex opati
one vtutis. Atq ita in hac pfecte natiuitatis
beatiſſima fide: viciū oē et duum deorum et
dei ſingularis extiguitur: cum qui vnū ſunt
nō ſit vnus: et q non vnus eſt: non tamen ab
eo q ē: ita ex aliquo differat: vt vterq nō vnū
ſint. Hec igitur qr heretici negare n poſſunt:
quippe cum ſint tā abſolute dicta atq intel-
lecta: tamē ſtultiſſimo ipietatis ſue mēdacio:
negādo corrumpūt. Id. n. quod ait. Ego et
pater vnū ſumus: tētāt ad humānitatis referre
cōſenſum: vt voluntatis in his vnitas ſit: nō
nature. Id eſt vt nō p id qd idem ſunt: ſed p
id quod idē volunt: vnū ſint. Et illud quod
eſt in actibꝰ apoſtolorū: huic diffinitioni ſue
aptāt. Multitudinis autem credentium erat
aia vna et cor vnum: vt animarū et cordiū di
uerſitas: in cor vnum atq animā: p ꝯueniē-
tiā eiuſdē voluntatis vnitas ſit. Vel illud qd
ad corithios ſcribitur. Qui plātat aūt et qui ri
gat: vnū ſunt: vt nō differēte miniſterio ad ſa
lutē: et in eiuſdē ſacramēto ꝑfectū: volūtatis
ſit vnitas i duobus. Vel id qd dn̄s ad ſalutē
crediturarū in ſe gentiū a patre poſtulās ait.
Nō pro ijs rogo tātū: ſed et pro ijs q credituri-
ri ſunt p vbum eorū in me: vt oēs vnū ſint: ſi
cut tu pater i me et ego in te: vt et ipſi vnū ſint
in nobis. Vt qr hoīes refundi in deū nō poſ
ſunt: vel ipſi iuicē in vnū atq indiſcretū acer
uum coire: id qd vnū ſunt ex vnitate ſit vo-
luntatis: cū et oēs deo placita agāt: et ipſi non
diſſidētibus inter ſe animorū motibꝰ coeant.
Atq ita vnū eos eſſe nō natura efficiat: ſ vo
lūtas. Neſcit ſane ſape: qui deū neſcit: et cum
ſapiētia xp̄s ſit: neceſſe eſt vt extra ſapiētiā ſit
qui chriſtū aut ignorat aut odit: vt iſti qui ma
ieſtatis dn̄m et regem ſeculorū: et vnigenitū
deū: creaturā dei volūt potiꝰ eē q filiū. Et cū
ſtulte mētiātur: ſtultius tamē in defenſiōe mē
dacij ſui ſapiūt. Dilata enim paululū ēt nunc
ea q in deo patre et i deo filio eſt vnitatis pro
prietate: ex ijs ipſis qbꝰ vtunt: refellēdi ſunt
Nāq quorū animā et cor vnū oium erat: que
ro vtrū p fidē: p ea eni aia et cor vnū oiū erat
Et interrogo vtrū fides vna: anne altera ſit
Vna certe ēt ipo apoſtolo auctore: vnā fidē
ſicuti vnū dn̄m et vnum baptiſma et vnū ſpi-
ritū et vnū deū pdicāte. Si g pfidē ideſt per
vnius fidei naturā vtiq vnū oēs erāt: quo-
modo nō naturalē in ijs itelligis vnitatem: q
p naturā vnius fidei vnū ſunt. Oēs eni re-
nati erāt ad inocentiā ad imortalitatē ad co-
gnitiōem dei ad ſpē fidei. Et nō poſſunt hec
ſibi eſſe diuerſa: qr et ſpes vna eſt: et deꝰ vnꝰ
eſt: ſicuti et dominꝰ vnus eſt: et baptiſma rege
nerationis vnū ē. Si hec aſſenſu potiꝰ vnū
ſunt q natura: ijs qq q i hec renati ſunt: vni
tatē voluntatis aſcribe. Sin vero regenerati
i vnus vite atq eternitatis naturā ſunt: p qd
aia eorū et cor vnū ē: ceſſat in ijs aſſenſus vni
tas q vnū ſint: in eiuſdē regeneratōe nature.
nō noſtra loquimur: neq ad illudendas audiē

tiū aures corrupto dictoꝝ ſenſu aliqua ex his emēnta cōpingimus: ſꝫ ſane doctrine formā tenētes que ſincera ſunt ſapimꝰ: ⁊ ꝑdicamꝰ. Docet eniꝫ apoſtolus ex natura ſacramētoꝝ eē hāc fideliū dei vnitatē: ad galatas ſcribēs. Quotquot eniꝫ in xp̄o baptizati eſtis: xp̄m induiſtis: nō ineſt iudeus neqꝫ grecus: nō ieſt ſeruus neqꝫ liber: nō ineſt maſculus neqꝫ femina oēs eniꝫ vos vnū eſtis in xp̄o ieſu. qđ vnū ſunt in tāta gentiū ꝯditionū ſexuum diuerſitate: nunqd ex aſſenſu volūtatis eſt: aut ex ſacramēti vnitate: qꝛ ijs ⁊ baptiſmū ſit vnū ⁊ vnū xp̄m induti oēs ſunt. Quid ergo hic animarū cōcordia faciet: cū per id vnuꝫ ſint: qđ vno chriſto ꝑ naturā vnius baptiſmi induant. Aut cū qui plantat ⁊ qui rigat: vnum ſint: nunqd nō ꝑ hoc vnū ſunt: qꝛ ipſis i vno baptiſmo renatis: vna vnius regeneratiōis baptiſmi diſpēſatio ſit. Nūqd nō ⁊ idē agūt. nunqd nō in vno vnuꝫ ſunt. Itaqꝫ q ꝑ rem eandē vnū ſunt: natura etiā vnum ſunt: non tātū voluntate: qꝛ ⁊ ipſi res eadē effecti ſunt: ⁊ eiuſdem rei atqꝫ efficientie ſunt miniſtri. Proficit autē ſemꝑ ꝯdictio ſtultorū ad iuſticie demonſtrationē: qꝛ que ingenio inſipientis aut ꝑuerſe intelligētie aduerſus veritateꝫ coaptant: dū incōcuſſa ⁊ imobilis eſt: neceſſe eſt: vt q̄ e diuerſo ſunt: ⁊ falſa ītelligant ⁊ ſtulta. Laborātes enim heretici fallere ꝑ id quod dictū eſt: ego ⁊ pater vnū ſumus: ne nature i ijs vnitas ⁊ indifferens diuinitatis ſubſtātia crederet: ſed ex dilectiōe mutua ⁊ ex voluntatū cōcordia vnū eſſent: exēplū vnitatis iſtius vt ſuperius demōſtrauimꝰ: etiā ex dictis dominicis ꝓtulerunt: vt omnes vnū ſint ſicut tu pater i me ⁊ ego i te: vt ⁊ ipſi ſint in nobis. Extra euāgelica ꝓmiſſa eſt: qſquis extra fidē eorum eſt: ⁊ impie intelligentie crimen ſpem ſimplicē perdidit. Habet enim nō tā veniaꝫ q̄ꝫ premiū ignorare qđ credas: qꝛ maximū ſtipendiū fidei eſt: ſperare que neſcias. At vo vltime ipietatis furor eſt: aut ītellecta nō credere: aut intelligentiā corrupiſſe credēdi. Sꝫ licet ipſuꝫ intelligentie ſue ſenſuꝫ impietas demutet: nō tamē poteſt intelligētia non extare dictoꝝ. Dominus patreꝫ orat: vt q in ſe credituri ſint: vnū ſint: ſicut ipe in p̄re eſt: ⁊ pat in eo eſt: ita oēs: in ijs vnū ſint. Quid hic eq̄nimitatem: quid per voluntatis aſſenſuꝫ: anime ⁊ cordis vnitatē introducis. fuerat nāqꝫ in vborum copia ⁊ ꝓprietate: vt ſi voluntas vnū eſſe eos faceret: dominus ita precaretur. Pater ſicut nos vnū volumus: ita ⁊ illi vnū velint: vt vnū ꝑ cōcordiā ſimus omnes. Aut forte q verbum eſt: ſignificationeꝫ vbi ignorauit. ⁊ qui veritas eſt: loqui vera neſciuit. ⁊ qui ſapiētia eſt: in ſtultiloquio errauit. ⁊ qui virtus eſt: in ea fuit infirmitate: ne poſſet eloqui: que vellet intelligi. Locutus plane ille ē vera ⁊ ſincera fidei euāgelice ſacramēta. Neqꝫ ſolū locutus eſt ad ſignificationeꝫ: ſed etiā ad fidē docuit ita dicēs. Vt oēs vnū ſint ſicut tu pater in me ⁊ ego in te: vt ⁊ ipſi vnuꝫ ſit in nobis. Pro ijs ꝓmū ꝑcatio eſt: de qbꝰ dicitur vt omnes vnum ſint. Tum deinde vnitatis profectus exemplo vnitatis oſtēdit cum ait. Sicut tu pater in me ⁊ ego in te: vt ⁊ ipſi vnū ſint in nobis Vt ſicut pater in filio: ⁊ filius in patre eſt: ita ꝑ huius vnitatis formā: in patre ⁊ filio vnū omnes eſſent. Sed qꝛ ſoli patri ⁊ filio ex natura proprium eſt: vt vnū ſint: qꝛ deus ex deo: ⁊ vnigenitus ex innaſcibili: nō poteſt niſi in originis ſue eē natura: ita vt ⁊ i ſubſtātia natiuitatis ſue q vnigenitus eſt exiſtat: neqꝫ aliā ac diuerſam diuinitatis natiuitas habeatq̄ꝫ ex qua ꝑfecta ē: veritatē. Nihil nobis ambiguū dn̄s ad fideꝫ relinquēs: abſolute vnitatis huius toto cōſequēti ſmōe docuit naturā. Id eniꝫ ſequit: vt ⁊ mūdus credat: qꝛ tu me miſiſti. Per id ḡ mūdꝰ crediturꝰ ē filiū a p̄re miſſuꝫ eē: qđ omnes qui credituri in eū ſunt: vnū in patre ⁊ filio erūt: ⁊ quo modo erūt: mox docemur. Et ego honorē quē dediſti mihi dedi eis. Et nūc interrogo vtrū idipſum ſit honor qđ voluntas: cū voluntas motus mētis ſit: at vero honor nature aut ſpēs aut dignitas. Honoreꝫ ḡ acceptū a patre filius omnibus qui in ſe credituri ſunt: dedit: nō vtiqꝫ volūtateꝫ: q̄ ſi data eſſet: nō haberet fides premiū: cū fidē nobis neceſſitas affixe volūtatis inferret. Accepti aūt honoris datio: quo ꝓficeret: oſtēdit. Vt ſint vnū ſicut ⁊ nos vnum ſumus. Ob eā ergo cauſam acceptꝰ honor datꝰ ē: vt oēs vnū ſint. Iā igit̄ vnum ſunt omnes in honore qꝛ nō alius q̄ꝫ q acceptus ē: honor datꝰ ē. Neqꝫ ob aliud datus ē: q̄ꝫ ut oēs vnū eēnt. Et cum ꝑ honorem datum filio ⁊ a filio ꝑſtitutū credētibus: omnes vnū ſunt: quero quo modo filius diuerſi honoris a patre ſit: cum

credētes oēs honoꝛ filij ad vnitatem paterni
honoris aſſumat. Et iſ[illegible]lēs qdē hic foꝛte hu/
mane ſpei erit ſmo: ſʒ nō erit īfidelis: qꝛ quā
uis h̄ ſperare temerariū ſit: tñ nō credidiſſe ir
religioſum eſt: cū idē atqʒ vnus nobis ⁊ ſpei
auctoꝛ ſit: ⁊ fidei. De hoc qdē planius ⁊ co/
pioſius ſuo: vt cōgruit: loco tractabimꝰ. In
terim tñ etiā ex p̄ſenti ſmone neqʒ inanis ne
qʒ temeraria eē: hec ſpes nr̄a intelligit̄. Per
acceptū igitur ⁊ datū honoꝛem: vnū omnes
ſunt. Fidē teneo at cauſaʒ vnitatis accipio: ſʒ
nōdū appꝛehēdo rationē: quo modo datꝰ ho
noꝛ vnum oēs eſſe pficiat. Sed dn̄s nihil fi
deliū ↄſciētie incertu relinquēs ipſnʒ illū na/
turalis efficientie docuit effectū dicēs: vt ſint
vnū ſicut ⁊ nos vnū ſumus. Ego in iis ⁊ tu
in me: vt ſint pfecti in vnum. Eos nūc qui i/
ter patrē ⁊ filiū voluntatis ingerūt vnitatē i/
terrogo vtrūne p nature veritatē hodie xp̄s
in nobis ſit: an p cōcoꝛdiā volūtatis. Si. n.
vere vbū caro factū eſt: ⁊ nos vere vbū car
nē cibo dn̄ico ſumimus: quo modo nō natu
raliter manere in nobis exiſtimādus eſt: q ⁊
naturā carniſ noſtre iā iſeperabilē ſibi homo
natus aſſumpſit: ⁊ naturā carnis ſue ad nām
eternitatis ſub ſacramēto nobis cōmunican/
de carnis admiſcuit. Ita. n. oēs vnū ſumꝰ:
qꝛ ⁊ in xp̄o pat eſt: ⁊ xp̄us in nobis ē. Quiſ/
qs ḡ naturalit̄ prēm in xp̄o negabit: neget p̄
us nō naturaliter vel ſe in xp̄o: vel xp̄m ſibi
ineſſe: qꝛ i xp̄o pat: ⁊ xp̄s i nobis vnū in iis
eē nos faciūt. Si vere igit̄ carnē coꝛpoꝛis no
ſtri xp̄us aſſumſit: ⁊ vere homo ille: q ex ma/
ria natus fuit: xp̄us eſt: noſqʒ vero ſub myſte
rio carnē coꝛpoꝛis ſui ſumimus: ⁊ p h̄ vnuʒ
erimus: qꝛ pat in eo eſt: ⁊ ille i nobis quo mo
do voluntatis vnitas aſſerit̄ cū naturalis per
ſacramētū ꝓpꝛietatis: perfecte ſacramētū ſit
vnitatis: Nō eſt humano aut ſeculi ſenſu in
dei rebus loquēdū: neqʒ p violētaʒ atqʒ ipu/
dētē p̄dicationē celeſtiuʒ dictoꝝ ſanitati: alie
ne atqʒ impie intelligētie extoꝛquēda pūerſi
tas eſt eit. Que ſcripta ſunt legamus: ⁊ q̄ le/
gerimus intelligamus: ⁊ tūc pfecte fidei offi
cio fungemur. De naturali eniʒ in uobis xp̄i
veritate que dicimus: niſi ab eo diſcimꝰ: ſtul
te atqʒ ipie dicimus: ipē. n. ait. Caro mea ve
re eſt eſca: ⁊ ſanguis meus vere ē potꝰ. Qui
edit carnē meā ⁊ bibit ſanguinē meū: in me
manet ⁊ ego i eo. De veritate carnis ⁊ ſan/
guinis nō relictꝰ ē ābigēdi locꝰ. Nūc eniʒ ⁊
ipſius dn̄i ꝓſeſſiōe ⁊ fide noſtra vere caro ē:
⁊ vere ſanguis ē. Et hec accepta atqʒ hauſta
id officiūt: vt ⁊ nos in xp̄o: ⁊ xp̄s i nobis ſit.
Anne hoc veritas nō ē. Cōtingat plane iis
verū nō eſſe: q xp̄m ieſuʒ veꝝ eſſe deū negāt
Et ergo in nobis ipſe p carnē: ⁊ ſumꝰ in eo:
dū ſecū hoc quod nō ſumus: in deū ē. Quaʒ
auteʒ in eo per ſacramētum cōmunicate car/
nis ⁊ ſanguis ſimus: ipſe teſtat̄ dicēs. Et hic
mūdus iam me nō videt: vos auteʒ me vide
bitis quoniā ego viuo: ⁊ vos viuetis: quo/
niaʒ ego in patre meo: ⁊ vos in me: ⁊ ego in
vobis. Si volūtatis tātum vnitateʒ intelligi
vellet: cū gradū quēdam atqʒ oꝛdinem ↄſum
māde vnitatis expoſuit. niſi vt cū ille i patre
per naturam diuinitatis eſſet: nos cōtra i eo
p coꝛpoꝛalē eius natiuitatē: ⁊ ille rurſuʒ i no
bis p ſacramētoꝛum ieſſe myſterium credere
tur: ac ſi perfecta p mediatoꝛeʒ vnitas docere
tur: cū nobis in ſe manētibus ipſe maneret i
patre: ⁊ in patre manēs ipſe maneret i nobis
⁊ ita ad vnitatē patris pꝛoficeremus: cū qui i
eo naturaliter ſecūdum natiuitatem ieſt: nos
quoqʒ i eo naturaliter ieſſemus: ipſo i nobis
naturaliter permanēte. Quaʒ auteʒ i nobis
naturalis hec vnitas ſit: ipē ita teſtatꝰ ē. Qui
edit carnē meam ⁊ bibit ſāguinem meū: i me
manet: ⁊ ego i eo. Nō enim quis i eo erit: ni
ſi i quo ipſe fuerit: eius tātum i ſe aſſumptam
habēs carnem q ſuam ſumpſerit. Perfecte
aūt huius vnitatis ſacramētum ſuperius iaʒ
docuerat dicēs. Sicut miſit me viuēs pat: ⁊
ego viuo per prēʒ: ⁊ q mādu cat meam carnē
⁊ ipſe viuet per me. Viuit ergo per patrē: et
quo modo per patrem viuit: eodem mō nos
p carnē eius viuemus. Omnis enim cōpa/
ratio ad itelligētie foꝛmam pꝛeſumitur: vt id
de quo agit̄: ſm ꝓpoſitum exemplū aſſequa
mur. Hec vero vite noſtre cā eſt: quod i no
bis carnalibus manētem per carnē xp̄m ha/
bemus: victuris nobis p euʒ ea cōditiōe qua
viuit ille per prēʒ. Si ergo nos naturaliter ſe
cūdum carnem per eum viuimus: ideſt natu
ram carnis ſue adepti: quo modo nō natura
liter ſecūdū ſpiritū in ſe patrem habeat: cū vi/
uat ipſe per prēm. Per patrē autem viuit:
dū natiuitas nō alienaʒ ei intulit diuerſamqʒ
naturam: duʒ qd̄ eſt: ⁊ ab eo eſt: nec tamē ab
eo per aliquā incidētem nature diſſimilitudi

nem ſeparat: dum in ſe habet patrē p natiui/
tatē in virtute nature. Hec aūt idcirco a no
bis cōmemorata ſunt: q2 voluntatis tm̄ inter
patrē ꝛ filium vnitatem heretici mētientes:
vnitatis noſtre ad deū vtebant exēplo: tanq̄
nobis ad filiū ꝛ per filiū ad patrē obſequio tā
tum ac voluntate religiōis vnitis: nulla p ſa/
cramētū carnis ꝛ ſanguinis naturalis cōmu
nionis proprietas indulgeret: cū ꝛ p honorē
nobis datū dei filij: ꝛ pmanentē i nobis car
naliter filiū: ꝛ in eo nobis corporaliter ꝛ inſe
parabiliter vnitis: myſteriū vere ac natura/
lis vnitatis ſit predicandū. Reſponſum igit
a nobis eſt ſtulticie furentiū ad demonſtratio
nē tm̄ inanis mēdacij ne iperitos fallerēt va/
ne ac ridicule aſſertiōis errore. Ceterū fides
euāgelica rōnis nr̄e neceſſitate nō eguit.
Vnitatē noſtrā ad deū dn̄s p̄catus eſt. Suā
vero obtinet ille: ꝛ in ea manet. Nec p ſacra
mentū diſpenſationis vnū ſunt: ſed p nature
natiuitatē: dū nihil in eo: ex ſe deus cū gignē
do generat. Vnū ſunt dū q̄ de manu eius
nō rapiunt: nō rapiunt de manu patris: dū
eo cognito pater cognitus ē: dū eo viſo pater
viſus eſt: dū que loquit: pater in ſe manēs lo
quit dum in operāte ſe operat pater: dū ipſe
in patre eſt: ꝛ pat in eo ē. Hoc nō pſtat crea
tura ſed natiuitas: nō efficit voluntas ſ3 pote
ſtas: nō loquit vnanimitas ſ3 natura. Quia
nō eſt vnū creari ꝛ naſci: neq3 velle idipm eſt
qd ꝛ poſſe: neq3 cōcordare idē eſt qd manere
Nō negamus igit vnitatem inter patrē ꝛ fi/
liū: nā hoc ſolent heretici mētiri: vt cū ſolā cō
cordiam ad vnitatē nō reſpicimus: diſcordes
eos a nobis affirmari loquant. S3 audiant
q3 a nobis vnanimitas nō negetur. Vnū ſunt
pater ꝛ filius natura honore virtute. Nec na
tura eadē poteſt velle diuerſa. Et audiant ad
hoc nature ſibi q3 patre vnitatē filiū teſtantē:
ait enim. Cum venerit aduocatus ille quem
ego mittā vobis a patre ſpiritū veritatis q a
pr̄e meo pcedit: ipſe teſtificabit de me. Aduo
catus veniunt: ꝛ hūc mittet fili9 a patre ꝛ ſpi/
ritus veritatis eſt q a patre pcedit. Excutiat
ingenij ſui aculeos oīs hereticorum ſchola: ꝛ q̄
rat nunc: qd vel mentiri ab ignorātibus poſ
ſit: ꝛ doceat qd ſit hoc quod filius mittat a pa
tre. Qui mittit: poteſtatē ſuā in eo qd mittit:
oſtēdit: ſ3 qd a patre mittit: qd itelligim9 vtrū
acceptū ac dimiſſū aut genitū. Nā horum ne/
ceſſe eſt vnū aliqd ſignificet qd a pr̄e miſſur9
ē: ꝛ miſſurus a pr̄e eſt cū ſpiritū veritatis q a
patre pcedit. Iā ergo nō eſt acceptio: vbi de
mōſtrata pceſſio ē. Supeſt vt pfirmemus i
eo ſniā nr̄am: vtrū in hoc pſiſtētis egreſſio
nē: an geniti pceſſionē exiſtimemus. Neq3
in hoc nūc calūniorum libertati intelligētie: vtrum
ex patre an ex filio ſpiritū paraclitū putēt eē.
Nō enim in icerto dn̄s reliquit: nā ſub iiſdē
dictis ita locutus ē. Adhuc multa habeo vo/
bis dicere: ſed nō poteritis portare illa mō.
Cū venerit ille ſpiritus veritatis: diriget vos
in omni veritate. Nō eni loquet a ſemeipſo:
ſed quecūq3 audierit loquet: ꝛ futura annun/
ciabit. Ille me honorificabit qm̄ de meo acci
piet ꝛ annūciabit vobis. Oia quecūq3 habet
pater: mea ſunt ppterea dixi de meo accipiet
ꝛ anūciabit vobis. A filio igit accipit q ꝛ ab
eo mittit: ꝛ a patre pcedit. Et interrogo vtrum
idipm ſit: a filio accipere: qd a patre pcedere
Qd ſi differre credit inter accipere a filio: ꝛ a
patre pcedere: certe idipm atq3 vnū eſſe exi
ſtimabit: a filio accipere: qd ſit accipere a pr̄e
ipſe eni3 dn̄s ait. Quoniā de meo accipiet: et
anūciabit vobis. Omnia quecūq3 habet pa
ter: mea ſunt propterea dixi de meo accipiet:
ꝛ annūciabit vobis. Hoc qd accepit ſiue po
teſtas eſt: ſiue virtus: ſiue doctrina eſt: filius
a ſe accipiendū eſſe dixit. Et rurſu3 hoc ipſu3
ſignificat accipiēdū eſſe a patre. Cū enim ait.
Oia quecūq3 habet pater: ſua eſſe: ꝛ idcirco
dixiſſe ſe de ſuo accipiendū eſſe: docet etia3 a
patre accipiēda: a ſe tamē accipi: q2 oia que pa
tris ſunt: ſua ſunt nō h3 hec vnitas diuerſita
tē: nec differt a q̄ acceptū ſit: qd datū a pr̄e: da
tū referat a filio. Nunqd ꝛ hic volūtatis vni
tas affert. Oia q̄ h3 pat: filij ſunt: ꝛ oia q̄ filij
ſunt: pr̄is ſunt. Ipe eni3 ait. Et mea oia tua
ſunt: ꝛ tua mea. Nōdū loci ē: vt demōſtrent
cur ita dixerit: qm̄ d meo accipiet: ſ futuri.n.
tp̄is ſignificatio ē: vbi acceptur9 eē oſtendit.
nūc certe id9 ſe acceptu3 ait: q2 oia pr̄is ſua
eēnt. Diſſeca nature hui9 ſi potes vnitatē: ꝛ
aliquā diſſilitudinis iſer neceſſitatē: p q3 fili9
nō ſit i vnitate nature. A pr̄e.n. pcedit ſp̄us
veritatis: ſ3 a filio mittit a pr̄e oia q̄ patris ſūt:
filij ſunt: ꝛ idcirco qcqd accipit: a filio accipit
ille mittēdus q2 filij ſunt vniuerſa q̄ pr̄is ſūt.
natura itaq3 in oib9 tenet ſuā legē: ꝛ qd vnū
ambo ſunt eiuſdē in vtroq3 per generationē

natiuitatem͡qꝫ diuinitatis significatio est.: cū iā
qđ accipiet patre spiritus veritatis id filiꝰ dā
dum a se fateat̃. Nō permittēda itaqꝫ ad ipie
intelligētie libertatē heretica puersitas est: vt
dictū hoc domini qđ qꝛ oīa que patris sunt:
sua sunt: idcirco a se accipiet spiritꝰ veritatis
nō ad vnitatem cōfiteatur referendū esse na/
ture. Loquatur enī ille q̄ electionis est vas
ꝛ gentium p̄dicator: secundū veritatis intelli
gentiā fide romane plebis ante laudata: vo/
lens enim nature vnitatem in patre ꝛ filio
docere: ita ait. Vos aūt non estis in carne: sꝫ
in spiritu si quidem spiritus dei in vobis est.
Si qs aūt spiritū christi nō habet: hic nō est
eius. Si aūt christus in vobis est: corpus q/
dē mortuū est p peccatū: spiritus autē vita ē
per iusticiā. Si aūt spiritꝰ eius qui suscitauit
iesum a mortuis: habitat in vobis qui suscita
uit iesuꝫ a mortuis: viuificabit ꝛ mortalia cor
pora vestra ꝑpter spūm suum qui habitat in
vobis. Spirituales oēs sumus: si in nobis
est spiritus dei. Sed hic spūs dei: ꝛ spūs xp̄i
est. Et cū christi spiritus in nobis est: cuius
tn̄ spiritus in nobis est qui christū suscitauit a
mortuis: ꝛ qui suscitauit xp̄m a mortuis: cor
pora quoqꝫ nostra mortalia viuificabit ꝑpter
habitātē spiritū eius in nobis. Viuificamur
ergo ꝑpter habitantē in nobis spūm christi:
p eū qui xp̄m suscitauit a mortuis. Et cū eius
qui suscitauit xp̄m a mortuis: in nobis ē spūs
q in nobis est: discerne igit̃ o heretice spiritū
christi ab spiritu dei ꝛ excitati a mortuis spiri
tū christi ab spū dei: christū a mortuis excitā
tis: cū qui inhabitat i nobis spūs xp̄i spūs dei
sit: ꝛ cū spūs xp̄i a mortuis excitati: spūs tn̄
dei sit xp̄m a mortuis excitātis. Et q̄ro nunc
in spū dei: vtrū naturam an rem nature signi
ficatam existimes. Nō idem est enim natura
quod nature res. Sicuti nō idē est homo: et
qđ hominis ē. Nec idē est ignis: ꝛ qđ ignis
ipsius ē: ꝛ secundū hoc: nō idē est deus: ꝛ qđ
dei est. Memini. n. in spiritu dei ita filiū dei
significari vt in eo deus pat̃ demōstratus eē
intelligat̃: ꝛ ad cuiusuis demōstrationē posse
significatū dei spūm ptinere: neqꝫ tn̄ hoc ex
ꝑphetica sed ex euāgelica auctē mōstrari: cuꝫ
dicit̃. Spūs dn̄i sup me: ꝑpterea vnxit me.
Et rursum. Ecce puer meus quē elegi: dile/
ctus meus in quo complacuit anime mee po
nā super euꝫ spiritū meū. Et ipso dn̄o testāte

Si aūt in spiritu dei ego eiicio demonia: vti/
qꝫ appropiauit in vobis regnum dei. Hec
enim videnť nō ambigue vel patrē significa
re vel filiuꝫ virtuteꝫ tn̄ nature manifestāti.
Nāqꝫ idcirco dictū existimo in vtroqꝫ spūm
dei: ne secundū corporales modos ita inesse
filiū in patre: vel patrem in filio crederemus
scilicet ne loco deus manēs nusq̄ꝫ alibi exta/
re videret̃ a se. Homo enī aut aliqd aliđ ei
simile: cū alicubi erit: tn̄ alibi nō erit: qꝛ id qđ
est illic: ꝯtinet̃ vbi fuerit: ifirma ad id natura
eius vt vbiqꝫ sit: q insistēs alicubi sit. Deus
aūt immēse ꝟtutis viuens potestas q̄ nusq̄ꝫ
nō adsit nec desit vsq̄ꝫ: se oēm p sua edocet: ꝛ
sua nō aliud q̄ꝫ se esse significat: vt vbi sua i/
sint: ipē esse itelligat̃. Non aūt corporali mō
cū alicubi nō sit: nō ꝛ vbiqꝫ esse credat̃: cuꝫ p
sua in oībus esse nō desinat. Nō aliud auteꝫ
sint: q̄ꝫ qđ est ipse: q̄ sua sunt. Et hec qdeꝫ ad
nature intelligētiā dicta sunt. In spiritu autē
dei patrē deū significari ita existimo intelligi
oportere: qđ spiritū domini sup se eē dn̄s ie/
sus xp̄s ꝓfessus sit: propter qđ eum vngat ꝛ
mittat ad euāgelizandū. Paterne enī natu
re virtus in eo manifestat̃. Nature sue cōmu
nionē in filio etiā incarnato p sacramentum
spiritualis huius vnctionis ostēdēs: cū post
ꝯsumati baptismi natiuitateꝫ: hec ꝓprietatis
significatio ē audita: voce testāte de celo. Fi
lius meus es tu: ego hodie genui te. Nō. n.
vel ipē sup se esse: vel sibi de celis adesse vel
ip̄m se cognominasse sibi filiū itelligēdus ē.
Sꝫ oīs hec fidei nr̄e fuit demōstratio: vt sub
ꝑfecte ac vere natiuitatis sacramēto vnitateꝫ
nature paterne manētis in filio qui etiam hō
esse ceperat: nosceremus. Et patrem qdē in
dei spiritu: ita significari repertū est. Filium
vero hoc modo demonstratum intelligamꝰ
cū dicit. Qđ si in spiritu dei ego eiicio demo
nes: vtiqꝫ appropiauit in vobis regnū dei: se
scꝫ idest nature sue potestate demones eiicere
demōstrās: q nō nisi dei spiritu eiici possint.
Est autē ꝛ in spiritu dei: spiritus paracliti si/
gnificatio: neqꝫ solū ꝑphetica sꝫ ap̄lica aucto
ritate cū dicitur. Sed hoc est quod dictū est p
prophetam. Erit in nouissimis diebus dicit
dn̄s: effundā de spiritu meo in omnem car/
nē: ꝛ ꝑphetabunt filij eorum ꝛ filie eorum.
Cōsumatū hoc tunc in apostolis totuꝫ fuisse
docetur: cū missio spiritusancto: oēs linguas

gentiū ſunt locuti. Hec aūt idcirco ſunt de/ mōſtrata neceſſario: vt in quācūqꝫ ſe lꝫ partē heretica falſitas cōtuliſſet: finibus tñ atqꝫ pre ſcripto veritatis euāgelice ɔcluderet. Habi tat enī in nobis xp̄s: ⁊ habitāte xp̄o habitat deus: ⁊ cū habitat in nobis ſpūſſanctus habi tat tñ in nobis ſpūs xp̄i: nō alius tñ ſpūs ha bitat q̄ ſpiritus dei. Qđ ſi ꝑ ſpiritūſſanctum xp̄us in nobis eſſe intelligit̄: hunc tñ ita ſpiri tum dei vt ſpiritū chriſti eſſe noſcēdū eſt. Et cum per naturā dei natura ipſa habitet in no bis: indifferens natura filij eſſe crederet a pa tre: cū ſpiritusſanctus qui ⁊ ſpūs xp̄i ⁊ ſpiritꝰ dei eſt: res nature demonſtrat̄ vnius. Que ro nunc igit̄ quo modo non ex natura vnum ſunt. A patre procedit ſpiritus veritatis: a fi lio mittit̄: ⁊ a filio accipit̄. Sed oia que habet pater: filij ſunt: ⁊ idcirco qui ab eo accipit: dei ſpiritus eſt: ſed idē ⁊ ſpiritus chriſti ē. Res nature filij eſt: ſed eadēꝫ res: ⁊ nature patris eſt: ⁊ dei excitātis xp̄m a mortuis ſpūs ē. Sꝫ idē ſpūs xp̄i ē a mortuis excitati. In aliquo differat xp̄i ⁊ dei natura: ne eadē ſit: ſi preſta ri pōt vt ſpiritus q dei eſt: nō ſit ⁊ xp̄i. Sꝫ te heretice furentē ⁊ ſpiritu doctrine mortifere circūactū tenet ⁊ coartat apoſtolus chriſtū no bis fundamentum ponens fidei: dicti huius quoqꝫ dn̄ici nō neſcius. Si quis diligit me ⁊ ſermonē meū ſeruabit: ⁊ pater meus diliget eū: ⁊ ad eū veniemus: ⁊ manſionē apud euꝫ faciemus. Per id enim ſpiritu in nobis xp̄i manēte: dei ſpūm in nobis manere teſtatꝰ ē: nec diuerſuꝫ a ſe eſſe ſpiritū a mortuis excita ti ieſu ⁊ ſpiritū a mortuis excitātis ieſuꝫ. Ve niūt enīꝫ atqꝫ habitāt in nobis. Et rogo vtꝝ comitatu diuerſitatū veniēt: māſionemqꝫ fa ciēt: an vnitate nature. Sꝫ obnitit̄ doctor gē tiū nō duos ſpūs: dei ſcilicet ⁊ xp̄i: ſed ſpiritū xp̄i qui ⁊ ſpiritus dei eſt: ineſſe credentibus. Nō eſt cohabitatio: ſed habitatio eſt. Sub ſa cramēto tñ cohabitationis habitatio: dū neqꝫ duo habitant: neqꝫ ab alio diuerſus habita tor eſt. Eſt enim in nobis ſpiritus dei: ⁊ eſt in nobis ſpiritus xp̄i: ⁊ cū ſpiritus xp̄i ineſt: ineſt ſpiritus dei. Ita cuꝫ qđ dei eſt: ⁊ chriſti ē: ⁊ cū qđ xp̄i eſt: ⁊ dei eſt: nō pōt aliud quid diuerſuꝫ xp̄s eſſe: q̄ deꝰ ē. Deus igit̄ xp̄s ē vnꝰ cū deo ſpūs. Et illud euāgelicū. Ego ⁊ pat vnū ſumus. Docet ap̄lus vnitatē eē na ture: nō ſolitudinē vniōis ſcribēs corinthijs

Propter qđ notū vobis facio qđ nemo in ſpiritu dei loquēs dicit anathema ieſu. Sciſ ne nūc h̄retice in quo ſpū dicas xp̄ꝫ creaturā. Cū enīꝫ in anathemate ſint q ſeruierūt crea ture potiuſqꝫ creatori: xp̄m creaturā ɔfitens qs ſis intellige: ⁊ q nō ignoras qn in maledi cto ſit religio creature: ⁊ qd ſequat̄ aduerte. Nemo pōt dicere ieſuꝫ niſi in ſpirituſcō. Sē tiſne qd tibi deſit: xp̄o negādo qđ ſuū eſt. Si ꝑ naturā dei xp̄s tibi dn̄s eſt: habes ſpūm ſā ctū. Si vero ꝑ adoptiuū nomē hic dn̄s ē: ſpi rituſcō carēs ſpiritu erroris animaris: q2 ne mo niſi in ſpirituſcō dn̄m ieſuꝫ pōt dicere: et tu creaturā eū potius q̄ deū dicis. Dn̄m licꝫ nuncupes: dn̄m tamē eſſe nō dicis: q2 tibi ex cōmuni genere potius ⁊ familiari noīe q̄ ex natura ſit dn̄s. Sed a paulo diſce naturā: ſeq tur enīꝫ. Diuiſiones aūt donorum ſunt: idē aūt ſpiritus eſt: ⁊ diuiſiones miniſteriorum ſunt idē aūt dn̄s. Et diuiſiones operationuꝫ ſunt idē aūt deus q operat̄ omnia in omnibꝰ Vnicuiqꝫ autēꝫ dat̄ manifeſtatio ſpiritus ad id vtile eſt. In pſenti ſermone quadrimoda ſignificatio intelligit̄: cū diuiſiōe donoꝝ idēꝫ ſpūs eſt: ⁊ in diuiſione miniſterioꝝ: idē ipſe dn̄s eſt: ⁊ in diuiſione operationū idē deus eſt. In vtilitatis datione: manifeſtatio ſpūs eſt. Atqꝫ vt datio vtilitatis in manifeſtatiōe ſpūs noſceret̄: cōtinuo ſubiectū eſt. Huic q/ dē ꝑ ſpiritū dat̄ ſermo ſapientie: alij autē ſer/ mo ſcientie: ſecundū eundē ſpiritū. Alij autē fides in eodē ſpiritu. Alij donū curationū in eodē ſpiritu. Alij opatio v̄tutū. Alij prophe tia. Alij diſcretio ſpirituum. Alij genera lin guarū. Alij interpretatio ſermonū. Et qdēꝫ id quod quartū eſſe diximus: ideſt in datiōe vtilitatis: ſpūs manifeſtationē: abſolutā hꝫ i telligētiā. Cōmemoratū eſt enim ꝑ quas da/ tionū vtilitates: hec eſſet ſpiritus manifeſta/ tio. In his nāqꝫ diuiſionū virtutibus nō in certa doni huius oſteſio eſt: de quo dn̄s ad ap̄los dixerat. Precipiēs ijs ne ab hieroſo lymis diſcederēt: ſed expectarēt ꝓmiſſionem patris q̄ audiſtis ex ore meo. Quoniā iohā nes baptiꝫauit aqua: vos aūt ſpūſancto tinge mini: quē ⁊ accipietis nō pꝰ multos hos dies Et rurſum. Sꝫ accipietis virtutē ſupuenien tē ſpūſſci in vos ⁊ eritis mihi teſtes in hieru ſalē ⁊ in omni iudea ⁊ ſamaria ⁊ vſqꝫ ad vlti mū terre. Promiſſionē patris q̄ de ore eius

audita ē: expectari iubet. Certe et nūc pater: ne eius pmiſſionis eloq̄3 eſt. Per has igit̄ v̄tutū efficientias māifeſtatio ſpūs eſt: neq3 eni3 in occulto ē ſpūs donū: vbi ſmo ſapiētie eſt: ⁊ v̄ba vite audiunt̄. Vel vbi diuine cognitiōis ſcia ē: ne pecudū mō p ignorationē3 dei: vite nr̄e ignoremus auctorē: vel p fide3 dei: ne nō credētes euāgelio dei: ex euāgeliū dei ſimus: vel p donū curationū: vt gratiam eius q hec tribuit: īfirmitatū curatione teſtemur: vel p opationē v̄tutū: vt qd̄ agim⁹: dei eſſe v̄tutis intelligat̄: vel p pphetiā: vt p doctrinā itelligamus ex deo eruditi: vl̄ p diſcretionē ſpūs: ne nō ignari ſimus: ſcō an puerſo ſpiritu qs loquat̄: vel p genera linguaꝝ vt in ſignū dati ſpūs: linguaꝝ ſmo donet̄: vel i interp̄tationē linguarū: ne ignoratiōe fides audientiū pericliteṫ: cū linguā ignorantibus lingue interp̄tator abſoluat. In his igit̄ omnib⁹ modis ad vtilitatē vnicuiq3 diuiſis maniſeſtatio ſpiritus ē: p has ſcilicet date vnicuiq3 vtilitatis adminiſtratiōes dono ſpūs non latēte. Tenuit aūt beatus ap̄lus paulus i hoc difficillimo ad humanā intelligētiā celeſtiū ſacramētoꝝ myſterio ⁊ abſolutā demonſtrationē ⁊ ſollicitā cautelā: vt p ſpiritū in ſpiritu dati hec diuiſionū dōa mōſtraret: ne forte nō p xp̄m ⁊ in xp̄o oīa crederet: quia datio doni q̄ obtineṫ in ſpiritu ⁊ tñ indulta p ſpiritū ſit: cōſumat aūt has dationū diuiſiones hec modo hec aūt omnia operat̄ vnus: ⁊ idem ſpiritus diuidens vnicuiq3 put vult. Nō igit̄ quero qui hec ſpiritus operet̄ diuidēs vnicuiq3 put velit. Vtrū ieſus xp̄s deus ſpūs p quē ⁊ in quo donorū diuiſio eſt. Qd̄ ſi nō id ipſu3 ſignificatū eſſe loqui aliquis audebit: ꝯtradicit ap̄lus: cur ſe viciose lector intelligat: ait enim ſupius. Et diuiſiōes operationū ſunt: idem aūt deus q operat̄ oīa in oībus. Alius eſt ergo qui diuidit: ⁊ alius eſt in quo indulta diuiſio eſt. Et intellige operantē hec omnia ſemper deū: ita tñ vt xp̄s operet̄: vt paterno opere operatus filius ſungat. Et ſi in ſpirituſancto ieſum dominū ꝯfiteris: itellige tripartite ſignificationis in apoſtolo virtutē: cū diuiſionibus donorū idē ſpūs eſt: ⁊ in diuiſionibus miniſteriorū idē dñs eſt: ⁊ in diuiſiōib⁹ operationū idē deus eſt. Et rurſum omnia opera vnus ſpirit⁹ vnicuiq3 ſicut vult diuidēs Et apprehēde ſi potes dominum in diuiſiōe miniſteriorū: ⁊ deu3 in diuiſione operationū hunc eundē vnum eſſe ſpiritū: ⁊ hec inoperātem ⁊ prout vult diuidentē: quia in diuiſiōibus donoꝝ vnus eſt ſpiritus: ⁊ ide3 operat̄ ⁊ diuidit. Aut ſi diſplice3 in deo ꝑ in domino vnus hic eiuſdē p natiuitatis ſacramentū: ⁊ diuinitatis ſpiritus: oſtēde quis ſpūs: ⁊ iquo ſpiritu has nobis diuiſiōes ⁊ operet̄ ⁊ diuidat. S3 nihil alid̄ q̄3 quod fidei noſtre ē oſtēdis: q2 apoſtolus qui eſſet intelligēdus oſtēdit: dicēs. Sicut enim vnu3 eſt corpus: mēbra autem habet multa: omnia aute3 mēbra ex vno corpore cum ſint multa: vnum eſt corpus: ſic ⁊ chriſtus. Diuiſiones ergo chariſmatum ex vno domino ieſu chriſto qui corpus eſt oium: eſſe ſignificat: q2 cū oſtendiſſet dominum in miniſterio: oſtendiſſet etiā deū in operationibus: vnum tamen hec omnia ſpiritum ⁊ operari ⁊ diuidere dmōſtrat: mēbra hec gratiarum in perfectione3 vnius corporis diuidentem: niſi forte non tenuiſſe rationem vnitatis in eo apoſtolum exiſtimas: quod dixit. Et diuiſiones miniſteriorū ſunt idem autem dominus. Et diuiſiones operationu3 ſunt: idem autem deus. Vt q2 miniſteria ad dñm retulit: ⁊ operatiōes ad deu3: nō vnū atq3 idipſu3 in miniſterijs: atq3 opationibus videat̄ intelligi. Accipe q̄3 hec mēbra miniſterioꝝ mēbra opationū ſunt cū ait. Vos eſtis corpus xp̄i ⁊ mēbra. Et quoſda3 quidem poſuit deus in eccleſia pm̄ū apoſtolos: in qbus ē verbū ſapiētie Secūdo pphetas: in qbus eſt donū ſcie. Tertio magiſtros in quibus eſt doctrina fidei. Deīde v̄tutes: in qbus ſunt curatiōes īfirmitatū auxiliorum poteſtates gubernatiōes pphetales: ⁊ dona genera liguaꝝ vel loquēdi vl̄ interpretandi. Certe hec eccleſie ⁊ miniſteria ſunt ⁊ operationes: in qbus eſt corpus xp̄i: ⁊ hec de⁹ ſtatuit. Aut pfitere nō p xp̄m ſtatuta: q2 ea de⁹ ſtatuit. ſed audies ip̄m dicēte3. Vnicuiq3 autem noſtrū data eſt gratia ſecundū menſura3 donatiōis xp̄i. Et itera3. Qui deſcēdit: ipſe eſt ⁊ q aſcendit ſup oēs celos vt adipleat oīa: ⁊ ip̄e dedit quoſdā apoſtolos quoſdam aute3 prophetas: quoſdam autem euāgelizātes q̄ſdam aūt paſtores ⁊ doctores: ad ꝯſummationē ſanctorum in opus miniſterij. Nūqd miniſteriorum dona nō chriſti ſunt. cum tñ ⁊ i operantis ⁊ dei dona ſint. Sed ſi id ſibi viſu̅r

pauit īpietas: vt q2 ait: idē dn̄s ⁊ idē de⁹: nō sint in vnitate nature. Adiungā vero huic i teligētie tue vt putas firmiora p̄sidia: ipse. n. apl'us ait. Sed nobis vnus deus pater est: quo oīa: ⁊ nos in ipso. Et vnus dn̄s iesus p quē oīa: ⁊ nos p ipsum. Et rursum. Unus dn̄s vna fides: vnū baptiſma. Unus deus ⁊ pater oium q ſup oia ⁊ p oēs ⁊ in oib⁹ no/bis. Per id enī3 qd̄ dicit̄ vnus deus ⁊ vn⁹ dn̄s: deo tm̄ quasi vni deo ꝓpriū deputari vi deſ: vt deus ſit cū ꝓprietas vnitatis cōſortiū nō patiat̄ alterius. O plane rara ac difficilia charismatū dona: ⁊ vere in hac vtilitatu3 da/tione: manifestatio spiritus ꝯstituta: ⁊ meri/to hic diuidendarū gratiarū ordo seruatus ē vt principalis eſſet ſermo sapiētie. Vere. n. illud est: ⁊ nemo pōt dicere dn̄m iesum nisi i spiritu ſcō. Quia nisi p hoc sapiētie verū xp̄s dn̄s nō pōt itelligi. Tū deinde sequens eſſet ſmo ſcientie: vt qd̄ ſapimus: ſcienter loqua/mur: ita vt ſapiamus ſapientie v̄bū. Tertiū vero donū in fide eſſ3: q2 illa principalia ⁊ ſu piora vtilitate3 doni nisi deus crederet: amit terent: vt nūc in huius maximi ⁊ pulcherri/mi dicti apl'ici sacramento: hereticis oib⁹ nec v̄bū sapientie est: nec ſermo ſcientie: nec reli gionis fides: q2 īpietas que nō capit itelligē tiā: extra ſermonis ſcientiā: ⁊ extra ſimplicita tem fidei ē. Nec. n. qſq3 qd̄ ſapit loquit̄: nec qd̄ loqui nō pōt: pōt credere. Unū itaq3 deū apl's p̄dicās: ⁊ ex lege veniēs: atq3 in euāge liū christi vocatus pfecte fidei tenuit ꝯfeſſio/nem. Et ne aliquā hereticis occasionē tanq3 incauti ſermonis ſimplicitas p̄ſtaret: vt nati uitatē filij p vnius dei p̄dicationem negarēt vnū deū ſub ꝓprietatis ſignificationē confeſ ſus est dicens ita. Unus deus pater ex quo oia: ⁊ nos in ipso. Ut q est: ⁊ deus pater cre deret. Dehinc q2 nondū hoc in vnū deū cre dere: nō proficeret ad ſalutē ſubiecit. Et vn⁹ dn̄s noster iesus christus p quem oia: ⁊ nos p ipsum. Sinceritatē fidei ſalutaris in vni⁹ dei ⁊ in vnius dn̄i p̄dicatione demonstrās: vt nobis ⁊ vnus deus pater ⁊ vnus dn̄s ie/ſus xp̄s in fide eſſet. Non enim dictū igno/rabat ad dn̄m. Hec est enim volūtas patris mei: vt omnis q videt filiū ⁊ credit in eū ha/beat vitā eternā. Sed fidei eccleſiaſtice ordi nes ponens ⁊ fidē noſtrā in patre ⁊ filio ſta/nens: inſeparabilis illius atq3 indiſſolubilis

vnitatis ⁊ fidei ſacramentū locutus est dicēs. Unus deus ⁊ vnus dn̄s. Ac primū ex apo ſtolicū spiritū viuens: ſtulticiā tuā heretice in tellige. Si enim ꝓfeſſionem vnius dei ad id vſurpas: ne deus xp̄s ſit: q2 vbi vnus est: ſo litarius ſit intelligendus: ⁊ id qd̄ vnus ē: ꝓ/prium ei ſit ⁊ ſingulare: q qd̄ vnus est: quid de eo ꝓfiteberis qd̄ iesus xp̄us vnus est do minus. Si enim ſecundū te qd̄ vnus pater deus est: xp̄o nō relinqt vt deus ſit: neceſſe ē vt etiā ſecūdū te vnus dn̄s deo nō relinquat vt dn̄s ſit: q2 qd̄ vnum est: ꝓpriū ei velis eē q vnus est. Si enim itaq3 vnū dn̄m xp̄m eē etiā deū negabis: vnū quoq3 deū patre3 eſſe negabis ⁊ dn̄m. Et quid erit in dei v̄tute ni ſi dn̄s est. ⁊ in dn̄i ꝓprietate niſi deus est. cū deum perficiat id eſſe qd̄ dn̄s est: dominū id cōſtituat eſſe qd̄ est. Sed ſacramentū dicti do minici apl'us tenens qd̄ est: ego ⁊ pater vnū ſumus: dū vterq3 vnū ꝓfitet̄: vnū vtrūq3 ſi/gnificat non ad ſolitudinē ſingularis: ſed ad ſpūs vnitatē: q2 vnus deus pater ⁊ vn⁹ xp̄s dn̄s. Cū vterq3 ⁊ dn̄s ⁊ deus ſit: duos tm̄ in fide noſtra nec deos patiunt̄ eſſe nec dn̄os. Unus igit̄: vterq3 est: ⁊ vnus cu3 ſit: vterq3 nō ſolus est. Nec loqui ſacramentū fidei: niſi apl'ica voce poterim⁹. Unus est de⁹ ⁊ vnus est dn̄s. Et p id qd̄ vnus est deus: ⁊ vnus est dn̄s: in deo demonſtrat̄ dn̄s: ſicut de⁹ de monſtrat̄ in dn̄o. Nō tenes vnionē: vt de⁹ ſingularis ſit: nec tm̄ diuidis ſpiritū: vt vter/q3 nō vnū ſint: neq3 in vno deo ⁊ in vno do mino diſcernere poteris prātem: ne q dn̄s ē nō de⁹ ſit: vel q deus est: nō ſit ⁊ dn̄s. Cauet eni3 apl'us p eloga noium duos vel deos p̄/dicare vel dn̄os: ⁊ idcirco vſus est eo genere doctrine: vt in vno dn̄o xp̄o vnū ſignificaret ⁊ deū: ⁊ in vno deo patre vnū ſignificaret et dn̄m. Ne tm̄ ipiū nobis ad perimēdā vnige niti dei natiuitatē innueret vnionē: ⁊ patre3 ꝓfeſſus est ⁊ xp̄m. Niſi forte eouſq3 vltime deſperatiōis furor audebit erūpere: vt q2 chri ſtū dn̄m apoſtolus dixerat: nemo aliud eū p̄/ter q3 dn̄m debeat ꝯfiteri: ⁊ habēs dn̄i ꝓprie tatē: nō habeat dei veritatē. Sed nō ignorat paulus xp̄m dn̄m dicēs. Quoꝝ patres ⁊ ex qbus xp̄us: q est ſup oia deus. Nō hic crea/tura in deū deputat̄: ſed creaturarū deus est: q ſup oia deus est. Quā vero ſup oia deus ⁊ inſeparabilis ſit a patre ſpiritu: diſce etia3 de

hoc ipo ꝺ quo nūc agiť apoſtoli dicto. Cōfeſſ⁹ .n. vnū deū patrē ex quo oia ſunt: ⁊ vnū dñꝫ ieſum xp̄m: p quē oia: quero quid diuerſitatis attulerit dicēs: ex deo oia: p xp̄m omnia An ne poſſit ſepabilis a ſe natura ⁊ ſpiritus itelligi ex quo ⁊ p quē omnia: omnia eni per filiuꝫ ex nihilo ſubſtiterūt: ⁊ ad deū ex quo omnia: ad filiū vero p quē oia apl's rettulerit. Et nō inuenio quid differat. cū vtrūqꝫ appoſuit virtutis eiuſdē. Si.n. ad vniuerſitatiſ ſubſtātiā ꝓpꝛiū ac ſufficiēs creaturis eēt qđ ex deo ſui: qd habuit neceſſitatis memoꝛaꝛ ꝙ que ex deo ſunt: per xp̄m ſint: niſi ꝙ vnū idemqꝫ eſt per xp̄ꝫ eē ⁊ ex deo eē. Sꝫ quē ad modū dñꝫ ⁊ dñm vtriqꝫ eoꝝ vt mutuū eēt: aſcriptum ē ita ex quo ⁊ p quē: relatū ad vtrūqꝫ ē: ⁊ ad demōſtratiōeꝫ vnitatis vtriuſqꝫ: nec ad itelligētiā ſingularis. Nō patet ad occaſiōeꝫ ipietatiſ pius ſermo: ⁊ apoſtolica fides nō ē extra p̄dicatiōis diligētiaꝫ. His eni ſe verboꝝ ꝓpꝛietatib⁹ temperauit: qbus nec duos deos itelligereť ſignificare neqꝫ vnicū: dū ⁊ vniōeꝫ deteſtatur: nec ſepat vnitatem. Hoc.n. ex quo omnia ⁊ per quē omnia: licꝫ nō ſingularē cōſtitueret in poteſtate virtutis: nō tñ diuerſuꝫ demōſtraret in efficiētie poteſtate: cū ex quo oia ⁊ p quē omnia eiuſdē nature: ad id demōſtraret auctorē. Vtrāqꝫ aūt eiuſdē natuř: pꝛop̄um eſſe declarat. Nāqꝫ poſt illud diuitiaꝝ ſapiētie ⁊ ſciētie dei ꝓteſtatū ꝓfundū: ⁊ iſcrutabilium iudicioꝝ cōfeſſam itelligētiam: ⁊ inueſtigabiliū viarū demōſtratam ignoꝛationē humane tamen fidei viſus officio: hunc honorem inueſtigabilium ⁊ pſcrutabilium celeſtiū ſacramentoꝛū pꝛofundo reddidit dicēs Quoniam per ipſum ⁊ ex ipo ⁊ in ipo ſunt omnia ipſi gloria in ſecula ſeculoꝛum. Id nunc ad vnius nature ſignificationem referēs: qđ nō niſi opus vnius poſſit eſſe nature. Cum eni ſpecialiter deo id aſcripſerit: vt ex eo omnia: vt pꝛopꝛium xp̄o deniſerit: vt per euꝫ omnia: ⁊ nūc honoꝛ dei ſit qđ ex ipo ⁊ p ipm ⁊ in ipo ſint oia: ⁊ ſpiritus dei idē ſit ⁊ ſpiritus xp̄i: vť cum in miniſterio dñi ⁊ in opatiōe dei: ſpirit⁹ vnus opetur ⁊ diuidat: nō poſſunt nō vnuꝫ eſſe quoꝛū ꝓpꝛia vnius ſunt: cū in eodē dño filio: ⁊ in eodē deo patre vnus atqꝫ idem ſpiritus in eodē ſpū diuidēs: vniuerſa pficiat. O dignus ille magnoꝛū ⁊ celeſtiū arcanoꝛuꝫ conſciētia: ⁊ aſſumptus ſecretoꝝ diuinoꝛum electuſqꝫ pꝛīceps: ⁊ ipa illicitū eloqꝫ ſilētio neceſſario ſtatuēs: ⁊ vere apoſtolus xp̄i qui humane ꝑuerſitatis ingenia abſoluti ꝑmōis ſui p̄dicatōe ꝯcluſit. Vnū patrē deum: ⁊ vnuꝫ dñm ieſum xp̄m cōfitēdo: vt inter hec nec duos quiſqꝫ poſſit p̄dicare neqꝫ vnicū cū qui nō vnicus ē: nō in duos ꝓfitereť. Nec qui duo nō ſunt: ſolitari⁹ poſſet intelligi: ⁊ inť hec perfectam xp̄i natiuitatē pať demōſtratus oſtēderit. Extendite nūc vibꝛatas ſibilis linguas hr̄ticis ſerpētes: ſiue ſabellij: ſiue photini: ſiue qui nūc creaturā eſſe vnigenitū deum p̄dicatis. Audiat vnum deū patrē: qui qs negat filium: qꝛ cū pater nō niſi per filiū pater ſit: filius p id ſignificať in patre. Qui vero vnitatem nature idifferentis filio adimit cognoſcat vnū dñm ieſum xp̄m: niſi.n. p vnitatem ſpiritus vnus eſt dñs: deo patri nō religtur vt dñs ſit. At qui ꝺ tempe atqꝫ ex carne filium deputat: cognoſcat qꝛ p eū oia: ⁊ nos p ipm: ⁊ extra tempa ſit: cōdēs oia itēpalis imēſitas: Et intereꝫ relegat qꝛ vna ſpes vocatiōis vnū baptiſma ⁊ vna fides. Et poſt hec aduerſans: p̄dicatōe apoſtoli ipe anathema cōſtitutus: cū aliť ex ſenſu ſuo capiat: nec vocat⁹ nec baptiꝫat⁹ eſt: nec fidelis: quia in vno deo p̄re ⁊ in vno dño ieſu xp̄o vni⁹ ſpei atqꝫ baptiſmi fides vna ſit. Nec doctrinarū diuerſarū eſſe poterit gloꝛia: que vn⁹ ⁊ dei ⁊ domini ⁊ ſpei ⁊ baptiſmi ſit ⁊ fidei. Vna igiť fides eſt patrē in filio ⁊ filiū in patre p iſepabilis nature vnitatem ꝯfiteri ⁊ nō ꝯfuſam ſꝫ indiſcretā neqꝫ pmixtā ſꝫ idifferētem: neqꝫ coherēteꝫ ſꝫ exiſtētem: neqꝫ incōſummatā ſꝫ pfectā. Natiuitas eſt eni nō diuiſio: ⁊ filius eſt: nō adoptio: ⁊ deus eſt: nō creatio. Neqꝫ alteri⁹ generis deus eſt: ſꝫ pater ⁊ filius vnum ſunt: nō eni innouata eſt natura naſcēdo: vt ab oꝛiginis ſue ꝓpꝛietate eſſet aliena. Tenēs hāc itaqꝫ manētis in patre ⁊ filij: ⁊ p̄ris in filio fidem: vnuꝫ deum p̄reꝫ: ⁊ vnuꝫ dñꝫ xp̄m ſibi eſſe apoſtolus p̄dicat: cū i dño xp̄o ⁊ deus eſſet: ⁊ i deo p̄re eſſet: ⁊ dñs: ⁊ vnū eſſet vterqꝫ qđ deus eſt: ⁊ vnū eſſet vterqꝫ qđ dñs eſt: qꝛ iperfectū eſſe deo ⁊ niſi dñs ſit: ⁊ dño itelligatur deeſſe niſi de⁹ ſit. Atqꝫ ita cū vterqꝫ vn⁹ eſt: ⁊ vn⁹ ſignificatur i vtroqꝫ: ⁊ nō eſt vterqꝫ ſine vno nō excedit euāgelicā p̄dicatiōem apoſtolus docēs: nec loqueť in paulo chꝛiſtus diuerſus ab his eſt: qui incoꝛpoꝛeus in mundo manēs

locutꝰ eſt. Dixerat ēniꝫ euāgelijs dn̄s. Oꝑ
amini eſcā que nō interit: ſꝫ eſcā q̄ ꝑmanet in
vitam eternā quā filiꝰ hominis dabit vobis
Nūc enim pater ſignauit deus. Dixerit igi/
tur ad eū: qd faciemꝰ vt opemur opa dei. Et
dixit illis. Hoc ē opus dei: vt credatꝭ ei quē
miſit ip̄e. Sacramētuꝫ ⁊ corporatiōis ⁊ diui
nitatis ſue dominus exponēs: fidei q̄qꝫ no/
ſtre ⁊ ſpei doctrinā locutus ē: vt eſcā nō pere
untem ſed ꝑmanētēꝫ in eternū operemur: vt
hāc eternitatis eſcam dari nobis a filio hoīs
meminiſſemꝰ: vt filiū hoīs ſignatuꝫ a deo pa
tre ſciremꝰ: vt hoc eſſe opus dei noſceremꝰ:
credere in eū quem miſiſſꝫ. Et quis eſt quem
pater miſit. nempe quē ſignauit deus: ⁊ quiſ
eſt quē ſignauit deꝰ: filiꝰ vtiqꝫ hoīs eſcā. ſ. p̄
bens vite eterne: ⁊ q̄tādem ſunt qbꝰ p̄bꝫ eaꝫ
Illi nāqꝫ qui operabuntur eſcam non inter/
euntēꝫ. Atqꝫ ita que opera eſca eſt: eadēꝫ opa
tio dei: in eū. ſ. crediſſe queꝫ miſit. Sed hec
loquitur filius hoīs. Et quo modo eſcaꝫ vite
eterne filius hoīs dabit. Sed ſacramentuꝫ ſa
lutis ſue neſcit qui neſcit filium hoīs dātē eſcā
in vitam: a deo patre eſſe ſignatum. Hic nūc
quero qui tandem intelligentie ſenſus ſit: fili
um hoīs a patre ſignatum deo. Ac primum
cognoſci oportet deum non ſibi ſed nobis lo
cutum: ⁊ in tm̄ ad intelligentiaꝫ nr̄aꝫ eloquij
ſui temperaſſe ſermonem: quantum cōp̄hende
re ad ſentiendum: nature noſtre poſſit infir/
mitas. Nāqꝫ cum ſuperius a iudeis increpa
tus fuiſſet: cur ſe qualem deo filium ſe dei ꝓ
fitēdo feciſſet: reſpōdeat: omnia ſe que faceret
pater facere: ⁊ omne ſe a patre adeptum: eſſe
iudicium: etiam ſe vt patrem honorādūꝫ. Et
in his omnibꝰ profeſſus ante ſe filium p̄ris
exequauerat: honore poteſtate natura. De
hinc dixerat vt patrem vitam in ſe habere: ita
cum filio vitā in ſe habendam dediſſe: in quo
ſignificauerat nature eius per ſacramentum
natiuitatis vnitatem. Per id enim quod ha/
bet pater: ipſuꝫ illud ſignificat habendo: quia
non humano modo ex compoſitis deus eſt:
vt in eo aliud ſit quod ab eo habet: ⁊ aliud ſit
ip̄e qui habeat. Sꝫ totū qd̓ eſt: vita eſt. Natu
ra. ſ. perfecta ⁊ abſoluta ⁊ infinita: ⁊ non ex
diſparibus conſtituta: ſed viuens ip̄a per to/
tum: que cum equalis habetur: talis ⁊ data ē
⁊ ſi natiuitas eius intelligatur ſignificari cui
data eſt: non tamē diuerſitatē generis affert:

cum talis data eſt: q̄lis ⁊ habetur. Poſt hanc
ergo tam multiplicē Christi ꝓpriā demōſtrāde in
ſe p̄r̄ne nature ſignificatiōēꝫ ad apoſtolos vſꝫ
hoc dicto eſt. Hūc. n. ſignauit p̄r deus. Si/
gnaculoꝝ natura eſt: vt omnē imp̄ſſe i ſe ſpe
cieī explicēt formā: ⁊ nihil minꝰ ex eo in ſe ha
beāt: vnde ſignēt: ⁊ dū totū accipiūt quod im
p̄miť: totū ex ſe p̄ferūt quicqd ip̄ſum ē. Ver
bum h̓ ad diuine natiuitatꝭ nō ꝓficit exēplū
q꜡ in ſignaculis ⁊ materies ſit ⁊ diuerſitas ⁊ i
p̄ſſio: ꝑ quā mollioribꝰ naturis validioꝝ ge/
nerū ſpecies ip̄munť. Vnigenitꝰ vero deus
⁊ ꝑ ſacramētuꝫ ſalutis nr̄e: hoīs filius: volēs
ꝓp̄etatis nobis p̄r̄ne in ſe ſignificar̄ ſpeciē:
ſignatū ſe a deo ait ⁊ hoc ideo: q꜡ vite etne eſ/
caꝫ filius hoīs eſſet daturꝰ: vt ꝑ hoc poteſtas
in eo dāde ad eternitatem eſce itelligi poſſit: q꜡
omnē in ſe paterne forme plenitudinē ſignā
tis ſe dei ꝯtineret: vt qd̓ ſignaſſꝫ deus: nō ali
ud ex ſe q̄ꝫ formā dei ſignātis efferret. Hec
qdē dn̄s ad iudeos ab infidelitatē ſuam dicti
iſtius icapaces locutus eſt. Sꝫ nobis euāge/
lij p̄dicator ꝓprietatis huiꝰ itelligētiaꝫ ſpiritꝰ
xp̄i ꝑ ſe loq̄ntis iſinuat dicēs. Qui cū in for/
ma dei eſſet: nō rapinā arbitratꝰ eſt eſſe ſe eq̄
lem deo: ſꝫ ſe exinaniuit formā ſerui accipiēs.
Quē. n. ſignauerat deꝰ aliud p̄ter q̄ꝫ dei for/
ma eſt: h̓ neceſſe eſt totū in ſe coimaginatum
habere qd̓ dei ē. Et idcirco apoſtolus cū quē
ſignauit deus: in dei formā manētēꝫ deū p̄di
cauit. Nā aſſumpti ⁊ cōnati in eo corporis ſa
cramētuꝫ locuturꝰ ait. Nō rapinā arbitratꝰ
eſt eſſe ſe equalem deo ſꝫ ſemetip̄ꝫ exinaniuit
formā ſerui accipiēs. Qd̓ enī i forma dei erat
per ſignātem ſe deum deus manebat. ſꝫ q꜡ ſu
ſcipiēda erat forma ſerui: ⁊ obediēs eſſet futu/
rus ad mortem nō ſibi rapiēs eſſe ſe equaleꝫ
deo ad ſuſceptionem forme ſeruilis: per obedi
entiā exinaniuit. Nō exinaniuit ſe ex dei for/
ma: ideſt ex eo qd̓ eq̄lis deo erat. Nō tm̄ eq̄leꝫ
ſe deo per rapinā exiſtimāſ: q̄uis i forma dei
⁊ equalis deo: per deū ſignatꝰ extaret. Nunc
nō q̄ro vtruꝫ alteriꝰ generis deus: ⁊ qui i for
ma dei deus maneat: vt ſecūdum conſigna/
tas cōſignāteſqꝫ ſpecies i ſignaculis cernimꝰ
cum ip̄reſſuꝫ plumbo ferrū: ⁊ gēma cere ſpe/
ciē vel cōcaue in ſe imaginis fingat: vel extā/
tis de ſe exp̄mat forme. Sꝫ ſiquis extiterit tā
ſtultus ⁊ vecors: vt putet qd̓ aliud ex ſe deus
in deū q̄ꝫ deū formet: ⁊ qui in forma dei ſit:

aliud aliqd tot⁹ ipſe q̄ȝ deus ſit: poſt ſacramē
ta hoīs: ⁊ per obedientie cōſummate vſqȝ ad
crucis mortē humiliatꝰ: audiet celeſtiū ⁊ ter
reſtiū ⁊ infernoꝝ ⁊ omnis lingue cōfeſſionē
ieſum in gloria dei pr̄is. In hac igit̄ glorie ſi
cum iam forma ſeruilis fuerit manebit: tuc cū
in forma dei eſſet: quero quid manſerit vtrū
ne is natura dei: que ſignificatur in gloria:
xp̄i ſpiritus fuerit cū in gloria dei patris xp̄s
ieſus.i.homo extabit. Tenet i omnibus bea
tus apoſtolus fidei euangelice indemutabilē
predicationem: ita dominum noſtrum ieſuȝ
xp̄m deum p̄dicans: vt neqȝ per alterius ge
neris deum: i duos deos fides apoſtolica de
percat: neqȝ inſeparabilis a patre filius deus
vnici ac ſingularis dei predicandi occaſionē
ūnpiam prebeat. Dicens enim in forma dei
⁊ in gloria dei patris: neqȝ differre docuit:
neqȝ nō exiſtentem extimare permiſit. Naȝ
qui in forma dei eſt: neqȝ in alterum deū pro
ficit: neqȝ etiam ipſe non deus eſt: quia nec
ſeparari poteſt a dei forma: cum in ea ſit: nec
qui dei eſt forma: non deus eſt. Sicut qui in
dei gloria eſt: non poteſt aliud eſſe qȝ deus ē:
⁊ dū i gloria dei deus ē: alteri⁹ dei atqȝ a deo
diuerſi non habet predicationem: quia per id
quod in gloria dei eſt: ex eo in cuius gloria
eſt: habet in ſe naturale quod deus eſt. Non
periclitat̄ per plures predicationis fides vna
ne vna ſit. Euangeliſta enim dictum a domi
no docuerat: qui me videt videt ⁊ patreȝ. Sȝ
nunquid doctor gentium paulus virtutem
dicti dominici aut ignorauit aut tacuit dicēs:
qui eſt imago dei inuiſibilis. Et iterrogo vtrū
viſibilis deus ⁊ vtrum infinitus deus p̄ for/
mam circumſcriptaȝ ⁊ imaginē coimaginari
poſſit ad ſpeciem. Imago enim formā neceſ
ſe eſt eius reddat: cui⁹ imago eſt. Qui volūt
aūt alteri⁹ generis filio eē nām: ꝯſtituāt cui⁹
modi i filij imaginē eē inuiſibil' dei velit. An/
ne corpoream ⁊ ꝯſ̄ptibileȝ: ⁊ ex locis i loca
motu inceſſuqȝ circūuagā. Meminerint tn̄
ſecundū euāgelia ⁊ prophetas: ⁊ xp̄m ſpiritū
⁊ deū ſpirituȝ. Qui ſi circūſcriberēt hūc ſpm̄
formabili ⁊ corporali modo: nō erit inuiſibil'
dei imago corpea. Nec idiffinite ſpecies: de
finite moderatio: Sed neqȝ dominus icertū
reliquit. Qui me videt: videt ⁊ patrē. Neqȝ
ap̄lus tacuit q̄lis eſſet: qui eſt imago dei inuiſi
bilis. Dominus eniȝ dixerat. Si nō facio opa

patris mei: nolite mihi credē. Hinc videri i
ſe patrē docēs: quod opa eius efficeret: vt in
tellecta nature virtus naturā intellecte virtu
tis oſtēderet. Per quod apoſtolus hāc ima
ginē dei eſſe ſignificās: ait. Qui ē imago dei
inuiſibilis: p̄mogenitus omnis creature: qr i
ipſo cōſtituta ſunt omnia in celis ⁊ i terra vi
ſibilia ⁊ inuiſibilia: ſiue throni ſiue p̄ncipatus
ſiue ptātes ſiue dominatiōes: oia p̄ ipſum ⁊ i
ipſo cōdita ſunt: ⁊ ipſe eſt caput corporis ec/
cleſie: qui eſt initiū p̄mogenitus ex mortuis:
vt fieret in oibus ipſe primatuȝ tenens: quia
in ipſo complacuit omnem plenitudinē habi
tare ⁊ p̄ ip̄m recōciliari oia in eum. Per ho
rum igit̄ operum virtutem imago dei ē. Nā
vtiqȝ inuiſibiliū cōditor nō eſt in ea nature ne
ceſſitate: vt inuiſibil' dei imago viſibil' ſit. Ac
ne forme poti⁹ q̄ȝ nature imago eē itelligere/
tur: idcirco inuiſibilis dei imago eſt: natura
in eo dei p̄ p̄ nature ſue v̄tutē itelligēda: ſȝ nō
viſibilis q̄litate. Primogenit⁹ itaqȝ ois crea
ture eſt: qr in ipſo omnia creata ſunt. Et ne
qd̄ in ipſo oia creata ſunt: nō ad ip̄m q̄ſq̄ȝ au/
deret referre. Oia p̄ ipſuȝ ⁊ in ip̄o ꝯdita ſūt:
⁊ ip̄e eſt ante oēs: ⁊ oia ipſi ꝯſtāt: qr ante oia
ē: ⁊ in quo oia ſunt. Et hec quidē ad exordia
ptinēt creaturaꝝ. Ceterū ob diſpēſationē cor
poris noſtri ait. Et ipſe eſt caput corporis ec
cleſie: q ē initiū p̄mogenitus ex mortuis: vt
fieret in oibus ipſe primatū tenēs: qr in ipſo
cōplacuit oēm plenitudinē habitare: ⁊ p̄ ip̄m
oia recōciliari in euȝ. Reddidit ap̄lus ſp̄uali
bus ſacramētum comparationis. Nam que
imago dei inuiſibilis ē: ipſe eſt caput corporis
eccleſie. Et qui primogenitus omnis creatu
re ē: ideſt initiū: primogenitus ex mortuis ē
vt in oibus teneat primatū: dum nobis cor/
poralis ē: qui dei imago ē: dum qui primoge
nitus ad eternitatē ē: ⁊ cui ſpiritualia debēt
in primogenito creata quod maneāt: ei ⁊ hu/
mana debeāt quod in p̄mogēito ex mortuis
renaſcātur eterne. Ipſe ē eniȝ initium: q cuȝ
filius ſit: imāgo dei ē. Primogēitus quoqȝ
ois creature ē: ꝯtinēs in ſe vnitatis exordiū.
Et rurſum ip̄e caput corporis eccleſie ē: ⁊ p̄
mogenit⁹ ex mortuis: vt in oibus teneat ip̄e
primatū capitis. Et quia omnia ei cōſtant: in
ipſo complacita plenitudo cōſiſtit: dum in eo
p̄ ipſum: ne cum recōciliant̄ omnia. In quo
p̄ ipſum: ⁊ in ip̄o omnia ſunt creata. Sētiſne

ſam qd ſit eſſe imaginē dei. Creari vtiqꜫ oia in eo ⁊ per eum: cū in eo creātur omnia: itelli ge etiā eum cuius imago eſt creātē in eo oia Cum aūt que in eo creanť: per ipm creantur in h̄ quoqꜫ qui imago eſt: naturam eius cui⁹ imago eſt: cognoſce. Et per ſe eni creat que i ipſo creanť. Sicuti p ipm recōciliant in eo: apprehende naturā recōciliantē ſibi in eo oia Et cū per eū reconcilianť oia: ipm patri recō ciliantē in ſe oia que per ſe recōciliat intellige ait eni idē apoſtolus. Oia aūt a deo qui recō/ ciliauit nos per xp̄m: ⁊ dedit nobis myſteriū recōciliatiōis: qm̄ quidē deus erat in xp̄o mū dum recōciliās ſibi. Confer cum his omne euāgelice fidei ſacramētum. Qui eni videť in viſo: qui operať in operāte: qui loqtur in lo quēte: idē in recōciliāte recōciliat: ⁊ idcirco i eo ⁊ p eum recōciliatio eſt quia per indifferē/ tem naturā pater in eo manēs mūduꜫ ſibi ipe per eum ⁊ in eo recōciliatiōe reddať. Conſu lens itaqꜫ humane infirmitati deus: nō incer ta verborū nuditate fidem docuit. Nāqꜫ cuꜫ credēdi neceſſitatē dicti dominici auctoritas ſola p̄ſtaret: tamen ſenſum noſtrū per itelligē tiā edite rationis inſtituit: vt id qđ dixerat: ego ⁊ pater vnū ſumus: per cauſam ipaꜫ vni tatis expoſite noſceremus. Dicēs eni ſe per loquētem loqui: ⁊ p operātē operari: ⁊ per iudicantem iudicare: ⁊ per viſum videri: ⁊ p recōciliātēꜫ recōciliari: ⁊ p manere ſe i eo qui i ſe maneret quero quo alio ad intelligētie nr̄e ſenſum expoſitionis ſue vti potuerit apertiori ſermone: vt vnum eſſe itelligerenť: q̄ꜫ iſto q̄ per natiuitatis veritatem ⁊ nature vnitatem quicqd filius ageret: ⁊ diceret: id in filio pať ⁊ loqueretur ⁊ ageret. Non eſt hoc itaqꜫ na/ ture ſpecie a ſe aliene per creationem in deuꜫ comparate: neqꜫ per expoſitionem dei in deū nate: ſed perfecte natiuitate in deum pfectuꜫ genite diuinitatꝭ: cui⁹ hec nālis cōſciētie fidu cia ē: vt dicat. Ego i p̄re ⁊ p̄r i me. Et rurſū. Oia q̄ p̄ris ſūt: mea ſunt. Nihil. n. ei ex deo deeſt: quo operante ⁊ loquente ⁊ viſo deus ⁊ opatus ⁊ locutus ⁊ viſus ſūt. Nō ſint duo in vnius vel opatiōe vel ſermone vel viſiōe ſo litarius deus eſt: qui in operante ⁊ loquēte ⁊ viſo deo deus ⁊ operatus ⁊ locutus ⁊ viſus ſit. Hoc eccleſia intelligit: hoc ſynagoga nō credit: hoc philoſophia non ſapit vnū ex vno ⁊ totū a toto: deum ⁊ filium: neqꜫ per natiui/ tateꜫ patri ademiſſe quod totus eſt: neqꜫ hoc ipſum totum nō ſecūdum naſcēdo tenuiſſe Et qſquis i hac infidelitate ſtulticie detinebiť aut iudeoruꜫ ſectator aut gentium eſt. Vt au teꜫ dictuꜫ domini intelligas quod ait. Om/ nia que patris ſunt: mea ſunt. Apoſtoli ⁊ do ctrinaꜫ ⁊ fidem diſce dicentis. Videte neqs vos ſeducat per philoſophiaꜫ ⁊ inanem dece ptionē ſecūdum traditioneꜫ hominū ſecūdū elemēta mūdi: ⁊ nō ſecūdum xp̄m: qꜫ in ipſo inhabitat omnis plenitudo diuinitatꝭ corpo poraliter. De mūdo eſt qui doctrinā hoium ſapit: ⁊ philoſophie preda eſt: quiſqs chriſtuꜫ veruꜫ deum neſcit quiſquis in eo plenitudi/ nē diuinitatis ignorat. Humana mēs hoc ſolū ſapit qđ intelligit: ⁊ mūd⁹ h̄ tm̄ qđ poteſt credit. Secūdū elemētorum naturam: id tantuꜫ poſſibile exiſtimās: qđ aut videret aut ageret Elemēta enim mūdi ex nihilo ſubſtiterūt: ſꜫ xp̄s nō de ſubſtantibus manet: nec cepit ab origine: ſꜫ originē ab origine ſumpſit eternā Elemēta. n. mūdi inaia ſunt aut inaiaꜫ pfece rūt: ſꜫ xp̄s vita ē ex deo viuēte in viuētē deū natus. Elemēta mūdi ex deo ſunt iſtituta: nō deus ſunt. Xp̄s ex deo deus: h̄ totū ē ipſe qđ deus eſt. Elemēta mūdi cū itra ſint: nō poſ/ ſunt a ſe extare ne itra ſint. Deū ſub ſacramē to in ſe habēs xp̄s in deo eſt. Elemēta mūdi cū ex ſe ſui generis generāt ad vitā p corpora les qdē paſſiōes p̄bēt ex ſe initia naſcēdi. Ce terum nō iſunt viua ipa naſcētibus. Ois vero corporaliter: plenitudo diuinitatis in xp̄o eſt Et iterrogo cuius i eo diuinitatis plenitudo ē. Que ſi nō p̄ris ē: mihi deū aliū dei vnius fallax predicator imponis cuius diuinitatis plenitudo habitet ⁊ in xp̄o. Si vero patris ē edoce quo mō corporaliter hec in eo ihabitet plenitudo. Si eniꜫ corporali modo patrē in filio recludis: pater in filio habitans nō exta bit in ſe. Sin vero qđ eſt potius: corporaliť i eo manēs diuinitas: nature in eo dei ex deo ſignificat vnitatē dū in eo deo deus ē: nō āt p dignationē: aut p volūtatem: ſed p generationem verus ⁊ totus corporalis ſecundum ſui plenitudinē manēs: dū qđ ipſe eſt: id etiā p natiuitatē dei in deū natus ē: neqꜫ diuerſū aut diuiſum aut differēs aliqd: deus in deo ē cū id qđ eſt: corporaliter habitat i xp̄o: ⁊ qcqd i habitat corporaliť: idipm ſm diuinitatis eſt plenitudinē: qd humana ſectaris qd inaniū

deceptionē doctrinis iberes. qd mihi affers vnitatē: cōcordiā: crea[illegible]rā. Plenitudo diuinitatis in xp̄o est corporaliter. Tenuit aūt et in hoc apl'us fidei sue legē: vt corporaliter in xp̄o ibabitare plenitudinē diuinitat̄ doceret ne ad vnionē ipiū: fidei ſmo decideret: ne in alteri⁹ nature intelligentiā furor irreligiosus erūperet. Habitās eni in xp̄o plenitudo diuinitatis corporalit: nec singularis nec separabilis ē: dū nec se patit̄ a corporali plenitudine corporalis plenitudo discerni: nec habitāſ diuinitas: ea ipsa itelligi pōt eē diuinitatiſ habitatio. Atq; ita xp̄s ē: vt corporalit̄ plenitudo diuinitatis i xp̄o fit. Sicq; vo i xp̄o sit diuinitatis corporalit̄ pleitudo: vt i eo ihabitās nihil aliud itelligat̄ eē q̄ʒ xp̄s. Furare q̄s voles vboꝝ occasiões: ⁊ irreligiosi igenij aculeos exagita. Emētire saltē cuius plenitudo diuinitatis i xp̄o ihabitet corporalit. Et eniʒ xp̄s: ē ⁊ ihabitās i eo diuinitat̄ corpalit̄ plenitudo. Et q̄ sit si q̄ras habitatio corporalis: itellige qd sit loq in loquēte: ⁊ i viso videri: ⁊ i opante opari: ⁊ i deo deū ⁊ ex toto totū: ⁊ ex vno vnū: ⁊ ita corporalis diuinitat̄ plenitudinē recognosce. Cui⁹ hec diuinitatis corporaliter ihabitās plenitudo sit: memēto aplm nō tacere dicentē. Ea. n. q̄ inuisibilia ei⁹: a cōstitutiōe mūdi p ea q̄ facta sunt: itellecta cōspiciunt̄: eterna quoq; eius vtus ⁊ diuinitas. Huius itaq; diuinitas: corporalis i xp̄o ē: nō ex pte: ſʒ totā: neq; portio ſʒ plenitudo: ita corpaliter manēs vt vnū sint: ita vnū sint: vt a deo nō differat de⁹: ita idifferēs a deo de⁹: vt pfectū deū substituerit pfecta natiuitas: ita sūt pfecta natiuitas subsistat q: in deo ex deo nato corporalit̄ diuinitat̄ ihabitet pleitudo.

Explicit liber octauus. Incipit nonus.

Ractāte supiori libro de indifferēti natura dei patris ⁊ dei filij: ⁊ id qd̄ dictuʒ ē: ego ⁊ pat̄ vnū sum⁹: demōstrantes nō ad solitariū deū pficē ſʒ ad vnitatē idiſcrete nature: ſm generationē diuinitatis: dū neq; aliūde q̄ʒ ex deo de⁹ natus est: ⁊ ex deus nō pōt nō id eē qd̄ de⁹ est: pcurſisq; ⁊ si nō oībus tū ad itelligētiā sufficiētibus dictoꝝ diuinoꝝ atq; aplicoꝝ testimonijs: qb⁹ iseparabilis nature ac ptās pris ac filij docebat: vsq; ad hūc aplice fidei locū venimus: q̄ ait. Videte neq; vos seducat p philosophiaʒ ⁊ innanē deceptionē secundū traditionē hominū: secundū elemēta mūdi: ⁊ nō secūdum xp̄m: q: in ipso ihabitat oīs plenitudo diuinitatis corporaliter. In quo p corporaliter habitātē in eo diuinitatis plenitudinē: verū ⁊ pfectuʒ ⁊ paterne nature deū demonstrari docuimus: ita vt vbi habitās plenitudo nec diuersum intelligeret̄ significare: neq; vnicuʒ: cū ⁊ in corporalis dei: ⁊ corporalis habitatio ꝓprietatē naturalis vnitatis in deo q ex deo subsistisset doceret. Et habitās in xp̄o deus subsistētis xp̄i natiuitatē: dū eius est habitator ōnderet: p qd̄ ipietati eoꝝ satis supq; arbitror fuisse responsuʒ: q id ꝙ a dn̄o dictū est Qui me videt: videt ⁊ patrē. Et pat̄ in me ⁊ ego in patre. Et ego ⁊ pat̄ vnuʒ sumus. Et oīa q̄ patris sunt: mea sunt: ad vnitateʒ ⁊ cōcordiā voluntatis referrēt: vt quia dicti fides maneret: dicti tn̄ intelligentiā fallacis doctrine religio emētita corrūperet. Et cū negari n̄ possit voluntatē assensus in ijs i qbus nature vnitas p̄dicat̄: ad abolendā tn̄ eam que secundū natiuitatē est vnitatē: societas tantum cōcordia crederet̄. Sed beato apostolo post multa naturalis vnitatis nō ābigua p̄conia: corpalit̄ habitātſ diuinitat̄ plenitudinē i xp̄o docēte: absci[illegible]a est oīs ipie temeritatis assertō cū naturalē vnitatē incorporalis diuinitatis habitatio corporalis efficeret: vt id qd̄ nō solus filius [illegible]: sed qd̄ in eo manet pater: neq; solū manet ſʒ ⁊ operat̄. ⁊ loquit̄: ſʒ ⁊ videt̄ non sint nūcupatiua sed vera: dū habet in se p sacramentū natiuitatis: ⁊ virtus virtutē ⁊ potestas potestatē ⁊ natura naturā. tenens p natiuitatem ipsa quod suū est: ⁊ ex se semp ipsi⁹ imaginē referens qd̄ in se est: duʒ ⁊ imago ē auctoris ⁊ veritas: q: pfecta natiuitas pfectā imaginē prestat: ⁊ plenitudo diuinitatis corporaliter inhabitās: naturalem obtinet veritatem. Et hec qdē q̄ʒuis ita se vt sint habeāt: q: naturalis ex deo deus nō pōt nisi in ea natiuitatis sue natura esse q̄ʒ quod deus est: ⁊ viuentis nature indifferens vnitas inseparabilis a se est sub viuentis natiuitate nature: tamen per fidei euangelice salutarem cōfessionem subrepunt heretici in aduersitatis excidium: vt naturalem filio detrahant vnitateʒ

dum aliter atq; in aliud dicta: aliter atq; i ali
ud itelligēda ꝓponūt. Negātes itaq; dei filiū
vtunť ea auctoritate q̄ dixerat. Quid me di/
cis bonū. Nemo bon⁹ nisi vnus deus. Vt
quia vnum deū ꝓfessio eius locuta sit: quicqd
illud in dei nomine erit: nō in natura dei ma
neat: q2 deus vnus est. At vt id qd ipe deus
dicit: nūcupatiōe pot⁹ q̄ veritate sit: hinc cō
firmare nituntr q2 dixerit. Hec est aūt vita et
na: vt cognoscāt te solū & ve2 deū. Et vt ex/
tra ꝓprietatem veri dei sit: id adijciūt. Non
potest filius ab se facere quicq̄ nisi qd viderit
prēm facietē3. Teneāt quoq; & illud. Pater
maior me ē. Postremo iam tāq; idissolubili
abnegate diuinitatis ꝓfessione: subuertisse se
fidem ecclesie gloriātur: cū relegūt. De die āt
illa & hora nemo scit neq; angeli i celis: neq;
filius: nisi pat solus. Nō eni videť ereq̄bilis
p natiuitatē esse natura: que ignoratōis sit ne
cessitate diuersa: & pater sciēdo at fili⁹ nesciē
do: manifestēt dissimilitudinē diuinitatis: q2
& ignorare deus nihil debeat: & ignorans nō
comparandus sit ad scientem. Sed hec om/
nia nec ratione itelligentes: nec temporibus
discernentes nec sacramentis euangelicis ap/
prehendentes nec dictorum virtutibus senti
entes: stulto atq; imperito furore aduersus
diuinitatis naturam loquuntur: adimplen/
tes aures ignorantium: sola hec & nuda me/
morantes aut absolutionibus eorum tacitis
aut causis: cum dictorum intelligentia aut ex
prepositis aut ex consequentibus expectetur
Atq; horu3 quidem superibus superius me
moratorum rationem: ex ipsis vel euangeli/
cis vel apostolicis professionibus prestituri:
admonendos esse omnes communis fidei
existimamus: vt in qua confessione eternitas
vite est: in eadem sit intelligentia eternitatis.
Nescit plane vitam suam nescit: qui iesum
christum vt verum deum ita & verum homi/
nem ignorat. Et eiusdem periculi res est chri
stum iesum vel spiritum deum vel carnē3 no
stri corporis denegare. Omis ergo inquit qui
ꝯfitebiť me cora3 hominibus: ꝯfitebor & ego
eum coram patre meo qui est i celis. Qui āt
negauerit me corā hoib⁹: negabo & ego eum
coram prē meo q est in celis. Verbū caro fa/
ctum loq̄bať: & homo iesus xp̄s dn̄s maiesta
tis docebat. Mediator ipe in se ad salutē ec/
clesie cōstitutus: & illo ipso inter deum & hoi/
nes mediatoris sacramento vtrūq; vnus ex i
stēs. dum ipe ex vnitis in id ipm naturis: na
ture vtriusq; res eadē ē: ita tū vt neutro care
ret in vtroq;: ne forte deus eē homo nascēdo
defineret: & homo rursum de⁹ manendo nō
eēt. Hec itaq; humāe beatitudinis fides ve
ra est: deū & hoie3 p̄dicaret: verbu3 & carnem
cōfiti: neq; deū nescire qd homo sit: neq; car
nem ignorare qd verbum sit. Cū āt ꝯtra na
turā sensus nr̄i: deus manēs homo nascitur
iā nō est cōtra naturā spei nr̄e: vt nat⁹ hō de⁹
maneat: cū potior natura in iferiorē nata fidē
p̄stet iferiorē in naturā nasci posse potiorem.
Et qde3 secūdū legē & ꝯsuetudine3 mūdi: prō
ptior mag⁹ spei nr̄e quā diuini sacramēti effe
ctus est. Nāq; mūdus in ijs que nascūtur h3
incremēti vtutē: nō hab3 diminutōis pote/
state3. Gramē. arbores sata pecudes ipsum
q̄q; pricipē ratiōis hoie3 cōtuere: semp profi
cit augmēto: nūq̄ vero diminutiōe ꝯtrahitur
nec se se caret qd excreuit ex se se. Nā tametsi
aut etate marcescat: aut morte perimatur: h3
qdē aut demutatiōe3 in tempe: aut finē in cō
stitutōe viuēdi. Ceterū hoc qd fit nō hab3 in
veritate nō iñeē: vt nouum se per imunitiōe3
cōdat ex eodē: idest vt ex sene decidat i puulū
Nature ergo nr̄e necessitas i augmētu3 sem
per mūdi lege ꝓuecta nō iprudenti ꝓfectū na
ture potioris expectat: cui & incrementū secū/
dū naturā est: & iminutō ꝯtra naturā ē. Deo
itaq; propium fuit esse aliudq̄; manebat: nec
tamē nō eē qd māserat. Nasci in hoiem deū
nec tū deū esse desinere: cōtrahere se vsq; ad
cōceptum & cunas & infantiam: nec tamē dei
potestate decedere: hoc nō sibi s3 nobis est sa
cramētū. Neq; assūptio nr̄a deo ꝓfect⁹ ē: sed
cōtumelie sue volūtas: nr̄a ꝓuectio ē: dū nec
amittit ille qd deus est: & homini acqrit vt de⁹
sit. Natus igitur vnigenitus deus ex virgie
hō: & secūdu3 plenitudinē temporū in semet
ipo ꝓuectur⁹ i deū hoie3, huc p oia euāgelici
s̄monis modū tenuit: vt se filiū dei credi doce
ret: & hois filiū p̄dicari admoneret: locut⁹ &
gerēs homo vniuersa q̄ dei sunt. Loquēs de
inde & gerēs de⁹ vniuersa q̄ hois sunt: ita tū
vt in ipo illo vtriusq; generis s̄mone nunq̄
nisi cum significatōe & hois locut⁹ & dei sit:
vno tamē deo patre semp ostēso & se in natura
vnius dei per natiuitatis vtatē ꝓfesso: nec
tamen se deo pr̄i & filij honore & hois cōditōe

ſubdẽte: cũ ⁊ natiuitas oĩs ſe referat ad aucto
rẽ ⁊ caro ſe vniuerſa ſcḋm deũ ꝓfiteat infir
mã. Hinc itaqꝫ fallẽdi ſimplices atqꝫ ignorã
tes hereticis occaſio eſt: vt que ab eo ſcḋꝫ hoi
nem victa ſunt: dicta eſſe ſcḋꝫ nature diuine
īfirmitatem mẽtiãtur. Et qꝛ vnus atqꝫ idẽ
eſt loquẽs oĩa que loqͣtur: ꝺ ſemetipſo omnia
eum locutũ eſſe concedat. Nec ſane negamꝰ
totum illuꝫ qui eius manet: nature ſue eſſe ſer
monem. Sed ſi ieſus xp̄s ⁊ homo ⁊ deus eſt
⁊ neqꝫ cũ homo: tum ꝑmum deus: neqꝫ cũ ⁊
homo: tum nõ etiam ⁊ deus: neqꝫ poſt homi
nem in deo nõ totus homo: totus deus: vnũ
atqꝫ idem neceſſe eſt dictoꝝ ſacramẽtum eiꝰ
eſſe quod generũ: Et cũ in eo ſcḋꝫ tẽpus di/
ſcernis hominem a deo: dei tum atqꝫ hois di
ſcerne ſmonem: ⁊ cũ deum atqꝫ hominẽ in
tempore cõfiteberis: dei atqꝫ hominis ĩ tem/
pore dicta diiudica. Cum vero ex homine ⁊
deo: rurſum totius hois totius etiã dei tẽpus
intelligis. Siquid aliud ad demõſtratiõeꝫ eiꝰ
tẽpis dictum eſt: tempoꝛi coaptato que di/
cta ſunt: vt cũ aliud ſit ante hominẽ deus: ali
ud ſit homo ⁊ deus: aliud ſit poſt hominẽ ⁊
deum totus homo totꝰ deus: nõ cõfundas tẽ
poꝛibus ⁊ generibus diſpẽſatõis ſacramẽtuꝫ
cũ pro q̃litate generũ ac naturarũ: aliũ ei in ſa
cramento hois neceſſe ẽ ſmonem fuiſſe non
nato: alium adhuc moꝛituro: aliũ iam eterno.
Nr̃i igiẗ cauſa hec omnia ieſus xp̄s manens
⁊ coꝛpis nr̃i hõ natus ſcḋꝫ ꝯſuetudinẽ natu/
re nr̃e locutꝰ eſt: nõ tamẽ omittẽs nature ſue
eſſe quod deus eſt. Nam tamẽ ſi in partu ac
paſſione ⁊ morte: nature nr̃e rem peregerit:
res tamen ipſas oẽs virtute nature ſue geſſit:
dum ſibi ipſe oꝛigo naſcendi eſt: dũ pati vult
qḋ cũ pati nõ liceꝫ: dũ moꝛitur qui viuit. Et tñ
cũ hec deꝰ per hoieꝫ agit: ex ſe natꝰ ꝑ ſe paſſuſ
⁊ ex ſe moꝛtuꝰ: nõne hoieꝫ ſe non egit: duꝫ ⁊
natus ⁊ paſſus ⁊ moꝛtuus eſt. Hec autem
iam ante conditionem mundi ſacramẽta ſunt
celeſtium myſterioꝛum conſtituta: vt vnige/
nitus deus homo naſci vellet: manſuro ĩ deo
homine vt deus pati vellet: ne paſſionibus
humane infirmitatis diabolus deſeuiens le/
gem in nobis peccati deo infirmitatem no/
ſtram aſſumente retineret: vt deus moꝛi vel/
let: nequa inſolens poteſtas aduerſus deum
eſſet. Neqꝫ create in ſe virtutis poſſet vſur/
pare naturam: cum ſe immoꝛtalis deus intra
legem moꝛtis habuiſſet. Naſcitur itaqꝫ deus
aſſumtioni noſtre: patitur vero innocentie:
poſtremo moꝛitur vltioni: dum ⁊ homo no
ſter in deo permanet: ⁊ infirmitatum noſtra
rum paſſiones deo ſocie ſunt: ⁊ ſpirituales
nequicie ac malicie poteſtates triumpho car/
nis deo per carnem moꝛiente ſubduntꝰ. Hu
ius igitur ſacramenti apoſtolus conſcius: et
per dominum ipſum fidei ſcientiaꝫ adeptus
cum non ignoꝛaret incapaceꝫ eſſe eius ⁊ mũ
dum ⁊ homines ⁊ philoſophiam ait. Vide/
te nequis vos ſeducat per philoſophiam et
inanem deceptionem ſecundum traditioneꝫ
hominum: ſecundum elementa mundi: ⁊ nõ
ſecundum chꝛiſtũ quia in ipſo inhabitat ple/
nitudo diuinitatis coꝛpoꝛaliter: ⁊ eſtis in illo
repleti qui eſt caput omnis pꝛincipatus ⁊ po
teſtatis. Expoſita itaqꝫ habitantis coꝛpoꝛali/
ter diuinitatis in eo plenitudine: ſacramen/
tum aſſumptionis noſtre cõtinuo ſubiecit di
cens. Et eſtis in eo repleti. Vt enĩꝫ in eo di/
uinitatis eſt plenitudo: ita in eo ⁊ nos ſumus
repleti. Neqꝫ ſane ait eſtis repleti: ſed in eo
eſtis relpeti: quia per fidei ſpem in vitaꝫ eter
nam regenerati ac regenerandi omnes nũc
in xp̄i coꝛpoꝛe manet: replendis poſtea ipſis
non in eo ſed in ipſis ſecundum tempus il/
lud de quo apoſtolus ait. Qui trãſfigurauit
coꝛpus humilitatis noſtre confoꝛme coꝛpo/
ri claritatis ſue. Nunc igitur in eo repleti ſu
mus ideſt per aſſumptionem carnis eius: in
qua diuitatis plenitudo coꝛpoꝛaliter inhabi/
tat. Et huius ſpei noſtre non exigua in eo po
teſtas eſt. Nanqꝫ quod repleti in eo ſumus
hoc eſt caput ac pꝛincipium omnis poteſta/
tis ſecundum illud. Vt in nomine ſuo om/
ne genu flectatur celeſtium terreſtrium ⁊ in/
fernoꝛam ⁊ omnis lingua cõfiteatur qꝛ dñs
ieſus xp̄s in gloꝛia eſt dei patris. Confeſſio
itaqꝫ hec erit ieſum in gloꝛia dei pr̃is: ⁊ natũ
in hoie: iam nõ ĩ infirmitate coꝛpoꝛis noſtri
maneri ſed in dei gloꝛia. Et ħ lingua oĩs cõ
fitebiẗ. Et cũ celeſtia ⁊ terreſtria gentiũ flectẽt
hoc caput omnos pꝛicipatus ⁊ poteſtatis ẽ:
vt ei vniuerſa genu flectendo ſubiecta ſint: in
quo ſumus repletiꝰ. Et qui p habitanteꝫ in ſe
coꝛpoꝛaliẗ diuinitatis plenitudinẽ in dei pa/
tris gloꝛia eſt cõfitendus. Demonſtrato aũt
⁊ nature ſue ⁊ aſſũptionis noſtre ſacramẽto:
cũ in eo plenitudine diuinitatis manẽte: nos

in eo per id qđ homo natus eſt repleamur: re
liquā diſpēſatōeꝫ humane ſalutiſ exeqtur di/
cēs. In quo ⁊ circūciſi eſtis circūciſiōe nō ma
nu facta i diſpoliatōe coꝛpoꝛis carnis ſꝫ in cir
cūciſiōe xp̄i cōſepulti ei in baptiſmate: in quo
⁊ ꝯſurrexiſtis ꝑ fidē opatōis dei qui excitauit
cum a moꝛtuis. Circuncidimur itaqꝫ nos nō
circunciſiōe carnali ſꝫ circūſiōe xp̄i: .i. in no/
uum hoīeꝫ renati. Cum eni ſepelimur baptiſ
mate eius: moꝛi nos neceſſe eſt ex vetere homi
ne: qꝛ regeneratō baptiſmi reſurrectōis ē vir
tus: ⁊ hec circunciſio xp̄i ē: nō expoliari car/
ne ꝓputij: ſꝫ totos cōmoꝛi ei: ⁊ per id totoſ po
ſtea ei viuere. In eo eni reſurgimꝰ ꝑ eiꝰ dei
fidē qui eū ſuſcitauit a moꝛtuis. Credēdus ḡ
deꝰ eſt: cuius operatōe xp̄s excitatꝰ a moꝛtu/
is ē: qꝛ fides iſta coꝛreſurgit i xp̄o. Cōſumat
deinde ita oē hoīs aſſumpti ſacramētuꝫ. Et/
vos cū moꝛtui eſſetis in delictis ⁊ ꝓputio car
nis vr̄e viuificauit cū illo donatiſ vobis om/
nibus delictis: delēs qđ aduerſum nos erat
chirographuꝫ, in ſentētijs qđ erat ꝯtrariū no
bis: ⁊ ip̄m tulit e medio: affigēs illud cruci:
exutꝰ carnē ⁊ poteſtates oſtētui eſſe fecit: triū
phatis his in ſemetip̄o. Apoſtolicā fidē: ſecu
li homo nō capit: ⁊ ſenſus ſui dicta aliꝰ ꝑter/
q̄ꝫ ipſiꝰ ſmo nō explicat. Deus xp̄m a moꝛ/
tuis excitat: ⁊ xp̄ꝫ in quo coꝛꝑaliter diuinita/
tis plenitudo inhabitat. Sꝫ ꝯuiuificauit nos
cū illo donās nobis peccata ⁊ delēs chirogra
phū legis peccati qđ ꝑ ſentētias āterioꝛes con
trariū nobis erat. Hoc tolēs de medio: ⁊ cru
ci affigēs: moꝛtis legi carne ſe ſpolians: pote
ſtates oſtētui reddēs: triūphatiſ his i ſemetip
ſo. Et de triūphatis ꝑtātibꝰ in ſemetip̄o atqꝫ
oſtētui redditis: deletoqꝫ chirographo viuifi
catiſqꝫ nobiſ: iā ſuꝑius tractauimꝰ. Hoc vo
ſacramētū qs vel apprehēdet vel loquet̄. Su
ſcitat opatio xp̄ꝫ a moꝛtuis: ⁊ hec eadē dei op
atio nos viuificat cū xp̄o. Et hec eadem opa/
tio donat peccata: chirographū delet ⁊ affigit
cruci. Carnē ſe exuit: poteſtates oſtui reddi/
dit: hac de his in ſemetip̄o triūphat. Habes
opatiōeꝫ dei: xp̄m a moꝛtuis excitatū: habes
⁊ xp̄m hec ip̄a in ſe q̄ deus opatur operanteꝫ
Xp̄s eni moꝛtuꝰ eſt carne ſe ſpoliās. Tene ḡ
xp̄m hoīeꝫ a deo ex moꝛtuis excitatū: tene de
um xp̄m hoīeꝫ ſalutis nr̄e opatōe cū eſſet mo
riturus opāteꝫ. Et cū hec deꝰ operat̄ in xp̄o:
opās licꝫ deus: ſpoliās ſe tam̄ xp̄s carne: mo

riturꝰ ſit. Et cum moꝛtuꝰ ē xp̄s operās ante
moꝛtem deus: moꝛ[t]ᷓu tamē xp̄m opatō dei
excitet: cū ip̄e ſit xp̄s a moꝛtuis excitatus q ē
ante moꝛteꝫ xp̄s opatꝰ: ⁊ idē ſit ſpoliās ſe car
ne moꝛiturꝰ. Iāne fidei ſacramētū itelligis.
Iāne xp̄m heres cognitū. Quero eni a te qđ
ſit carne ſe ſpoliās: ⁊ que ſit caro illa ſpoliata.
Duplici eni itelligētie ab apl'o iteneo ſignifi/
catiōeꝫ ſpoliate carnis ſeqꝫ carne ſpoliātiſ. Et
int hec xp̄m audio ꝑ opatiōem dei a moꝛtuis
excitatū. Et cū ſit xp̄m a moꝛtuis excitās deꝰ:
ſitqꝫ ⁊ xp̄s excitatus a moꝛtuis: iterrogo qs
eſt xp̄m a moꝛtuis excitās noſqꝫ viuificās cuꝫ
xp̄o. Si eni nō idē eſt xp̄s moꝛtuꝰ q eſt caro
ſpoliata carnis expoliate nomē oſtēde Et rur
ſus: naturā eius q ſe carne expoliauit expone
⁊ rurſuꝫ ſpoliatam carnē xp̄m eſſe a moꝛtuis
excitatū. Deinde ꝓncipatꝰ ⁊ poteſtates oſten
tui reddēteꝫ: ⁊ triūphāteꝫ reꝑio in ſemetip̄o.
Intelligiſne hunc triūphātem poteſtateſ in ſe
metip̄o. Sētiſne qđ a ſe nō differat caro ſpoli
ata: ⁊ carne ſe ſpoliās. In ſemetip̄o eni triū/
phat .i. in ea qua ſe carne ſpoliauit. Videſne
ita deū ⁊ hoīem ꝓdicari: vt moꝛs homini: deo
vero carnis excitatō deputet̄. Nō tamē vt ali
us ſit q moꝛtuꝰ eſt: ⁊ alius ſit ꝑ quem moꝛtu
us reſurgit. Spoliata eni caro xp̄s ē moꝛtuꝰ
Et rurſus xp̄m a moꝛtuis excitās: idē xp̄s ē
carne ſe expoliās. Naturā dei: in virtute re/
ſurrectiōis intellige. Diſpēſatōeꝫ hoīs i moꝛ
te cognoſce. Et cū ſint vtraqꝫ ſuis geſta natu
ris: vnū tm̄ xp̄m ieſuꝫ cū memēto eſſe q vtruꝫ
qꝫ eſt. Quā eni meminerim frequēter ad de
um p̄rem ꝑ apoſtolū referri: xp̄ꝫ a moꝛtuis eē
ſuſcitatū: ſꝫ nō eſt apoſtolus extra euāgelicam
fidē: dicti ſui ip̄e: maxime dn̄o dicēte. Prop
ter h̄ me pater dilgit: qđ ego pono aiaꝫ meaꝫ
vt iterū recipiam eā. Nemo tolet eam a me:
ſed ego pono eam a me. Poteſtatē habeo po
nēdi eam ⁊ poteſtatē habeo iterū accipiēdi eā
Hoc mandatū accipi a p̄re. Vel cū poſtulatū
ab eo eēt: vt ſignū ad fidē ꝺ ſe oſtēderet ait de
tēplo coꝛpoꝛis ſui. Solui te templuꝫ h̄ ⁊ ego
in triduo excitabo illud. Cū eni poteſtatem ⁊
per accipiēde anime poteſtatē ⁊ per ſuſcitādi
templi virtutē ipſum ſe ſibi reſurrectiōis ſue
deum doceat: totum hoc tamē ad mandati pa
terni refert auctoꝛitatem. Non cōtrarie intel
ligitur apoſtolus chꝛiſtum dei virtutem ⁊ dei
ſapientiam predicaſſe. omnemqꝫ opis ſui ma

gnificentiam per id ad patris gloriam retuliſſe: quia quicquid chriſtus gerit: virtus dei ꝛ ſapientia gerit. Et quicquid xp̄us dei ꝛ ſapientia gerit: ſine dubio deus gerit: cuius ꝛ ſapientia eſt chriſtus ꝛ virtus. Deniq; nunc per operationem dei excitatus chriſtus a mortuis eſt: quia prr opera dei patris ipſe nature a deo non differentis operatus eſt. Et in eo reſurrectionis fides eſt: qui chriſtum ſuſcitauit a mortuis. Hanc igitur beatus apoſtol⁹ gemine in xp̄o ſignificationis tenuit p̄dicationē: vt in firmitatē in eo hominis ꝛ virtutem dei ꝛ naturam doceret: ſecūdū illud corinthijs dictum. Nam etſi crucifixus ē ex īfirmitate noſtra: ſ; viuit ex virtute dei. Mortē īfirmitatis humane: vitā vero dei virtutis oſtēdens Et illud ad romanos. Qđ eni mortuus eſt peccato: mortuus ē ſemel. Qui autē viuit viuit deo. S; ꝛ vos deputate vos mortuos quidem eſſe peccato: viuere aūt deo in chriſto ieſu. Mortē peccato .i. corpori noſtro aſcribēſ vitā aūt deo: cui eſt naturale quod viuit. Et p id nos corpori noſtro mori oportēt: vt deo viuamus in xp̄o ieſu: qui peccati nr̄i corpus aſſumēs: totus iam deo viuit: nature nr̄e ſocietate in cōmunionē diuine imortalitatiſ vnita. Hec igitur demōſtrāda a me paucis fuerūt vt vtriuſq; nature pſona; tractari in dn̄o ieſu xp̄o meminiſſemus: quia q in forma dei manebat formā ſerui accepit: per quam obediēs vſq; ad mortem fuit: obdiētia eni mortis nō eſt in dei forma: ſicuti nec dei forma in eſt in forma ſerui. Per ſacramētum aūt euangelice diſpēſationis non alius ē in forma ſerui: quā qui in forma dei eſt. Cū tamen ſerui forma; accipere: ꝛ in forma dei manere non idem ſit: cū accipere formam ſerui niſi p euacuatione; ſuā nō potuerit qui manebat ī dei forma: nō cōueniēte ſibi forme vtriuſq; ɔcurſu. S; nō ali⁹ atq; diuerſus ē qui ſe exinaniuit ꝛ q formam ſerui accepit. Accepiſſe. n. ñ pōt eius eſſe qui nō ſit: quia eius ſit qui ſubſiſtat: accipere. Ergo euacuatio forme ñ ē abolitio nature: q; qui ſe euacuat: nō caret ſeſe: ꝛ qui accipit manet. Et cū ipē ſit euacuāſ ꝛ accipiēs: habet quidā in eo ſacramētum quod ſe euacuat ꝛ accipit: nō habet tamen interitū: ne nō extet euacuās: ꝛ ne nō ſit accipiēs. Itaq; euacuatio eo ꝑficit: vt proficiat forma ſerui: .ñ vt chriſtus qui in forma dei erat: xp̄s eſſe nō maneat: cum formam nō niſi chriſtus acceperit. Qui cum ſe euacuerit vt manēs ſpiritus chriſtus idem: chriſtus homo eſſ; in corpore: demutatio habitus ꝛ aſſumptio nature naturam manētis diuinitatis non perimit: quia vnus atq; idem chriſtus ſit: ꝛ demutās habitum ꝛ aſſumens. Oſtenſa itaq; ſacramē torum diſpēſatione per quā heretici ignorātes quoſq; fallerēt: vt ea que p aſſumpti hominis naturā dicta geſtaq; ſunt: omnia īfirmitati diuinitatis aſcriberēt: ꝛ forme dei deputarēt quicquid forme ſerui ꝓprie aptatum eſt: nūc ipſis ꝓpoſitionibus eorū reſpondendum eſt. In totum enim iam dictoru; ſingulorum genera diiudicabunt: cu; verbū ꝛ carnem ideſt deum ꝛ hominē ꝛ ieſum chriſtum ſola fides ſit cōfiteri. Deum igiť dn̄m noſtrū ieſum chriſtum ex eo negandu; per naturam heretici exiſtimant q; dixerit. Quid me dicis bonum. Nemo bonus eſt niſi vnus deus. Omnis reſponſionū ratio neceſſe ē: vt ex interrogationum cauſis proficiſcať. Ad id eni reſpondebitur: vnde queriť. Et primū requiro a dicti huius calumniatore: vtrūne id arguere dominū exiſtimet cur bonus dict⁹ ſit: quia ſeſe maluerit malū dici. Id eni; ſignificari videať hoc dicto: quid me bonum dicis. Nō opinor quiſq; ta; vecors erit vt malicie ꝓfeſſionē ei velit aſcribere q dixerit. Venite ad me oēs qui laboratiſ ꝛ onerati eſtis: ꝛ ego reficiam vos. Tolite iugum meu; ſup vos: ꝛ diſcite a me quia mitis ſu; ꝛ humilis corde ꝛ inuenietis requiē animabus veſtris. Iugum eni; meū ſuaue eſt ꝛ onus meū leue eſt. Mitem ſe profiteť ꝛ humilē: ꝛ iraſci crediť: cur bonus dictus ſit. Profeſſionū hec diuerſitas diſſidet: vt bonitatis ſue teſtis nomen in ſe bonitatis accuſet. Nō ergo iraſci intelligiť ſe bonū dici. Querendū eſt quā aliā de ſe ꝓfeſſionē arguat: qui nō credēdus ē: nomē in ſe bonitatis arguere. Videamus itaq; quid p̄ter bonum interrogans dixerit: ait. n. Magiſter bone quid boni faciā. Duas igiť res cōnuncupauit ꝛ bonu; ꝛ magiſtrū. Et quia nō arguit bonū ſe dici: hoc neceſſe ē aurguat quod magiſter bonus dictus ſit. Ita aūt arguit ſe magiſtrum bonu; dici: vt fidem interrogātis potius ꝙ̄ vel magiſtri in ſe vel boni nomē argueret. Iuuenis enim iſolēs p obſeruātiā legis: ꝛ finem legis qui xp̄us eſt ne/

ſciens: ⁊ iuſtificatū ſe in operibus exiſtimās
⁊ nō intelligens veniſſe eum ad oues perdi-
tas domus iſrael: ⁊ ipoſſibile eſſe legi ꝑ fidē
iuſtificationis ſaluare credētes: tanq̄ comu-
munium preceptorum ⁊ in lege ſcriptorum
magiſtruz interrogat dominū legis ⁊ vnige
nitum deum. Deteſtatus itaq̄ dominꝰ hāc
de ſe irreligioſe fidei profeſſionem quod tan
q̄ magiſter legis interrogaretur reſpondit.
Quid me dicis bonum. Atq̄ vt ſignifica-
ret quatenus intelligendus ⁊ profitēdus bo
nus eſſet: ſubiecit. Nemo bonus niſi vnus
deus. Non reſpuit bonitatis nomen: ſi ſibi
hoc tanq̄ deo deputaretur. Deniq̄ oſtēdēs
ſe magiſtri in ſe boni per fidem eius qui tan
q̄ hominem interrogat: nomen arguere: pꝰ
iactantiam iuuenis ⁊ gloriam legis implete:
ita reſpondit. Vnum tibi deeſt. Vade vēde
que habes: da pauperibus ⁊ habebis theſau
rum in celo ⁊ veni ſequere me. Nō refugit
bonitatis de ſe nomen: qui celeſtem theſaurū
pollicetur: nec magiſtrum ſe non vult videri
qui ducē ſe pfecte huius beatitudinis pſtat.
Terrene aūt de ſe opinionis fidē arguit bo-
nitatē in ſolo deo docēs eſſe. Et vt ſe deū bo
nū ſignificaret: bonitatis eius vſus officiis:
celeſtes theſauros pādēs: ⁊ ſe ad eos p̄miū
tribuens. Ita ⁊ q̄ ſibi tanq̄ homini tm̄ deſe
rebant̄: deteſtat̄ neq̄ ſe ab aliis q̄ deo deputa
bat: pfeſſus alienū ē: cū vnū deū bonū confi
tēs ea ipa loqueret̄ atq̄ ageret q̄ vnius dei v
tutis: bonitatis atq̄ nature ſunt. Quā igit̄ n̄
bonitatꝭ nomē refugerit: ſ; neq̄ magiſtri ho
norē recuſauerit: ſ; fidē eius q in ſe nihil niſi
corporeū ⁊ carnale ſapuiſſet arguerit: hinc in
telligit̄: qđ alit ad aplos magiſtrū ſeſe pfiten
tes locutus ē dicēs. Vos me vocatis magi
ſtrū ⁊ dn̄m: ⁊ benedicitis: ſu; etenim. Et alibi
cū dixiſſet. Ne vocemini magiſtri: q2 magi-
ſter veſter xp̄us ē. Vbi cū fide magiſter eſt:
ibi adeo laudat: vt ⁊ pfiteat̄ hoc nomē. Hic
vo boni magiſtri nomē nō recognoſcit: vbi
nec dn̄s itellectꝰ ē eſſe nec xp̄s: ſolū vnū deū
bonū p̄dicās: nō ſe vtiq̄ a deo ſecernēs: q ⁊
dominū ſe profeſſus ⁊ xp̄m ducē celeſtis the
ſauri oſtēdat. Tenuit aūt hunc ſemper dn̄s ſi
dei eccleſiaſtice modū: vt patrē deū vnū pre-
dicās: a ſacro ſe dei nō ſepararet vniꝰ: dū ꝑ
naturā natiuitatis neq̄ aliū ſe deū pfiteret̄ eē
neq̄ ipm: q2 eū nec diuerſi generis deū eſſe

naturā i eo vniꝰ dei patit̄: neq̄ natiuitas ad-
mittit nō pfectū ei eſſe qđ aliꝰ eſt. Ita nec ſe
parabilis a deo pōt eſſe: neq̄ ipe ē. Per qđ
ita oēm ſmonis ſui ſignificationē tēperat: vt
qcqd deo p̄ri honoris pſtaret̄: id modeſtiſ
ſima cōfeſſione etiā ſibi ppriū eſſe demōſtra
ret. Cū.n.ait. Credite in deū: ⁊ in me credi
te: q̄ro in quo ſe in natura diſcreuerit: q non
diſcreuit in honore. Dicēs eni; ⁊ in me cre-
dite: cū dixiſſet ⁊ i deū credite. Anne ꝑ id qđ
ait: ⁊ i me: nō ⁊ ſuā intelligit̄ ſignificaſſe natu
rā. Naturā plane ſepara: ſi fidē ſeparas. Si
credidiſſe ſine xp̄o in deū: vita ſit xp̄m a dei
⁊ nomine ⁊ ppietate diuelle. Qđ ſi vitā pfi
cit credere in xp̄o eos q in deū credūt: vbi v
tutē diligēs lector expēdat. Credite in deū ⁊
in me credite. Cū eni; ait credite in deū: ⁊ in
me credite: veniēs ſe fidei dei: ⁊ nature eius
vniuit. Cū memorato deo i quē credi opor-
teret: ⁊ in ſe docuerit eſſe credēdū: deū ſe ꝑ id
docēs cū credēdū in eū ſit ab iis q in deū cre
dant. Occaſionē tm̄ irreligioſe vnionis exclu
ſit: q2 cū ⁊ in eū ⁊ in ſe credendū pfeſſus ſit:
fidē de ſe ſolitarii nō reliqt. Quāq̄ igit̄ i plu
ribus ac pene oībus dictis: ſacramēti huius
pſtiterit abſolutionē: ne qn̄ pfeſſus deū pre;
ab eius ſe vnitate diſcerneret: neq̄ ſe in vni-
tate ipiꝰ collocās eūdē tm̄ vnū ⁊ ſolitariū pfi
teret̄: tm̄ etiā ex hoc vel maxime itelligit̄ ſacra
mentū ⁊ vnitatis ⁊ natiuitatis doceri: cū ait.
Ego aūt habeo teſtimoniū maius iohanne.
Opera enim q̄ dedit p̄r mihi vt pficiā ea ipa
opa q̄ facio teſtimoniū phibent de me: qm̄ pa
ter me miſit: ⁊ q miſit me pater: ipe teſtifica-
tus eſt de me. Neq̄ vocē eius vnq̄ audiſtiſ
neq̄ figurā eius vidiſtis: ⁊ verbū eiꝰ nō ha-
betis in vobis manēs: qm̄ me miſit ille huic
vos nō creditis. Patrē teſtatū eſſe de filio q̄
modo vere intelligit̄: cū nec ipſe viſus ſit nec
vox eius audita ſit. Memini qdem de celis
auditā vocē fuiſſe dicētis. Hic ē filius meꝰ
dilectꝰ in q̄ mihi bn̄ cōplacui: hūc audite. Et
quo mō vox dei audita nō eſt cū paterne vo-
cis ſignificatiōe in ſe vox audita ptineat. S;
forte in hyeroſolimis manētes nō audierunt
q2 in deſertis iohānes ſolus audierit. Que-
rēdū ē ḡ in hieroſolymis q̄ mō teſtatꝰ eſt p̄r.
Nō eni; teſtimonio iā iohānis vtit̄ vocē e ce
lo audiētis: ſed habet teſtimoniū maius iohā
ne: ⁊ qđ hoc eſſet: ptinuo ſubiecit. Opa eni;

que dedit mihi pater vt pficiam ea: ipſa opera que facio: teſtimoniū pҫibent de me: quoniā pater me miſit. Agnoſco teſtimonii auctoritatē: neqȝ eniȝ quiſqȝ niſi filius a patre miſſus hec ageret. Opus ergo ſuum teſtimoniuȝ ē. Sed quid tandē ſequit̄. Et qui me miſit pat ipſe teſtificatus eſt de me. Neqȝ vocē ei⁹ vnqȝ audiſtis neqȝ figuram eius vidiſtis: ⁊ verbū eius nō habetis in vobis manēs. Extra crimen ergo ſunt ignorātes teſtimoniū pr̄is qui in ijs nunqȝ auditus ac viſus ſit: ⁊ in ijs nō maneat verbū eius. Sed nō ſunt ſubſpēcie incōgniti ſibi teſtimonij: qꝛ teſtimoniū de ſe patris: operuȝ ſuorum teſtimonium eſſe pfitet̄. Opa igit̄ de eo teſtant̄ qđ a pr̄e ſit miſſus. Sed hoc operuȝ teſtimoniuȝ patris ē. Et cum operatio filij patris teſtimoniū ſit: eā neceſſe eſt operari in chriſto naturam intelligendā eſſe: per quam teſtis ⁊ pater eſt. Atqȝ ita chriſtus operās: ⁊ in eius opere pater teſtās: oſtendunt̄ inſeparabilis ſecundū natiuitatē eſſe nature: cuȝ dei de chriſto teſtimoniū ea ipſa chriſti eſſe ſignificet̄ opatio. Nō ſunt itaqȝ extra reatū nō cogniti ſibi teſtimonij: cū opus chriſti teſtimoniū de eo patris ſit. Nec in eo qđ teſtātis vocē nō audierint: ⁊ figurā nō viderint: ⁊ verbū eius manēs nō habuerint: idcirco ſine teſtimonij ſunt pſciētia. Ad id eniȝ quod dictū eſt: neqȝ voceȝ eius audiſtis: neqȝ figurā eius vidiſtis: ⁊ verbū eius manēs nō eſt in vobis. Et cū teſtatus de eo pater fuiſſet: vt cauſa tamē neqȝ vocis audite neqȝ viſe figure: ⁊ verbi in ijs nō manētis poſſit: cōtinuo ſubiecit. Quoniā quē miſit ille: huic vos nō creditis. Sed credito: ⁊ vocē dei audiendā ⁊ figurā videndā: ⁊ verbū ei⁹ in ijs qui credēt ineſſe demonſtrās cū p nature vnitatatē in ſe pater ⁊ loqueretur ⁊ videretur ⁊ haberet̄. Nunquid non ⁊ patrē ſignificat: cū miſſus ab eo eſt. Nunquid ſe per aliquā nature differentiā a patre diſcreuit. cum hinc pater teſtans de eo: neqȝ auditus ſit: neqȝ viſus ſit nec itellectus ſit quia miſſo ſibi a patre non creditū ſit. Nō ſe ergo vnigenitus deus a deo ſeparat patrē deum confitentes: ſed per ſignificationem patris deo patre demonſtrato ſe quoqȝ in dei honore conſtituit. Nanqȝ in hoc ipſo eodemqȝ ſermone in quo operibus ſuis teſtari ſe miſſum a patre docet ⁊ patrem teſtantem quod ab eo miſſus ſit ſignificat cū dixiſſet: ⁊ honorem eius qui eſt ſolus deus non queritis non tamen hoc dictū nudum non antea ad vnitatis fidem preparatum reliquit. Superius eniȝ ita ait. Nō vultis venire ad me: vt vitam habeatis: honorē ab hominibus non accipio: ſed cognoui vos quoniam dilectionem dei non habetis in vobis. Ego veni in nomine patris mei ⁊ non accepiſtis me. Si alius venerit in nomine ſuo: illū recipietis. Quo modo poteſtis vos credere qui honorem ab hominibus accipitis ⁊ honorem eius qui eſt ſolus de⁹ nō queritis. Honorem improbat hominum: quia honor potius querendus a deo eſt: ⁊ infidelium eſt honorem ab altero accipere. Quid enim homo homini honoris impartiet. Cognitum itaqȝ ſibi ait: dilectionē dei in ijs non eſſe: ⁊ nō manentis in ijs dilectionē dei: hāc docet cauſam: quia ſe venientem in nomine patris ſui non accipiunt. Quid ergo ē in nomine patris eum venire. Nunquid aliud qȝ in nomine dei. Aut nunquid non idcirco in ijs dilectio dei non eſt: quia nō ſuſceptus ſit in nomine dei veniens. Aut nunquid in ſe non ⁊ naturaȝ dei ſignificauerat dicēs. Nō vultis venire ad me vt vitā habeatis. Nam ⁊ in eodeȝ ipſo ſermone iam dixerat. Amen amen dico vobis qm̄ venit hora ⁊ nunc eſt: in qua audient mortui vocem filij dei: ⁊ qui audierint viuēt. Cū in noīe pr̄is venit: neqȝ ipſe pr̄ eſt: nec tamē nō in ea ē diuinitatis natura qua pater eſt: qꝛ ⁊ filio ⁊ deo propriū eſt in nomine dei patris venire. Deīde accipiēdus eſt alius: in nomine eodē veniens. Sed hic homo eſt: a quo ſibi honorem hoīes ſperabūt: ⁊ cui honorem reddent viciſſim: cum tū ſe ideȝ in nomine patris veniſſe fallet. Et hic quidē antichriſtuȝ ſignificari nō obſcurū eſt mendacio paterni nominis gloriāteȝ. Et cum hunc honorabūt: atqȝ ab eo honorabūtur: tunc eniȝ ſpiritū erroris excipiēt honorē eius qui eſt ſolus deus nō querēt. Anne cū ob hoc dilectionē dei non habeant: quia venientē ſe in nomine patris nō acceperunt: ⁊ rurſum venientē alium in eodem nomine recipientes: ⁊ honorē ab alterutro accipientes: honorē eius qui ſolus deus eſt nō requirāt: ſeparare ſe xp̄s ab honore vnius dei poterit intelligi: cum idcirco non queratur honor ſolius dei quia antixp̄m ſuſcipiendo non ſit ille

ſuſceptus. Nã cuius repudiatio: honoris ſolius dei ꝑmiſſio ē: ⁊ huius honore neceſſe eſt honorē ſolius dei eſſe. In cui⁹ ſi ſuſceptione mãſiſſent: honorē ſolius dei q̃ſiſſent. Et hic idē ipſe ſermo teſtis ē nobis: ⁊ cuius exordio cõtinetur: vt oẽs honorificent filium ſicut honorificãt patrem. Qui nõ honorificat filiū nõ honorificat patrem qui miſit illum. Nunq̃ enim natura alia exequat̃ in honore neq̃ exequatus honor ſeparat honorandos cū ſacramēto natiuitatis poſcitur honoris eq̄litas: cū filius ita honorãdus vt pater ſit. Et cū eius qui ſolus eſt deus: honor nõ q̄rit̃: nõ eſt extra ſolius dei honorē: cuius honor idē atq̃ vnus ⁊ dei ē: q2 vt nõ honorificãs filiū nõ honorificat ⁊ patrē: ita ⁊ ſolius dei honorē nõ querēs: nõ querit ⁊ xp̄i. Inſeparabiliſ itaq̃ ē a dei honore honor xp̄i. Et q̃ vnus atq̃ idem vtriuſq̃ ſit: etiã ex eo docet cū ait: nũciata ſibi lazari īfirmitate. Infirmitas hec nõ eſt vſq̃ ad mortem: ſed ꝓ gloria dei ē: vt honorificet̃ fili⁹ dei ꝑ eū. Pro gloria dei lazarus morit̃: vt filius dei glorificet̃ ꝑ lazarū Nunqd ambigit̃: in gloria filij dei eē gloriā dei: cū mors lazari q̄ deo ſit glorioſa: gloriā ſit dei filio paritura. Atq̃ ita ⁊ naturalis per natiuitatē vnitas dei patris in xp̄o docet̃: cū īfirmitas lazari pro dei gloria eſt: ⁊ ſacramētum fidei retinet̃: cum ꝑ lazarū glorificãdus eſt dei filius: deo pinde dei intelligēdo: neq̃ ita deo intelligēdo: vt nõ etiam dei filio cõfitendo: cū glorificãdo per lazarū deo: dei ſit filius glorioſus. Inſeparabilis ſacramēto diuine nature eſt viuentis a viuente natiuitas nec demutationē generis accipit fili⁹ dei: ne nõ in eo paterne nature veritas maneat. nã ⁊ iis ipſis ſignificatiõibus qbus cõfeſſo vno tantū deo abnegaſſe in ſe dei naturã videtur ſub ſolius demonſtratiõe: in vnitate ſe tamē paterne nature: vnius dei fidē nõ cõuellēs locauit. Interrogatus enim a ſcriba quod in lege eſſet p̄ncipale mandatū: reſpondit. Audi iſrael: dñs deus tuus: deus vnus eſt. Et diliges dominū deū tuū ex toto corde tuo ⁊ ex tota aīa tua ⁊ ex totis viſceribus tuis ⁊ ex tota v̄tute tua. Hoc ē p̄mū mãdatū. Secundū aūt ſimile ē huic. Diliges ꝓximū tuū tanq̃ te ipm̄. Maius aūt horū mãdatorū nõ ē. Alienaſſe ſe a natura ⁊ religione vni⁹ dei exiſtimat̃: cū p̄ncipalis mãdati hec ſit profeſſio. Audi iſrael dñs deus tu⁹: deus vn⁹ ē. Deinde ne in ꝯſeq̄ntē [illegible] quidē mãdati religione cõſtituat: cū ad ꝓximos dilectiõē lex ſicut ad vnius dei fidē vocaret. Et qdē reſponſio ſcribe nõ ē negligēda dicēns. Bñdixiſti magiſter ī v̄itate: qḋ vn⁹ ſit de⁹: nec ē ali⁹ ꝑter illū. Ita diligēdus ex toto corde ⁊ ex totis v̄tutib⁹ ⁊ ex tota aīa: ⁊ diligere ꝓximū tanq̃ ſe ipm̄ h̄ maius ē oībus holocauſtomatibus ⁊ ſacrificijs. Rñſio ſcribe videt̃ cū dictis dñi ꝯuenire: vni⁹ dei caritatē intimã īternaq̃ ꝓfitētis: ⁊ dilectionē ꝓximi ſm ꝓprie dilectionis v̄itatē pollicētis ⁊ ſupra ſacrificioꝝ holocauſtomata charitatē in deū atq̃ hoiēs eē intelligētis. Sed qd ſequit̃: videndū ē. Videns aūt ieſus qḋ ſapiēter rñdiſſet: dixit illi nõ ē lõge a regno dei. Quid ſibi vult tã moderate reſpõſiõis ꝓfeſſio: cū hoiem ad celoꝝ regnū fides iſta cõſūmet: vnū deū credere: ⁊ eū tota aīa ⁊ totis v̄tutibus ⁊ toto corde diligere ꝓximū quoq̃ ita vt ſeipm̄ amare. Scriba hic ſi iã ī regno dei ſit: ſed nõ lõge a dei regno ſit. Alia iſtud ſignificatiõe nudū veſtiētib⁹ ⁊ eſuriētē alētib⁹ ⁊ ſitiētē potãtibus ⁊ egrotū viſitãtibus ⁊ clauſū carcere frequētãtibus dat̃. Venite bñdicti p̄ris mei: poſſidete ꝑparatū vobis regnū a ꝯſtitutiõe mūdi. Vel illis qb⁹ hec paupis ſpūs merces ē. Beati pauperes ſpū: qm̄ ipſoꝝ ē regnū celoꝝ. Perfectus hic fruct⁹ ē: ⁊ abſoluta ꝓfeſſio ē: ⁊ ꝑparati regni nõ īcerta traditio. Aut nūqd adoleſcēs min⁹ aliqd hoꝝ ꝯfitebat̃. Nã exeq̄ta ad amorē ſuū dilectiõe ꝓximi qd de boni opis ꝯſūmatione nõ egerat. Interdū enī īdulgētē officioſūq̃ eē: nõ ꝑfecte eſt charitatis: ꝑfecta aūt charitaſ oē huiuſcemodi īdulgētie īplebit officiū: cum nõ relīqrit qḋ alteri debeat: q tm̄ alteri quãtū ſibi reddat. Sz ignoratiõe cõſūmati ſacramēti detentū ſcribã: ꝓ ꝓfeſſiõe fidei dñs collaudãs: ⁊ nõ lõge eū a dei regno eſſe rñdēs: nõ tm̄ eū in ipa iã beate ſpei poſſeſſiõe conſtituit. Tēdebat. n. felici curſu etſi ignorãti. Et p̄lata omnibus dilectione dei: ⁊ charitate proximi ſue ipſius dilectioni exequata: cum tamē ei ipſi proximi charitati amorem dei pretuliſſet: iam non holocauſtomatum ⁊ ſacrificiorum preceptis cõtinebatur. Non erat longe iſtud ab euangelico ſacramento. Et cur non lõge a dei regno ſit: q futur⁹ magis in dei regno ſit: ex ipſis dictis dñi itelligendū ē. Se-

quit enim ⁊ nemo audebat iã eum interroga
re. Et reſpondẽs ieſu[illegible]ocẽs in tẽplo.
Quomodo dicũt ſcribe xp̃m filiũ eẽ dauid.
Ipſe enim dauid dicit in ſpiritu ſãcto. Dixit
dominus domino meo ſede a dextris meis
donec ponã inimicos tuos ſcabellũ pedũ tuo
rũ. Ipſe dauid dicit eum dñm: ⁊ vnde ẽ fi/
lius eius. Nõ lõge igit̃ a dei regno eſt ſcriba
vnũ deum cõfitens: qui vltra oĩa eſſet diligẽ
dus. Sed admonemur ſua ipſius profeſſio/
ne cur ſacramentũ legis ignoret: ⁊ xp̃m dñm
filium dei neſciat per natiuitatis naturã in fi/
de vnius domini ꝯfitendũ. Et qꝛ per vnius
domini ſacramentũ manere nõ relinqui vide/
bat̃: ſcribam admonet: quo modo xp̃s dauid
filiũ diceret: cum dauid eũ dominũ ſuum eẽt
ꝓfeſſus. Nec natura ſineret: vt qui tm̃ patri
arche eſſet filius: eſſet ⁊ dominus. Hoc id:
vt ſcriba ſcd̃m carnẽ ⁊ partum marie qđ ex
dauid eſſet: ſolũ cum intelligens: dominũ po
tius ſecundũ ſpiritũ dauid meminiſſet eſſe ꝙ
filiũ. Et id quod dictum eſt. audi iſrael: dñs
deus tuus: deus vnus eſt: a domini vni⁹ ſa/
cramento nõ ſepararet: cũ tãtus patriarcha ⁊
prophetes eum q ex vtero domini ante lucife
rũ genitus fuiſſet dñm ſibi ꝓfiteretur. Nõ
vtiqꝫ immemor legis neqꝫ ignorãs dominũ
alium nõ cõfitendum: ſed eũ qui ſacramento
naturali natiuitatis ex incorporali dei vtero
ſubſtitiſſet: abſqꝫ violate legis fide: dñm eſſe
intelligendũ: cum vnus ex vno ꝑ vnius do
mini naturã haberet in ſe naturale quod do/
minus eſt. Quis ergo etiam nunc relictis ẽ
ambigẽdi locus. Dominus ipſe precipuum
mãdatum legis in vnius domini cõfeſſione
ac dilectione docens eſſe non ſuo ad ſcribam
ſed prophete teſtimonio ẽ vſus: eſſe ſe domi
num: dominum ſe tamẽ ſemper per id quod
dei filius eſt eſſe ſignificans. Per id eniꝫ in
ſacramento dei vnius per natiuitatẽ manet:
quia dei in ſe naturam dei natiuitas tenens
in deum alterum non excedat diuerſitate na/
ture. Et veritas generationis nec patri adi/
mat ne non deus ſit: nec filio nõ perficiat ne
nõ ſit ⁊ dominus. Atqꝫ ita neqꝫ auctoritatẽ
pater amittit: nec naturam filius nõ tenet: ꝑ
quod nec deus pater nõ dominus vnus eſt
neqꝫ vnigenitus deus dominus ſeparatur
ab vno: cum ex vno domino vnus ipſe ſub/
ſiſtat in dominum. Dominum vnum ita ex

lege docens vt ſe quoqꝫ dominũ propheta te
ſtãte cõfirmet. Tendat per ceteras impij fu/
roris propoſitiones fidei euangelice reſpon
ſio: ⁊ ijs ipſis quibus impugnat̃ repugnet:
⁊ armis excidij ſui vincẽs: vnius ſpiritus di
cta vnius quoqꝫ fidei demõſtret eſſe doctri/
nam. Neqꝫ eniꝫ alius eſt xp̃us quaꝫ qui eſt
predicatus: eſt ſilicet verus: ⁊ in dei vnius
veri gloria manens. Et ſicut ſe dominũ ex le
ge dũ negare videret̃ profeſſus: ita ⁊ in euã
gelijs verũ ſe deum dum nõ cõfiteri exiſtima
tur oſtẽdens. Hoc enim dicto eius ne eum
verum deum eſſe heretici confiteantur excu
ſant. Hec eſt aũt vita eterna vt ſciãt te ſolum
veruꝫ deũ ⁊ quẽ miſiſti ieſum xp̃um. In eo
namqꝫ quod ait te ſolũ verũ: ſeparare ſe a ve
ritate dei per exceptionẽ ſolitarij exiſtimatur
cũ ſolus verus deus niſi ſe tantuꝫ ſolitarium
deũ nõ patitur intelligi. Et vere iſtud fides
apoſtolica nõ patit̃ duos veros deos credi:
qꝛ nature vnius dei nihil alienũ nature eiuſ/
dem exequandũ ſit veritati. Non erit eniꝫ in
dei vnius veritate deus vnus: ſi extra natu/
rã vnius dei veri: alterius generis ⁊ nõ ſecũ
dum natiuitatem naturalis ſibi deus: verus
deus exiſtat. Sed vt in hoc ipſo eodem dicto
nõ ambigue ipſe ſe in vnius dei veri naturã
deum verũ profeſſus eſſe intelligat̃: a ſupe/
rioribus huic tamẽ dicto ꝯtinuatis atqꝫ iun/
ctis ꝓfeſſionibus reſpõſionis noſtre ſermo
deſcendat: vt per gradus demonſtrate fidei
iaꝫ in ipſo apice veri dei xp̃i: libertatis noſtre
fiducia cõquieſcat. Poſt ſacramentum itaqꝫ
ſermonis eius quo dixerat. Qui me videt: vi
det ⁊ prẽm: nõ creditis mihi qđ ego in prẽ:
⁊ pat̃ in me eſt. Verba q̃ ego loquor vobis:
nõ a me loquor: ſed pater q in me manet ipſe
facit opa ſua. Credite mihi qm̃ ego in patre:
⁊ pater in me eſt: ſinaũt vl̃ ꝓpter opa ipã cre
dite. Poſt multiplicẽ ergo hũc ingentiũ my
ſterioꝝ ſermonẽ ſequit̃ reſpõdentium diſcipu
loꝝ ſermo iſte. Nũc ergo ſcimus qꝛ noſti oĩa
⁊ nõ habes neceſſitatẽ vt aliqs te interroget:
in hoc credimus qm̃ a deo exiſti. Virtutib⁹
in eo dei naturaꝫ quoqꝫ dei intellexerunt ne/
qꝫ enim noſſe omnia ⁊ cordium cogitatiões
ſcire: miſſi potius a deo poſſet eſſe quã nati.
In hoc ergo credere ſe profitet̃: quod a deo
exierit: quia nature in eo dei eſſet poteſtas.
Intelligentiam autem eoꝝ collaudans do

minus reſpōdit nō vtiq; quod miſſus eſſet: ſed quod a deo exiſſet: profectum natiuitatis ex incorporali deo ſub exitiōis ſignificatiōe teſtantiū. Nam ꝛ ipſe natiuitatē ſuā ſub exitionis demōſtratione fuerat elocutus dicēs. Vos me amatis ꝛ creditis qm̄ a deo exiui: ꝛ a patre veni in hunc mundū. A patre enim i hunc mundū venerat qui a deo exierat. nam vt natiuitatem ſuā in exitiōe ſignificaſſe itelligeret: ſubiecit ſe a patre veniſſe. Et cū ꝑ id a patre venerit q2 a deo exierit: exitio eius a deo: abſoluta natiuitas eſt quā paterni nominis eſt cōfeſſio cōſecuta. Intelligētibus itaq; apoſtolis hoc exinanitionis ſacramentū hec locutus eſt. Modo creditis. Ecce venit hora: ꝛ venit vt diſpergat̄ vnus quiſq; in ſua ꝛ me ſolū relinquatis. Sed nō ſum ſolus quoniam pater mecū eſt. Vt exitionē illā nō alienationē a deo patre doceret eſſe: ſed de natiuitate naturā in ſe dei patris naſcendo retinētem: ſubiecit nō ſe ſolum eſſe ſed patrem ſecū eſſe: virtutē vtiq; atq; vnitatē nature cum ſecū pater in ſe manens: eſſent in loquente ſe atq; operante ꝛ inoperās ꝛ loquēs. Deinde vt cauſam totius huius ſui ſermonis oſtēderet adiecit. Hec locutus ſum vobis vt in me pacē habeatis. In hoc autem ſeculo tribulationē habebitis: ſed animi equi eſtote q2 vici ego mundū. Locutus ergo iſta eſt: vt pacifici in eo manerēt: neq; diſſenſionū ſtudio ſue ꝑfidie diſcertatiōibus deſſiderent: cū qui ſol⁹ relinqueret̄ nō ſolus eſſet: ꝛ qui a deo exiſſet deū in ſe haberet. Deide i ſeculo vexati patiētes ꝓmiſſionū eius eſſent: qui mundū a deo exeūdo ꝛ deū ſecū habendo viciſſet. Poſtremo totius myſterij fidē elocuturus eleuatis i celū oculis ait. Pater venit hora honorifica filiū tuū vt ꝛ filius tuus honorificet te. Sicut dediſti illi poteſtatē oīs carnis: vt oē qđ dediſti illi: det ei vitā eternā. Anne tibi infirmus videt̄ cū honorificari ſe rogat. Sit plane īfirmus: niſi honorificari ſe idcirco poſtulat: vt ipſe honorificet honorantē. De honore accipiēdo ꝛ reddēdo: libro alio tractauim⁹: ꝛ eadē reuoluere admodū ocioſum eſt. Certe ñ ambigit̄ gloriā idcirco poſci: vt glorificet̄ impartiēs: ſed forte in eo ībecillis eſt: qđ poteſtatē oīs carnis accedit. Sit quoq; acceptio poteſtatis ībecilla: niſi potēs eſt illis quos accipit: vite tribuere eternitatē. Sꝫ in eo ipō qđ quod accipit: nature aliqua īfirmitas arguit̄ ſit plane acceptio īfirmitatis: niſi xp̄us ex natiuitate potiuſq; ex inaſcibilitate deus verus eſt. Qđ ſi acceptio poteſtatis: ſola ē ſignificatio natiuitatis in qua accipit id qđ eſt: nō eſt ifirmitati datio deputāda: que totū hoc naſcētem ꝯſummat eē qđ deus eſt. Cū enī inaſcibilis deus ad ꝑfectā diuine beatitudinis natiuitatē vnigenito deo auctor ſit: auctorē natiuitati eſſe ſacramentū paternū eſt. Ceterum nō habet cōtumeliā que factoris ſui exprimit imaginē quod enim pater dedit poteſtatē in hoc filiū genuit: quod filius accepit: natiuitatē cōſumat. Dedit enī ei poteſtatē oīs carnis: ꝛ ad id dediſſe: vt det eis vitā eternam. Habet in dante qđ pater eſt: ꝛ in accipiente qđ deus eſt: cū ꝛ in eo ſignificet̄ pater eſſe qđ dederit: ꝛ in eo filius deus maneat: qđ vite eterne dāde ſumpſerit poteſtatē. Naturalis igit̄ filio dei ꝛ cōgenita omnis poteſtas ē: q̄ cū data ſit: nō alienata eſt ꝑ id ab auctore quia data eſt: cū quod ſit auctoris: hoc datū ſit dare ſilicet vitā eternā: ꝛ corruptionē in incorruptionem mutare. Dedit itaq; pater omnia ꝛ accepit filius oīa: neq; ambiguū eſt cū dixerit: omnia que patris ſunt: mea ſunt. Et hic qdē nō creationū ſpecies neq; elementorū diuerſitates ſubſtitutionis ꝑſens ſermo ſignificat: ſed beate atq; abſolute diuinitatis nobis gloriā pandēs: deum in ijs oſtēdit intelligēdū eſſe que ſua ſunt in virtute in eternitate i ꝓuidentia in poteſtate. Nō qđ hoc deus ita habeat: tanq̄ aliud qđ extra iſta eſſe credēd⁹ ſit: ſed quod in his aliquātulū ſenſus nr̄i opinionē: ſignificatus ſit ipe que habebat. Vnigenitus igit̄ in ijs ſe docens ſubſtitiſſe q̄ p̄ris ſunt: cum ex ſe ſumpturū eſſe ſanctū ſpiritum dixiſſet adiecit. Omnia que patris ſunt: mea ſunt: ꝓpterea dixi de meo accipiet. Omnia que patris ſunt: ſua ſunt: tradita vtiq; ꝛ accepta. Sed data nō infirmant natiuitatē: que i ijs eum cōſtituunt eſſe quibus pater ē. His igitur nūc gradibus premiſſe de ſe intelligētie vſus eſt: vt cū ſe a deo exiſſe docuiſſet: ſecumq; eſſe patrē profeſſus eſſet: ſeq; mundū viciſſe teſtatus eſſet: ꝛ honorandus a patre: patrem eſſet honoraturus: ꝛ accepta poteſtate in danda vniuerſe carni vita eternitate eſſꝫ vſurus: tum poſtremo omnia hec tali abſolutione cōcluderet. Hec eſt autem vita eterna

 57

vt ſciant te te ſolum deum verum: ⁊ quez mi
ſiſti ieſum chriſtum. Hec eterne fidez vel lo
qui o heretice diſce vel crede: ⁊ ſepara a deo
chriſtum ſi potes: a patre filium: a deo vero
ſuper omnia deū: a ſolo vnum. Unus enim
dominus eſt ieſus chriſtus. Si vita eterna
eſt in deū ſoluz verum crediſſe ſed nō ſine
chriſto ſeparato chriſto a ſolo deo vero in cō
feſſione ſolius dei veri: vita eterna nō capit̄.
Nō intelligo quo modo nobis a deo vero ſe
parandus ad fidem ſit: qui nō ſit ſeparabilis
ad ſalutē. Quāq̄ igitur ſciam moroſas diffi
cilium queſtionum abſolutiones legentium
deſiderijs graues eſſe: tamen dilata ad modi
cum totius veritatis demōſtratione: indulge
ri mihi exiſtimo nō ſine aliquo fidei profectu
ijs ipſis dictis euangelicis tecum heretice lu
ctanti. Audis pfeſſionez dñi dicētis. Hec
eſt autē vita eterna vt ſciant te ſolum verum
deū ⁊ quem miſiſti ieſum chriſtū. Quero qd
ſit qđ ſenſum moueat ne verus deus chriſt⁹
ſit. Non enim tibi nūc quid de chriſto credi-
deris ſignificatio aliqua alia ſubiecta demon
ſtrat. Nō habes quicq̄ preterq̄ ieſuz xp̄um
nō filium hominis vt de ſe ſolet dicere: nō fi
lium dei: vt pfiteri ei de ſe vſitatū eſt: nō de
ſcendētē panem viuum de celis: quod cum
multorū ſcandalo de ſe frequenter aſſerit: ſed
dicens te ſolum verū deū ⁊ quem miſiſti ie-
ſum chriſtum: omnem prenominuz ⁊ cogno
minum ſuorū vel naturalium vel aſſumptorū
cōſuetudinem pretermiſit: vt cuz cōfitendus
ſolus verus deus ⁊ chriſtus ieſus eternitatē
preſtarent: ſine dubio in ea ieſus chriſtus eſ
ſet ſignificatione qua deus eſt. Sed forte qđ
ait te ſolum: cōmunionem atq̄ vnitatē ſuam
a deo ſeparet. Separat ſane: ſi non ad id qđ
ait te ſolum verum deum: cōtinuo ſubiecit: ⁊
quem miſiſti ieſum chriſtum. Et ſenſum au-
dientis iterrogo quid credēdus ſit ieſus chri
ſtus: cum ad id quod pater ſolus deus ver⁹
credendus ſit: credendus ⁊ chriſtus eſt. Sz
ſolus forte pater deus verus chriſto nō reli-
quit vt deus ſit. Non reliquit ſane: ſi vnus
deus pater chriſto vt vnus ſit deus non reli
quit. Quod ſi vnus deus pater chriſto non
adimit vt vn⁹ ſit deus: ita ſolus deus pr̄ ve-
rus xp̄o ieſu nō auferat vt ver⁹ deus ſit. cuz
ad vite eterne meritū h̄ pficiat: vt cū credat
ſolus verus deus: credat ⁊ xp̄s. Quid nūc
rogo ſtulticie ſenſu chriſto deputas heretice:
vt cū credat ⁊ xp̄o q: vitam eternā tribuit q:
honorificādus a patre prēz honorificauit q:
mūdū vicit: q: ſolus relinquēdus nō ſolus ē
ſz ſecū habet patrē q: a deo exiuit: atq̄ a prē
venit. Quid igit̄ in tātis dei virtutibus na-
to: nature ac veritatis ipartes Solū eniz ve
rū deū patrē inutiliter credim⁹: niſi credam⁹
⁊ quē miſit ieſum xp̄m. Quid heres. qd mo
raris. qđ xp̄s cōfitēdus ſit docet: nā q que ſcri
pta ſunt negas: qd reſtat niſi vt q̄ non ſcripta
ſunt credas. O infelix volūtas: o veritati ob
nitēs falſitas: cū in fide ⁊ cōfeſſione veri dei
patris xp̄s vnit⁹ ē: rogo qua fide verus de⁹
negatus creatura eſſe dicit̄: cū fides nulla ſit
in ſolū verū deū crediſſe ſine xp̄o. Sz angu
ſtū te heretice ⁊ diuini ſpūs incapacē celeſtiū
dictorū nō adit ſenſus: ⁊ vipereo inſpirat⁹ er
rore xp̄m verū deū neſcis in fide ſolius veri
dei ad vite eternitatem pfitēdū. Sed eccleſie
fides ſolū verū deū patrē cōfeſſa pfitet̄ ⁊ chri
ſtum: neq̄ verum chriſtum deum cōfitendo
nō ⁊ ſolum deū patrem cōfitetur. Neq̄ rur
ſum ſolum verum deum patrem cōfeſſa non
cōfitetur ⁊ chriſtum. Per id enim chriſtum
cōfeſſa deuz verū eſt: qđ ſolū verum deuz cō
cōfeſſa ſit patrē. Ita quod ſolus pater de⁹ ve
rus eſt: deū verum eſſe cōfirmat ⁊ chriſtum.
Nō enim vnigenito deo nature demutatio-
nē naturalis natiuitas intulit: ⁊ q ex ſubſiſtē-
te deo ſecūdum diuine generatiōis naturam
deus ſubſiſtit: ab eo qui ſolus verus deus ē:
inſeparabilis ē veritate nature. Tenuit eniz
natura veritatis ſue ordinē: vt natiuitati ve
ritatē veritas naturalis inheceret. Nec alteri⁹
ex ſe generis deū deus vn⁹ afferret. Atq̄ ita
ſacramētū dei nec in ſolitudine nec i diuerſi-
tate ſubſiſtit: cū neq̄ alter deus deputet̄ q ex
deo cuz nature ſue proprietate ſubſtiterit: neq̄
in vnione maneat: neq̄ quem patrem natiui
tatis veritas doceat: cōfitendo natura deſeru
it. Igit̄ natus deus nature ſue proprietate et
naturali in eo virtute eſt: cuius in ſe tenet na
turali natiuitate naturā. Nō eniz in eo deus
aut demutatus aut degener ē: cum ſi qđ viciū
natiuitas intuliſſet: ei potius nature cōtumeliā
per quam natiuitas ſubſiſtebat inferret: duz
quod ex ſe ē: deſineret eſſe quod ſuum ē. At-
q̄z ita nō enim demutatio corrumpebat: eo
quod in ſubſtantiā nouam natiuitate ſubſiſte

rat: ſed cū qui. in natiuitate filij īpotēs nature ſue tenere cōſtātiā: externuʒ aliquid a ſe alie/nūq; genuiſſet. Nō eſt autem vt ſepe iam cō memorauimus in vnitate dei patris ⁊ dei filij humanaꝝ vicium opinionū: vt ſit vel ex tenſio vel ſeries vl' fluxus vt aut riuū fons ef fundat ab origine: aut ramū arbore teneat in caudice: aut calorē ignis emittat in ſpacium. Hec eniʒ inſeparabili ꝓtenſione manēt po/tius de re quaʒ ſibi ſunt: dum ⁊ calor in igne ē: et in arbore ramus eſt: ⁊ riu⁹ in fonte eſt. Et hec ipſa res ſola ſibi ē potius q̃ʒ res ex re ſubſtituta ē: q2 nō aliud arbor q̃ʒ ramus: ne/q̃ʒ ignis q̃ʒ calor: neq; fons poſſit eſſe quam riuus. At vero vnigenit⁹ deus ex ꝑfecta atq; ienarrabili natiuitate ſubſiſtēs deus ē: ⁊ vͣa ꝓgenies inaſcibilis dei eſt: ⁊ icorporalis nature generatio icorporalis: deus viuus ⁊ verus a viuente deo vero: ⁊ iſeparabilis a deo nature deus: dū ſubſiſtēs natiuitas nō alte/rius nature deū ꝑficiet: neq; generatiō q̄ ſubſtantiā ꝓuehebat: ſubſtātie naturā demuta/uit in genere: ſed diſpēſationē aſſumpte car/nis: ⁊ ꝑ exinaniēdi ſe ex dei forma obediētiā nature ſibi nouitatē xp̄s homo natus intule/rat: nō virtutis natureq; dāno: ſʒ habitus de mutatione exinaniēs ſe. Igit ex dei forma ſ̄ui formā natus acceperat. Sed hāc carnis aſumptionē: ea cū q̄ ſibi naturalis vnitas erat patris natura nō fineret. Et nouitas tēporalis licet maneret in virtute nature: amiſerat tñ cū forma dei nature dei: ſecundū aſſumptum hominē: vnitatē. Sed ſumma diſpēſationis hec erat: vt totus nūc filius hō ſilicet ⁊ deus ꝑ indulgentiā paterne volūtatis: vnitate patne nature maneret quoq; in genere nature: Id eni homini acquirebat vt deus eſſet. Sʒ manere in dei vnitate aſſūptus hō nullo mō poterat niſi ꝑ vnitatē dei i vnitatē dei naturalē euaderet. Vt per hoc qđ in natura dei erat deus verbū: verbū quoq; caro factū in natura dei ineſſet. Atq; ita hō ieſus xp̄s maneret in gloria dei p̄ris: ſi in vͣbi gloria caro eſſet vnita: rediretq; tunc in nature etiā ſecunduʒ hoīem vnitatē: verbū caro factū: cū gloriam verbi caro aſſumpta tenuiſſet. Reddēda igitur apud ſeipſum patri erat vnitas ſua: vt natu e ſue natiuitas: in ſe rurſuʒ glorificāde reſideret: q2 diſpēſationis nouitas offenſionem vnitatis itulerat: ⁊ vnitas vt ꝑfecta antea ſuerat: nulla eſſe nūc poterat: niſi glorificata apđ ſe fuiſſet carnis aſſumptio. Et idcirco tanto antea preparato ad fidei huius intelligentiaʒ ſenſu: cū dixiſſʒ. Hec ē aūt vita eterna: vt cognoſcant te ſolū verū deū ⁊ quē miſiſti ieſum xp̄m ſubiecit ſecundū diſpēſatiōis ſue obediētiam. Ego te glorificaui ſup terrā: opus conſummaui qđ dediſti mihi vt facerē. Poſtq; vt meritū obedientie ⁊ ſacramentū totius di/ſpēſatiōis itelligeremus adiecit. Et nūc glo/rifica me tu pater apud temetipſū gloria quā habebā anteq̃ʒ ſeculū eſſet: apud te. Qui manere xp̄m in natura dei denegat: ⁊ inſepara/bilē eſſe atq; indifferentē a ſolo deo vero nō credit: reſpōdeat q̄ huius petitiōis ſit ratio. ⁊ nūc glorifica me tu pater apud temetipſum. Quid enim cauſe eſt: vt pat cū glorificet apđ ſemetip̄m. aut que verbi hui⁹ ſignificatio eſt quiue ſignificatiōis effectus eſt. Pater nāq; nō eget gl'ie: nec ſe exinaniuerat de forma gl'ie ſue. Quo mō ergo apud ſemetipſum glorifi/caturus eſt filiū: ⁊ ea gloria quā habuit apud eū ante mundi cōſtitutionē. Sed apud eū habere qs ſenſus eſt. Nō enim ait gloria quaʒ habebā anteq̃ʒ ſeculū eſſet cū eſſeʒ apud te: ſʒ gloria quā habebā apud te. Eſſe enim apud te: ꝯſiſtentem ſignificat. Habere autē apud te: nature ſacramentū docet. Glorifica vero apud te: nō idē eſt qđ glorifica me: nō eniʒ ſemetipſuʒ glorificari tm̄: ita vt ſibi aliqd ſit ꝓprium glorie: rogat. Sʒ apđ ſemetip̄m p̄reʒ glorificari ſe ab eo p̄catur. Vt eniʒ in vnitate ſua maneret: vt māſerat: glorificaturus eum apud ſe pat erat: q2 glorie ſue vnitatē ꝑ obe/dientiā diſpēſationis exceſſerat: ſilicet vt i ea natura ꝑ glorificationē rurſus eſſet: in qua ſacramēto erat diuine natiuitatis vnit⁹ eſſetq; patri apud ſemetip̄m glorificatus: vt qđ apđ eū āte habebat maneret: neq; ab alienaret ab eo forme dei naturā: forme ſeruilis aſſūptio: ſed apud ſemetip̄m glorificaret formā ſerui: vt maneret dei forma: q2 q in forma ſ̄ui mā/ſerat: idē erat in forma dei. Et cuʒ ſerui for/ma glorificāda eſſet in dei forma: apud eum ip̄m glorificāda erat in cuius forma: forme ſeruilis erat habitus honorādus. Non noua vͣo hec: neq; nūc p̄mū euāgelicis doctrinis ꝯſignata: vox dn̄i eſt: ⁊ hoc ip̄m glorificādi filij apud ſemetipſuʒ dei patris ſacramētū: pulcherrima illa ſpei ſue gratulatiōe teſtatus ē:

tunc eum in iuda ad pditioē3 exeūte: gaudio plumā de ſue diſpēſatōis elat⁹ hec dixi. Nūc honorificat⁹ eſt filius hoīs ⁊ deus honorificatus ē in eo. Si deus honorificat⁹ ē in eo: ⁊ deus honorificauit eū in ſe: ⁊ deus ptinus honorificauit eū. Quid limoſi corporis grauis aie: ⁊ ſordēte peccatis pſcietia fetide ceno ſeq3 vſq3 ad iudiciū diuine de ſe profeſſionis iſlatur. Et arbitror nos nature celeſti dputātes: ipſis ad deū calūnie noſtre diſputationib⁹ fallim⁹. Quāta potuit eni dn̄s verborum ſimplicitate euangelicā fidem locutus ē: ⁊ in tantū ad itelligētiam nr̄am ſmones aptauit: inqntum nature ferret infirmitas: nō tamen vt quicq3 minus dignū nature ſue maieſtate loqretur. Et pmā quidē dicti ſui ſignificatōne3 nō ābiguam exiſtimo: cum ait. Nūc honorificatus ē filius hoīs. Gloria.n.omnis nō verbo ſ3 carni acquirebatur: ideſt nō natiuitati dei ſed nati hoīs diſpenſatiōi. Hoc verō qđ ſequit quid ſignific3 iterrogo. Et deus honorificat⁹ ē in eo. Honorificatū eni in eo deū audio: ⁊ quid iſtud ſit ſcđ3 itelligētia3 tuā hereitce ignoro. Deus in eo honorificatus eſt: in filio vtiq3 hoīs idē ſit ⁊ filius dei: ⁊ cu3 nō aliud ſit filius hoīs: neq3 aliud filius dei: verbum eni caro factū eſt: ⁊ cū qui filius dei eſt: ipſe ⁊ hominis ſit filius: regro quis in h filio hoīs: qui ⁊ filius dei eſt: glorificat⁹ ſit deus: q2 in filio hoīs: qui ⁊ fili⁹ dei eſt: glorificatus deus eſt. Videamus qd ſit hoc qđ tertio ſubditur. Si deus glorificat⁹ eſt in eo: ⁊ deus glorificauit eu3 in ſe. Quod iſtud rogo ſacramēti myſterium eſt. Deus in filio hoīs glorificato glorificatum deum glorificat in ſe In filio hoīs dei gloria ē: ⁊ gloria dei gloria filij hoīs. Deus glorificat eum in ſeſe: homo vtiq3 nō per ſe glorificatur. Neq3 ruſu3 q in homine glorificat deus: licet gloriā accipiat: nō tamē aliud ipſe quā deus eſt. At vero cu3 glorificato filio hoīs glorificās deum de⁹ glorificat in ſeſe: inuenio nature gloriam in gloriam nature: naturā glorificantis aſſumi. non enim ſe deus glorificat: ſed glorificat eum in hoīe glorificās i ſeſe. Qđ aūt glorificat i ſeſe: lic3 non ſe glorificet: tamen in nature ſue gloriam naturā glorificātis aſſumit. Et cu3 glorificās deum deus: q2 glorificat⁹ in homine ſit: glorificat in ſeſe eu3 quē glorificauit i ſeſe ineſſe demōſtrat cū eū glorificat: in ſeſe Aſſer nunc quiſquis es heretice flexuoſe doctrine tue volubiles queſtiōes: que cum ſe nodis ſuis illigent: in nullo tamen agmine herēdi moleſtiam continebunt. Filius enim hominis glorificatur: ⁊ glorificatur in eum deus ⁊ glorificatum eum in homine glorificauit in ſeſe. Non enim id ipſum eſt glorificari filiu3 hominis: quod ⁊ glorificare in filio hominis deum: vel glorificare in ſeſe: glorificatum in homine deum. Loquere hoc ſecundū impietatis tue ſenſum verbis tuis: quid velis eſſe glorificare in filio hominis deum. Vtiq3 aut xp̄m neceſſe eſt eſſe: qui glorificatur in carne aut patrem qui glorificatur in xp̄o. Si chriſt⁹ eſt deus: certe xp̄s eſt qui glorificatur in carne. Si pater eſt: ſacramentum vnitatis ē: cu3 pater glorificatur in filio. Aut chriſtum confitendo deum: etiam inuitus loqueris: aut patrem deum intelligendo: naturam dei patris non negabis in xp̄o. Atq3 hec de glorificato filio hominis glorificato in eodem deo dicta ſint. De eo vero quod glorificatu3 in filio hominis deum deus glorificat in ſeſe: in quo tandem tibi relictam facultatem exerende impietatis exiſtimas: ne ſecūdu3 nature veritatem verus deus xp̄s ſit. Xp̄m enim deus natum hominem clarificat in ſeſe nunquid extra ſe eſt quem clarificat in ſeſe. Reddit enim in ſe xp̄o gloriam: quam apud ſe habuit: ⁊ cum in forma dei aſſumptio forme ſeruilis aſſumitur: in ſe glorificatus glorificatur in homine deus: qui ante natiuitatis diſpenſationem in ſeſe erat ⁊ per formam ſui: ⁊ per naturam natiuitatis vnitus. Natiuitas enim non noue neq3 aliene nature deum fecerat: ſ3 naturalis filius patri naturali generatione ſubſtiterat. Et cum poſt natiuitatem hominis glorificat⁹ in homine: in nature ſue ruſum gloriam clareſcit: in ſe eum deus clarificat. cum in nature paterne gloriam: ab ea diſpenſationem euacuatus aſſumitur. Cōcludit aūt audaciſſimū impietatis tue furorem apoſtolica fides: ne q licentia libere intelligentie euageris: cu3 ait. Omnis lingua confitebitur quia dn̄s ieſus i gloria eſt dei patris. Quem eni in ſeſe pater glorificauit: in eius gloria confitendus eſt. Et qui in patris gloria cōfitendus eſt: quē in ſe pater glorificauit: in ijs ſine dubio intelligēdus eſt eſſe: quibus pater eſt: cum ⁊ in ſe eu3 glorificauerit: ⁊ in gloria eius ſit cōfitendus.

Non enim dicimus tantummodo in gloria dei eſt: ſed i gloria dei pr̄is ē. Neqꝫ glorificauit glo/ria exteriore: ſꝫ glorificauit gloria in ſeſe: i eaꝫ enim que ſua eſt gloriam reſumendo: ꝛ in eaꝫ gloriā quam apud eū habuit: cum ꝛ apud ſe glorificat ꝛ in ſeſe. Atqꝫ ita inſeparabilis a fide huius cōiunctione itelligitur etiā ſub homi/nis humilitate ſic dicens. Hec eſt autem vita eterna: vt cognoſcant te ſolum verū deum: ꝛ quē miſiſti ieſum xp̄m. Cum ꝛ ſine xp̄o: ſolo deo patre cognito vita eterna non ſit: ꝛ xp̄us glorificatus in patre ſit. Si autem ea demuꝫ vita eterna eſt: ſolum verū deum verū noſſe ꝛ quem miſit ieſum xp̄m: non exiſtimetur plane verus deus chriſtus: ſi vita ſit in deū credidiſſe ſine chriſto. Et quod ſolus deꝰ pater deus verus eſt: non ꝑtineat ad deum xp̄m: niſi gloria xp̄i omnis i ſolo vero deo patre ē. Si eni in ſe eum glorificat pater: ꝛ ſolus pat deus verus eſt: non extra ſolum verum deū xp̄s eſt: quia glorificatum in deum chriſtum glorificet pater verus deus ſolus in ſeſe. Et quod a ſolo vero glorificatur in ſeſe: non alie/natur a ſolo vero: quia in ſe ſolo glorificatur a vero. Sed forte pie huic fidei noſtre: impie perfidie tue occurrat aſſertio: vt aliena ab in/telligētia dei veri ſit hec neceſſitatis cōfeſſio. Amen amen dico vobis: non poteſt filius a ſe facere quicqꝫ niſi quod viderit patrem faci/entem. Niſi duplicem reſponſiōeꝫ duplex iudeorum indignatio exigit: ſit hec plane infir/mitatis profeſſio: nihil ab ſe facere filium poſſe: niſi quod viderit patrem facienteꝫ. Quod ſi iudeis ꝛ violati ſabbati reatum obijcientibꝰ: ꝛ equalitatem in chriſto dei per profeſſum ſi/bi deum patrem non ferentibus: ſub eodem dicto ad vtrunqꝫ reſponſum eſt. Putaſne ꝑ confeſſionem reſponſionis poſſe dictorum occuli veritatem. Et quenqꝫ in alio libello tra/ctatus hic a nobis locus fuerit: tamen qꝛ mo/do non obeſt: ſed etiam ad religionem profi/cit: fidem retractari: eundē ipſum quia cauſa poſtulat reuoluamus. Hinc autem primum reſponſionis neceſſitas orta eſt. Et propter hoc perſequebantur iudei ieſuꝫ: ꝛ querebant eum interficere: quoniā hec faciebat ſabbato Ira itaqꝫ eorum vſqꝫ ad cupiditatem interfi/ciendi eum accendebatur propter opera ſab/bato geſta Sed videamus quod dominus reſponderit. Pater meus vſqꝫ modo operatur ꝛ ego operor. Quod rogo iſtud opus pa/tris eſt: heretice demonſtra. Per filium eniꝫ ꝛ in filio omnia ſunt viſibilia ꝛ inuiſibilia. Et tu qui vltra euangelia ſapis: neceſſe eſt vt aliquibus arcanorum doctrinis cognitioneꝫ paterni operis adeptus: operantem nobis patrem oſtendas. Quod ſi pater operatur in filio: ſecundum quod ipſe ait: verba que ego loquor vobis: non ego loquor: ſed pater qui in me manet: ipſe facit opera ſua. Videſne quid hoc ſit: pater meus vſqꝫ modo operatur Hoc enim ideo ait: vt paterne in ſe nature intelligeretur maieſtas in ſabbati opere pote/ſtatis ſue vſa natura. Cum enim in ſe operā/te operetur pater: ipſe neceſſe eſt patre operetur operante: atqꝫ ideo ait. Pater meus vſqꝫ modo operatur: vt ipſum illud preſens dictorum atqꝫ geſtorum per ſe opus: paterne in ſe nature exiſtimaretur operatio. Id enim quod vſqꝫ modo operatur: vnum atqꝫ idem dicti temporiſqꝫ momentum eſt: vt non aliud aliquod opus eſſe patris qꝫ ſuū hoc qd agit crederet: cum ꝑ id qd vſqꝫ modo pater ope/rat: hec ipſa eſſet patris ſub eodē tempore ſermonis operatio. Ac ne fides intra cognitio/nē tantū patris relicta a vite eterne ſpe abeſſꝫ cōtinuo ſubiecit: ꝛ ego operor. Vt hoc ipſuꝫ quod modo operat pater: operet ꝛ filius. Ac ſic perfectā fidem docuit cum id qd modo ē: eiuſdem temporis opus ſit: ꝛ id quod operatur pater ꝛ filius: extra ſingularis ſit vnionē Sed geminatus eſt audientiū dolor. Propter hoc magis querebāt eum iudei interficere: quod nō ſolum ſoluebat ſabbatum: ſꝫ ꝛ patrem ſuum propriū dicebat deum: equaleꝫ ſe faciens deo. Et hic rurſum admonebo ꝛ euāgeliſte iudicio: ꝛ cōmuni humāi generis ſenſu: filiuꝫ in paterne nature eq̄litate eē. Equalitatem aūt non niſi ex eadeꝫ eſſe natura quia natiuitas non habet aliunde quod maneat. Et omnis generatio a generāte ſe nō ſit aliena: dum ad id quod manet: ſubſiſtit ex eodē. Huic igitur duplicate indigna ni videamus quid dominus reſponderit. Amen amen dico vobis: non poteſt filius a ſe facere quicqꝫ niſi quod viderit patrem facientē. Queeūqꝫ enim ille facit: eadem ꝛ filius facit ſimiliter. Niſi dicta propoſitionis propria ſunt: vim dictis preſumptione proprie ꝛ infidelis intelligentie afferimus. Si autem irarum cauſis

ſubiecta reſponſio eſt: fides noſtra potius loquitur quod docet: ꝙ irreligioſa peruerſitas impietatis ſue defendit errores. Queramus ergo an de ſabbati opere: hec ipſa reſponſio ſit. Nõ poteſt filius facere quicquam: niſi quod viderit patrem facientem. Ait enim ſuperius Pater meus vſqꝫ modo operatur τ ego operor. Si paterne in ſe nature auctoritate quod gerit: gerente patre agit: q vſqꝫ modo operatur in ſabbato: extra crimen eſt operis filius: in quo paterne operationis prefertur auctoritas. Non enim ad infirmitatem retulit: nõ poteſt ſed ad auctoritatem. Naꝫ ab ſe non poteſt niſi videat: neqꝫ enim preſtat vidiſſe virtutem. Et cum non preſtet viſus virtutem: naturam non infirmat non poſſe ſine viſu: ſed auctoritatem oſtendit ex viſu. Id enim ꝙ ait: niſi videat: conſcientiam ſignificat in viſu: ſicut ad apoſtolos in euangelio ait. Ecce dico vobis: leuate oculos veſtros: τ videte regiones quoniam albe ſunt ad meſſem. Conſcientia igitur in ſe nature patrne que in ſe operatur operante nõ violaſſe ſabbatum dominus ſabbati crederetur ait. Non poteſt filius ab ſe facere quicquam niſi quod viderit patrem facientem: vt id quod operatur ex conſciencia nature in ſe operantis oſtenderet: cum τ in ſe ſabbato operante: vſqꝫ modo pater operetur in ſabbato. Ad alterius vero indignationis dolorem cõſequentis dicti retulit cauſam. Quecunqꝫ enim pater facit: eadem τ filius ſimiliter facit. Exproba infirmitatem dei filio: adime quoqꝫ naturam equalitatem: ſi non quecunqꝫ facit pater: eadem τ filius facit ſimiliter. Si diſcrimen aliquod paterne virtutis atqꝫ operationis admittitur Si quod ad equalitatem virtutis natureqꝫ proprium eſt: honoris equalitas non poſtulatur Ipſe enim in continuis ait. Vt omnes honorificent patrem. Qui non honorificat filium non honorificat patrem qui miſit illum. Diſcerne equalitatem: in honore nõ diſpari. Infirma naturam in eadem operatione virtutis Quid reſponſionis cauſam ad contumeliam diuinitatis inuadis. Ad operationem ſabbati reſpondit: non ſe quicquam facere poſſe: niſi quod patrem facientem vidiſſet. Ad demonſtrationem vero equalitatis: quecunqꝫ pater faceret facere ſe profeſſus eſt. Tene quod ad ſabbatum pertinet: ad opprobrium infirmitatis: ſi non quecunqꝫ facit pater: eadem τ filius facit ſimiliter. Si autem ſunt ſine exceptiõe quecunqꝫ ſunt: in quo tandem infirmitas reperiretur cum nulla que pater poſſit non poſſit τ filius Aut in quo tandem per interceſſionem infirmitatis negatur equalitas: cum vnus atqꝫ idem poſtuletur ad vtrunqꝫ. Quod ſi eadem eſt virtus operandi: τ eadem eſt religio honorandi non intelligo in quo tandem natura infirmis contumelia relinquatur: cum eadem ſit in patre τ in filio τ virtutis poteſtas τ honoris equalitas. Et hec quidem quamuis cum ipſa rerum abſolutione tractata ſint: tamen nequid in eo quod ait dominus: non poteſt filius facere a ſe quicquam: niſi quod viderit patrem facientem: ad infirmande nature eius impietatem proficiat: potius ꝙ ad demõſtrande paterne in ſe nature cõſciẽtiam: per quã ex auctoritate operatus in ſabbato eſt: dicti quoqꝫ dominici ad id pertinentis demõſtrãda cognitio eſt: quo ait. Et a me facio nihil: ſed vt docuit me pater: hec loquor Et qui me miſit: mecum eſt: τ non relinquit me ſolũ: quoniam ego que ſunt tibi placita facio ſemper. Sentiſne quid ſit: nõ quicquam poſſe facere filium: niſi videat patrem facientem. Et quod ſacramentum dictum ſit: τ a me facio nihil. Et rurſum. Nõ reliquit me ſolũ: quoniam ego que ſunt ei placita facio ſemper. Si enim ideo nihil ab ſe facit: quia in ſe manet pater: quo modo rurſum ideo ſe ſolũ pater nõ reliquit: quia que ſunt ei placita facit. Nõ cõcordat ſecundum ſenſum tuũ heretice dictorum diuerſitas: vt nihil faciat a ſe niſi doctus a manẽte in ſe patre Et rurſum idcirco in ſe pater maneat: quia que ei ſũt placita gerit. Si enim nihil ab ſe faciat propter manentẽ in patrẽ: quomodo hinc vt in ſe pater maneat: meritus eſt: quod ea que ei placeãt agit. Nõ enim meritũ aliquod eſt: nõ ab ſe gerere quecunqꝫ agat. Et contra: quo modo patri que filius agat placita ſunt: cum ea ipſa agat manens in filio pater. In anguſto es impietas: τ te munitiſſima fidei noſtre pietas concludit. Agit aliquid filius aut non agit Si nõ agit: quo modo in iis que agit placet. Si autem agit: quo modo agit in iis que ab ſe nõ agit. cum τ proprium ſit egiſſe que placeãt: τ ſine merito ſit non ab ſe egiſſe que geſſerit. Sed nature cui contradicis: hec vnitas eſt: vt ita per ſe agat: ne a ſe agat τ ita a ſe nõ agat vt per ſe agat. Intellige agẽtẽ filiũ τ per eũ agentẽ patrem. Nõ ab ſe agit: cum pater in eo manere monſtratur. Per ſe agit cum ſecundum filii natiuitatẽ agit ipſe que placita ſunt. Infirmus ſit nõ ab ſe agendo: niſi adeo ipſe

agit: vt que agit placeat. Nō vero ſit in vni-
tate nature: ſi nō que ipſe agit: ⁊ in qbus pla
cet: nō ab ſe agit: ſʒ manēs in eo ad agenduʒ
pater edocet. Ita ⁊ manendo docet pater: ⁊
filius agēdo nō ab ſe agit: ⁊ nō ab ſe agens
filius: cum que placita ſunt facit ipſe agit. Ac
ſic vnitas nature retinet in agēdo: dū ⁊ ipſe
operās nō operat ab ſe: ⁊ ipſe ab ſe nō opera
tus operat. Adiunge quoqʒ huic illud quod
ad opprobriū īfirmitatſ vſurpas. Omne qđ
dat mihi pater: ad me veniet. ⁊ venienteʒ ad
me nō appello: qr diſcēdi de celo: nō vt faciā
volūtateʒ meā ſed volūtatē patris qui me mi
ſit. Sed forte ſine volūtatis libertate ſit filius
vt ei nature īfirmitas īperet neceſſitateʒ. Iō
aūt neceſſitati ſit ſubditus nō voluntati: vt da
tos ſibi veniētes a patre nō appellat. Sed ſa
cramēti vnitatem in his dñs ſignificās dum
nō repellit ſibi datos: dū nō ſuam ſed mitten
tis agit voluntatem: poſt repetitam hāc eādē
iudeis murmurātibus voceʒ: intelligētie no
ſtre ſenſum cōfirmat dicens. Omnis qui au
diuit a patre ⁊ didicit venit ad me: nō qđ vi-
derit patrem quiſqʒ: niſi qui eſt a deo: hic vi-
dit patrē. Amē dico vobis qui credit in me:
habet vitā eternā. Et quero primū: vbi audi
tus ſit pater: vbi docuerit audientes. Sʒ pa-
trem nemo nouit: niſi qui a deo ē. Et q̄ mo-
do cum quiſqʒ audierit: quē nemo vidit. Au
diens ergo a patre ad filiū venit. Et cū filius
auditus ⁊ docet: nature in eo paterne ꝓprie
tas ⁊ audire ⁊ docentis oſtēdit: vt hoc quod
docet filius ⁊ audit: paterne doctrine itelliga
tur auditio. Nam cum nemo viderit patreʒ:
⁊ ad filium veniēs: a patre audiat atqʒ diſcat
vt veniat: admonemur intelligere quid ſit ⁊
in loquente filio patrem docere: ⁊ in cōſpecto
filio patrem qui a nemine ſit viſus: audiri: qr
nature paterne proprietatē natiuitas filij in
ſe perfecta cōtineat. Volens igitur vnigeni-
tus deus auctoritatem paternam: ſalua in ſe
nature vnitate teſtari: ⁊ datos ſibi a patre nō
expellet: ⁊ voluntatem nō ſuam ſed eius qui
ſe miſit efficit: nō quod nō velit que agit: aut
quod non ipſe audiat que docet: ſed vt eū qui
ſe mittat: ⁊ ſe qui miſſus eſt: ſub ꝓprietate na
ture indifferentis oſtēderet: cū que vult agit:
⁊ loquitur ea: ⁊ voluntatem ⁊ opera ⁊ dicta
patris eſſe ſignificet. Quod autem ſit libere
voluntatis: non ambigue oſtendit cum ait.
Sicut enim pater ſuſcitat mortuos ⁊ viuifi-
cat: ſic ⁊ filius quos vult viuificat: cū equalis
in patre ⁊ filio ⁊ virtutis poteſtas ⁊ honoris
dignitas manifeſtat: ibi ⁊ libertas volūtatis
oſtenditur. Cum autem vnitas demonſtrat
ibi paterne volūtatis ſignificat affectio. Que
enim vult pater: eā facit filius: facere autem
plus eſt: qʒ voluntati obedire qr obedire vo-
luntati: habet exterioris neceſſitatem: facere
voluntateʒ: propriū eſt vnitati: cū factū ſit vo
luntatis. Et cū filius voluntatē patris faciat
docet per nature indifferentiā: naturaleʒ ſibi
voluntatē eſſe cū patre: cū voluntas eius ſit:
omne quod faciat. Vult plane filius omnia
que pater vult: nec naturalis diſſentit volun
tas. Nanqʒ cū hec voluntas patris ſit quam
oſtendit dicēs. Hec eſt enim voluntas pa-
tris mei: vt oīs qui videt filiū ⁊ credit in euʒ
habeat vitā eternā: ⁊ ſuſcitem eū ī nouiſſimo
die. Audi nunc an filij a patre diſſentiēs ſit
voluntas: cum ait. Pater quos mihi dediſti
volo vt vbi ego ſuʒ: ⁊ illi ſint mecū. Nō ergo
ambigit filiuʒ velle. Nā cū pater velit credē
tes in filio vitā eternā habere: filius vult illic
vbi ipē ſit: eſſe credētes: niſi forte cohabitare
xp̄o nō ſit eternitas: aut nō perfecta ⁊ beata i
ſe credētibus tribuat xp̄s. Hec dicēs nemo
nouit filiū: niſi pater neqʒ patrē qs nouit niſi
filius ⁊ cui voluerit filiꝰ reuelare. Anne nō ī
libertate ē volūtatis volēs nobis ſecreti illius
paterni tribuere ꝯſciētiā: ⁊ ad eo voluntas ei
libera ē: vt cognitionē ſui atqʒ pr̄is qbus vo
luerit ipartiat. Atqʒ ita iter prēʒ ⁊ filiū ⁊ nati
uitatis ⁊ vnitatis demōſtrata natura ē: cū ſic
liber in volūtate ſit filiꝰ: vt qđ volēs agit ſem
pater ne ſit volūtatis. Neſciēs plane diſpēſa
tionē fidei: extra intelligentia ſacramētoꝝ ē:
⁊ doctrinā euāgelij nō adeptus: ab ſpe euan
gelij pegrinat. Credēdus eſt pat in filio: ⁊ fi
lius in patre: p nature vnitatē: p virtutis po
teſtatem: per honoris equalitatem: per na-
tiuitatis generatioeʒ. Sed ꝯ̄ria forte huic no
ſtre ꝓfeſſioni eſt dñi teſtatio: cum ait. Pater
maior me eſt. Hoc ne heretice ipietatſ tue te
lum eſt. hec furoris tui arma ſunt. Excidit ne
tibi eccleſiā duos inaſcibiles neſcire: ⁊ duos
patres nō ꝯfiteri. Oblitus es mediatoris di
ſpēſationem: ⁊ in ea partū cunas etatē paſſio
neʒ mortem crucem. Et renaſcens nō cōfeſ-
ſus es ex maria filium dei natū. ſi in his oībꝰ

manens ſis ait. Pater maior me eſt. Ignoran dum exiſtimas hāc diſpēſatōēʒ ſalutis tue exinaſitione forme dei eſſe. Et patrē extra hāc humanarū paſſioūm aſſumptioēm: in illa inꝯtaminate nature ſue beata eternitate ſine carnis nr̄e ſuſceptiōe manſiſſe. Nos eni vnigenitum deum in forma dei manentem in natura hominis manſiſſe ꝓfitemur: neqꝫ vnitatē forme ſuilis in natura diuine vnitatis ſtatim refundimus: neqꝫ rurſum corporali inſinuatiōe patrem in filio p̄dicamus: ſʒ ex eo eiuſdē generis genitam in ſe naturam naturaliter in ſe gignentē ſe habuiſſe naturaʒ: que in forma nature ſe gignentis manēs formam nature atqꝫ īfirmitatꝭ corporalis acceperit. Erat.n. humane nature ꝓprietas: ſʒ nō dei forma iaʒ nō erat: qꝛ per eius exinanitōeʒ ſuilis erat forma ſuſcepta. Neqꝫ enim defecerat natura ne eſſet: ſʒ in ſe humilitatem terrene natiuitatis manens ſibi dei natura ſuſcepat generis ſui poteſtatem ī habitu aſſumpte humilitatꝭ exercens: ⁊ ex deo deus natus: in forma dei homo repertus deum ſe ꝟtutibus agens: neqꝫ deus nō erat quē geſtis ſuis docebat. Neqꝫ enim in cuius habitu repertus eſt non manebat. Et idcirco in hoc eodeʒ ſupiore ſmone: nature ſibi cū pr̄e vnitatē cōteſtatus dixerat. Qui me videt: videt ⁊ patrem: ⁊ ego in pr̄e ⁊ pr̄ in me. Que vtiqꝫ differētiaʒ nō habent ex q̄litate nature: cū cōtemplatō filij viſum cōpleſſꝫ ⁊ patrem ⁊ vnus in vno manēs vnuʒ non diſcernat ab vno: ac ne per ꝯtemplatōeʒ corporalē referre ex ſe, pr̄ne ꝯtemplatōis viſum exiſtimaret ſubiecerat. Credite in me: quoniā in pr̄e ⁊ pr̄ in me. Sin aūt vel ꝓpter opera credite. Vt cū virtꝰ nature res eſſet: ⁊ opatio ipſa virtutꝭ ſit poteſtas: p ꝟtutis poteſtatem: nature in ſe paterne vnitas noſceret: cū in quantum ſe quiſqꝫ deum cognouiſſʒ in nature virtute: in tm̄ deū patreʒ cognoſceret in poteſtate nature. Et cū tantus quantus ē pater: filius videndū in ſe patrem preſtaret ī geſtis: indifferēs per id pater in filio cognoſceretur: per intelligētiam indifferētis pro poteſtate nature. Impleturus itaqꝫ vnigenitus deus carnis diſpenſationē: ⁊ accepte forme ſeruilis ſacramētum cōſumaturus: viſus eſt demonſtrāde fidei noſtre profeſſione dicēs. Audiſtis quoniam dixi vobis: vado ⁊ venio ad vos. Si diligeretis me: gauderetis quoniam vado ad patrē: quia patr̄ maior me eſt. His ita que ad naturā diuinitatis ſpectāt explicitis: hoc eodem ſuperiore ſmone: nunquid ꝓfeſſio hec aufert filio nature eqalitatē quā natiuitas generata cōſumat. Aut nūqd vnigenito deo cōtumelia ē patrem ſibi innaſcipilem deū eſſe: cū ex innaſcibili deo natiuitas vnigenita in naturā vnigenitā ſubſiſtat. Non eni ſue originis eſt filius neqꝫ natiuitatē ſibi nō extās ipe cōquiſiuit ex nullo: ſʒ ex viuēte natura viuēs natura extās tenet ī ſe nature poteſtatē ꝓfeſſa auctoritate nature: vt ⁊ honorē teſtetur: ⁊ grāʒ ſumpte natiuitatis ī honorē. Et hoc qdem patri debitum reddēs vt obediētiam ſuam mittētis deputet volūtati: ñ tamē vt nature vnitatem obedientia humilitatis infirmet factus obediēs vſqꝫ ad mortem. Nū tn̄ poſt mortē nō ſup omne nomen eſt. Sʒ ſi forte hinc inequalis videt: quia ei poſt euacuatiōem forme dei donat hoc nomē: calumnia hec ſacramētū aſſumpte humilitatis ignorat. Si eni natiuitas hoīs naturā nouā intulit: ⁊ humilitas formaʒ demutauit ſub aſſumptiōe ſuili: nūc donatio nominis: forme reddidit equalitatem. Quid enim donatum ſit quere. Si enim hoc donatum qđ dei ē: nature huius donum ignobilitatē diuine illi nō inuehit nature. Deniqꝫ hoc nūc quod donat ei nomen: ⁊ ſi habeat doni ſacramentum nō tamen habet in dono nominis nomē alienū: Donatur enim ieſu vt ei celeſtia ⁊ terreſtria ⁊ inferna genu flectāt: ⁊ omnis lingua cōfiteatur: quia dominus ieſus xp̄s in gloria ē dei patris. Confeſſiōis ergo huius honor donatur: vt in gloria dei patris ſit cōfitēdus. Audis itaqꝫ. Pater maior me eſt. Scis cum de quo ob meritū obediētie dictum eſt. Et donauit ei nomē quod eſt ſup omne nomē. Audi rurſum: Ego ⁊ pater vnū ſumus. Et qui me videt videt ⁊ patrem. Et ego in patre ⁊ pater in me. Honorē donate cōfeſſiōis intellige: qꝛ dominus ieſus in gloria eſt dei pr̄is. Quādo igitur illud eſt: pater maior me eſt. nempe tū cum donatur ei nomen: ſuper omne nomē At cōtra quādo eſt: ego ⁊ pater vnū ſumus. Nempe cū omnis lingua cōfiteat quia dominus ieſus xp̄s in gloria eſt dei patris. Si igit donātis auctoritate pater maior eſt: nunquid per doni cōfeſſiōem minor filius eſt. Maior itaqꝫ donās eſt: ſed minor iaʒ nō eſt: cui vn

eſſe donatur. Si nõ hec doñatur ieſu vt cõſi
tendus ſit in gloria dei p̄ris: minor patre eſt.
Si aũt in ea gloria donat̃ ei eſſe qua pater eſt:
habes ⁊ in donãtis auctoritate: qua pater ma
ior eſt: ⁊ i donati cõfeſſiõe qꝛ vnũ ſunt. Ma
ior itaqꝫ pater filio eſt: ⁊ plane maior cui tan/
tum donat eſſe quãtus ipſe eſt. Cui inaſcibi/
litatis eſſe imaginem : ſacramẽto natiuitatis
ipartit: quem ex ſe in forma ſua generat: queꝫ
rurſum de forma ſui in forma dei renouat:
quem in gloria ſua ſcꝫ ſpũm xp̄m deũ natũ:
donat rurſum eſſe in gloria ſua ſcꝫ carnem
ieſum xp̄m deum natũ mortuũ. Cauſam igit̃
oſtendit cur ſi eum diligerẽt gauderẽt: quod
ad patreꝫ vadit: qꝛ pater maior me eſt. Gau
dium hoc vtiqꝫ ex dilectiõe docẽs eſſe: quia
letaret̃ dilectõ ieſum eſſe in gloria dei patris
confitẽdum: ⁊ glorie huius reſumẽde meri/
tum cõtinuo ſubiecit dicẽs Venit enim pri/
ceps mũdi huius ⁊ in me habet nihil. Nihil
in eo p̄nceps mundi huius habet: quia vt ho
mo habitu repertus : extra peccatum carnis
manebat in ſimilitudinẽ carnis peccati : de
peccato peccatum in carne cõdẽmnãs. Totũ
aũt hoc ad paterni mandati referẽs obedien
tiam: ſubiecit. Sed vt ſciat mũdus quoniam
ego diligo patrem ⁊ ſicut mandatum dedit mi
hi pater: ſic facio: ſurgite eamus hinc. Ad cõ
ſumandum corporee paſſiõis ſacramẽtuꝫ: p
dilectioneꝫ efficiendi mandati paterni feſtiat
exurgens: corporee tamen aſſumptiõis ſtatiꝫ
myſterium pandens: per quam ei tanquã in
vite modo palmitis ineſſemus: fructum no/
bis vt palmitibus: niſi ille vitis eſſet effectus
vulem nõ daturis. Atqꝫ idcirco manere nos
in ſe p fidem aſſumpti corporis monet: vt q
verbum caro factũ eſt: nature carnis ſue tan/
quã viti palmites ineſſemus: a corpore huius
humilitatis aſſumptiõe formaꝫ paterne ma/
ieſtatis alienãs: tum cũ ſe ad vnitatem palmi
tum vitem ꝓfeſſus: agricolã patrẽ curioſum
huius vitis oſtẽdit: cuius inutiles atqꝫ infera
ces palmites deſecãs deputaret arſuros dicẽs
ita. Qui me videt videt ⁊ patrem ⁊ verba q̃
ego loquor non a me loquor: ſed pater qui in
me manet: ipſe facit opera ſua. Et credite mi
hi quoniã ego in patre ⁊ pater in me eſt: vt ſa
cramentum natiuitatis ⁊ myſterium aſſum/
pti corporis manifeſtaret p cõtinentiã dictorũ
ad id veniẽs ait. Quia pater maior me eſt.

Et confeſtim vt abſoluta dicti ratio ſubeſſet:
⁊ agricole ⁊ vitis ⁊ palmitum ſubiecit exẽplũ
aſſumptiõeꝫ per id corporee humilitatis oſtẽ
dens. Et hinc cauſam eundi ad patrẽ: ⁊ dile
ctiõis leticiam cum ad patrẽ iret docens eſſe
oportere : quia pater maior ſe eſſet: a quo .ſ.
eſſet gloriam reſumpturus: apud quem: ⁊ in
quo eſſet glorificandus: non nouello honore
ſed p̄ſtino : neqꝫ alieno ſed quem apud eũ ha
buit. Si itaqꝫ nõ in ipo glorificãdus eſt: ideſt
vt ſit in gloria dei patris: cõtumeliam aſcribe
nature. Si vero qđ ab eo glorificatur aucto/
ritas eſt: p̄rem maiorem in glorificãdi aucto
ritate cognoſce. Quid diſpenſatõeꝫ ad impieta
tem trahis. Quid ſacramẽtum noſtre ſalutis
inuadis ad mortem. Glorificatur⁹ filiũ pat̃
maior eſt. Glorificatus in patre ⁊ filius mi
nor nõ eſt. Aut quomõ minor eſt qui i gloria
dei p̄ris eſt. Aut nunquid pater maior nõ ẽ.
Maior vtiqꝫ p̄r eſt: dũ pater eſt. Sed filius
dum filius eſt: minor non eſt. Natiuitas filij
patrẽ cõſtituit maiorẽ: minorem vero filium
eſſe natiuitatis natura nõ patit̃. Maior pater
eſt: dũ gloriã aſſumpto homini rogat̃ vt red/
dat: filius minor ñ eſt: dũ gloriã reſumit apđ
patrem. Atqꝫ ita ⁊ ſacramẽtuꝫ natiuitatis ⁊
diſpenſatio corporatiõis ipletur. Nam ⁊ p̄r
dum ⁊ pater eſt: ⁊ glorificat nunc filium ho/
minis: maior eſt. Et pater ⁊ filius vnuꝫ ſunt
dũ ex patre natus filius poſt aſſumptiõeꝫ t̄er
reni corporis glorificatur in patre. Nõ habet
itaqꝫ natiuitas nature ignobilitatẽ: qꝛ in for/
ma dei eſt: qui ex deo naſcitur. Et cuꝫ differ/
re ſignificatiõe ipa exiſtimetur inaſcibilitas a
natiuitate: natiuitas tamen nõ eſt extra inaſci
bilitatis naturã: qꝛ nõ ſumpſit aliunde quod
ſubſiſtit. Naꝫ ⁊ ſi non cõſecuta ſit: vt cõnaſci/
bilis effecta ſit: accepit tamẽ ex inaſcibili deo
eſſe quod de⁹ eſt. Fides igitur noſtra ⁊ ſi ini
tium natiuitatis non apprehẽdens: vnigeni
tum deum ſemp ꝓfiteatur: quia natura non
ferat vt cepiſſe aliquando: confiteatur: cuius
natiuitas omne initij tempus excedat: ſꝫ quẽ
ſemper eſſe ⁊ ante tempora cõfitet̃: natum tñ
itemporali infinitate non ambigit: cum tamẽ
ex ininitiabilis intelligentie natiuitate cõfeſſa
Sed hoc heretici ad nature cõtumeliã ſumũt
qꝛ dictum eſt. Pater maior me eſt. Vel illđ
De die ãt ⁊ hora nemo ſcit neqꝫ ãgeli i celis:
neqꝫ fili⁹: niſi pater ſol⁹. Ignoratõ ğ diei ⁊

ꝙ hore obijcitur vnigēito deo: vt deꝰ ex deo
natꝰ nō ſit in ea nature ꝑfectōe qua deus eſt:
cūm neſciēdi neceſſitate cōmunicāte iaʒ, vis ali
qua exterior eo potior ſit: q̄ tanq̄ʒ aduerſuꝫ ſe
ībecilluꝫ ignorātie eū īfirmitate detieat. Qui
ēt ad huiꝰ nos itelligētie īpietatē hereticoꝝ fu
ror iure neceſſarie quodā cōfeſſiōis ꝓpellit:
vt ita credēdū ſit q2 ꝛ a dn̄o dictū ſit ita. Et vi
deri irreligioſiſſimū poſſit ꝓfeſſionis eius de
ſe ꝓteſtatōeꝫ diuerſa itelligētie noſtre opinio
ne corrūpi. Ac ꝑmū anteq̄ʒ dicti ratio ꝛ cauſa
memoret: ſenſu cōis iudicij ſentiendū eſt: an
credibile eſſe poſſit vt aliqd ex oibꝰ neſciat: q
oibꝰ ad id qđ ſunt atq̄ʒ erūt: auctor. Si enim
oīa ꝑ chriſtū ꝛ in xp̄o: ꝛ ita ꝑ ipſuꝫ vt omnia
in ip̄o ſunt: id qđ neq̄ʒ extra eū neq̄ʒ n̄ ꝑ eum
eſt: quo mō nō etiā in ſciētia eiꝰ ſit: cū plerūq̄ʒ
ſciētia ea etiā que neq̄ʒ in ſe neq̄ʒ ꝑ ſe ſint: per
virtutē nature nō neſciēs apprehēdat. At ve
ro qđ cauſam niſi ex eo nō ſumit: ꝛ motuꝫ ad
id qđ eſt exterior eritq̄ʒ: niſi itra ſe nō capit: q̄
modo extra eius nature ſcientiā eſt: ꝑ quā ꝛ i
qua id qđ efficiendū ſit ꝯtinet. Cogitationes
nāq̄ʒ humanas nō tm̄ p̄ſenti motu icitatas ſʒ
etiā inſtinctu future volūtatis agitādas dn̄s
xp̄us nō ignorat euāgeliſta teſtante. Sciebat
enim ieſus ab initio q eſſent nō credētes: ꝛ q
eſſet traditurus eum. Nature ḡ eius virtus
que cognitionē rerū nō extātiuꝫ capit: ꝛ qui
eſcētiuꝫ adhuc aīoꝝ ſubituras ingetudines
nō ignorat: id qđ ꝑ ſe intraq̄ʒ ſe ē: neſciſſe exi
ſtimabit: ꝛ alieni potens: ipotēs ſui eſſe de q̄
dictū meminerimus. Oīa ꝑ ipſum ꝛ in ipſo
creata ſunt: ꝛ ipſe eſt añ oēs. Vel illđ. Quia
in ipſo cōplacuit oēm plenitudinē inhabitare
ꝛ ꝑ ipſum recōciliari omnia in ipſo. Cū igit
omnis in eo ſit plenitudo: ꝛ omnia ꝑ ipſum
ꝛ in ipſo recōciliant: ꝛ dies illa recōciliatiōis
noſtre expectatio eſt: hāc ille diē ignorat: cu
ius ꝛ i ſe tēpus ē: ꝛ ꝑ ſacramētū eius eſt. Et
eni aduētus ſui dies iſta ē: ꝛ de qua apl's ait.
Cū aūt xp̄s apparuerit vita veſtra tūc ꝛ vos
cū eo apparebitis in gloria. Nemo itaq̄ʒ qđ
ꝑ ſe ꝛ itra ſe eſt neſcit. Chriſtus aderit: ꝛ ad
uētus ſui diē ignorat. Dies ſuus eſt ſm̄ eun
dem apoſtolū: q2 dies domini ſicut fur in no
cte adueniet. Et ignorantōe eius detineri itel
ligēdus ē. Humane nature qđ agere diffi
niūt: quātū in ſe eſt preſciunt: ꝛ ſequitur gerē
doꝝ cognitio volūtatem agēdi. Deus vo

natus quod i ſe ꝛ ꝑ ſe eſt: neſcit. Per eū eniʒ
tēpora: ꝛ i eo dies eſt: q2 ꝛ ꝑ ipſum futuroꝝ
cōſtitutio eſt: ꝛ i ipſo aduētus ſui diſpēſatio
eſt. Et erit i ea hebetudine: vt quod ſibi cō
ſtat: ſenſu nature torpētis ignoret. ferarum
belluarumq̄ʒ modo que extra rōem cōſilij ꝓ
uidētis aīate ipſum quod agūt neſciūt: cum
quodam motu ſtupide volūtatis agitate for
tuito ad aliqd ꝛ i certo ferūtur igreſſu. Quo
modo etiam dn̄s glorie aductus ſui ignora
bili die nature eſſe icōpoſite ꝛ imperfecte cre
dit: que ꝛ neceſſitatē habeat adueniēdi ꝛ ſciē
tiaʒ aduētus ſui nō adepta ſit: ꝑ quod potior
ſit ignoratio deo: q̄ ei auferat cognitiōis ha
bere virtutē. Iam vero quāta ipietatis gene
rat occaſio per ifirmitatē chriſti: etiā deo pr̄i
vicū deputabit: vt vnigenitū deū ꝛ dilectio
nis ſue filiū huius cognitiōe frandauerit: ma
lignitatiſq̄ʒ affectu ſciētiā future ꝯſūmationis
inuiderit. Et cū nō ignorabilē ei eſſe paſſio
nis ꝛ diē ꝛ horā voluerit: diem virtutꝭ ꝛ cla
rificādi i ſanctiꝭ ſuis horā negauerit: ꝛ ade
merit beatitudis cognitiōeꝫ: cui mortꝭ indul
ſerit p̄ſciētiaʒ. Humāe iſtud ꝯſciētie n̄ pōt fer
re trepidatio: vt h̄ ſibi đ deo arbitriū p̄ſumat
ꝛ ei vicia humāe demutatōis aſcribat: vt aut
aliqd filio pater deneget aut aliqd deus natus
ignoret. Neſcit āt deus aliud aliq̄ndo q̄ʒ di
lectio eſſe: neq̄ʒ aliud q̄ʒ etiā pr̄ eſſe. Et q dili
git: n̄ inidet: ꝛ q pat eſt: n̄ etiā nō pater totus
eſt. Non eni admittit h̄ nomē portiōeʒ: vt ex
aliquo pr̄ ſit: ꝛ ex aliq̄ pr̄ nō ſit. Pater enim
vniuerſitatis eius que i ſe eſt: pater eſt. Om
nem ſe in eo habens: cui non ſit ex portione
quod pater eſt: nō qđ ſibi eoꝝ que ſua ſunt
pater ipſe ſit: ſed quod in ijs quibus ipſe ē: ei
qui ex ſe eſt: pater totus ſit. Et cum ſecunduꝫ
humanoꝝ corporū naturas queq̄ʒ ex diſpa
ribus cōueniunt: ꝛ ex compoſitis conſiſtunt
non poſſit niſi omnium ſuoꝝ quis pat eſſe.
Aut quod in vnoquoq̄ʒ eſt generū ac partiū
id in filio natiuitas perfecta cōſeruet. Oīum
ergo ſuorum quis pater pater ē dū: ꝛ omni
bus natiuitas ꝛ in omnibus manet. Et cum
deo nō ſint corpalia ſed abſoluta; neq̄ʒ parti
culata ſʒ tota: ꝛ vniuerſa nō viuificata ſed vi
ua: totus viuens ꝛ vnum totū deus: duʒ nō
ex portione cōpoſitus eſt; ſed ex ſimplicitate
perfectus eſt. Neceſſe eſt vt ſecundū q2 eſt pr̄
ipſe ſit omniuꝫ ſuorum eius que ē ex ſe genuit

pater totus: dū eum patrem ex ſuis omnibꝰ natiuitas filij pfecta cōſūmat. Si igit̄ ꝓꝑus filio pater ē: in ea neceſſe eſt filiū manere proprietate qua pater eſt. Manere aūt quo modo exiſtimabit̄: ſi extra p̄ſcientie naturā ſit: et aliquid natiuitati eius ex auctoritate deſuerit. Deerit enim prope totū: ſi qđ ꝓprium deo ē nō habeat. Proprium aūt deo quid aliud ꝙ̄ cognitio futurorū eſt. vt res nōdum manentes māſuraſqꝫ poſterius inuiſibilium ac nōdum extātiū generuꝫ capax natura contineat. Nō patit̄ aūt in nobis doctor gentiū paulus hāc impij erroris ꝓfeſſionē: vt ignoraſſe aliqd vnigenitus deus exiſtimet̄: ait enim. Inſtituti dilectione in oēs diuitias adimpletionis intellectus in agnitionē ſacramēti dei chriſti in quo ſunt omnes theſauri ſapientie ⁊ ſciētie abſconſi. Deus chriſtus ſacramentū eſt: ⁊ oēs ſapientie ⁊ ſcientie in eo theſauri latent. Portioni vero ⁊ vniuerſitati nō poteſt conuenire: qꝛ neqꝫ pars omnia intelligit: ⁊ omnia partē nō patit̄ intelligi. Filius eniꝫ ſi diē neſcit: iā non oēs in eo ſcientie theſauri ſunt. Quod ſi in eo oēs ſciētie theſauri ſunt: diem nō ignorat: oēm in ſe ſciētie theſaurū ꝯtinēs Sed meminiſſe nos cōuenit occultos in eo iſtos ſcētie theſauros eſſe: neqꝫ idcirco qꝛ occulti ſint non ineſſe: cuꝫ ꝑ id quod deus eſt: i eo inſint. Per id vero quod ſacramentū eſt occultant̄. Nō occultum autē neqꝫ ignoratū nobis eſt ſacramētū dei chriſti: in quo abſcōſi omnes ſcientie theſauri ſunt. Et qꝛ ſacram̄tū ipſe eſt: videamus an i ijs que neſcit: ignorans ſit. Si enim in ceteris profeſſio ignorādi nō habet neſciendi intelligentiā ne nunc qdem qđ neſcit ignorat. Nā cū ignoratio eius ſecunduꝫ qđ omnes theſauri in eo ſcientie latēt: diſpenſatio potius ꝙ̄ ignoratio ſit. Habes cauſāꝫ ignorādi ſine intelligētia neſciendi. In oībus enim que ignoraſſe deus loquitur: ignorātiā quidē ꝓfitet̄: ſed ignoratione tn̄ nō detinet̄: dum ad id qđ neſcit: nō neſciēdi infirmitas eſt: ſed aut tempus eſt nō loquēdi: aut diſpenſatio eſt nō agēdi. Loquitur ad abrahā deus dicens. Clamor ſodomoruꝫ ⁊ Gomorre impletus eſt: ⁊ peccata eoruꝫ magna valde. Deſcendaꝫ ergo ⁊ videbo: ſi ẜm clamorē eorum cōſummantur: quod ſi non: vt ſciā. Habemus ergo neſcientem deū: qđ tamē nō neſciat: nam cuꝫ peccata magna valde ſciat eſſe: ⁊ rurſū deſcēdit vt videat: an cōſummati ſint: ⁊ ſi nōdū cōſūmati ſunt. vt ſciat intelligimus eū nō eā tūc ſcire qꝛ prius neſciat: ſed tūc ſcire qꝛ tēpus ad agēduꝫ ſit. Scire ergo deū nō eſt ignorātie diminutio: ſed tēporis plenitudo. Expectat̄ eniꝫ ad h̄ vt ſciat Et cū neſcimus id de eo intelligere qđ neſciat: cū tn̄ adhuc expectet vt ſciat: neceſſe eſt: vt id qđ ſciens neſcit: ⁊ neſciēs ſcit: nihil aliđ ꝙ̄ vel loquēdi diſpēſatio ſit vel agendi. Nō ergo ambigi licet dei ſcientiam ex tempore potius eſſe ꝙ̄ ex demutatione: cū ad id qđ deus ſcit: ꝓfitende potius ſcientie tēpus ſit: ꝙ̄ adepte: vt etiā ex hoc docemur: qđ ad abrahaꝫ dictū eſt. Ne iniicias manū tuam in pueruꝫ: ⁊ ne facias illi quicqꝫ nunc enī cognoui quia times dn̄m deum tuum: ⁊ nō pepciſti filio tuo dilecto ꝓpter me. Deus itaqꝫ nō ſcit. Modo aūt ſcire: anterioris ignorātie ꝓfeſſio eſt. Qđ cū in deū nō cadat: neqꝫ vt ignorauerit an̄ fidelem ſibi abrahā: de quo dictum eſt. Credidit abrahā deo ⁊ deputatū eſt ei ad iuſticiā. Hoc qđ nūc cognouit tēpus quo abrahā teſtimoniū accepit: nō etiā deus ſcire cepit. Abrahā eniꝫ holocauſto filij dilectionē quaꝫ ad deū habebat docuerat. Deus tunc cognouit cū loquit̄. Et qꝛ ante neſcire nō intelligendus eſt: neceſſe eſt idcirco tunc intelligat̄ cognouiſſe qꝛ loquit̄. Et de plurimis qdēꝫ que de ſcientia dei teſtamento veteri ꝯtinent̄: hec tn̄ exempli cauſa demonſtrata nobis ſunt: vt id qđ neſcit deus: nō ignoratiōis cauſa intelligeret̄ eſſe ſed tēporis. In euāgelijs vero dominuꝫ multa ſcientē neſcire iueniꝰ operarios iniqtatis in virtutibus multis ⁊ in noīe eius gloriātes nō nouit dicēs. Et tūc iurabo quia nō noui vos. Diſcedite a me oēs q operamini iniqtatē. Etiā cū iureiurādo eos nō nouit quos tn̄ iniqtatis operarios eſſe nō neſcit. Neſcit ergo nō idcirco qꝛ neſciat: ſꝫ qꝛ cognitione eiꝰ ꝑ iniqtatē operationis idigni ſint: fidē dicti etiā iurādi religione ꝯfirmās: ⁊ habēs in nature ꝟtute ne neſciat: ⁊ retinēs in ſacramēto volūtatis vt neſciat. Neſcit quoqꝫ vnigenitꝰ deꝰ ꝟgines ſtultas: ⁊ cōparādi ſibi olei īcurioſas glorioſi aduētuſ ſui thalamū igreſſus ignorat. Nāqꝫ ⁊ adeūt ⁊ rogāt ⁊ vſqꝫ co nō ignorant̄: vt ijs rex reſpōdeat. Amē dico vobis qꝛ neſcio vos. Nā ⁊ occurſus ⁊ deꝑcatio nō ignorabiles eſſe eas patit̄: ſꝫ neſcien

di rũſio nõ nature potius ꝗ̃ volũtatis ẽ: duꝫ
ab eo q nihil neſcit: indigne ſunt que ſciantur
Deniqꝫ ne ꝑ infirmitate ignorare exiſtima/
ret: ↄtinuo apoſtolis ita locut⁹ eſt. Vigilate
itaqꝫ qꝛ neſcitis diẽ neqꝫ horã. Vt cũ vigila/
re eos ob ignorationẽ dei atqꝫ hore monet: ꝑ
neſciri ab eo virgines noſcerent: qđ ſopite:
negligentes idigne aditu thalami ſui oleo idi
gẽdo mãſiſſent. Nõ eſt igit̃ dñs ieſus xp̃s q
ſcrutãs corda ꝛ renes deus ẽ: in ea nature i/
firmitate ne neſciat: cum hoc ipm ex nature
ſcientia itelligat̃ eſſe qđ neſciat. Qđ ſiq forte
ignorationẽ ei deputabũt: ab eo q ſciat cogita
tiones eorũ: dici ſibi metuat. Quid cogitat̃
mala in cordibus veſtris. Nã cũ cogitationũ
geſtorũqꝫ nõ ignarus cognitor interdũ de co
gitatis geſtiſqꝫ quaſi ignarus interrogat: ve
lut de tactu fimbrie mulierẽ: vel de dictorum
diſſenſiõe apl̃os: vel de ſepulchro lazari flen
tes: nõ neſciẽs itelligẽd⁹ ẽ neſcire: ſꝫ loquẽs
Neqꝫ .n. natura fert vt q in abſenti lazarum
mortuũ ſepultũqꝫ ſciat: ſepulchri locũ neſciat.
Et q cogitatiões videt: mulier̃ fidẽ nõ cog
uerit. Et q neceſſitatẽ nõ hꝫ de aliquo iterro
gãdi: diſſentionẽ apl̃oꝝ ignorauerit. Sꝫ ei q
nouit oĩa ea ipſa que nõ neſcit: diſpenſatio eſt
aliquãdo neſcire ſe loqui: dum aut apud abra
haam ſcientia diſſimulat̃ i tempus: aut apud
ſtultas virgines: ꝛ iniqtat̃ operarios cogni
tio negatur indignis: aut in ſacramento filij
hominis: interrogatio ignorãtis ex homie ẽ.
In ijs ſe omnibus veritate corpore natiuita
tis accõmodãs: quibuſ nature nr̃e infirmitas
detinetur: nõ vt infirmus eẽt ex natura qui
deus eſt: ſed infirmitates ſibi hominũ deus
homo natus aſſumpſerit. Aſſumpſerit auteꝫ
ita nõ vt in naturã infirmam natura indemu
tabilis ſit redacta: ſed vt in nature demutabi/
lis ſuſceptiõe eſſꝫ ſacramentum: dũ ꝛ querat
deus: homo eſt: nec deus deſtitit manere qui
homo eſt. Agens itaqꝫ ſe atqꝫ cõformãs ho/
minẽ natum: manẽs deus verbũ: ſepiſſime
in ea eſt ꝓfeſſiõe qua homo eſt: cũ tamen ꝛ ꝓ
teſtatio dei ea ſit ſepe que hominũ: cũ ea neſcit
que aut nõ ſint in tempore cõfiteuda aut non
agnoſcũtur ad meritum. Intelligẽdũ itaqꝫ ẽ
cur ꝓfeſſus eſt diem ſe neſcire. Si omnino
neſcire creditur: apoſtolus ita cõtradicit. In
quo ſunt oẽs theſauri ſapiẽtie ꝛ ſciẽtie abſcõ/
diti. Eſt ergo abſcõſa ſciẽtia que quia abſcon
dita eſt: interdũ ꝛ neſciẽtia confitenda eſt: vt
eſſe poſſit abſcõdita. Nam ſi erit in ꝓteſtatõe
nõ etiã in ſecreto manebit. Negat ergo ſe ſci
re: vt ſciẽtia poſſit eſſe abſcõdita. Quod ſi id
circo neſcit vt ſciẽtia maneat abſcõdita: nõ ꝑ
naturã neſcit oĩa ſciẽs: quod idcirco tñ vt ab/
ſcõſuꝫ ſit neſcit. Cur aũt dei ſciẽtia abſcõſa ſit:
nõ in obſcuro eſt. Nãqꝫ dũ monet nos irre/
miſſa fide itẽtos ſemꝑ manere: ſecuritatẽ co/
gnitiõis ademit: vt pẽdule expectatõis icerto
mẽs ſolicita feſtinãs: ꝛ aduẽtus diẽ ſemꝑ ex
pectãs: ſemꝑ expectãdo ſperet: curãqꝫ ꝓuile/
gẽ icertũ ipm nõ ãbigendi tñ tpis detineret.
Ita .n. dñs ait. Jõ ꝛ vos eſtote parati qꝛ ne
ſcitis qua hora fili⁹ hois vẽturus eſt. Et rur
ſum. Beatus ille ſuus: quẽ veniẽs dñs ei⁹
īuenerit vigilãtẽ. Ignoratio nõ ad errorem
fuit neceſſaria: ſꝫ ad ꝑſeuerantiã. Nec nega/
tũ id ad detrimentũ eſt: qđ ignoratũ tribuit i/
cremẽtũ: ne ſciẽtie ſecuritas negligentiã fidei
diſſimulate nõ exerceret: Sꝫ ꝑparationem ir
remiſſam expectatio idefinita retineret: que
mõ furis metuẽdo ſemꝑ cauerꝫ. Illo eligẽte
oẽ tẽpus ad futurũ: pr̃eſamilias vero dom⁹
dãni ſemꝑ timore vigilãte. Quãqꝫ igit̃ ñ ob
ſcurũ ſit: ignorationẽ dei nõ ignoratiõem eẽ
ſꝫ ſacr̃m: dũ ꝑ diſpẽſationẽ aut agẽdi aut ꝓte
ſtãdi aut demõſtrandi ſic neſciat vt ſciat: ꝛ ſic
ſciat vt neſciat: tñ videdũ ẽ ne forte ꝛ vita in
firmus ſit: vt ea q̃ pr̃ ſcit: ſcire nõ poſſit: potẽ
te qdẽ eo cogitatiões humanoꝝ cordiũ noſſe
qꝛ natura potior motib⁹ ſe nature iſerior̃ ad
miſceat: eãqꝫ tanqꝫ ibellã vehemẽti virtute trã
ſcurrat: ſꝫ ipotẽs ſit vehemẽtiorẽ ſe naturã i
firmior ipſa penetrare: quẽadmodũ leuibus
grauia: ꝛ raris dẽſa: ꝛ ſolida: liqdis ñ cedũt. ita
ↄ grauib⁹ leuia: ꝛ rara dẽ ſis: ꝛ liqda ſolidis
ſunt ꝑuia: qꝛ cũ nõ pateãt valida ifirmiorib⁹
validis tñ ifirma penetrant̃. Ob id ḡ cogita
tiões dei pr̃is ignorare fili⁹ ab ipijs dicit̃: qꝛ
ifirmus ipe cuꝫ ſit: nõ adeat incũdo potiorẽ:
nec valẽteꝫ iualidus trãſcurrat. Que ſi qs ñ
modo ore temerario loqui audebit de vnigẽ
to deo: verum etiaꝫ corde ipio cogitare: apo
ſtolum ita de ſpũſcõ ad corithios ſcribẽtẽ cre
didiſſe cognoſcat. Nobis aũt reuelauit deus
per ſpiritũ ſuũ: ſpũs eni oĩa ſcrutat̃ etiã altitu/
dines dei. Quis eni ſcit hominũ q̃ ſunt hois
q̃ in ipo ſunt: niſi ſpũs q in ipo eſt. Ita ꝛ que
in deo ſunt: nemo nouit niſi ſpirit⁹ dei. Sed

hec inania corporaliũ rerũ exẽpla ſpernentes
deũ de deo: ⁊ ſpiritũ de ſpiritu: virtutib⁹ ſuis
potius q̃ȝ terrenis cõditionibus extimem⁹.
Extimemus aũt nõ ſenſu noſtro: ſed ꝓfeſ/
ſione diuina: ⁊ credamus ei q ait. Qui me vi
det: vidẽ ⁊ patrẽ. Nec ignoremus eũ qui di
xit. Uel opibus meis credite: q2 pater in me
⁊ ego in patre. Nec ignoremus eũ q locutus
eſt: ego ⁊ pater vnũ ſumus. Si enim ſenſum
noſtrũ rex nomina ſecundũ humanã intelli
gentiã cõmemorata cõfirmãt: nõ hꝫ ab eo na
ture differentiã: in quo ꝑ intelligentiã quiſqȝ
videt. Nec differt in genere qui manentẽ: ſe
habens: ineſt in manẽte. Nec diuerſi ſunt q
vnũ ſunt. Intellige vnitatẽ: dũ non diuidua
natura eſt. Nature vero rurſuȝ idiuidue ſa/
cramentũ apprehẽde: dũ tanq̃ȝ ſpeculũ vnus
vnius eſt. Speculũ aũt ita: vt nõ imaginataȝ
ſpeciẽ exterioris nature ſplẽdor emittat: ſȝ dũ
viuens natura viuẽtis idifferẽs ẽ. Quippe
q̃ ex tota tota ſit: q̃ dũ vnigenita eſt: prẽȝ in ſe
habeat: ⁊ maneat in prẽ: dũ de⁹ ẽ. Hec itaqȝ
ad ſignificandũ natiuitatis ſacramentũ a do/
mino ꝑdicata heretici q2 negare nõ poſſunt:
ita conant̃ eludere: vt ad voluntatis ꝯcordiã
referãt: vt in deo prẽ ⁊ in deo filio nõ diuini
tatis ſit vnitas ſȝ volũtatis. Tãqȝ diuine do
ctrine inops ſmo ſit: neqȝ aut dici a dño po/
tuerit: ego ⁊ pat̃ vnũ volum⁹. Aut eiuſdẽ in
telligentie ſit: ego ⁊ pat̃ vnũ ſum⁹ vel loquẽ/
di iperitus nõ dixerit: q videt volũtatẽ meã:
videt ⁊ volũtatẽ pr̃is mei. Et idipſȝ ſit: q me
videt videt ⁊ prẽȝ. Uel certe nõ fuerit in vſu
eloquij diuini volũtas pr̃is mei in mei in me
eſt: ⁊ volũtas mea in patre meo eſt. Sȝ cõue
niẽs huic dicto ſit: ego i prẽ ⁊ pat̃ i me. Que
quãq̃ȝ oĩa feda ⁊ icpta ⁊ ipia ſint: neqȝ ſenſuſ
human⁹ in hãc ſtulte opiniõis ſniam ꝯcedat
vt aut nõ potuerit dñs loqui qđ volebat: aut
aliud locut⁹ ſit q̃ȝ locut⁹ ẽ. Qui quãq̃ȝ repe/
riat̃ parabolicis ⁊ allegoricis dictis vſus eẽ:
ſȝ aliud ẽ vel exẽplis dicta firmare: vl ꝓuer
biorũ ſignificationibus rex ſatiſfacere digni
tati: vel tẽporũ ꝓfeſſionibus ſe coaptare: tñ
ipẽ id ẽ vnitatis de qua tractat̃: locus nõ pa/
tit̃ in dictis aliud q̃ȝ ſonãt v̱ba: eſſe credendũ
Si eniȝ ꝑ id vnũ ſunt: q2 vnũ volũt: vnũ aũt
velle nature ſeparabiles nõ poſſunt: que di/
uerſitatẽ generis diſſidẽtis i diuerſas neceſ/
ſario volũtates nature diuerſitate diſſcindũt:
quo mõ vnũ velle poſſunt: qbus ſcire ñ vnũ
ẽ: cum ſciẽtia ⁊ ignoratio volũtatis vnius im
pediat vnitatẽ. Cũ itaqȝ ſciẽtie iſciẽtia aduer
ſa ſit: vnũ velle aduerſa nõ poſſunt. Sȝ forte
id qđ ſolũ patrẽ filius ait: ſcire: filiũ q ſe neſci/
re dixerit: neſcire ꝯfirmat. Ni plane prẽm ſo
lũ ſcire dixiſſet: maximi piculi res itelligentie
noſtre relinq̃ret̃: ne forte exiſtimaret̃ ipẽ ne/
ſcire. Nã cũ in eo qđ neſciat: diſpẽſatio ei po
tius abſcõdite ſciẽtie q̃ȝ natura ſit neſciẽdi: ꝑ
id quoqȝ nũc qđ ſolus pater nõ ignorare cre
dẽdus ẽ: q2 ſicut ſuperius docuimus ſcientia
apud deũ nõ cognoſcẽdi id qđ neſcierit: intel
ligẽtie eſt: ſȝ loquẽdi. Et ꝑ id q2 ſolus pr̃ ſcit:
filius nõ intelligit̃ neſcire: cũ fili⁹ idcirco ne/
ſcire ſe dicat: ne ⁊ alij ſciãt prẽm ob id ſolũ di
cat ſcire: ne ⁊ ipſe nõ neſciat. Si enim tũc co
gnouiſſe deus dicit̃: amari ſe ab abrahaȝ: cũ
hoc nõ celauit abrahe: neceſſe eſt: vt ⁊ pr̃ diẽ
ob id ſcire dicat̃ q2 nõ celauerit filiũ: deo ſciẽ
tiam nõ de repentina cogitatiõe ſumẽte ſȝ in
tẽpore ꝓteſtãte. Si itaqȝ dieȝ filius ſecundũ
ſacramentũ neſcit: vt taceat: ecõtrario neceſſe
eſt: iõ diẽ pater ſolus oſtendat̃ ſcire: q2 nõ ta
ceat. Abſit aũt corporalium demutationũ no/
uitates in patre ⁊ filio extimari: vt aliquãdo
pater filio aut loquatur aut taceat. Nobis qui
dẽ nõnunq̃ȝ miſſaȝ vocẽ de celo meminim⁹
vt ſacramẽtũ apud nos filij patni dicti ſigni
ficatio firmaret: ſic dñs ait. Nõ ꝓpt̃ me vox
hec venit de celo ſed ꝓpter vos. Ceterũ na/
tura dei nõ eget cõpoſitis humani officij ne/
ceſſitatibus: lingue motu: temperamẽto oris
ſpirit⁹ nixu: aeris pulſu. Deus ſimplex ẽ re/
ligione nr̃a intelligẽdus eſt: pietate ꝓficien/
dus eſt: ſenſu vero nõ ꝓſequẽdus eſt: ſȝ ado
rãdus: q2 natura moderata ⁊ infirmis: natu
re infinite ⁊ potẽtis ſacramẽtũ: itelligẽtie opi
nione ñ occupat. Nõ ẽ itaqȝ diuerſis cõpoſi
te ſubſtãtie diuinitatis partib⁹ vt ſit in eo aut
poſt ſtuporẽ voluntas: aut poſt ſilentiũ ſmo:
aut poſt ociũ opus: vt aut velle aliqd: niſi ad
volendũ motus ſit: nõ putet̃: aut loqui qd ni
ſi poſt ſilentiũ ſonẽt verba: nõ poſſit: aut age
re aliqd niſi in opus exeat: nõ intelligat̃. Nõ
ſubiacet nature legibus: a quo legẽ oĩs natu/
ra ſortit̃. Neqȝ in aliquo infirmitate aut de/
mutatione efficiẽdi detinet̃: q extra modũ eſt
poteſtatis ſecundũ dñi dictũ. Pater poſſibi
ia tibi omnia ſunt. Ut quantũ ſenſus huma

nus nō capit: tantuȝ deus poſſit. Sȝ nec ipm quidē ſe oipotentie virtute fraudauit dicēs. Omnia queciiqȝ facit pater: eadē ꝛ filius facit ſimiliter. Nō eſt difficultas vbi nō eſt ifirmitas: qꝛ difficultati ſubiacet ipotens efficiēdi poteſtas: Difficultatis enim natura in ifirmitate virtutis eſt: que cū nō habet modū poteſtatis: nō tenet lege ifirmitatis. Hoc idcirco demonſtratū a nobis eſt: ne aut deus poſt ſilentiū locutus ad filiū: aut filius poſt ignorationē ſcire exiſtimaret. Sed intelligētiā nr̄az nature noſtre eſſe ſignificationibus inſtruēdā: que demonſtrari aliquid: niſi p loquentē nō intelligeret: ꝛ nō neſciri aliqd niſi ſciēdo nō exiſtimaret. Filius itaqȝ diem: idcirco qꝛ tacet: neſcit: ꝛ patrē ſolum idcirco ſcire ait: qꝛ ſolus vni ſibi nō tacet. Sed nō expectat vt dixi has nature difficultates: vt tunc ſciat: cum ignorare deſtiterit: tunc audiat cum loqui pater ceperit. Nature ſue cū eo tanqȝ vnigeniti vnitatem nō ambigue docuit dicēs. Omnia que patris ſunt: mea ſunt. Nō enim ille nūc de obtinēdo locutus eſt: qꝛ aliud eſt extrinſecus ſubſiſtentia ſua eſſe: aliud ē in ſuis: atqȝ idipm ſe eē: quoꝝ vnū eſt poſſidere celū terras mundūqȝ totū: aliud ē ſeipm in ijs ſignificare que ſua ſunt. Sua aūt ita nō tanqȝ externa ſubiacēt: ſȝ qđ ex ſuis ipſe ſubſiſtat. Nūc ergo cū oia que patris ſunt: ſua ſunt: diuinitatis ſignificat naturā: nō obtentoꝝ cōmunionē. Nā ad id qđ de ſuo accepturū ſanctū ſpiritū loquebat̄ ait. Oia que patris ſūt mea ſūt ꝛ ideo dixi de meo accipiet. Vt dū de ſuo accipit: nō etiam nō de pr̄is accipere exiſtimaret̄. Vel cū de pr̄is ſumeret: nō etiā nō đ ſuo ſumere itelligeret̄. Neqȝ enī de creaturis ſumebat ſpūs ſanct⁹: qꝛ dei ſpūs ē: vt ex ijs videat̄ accipere: qꝛ ea oia dei ſunt. Sȝ ideo oia q̄ patris ſunt: ſua ſunt: vt qđ ſumit ex filio: ne etiā nō de pr̄is ſumere videret̄: cū oia q̄ pr̄is eſſent: eſſe itelligeret̄ ꝛ filij. Hec igit̄ natura nō eguit vel demutatiōe vel interrogatiōe vl̄ allocutiōe: vt poſt ignorantiā ſciat: poſt ſilentiū iterroget: poſt interrogationē audiat. Sȝ pfecta in ſacramēto vnitatꝭ ſue manēs: vt habuit de deo natiuitatē: ita hȝ ꝛ vniuerſitateȝ. Vniuerſitatē aūt habēs nō etiā nō q̄ vniuerſitatis ſunt tenuit: ſciētiā ſilicet ꝛ volūtatē: ne qđ ſcit pater: p interrogationē filius ſciret: vl̄ qđ vult pat̄: p ſignificationē filius vellet. Sȝ cum oia que patris ſunt: ſua eſſent: in ea eſſet ppꝛietate nature: ne aliud aliqd qȝ pr̄ aut vellet aut ſciret. Ad demōſtrationē vero natiuitatis plerūqȝ demōſtratio eſt adhibita pſonē: cū dr̄. Nō veni voluntatē meā facere: ſȝ volūtatē eius q miſit me patris. Patris voluntatē nō ſuā facit: dū p volūtatē eius q ſe miſit: ſignificat ꝛ patrē. Qđ aūt idipm velit: ñ ambigue oſtēdit dicēs. Pater quos mihi dediſti: volo vt vbi ego ſum: ꝛ ipi ſint mecū. Cū ergo pater velit nos cū xp̄o eſſe: in quo ſecūduȝ apl̄m elegit nos ante mundi ꝯſtitutionē ꝛ ipm illud filius velit ſilicet eſſe nos ſecum: volūtas ad naturā eadē ē: q̄ ad natiuitatis ſignificatiōeȝ diſtinguit̄ in volēte. Non itaqȝ ignorat filius qđ nō ignorat pat̄: neqȝ qꝛ ſolus pat̄ ſcit: idcirco neſcit ꝛ filius: cū in vnitate nature pater ꝛ filius maneāt. Quod aūt filius neſciat: in quo oēs theſauri ſapiētie ꝛ ſciētie abſcōditi ſūt: tacēdi diſpēſatio ſit: ſicut ipe dn̄s teſtatus eſt: cū querētibus apoſtolis de tēporibus rn̄dit. Nō eſt veſtrū ſcire tempora vel momēta q̄ pater poſuit in ſua ptāte. Cognitio negat̄: neqȝ ſolū negat̄: ſed ꝛ ſolicitudo cognitiōis inhibet̄: cum ſcire hec tempora nō eſt eoꝝ. Ipſum certe nunc poſt reſurrectionē de tēporibus iterrogāt qbus ante iterrogātibus dictū ē: ne filiū qdē ſcire: nec videri poſſunt ſecundū aures itellexiſſe neſcire filiū: cū ipſi eū tanqȝ ſcientē ꝛ rurſuȝ iterrogāt Sȝ ſacramentū neſciēdi: diſpēſationē intelligētes eſſe tacēdi: nūc poſt reſurrectionē: loquēdi tēpus iā arbitrantes eſſe: iterrogant. Atqȝ illis fili⁹ nō iā ſe neſcire ait: ſȝ qđ nunc ſcire nō ſit eoꝝ q̄ pat̄ in poteſtate ſua poſuerit Si itaqȝ apl̄i hoc: qđ neſcit filius diē: diſpēſationē eſſe itelligunt nō infirmitatem nos filiū ob id tantum diem dicimus neſcire: ne deus ſit: cum diem pater deus idcirco in ptāte ſuā poſuerit: ne ad ſciētiā humane cognitiōis euaderet: ꝛ filius ante iterrogat⁹ neſcire ſe dicēs nūc rurſum nō neſcire ſe reſpondeat: ſed eoꝝ eſſe neſcire: patrē vero tempora nō in ſciētia ſua ſȝ in poteſtate poſuiſſe. Nā cū dies ꝛ momentum itra temporum nomē ſit: nō poteſt videri diem ꝛ momentū reſtituēdi in regnuȝ iſrael ipe ille q reſtiturus eum eſt: ignorare. Sed nos ad intelligentiā natiuitatis ſue p exceptionē paterne poteſtatis erudiēs: neqȝ ſe neſcire reſpōdit: ſȝ facultatē ipſius ſcientie nō

cōfeſſam eſſe cemōſtrans: idipm̄ in ſacramē to paterne pr̄atis ꝯſiſtere eſt ꝓfeſſus. Nō er go q꞉ neſcire ſe diem ⁊ momentū filius dicit neſcire credēdus ē: ſicuti cū ſecūdū hoīez aut flet: aut dormit: aut triſtis ē: deus obnoxius eſſe aut lachꝛymis: aut ſomno: aut timori eſt ꝯfitendus. Sꝫ ſalua vnigeniti in ſe veritate ſecundū carnis infirmitatē: fletū ſomnū inediā ſitim laſſitudinē metū pati neceſſe eſt: ⁊ ſecūdū hoīs naturā: diei atqꝫ hoꝛe ꝓfeſſus eſt inſcitiam.

Explicit liber nonus. Incipit decimus.

n Qn eſt ambiguū omnē humani eloquij ſermonē ꝯtradictioni obnoxiū fuiſſe ſemꝑ Quia diſſentiētibus voluntatū motib⁹: diſſentiens q̄qꝫ ſit ſenſus aīoꝝ: cum aduerſantiū iudicioꝝ aſſertione cōpugnās aſſertionibus ijs qbus offendit᷑: cōtradicit. Quāuis enim omne dictū veri ratōne perfectū ſit: tamē dū aliud alijs aut videt᷑ aut cōplacet; patet veritatis ſermo aduerſantiū reſponſioni: quia cōtra veritatē aut nō intellectā aut offendentē: vel ſtulte vel vicioſe volūtatis erroꝛ obnitit᷑. Immoderata eniꝫ ē omnis ſuſceptarū volūtatū pertinacia: ⁊ ideflexo motu aduerſandi ſtudiū ꝑſiſtit: vbi non rationi volūtas ſubijcit᷑: nec ſtudiū doctrine ipēdit᷑: ſed ijs q̄ volumus: rationē cōquirim⁹ ⁊ ijs que ſtudemus doctrinā coaptam⁹. Iāqꝫ nominis potius q̄ꝫ nature erit doctrina q̄ fingit᷑: ⁊ nō iā veri manebit ratio ſꝫ placiti: q̄ꝫ ſibi voluntas magis ad defenſiōeꝫ placentiū coaptauit: nō q̄ volūtatis iſtinctū ꝑ intelligētiā veri rationabilis incitauit. Per hec igit᷑ vicia ſtudioſarū voluntatū: omnes aduerſantiū intentionum emergūt ꝯtradictiōes: ⁊ iter veri aſſertionē ⁊ placiti defenſionē pertinax pugna eſt: dū ſe ⁊ veritas tenet: ⁊ tuet᷑ voluntas. Ceterū ſi nō pꝛeiret rationē voluntas: ſꝫ ꝑ veri intelligentiā ad velle id quod verū eſt moueret᷑: nunq̄ꝫ doctrina volūtati quereret᷑: ſꝫ volūtatē oēm doctrine ratio cōmoueret eſſetqꝫ omnis ſine ꝯtradictione veritatis ſ̄mo cū vnuſqſqꝫ nō qđ vellet id verū eſſe defenderet: ſed quod veꝛ eſt: id velle cepiſſet. Harū itaqꝫ vicioſarum voluntatum nō ignarus apoſtolus inter multa ꝯteſtāde fidei ⁊ predicādi verbi p̄cepta: ad timotheum ſcribēs ait. Erit tēpus cū ſana doctrinā nō ſuſtinebunt: ſꝫ ad ſua d̄ſideria coaceruabūt ſibi magiſtros pꝛuriētes auribus. Et a veritate qdē auditū auertētes ad fabulas aūt cōuertunt᷑. Vbi. n. ꝑ impietatis ſtudiū extra ſane doctrine patiētiā erunt: tunc ijs que deſiderāt coaceruabūt magiſtros apta ſilicet cupiditatibus ſuis doctrinaruꝫ inſtituta cumulātes neqꝫ doceri ſe deſiderātes ſed doctoꝛes ad id quod deſiderant cōgregantes: vt cumulus ipſe cōquiſitoruꝫ ⁊ coaceruatoꝛū magiſtroꝛum eſtuantium deſiderioꝛum ſatiſfaciat doctrinis. Et hic tātus ſtulte irreligioſitatis furoꝛ quo tandē ſpiritu ſanam doctrinaꝫ nō ſuſtinens coꝛruptaꝫ deſiderabit. Si ignoꝛat: ab eodē apoſtolo ad hunc eundē timotheum ſcribēte cognoſcat. Spiritus autem maniſeſte dicit q꞉ in nouiſſimis tempoꝛibus recedent quidam a fide attēdentes ſpiritibus ſeductoꝛibus: doctrinis demonioꝛum: in hypocriſi mendacio loquoꝛū. Quis eniꝫ doctrine pꝛofectus eſt placita magis q̄ꝫ docenda cōquirere. Aut que doctrine religio eſt nō docenda deſiderare: ſed deſideratis coaceruare doctrinaꝫ. Sed hec ſeducentiuꝫ ſpirituum incentiua ſuppeditant: ⁊ ſimulate religionis falſiloquia ꝯfirmāt. Sequitur enim fidei defectionē hypocriſis mendax: vt ſit vel in vbis pietas quā amiſerat conſcientia. Et ipſam qdā ſimulatam pietatem omni verboꝝ mendacio impiaꝫ reddunt: falſe doctrine inſtitutis coꝛrūpētes ſanctitatē fidei dū ſecundū deſideria ſtudioꝛum potius q̄ꝫ ſecūdum euangelicam fideꝫ coaceruata doctrina ē. Auribus eniꝫ pꝛurigine icitatis dumꝑ audiēdi impietatem oblectationem ſub nouella deſiderij ſui pꝛedicatione ſcalpunt᷑: ipſi penitus ab auditu veritatis alieni: totos ſe fabuliſ deſtināt: vt ijs que loquant᷑: veritatis ſpēꝫ acquirat᷑: duꝫ que vera ſunt: ⁊ loqui ⁊ audire n̄ poſſunt. Incidim⁹ plane i hoc ꝓphetice apoſtolice moleſtiſſimū tempus. Cōquiſitis eni nūc creature poti⁹ q̄ꝫ dei pꝛedicādi magiſtri deſiderijs humāis potiuſq̄ꝫ ſane fidei doctrinis ſtuder᷑: ⁊ euſqꝫ eos pꝛurigo auriū ad ea que deſiderāt: audienda excitauit: vt coaceruatis doctoꝛib⁹ ſola hec nūc interim p̄dicatio polleat: ꝑ quam vnigenitus deus a poteſtate ⁊ veritate dei patris alienus aut alteri⁹ gene

rie deus ſit in fide noſtra: aut deꝰ nō ſit mor
tifera ex vtroq; ipietatis ꝓfeſſione: aut duos
deos ſub diuerſitate diuinitatis loquētes: aut
deū oīno cui natura ex deo ꝑ natiuitatē ſit: ab
negātes. Hoc alienatis ab auditu veritatis
⁊ ꝯuerſis ad fabulas auribus placꝫ. Huius
ſane doctrine audiētia nō ſuſtinet: ⁊ oīs ipſa
cū ꝑdicatoribus ſuis exulat. Sꝫ lꝫ nūc a mul
tis coaceruātibus ſibi ſecundū deſideria ſua
magiſtros ſana doctrina exulet: ñ tñ a ſanctis
qbuſq; ꝑdicatōis veritas exulabit. Loquimur
enim exules ꝑ hos libros: ⁊ ſmo dei q vinci
ri nō pōt: liber excurret: de hoc eodem apo/
ſtolice ꝓphetie admonēs tpe: vt cū auditus
veritatis ipatiēs deprehēdit: ⁊ ſecūdū deſide
ria hūana coaceruati magiſtri reperiunt: iaꝫ
de tēpore nō ambigat. Sed in eo coexulare
exultantibus ſane fidei predicatoribus veri/
tas itelligat. Ac de tpibus nō queremur: qn
etiā gaudebimꝰ: qꝛ iniqtas ſe ꝑ hoc exilij no
ſtri tēpus oſtēderit: quo veritatis ipatiēs ſa/
ne doctrine ꝑdicatores: vt ſecūduꝫ deſideria
ſua coaceruet ſibi magiſtros: relegat: exilio no
ſtro letātes ⁊ exultātes in dño: cōtigiſſe i no/
bis plenitudinē aplice ꝓphetie. Superioribꝰ
igit libellis ſincere vt arbitror fidei ⁊ icōtami
nate veritatis profeſſiōem tenētes: qꝛ q̄q; ſecū
dum humane ꝯſuetudineꝫ nullus ſermo nō
ſit obnoxius cōtradictioni: eam tamē nos ar
bitror totius reſponſiōis noſtre moderatos
eſſe rationē: vt ꝯtradicere quiſq; niſi cū ipie/
tatis profeſſiōe nō poſſit. Eorum enim dicto
ruꝫ que ſecunduꝫ falſiloquij ſui artē ex euāge
lijs heretici ꝑſumūt: ita demōſtrata veritas ē
vt iam in ꝯtradictiōe ignorātiaꝫ excuſare nō
liceat: ſed irreligioſitatē neceſſe ſit ꝯfiteri. Eā
quoq; nūc ſecūdum ſancti ſpiritus donū tem
perauimus totius fidei demonſtratiōem: vt
nequid emētiri ſaltē aduerſuꝫ nos criminis
poſſint. Solēt. n. ita de nobis iplere aures
ignorātiū: vt nos aſſerāt negare natiuitateꝫ:
cū vnitatē diuinitatis ꝑdicamus: ⁊ dicāt ſoli
tariū a nobis ꝑ hoc: ego ⁊ pater vnū ſumus:
ſignificari deū: vt inaſcibilis deꝰ deſcēdēs i
ꝟginē homo natus ſit: qꝛ ad diſpēſatōeꝫ car
nis ꝑtineat id qđ ita ceperit: ego a diuinitatis
ſue vero demōſtratiōem ſubiecerit: ⁊ pater:
tā: ſꝫ huius hoīs ſui pater eſſet. Et duobꝰ ve
ro ꝯſiſtēs homine ſcilicet ⁊ deo de ſe locutus
ſit: vnum ſumus. Sed nos natiuitatem ſub
ſiſtentem ſine tempe ꝓteſtātes ꝑdicabimus
deum filium nō aliene a deo patre nature de/
um. Neq; ex innaſcibilitate inaſcibili coeqleꝫ
ſꝫ ex generatōe vnigenituꝫ ñ diſpareꝫ: neq;
vnū eos eē ex geminatis nominibus vniōis:
ſꝫ ex natiuitate nature: neq; duos deos ꝑ di/
uerſitatem generis in fide eſſe: neq; rurſum
ſingularem deuꝫ: vbi ſacrmētum dei vnige/
niti eſt confitenduꝫ: ſꝫ in pre ſignificari atq;
eſſe dei filium: dū in eo ⁊ natura patris ⁊ no/
men eſt. In filio vero patrem itelligi ac ma/
nere: dū filiꝰ neq; dici poteſt niſi ex pre neq;
eſſe viuētis q̄q; nature eſſe viuēteꝫ imagineꝫ
⁊ cōſignatā naturaliter dei i deo formā: vſq;
a deo indifferētis poteſtatis ⁊ generis: vt i eo
neq; opus nec ſmo nec viſus alienus a patre
ſit: ſꝫ cū naturalit in ſe habeat auctoris ſui ima
go naturā ꝑ naturaleꝫ quoq; imaginem ſuaꝫ
auctor ⁊ operatus ⁊ viſus ⁊ locutus ſit. Atq;
hanc quidē ⁊ in temporalem ⁊ innarrabilem
⁊ omnem humane itelligētie ſenſuꝫ exceden
tem vnigeniti generatōeꝫ ꝑdicātes: nati q̄q;
in hominem ex partu virginis dei ſacramen
tum docuimus: demōſtrātes ſecundū diſpē/
ſationē carnis aſſumpte: tūm cuꝫ ſe ex forma
dei euacuās formam ſerui accepit: ifirmitatē
habitus humani: dei ñ ifirmaſſe naturalē: ſꝫ
ſalua diuinitatis in homine virtute: acqſitam
eē dei ad hominē poteſtatē. Nāq; cū homi/
ne deus natus ſit: nō idcirco natus ē: ne nō
deus maneret: ſꝫ vt manēte deo homo natus
i deuꝫ ſit. Nam ⁊ emanuel nomē eius ē qđ
ē nobiſcum deus: vt nō defectio dei ad homi
nē ſit: ſꝫ hominis prouectus ad deū. Vl cuꝫ
glorificari ſe rogat nō vtiq; nature dei ſꝫ aſſū
ptioni humilitatis hoc proficicit. Nā in hanc
gloriam poſtulat: quam añ cōſtitutionē mū/
di apud deū habuit. Rñdētes quoq; ſtultiſ/
ſimis eoruꝫ profeſſionibus vſq; ad ignorate
hore deſcēdimus demonſtrationē: q̄ ēt ſi ſe/
cundum illos a filio apprehēſa nō eſſet: tñ id
ad cōtumeliam diuinitatis vnigenite nō ptī/
neret: qꝛ natura nō ferret: vt eum natiuitatis
retro ageret ad innaſcibilitatis initiabile ſub
ſtitutioneꝫ: poteſtati ſue patre momentū deſi
nēdi adhuc diei ad demōſtrationē auctorita
tis inaſcibilis reſeruante: neq; i eo ifirmā in
telligi poſſe naturā: in qua tñ ieſſet ex natiui
tate nature: quātū iplere poſſet pfecta natiui/
tas: neq; ad differētiā diuinitatis vnigenito

deo ignoratione dici et hore deputandam: cum ad demonstrandam aduersus hereticos ſabellianos inaſcibilē in patre atq; ininitiabilē poteſtatē: inaſcibilis hec i eo ſit poteſtatis exceptio. Sz qz hanc neſcire dici ꝓfeſſionē: nō ignorationis eſſe īfirmitatē ſz tacēdi diſpēſationem docuimus: expurgāda etiā nūc ē omnis ipie aſſertionis occaſio: et oēs heretice blaſphemie trāſcurrēde ſunt predicationes: vt veritas euāgelij p ea ipſa qbus obſcurari videbat̄ elucescat. Volūt eniz plerīq; eorū ex paſſionis metu et ex īfirmitate patiēdi nō in natura eū ipaſſibilis dei fuiſſe: vt q timuit et doluit: nō fuerit vel in ea poteſtatis ſecuritate q̄ nō timet vel in ea ſpiritus incorruptione q̄ nō dolet: ſed iferioris a deo patre nature: et humane paſſionis trepidauerit metu: et ad corporalis pene ꝯgemuerit atrocitatez. Atq; hac ipietatis ſue aſſertione nitant̄: qz ſcriptū eſt. Triſtis eſt aīa mea vſq; ad mortē. Et rurſuz. Pater ſi poſſibile eſt trāſeat a me calix iſte. Sz et illud. Deus deus meus quare me dereliquiſti. Hoc quoq; adijciāt. Pater cōmendo in manus tuas ſpiritū meū. Has eniz oēs pie fidei noſtre ꝓfeſſiones ad ipietatis ſue rapiūt vſurpationē. Vt qui timuerit: q triſtis ē: qui et trāſferri a ſe calicē deprecatus ſit: vt q doluerit: q derelictū ſe a deo in paſſione ꝯqueſtus ſit: vt īfirmus quoq; fuerit qui ſpiritū ſuū patri cōmendauerit. Nec anxietas admittat ſimilitudinē exequate ad deū in vnigeniti natiuitate nature: q̄ īfirmitatē diuerſitatēq; ſuā et deprecatione calicis et deſolatiōis querela et cōmendatiōis ꝯfeſſione teſtet̄. Ac primū anteq; ex ijs ipſis dictis demonſtremus: nec metuēdi de ſe iterum īfirmitatez incidiſſe aliquaz nec dolēdi: querendū eſt quidnam videat̄ timere potuiſſe: vt in eum formido itolerandi doloris vel terroris inciderit: et puto non alia hic ad timendū q̄z paſſionis et mortis cauſa ptēdit̄. Et iterrogo eoſ q hoc ita exiſtimāt: an ratione ſubſiſtat vt mori timuerit q oēm ab apoſtolis terrorē mortis appellās ad gloriaz eos ſit martyrij adortatus dicēs. Qui nō accipit crucē ſuā et ſequit̄ me: nō eſt me dign⁹: et q inuenit aīam ſuā pdet eā: et q pdiderit eā ꝓpter me: iueniet illā. Cū eniz ꝓ eo mori: vita ſit: qd ipſe in mortis ſacramēto doluiſſe exiſtimādus eſt q ꝓ ſe morietibus vitā rependat. Et cū nō timēdos eſſe qui corpus occiderēt monet: ipm illū mors a timore paſſionis corporalis exteruit. Cū deinde quē dolorē mortis timeret: poteſtatis ſue libertate moriturus. Humano eniz generi vite mortē aut vis exterior ideſt febris: vulneris: caſus: ruine: degraſſata i corp⁹ accelerat: aut ipſa natura corporis noſtri ſenio in eā ipſam mortē victa cōcedit. Vnigenitus autem deus ita poteſtatē habens ponēde aīe vt reſumende: ad pagendum in ſe mortis ſacramētū: cū poto aceto cōſumaſſe ſe omne humanarū paſſionuz opus teſtatus eſſet: inclinato capite tradidit ſpiritū. Si hoc nature hominis ius relictū eſt vt p ſe exhalās ſpiritū requieſcat in mortē: et nō diſſoluto corpe labefacta aīa decedat vel aut ruptis aut pfoſſis aut colliſis mēbris ſpirit⁹ tā q̄ in ſede ſua violat⁹ erūpat aut effluat. Incidat in dn̄m vite mortis met⁹: ſi qđ emiſſo ſpiritu mortuus ē: nō libertatis ſue ad moriēdū vſus ē ptāte. Quod ſi ex ſe mortu⁹ ē: et p ſe ſpiritū reddidit: nō eſt terror mortis i ptāte moriēdi. Sed forte humane ignorātie timiditate hāc ipſaz ſuaz moriēdi in ſe timuit poteſtatem: vt lz ab ſe moriturus ſit: tn̄ hoc ipſuz q̄ moriturus eēt timuerit. Et forte erūt q ita exiſtimabūt: cōſtituāt cui rei exiſtimant mortem fuiſſe terribilē: ſpiritui an corpori. Si corpori: anne ignorāt qđ ſancto corruptionē nō viſuro itra triduū corporis ſui tēplū eſſet ſuſcitaturus. Si vo ſpiritui mors terribilis ē: lazaro in abrahe finib⁹ letāte: ifernū chaos xp̄us timeret. Hec ſtulta atq; ridicula ſunt: vt poteſtate ponēde aīe ac reſumēde mori timeret ad ſacr̄m vite humāe ſub volūtatis ſue libertate moritur⁹. Nō ē i volūtate moriētis mors et ptāte nō diu timor mortis: quia et volūtas moriēdi et ptās reuiuiſcēdi: ex naturā timoris ē: dū timeri mors nō pōt et i volūtate moriēdi et in ptāte viuēdi. Sz forte pēduli i cruce corporis pene: et colligātiū funiū violenta vicula: et adactor clauor cruda vulnera ſunt timori. Et videamus cuius corporis homo xp̄s ſit: vt in ſuſpēſaz et nodatā trāſfoſſaz carnē dolor māſerit. Ea eniz natura corporū ē: vt ex cōſortio aīe in ſenſum quēdā aīe ſentiētis aīata: nō ſit hebes ianimiſq; materieſ: ſz et attacta ſentiat: et cōpūcta doleat: et algēs rigeat: et cōfoſſa gaudeat: et inedia tabeſcat: et pingueſcat cibo. Ex quodā.n. obtinētis ſe pene trāſitiſq; aīe trāſcurſu: ſcḋm ea in qb⁹ erit: aut ob

lectat aut ledit. Cū igit̄ cōpūcta aut effoſa cor
pora dolent ſenſuꝫ doloris tranſfuſe in ea aie
ſenſus admittit. Deniqꝫ vulnus corpis vſqꝫ
adeo dolet: ⁊ digiti excedentium ex carne vn
guium pſegmina neſciunt. Et ſi qñ acceden
te vicio pars aliq̄ corrupta mēbroꝝ: ſenſum
viue carnis amiſerit: ea cum vel deſecabit̄ vl
vretur: dolorem quiſquis eſſe potuiſſet: non
manēte in ea aie pmixtiōe nō ſentiet. Aut cū
grauis neceſſitas recidēdi corpis manet me
dicato potu ꝯſopit̄ vigor aie: ⁊ emortua ſen/
ſus ſui obliuione mens ſuccis violētioribus
occupata cōficitur. Ac tū doloris neſcia mē/
bra cedunt: ⁊ oēꝫ alti vulneris plagā ſenſus
carnis emortuus: ſenſu aie: i ſe torpētis eua/
dit. Affert itaqꝫ dolorē p aie infirmis admix
tionē: in ifirmū ſenſuꝫ ſuū corpus aiatū. Si
igit̄ homo ieſus xp̄us p initia corporis atqꝫ
aie noſtre vixit in corpore ⁊ nō ita vt corpori
ſui: ſic ⁊ aie ſue pnceps de⁹ in ſimilitudine ho
minis ꝯſtitutus ⁊ habitu reptus vt hō nat⁹
eſt: dolorē ſenſerit corporis noſtri: aie noſtre
⁊ corporis vt cōceptu ita ⁊ initio aiat⁹ in cor
pore. Quod ſi aſſumpta ſibi p ſe ex virgine
carne: ipſe ſibi ex ſe aiam cōcepti p ſe corpis
coaptauit: ſecūdū aie corporiſqꝫ naturā neceſ
ſe ē: ⁊ paſſionū fuiſſe naturā. Euacuās ſe. n.
ex dei forma ⁊ formā ſerui accipiēs: ⁊ filius
dei etiā filius hois naſcēs: ex ſuaqꝫ vtute nō
deficiēs: deus vbū cōſūmauit hoiem viuen
tē. Nā quo modo filius dei hois filius erit
natus: vel manēs in dei forma formā ſui ac
ceperit: ſi nō potēte deo vbo ex ſe ⁊ carnē in
tra vginē aſſumere: ⁊ carni aiaꝫ tribuere hō
xp̄s ieſus ad redēptiōnē aie ⁊ corpis noſtri
pfectus ē natus. Et corp⁹ qdē ita aſſumpſe/
rit: vt id ex virgine cōceptū formā eū eē ſui
effecerit. Virgo eni nō niſi ex ſancto ſpiritu
genuit: qd̄ genuit. Et q̄uis tm̄ ad natiuitatē
carnis ex ſe daret: quātū ex ſe femine edēdo
ruꝫ corporū ſuſceptis originibus ipēderent
nō tm̄ ieſus xp̄s p humane ꝯceptiōis coaluit
naturā. Sꝫ ois cauſa naſcēdi iuecta p ſpiritū
tenuit: i hois natiuitate qd̄ matris ē: cū tamē
haberet in originis natiuitate qd̄ dei ē. Hic
igit̄ maximū illud ac pulcherrimū ſuſcepti ho
minis ſacramētū dn̄s ipe oſtēdit dicēs. Ne
mo aſcēdit in celū niſi q deſcēdit de celo filius
hois q ē in celo. Qd̄ deſcēdit de celo ꝯcepte
de ſpū originis cā ē. Nō eni corpori maria
originē dedit: lꝫ ad icremēta partuqꝫ corpis
oe qd̄ ſexus ſui nāle ē ꝯtulerit. Qd̄ vo hois
fili⁹ ē: ſuſcepte in vgine carnis ē part⁹. Qd̄
aūt i celis ē: nature ſemp manētis ptās eſt: q̄
initiata ꝯditaqꝫ p ſe carne: ex ifinitatis ſue v
tute itra regiōeꝫ ſe definiti corporis coartauit
ſpūs vtute ac vbi dei ptāte i forma ſui ma/
nēs: ab oi itra extraqꝫ celi mūdiqꝫ circulo celi
ac mūdi dn̄s nō abſuit. Per hoc ḡ ⁊ de celo
deſcēdit: ⁊ filius hois ē: ⁊ celis ē: qꝛ vbū ca
ro factū nō amiſerat manere qd̄ vbū ē. Naꝫ
dū vbū eſt: ⁊ in celis eſt: dū caro ē: ⁊ hois fi
lius ē: dū vbū eſt caro factū: ⁊ de celo ē: ⁊ fi/
lius hois eſt: ⁊ in celo ē: qꝛ ⁊ vbi virtus nō
corporalibus modis manēs nō deerat vnde
deſcēderat: ⁊ caro nō aliūde originē ſumpſe/
rat q̄ꝫ ex vbo. Et vbū caro factū cū caro eēt
nō tm̄ nō erat ⁊ vbū. Abſolute aūt beat⁹ apo
ſtolus etiā huius inenarrādi corporee natiui
tatis ſacramētū locut⁹ eſt dicēs. Prim⁹ hō
de terre limo: ſecūdus hō d̄ celo. Hoieꝫ eni
dicēs: natiuitatē ex virgine docuit: q̄ officio
vſa matris: ſexus ſui naturā in cōceptu ⁊ par
tu hois executa ē. Et cū ait ſecunduꝫ hoiem
de celo: originē eius ex ſupuenientis i vginē
ſanctiſpūs aditu teſtat⁹ ē. Atqꝫ ita cū ⁊ hō ē:
⁊ de celis ē: hois hui⁹ ⁊ partus a vgine ē: ⁊
cōceptus ex ſpū ē. Et hec qdē apl'us ait. Ipe
aūt dn̄s hui⁹ natiuitatis ſue myſteriū pandēs
ſic locutus ē. Ego ſum panis viuus q de ce/
lo deſcēdi. Si qs mādueauerit de meo pane
viuet in eternū. Se panē dicens: ipe eni cor
poris ſui origo eſt. Ac ne vbi vtus atqꝫ na
tura defeciſſe a ſe exiſtimaret in carnē rurſuꝫ
panē ſuū eſſe dixit: vt p hoc deſcēdens de ce
lis panis ē: nō ex humana ꝯceptiōe origo eē
corporis exiſtimaret: dū celeſte eſſe corp⁹ exi
ſtimaret: duꝫ celeſte eſſe corpus oſtēdit. At
vero cū ſuus panis ē: aſſumpti p vbū corpis
eſt ꝓfeſſio: ſubiecit enim. Niſi māducaueri/
tis carnem filij hominis: ⁊ ſanguinē eius bi
beritis: nō habebit̄ vitā in vobis. Vt qꝛ id
quod filius hois eſt: ⁊ panis de celis ipe de/
ſcendit: p panem ſuum de celo deſcēdēteꝫ: ⁊
p carnem ac ſanguineꝫ filij hois: ⁊ ꝯcepte ex
ſpiritu ſancto ⁊ nate ex virgine carnis itelliga
tur aſſumptio. Huius igitur corporis hō ie
ſus chriſtus ⁊ dei filius ⁊ hominis eſt: fili⁹ ⁊
ex forma dei ſe exinaniēs formā ſui accepit.
Nō alius filius hois q̄ꝫ q filius dei eſt: neqꝫ

alius in forma dei q̄ꝫ q in forma ſerui pfect⁹
hō natus eſt: vt ſicut p naturā cōſtitutā nobiſ
a deo originis ni e ꝓncipe: corporis atqꝫ aīe
hō naſcit: ita ieſus xp̄s p ꝟtutē ſuā carnis at
qꝫ aīe hō ac deus eſſet: habens in ſe ꝛ totum
vtrūqꝫ qđ hō eſt: ꝛ totuꝫ vtrūqꝫ qđ deus eſt.
Quāqꝫ multi ꝯfirmande hereſeos ſue arte:
ita aures iperitoꝝ ſoleāt illudere: vt qꝛ ꝛ cor
pus ꝛ aīa ade ī peccato fuit: carnē quoqꝫ ade
atqꝫ aīam dn̄s ex ꝟgine acceperit: neqꝫ ho/
minē totū ex ſpūſancto ꝟgo cōceperit: q ſi in
telligerēt ſacramentū carnis aſſumpte: intelli
gerent etiā ſacramētū eiuſdē ꝛ hoīs filij ꝛ dei
filij. Quaſi ꝟo ſi tm̄ ex ꝟgine aſſūpſiſſet q̊qꝫ
ex eadē ꝛ aīam: cū anima hoīs: opus dei ſit:
carnis vero generatio ſemp ex carne ſit. Sꝫ
volētes vnigenitū deuꝫ qui in ꝓncipio apud
deū erat deus ꝟbū nō ſubſtātiuuꝫ deū eē: ſꝫ
ſermonē vocis emiſiſſe: vt qđ loquētibus ē
ſuum ꝟbum: hoc ſit patri deo filius: arguere
ſubripere volūt ne ſubſiſtēs ꝟbū deus: ꝛ ma
nēs in forma dei xp̄s hō natus ſit: vt cū ho/
minē illū hūane potius originis cā q̄ꝫ ſpūalis
cōceptionis ſacramentū aīauerit: nō deus ꝟ
bum hoīem ſe ex partu virginis efficiēs exti
terit: ſed vt in ꝓphetis ſpūs ꝓphetie: ita in ie/
ſu ꝟbū dei fuerit. Et arguere nos ſolent qđ
xp̄m dicamus natū: nō noſtri corporis atqꝫ
aīe hoīem: cū nos ꝟbum carnem factū: ꝛ ſe
ex forma dei euacuantē xp̄m: ꝛ formaꝫ ſerui
aſſumētē: pfectū ſm habitū ꝯformationis hu
mane ꝛ nr̄e ſimilitudinis natū hoīem p̄dice/
mus: vt vere dei filius verus hoīs filius na
tus ſit. Neqꝫ nō nat⁹ ex deo homo: neqꝫ qꝛ
natus ex deo hō: ideo deus eſſe deficiēs. Sꝫ
vt p ſe ſibi aſſumpſit ex ꝟgine corpus: ita ex
ſe ſibi aīam aſſumpſit: q̄ vtiqꝫ nunq̄ꝫ ab hoīe
gignētiū originibus p̄bet. Si enim cōceptū
carnis niſi ex deo ꝟgo nō habuit: lōge mag⁹
neceſſe eſt aīa corporis niſi ex deo aliūde nō
fuerit. Et cū ipſe ille filius hoīs ipē ſit qui ꝛ fi
lius dei: qꝛ totus hoīs filius: totus dei filius
ſit: q̄ꝫ ridicule p̄ter dei filiū: qui ꝟbū caro fa/
ctū eſt: aliū neſcio quē tanq̄ꝫ ꝓphetā ꝟbo dei
aīatuꝫ p̄dicemus: cū dn̄s ieſus xp̄s ꝛ hoīs fi
lius ꝛ dei filius ſit. Per id ꝟo qđ triſtis eſt
aīa ſua vſqꝫ ad mortē: ꝛ qđ poteſtatē hꝫ ani/
me ſue ponēde ꝛ reſumēde: volūt extrinſec⁹
aīam nō ex ſpirituſancto: vt ꝛ corp⁹ ex eo cō/
ceptū eſt: deputare: cū ꝟbū deus in ſacramē

to nature ſue manēs: homo natus ſit. Natuſ
eſt aūt nō vt eſſet alius atqꝫ alius: ſed vt ante
hoīem deus ſuſcipiēs hoīeꝫ: hc imo deus poſ
ſet intelligi. Nā quo mō ieſus xp̄s dei filius
natus ex maria eſt: niſi qđ ꝟbū caro factū eſt
ſilicet qđ filius dei cū ī forma dei eſſet formā
accepit ſerui. Accepiſſe aūt formā ſerui cū q
eēt in dei forma de ꝯ̄rijs cōparat: vt quanta
veritas ē manere ī dei forma: tāta veritas ſit
accepiſſe formā ſerui. Ad ꝓprietatē enim na
ture intelligēdā ſignificatione ꝟbi ad id cō/
munis ipellimur. In forma eniꝫ ſerui ē qui
ꝛ in forma dei eſt. Et cū hoc nature: illud ve
ro diſpēſationis ſit: in eiuſdē tn̄ eſt veritatis
ꝓprietate quod vtrunqꝫ eſt: vt tam verus ſit
in dei forma q̄ꝫ verus in ſerui. Ut vero aſſū
pſiſſe formā ſerui nō aliud eſt q̄ꝫ hoīem natū
eſſe: ita in forma dei eſſe nō aliud ē q̄ꝫ deum
eſſe: vnū tn̄ eundēqꝫ nō dei defectione ſꝫ ho
minis aſſumptiōe ꝓfitentes: ꝛ in forma dei
p naturam diuinā: ꝛ in formā ſerui ex conce
ptione ſpiritus ſancti: ſecundū habitū homi/
nis repertū fuiſſe. Itaqꝫ cū ieſus xp̄s ꝛ nat⁹
ꝛ paſſus ꝛ mortuus ꝛ ſepultus ſit: ꝛ reſurre
xerit ꝛ in celos aſcēderit: nō pōt in his ſacra
mētorū diuerſitatibus ita ab ſe diuiduus eē:
ne xp̄s ſit: cū nō alius xp̄us q̄ꝫ qui in forma
dei erat: formā ſerui acceperit: neqꝫ alius q̄ꝫ
qui natus ē: mortuus ſit: neqꝫ alius q̄ꝫ q eſt
mortuus reſurrexerit: neqꝫ alius q̄ꝫ q reſur/
rexit aſcenderit in celos. In celis aūt nō ali⁹
ſit q̄ꝫ qui deſcēdit ante de celis. Homo itaqꝫ
ieſus xp̄s vnigenitus deus p carnē ꝛ ꝟbū:
vt hoīs filius: ita ꝛ dei filius hoīem verū ſe/
cūdū ſimilitudinē noſtri hoīs nō deficiens a
ſe deo: ſumpſit: ī quo q̄ꝫuis aut ictus icideret
aut vulnus deſcēderet: aut nodi cōcurrerent
aut ſuſpēſio eleuaret: afferrēt quidē hec ipetū
paſſionis: nō tn̄ dolorē paſſiōis inferrēt: vt
telū aliquod aut aquā pforans: aut ignē com
pūgēs: aut aera vulnerās. Omnes qdē has
paſſiōes nature ſue iſert: vt pforet vt cōpun/
gat: vt vulneret: ſed naturā ſuā in hec paſſio
illata nō retinet: dū in natura nō eſt: vl' aquā
forari: vel pūgi ignē: vel aera vulnerari: q̄ꝫ/
uis nature teli ſit vulnere ꝛ cōpūgere ꝛ fora/
re. Paſſus qdē dn̄s ieſus xp̄s dum ceditur
dū ſuſpendit dū crucifigit dū morit: ſꝫ in cor
pus irruēs paſſio: nec nō fuit paſſio: nec tn̄
naturā paſſionis exercuit: dū ꝛ penali mini/

ſterio illa deſeuit: ⁊ virt⁹ corporis ſine ſenſu pene: vim pene in ſe deſeuiētis excepit. Habuerit ſane illd dñi corpus dolorēs nri naturam: ſi corpus noſtrū id nature habet: vt calcet vndas: ⁊ ſup fluct⁹ eat: ⁊ nō degrauet ingreſſu: neqꝫ aque īſiſtētis veſtigijs cedāt: penetret ēt ſolida: nec clauſe domus obſtaculis arceatur. At vo ſi dominici corpis ſola iſta natura ſit: vt ſua virtute fita aīa ferat in humidis. ⁊ īſiſtat i liqdis: ⁊ extructa trāſcurr-t: qd per naturā humani corpis cōcepta ex ſpūſctō caro iudicat. Caro illa ideſt panis ille: de celis ē. Et hō ille d deo eſt habēs ad patiēdum qdēꝫ corp⁹: ⁊ paſſus eſt: ſꝫ naturā nō habēs ad dolendū. Nature .n. ppē ac ſue corpu⁹ illud ē: qd in celeſtē gloriā trāſformatur i monte: qd attactu ſuo fugat febres: qd de ſputo ſuo oculos format. Sꝫ forte i quo affectio fiendi ſitiēdi eſurgēdiqꝫ māſit: ⁊ ceteraꝝ quoqꝫ humanaꝝ paſſionū i eo neceſſe ſit ineſſe naturā. Qui ſacramētū flet⁹ ſitis atqꝫ eſuritiōis ignorat: ſciat ⁊ viuificare fletem: nec mortem lazari flere ob quā gaudeat: ⁊ flumina aque viue ex ſe pber ſitiētēꝫ: nec arere ſiti: q potēs ſit potare ſitiētes: ⁊ eſuriens: eam que fruct⁹ ſuos eſurieti nō pbuerit: dānat arborem: nec naturam eā vici inedia que naturā viriditatis iuſſa ariditate demutet. Qd ſi pter fletus ⁊ ſitis ⁊ eſuritiōis miſteriū aſſumpta caro ideſt hō totus paſſiōum ē pmiſſa naturis: nec tñ ita vt paſſiōis cōficeret iniurijs: vt flēs: ñ ſibi flerꝫ ⁊ ſitiēs ſitiꝫ ñ potu depelleret: ⁊ eſuriēs nō ſe cibo eſce alicuius expleret. Neqꝫ .n. tū cū ſitiuit aut eſuriuit aut fleuit: bibiſſe dñs aut māducaſſe aut doluiſſe mōſtrat⁹ eſt: ſꝫ ad demōſtrandam corporis veritatē: corpis cōſuetudo ſuſcepta ē: ita vt nature nrē conſuetudine cōſuetudini ſit corpis ſatiſfactū: vel cū cibum ⁊ potū accepit: nō ſe neceſſitati corpis ſꝫ ꝯſuetudini tribuit. Habuit eni corp⁹ ſꝫ originis ſue ppum: neqꝫ ex vicijs humane cōceptōis exiſtēs: ſꝫ i formā corpis nri vtutis ſue poteſtate ſubſiſtēs. Generis qdem nos p formā ſui: ſꝫ a peccatis ⁊ a vicijs humani corporis liber: vt nos qdē in eo p generatiōeꝫ virginis ineſſemus: ſꝫ nra in eo p virtuteꝫ ꝓiecte ex ſe originis vicia nō ineſſent dū hō natus: nō vicijs humane cōceptiōis eſt natus: Tenuit. n. apoſtolus demōſtrāde natiuitatis hui⁹ ſacramentum cum ait. Sꝫ humiliauit ſe formā ſerui accipiēs in ſimilitudine hoīs cōſtitutus: ⁊ habitu repert⁹ vt homo. Vt dū formā ſui accepit: nat⁹ eſſe in forma hoīs itelligat. Dū āt in ſimilitudīe hoīuꝫ cōſtitut⁹ ⁊ habitu reptus vt hō eſt: ſpecies qdē ⁊ vitas corpis hoīeꝫ reſſet: ſꝫ naturā vicioꝝ q vt hō ſit habitu rept⁹ ignoret. In ſimilitudīe eni nature nō vicioꝝ ꝓpetate generatio eſt: nā q in eo qd formam ſui accepit: natiuitatis videbat ſignificata eſſe natura: ſubiecit: in ſimilitudine hoium cōſtitutū: ⁊ habitu reptū vt hoīeꝫ: ne natiuitatis veritas nature quoqꝫ p vicia infirmis ꝓpetas crederet: cū ⁊ in forma ſui eēt vera natiuitas ⁊ habitu reptū vt hoīeꝫ: eēt ſimilitudo natur. Ipē qdem p virginē ex ſe natus hō ⁊ in ſimilitudine vicioſe peccatis carnis iuentus. Qd id ipm ad romanos ſcribēs teſtat⁹ apoſtolus ē cū ait. Qd erat eni ipoſſibile legi: i q̄ īfirmabat p carnem: deus filiū ſuū miſit in ſimilitudine carnis peccati: ⁊ d peccato cōdēnauit peccatū. Nō fuit habitus ille tñ hoīs: ſꝫ vt hoīs neqꝫ caro illa caro peccati: ſed ſilitudo carnis peccati: dū ⁊ habit⁹ carnis tn natiuitatis ē vitate: ⁊ ſimilitudo carnis peccati a vicijs humane paſſiōis aliena eſt: ita ⁊ hō xp̄s ieſus ⁊ in vitate natiuitatis eſt: dū hō eſt: ⁊ nō eſt i ꝓpetate peccati dū xp̄s eſt: qꝛ ⁊ qui hō eſt: non potuit nō homo eſſe q natus eſt: ⁊ q xp̄s ē: nō potuit amiſiſſe qd xp̄s ē. Atqꝫ ita dū hō xp̄s ieſus eſt: hꝫ ⁊ natiuitatē hoīs qꝛ homo ē: nec eſt i vicioſa hoīs īfirmitate qꝛ xp̄s ē. Quāqꝫ igitur nos ad huius ſacramēti itelligētiā apoſtolica fides inſtruat: q̄ ⁊ habitu vt hoīeꝫ reptum ⁊ in ſimilitudīe carnis peccati miſſuꝫ hominē xp̄m ieſum eſſe teſtata eſt: vt cū habitu vt homo ē: ſit i forma ſui: ⁊ nō ſit in vicijs nature. Et cū in ſimilitudīe carnis peccati eſt: ſit qdē vbum caro: ſꝫ in ſilitudine carnis peccati ſit poti⁹: q̄ꝫ ipē caro peccati ſit. Et cū homo xp̄s ieſus ē: ſit qdē hō: ſꝫ in hoīe nō poſſit alid eſſe q̄ꝫ xp̄s eſt. Atqꝫ ita ⁊ ex corpis natiuitate homo natus ſit: nec ſit in hoīs vicijs: q nō ſit in origine qꝛ vbū caro factū nō potuit nō caro eē qd factum eſt. Et vbum licet caro factū ſit: nō tñ amiſit eſſe qd vbuꝫ eſt: ⁊ dū vbum caro factū origīs ſue nō pōt carer natura: nō oportuit niſi in nature ſue origine pmanere qd vbū eſt: neqꝫ nō vere itelligi verbū caro eſſe qd factū eſt: ita tñ vt qui habitauit i nobis nō caro illa vbū ſit: ſꝫ verbi caro ſit habitātis

H

ſu carne. Que cũ ita ſint: tñ videam⁹ an per act⁹ vniuerſus ille paſſiõis ordo īfirmitatē in dño corpalis doloris pmittat itelligi. Dilatis eni ad modicu eoꝝ dictoꝝ cauſis: ex qb⁹ me/tũ dño hrſis aſcribit: res ipãs vt geſte ſũt cõ/feram⁹. Neqꝫ.n.fieri põt vt timor ei⁹ ſignifi cet in ꝟbis: cui⁹ fiducia cõtineat in factꝭ. Ti muiſſe o hrtice dñs glorie paſſiões videt. Sꝫ ei ob igratie huius errorē: ⁊ ſathanas petr⁹ ⁊ ſcãdalũ ē: ⁊ ille qdē p charitatē xp̃i quē ei nec caro neqꝫ ſanguis ſꝫ pat q in celis eſt reuelauerat: deteſtat⁹ paſſiõis ſacramẽtũ: tali ſe ſeueri/tatꝭ ſentētia cõfirmat⁹ ad fidem eſt. Tu vero qd ſectaberis ſpei: xp̃m deũ negãdo ⁊ metũ ei paſſiõis addẽdo. Anne metuit q armatis ad corripiẽdũ ſe obuijs pdijt. ⁊ in corpe eius infirmitas fuit ad cui⁹ occurſuꝫ cõſternata pſe/qntium agmina cecidert. ⁊ maieſtatē igerē tis ſe ad vīcula nõ ferētes ſupinatis corpibus recidert. Quã igit infirmitatē dñatã huius corpis credis cui⁹ tãtã hũit natura ꝟtutē. Sꝫ forte dolorē vulnerũ timuit. Quē rogo pene trãtis in carnē claui habuit terrorē: qui exciſe auris carnē ſolo reſtituit atactu. Expone no/bis tu dñice īfirmitatꝭ aſſertor: h ipo paſſiõis tempe: īfirmate opus carnis. Exerēte.n.pe/tro atqꝫ adigēte gladiũ: trũcus aurꝭ ꝑuus ſa/cerdotis eſtabat. Quomõ ex deciſe auris vul nere cõtigēte xp̃o reſtituta caro auris ē. Vn de iter fluētēm ſanguinē ⁊ p⁹ ipã deſcẽdētis gladij veſtigia: ⁊ in ipa trũcati corpis calũnia exij qd ñ eſt: ⁊ ſegt nõ exiat: ⁊ repēdit qd car tur. Producēs ḡ hec aurem man⁹: clauum dolet. ⁊ ſentit ſibi vulnus: q alteri dolorē vul neris nõ relĩqt. Cõpũgende carnis metu tri ſtis eſt. Cuius atactui lꝫ carnē donate p⁹ cedē. Qd ſi hec in xp̃i cpꝛpe ꝟtus fuit: qua rogo ſi de naturalit īfirmus fuiſſe defendit: cui natu rale fuit omnē humanaꝝ īfirmitatũ inhibere nãm. Sꝫ forte ſtulta atqꝫ ipia puerſitate hinc īfirmis in eo nature pſumitur aſſertio: qꝛ tri/ſtis ſit anima eius vſqꝫ ad mortem. Nodum te heretice cur virtutē dici nõ itelligas arguo Interi tamen a te regro: cur exeũte ad pdũo nem iuda nõ imemineris dictũ fuiſſe. Nunc honorificat⁹ eſt filius hoīs. Si eni paſſio ho/norificatura eũ erat: quomodo triſtē eum me tus paſſiõis effecerat: niſi forte tã ratiõabilis fuerit: vt pati timuerit q ſe eſſent glorificatura patiētem. Sꝫ forte timuiſſe vſqꝫ eo exiſtima/bit: vt trãſferri a ſe calicē dpcat⁹ ſit dicēs. Ab ba pr oĩa poſſibilia tibi ſunt: trãſfer hũc calicē a me. Vt d ceteris ñ calũnier nõne hebetudinē ipietatꝭ tue vel hic coarguiſſes: qꝛ legeras re cõde gladiũ tuũ in theca: calicē quē dedit mihi pat ñ bibã. Quomõ p eni patiẽdi metũ trãſ/ferri a ſe depcaret: qd p diſpẽſatiõis ſtudium feſtinarꝫ ipleri. Nõ.n. cõuenit vt pati nolit qd pati velit. Et cũ pati eũ velle cognoſceres religioſius fuerat dici itelligẽnaꝫ cõfiteri: q̃ʒ ad ipie ſtulticie furorē prũpere: vt cũ aſſere/res ne patet oraſſe: quē pati velle cognoſces. Sꝫ credo te ac ipietatꝭ tue pugnã ēt hoc dicto dñice vocis armabis. De⁹ de⁹ meus q̃re me dereliqſti. Ꝓ⁹ cõtumeliã eni crucis forte di/gnatiõeꝫ ab eo ptni auxilij exiſtimes receſſiſ ſe: ⁊ hic deſolate īfirmitatis ſue q̃relã extinſſe Si tibi itaqꝫ i xp̃o cõtētus ⁊ infirmitas ⁊ crux cõtumelia eſt: optuerat te dici hui⁹ imemorē nõ fuiſſe. Verũ dico vobis: amodo videbitiſ filiũ hoīs ſedētēꝫ a dextris virtutis: ⁊ venien tē cũ nubib⁹ celi. Vbi rogo in paſſiõe timor: vbi īfirmitas: vbi dolor: vbi cõtumelia. Ti/mere ab ipijs dicit: ſꝫ ipe pati velle ſe pdicat. Infirmus eſſe cõdit: ſꝫ ſe potētēꝫ dũ conſter natis pſecutoribus obui⁹ ñ ſuſtinet oſtẽdit. Dolore vulnera carnis arguit: ſꝫ in eo quod carnē auris reddit ex vulnere caro ipe cũ ſit: extra cãrnalē tñ naturã dolẽdi vulneris repe rit: qꝛ dũ ⁊ manu truncã aurē attingit: man⁹ illa de corpe eſt: ⁊ dũ manus aurē pducit ex vulnere: nõ eſſe manus illa corpis ſignificat infirmis: ſꝫ cõtumelioſſa ei eſſe crux dicitur. At q p hãc hoīs filius ſedere a dextris virtu tis videndus eſt: ⁊ ex partu virginis homo nat⁹ i maieſtate ſua cũ celi eſt nubib⁹ reuerſu rus. Nõ tenes irreligioſſe rerũ naturalium cauſas: ⁊ dũ ipietatꝭ atqꝫ erroris ſpũ plen⁹ ſa cramẽta fidei ñ itelligis: ex ipo ſeculi ſenſu he retica hebetudie dīs pficis. Q ē eni qd timet vitari neceſſe ē dũ timet: ⁊ qd īfirmũ ē: ſumit ex īfirmitate terrorē: ⁊ qcqd dolet: dolẽdi i ſe habet idem mutabilē naturã: ⁊ qcqd cõtumelio ſum ē ſemp i honoꝝ ē: Tu vero q ſenſu rõis itelligis dñm ieſuꝫ xp̃m ad qd feſtinat timere Et cõſternãteꝫ fortes īfirmitate trepidare. ⁊ vulnera ñ pmitēteꝫ dolori: vulneratũ dolere ⁊ cõtumelia crucis dehoneſtari: cui crux con ſceſ⁹ ad deũ ē: ⁊ redit⁹ ad regnũ. ſꝫ forte vl h tibi relictũ occaſiõis ipie arbitrarꝭ vt deſcẽſio

nē ad iferos: ⁊ ipã3 mortiſ timuerit neceſſitatē
dū id ipm̄ teſtari videt̄ hoc dicto. Pat̄ cōmē
do in man⁹ tuas ſpū3 meū. Hoc legēs ⁊ nō
ītelligēs aut pie tacuiſſes: aut etiã religioſe i/
telligētiã eius oraſſes: nō magis p ipudentē
aſſertionē ſtulto furore veritatis in capax va
gareris. Anne tibi metuere iferñū chaos ⁊
torrētes flãmas ⁊ oēm penaꝝ vltriciū abyſſū
credēdus ē: dicēs latroni in cruce: amē dico
tibi: hodie mecū eris i paradiſo. Nature hu/
ius poteſtatē iã nō dico metus: ſ3 nec iferne
ſedis regio eſt cōcludens: q̄ deſcēdens ad in
fernos: a paradiſo nō deſit: ſicuti ⁊ hoīs fili⁹
loquēs in terris: maneat ⁊ i celo martyri ſuo
paradiſu3 ꝑmittēs: ⁊ cōſūmate beatitudinis
delicias pollicēs: nō h3 hunc metus corpora
lis penetrantē qdē ifernos: ſed vbiq3 nature
ſue ꝟtute diſtentu3. Et naturã hãc mūdi do
minã ac libertate ſpiritalis ꝟtutis imenſam
nō ſibi terrore mortis gehēne chaos vēdicat
qña paradiſi delicie carere nō poſſunt. Futu
rus eni in ifernis dñs: ⁊ in paradiſo ē futu/
rus. Deſeca ad metū pene nature ideſecabi/
lis portiōe3: ⁊ de xp̄o apud ifernos pone qđ
doleat: ⁊ i paradiſo relinquo qđ regnet. La/
tro eni rogat vt ſui i regno ſuo meminerit. et
credo cū ad hãc beate ꝯfeſſionis fide3 audit⁹
trãſeūte palmas clauo gemit⁹ accendit: ⁊ re/
gnū xp̄i p dolorē ifirmitatis in xp̄i corpe di/
dicit. Ille dignationē reminiſcētis in regno
poſtulat: tu crucis morte3 ad metū deputas.
Dñs cōmunione3 ei paradiſi mox pollicet̄:
tu xp̄m in ifernis ſub penali terrore ꝯcludis
Diuerſe ſpei fides iſta ē. Paradiſu3 meruit
ſub cruce latro pendētē xp̄m ꝯfeſſus i regno
In pene g̃ dolore ⁊ metu mortis xp̄m depu
tãs ⁊ paradiſo neceſſe eſt ſit caritur⁹ ⁊ regno
Collatis g̃ dictoꝝ atq3 geſtoꝝ ꝟtutibus de/
mōſtrat̄ nō ãbiguū eſt: in natura eius corpo
ris ifirmitatē nature corpee nō fuiſſe: cui i ꝟ
tute nature fuerit oēm ifirmitate3 corporeu3
depellere: ⁊ paſſiōe3 illã illata l3 corpi ſit: non
in nãm dolēdi corpi ituliſſe: q2 q̄uis forma
corpis nr̄i eēt i dño nō tñ vicioſe ifirmitatis
nr̄e forma eſſet i corpore: q nō eſſ3 i origine:
qđ ex ꝯceptu ſpūſci ꝟgo ꝓgenuit: qđ l3 ſex⁹
ſui officio genuerit: nō tñ t̄rene ꝯceptiōis ſu/
ſcepit elementū. Genuit eteni3 ex ſe corp⁹ ſ3
qđ ꝯceptū eſſ3 ex ſpū habēs qdē in ſe ſui cor/
poris ꝟitate3: ſ3 nō habēs nature ifirmitatē

dū ⁊ corpus illud corporis veritas ē: quo ge
nerat̄ ex ꝟgine: ⁊ ex̄ corpis nr̄i infirmitate3
eſt: qđ ſpiritalis ꝯceptiōis ſumpſit exordiu3.
S3 niti aduerſus ap̄lice fidei demonſtratōe3
heretici vident̄ h̄ dicto: triſtis eſt aīa mea vſq3
ad morte3: vt ꝓfeſſio eius q ſe triſtē ait: natu
re ifirmitate3: p cuius ꝯſcientiã triſtis cepit
eſſe teſtet̄. Ac primū humane intelligētie ſen
ſu3 iterrogo: qđ ſit triſtē eſſe vſq3 ad mortē.
Nō eni eiuſdē ſignificatiōis ē triſtē eē ꝓpter
mortē: ⁊ triſtē eſſe vſq3 ad mortē. Q2 vbi ꝓ
pter mortē triſticia eſt illic ipa mors cã triſti/
cie ē. Vbi ꝟo triſticia vſq3 ad mortē ē: mors
iã nō triſticie eſt cã ſ3 finis. Qui g̃ nō ꝓpter
mortē ſ3 vſq3 ad mortē triſtis ē: querēdū eſt
vnde ſit triſtiſ. Triſtis aūt nō icerto neq3 ide
finito hūane ignorãtie tpe: ſ3 vſq3 ad mortē.
Adeo aūt nō ꝓpter morte3 ſuſcepta triſticia ē
vt ſit deſtituta p mortē: ⁊ vt cauſa3 triſticie i
telligere poſſim⁹: videamus qđ hãc ꝓfeſſio
ne3 triſticie vel p̄ceſſerit vel cōſequat̄. Toti⁹
eni3 paſſionis ⁊ fidei myſteriū ꝯſūmatū pa/
ſche cena. fuerat p dñm poſtq3 vniuerſoꝝ in
ſe ſcãdalū docet: ſ3 pceſſuꝝ ſe eos i galileã ꝓ/
mittit. Petr⁹ ceteris l3 ſcãdalizaturis: ſe tañ
nō ſcãdalizatuꝝ ꝯſtãti fide ſpopōdit. S3 dñs
p naturã dei nō ignar⁹ gerēdoꝝ: ter eū nega
tuꝝ eē reſpōdit: vt ceteraꝝ ſcãdalū itelligeret̄
ex petro: cū ille i tã graue fidei piculu3 ter ne
gãdo recideret. Tūc ille aſſūptis petro iaco/
bo ⁊ iohãne duob⁹ ad martyriū electiſ: ⁊ iohã
ne i p̄dicatiōe euãgelij firmãdo: triſtē ſe vſq3
ad mortē ꝓfeſſus ē deide ꝓgreſſ⁹ orauit. pr̄
me⁹ ſi poſſibile ē: trãſeat a me calix iſte: ſ3 nō
tñ ſic ego volo ſ3 ſic tu vis. Trãſire a ſe calicē
rogat: vtiq3 iã ſecū manētē: q tñ i ſãguie no
ui teſtamti ꝓ multoꝝ peccatiſ effunded⁹ ꝯſu
mabat̄. Nō aūt rogat ne ſecū ſit: ſ3 vt a ſe trã
ſeat. deide rogat ne volūtas ſua fiat: ⁊ qđ vult
effici: idip3 ꝯcedi ſibi nō vult: ait eni. ſ3 tñ nō
ſic ego volo: ſ3 ſic tu vis. Vt volūtate calicis
depcãdi hūane i ſe ſolitudis ſigficãs ꝯſortiū:
ſnia3 a ſe vnite ſibi coiſq3 cū patre ñ diſcerne/
ret volūtatiſ. Vt ãt nō ꝓ ſe pcari itelligeret̄: ⁊
ratio ſignificate volūtatis: ac depcatō nō obti
nēde eſſ3 i abſoluto: h̄ totū hmōi petitōis ſue
cepit ex ordijs. Pat̄ me⁹ ſi poſſibile eſt. Ali
qd g̃ pr̄i relinqt̄: qđ ei an poſſibile ē: icertū ſit
Et ſi nihil pr̄i ipoſſibile ē: itelligēdu3 ē ad eu
i⁹ cōditōe3 id qđ ſi ipoſſibile ē: ſit relictū. P⁹

huius eni orōnis p̄cem ſeq̄r. Et venit ad di/
ſcipulos ſuos: ⁊ iuenit eos dormiētes: ⁊ di/
cit petro. Nō potuiſtis vna hora vigilare me
cū. Vigilate ⁊ orate vt nō itretis i tentationē.
Spūs q̄deꝫ p̄ptus ē: caro āt īfirma. Anne
adhuc triſticie cauſa: ⁊ trāſeūdi calicis dep̄ca/
tio in obſcuro eſt. Vigilare eni ſecū ob hoc iu
bet ⁊ orari: ne i tētatōeꝫ itrēt: ſpū q̄dē p̄mpto
ſꝫ īfirma carne. Nā q̄ nō ſcādalizaturos ſe p
ꝯſtātiaꝫ fidelis ꝯſciētie pollicebant̄: in ſcāda/
lo p īfirmitatē carnis erāt futuri. Nō ergo ſi
bi triſtis ē: neqꝫ ſibi orat: ſꝫ illis quos monet
orare puigiles: ne i eos calix paſſiōis icūbat:
quē a ſe trāſire orat: ne in ijs. ſ. maneat. Id/
circo āt trāſferri eū ſi poſibile eēt: a ſe p̄cat° eſt
qꝛ cū īpoſſibile deo nihil ſit: ſicut ipſe ait. Pat̄
poſſibilia tibi oīa ſunt: īpoſſibile tn̄ eſt homi/
ni: paſſiōis terrore nō vinci: nec poſſit niſi p
p̄batōeꝫ fides noſci. Atqꝫ ideo ⁊ p̄ hoīb° vt
homo vult calicē trāſire: vt ⁊ dei ex deo volū
tās: effectu paterne vnitatis vnit̄. Id aūt q̄d
ait: ſi poſſibile eſt trāſeat: maniſeſte in eo do/
cuit quod ait petro. Ecce ſatanās expetiuit vt
vos cerneret ſicut triticum: ego autem roga/
ui p̄ te vt nō deficiat fides tua. Per hūc eni
calicē dn̄ici paſſiōis tētandi oēs erāt. Etiam
p̄ petro p̄r rogat̄: ne deficiat fides ei°: vt ne
gātis īfirmitati vl̄ dolor ſaltē penitētie nō ab
eſſet: qꝛ fides in eo nō deficeret: q̄d peniteret
Triſticia igit̄ vſqꝫ ad mortē dn̄oē: qꝛ i mor
te: motu terre: diei tenebris: diſciſſione veli:
monumētor̄ reſeratōe: mortuor̄ reſurrectio
ne: ꝯfirmāda iā apl'or̄ fides eſſet: quā ⁊ no/
cturne cuſtodie terror: ⁊ in flagellis: alapis:
ſputis: corona ſpinea: crucis onere: ⁊ totius
paſſiōis ludibriū: ⁊ poſtremo maledicto cru
cis dānatō cōmoueret. Sciēs igit̄ dn̄s h̄ oīa
poſt paſſionē ſuā deſtitura: ideo vſqꝫ ad mor
tē triſtis eſt: ⁊ ſcit hunc calicē trāſire nō poſſe
niſi biberet: dicēs. Pat̄ meus ſi nō pōt calix
iſte trāſire a me: niſi bibā illū: fiat volūtas tua
Cōſūmata i ſe ſeꝫ paſſiōe mētū calicis trāſitu
rū q̄ niſi eū bibiſſet: trāſire n̄ poſſet. Fīnē tro
ris ei° nō niſi finito ꝯſūmate i ſe paſſiōis tro
re ſuccedē: qꝛ p° mortē ei° p ꝟtutū gl'aꝫ apl'i
ce īfirmitatis ſcādalū pelleret̄: ⁊ q̄ꝫqꝫ i eo q̄d
ait: fiat volūtas tua: i calicis. i. paſſiōis ſue ſcā
dalo apl'os p̄mittens patne volūtat' arbitrio
tū eiā repēte tertio orationis prece vſus eſt.
Poſt quam ait dormite iam ⁊ regeſcite. Nō
enim extra ratōis alicui° intīne cōſciētiaꝫ: qui
antea eos dormiētes coarguiſſꝫ: nūc dormīr
⁊ requieſcere eos iubet. Sꝫ intelligētiā nob
lucas adhortatōis iſti° tribuiſſe exiſtimat̄: qui
cū dixiſſet ſathanā expetiſſe: vt apoſtolos mō
tritici cerneret: ⁊ dn̄m pro fide petri ne defi/
ceret: oratū fuiſſe: ſubiecit poſt multā dn̄i pre
cē angelū aſtitiſſe cōfortantē eū: quo aſtitiſſe
orare p̄lixius cepit: ita vt gutt' ſanguinū cor
poris ſudor efflueret. Miſſio eni ad tuitōeꝫ
apl'or̄ angelo ⁊ p euꝫ ꝯfortato dn̄o: ne p̄ ijs
triſtis eſſet: iā ſine triſticie metu exiſtens ait.
Dormite iā ⁊ regeſcite. De āgelo q̄dē mat/
the° ⁊ marc° ⁊ d' expetitōe zabulli nihil locuti
ſūt ſꝫ p° triſtitiā aīe: p° dormiētiū obiurgatio
nē: p° trāſferēdi calicis dep̄catōeꝫ nō ex nihi
lo dormiētiū adhortatō ſubſecuta eſt: niſi q̄d
cū abſtutur° ab ijs eſſet: ⁊ indulti angeli cōfor
tat° auxilio: ſecuritate cuſtodie cuſtodiēdos p
mittebat in ſomnū. Nec ſane ignorādū a no
bis eſt: ⁊ in grecis ⁊ in latinis codicib° cū plu
rimis vel de ad ueniēte angelo: vel de ſudor̄
ſanguinis nihil ſcriptū repiri. Ambigētib°
igit̄ vtrū h̄ in libris varijs aut deſit: aut ſup/
fluū ſit: icertu hoc nobis relinq̄t d' diuerſitate
libror̄. Sꝫ certe ſi q̄d ſibi ex h̄ hereſis blādit̄
vt infirmū affirmet: cui opus fuerit āgeli con
fortāt' auxilio meminerit creatorē āgelor̄ crea
tionis ſue nō eguiſſe p̄ſidio. Tū deinde ne/
ceſſario eo mō cōfortari: quo modo ⁊ triſtē
eſſe. Nā q̄ nobis triſtis ē: ideſt p̄pter nos tri
ſtis eſt: neceſſe eſt vt p̄pter nos ſit ꝯfortatus
⁊ nobis. Quia ergo q̄ p̄ nobis triſtis ē: ⁊ de
nobis ꝯfortatus eſt: ea ꝯfortatus eſt cōditiōe
qua triſtis eſt. Sudoreꝫ ꝟo nemo īfirmitati
audebit deputare: qꝛ dū ⁊ ꝯtra naturā eſt ſu/
dare ſanguinē: nec īfirmitas eſt q̄d poteſtas.
Nō ſecundū nature ꝯſuetudinē geſſit: neqꝫ
ad hereſim īfirmitatis ptinere vllo mō pote/
rit: q̄d aduerſuꝫ hereſim p̄hātaſma inētienteꝫ
p̄ficiat p ſudoreꝫ ſanguinis ad corporis veri
tatē. Igit̄ cū ⁊ triſticia de nobis eſt: ⁊ oratio
p̄ nobis ē: nō poſſunt nō oīa p̄pter nos ge/
ſta eſſe intelligi: cū omnia pro nobis q̄bus ti
mebat̄: orata ſint. Preſtāt autē ſibi mutuaꝫ
euāgelia plenitudinē: dū alia ex alijs: qꝛ oīa
vnius ſpūs p̄dicatio ſit: intelligunt̄. Hanc
enim tacitaꝫ ab oībus pro apl'is: domini ora
tionem iohānes maxime ſpiritualium cauſa
ruꝫ p̄dicator oſtendit: dominuꝫ ita precatum

eſſe dicēs. Pater ſancte ꝯſerua eos in nomi ne tuo. Cū eſſem cū eis: ego cuſtodiebā eos i noie tuo: quos dediſti mihi: cuſtodiui. Nō ſibi itaqꝫ fuit oro illa: ſꝫ aplīs: Nec ſibi triſtē ē q orare eos ne tentent monet: nec ſibi āgelus mittit: q ſi vellet: duodecim milia legionū de celis deducerꝫ. Nec ꝑpter mortē āxiat⁹ vt a ſe trāſierat calix: rogat ſꝫ a ſe trāſire calicē ro/ gat: q tñ trāſire nō poſſꝫ: niſi cū biberꝫ. Trā/ ſire āt nō ꝺ locuo eſt deducere: ſꝫ oio nō extare: qꝺ qdē ipm ⁊ euāgelic⁹ ⁊ aplicus ſmo ſi/ gnificat: cū dicit. Celū ⁊ terra trāſibūt: verba āt mea nō pteribūt. Sꝫ ⁊ aplus. Ecce vetera trāſierūt ⁊ facta ſunt noua. Sꝫ ⁊ cū ait ⁊ figu/ ra hui⁹ mūdi trāſibit. Calix ḡ ꝺ quo patrē ro/ gat vt trāſeat: nō pōt tranſire niſi bibat: ⁊ ꝙ orat dñs: vtiqꝫ ꝓ ijs orat: quos cū ijs manēs ipe ſaluauit: qs ⁊ patri ſaluādos reliqd. Nūc ꝓo ſacramētuꝫ mortis pactur⁹ prēꝫ ijs cuſto/ dē pcat: ⁊ miſſi in eo āgeli: ſi tñ vita ē: nō ābi gua pſēta ē: ⁊ obtente pcis manifeſta ſecuri/ tas ē: cū eos cōſummata orone adhortatur in ſomnū. Effectū āt ipetrate orōnis ſecuritate iā in ipo ope paſſiōis euāgeliſta demōſtrat: cū aplīs oibus ꝺ pſecutorū manib⁹ elapſuris ait. Vt adipleret ꝟbū qꝺ dixerat: qm quos dediſti mihi nō pdidi ex eis neminē. Implet eni p ſe orōnis pcatio: ⁊ ſani oēs ſunt. Sed orat pr̄ vt ſaluatos p ſe nūc in noie ſuo ſaluet ipe: ⁊ adeo ſaluat: vt petri fides penitētia ſub ſeqnte nō deficiat lꝫ territa. Demōſtrata itaqꝫ ⁊ a iohāne dñi oro: ⁊ a luca ȝabuli poſtulatio: ⁊ ea q̄ in marco: ⁊ in mattheo triſtitia vſqꝫ ad mortē ē: ⁊ ſomni obiurgatō ē ⁊ rurſuꝫ adhor tatio: nihil ābiguitatis reliqunt: cū qñ p pcem iohānis qua patri aplos cōmēdat: ⁊ triſticie cauſa ⁊ trāſeūdi calicis depcatio abſoluta ſit: nō a ſe paſſiōeꝫ amoueri dño depcāte: ſꝫ prēꝫ vt aplos ſe paſſuro tueat orāte: ⁊ ꝑ lucā oñſa aduerſuꝫ ȝabulū pce: iā ꝺ fiducia vetiti antea ſomni ſecura pmiſſio ſit. Nō eſt itaqꝫ in ea na tura q̄ ſupra hoieꝫ ē: hūane trepidatōis anxie tas: ⁊ extra irem ē corpis mala: nō terrenis ichoatū corp⁹ elemētis. Et ſi filio hois originē ſpūſſet⁹ p ſacramētuꝫ ꝯceptōis iuexit: nēpe ⁊ altiſſimi virtus ꝟtutē corpi ꝙ ex cōceptione ſpūs virgo gignebat: admiſcuit. Nā cuꝫ per trāſfuſe i corp⁹ aie cōſortiū ſenſus aiati corpo ris viuat: ⁊ ipm ad illatorꝫ dolorē corp⁹ aia corpori pmixta viuificꝫ: q̄ vbi celeſtis ſpei ac fidei ſue beato calore: terrene i corpe ſuo ori/ ginis deſpexit exordiū: ſui qꝫ ſenſus ac ſpūs corp⁹ efficit i dolore: vt pati ſe deſinat ſentire qꝺ patit. Et qd nobis ꝺ natura dñici corpis ⁊ deſcēdentis ꝺ celo filij hois adhuc ſermo ſit. Ipa terrena corpa timere ac dolere inidū ne/ ſciunt: qꝺ ⁊ dolori neceſſe ē ⁊ timeri. Quero eni an paſtas ad fomēta extuādi babilonice fornacis flāmas iſraelite pueri timuerit: ⁊ in illud vtrū nr̄e cōceptōis corp⁹ met⁹ tāti ignis iceſſerit: Quero ēt an circū aduri ſe flammis doluerit: ſꝫ forte idcirco qꝛ nō vſti ſunt: nihil doleāt: ⁊ tū abſuiſſe ignib⁹ naturā vrēdi exi/ ſtimabit. Certe hec natura corpis erat: vt ⁊ vriſe timeret ⁊ poſſet vri. Qꝺ ſi p ſpūm fidei terrena corpa .i. ſcꝺꝫ elemēta cauſarꝫ cōmuni um initiata: neqꝫ vri potuerūt nec timere: q̄ ergo p fidē dei in hoie ꝯ naturā ſunt: ea i deo ſcꝺꝫ ꝟtutē ſpūs ad nature originē ichoata: nō ſunt nūlit extimāda vincti pueri i medio ignis ſunt: ignē nō timēt dū icendunt: flāmas non ſentiūt dū orāt. Vri nō poſſunt: dū i igne ſūt Naturā ſuā in ijs ⁊ opa ⁊ ignis ⁊ corpa āmit tit: nā neqꝫ illa vrūtur neqꝫ ille vrit: ⁊ tamen in ceteris in natura ſua eſt ignis ⁊ corp⁹. Nā circūſtantes ardēt: ⁊ pene miniſteria in pena ſunt. Nō vis ipie heretice vt trāſeūte palmas clauo xp̄s doluerit: neqꝫ vulnus illud nullaꝫ acerbitatē teli cōpūgētis itulerit. Interrogo cur pueri ignes nō timuerit nec doluerit: aut qd in eorꝫ corpib⁹ nature fuerit: vt naturam ignis excederet. Qꝺ ſi illi fidei calore ⁊ beata martyrij gloria timere neſciūt que timentur: xp̄s ēt ſi vitiorꝫ nr̄orꝫ origine eſſꝫ cōcept⁹: ita men p crucē māſur⁹ deus ⁊ mūdum iudica/ turus: ⁊ rex eternorꝫ ſeculorꝫ futurus: triſtis metu crucis eēt: Et tāiorꝫ pmiorꝫ immemor turpis met⁹ anxietate trepidarꝫ. Daniel pro phete prādio alend⁹ leonū lacū nō timet: apo ſtoli cediſe ꝑ xp̄i nomine ⁊ pati gaudēt: pau lo labatio ſua corona iuſticie ē. Deſecāda col la ſua pcuſſorib⁹ cum hymnis martires ten/ dunt: ⁊ edificatos ſibi cōgerie lignorꝫ ignes cum cāticis ſcādunt: vſqꝫ eo ſenſus fidei: per ēpto i corporibus naturalis ifirmitatis metu corpa ipa ad ſenſuꝫ nō ſentiendi doloris cmu tat: vt per aie ꝑpoſitū firmitas corpi inuehat animatūqꝫ corp⁹ in id ſe tātum pati ſentiat: in qꝺ aie ſtudio ꝯmouet: vt qꝺ patit animi⁹ glo rie cupiditate contemnit: id ſe pati corpus aia

negãte nõ ſentiat. Nec ſi in hoīb⁹ nãlia ſunt p aie ad glīaȝ ardẽtis calorẽ: vt paſſiões ſuas neſciãt: ⁊ vulnera ignorẽt: ⁊ mortes nõ itelligãt: dominꝰ vero glīe ieſus xp̄s: cuiꝰ i ſimbria ꝟtus ẽ: cuiꝰ ſpũs ⁊ ſmo natura corpis eſt: dũ ⁊ mãcus iã nõ mãcus manũ iubet extẽdere: ⁊ cecꝰ natus natiuitatꝭ vicia nõ ſentit ⁊ trũcus aure nõ trũcꝰ ẽ: in ea ifirmitate ꝯpũcti ac dolẽtꝭ corpis deputabit: in q̃ glorioſos ac beatos viros fidei ſue ſpũs ñ religd. Paſſus igĩt vnigenitꝰ deus ẽ oẽs icurrẽtes in ſe paſſionũ nr̃aꝝ ifirmitates: ſȝ paſſꝰ virtute nature ſue: vt ⁊ virtute nature ſue natus ẽ: neqȝ enĩ cũ natus ſit: nõ tenuit oĩpotẽtie ſue in natiuitate nãm. Nã cũ natus ſit lege hoĩuȝ: nõ tñ hoĩuȝ lege cõceptꝰ ẽ: hñs in ſe ⁊ ꝯſtitutõẽm hũane cõditõis in ptu: ⁊ ipe extra cõſtitutõeȝ hũmane ꝯditõis in origine: ſcðȝ qð: ita ex infirmitate corpis nr̃i paſſus i corpe ẽ: vt pſſiones corpis nr̃i corpis ſui ꝟtute ſuſciperet: ⁊ huius fidei nr̃e ẽt ſmo ꝓpheticꝰ teſtis ẽ: cũ ait. Hic pctã nr̃a portat: ⁊ ꝓ nobis dolet: ⁊ nos exiſtimauimꝰ eũ in doloribus eẽ ⁊ in plaga ⁊ in vexatõe. Ipe aũt vulneratꝰ eſt ꝓpter iniqtates nr̃as: ⁊ ifirmatus eſt ꝓpter pctã noſtra Fallit ğ hũane exiſtimatõis opinio putans hũc dolere qð patit: portãs eni pctã nr̃a: peccati nr̃i .ſ. corpꝰ aſſumẽs: tñ ipe ñ peccat. Miſſus nãqȝ ẽ: in pcti carnis ſilitudine: portãs qdẽ in carne peccata ſȝ nr̃a. Et ꝓ nobis dolet ſenſu: qꝛ hitu vt hõ rceptꝰ hñs in ſe doloris corpus ſȝ nõ hñs naturã dolẽdi: dũ ⁊ hoĩs hitus ẽ: ⁊ origo nõ hoĩs ẽ: nato eo ð cõceptõne ſpũſſcti. Hinc itaqȝ exiſtimãdum eſt ⁊ i doloribꝰ ⁊ in plaga ⁊ in vexatõe eẽ: formaȝ eni ſui accepit: ⁊ natꝰ ex virgine homo opinionem nobis naturalis ſibi in paſſione doloris iecerit Ipe aũt vulneratꝰ ẽ ſȝ ꝓpt iniqtates noſtras. Nã cꝫuis ſit vulneratus: nõ tamẽ iniqtatis ſue vulnꝰ eſt. Teſtat apl's cauſaȝ diſpenſatõis iſtius dicẽs. Orãtes ꝓ xp̄o: recõciliari deo: eum q nõ cognouit pctũ: ꝓ nobis peccatum fecit. Peccatũ .n. in carne: p peccatuȝ cõdẽnaturus: peccati licȝ expers: factus eſt ipſe peccatũ: .i. p carnem peccatũ in carne cõdẽnãs: carnis qdem neſcius: ſȝ ꝓ nobis caro factꝰ eſt. Et idcirco ꝓpt iniqtates nr̃as ẽ vulneratꝰ. Ceterũ neſcit in xp̄o apl'us trepidationem doloris: iã diſpẽſatõem paſſiõis locuturus: i ſacramẽto eã diuinitatꝭ pdicauit dicẽſ. Donans vobis oĩa pctã delẽs qd aduerſum nos ſuit chirographum ſentẽtijs: qd erat ꝯriũ nobis: tolẽs illð ð medio: ⁊ affigẽs illð cruci: ſpoliãs ſe carne: ⁊ pncipatꝰ ⁊ ptãtes traduxit cũ fiducia: triũphãs eos i ſemetipo. Sucũbere ğ tibi videt ꝟtus iſta vulneris clauo: ⁊ ad ictũ cõpũgẽtꝭ exterrita demutaſſe ſe i nãm dolẽdi. Atqȝ apl'us loqnte i ſe xp̄o locutꝰ: ⁊ ſalutꝭ nr̃e p dñm opus memorãs: morte xp̄i ita ſignificat: vt carne ſe ſpoliet: ⁊ ptãtes cum fiducia dehoneſtet: ⁊ ð ijs inſemetipo triumphet. Si in paſſiõe ſua neceſſitas ẽ: ⁊ nõ ſalutis tue donũ ẽ: ſi in cruce dolor cõpũgẽdi eſt: ⁊ nõ decreti qð in timore ẽ: ſcripta cõfixio ẽ: ſi in timore vis mortꝭ ẽ: ⁊ ñ p ptãteȝ dei carnis exuuie ſunt: ſi deniqȝ mors ipa alið eſt qȝ potẽtũ dehoneſtatio: qȝ fiducia qȝ triũphus: aſcribẽ ifirmitatẽ. Si ibi neceſſitas ẽ: ⁊ natura: ſi ibi vis ẽ: ⁊ diffidẽtia ⁊ dedecꝰ. Si aũt h cõtrario i ſacramẽto paſſiõis pdicãtur: qs rogo furor ẽ repudiat doctrie apl'ice fide mutar ſenſuȝ religiõis: ⁊ totũ h ad ibecillitatẽ ⁊ ꝯtumeliã rape nature qð ⁊ volũtas ẽ ⁊ ſacramẽtũ: qð ⁊ ptãs ẽ ⁊ ſacramẽtũ: ⁊ fiducia ⁊ triumphus. Triũphꝰ plane ẽ q̃ri ad crucẽ: ⁊ offerẽtem ſe nõ ſuſtineri: ſtare ad ſentẽtiã mortꝭ: ſȝ inde cõſeſſurũ a dextris ꝟtutꝭ. cõfigi clauis: ſȝ ꝓ pſecutoribus orare: acetũ potar: ſȝ ſacramẽtũ cõſummare: deputari int iniquos: ſȝ paradiſum donar: eleuari i lignũ: ſȝ trã tremere pẽdere i cruce: ſȝ ſolẽ ac diẽ fugere: exir a corpe: ſȝ reuocare aĩas in corpa: ſepelliri mortuũ ſȝ reſurgere deũ: ſcðȝ hoĩeȝ ꝓ nobis infirma oĩa pati: ſȝ ſcðȝ deũ in his oĩbꝰ triũphar. Reſtat nobis adhuc vt hrticꝭ videt magna ⁊ grauis cõfeſſe ifirmitatꝭ ꝓfeſſio ⁊ maxime ipius dñi vocibus edita: cũ ait. Deꝰ deus meꝰ q̃re me dereliqſti. Que maxima q̃rele eſſe itelligit proteſtatio: derelictũ ſe eẽ ꝯq̃ri: ifirmitatiqȝ pmiſſuȝ. Nec hec ipie itelligẽtie violẽta pſumptio qȝ ſibi i oĩ dictoꝝ dñicoꝝ genere cõpugnat: vt q ad mortẽ feſtinat: vt q p eã honorificãdꝰ ẽ: vt q pꝰ eã a dextris ꝟtutꝭ ſeſſurꝰ ẽ i his tot beatitudinũ cauſis mori timuerit: ⁊ ob id ad neceſſitatẽ moriẽdi deſtitui ſe a deo ſuo q̃rat: cũ i beatitudinibus illis eſſȝ morteȝ obeũdo mãſurꝰ. O uirietiã ad irreligioſitatis huiꝰ rãqȝ ad pparatã ſibi viã p id igenia heretica ꝯcedũt: qð aũt defeciſſe oĩno deũ ꝟbum in aiaȝ corpiſ volũt: vt nõ idẽ fuerit ieſus xp̄s

hoīs filius q̄ et dei filius: et ex ſe defecerit de⁹ v̄bū deū corp⁹ officio aīe viuificat: aut oīno nec fuerit xp̄s hō nat⁹: q̄ ī eo dei v̄bū modo ſpūs ,pphetalis hitauerit. Sȝ ridicule huius pueritatꝰ error iā maiorē ſe ipietatꝰ extendit audaciā: nc ieſus ante q̄ȝ ex maria natus eſt: xp̄s ſit: dū nō qui erat: natus ē: ſȝ ad id tū p̄ri mū qḋ natus eſt: eſſe ceperit. Per qḋ etiā il lud vicij adiūgit: vt deus verbū tāq̄ȝ pars ali qua virtutū dei quodā ſe tractu cōtinatōis ex tendens: hoīem illū qui a maria eſſe cepit ha bitauerit: et virtutibus diuine operationis inſtruxerit: anime tamen ſue motu, naturaq̄ȝ viuentē. Per hāc ſubtilē peſtiferāq̄ȝ doctri nā deducunt ī viciū: vt aut deus v̄bū anima corpis p demutatōeȝ naturā ſue iſirmitatꝰ ex titerit: et v̄bū dei eſſe defecerit: aut rurſuȝ p exteriorē nudāq̄ȝ naturā hoīeȝ illū ſola vita aīe mouentꝰ aīatū: ī quo v̄bū dei.i. q̄ ā quaſi ptās extenſe vocis hitauerit. Atq̄ȝ ita omni modo ipiiſſime itelligentie aditus pādat: vt aut deus v̄bū in aiam defecerit: nec pmāſe rit deus v̄bū: aut omnino xp̄s aīe ſolū cōnu nis et corpis homo hoc habeat ſui: qḋ eſſe ho mo cepit: exordiū. Quem extriſecus ,ptenſi ſmonis ptās ad v̄tuteȝ opatōuȝ ɔfirmauerit qui nunc a dei verbo contracta rurſum pro tenſione deſertus clamet. Deus deus meus quare me dereliquiſti. Vel certe tum cum in anima corporis a dei verbi natura demuta tus eſt: paterno in omnibus vſus auxilio: nunc inops eius mortiq̄ȝ permiſſus: ſolitu dinem ſuam conqueratur: relinquentemq̄ȝ ſe arguat: omniq̄ȝ modo exitiabile decepte ſi dei periculum comparetur: ſi aūt in deo ver bo ſignificari exiſtimetur nature infirmitas p querelam: aut omnino nec dei fuerit deus verbum: dum chriſto ieſu marie ſolum par tus exordium eſt. Sed inter has impias iſirmaſq̄ȝ ſententias: eccleſie fides aplicis ī buta doctrinis nouit in chriſto natiuitatem: ſȝ ignorat exordiū. Scit diſpenſatōeȝ: ſed ne ſcit diuiſiōeȝ. Nō patit xp̄m ieſum: vt ieſus ipſe non ſit xp̄s: nec filiū hoīs diſcernit a dei filio: ne filius dei ſorte non et filius hoīs itel ligat. Nō aſſumit filiū dei in filiū hoīs: neq̄ȝ tripartita xp̄m fide ſcindit: cuius deſup texta veſtis inſciſſa eſt: vt ieſum xp̄m et ī v̄bū et in aīaȝ et in corpus iſcindat: neq̄ȝ rurſuȝ dūȝ v̄ bū in aīam et in corpus abſumat. Totū ei de⁹ v̄bū eſt: totū ei et hō xp̄s: retinens h̄ i ſacra mento ɔfeſſiōis ſue vnū: nec xp̄m aliud cre dere q̄ȝ ieſuȝ: nec ieſuȝ aliud p̄dicare q̄ȝ xp̄ȝ. Nō ignoro aūt in quātū hūane itelligentie in firmitateȝ magnificētia myſterij celeſtꝰ ipedi at: vt hec nō facile aut v̄bis enūciare aut diui dere ſenſu: aut ēt cōpleti mēte poſſim⁹. ſciēs āt apl'us arduū h̄ ītene nature difficillimūq̄ȝ eſſe: rex diuinaꝝ efficientiā iudicio nos nr̄o tanq̄ȝ ad itelligendū acriore q̄ȝ ad efficiendū deo potiore ɔcipere: illi legitimo ſibi ſm fidē filio ſacraſq̄ȝ lr̄as ab īfantia ſumenti: ita ſcri bit. Sicut hortatus ſuȝ ſuſtinere epheſi: cum ireȝ ī macedoniā vt p̄ciperes qbuſdā ne alit docerent neq̄ȝ attenderent fabulis et genealo gijs īterminatis q̄ q̄ſtiōes magꝰ p̄ſtāt q̄ȝ edi ficatōeȝ dei q̄ eſt ī fide. Vetat genealogie elo ga tractari et fabulas iterminate q̄ſtiōis attin gi. Edificatiōeȝ v̄o dei dicit ī fide eſſe: vt hu mane verecundie modū fideli oīpotentie dei religiōe ɔcludat: neq̄ȝ ſe iſirmitas nr̄a ad per ſpicienda ea q̄ pſpiciendi naturā nō habent: extendat. Qḋ ſi ɔtuentibus ſolis claritateȝ: v̄tus ītuenti luminis obſtupeſcit: vt ſi quan do cām radiātis luminis ſolerti⁹ acies curio ſe ɔtēplatiōis ingrat: vſq̄ȝ ad emortuū viden di ſenſuȝ oculoꝝ natura reuocet: accidatq̄ȝ ni tendo magis videre: ne videas: qd nobis in dei reb⁹ et ī ſolē iuſticie expectādū eſt. Nōne icūbet volentibus ſupſapere ſtulticia. Nōne ipm illud acre itelligentie lumen ſtupor hebe tis deſipientie occupabit. Nō eniȝ natura iſe rior cām nature potioris itelliget: nec ſubia cet hūane ɔceptiōi rō celeſtis. Nā iter ɔditio neȝ iſirmitatis erit: qcqd iſirmi ɔſcie ſubdet Excedit itaq̄ȝ humanā menteȝ dei poteſtas: ad quā ſi ſe infirmitas ,ptendet: magis infir ma reddet: dum hoc ipm qḋ obtinet amittit: potiore ad obtinendā cam rex celeſtiū natu ra: que omnem eius cōſectātis ſe pertinaciā ipſa complexus eius maior infirmat. Vt igi tur ſol ita videndus eſt: vt poſſit videri tan tuſq̄ȝ excipiēdus lumine eſt: quātus admitit ne ſi plus velimus ſpectare: min⁹ q̄q̄ȝ q̄ȝ poſ ſumus cōſequamur: ita et ratio celeſtis in tm̄ itelligenda eſt: in quantū ſe pmittit intelligi: in tantū expetenda eſt: in quātū apphenden dā ſe dedit: ne ſi cōtenti idulgentie moderato ne nō ſimus: amittamus idulta. Eſt ḡ ī deo qḋ percipi poteſt: eſt plane ſi modo quod po

teſt velis. Sicut cuiꝫ eſt i ſole qđ videas: ſi h̄
velis videre qđ poſſis: amittas aūt qđ potes
videre: dū qđ nō potes niteris. Ita ⁊ i reb⁹
dei habes qđ intelligas ſi itelligere qđ potes
velis. Ceterū ſi vltra ꝙ potes ſperes: id ꝗꝫ
qđ potuiſti poſſe: nō poteris. Nōdū intēpo/
ralis natiuitatis illius ſacramētū mouebo: cō
petētis loci ē ille tractatus. Interiꝫ mihi aſſū
pte carnis myſteriū in verbis ē: illos nūc ar/
canoꝝ celeſtiū ſcrutatores ꝯſulo: vt ſm natu
rā ſuā nati ex virgine xpi ſacramētū loquant
Vnde dicēt virgini ꝯceptū: vnde ꝟgini par
tū: quā hāc eē genitaliū originū cām diſputa
bunt. Et qđ itra receſſus maternoꝝ ſinuū co
aluiſſe corpus. vnde hō. vnde tā ver⁹. Ip⁹
hec qd ſit deſcendiſſe đ celis filiū hois in celo
manentē. Nō eniꝫ euiſdē ē ſecundū corpora
les cās deſcēdere ⁊ manere: quoꝝ alteꝝ dſcē
ſionis trāſmutatio ē: alteꝝ manēdi ipertuba
tio eſt. Vagit iſans: ſed in celo ē. Puer cre
ſcit: ſꝫ plenitudinis de⁹ pmanet. Iā vero cū
aſcēdit vbi antea fuit: ⁊ deſcēdit q manet: ꝗ i
telligētie humane ſenſu ꝯtinebit. Dñs enim
ait. Quid ſi videritis filiū hois aſcēdētē vbi
antea fuit. Aſcēdit filius hois vbi antea fuit
⁊ qs hoc ſenſus ꝯcipiet. Deſcēdit đ celo fili⁹
hois q in celis eſt: ⁊ ꝗ hoc ratio pſtabit. Ver
bū caro factū eſt: ꝗ hoc ꝟba loquent. Fit ca/
ro ꝟbū: ideſt hō deus. Et q hō eſt: in celis ē
⁊ q deus: de celis ē. Aſcēdit deſcēdēs: ſꝫ de/
ſcēdit nō deſcēdēs. Et q erat: ⁊ qđ ē nō erat
Currimus p cauſas: ⁊ rōne deficim⁹. Rō/
neꝫ cernim⁹: ⁊ cās nō intelligim⁹. Sꝫ xpum
ieſuꝫ ita itelligētes ſciemus: ⁊ magis putātes
nos itelligere: neſcim⁹. Iā vero quātū eſt il
lud dictoꝝ ⁊ geſtoꝝ ſacramentū. Flere xpm
⁊ p animi angorē lachrymas oculis effluere
vnde eius aīe hec vitia: vt fletū corpori triſti/
cie meror eliciat. Et ꝗ reꝝ acerbitas ⁊ intole
rātia doloris deſcendētē de celis filiū hois i
lachrymas diſſoluit. Quid ſit deinde qđ i eo
fleuerit: deuſne ꝟbū: an corporis aīa. Nā ꝗꝫ
uis lachrymarū officiuꝫ in corpore ſit: aīe ta/
mē eas in miniſterio corpis: ꝗſi qdeꝫ meror
exudat. Tū deinde ꝗ ei ad flendū cā ſit. An/
ne ipiā paricidalēqꝫ hieruſalē nihil dignū tā/
toꝝ prophetaꝝ ⁊ apoſtoloꝝ cede ⁊ ipſius do
mini ſui morte paſſurā: debito lachrymaruꝫ
honore pſequit. ⁊ vt humanaruꝫ mortiū de
flent calamitates: ita pdite hui⁹ deſpateqꝫ gē
tis caſus dolet. Et qđ hoc rogo flendi ſacrm
eſt. Anima que triſtis eſt flet. Sꝫ nunqd hec
pphetas miſit. Sed nunqd totiēs voluit cō
gregatos pullos eius penaꝝ integimēto obū
brare. Nō cadit aūt in ꝟbuꝫ domini meror
neqꝫ in ſpiritū lachryme: ſed neqꝫ in aīam cō
uenit: aliqd ante corpus egiſſe. Et tamē vere
ieſuꝫ xpm fleſſe nō dubiuꝫ eſt: pari quoqꝫ la/
chrymaꝝ veritate ⁊ lazarus flet⁹ eſt. Et ꝗro
primū qd fleat in lazaro: nō vtiqꝫ mors: que
nō vſqꝫ ad mortē eſt: ſed p dei gloria ē. Do
minus eniꝫ ait. Infirmitas iſta nō ē vſqꝫ ad
mortē: ſed p gloria dei: vt honorificet filius
dei p eū. Mors ergo ꝗ glorificādi dei cauſa
eſt: flendi triſticiam nō afferebat. Sꝫ ne i eo
flēdi qdem neceſſitas exiſtebat: vt lazaro mo
riente abfuiſſet. Nā ipſe ait manifeſte. lazar⁹
mortuus ē: ⁊ gaudio pter vos: vt credatis
qm̄ nō erā ibi. Abſentia itaqꝫ ei⁹ nō habuit
cauſam lachrymādi: que ad apoſtolorum fi/
dem proficiebat: cū egri mortē ꝯſcientia diui
ne cognitionis abſens pnunciaſſet. Nulla
ergo reſtat neceſſitas flendi: ⁊ tamē fletū eſt.
Et tamē quero cui iputabit fletus ille: deo an
anime an corpori. Sꝫ corpus p ſe tñ non hꝫ
lachrymas quas ad dolorē anime merētis p
fundit. Longe aūt minus eſt: vt deus fleue/
rit q glorificādus in lazaro eſt. Nō couenit
aūt vt aīa de ſepulchro lazarū vocet: ⁊ ad ani
me innexe corpori pceptū atqꝫ virtutē i mor/
tuū ſuū anima iā ex eo diſſoluta reuocet. Do
let qui glorificādus eſt. Flet qui viuificatur⁹
eſt. Nō eſt viuificaturi flere: nec glorificādi
dolere. Et tamē viuificat q ⁊ fleuit ⁊ doluit.
Nō inopie neceſſitate vel dictorū ignoratiōe
de multis pauca memorauimus: ſꝫ vt abſolu
tā expoſitiōeꝫ ratio nō moroſa cōmēdet. Ve
rit domin⁹ atqꝫ ait: qđ cū ꝯſcientia neſcit: qđ
nec ignorat ⁊ ignorabile eſt: dū ⁊ veritas in
rebus eſt: ⁊ in ꝟtute ſacramentū eſt. Vt etiā
ex iis que ait: manifeſte docebimus. Propt
hoc me pat diligit: qđ ego pono aīam meaꝫ:
vt iterū accipiā eam. Nemo tolet eam a me:
ſꝫ ego ponā eam a me. Poteſtatē habeo po/
nendi eā: ⁊ poteſtatē habeo accipiēdi eā: hoc
mandatū accepi a patre meo. Animā ſuā ab
ſe ponit: ⁊ quero qs ponat: xpm eniꝫ nō am/
bigimus eſſe deū verbū: neqꝫ rurſuꝫ filium
hois ex anima ⁊ corpore ꝯſtitiſſe ignoram⁹:
angelo ad ioſeph ꝯfirmāte. Surge ⁊ accipe

puerũ ⁊ matrẽ eius: ⁊ vade in terrã iſrael: dẽ
functi ſunt eni₃ qui q̃rebãt aiam pueri. Cu/
ius hec ergo anima eſt requiro. Corporiſne
an dei. Si corporis: qd habet corpus poteſta
tis qđ p anime motu₃ animaṫ in vitã. Dein/
de: vtrũ mandati aliqd corpus acceperit: qđ
ſine anima hebes emortuũ eſt. Si ỽo quiſq₃
putabit aia₃ ſuã verbũ deũ ponere vt rurſu₃
reſumat: oſtendat ỽbũ deu₃ mortuum: ideſt
vt ſine ſenſu atq₃ vita mortui corporis modo
maneret: q itez animã ſuã ad vidẽdũ qua
rurſu₃ viuificareṫ aſſumpſerit. Sed nec deo
aiam quiſq₃ ratiõis pticeps deputabit quãq₃
frequenṫ aia dei ⁊ ſabbata ⁊ neomenias odiſ
ſe ſcripta ſit: ⁊ etiam inquibuſda₃ cõplacere.
Sed ex ea iſtud ſignificatiõe cõmemorari ſo
litum eſt: qua ⁊ manus ⁊ oculi ⁊ digiti ⁊ bra
chiu₃ ⁊ cor incorporali deo commemoranṫ.
Nam cũ ſpiritus ſecundũ domini dictũ: car
ne₃ ⁊ oſſa nõ habet: ei q eſt nec demutaṫ: nul
lã ad ſoliditatẽ ſui corporaliũ partiu₃ mẽbra
cõueniunt: Sed ſimplex ac beata natura vnũ
totũ qđ eſt: omnia pmanet. Non ergo deus
corporalibus modis officio interioris anime
animaṫ ad vitã: ſ₃ ipſe vita ſibi viuit. Et quo
mõ ponet aiam ſuam vel poſitã reſumet: vel
que hui⁹ ratio mãdati eſt. Deus g̃ nec ponit
ad mortẽ: nec reſumit ad vitã: ſ₃ nec corpus
mãdatũ ad reſumendũ habet: q₃ nec p ſe reſu
mit. Dictũ eni de corporis ſui tẽplo ẽ: ſoluite
tẽplũ h: ⁊ poſt triduũ ſuſcitabo illud. Suſci/
tat g̃ tẽplũ corporis ſui de⁹. Et qs ponit ani/
mã vt reſumat: corpus eni nõ p ſe reſumit.
ſ₃ p deũ ſuſcitaṫ. Suſcitaṫ aũt qđ eſt: mortuũ:
⁊ nec ponit aiam quod viuit. Deus itaq₃ nec
mortu⁹ ẽ nec ſepult⁹: ⁊ tñ ab eo dictũ e. Hec
eni mittẽs vnigenitũ hoc in corpus meã: ad
ſepelliendũ me fecit. Quod in corpus ſuum
miſſu₃ eſt: ad ſepeliendũ eũ factũ eſt: ⁊ nõ idẽ
eſt ſe eſſe ſuũq₃ eſſe: ⁊ nõ vnũ eſt: ad ſepel en
dũ ſe fieri: ⁊ vngi ſuum corpus. Neq₃ cõue/
nit corpus ſuũ eſſe ſeq₃ ſepeliri. Sed ſacrm
iſtud diuine itelligẽtie eſt: nõ ignorare deũ ni
quẽ nõ neſcias hoiem. Nõ neſcire aute₃ ho
mine₃: quẽ nõ ignores deũ: ieſum xp̃m non
diuidere: q₃ ỽbum caro factum eſt: ⁊ non ſe
pultum non putare: que₃ reſuſcitatũ eſſe in/
telligas. Reſuſcitatum nõ ambigere: quẽ ne
gare nõ audeas nõ ſepultum. Sepultus eni
eſt ieſus xp̃s: quia ⁊ mortuus eſt: mortue au
tem eſt: qui ⁊ moriturus locutus eſt. Deus
deus meus q̃re me dereliq̃ſti. Locut⁹ ãt hec ẽ
q ⁊ dixerit. Amẽ dico tibi q₃ hodie mecũ eris
in padiſo. Paradiſu₃ q̃q₃ pmittẽs: magna
voce pclamauerit. Pater in man⁹ tuas cõ/
mẽdo ſpũm meũ. Et h dicẽs expirauit. Vos
nũc vel tripartiẽtes xp̃m in ỽbũ ⁊ aia₃ ⁊ cor
pus: vl' totũ xp̃m deũ ỽbũ: ⁊ in ſolũ cois ge
neris hoie₃ cõtrahẽtes: h nobis magna pie/
tatis ſacramẽtu₃ qđ in carne meniſeſtatũ ẽ re
uelate: quẽ tradiderit ſpũm xp̃s: ⁊ qs in ma/
nus pr̃is cõmẽdauit ſuũ ſpũm. Et quis in pa
radiſo die eadem fuerit. Et qs dereliquiſe, a
deo queſt⁹ ſit. Nã querela derelicti: morietẽ
ifirmitas ẽ. Promiſſio ãt padiſi: viuẽtis dei
regnũ ẽ: cõmẽdatio ſpũs: cõmendãtẽ pfiden
tia ẽ. Traditi ſpũs: morietis exceſſio ẽ. Que
ro itaq₃ qs morit. Nempe q tradidit ſpiritu₃.
Ddinde qs tradit ſpũm. Vtiq₃ q tradidit: pa
tri cõmẽdauit ſpũm ſuu₃. Et ſi idem q cõmen
dauit: idẽ tradẽs ſpiritu mortu⁹ eſt. Interro
go vtrũ corpus aiam cõmẽdet: an corp⁹ aia₃
Nã ſpũm frq̃nṫ ſignificari aia₃: nõ ãbiguũ
ẽ: vl' ex h ipo qđ ieſus mortur⁹ tradidit ſpũ₃.
Si igiṫ qſq₃ exiſtimãdum putabit: cõmẽdari
aiam a corpe: a diſſoluẽdo viuente₃: a corrũ
pẽdo eternã: a reſuſcitãdo manentem. ⁊ non
ãbigeṫ quin idem cõmendauerit ſpũm patri:
q ⁊ die eade₃ in paradiſo fuerit cũ latrone. Et
q̃ro an ſepulchro recept⁹ i paradiſo mãſerit
An ỽo in paradiſo manẽs derelictũ ſe a deo
q̃ſtus ſit. Vn⁹ enim atq₃ idẽ ẽ domin⁹ ieſus
xp̃s: ỽbũ caro factũ: ſe ipm p hec vniuerſa ſi
gnificãs: q dñ ad morte₃ dereliq̃ſe ſignificat:
hõ eſt. Qui ỽo hõ eſt: i paradiſo de⁹ regnet.
Regnãs porro i paradiſo pr̃i cõmẽdet ſpi
ritũ dei fili⁹. Cõmẽdatũ ỽo pr̃i ſpiritũ: hois
fili⁹ tradat ad mortẽ. Quid nũc de ſacramen
to facim⁹ ptumeliã. Habes pquerentem ad
mortẽ relictũ ſe eſſe: q₃ hõ eſt: habes cũ q mo
riṫ pfitente₃ ſe in paradiſo regnare: q₃ deus
eſt. Cur h nobis qđ ad intelligentiã mortis
ſue locutus eſt: ſolũ ad ipietatẽ retinemus: et
id qđ idem ad demonſtrationẽ imortalitatis
ſue eſt pfeſſus: tacemus. Si eiuſdẽ vox hec
atq₃ ſmo eſt: ſe derelictũ pquerentis: ⁊ ſe re/
gnare pfitentis: q̃ fidẽ nr̃am ifidelitatis rõ/
ne diuidim⁹: vt nõ fidem in tpe eodẽ ſit mor
tuus: q ⁊ regnet: cũ id ipe de ſe vtrũq₃ teſtat⁹
ſit: ⁊ cõmendãs ſpiritũ ⁊ expirãs: qđ ſi fidem

comendans ſpiritū atq; tradens: τ regnans
moritur: τ mortuus regnat: habem⁹ in ſacramē
to filij hoīs τ filij dei: τ mori regnātem: τ re
gnare morientē. Abſiſtat itaq; oīs irreligioſa
τ diuini ſacramēti incapax infidelitas: q̄ ne/
ſcit xp̄m nō ſibi fleſſe ſ; nobis: vt aſſūpti ho/
minis veritatē: ipſe quoq; affectus hūane cō
ſuetudinis ſuſcept⁹ ꝓteſtaret̄. Que ignorat
xp̄m nō ſibi mori ſed vite nr̄e: vt p̄ imortalis
dei mortē: mortaliū vita renouet̄. Que nō i/
telligit querelā derelicti: τ regnātis cōfidētiā
vt qd̓ deus regnat: τ ſe mori querit̄: ſit itelli
gentia noſtra τ hō mortuus τ deus regnās
Nō enim alius eſt moriens τ regnās: neq;
alius ē cōmendans ſpiritū τ expirans: neq;
alius ē ſepultus τ reſurgēs: neq; nō vnus ē
deſcendēs τ aſcēdēs. Audi in hoc ap̄lice do
ctrine eruditā nō carnis ſenſu ſ; dono ſp̄us
fidē: cū grecis ſapiētiā: τ iudeis ſigna poſcē
tibus loquit̄. Nos aūt p̄dicamus xp̄m ieſu;
crucifixū: iudeis q̄dē ſcandalū: gētibus autē
ſtulticiam: ipſis aūt vocatis iudeis atq; gre/
cis xp̄m ieſu; dei virtutē τ dei ſapientiā. Nū
qd diuiſus eſt chriſtus: vt alius ſit ieſus cru/
cifixus: alius xp̄s virtus τ ſapiētia dei. S;
hoc τ ſcandalū iudeis: τ ſtulticia gētibus ē.
Nobis vero xp̄s ieſus dei virt⁹ deiq; ſapiē
tia. Sed ſapiētia nō mūdo cognita: nec intel
lecta a prudentibus ſeculi: τ q̄; nō itellecta ſit
diſce eodē beato ap̄lo dicēte. Sed loquimur
dei ſapientiā que in ſacramento abſcōſa ē: q̄;
prefiniuit deus ante ſecula in gloriā noſtram
quā nemo ex principib⁹ huius ſeculi cogno
uit: ſi eni; cognouiſſent: nunq̄; dominū glo
rie crucifixiſſent. Anne apoſtol⁹ ignorat hāc
dei ſapientiā in ſacramēto eſſe abſconſam. τ
eē principibus ſeculi ignorabilē. Anne diui
dit chriſtū: vt alius ſit dominus maieſtatis:
alius ieſus crucifixus: S; ſtultiſſime huic at
q; impiiſſime opinioni ꝯtradicit dicens. Nō
eni; iudicaui quicq̄; ſcire i vobis niſi chriſtū
ieſum τ hunc crucifixū. Aliud apoſtolus ne
ſcit: aliud ſe ſcire iudicat. Nos autē τ ifirmi
ingenij τ ifirmioris fidei chriſtū ieſu; ſcindi
mus diuidimus duplicamus: arbitri myſte
riorū τ occulti ſacramēti calūniatores. Ali⁹
eni nobis ē chriſtus crucifixus: ali⁹ dei ſapiē
tia. Alius ſepultus: ali⁹ deſcendens. τ alius
filius hoīs: τ alius fili⁹ dei. Nō intelligētes
docem⁹: neſciētes arguimus: τ dicta dei ho
mines emēdamus: τ nō dignamur ſm ap̄o
ſtolorū ita credere. Quis criminabit̄ electos
dei. Deus q̄ iuſtificat. Quis eſt q cōmendet
xp̄s qui mortu⁹ eſt: imo q etiā reſurrexit: qui
eſt in dextera dei q poſtulat pro nobis. An/
ne alius ꝓ nobis poſtulat q̄; q in dextera dei
eſt. Vt q in dextera dei eſt: nō ipſe ē q reſur
rexit: nō idē mortuus eſt. Vel q mortu⁹ ē:
nō idē cōdemnat. Vel q cōdēnat: nō idē eſt
q iuſtificat deus. Separem⁹ ḡ ſi'licet a iuſtifi
cante deo ꝯdēnantē xp̄m: a cōdēnāte chriſto
xp̄m: a mortuo xp̄o xp̄m in dextris ſedētem
orātēq; ꝓ nobis. Si itaq; hec oīa xp̄s vnus
ē neq; alius ē xp̄s mortu⁹: alius ſepult⁹: aut
alius deſcēdēs ad iferna: τ alius aſcēdēs in
celos ſm illud ap̄li: aſcēdit aūt quid eſt: niſi
q deſcēdit in iferiora terre. Qui deſcēdit ip̄e
ē: q aſcendit ſup oēs celos: vt adipleret oīa.
Quouſq; ipietatis noſtre excēdim⁹ ſtultilo/
quā ignorationē: vt qd̓ in ſacramēto dei ab/
ſcōſu; eſt: id explicari a nobis poſſe profitea/
mur. Qui deſcēdit ip̄e eſt q τ aſcēdit. Nun
qd ambigit̄: qn ieſus xp̄s homo ex mortuis
reſurgēs ſuper oēs celos aſcēdens: ad dexte
rā dei ſit, Nunqd deſcēdiſſe ad inferos cor/
pus qd̓ in ſepulchro iacuit docet̄. Si itaq; q
deſcēdit: ipſe τ aſcēdit: vt neq; corpus deſcē
diſſe ad iferos credat̄ τ reſurgēs ex mortuis
corpus aſcēdiſſe in celos nō ambigat̄: q̄ hic
p̄ter occulti ſacramēti: τ incogniti mundo ac
p̄ncipibus ſeculi fides relicta eſt: cum idem
atq; vnus ſit deſcēdens τ aſcēdēs. Vn⁹ q̄q;
nobis ieſus xp̄s ſit: τ dei filius τ hoīs filius
τ verbū deus: τ hō: caro τ paſſus: τ mortu⁹
τ ſepult⁹: τ reſurgēs τ in celos recept⁹: τ ſe/
dēs ad dexterā dei: habēs i ſe vno eodēq; p̄
diſpēſationē atq; naturā: i dei forma: τ i for/
ma ſui ſine aliqua ſui ꝯpartiōe qd̓ hō ē: τ di
uiſiōe qd̓ de⁹ ē. Incaute igit̄ atq; ignorātis
opinionis noſtre fidē ap̄lus formans: ita cō
feſſionis huius ſacr̄m locut⁹ ē. Nā τ ſi cruci
fixus ē ex ifirmitate: ſed viuit ex v̄tute dei.
Predicās eni; filiū hoīs dei falſum: q cū ex
diſpēſatione hō eēt: maneret tū ex natura de
us: eūdē ex ifirmitate crucifixū ait: q ex v̄tu
te dei viueret. Qd̓ cū ifirmitas eēt ex forma
ſui: τ natura maneret̄ ex forma dei: τ q cum
eſſet i forma dei: aſſūpſit formā ſui nō ambi
guū eſſet: in q̄ ſacramēto τ paſſus eēt τ viue
ret. Vt cū i eodē eſſet ifirmitas ad paſſionē

⁊ ad vitã dei ṽtus: nõ aliud aut diuiſus a ſe eēt q̃ ⁊ pateref ⁊ viueret. Paſſ9 q̃dẽ ē vnigenitus de9 q̃ hoīes pati poſſunt: ſꝫ vtamur apl'i fide atq̃ dicto. Tradidi eniꝫ vobis i pꝛimis: qd ⁊ accepi: qꝛ xp̄s moꝛtu9 eſt ꝑ peccatis nr̄is ſm ſcripturas: ⁊ qꝛ ſepultus eſt: ⁊ qꝛ reſurrexit die tertia ſm ſcripturas. nõ nudis vſus ē ad erroꝛis occaſionẽ dictoꝝ diſinitionib9: ſed moꝛtis ⁊ reſurrectiõis modũ nõ tãtũ reꝝ nominibus quãtũ ⁊ ſcripturarũ virtutibus admonẽs ꝯfitendũ. Vt hec noſtra eēt in ei9 moꝛte itelligẽtia: q̃ ⁊ eſſet i ſignificatione ſcripturaꝝ. Infirmitas eniꝫ cogitatões ⁊ ſcrupuloſas fidei calũnias nõ relinquẽs: finẽ hũc tm̄ ſm ſcripturas p̄dicãde moꝛt' ⁊ reſurrectionis adiecit: ne inaniũ diſputationuꝫ vẽto circũacti: vel fallaciũ queſtionũ ieptis argutijs ipediti iſirmaref. Sed in hũc ſemp religionis ſue poꝛtum fides illeſa reuocaret: vt moꝛtẽ ⁊ reſurrectionẽ hoīs filij ⁊ dei filij ieſu xp̄i ſm ſcripturas crederet ⁊ cõficeref pia aduerſus calũniã reſiſtẽdi ſecuritate ꝓpoſita. Cũ ita moꝛi ac reſurgere xp̄s ieſus itelligendus eēt: qualit' ſcriptus ē. Nõ enim hꝫ fides periculũ: ⁊ oīs pia ꝓfeſſio in occulti ſacramẽti dei tuta eſt. Natus ex ṽgine xp̄s ē: ſꝫ ſm ſcripturas ꝯceptus de ſpiritu ſãcto ē. Fleuit xp̄s ſꝫ ſm ſcripturas vt i eo qd fleuit gratulatus ſit. Eſuriuit xp̄s ſꝫ ſm ſcripturas ſine cibo in nõ habẽteꝫ fruct9 arboꝛẽ deus opat9 ē. Paſſus xp̄s ē: ſꝫ ſm ſcripturas: tũc a dextris virtutis ſeſſurus ē. Dereling ſe ad moꝛtẽ q̃ſtus eſt: ſꝫ ſm ſcripturas: tũc ꝯfeſſoꝛẽ ſuũ i regno paradiſi recepit. Moꝛtuus ſed ſecundũ ſcripturas: reſurgẽs a dextr' dn̄i dn̄s aſſidet. In hui9 igif ſacramẽti vita ē: calũniã cõfeſſio iſta nõ recipit. Certe apl'us nõ relinq̃t vt ambigi diciq̃ liceat: xp̄s nat9 paſſus moꝛtu9 reſurgẽs: q̃ mõ: q̃ virtute: q̃ diuiſiõe: qb9 ptib9: qs lachꝛymãs ē: qs gaudẽs: qs ꝯquerẽs: qs deſcendẽs: qs aſcẽdẽs. Sꝫ fidei in h̄ meritũ: p cõfeſſionẽ incũctãtis tm̄ religionis oſtẽdens ait. Et fidei aũt iuſticia: ſic dicit: ne dixeris in coꝛde tuo: qs aſcẽdit in celũ. h̄ eſt xp̄m deducere: vel qs deſcendit in abyſſum. hoc ē xp̄m reducere. Sꝫ quid dicit ſcriptura Iuxta eſt ṽbuꝫ tuũ in oꝛe tuo ⁊ in coꝛde tuo h̄ eſt ṽbũ dei qd p̄dicam9. Quia ſi cõfeſſus fueris in oꝛe tuo qꝛ dn̄s eſt ieſus: ⁊ credideris in coꝛde tuo qꝛ deus illũ ſuſcitauit a moꝛtuis ſaluus eris. O ſ iuſtũ fides cõſummat. Scd'm qd dictũ eſt. Credidit abꝛahã deo: et reputatũ ē ei ad iuſticiã. Nunqd abꝛahã calũniatus ē deo: cũ ei hereditatẽ gentiũ: ⁊ ſecundũ ſtellaꝝ ⁊ arene multitudinẽ: mãſure ex ſe ſobolis numeroſitate pollicebaf. De oīpotẽtia eni dei fides religioſa nõ ãbigens: humane iſirmitatis nõ eſt detenta naturis: ſꝫ in ſe id qd erat caducũ terrenũq̃ deſpiciens: diuine ſpõſionis fidẽ: vltra modũ coꝛpoꝛee ꝯſtitutõis excepit: qꝛ nequaq̃ dei ṽtutes lex poſſet humana moderari. Tãtũ i efficiẽdo libertatis: deo ꝑmanẽte: quãtũ in ſponẽdo oſtẽderet volũtatis. Nihil igif fide iuſtius eſt: quia cũ equitas atq̃ moderatio terrenoꝝ actuum ſit ꝓbabilis: nihil tm̄ iuſtius homini ſit: q̃ oīpotẽtiã dei indefinite ptãtis intelligẽtia credidiſſe. Hanc itaq̃ in nobis que ex fide eſt iuſticiã apl'us expectãs: incerte atq̃ iſide ambiguitatis irreligioſitatẽ remouit: vetãs curaꝫ ſollicite in coꝛ cogitationis admitti: dicti etiaꝫ ꝓphetici rõne mõſtrata: ait eniꝫ. Ne dixeris i coꝛde tuo: qs aſcẽdit in celũ. Hec a ꝓpheta dicta ſubiecte ſn̄ie abſolutõe ꝓſequif dicẽs h̄ ē xp̄ꝫ deducẽ. Nõ eniꝫ ſe i celeſtẽ ſciaꝫ humane mẽtis ſenſus extẽdit: ſꝫ neq̃ de diuinis opib9 religioſa fides ãbigit. nõ eguit xp̄s humane ṽtut' auxilio: vt ex illa btitudini ſue ſede dſcẽdẽs: cuiuſq̃ e celo ope dduceref i coꝛp9. nõ exterioꝛ ptãs eũ egit ad trãs: credẽd9 ē veniſſe q̃lis ⁊ venit. Et ṽa pietas ē xp̄m nõ deductũ ſꝫ deſcẽdentẽ ꝯfiteri. Sacr'm ſuũ ē: ⁊ in tpe ⁊ i ope. Neq̃ qꝛ mõ venit: deduct9 p alteꝛ rẽ credẽdus ē: nec tpalis ei9 aductus ptãti decẽtis ſubdit9 itelligẽdus eſt: ſꝫ ne alteri9 qdeꝫ ãbiguitatis iſidelitas ſinif. Naꝫ ꝯtinuo ex dicto ꝓphetico ſubdif. Vel qs deſcẽdit i abyſſuꝫ. Ac mox dicti rõ ſubiecta eſt: hoc xp̄m a moꝛtuis reducẽ. Libertas redeũdi in celũ: ex deſcendendi in trrã libertate ē. Ambigendi aũt ſublata cũctatio eſt ſapientia i fide eſt: rõ in ṽtute eſt: effect9 in rebus eſt: cã: in ptãte eſt. Sꝫ nõ nutãte ad id tẽpus eſt ꝯſcientia. Apl'us eni totũ ſcripture myſteriũ exequens ait. Iuxta eſt verbũ tuũ in oꝛe tuo ⁊ in coꝛde tuo. Nõ tardo op9 eſt petitoq̃ lõge ṽbo ꝯfeſſionis: nec iteruallo aliquo inter coꝛ atq̃ os relicto vt qd ad ꝓfeſſatõeꝫ religionis loquendũ ſit: p infidelem ãbiguitateꝫ cogitef: ſed ⁊ iuxta nos eſſe opoꝛtet: ⁊ in nobis:

ne aliqua inter religionē cordis atq; oris mora: fides forte nr̄a nō ita in ſenſu ſit vt in verbis. Sʒ cōnexa ori atq; cordi incūctantē habeat ⁊ ſentiēdi ⁊ loquēdi religionē: ⁊ hui⁹ q̄dē dicti ꝓphetici vt incertis ratiōeʒ apl'is ſubiecit: hoc eſt verbū fidei qḋ p̄dicamus: quia ſi cōfeſſus fueris in ore tuo q2 dn̄s eſt ieſus: ⁊ credideris in ore ⁊ corde tuo q2 deus illum ſuſcitauit a mortuis: ſaluus eris. ¶Pietas eſt nō ambigere: ⁊ iuſticia eſt credere: ⁊ ſalus ē cōfiteri. Nō in icerta diffluere: neq; ad ſtultiloquia efferuere: neq; ratione aliqua ꝟtutes dei vētilare: neq; mō circūſcribere poteſtatē neq; cauſas iueſtigabiliuꝫ ſacramētoꝝ retractare: dn̄m ieſum cōfiteri: ⁊ a deo ſuſcitatū a mortuis credere ſalus ē. Que vero iſania ē: qualis ⁊ cuiuſcemodi ſit ieſus calūniari: cū ſalus ſola ſit: hoc ſolum ſcire qḋ dominus ſit. Tū porro qui humane inanitatis error ē: de ſurrectione eius lites mouere: cū ſufficiat ad vitā qḋ a deo ſuſcitatus ſit credidiſſe. In ſimplicitate itaq; fides eſt: in fide iuſticia eſt: i cōfeſſione pietas ē. Nō p̄ difficiles nos de⁹ ad beatā vitā queſtiōes vocat: nec multiplici eloquētis facundie genere ſolicitat. In abſoluto nobis ac facili eſt eternitas ieſū ſuſcitatū a mortuis p̄ deū credere: ⁊ ipſuꝫ eſſe dominū cōfiteri. Nemo itaq; ea que ob ignorationē nr̄am dicta ſunt: ad occaſionē irreligioſitatis vſurpet. Cognoſcēd⁹ eniꝫ ieſus xp̄s mortu⁹ erat vt i eo viuerem⁹. Si itaq; ad itelligētiā mortis ſue ait: deus deus meus q̄re me de, reliq̄ſti. ⁊ pater in manus tuas cōmendo ſpiritum meū: nunqd cōfeſſioni noſtre ꝯſulēs ifirmū ſe eſſe potius ꝯfeſſus ē: q̄ꝫ nos ābiguos nō reliq̄t. Excitaturus nāq; lazarū orat ad patrē nunqd p̄ce eguit dicēs. ¶Pat gratias ago tibi: q2 exaudiſti me. ⁊ ego ſciebā q2 ſemp̄ me exaudis. ſʒ ꝓpter turbā dixi: vt credant q2 tu me miſiſti. Nobis itaq; orauit ne filius ignoretur: ⁊ cū ſibi nō proficeret deprecatōis ſermo: ad ꝓfectū tn̄ noſtre fidei loquebat̄. Nō inops ḡ tuꝫ auxilij eſt: ſed nos ſumus iopes doctrie. Clarificari ſe quoq; depcat̄: ac mox de celo vox dei pr̄is clarificātis audit̄. Sʒ ad audite vocis admirationē ait. Nō ꝓpter me vox hec venit ſʒ ꝓpter vos. Nobis pat rogat̄: nobis pat loquit̄. Totū ad effectū ſit nr̄e cōfeſſionis. Et cū clarificationis rn̄ſio nō obſecrationi claritatis ſit ipenſa: ſed ignoratiōi audientiū: quo mō querele paſſiōis i ſumma exultatione paciendi non cōfeſſionis nr̄e erudițiōi p̄ſtita itelliget̄. Chriſtus ꝓ pſequētib⁹ rogat q2 qḋ agūt neſciūt. Chriſt⁹ de cruce paradiſuꝫ ꝑmittit q2 deus regnat. Chriſtū i cruce ꝯſummaſſe ſe oīa aceti poculo gratulat̄: q2 moriturus ꝓphetiā ipleuerit. Nobis natus ē: nobis paſſus ē: nobis mortu⁹ ē: nobis reſurrexit. Et cuꝫ nobis hec ſola ſit proprietas ad ſalutē: vt dei filiū cōfiteamur ex mortuis: cur rogo in hac irreligioſitate moramur: vt cuꝫ xp̄s intra fiduciā diuinitatis ſue manēs: mori ſe p̄ ſignificationē aſſūpti hoīs: cū ſecuritate morientis oſtēderit: hoc maxime ad abnegandū eum deū ꝓficiat: qḋ ſe nobis filius dei ⁊ hominis filiūq; eſt profeſſus ⁊ mortuū.

Explicit liber decim⁹. Incipit vndecim⁹.

t

Otū atq; abſolutū fidei euāgelice ſacramentū multifarie ap'ſus tractās: hec quoq; int̄ cetera diuine cognitiōis precepta: ad ephesios eſt locut⁹ Sicut ⁊ vos vocati eſtis in vna ſpe vocationis veſtre: vnus dn̄s: vna fides: vnuꝫ baptiſma: vnus deus ⁊ p̄r oīuꝫ: q̄ eſt ſup̄ oēs: ⁊ p̄ oīa ⁊ i oīb⁹ nobis. Nō eniꝫ ābigu⁹ nos ⁊ erraticis indefinite doctrine ſtudijs derelinqt vl' icertis opinionib⁹ ingenia hūana pmiſit: ſtatutis p̄ ſe ⁊ oppoſitis obicib⁹ libertatē itelligētie volūtatiſq; ꝯcludēs vt ſape nō niſi ad id tm̄ qḋ p̄dicatū a ſe fuerat: nos ſineret: cū p̄ definitaꝫ fidei idemutabilis ꝯſtitutiōeꝫ credi aliť atq; aliter nō liꝫ. Vnū itaq; nobis dn̄m predicans: vnā fidē memorat. Deinde vnius dn̄i vnā fidē memorās: vnū etiā baptiſma demōſtrat vt cū vni⁹ domini vna fides eēt: vni⁹ p̄ hoc fidei in dn̄o vnū eſſʒ ⁊ baptiſma. Et q2 ſacramentū oē ⁊ baptiſmi ⁊ fidei vt i vno dn̄o: ita ⁊ in deo vno ē: cōſūmationē ſpei nr̄e vnius dei ꝓfeſſiōe ꝯcluſit: vt ⁊ vnū baptiſma ⁊ fides vna ſit vni⁹ dn̄i ita ⁊ dei eēt vni⁹. Vn⁹ eniꝫ viq; ē nō vniōe ſʒ ꝓprietate: dū ⁊ vniuſcuiuſq; ꝓpriū eſt vt ⁊ vn⁹ ſit: vel patri eſſe qḋ pat eſt: vel filio eē qḋ fili⁹ ē. Et id qḋ viq; in ꝓprietate ſua vnus ē: ſacramētū vnitatis ad vtrūq; eſt: q2 ⁊ vn⁹ dn̄s xp̄s deo patri nō poteſt auferre qḋ dominus eſt: ⁊ vnus pater

vni dn̄o xp̄o nō intelligit̄ negare qd̄ deus ē: cū ſi p id qd̄ deus vnus eſt: nō ꝫ xp̄o ꝓprius eſſe videt̄ vt deus ſit: neceſſe eſt p id qd̄ vnuſ dn̄s xp̄us eſt: nō ꝛ deo debitū eſſe intelligat̄ vt domin⁹ ſit. Si id qd̄ vnus eſt: nō ſacram̄ti ſit ſignificatio ſed vniōis exceptio. Vnius itaqꝫ domini ſicut vnius dei p̄ris ꝛ vnuꝫ baptiſma ꝛ fides vna eſt. Fides aūt vna iaꝫ nō eſt: ſi nō vnū dominū ꝛ vnū deū patrē in cō/ſcientie ꝓfeſſione retinebit. Vnū vero dn̄m ꝛ vnū deum patrē quo modo fides que non vna ē ꝯfitet̄. Vna aūt in tāta p̄dicationuꝫ di/uerſitate iā nō erit: ſi alius dominū ieſuꝫ xp̄ꝫ penetrāte palmas clauo: infirmitatis noſtre credit dolore genuiſſe: ꝛ egentem nature ſue poteſtatiſqꝫ v̄tutē: iminētis iā ſibi mortis ti/muiſſe terrorē: ſi etiā id qd̄ p̄ncipale ē: natuꝫ negabit: ꝛ creatū potius p̄dicabit: ſi deū dicet magis q̄ꝫ itelliget: qꝛ ꝛ duos dici irreligioſuꝫ eſt: ꝛ deū itelligi: diuine nature cōſcientia ē. Iā ergo nō vnus ē domin⁹ xp̄s ſi: aliud deus nō dolet: ſi aliud ifirmus timet. Alii ſit ex natura: alij ex cognitione deus: ꝛ alij ex generatiōe ꝛ alij ex generatiōe filius: ꝛ p id neqꝫ deus pat̄ vn⁹ in fide ē: ſi alijs p̄r̄te: alijs generatiōe pat̄ credit̄: qꝛ ꝛ vniuerſoꝝ pat̄ deus ſit. Iā porro qs ābiget extra fidem eſſe qcqd extra fidē vnā eſt. Quia in fide vna ꝛ vnus domin⁹ xp̄s: ꝛ deus pat̄ vnus ſit. Vnus aūt domin⁹ xp̄s nō noīe ſed fide vn⁹ eſt. ſi filius ſit: ſi deus ſit: ſi indemutabilis ſit: ſi nō aliqn̄ defuerit: vel deus eſſe vel filius. Qui igitur xp̄m aliter q̄ꝫ eſt p̄dicabit ideſt nec filium nec deū eſſe: aliū xp̄m p̄dicabit. Sꝫ nec vnius baptiſmi fides vna eſt: qꝛ ſc̄m apoſtolicā doctrinā eius vnius baptiſmi fides vna eſt: cuius vn⁹ dn̄s: ꝛ dei ſit filius xp̄s: ꝛ deus ſit. Nō enim negari iā xp̄s qn̄ xp̄s ſit pōt: neqꝫ mū/do ignorabilis effici. Hinc ꝓphetie volumina conſignāt: hunc tēporuꝫ quotidie ꝓficit̄ plenitudo teſtat̄: hunc apoſtoloꝝ ꝛ martyruꝫ p virtutū operationes loquūt̄ ſepulchra: hūc poteſtas nominis ſui ꝓbat: hunc imūdi ſpi/ritus profitent̄: hunc punitorū demonū reſonāt mugitus. Sed in his oībus virtutis ſue diſpēſatio eſt. Ceteꝝ fides noſtra: talis qua/lis eſt p̄dicādus eſt: vt nō nomine ſed cōfeſ/ſione in vnius baptiſmi fide vnus nobis dominus ſit: qꝛ ſc̄m vnuꝫ dominuꝫ xp̄m: vnus deus pater eſt. Sed nunc hi noui xp̄i p̄dica/tores cuncta negādo que xp̄i ſunt: aliū dominū xp̄m: ſicuti aliū deū patrē p̄dicāt: qꝛ neqꝫ hic genuerit ſed creauerit: neqꝫ ille natus ſit: ſed creatus ſit. Et p id extra veritatē de⁹ chriſtus ſit: cui nō ſit ex natiuitate qd̄ deus ē: ꝛ extra fidei ꝯſcientiā deus pater ſit: cui nō ſit i generatōe qd̄ pater ē. Laudātes qdē merito ita vt dignū eſt: deuꝫ patrē: nature ſcilicet cuꝫ eē inacceſſe incōſpicabilis inuiolabilis inenar/rabilis ifinite ꝓuide potentis benigne mobilis trāſcurrētis manentis intra extraqꝫ ꝛ oīa in oībus ſentiētis. Sed cū adiiciunt ad ſupereminentiā laudis: ſolū bonum: ſolum potenteꝫ: ſoluꝫ imortalem: qs nō hāc religionē laudatiōis intelligat eo tendere: vt dominus ie/ſus xp̄s extra hāc beatudinē que ſoli deo per exceptionē ſolius deferat̄ ad honoreꝫ manēs ipſe ꝛ mortalis ꝛ ifirmus ꝛ malus ſit: duꝫ in ijs pater ſolus eſt. Et ei idcirco naturalis ex deo patre natiuitas abnegat̄: ne p generationē ea que in eo naturalis deo patre beatitudo eſt maneat: qꝛ natiuitas in nature eius ſit virtute: que genuit: nec apoſtolicis nec euangelicis p̄dicationibus eruditi ad impie ꝓfeſ/ſionis ſue vſurpationeꝫ: magnificētiā dei patris nō religionis fide ſed arte ipietatis exto/lunt: vt duꝫ incōparabilia oīa eſſe nature ei⁹ ediſſerūt: degeneris ifirmioriſqꝫ nature vni/genitū deuꝫ p exceptionē comparatiōis affirment. Deū viuentis dei viuā imaginē: ꝛ beate nature pleniſſimā formā ꝛ inaſcibilis ſubſtātie vnigenitā natiuitatem. Que niſi pfe/ctam paterne beatitudinis hꝫ formā: ꝛ abſo/lutā nature totius referat ſpecieꝫ: nō eſt ima/ginis veritate. Si autē inaſcibilis dei vnigenitus deus imago eſt: perfecte atqꝫ abſolute in eo nature veritas ineſt: p quā efficit̄ eē euꝫ imaginē veritatis. Potēs eſt pater: ſꝫ ſi ifirmus eſt filius: imago iā nō eſt potētis. Bo/nus eſt pater: ſꝫ ſi i diuerſi generis diuinita/te filius ē: boni imaginē mali natura nō reddit. Incorporeus pat̄ eſt: ſi filius ſc̄m ſpiritū circūſcriptus eſt corpore: iā incorporei nō ē forma corporeus. Ineffabilis pat̄ eſt: ſi filiū ſermo cōplectit̄: extra imaginē eſt inenarrabilis: natura narrabilis. Verus deus eſt pat̄: ſi filius in dei falſitate eſt: iā nō ē veri imago q falſus ē. Nō ex parte imaginē: neqꝫ ex portione formā: cū dei apl'us p̄dicat. Sed imaginē eſſe cū dei iuiſibilis: ꝛ formā cū dei eſſe lo

quit. Nō pōt exp̄ſſius ī filio dei natiuitatꝭ natura: ab ap̄lo p̄dicari: q̄ȝ ad id qđ inuiſibile dei eſt inuiſibilis dei imago ſit xp̄s: q vtiq̄ȝ in ſubſtātia ꝯſpicabili: imaginē nature inuiſibilis n̄ referret. Sȝ vt ſupioribus libris docuimus diſpenſationē aſſūpti corporis rapiūt ad cōtumeliā diuinitatis ⁊ ipietatis cauſas arripiūt de ſalutis nr̄e ſacramēto. Qui ſi ap̄lice fidei tenaces eſſent: itelligerēt eum q in forma dei eēt: aſſūpſiſſe formā ſui: neq̄ȝ formā ſui vſurparēt ad forme dei dehoneſtatē: cū forma dei plenitudinē in ſe dei ꝯtineret: ⁊ que eſſent tēporū ac myſterioꝝ: pia rōne tractarēt vt nec cōtumeliā diuinitas ſuſciperet: nec diſpēſatio afferret errorē. Sȝ oibus vt exiſtimo iam a nobis abſolutiſſime demōſtratis: ⁊ ſub aſſūpti corporis natiuitate diuine nature virtute mōſtrata: nō relictus ē ābigendi locꝰ: qn oia vnigenitꝰ deus ⁊ hō ꝟtutibꝰ dei geſſerit ⁊ i ꝟtutibꝰ dei vniuerſa hois veritate pfecerit: habēs in ſe ⁊ naturā dei potētis in geſtis: dū natus ex deo eſt: ⁊ pfecti hois abſolutiōeȝ dū ei eſt partus ex ꝟgine. Et cū veritate corpis ſubſiſtēs ī natura dei: ⁊ cū dei natura manēs in corpis veritate. Quā q̄ȝ igit̄ vſq̄ȝ ad ipam mortis gloriaȝ ois reſponſionis noſtre ſmo deſcēderit: ⁊ ſingulis ꝓfeſſionis ipie ꝓpoſitionibꝰ: ex euāgelicis atq̄ȝ ap̄licis doctrinis ſit ꝯdictū: tn̄ qꝛ etiā poſt reſurrectiōis gloriaȝ quedā ad degeneris īfirmitatē nature demōſtrādā: p̄ſumere ipij auſi ſūt. His ipſis nūc reſpondendū eſt. Atq̄ȝ vt in ceteris obſeruatū a nobis eſt: eoꝝ ipſoꝝ dictoꝝ ratio: ex ijs ipſis dictis afferat̄: vt illic veritas reperiat̄: vbi negat̄. Que enīȝ ſimpliciter ad eruditionē fidei diuinitus dicta ſunt: ea neceſſe eſt ita dicta ſint vt ad id qđ dicta ſunt: nō alienorū atq̄ȝ extrinſecus dictoꝝ ꝯfirment̄ exēplis. Inter ceteras enīȝ ipietates ſuas etiā h̄ dicto domini vti heretici ſolent. Aſcendo ad patrē meū ⁊ p̄rem veſtrū: ⁊ ad deū meū ⁊ deū veſtrū. Vt per id qđ pater eius: pater eoꝝ eſt: ⁊ deus eius deus eoꝝ eſt: i nā dei nō ſit: dū h̄ ceteris deū patrē profitet̄ eſſe qđ ſibi ſit. Ceſſante p̄uilegio: in cōmunione ⁊ nature ⁊ natiuitatis: p quā ⁊ deus ſit natꝰ: ⁊ filius ſit. Teneāt quoq̄ȝ etiā illud ap̄li. Cū aūt dixerit: oia ſubiecta ſunt: abſq̄ȝ eo q ſubiecit ei oia. Cum aūt ſubiecta ei fuerint oia: tūc ipſe ſubiectꝰ erit ei q ſibi ſubiecit oia: vt ſit deus oia in oibus.

Vt qꝛ ſubiectio illa infirmioris nature ꝯteſtatio eē exiſtimabit̄: nō ſit paterne nature ꝟtute: quē nālis īfirmitas nature potioris ſubiecerit poteſtati. Sumāt aūt ois impietatis ſue hāc tan q̄ȝ munitiſſimaȝ ⁊ in expugnabilē defenſionē ad veritatē natiuitatꝭ abolēdā. Vt qꝛ p ſubiectionē deus nō eſt: ⁊ p cōmunionē ſibi atq̄ȝ nobis deū atq̄ȝ patrē: in cōmunione ſit creature: ipē q̄q̄ȝ ex deo creatō ſit potius q̄ȝ generatio: qꝛ creatio ex nihilo ſubſiſtat; generatio vero naturalē habeat natiuitatis auctorē. Ois qdē calūnia iproba eſt: qꝛ veritati falſitas: cū iā effrenato pudore ſit: ꝯdicit: ſȝ tn̄ i terdū p̄tēdit aliqđ excuſationis ābigue velamē: vt verecōdie in defenſione ſit: qđ ipudēter in ſenſu eē. Verū nūc in ijs q̄ ipie ad i firmādā dn̄i noſtri diuinitatē p̄ſumpta ſunt: locus verecūdie: ⁊ velamini falſo excuſatiōis excluſus eſt: cū quādo ipſa illa ignoratōis venia ceſſante: ſola volūtas irreligioſe itelligentie detegat̄. Vt. n. paululū ipſiꝰ dicti euāgelici differā demonſtrationē: anne ignorabilis hec erat ap̄li p̄dicatio. Et qdē ꝯfeſſione oiuȝ magnū eſt pietatis ſacramentū: qđ manifeſtū eſt in carne viuificatū eſt in ſpiritu: viſuȝ ē ab angelis: p̄dicatū eſt gētibus: creditū eſt in h̄ mūdo: aſſumptū ē in claritate. Eſt ne adhuc q̄ſq̄ȝ tā hebetis intelligētie: vt diſpenſationeȝ aſſūpte a dn̄o carnis aliud q̄ȝ ſacramētū pietatis itelligat. Et p̄mū extra fidē dei eſt: q̄ſq̄s ex hāc erit ꝯfeſſionē. Nō enim ap̄lus ābigit qn hoc ab vniuerſis fatēdū ſit. Myſteriū qdem ſalutis nr̄e cōtumeliā nō eſſe diuinitatis: ſed magne pietatis ſacr̄m. Nō eſt ḡ iſtud neceſſitas ſȝ pietas: nec īfirmitas ſed magne pietatis ſacramentū. Et ſacramentū nō iā myſterio occultatū: ſed in carne manifeſtatū: neq̄ȝ adhuc p naturā carnis īfirmuȝ ſed in ſpiritu iuſtificatū: vt p iuſtificationē ſpūs abeſſet a fide noſtra carnis infirmitas: ⁊ p carnis manifeſtationē myſteriū nō eſſet occultū: ⁊ p myſterij ignorabilē cauſam: maxime pietatis in ſacramento eſſet ſola cōfeſſio. Atq̄ȝ ita ap̄lus fidei totius ordinē tenuit vt dum pietas ē: ſacramētū ſit: dū ſacramētū eſt: cognitio i carne ſit: dū cognitio in carne eſt; iuſtificatio i ſpiritu ſit: qꝛ ſacramentū pietatis qđ manifeſtat̄ in carne: vt vere ſacramentū ſit: p iuſtificationē ſpiritus manifeſtat̄ i carne. Ac ne illa manifeſtatio in carne qualis eēt iuſtificatio i ſpi

rtu ignoraret: ſacramentū qđ manifeſtatuȝ i
carne ⁊ iuſtificatū in ſpiritu eſt: ⁊ ab angelis
viſuȝ eſt: ⁊ gentibus p̄dicatū eſt: ⁊ in hoc mū
do creditū: hoc ipſum eſt aſſumptū in clarita/
te: vt in oībus ſit magne pietatis ſacramētū:
dū manifeſtaṫ in carne: dū iuſtificatur i ſpiri
tu: dū viſum eſt ab angelis: dū p̄dicaṫ gen
tibus: dū crediṫ in hoc mundo: dū aſſumitur
in claritate. Nā ⁊ viſum ſequiṫ p̄dicatio: pre
dicationē fides: ⁊ in oīa cōſummat claritatis
aſſumptio: qꝛ ⁊ magne pietatis ſacramentuȝ
eſt: aſſūptio claritatis: ⁊ ꝑ hanc diſpēſationis
fideȝ: cōformes aſſumis claritatis dn̄ice pre
paratū. Magne igiṫ pietatis ſacramentū eſt
carnis aſſūptio: qꝛ ꝑ aſſūptionē carnis: mani
feſtatio ſacramēti in carne eſt. Sȝ tn̄ manife/
ſtatio in carne nō aliud q̄ȝ magne pietatis ſa/
cramentū ꝯfitendū eſt: qꝛ manifeſtatio eius i
carne iuſtificatio ſpirit⁹ ē: ⁊ claritatis aſſum/
ptio. Et que tādem ſpe in fide nr̄a eſt pie di/
ſpēſationis myſteriū: diuinitatis infirmitas:
cū ꝑ claritatis aſſumptionē: magne pietatis
ſacramentū ſit cōfitēdū. Et qꝛ iā nō eſt infir/
mitas ſed ſacramētū. nec neceſſitas ſȝ pietas
dicti nūc euāgelici ratio querēda eſt: ne quod
ſalutis noſtre ⁊ glorie myſteriū ē: id ad occa/
ſionē p̄dicationis ipie relinquaṫ. Grauis ti
bi auctas eſt heretice ⁊ idiſſolubilis dn̄i de ſe
ꝓfeſſio: q̄ ait. Aſcēdo ad pr̄eȝ meū ⁊ ad pr̄eȝ
veſtrū: ad deū meū ⁊ ad deū veſtrū. Ut ꝑ id
qđ ⁊ nobis ⁊ illi vn⁹ ⁊ paṫ pr̄ eſt: ⁊ deus de⁹
eſt: ſit i ea īfirmitate q̄ ſum⁹: dū ⁊ ꝑ eūdē pr̄eȝ
exeq̄mur i filios: ⁊ ꝑ eūdē deū cōparamur in
ſ̄uos: ⁊ cū nos ſim⁹ ⁊ creatio ex origine: ⁊ ex
natura ſ̄ui: tn̄ dū ⁊ paṫ nobis cōis: deus eſt
ſit ei nobiſcū ⁊ creatio ſi natura cōis ⁊ ſ̄uitus.
Et hic ipie p̄dicatiōis furor etiā B. ꝓphetico
vtiṫ dicto. Unxit te deus deus tu⁹: vt nō ſit i
ea nature ꝟtute q̄ deus eſt: dū ei vngēs ſe de
us in deū ſuū ſit āteIatus. Ignorat deū xp̄uȝ
q ignorat deū natū. Deū aūt naſci nō ē aliud
q̄ȝ in ea natura eē q̄ deus ē: qꝛ naſci cū cauſaȝ
natiuitatis oſtēdat: nō diſproficit tn̄ in gene/
re auctoris exiſtere. Qđ aūt nō diſproficit in
genere: dȝ qdē auctori cauſaȝ natiuitatis ſue
naturā tn̄ ex ſe ñ amiſit auctoris: qꝛ natiuitas
dei neqȝ aliūde neqȝ aliud eſt. Que ſi aliūde
eſt: nō natiuitas ē: ſi vero aliūde nō eſt: deus
eſt. Cū aūt ex deo deus ē: ꝑ id deus paṫ deo
filio ⁊ natiuitatis eius de⁹ eſt: ⁊ nature pr̄: qꝛ
dei natiuitas ⁊ ex deo eſt: ⁊ i ea generis ē na
tura a qua de⁹ eſt. Qui⁹ igiṫ pie ac debite ꝓ
feſſionis modū ita in oībus que locutus ē do
minus tēperauit: ne diuinitati ſue cōtumeliā
cōfeſſio natiuitatis afferret: ne obſequij reli/
gio naturā maieſtatis offenderet: ſȝ vt hono
rē debitū natiuitas ꝓfitereṫ que ſubſiſtere ſe
deberet auctori: ⁊ nature ꝯſciētiā fiducia na/
turalis oſtēderet: q̄ i deū naſcēdo ſubſiſteret
hinc eniȝ illud ē. Qui me videt: videt ⁊ pr̄eȝ.
Sȝ ⁊ illđ. Uerba q̄ ego loquor: nō a me lo/
quor. Nā dū ñ a ſe loquiṫ: auctori eū neceſſe
eſt debere qđ loquiṫ. Cū autē ſe viſo pater vi
deṫ: nature cōſciētia eſt: que ad demōſtratio/
nē in ſe dei nō aliena a deo in deū natura ſub
ſtiterit. Uel illud. Pater qđ dedit mihi ma/
ius eſt oībus. Et rurſum. Ego ⁊ paṫ vnū ſu
mus. Nā ⁊ datio paterna: ſumpte natiuitatꝭ
ꝓfeſſio ē ⁊ qđ vnū ſūt: ꝓprietas ex natiuitate
nature ē. Uel illđ. Sȝ iudiciū oē dedit filio:
vt oēs honorificēt filiū ſicut honorificant pa
trē. Nā dū iudiciū daṫ: natiuitas nō tacetur:
dū ꝟo exequāṫ honor: natura retineṫ. Uel il
lud. Ego i pr̄e ⁊ pr̄ i me. Et rurſuȝ. Pater
maior me ē. In eo eniȝ qđ in ſeſe ſunt: dei ex
deo diuinitatē cognoſce. In eo ꝟo qđ pater
maior me eſt: ꝯfeſſionē paterne auctoritatis
itellige. Sicuti ⁊ illđ ē. Nō pōt filius a ſe fa/
cere q̄cq̄ȝ niſi qđ viderit patrē facientē: que/
cūqȝ eniȝ ille facit: eadē ⁊ filius facit ſimiliter.
Dū nō a ſe facit: ad id qđ agit ſm̄ natiuitatē:
ſibi pater auctor eſt. Et tn̄ cū quecūqȝ facit pa
ter: eadē ⁊ filius facit ſimiliter: nō in aliud ali
qd q̄ȝ in deū ſubſiſtit: ad faciēda oīa que de⁹
paṫ faciat paterne oipotētie i ſe ſubſiſtēte na
tura. Hec itaqȝ ſm̄ ſpiritus vnitatē: ⁊ nature
que ſm̄ natiuitatē eſt: ꝓprietatē: ita demon/
ſtrata ſunt vt ⁊ natiuitas deū ſubſtitutōis ſue
ꝯfitereṫ: ⁊ ſubſtitutio nature cōſcientiā nō ta/
ceret: ꝓfitens ſibi patreȝ deū deus filius: dū
ex eo naſciṫ. Ceteruȝ ad qđ natus eſt: totū ha
bens naturale qđ deus eſt. Diſpēſatio itaqȝ
magni ⁊ pij ſacramēti natiuitatis diuine pr̄eȝ
inſup etiam cōditionis aſſumpte deum fecit:
deum q in forma dei erat: repertus ē i forma
ſerui. Seruus eni nō erat: cum eſſet ſecundū
ſpiritū filius dei: ⁊ ſm̄ cōmune iudicium vbi
non eſt ſeruus: neqȝ dominus eſt. Deus q/
dē ⁊ pater natiuitatis eſt vnigeniti dei. Sed
ad id qđ ſeruus eſt: nō poſſumus niſi tūc do/

minā deputare cū ſeruus ē. Qui ſi cū ante ꝑ
naturā nō erat ſeruus: ⁊ poſtea ſm naturam
eſſe qḋ nō erat cepit: nō alia dominatus cau
ſa itelligēda eſt q̄ꝫ que extitit ſeruitutis: tunc
habēs ex nature diſpēſatiōe dn̄m: cū ꝓbuit ex
hois aſſumptione ſe ſeruū. Manens igiṫ in
forma ſerui q manebat ante in dei forma hō
xp̄us ieſus locutus eſt. Aſcēdo ad prēꝫ meū
⁊ ad patreꝫ veſtrū: ad deum meū ⁊ ad deū ve
ſtrū. Si igiṫ hec ſeruus ad ſeruos locutus ē:
quo modo ꝓfeſſio iſta nō ſerui ſit: ⁊ ad eā ma
gis naturā: que nō in natura ſerui ſit: tranſ/
ferṫ: cū ei qui in forma dei manens formā ſer
ui aſſumpſit: quaſi ſeruo ad ſeruos cōmunio
nō niſi ex eo tm̄ poſſit eſſe qḋ ſeruus ē. Paṫ
igiṫ ſibi: ita vt hoibus: pater eſt: ⁊ deus ſibi:
ita vt ſeruis: deus eſt. Et cū hec ad hoies ſer
uos homo in ſerui forma ieſus xp̄us loquaṫ:
nō ambigiṫ qui paṫ ſibi vt ceteris ſit ex ea pte
qua hō eſt: ⁊ deus ſibi vt cūctis ſit: ex ea natu
ra qua ſeruus eſt. Deniqꝫ hunc eundē ſmo
nē huiuſmodi ꝓfeſſionis cepit exordio: di/
cēs. Vade aūt ad fratres meos: ⁊ dices illis
Aſcēdo ad prēm meū ⁊ ad patreꝫ veſtrū: ad
deū meū ⁊ ad deū veſtrū. Et quero nūc: fra/
tres ei ſecundū formā dei: anne ſecundū for/
mā ſerui eſſe intelligendi ſint. Habeatqꝫ ali
quod ad eum ſm plenitudinē habitātis in eo
diuinitatis corruptio noſtra ꝯſortiū vt in fra
tres ei ad id qḋ deus eſt deputemur. Sꝫ nō
ignorat ⁊ ꝓpheticus ſpūs vnigēito deo qua
ex parte ſint fratres: hec eniꝫ nō tā homo quā
vermis locut⁹ ē. Narrabo nomē tuū fratri/
bus meis. Et hec vermis vel nō ex cōceptu
cōmuniū originū viuēs: vel e profundis tre
viuus emergēs: ad ſignificationē aſſumpte
⁊ viuificate p ſe etiā ex iferno carnis ꝓfeſſus
ē: totoqꝫ in pſalmo paſſiōis ſue ſacramēto ꝓ
phetico ſpiritu ꝓlocutus: ex ea neceſſe ē vt fra
tres habeat diſpēſatione qua paſſus eſt. No
uit ſacramētū in eo fratrū etiā apl'us: vt ⁊ pri
mogenitū eū ex mortuis: ita ꝓmogenitū i mlṫ
tis fratrib⁹ p̄dicās. Scdm id q̄ ē in multꝭ fra
trib⁹ ꝓmogenitus ſm qḋ eſt ꝓmogenitus ex
mortuis. Et cū ſacramētū mortis in corpore
ſit: ſacramētū quoqꝫ fraternitatis in carne ē.
Fratres itaqꝫ ex carne ſunt deo: qꝛ ⁊ verbuꝫ
caro factū ē: ⁊ habitauit in nobis. Ceterū vni
genit⁹ deus in vnigeniti natura ex cōceptiōe
ſine fratribus eſt. Ipe aūt vniuerſitatis nr̄e
in ſe cōtinēs ex carnis aſſumptiōe nām erat
qḋ nos ſum⁹: neqꝫ amiſerat eſſe qḋ mā̄ſerat:
habēs ex natiuitate tūc: ⁊ ex cōſtitutiōe nunc
deū prēm. Scdm cōſtitutionē nūc: qꝛ ex prē
deo oia. Qibus eniꝫ deus paṫ eſt: dū ex eo ⁊
in eo oia ſunt. Sꝫ vnigenito deo qꝛ vbū ca
ro factū eſt: nō hinc tm̄ paṫ eſt. Paṫ enim eſt
ad id qḋ in ꝓncipio apud deū erat deus vbū.
Sed cū vbū caro factū eſt: manet ⁊ in verbi
dei natiuitate: ⁊ in carnis ꝯſtitutiōe qḋ pr ē.
Pater eniꝫ oīs carnis: eſt deus. Sꝫ nō ſm
qḋ vbo deo pater ē. Verbū aūt deus: neqꝫ
vbū eſſe deſijt: neqꝫ caro nō fuit. Iſtā verbū
qḋ caro factuꝫ eſt: ⁊ habitauit in nobis: neqꝫ
dū habitat nō vere vbū eſt: neqꝫ dū vbū ca
ro eſt: nō vere deus hō eſt: qꝛ ⁊ habitare eius
neceſſe ſit eē q maneat: ⁊ carnē fieri eius itel
ligendū ſit eſſe q naſciṫ. Et qḋ in nobis habi
tat: noſtre carnis aſſumptio eſt: qꝛ ꝑ id in no
bis habitat vbū caro factū: duꝫ deus ē i no/
ſtri corporis veritate. Si igiṫ naturā detrahit
deo vbo hō ſm carnē xp̄s ieſus: vel nō ſm
ſacramētū pietatis deus vbū hō xp̄s ieſus ē
ſit in nature cōtumeliā qḋ ei ſm nos ⁊ paṫ pa
ter eſt: ⁊ deus de⁹ ē. Qḋ ſi deus vbū homo
xp̄s ieſus de⁹ vbū eſſe nō deſtitit: cōmunio
nobis ⁊ illi ad patrē ⁊ deū ex ea tm̄ ē natura
qua frater ē: qꝛ aſcēdo ad prēm meū ⁊ patreꝫ
veſtrū: ad deū meū ⁊ ad deū veſtrū: non ꝑ id
qḋ vnigenitus de⁹ vbū eſt: ſed ꝑ id qḋ vbū
caro factū eſt: ſit fratribus nūciatū. Nō itau
tis aūt neqꝫ ad occaſionē ipietatis incertis ſi/
gnificatiōibus ſermo aplicus loquiṫ. Vt nūc
euāgeliſta dictū dn̄i a ꝓfeſſione fratrū icipiēs
totius dicti ꝓfeſſionē ad eius nature cōſortiū
docuit: ex quo frater ē: ptinere: qꝛ ſmo eſt de
ſtinatus ad fratres: ne ad diuinitatis cōtume
liā reputareṫ qḋ ad ſacramētū pietatis p̄dica/
baṫ: cū cōmunio ad eū noſtra qꝛ paṫ nobis ⁊
ſibi paṫ eſt: ⁊ deus nobis ⁊ ſibi de⁹ ē: ſm di/
ſpenſationē carnis exiſteret fratribus nobis
ad eū natiuitate corporis deputādis. Nemo
igiṫ ambigit deū prēꝫ eſſe etiā deū dn̄i noſtri
ieſu xp̄i. Sed hec pia noſtra ꝓfeſſio nō patet
ad impietatis occaſionē. Deus ei⁹ eſt nō id/
circo vt diuerſi ab eo generis deus ſit. Sed
qꝛ ex patre deus natus ē: ⁊ ex diſpēſatiōe ſer
uus eſt: habeat ⁊ patreꝫ dū ex eo de⁹ ē: ⁊ deū
ſuuꝫ: duꝫ ex virgine caro eſt. Qḋ breui atqꝫ
abſoluto apl'us ſermone cōſignat dicēs. Cō

memorans in orationibꝰ meis vt deus dñi
nr̄i iesu xp̄i pat̄ claritatis det vobis ſpiritū ſa
pientie ⁊ reuelatiōis. Ubi eni iesus xp̄s ē: ibi
deus eius ē. Ubi vero claritas ē: ibi pat̄ eſt.
Qui itaq; xp̄o ſm̄ claritatē eſt: pat̄: idē xp̄o
ſ; ieſu; deus eſt. Jeſum eni; angelus xp̄m
dñm quē maria eſſet paritura: cognominat.
Ceterꝝ xp̄m dñm ſpiritus ꝓpheticꝰ loquit̄: ⁊
pleriſq; ſm̄ natiuitatē hoc dictū obſcurius vi
det̄: q² latinitas ꝓ noibus nō vtit̄: que greci
tas vſu honeſto ⁊ neceſſario ſemꝑ vſurpat:
ita enim ſcribit̄

Quod: nobis cū ſi ſemper ꝓ nominū ꝯſuetu
do eſſet: ita pronūciaret̄. Ille deus illius dñi
noſtri ieſu xp̄i: ille pater illiꝰ claritatis. Per
id enim qđ ille deus illiꝰ ieſu xp̄i eſt: ⁊ ille pa
ter illius claritatis: quedā ſm̄ capacitatē ſen
ſus noſtri intelligētie ꝓprietas expreſſa eſt:
vt chriſti vbi claritas eſt: ibi deus pat̄ eiꝰ ſit.
Ubi vero xp̄s ieſus eſt: ibi pater deus ſuus
ſit: habēs deū ſuū in diſpenſatione cū ſeruus
eſt: ⁊ prē; in claritate cū deus ſit. Nō afferūt
aūt tēpora vel etates: ſpiritus diuerſitatē; vt
nō ipſe atq; idē xp̄s in corpore ſit q manſit
ſpiritus in prophetis. Loquens enim ꝑ os
ſancti patriarche dauid: vnxit te deus deus
tuus oleo exultationis pre participibus tuis
nō ſecundū ſacramentū aliud q̄; ſecundū di
ſpenſationem aſſumpti corporis eſt locutus.
Nanq; nunc fratribus mandans patrē eoꝝ
patrē ſuū: ⁊ deu; eorū deum ſuū eſſe: tunc
quoq; vnctū ſe a deo ſuo pre participibꝰ ſuis
loquebat̄: vt dū vnigenito xp̄o deo ꝟbo par
ticeps nō eſt: particeps tñ ei ex ea noſceretur
aſſumptiōe qua caro eſt. Unctio eni; illa nō
beate illi ⁊ incorrupte ⁊ in natura dei manen
ti natiuitati ꝓfecit: ſed corporis ſacramento ⁊
ſanctificationi hominis aſſumpti: petro apl'o
teſtāte q ait. Conuenerunt enim viri in ciuita
te iſta aduerſu; ſanctū tuū filiū ieſum quē vn
xiſti. Et rurſu;. Uos ſcitis quod factū ꝟbu;
eſt ꝑ vniuerſam iudeā incipiēs a galilea poſt
baptiſmū qđ ꝑdicauit iohānes: ieſum nazare
nū: quo modo vnxit illū deus ſpirituſancto ⁊
virtute. Jeſus ergo vngit̄ ad ſacramentū car
nis regenerate: ⁊ queadmodu; ſpiritu dei ⁊
ꝟtute ſit vnctus: nō ābiguū eſt. Cū aſcendē
te eo de iordane vox dei patris audita ſit. Fi
lius meus es tu: ego hodie genui te. Ut ꝑ h̄

teſtimoniū ſanctificate in eo carnis vnctio ſpi
ritalis virtutis cognoſceret̄. Ceterꝝ cū in ꝑn
cipio apud deū erat deus verbū: nō h; vlla;
aut cauſam aut enarrationē; nature eius vn
ctio que nihil aliud q̄; eſſe in ꝑncipio nuncia
tur. Neq; habuit ſane vngēdi ſe ꝑ ſpiritu; ⁊
virtutē dei neceſſitatē deus: q dei ⁊ ſpūs eēt:
⁊ virtus. Ungit ergo deus a deo ſuo ꝑ con
ſortibus ſuis. Et ſi ante diſpēſationē carnis
plures ex lege ſunt xp̄i: xp̄us nūc q pre parti
cibus vngit̄: poſterior in tēpore eſt: dū vnct̄
participibus antefert̄. Deniq; ille prophetie
ſermo poſteriorē vnctionē hanc que in tēpo
re eſſet: oſtendit dicēs. Dilexiſti iuſticiam ⁊
odiſti iniquitatē: ꝓpterea vnxit te deus deus
tuꝰ oleo exultatiōis pre ꝯſortibus tuis. Cōſe
quens ⁊ poſterior cauſa nunq̄; refert̄ vt ꝑor
ſit meruiſſe aliquid: poſterius eſt q̄; eſſe ali
quē q poſſit mereri. Mereri eni; eius eſt q ſi
bi ipſe meriti acquirendi auctor exiſtat. Si igit̄
natiuitati vnigeniti dei vnctionē; deputabi
mus: que vnctio ob meritū dilecte iuſtitie: ⁊
ꝑ oſe iniquitatis idulta ſit: ꝓuectus potius ꝑ
vnctionē vnigenitus deus q̄; genitus intelli
git̄. Jā ꝑ incremēta ⁊ ꝓfectꝰ deus ꝯſumma
bit̄: q nō natus deus ſit: ſed in deū ſit vnctus
ex merito. Etiā ꝑ cām erit deus xp̄s: nō oīs
cā ꝑ deū xp̄m. Et vbi illud apoſtoli erit. O ia
ꝑ ip̄m ⁊ in ipſo: ⁊ ipſe ē ante oēs: ⁊ oīa ipſi cō
ſtant. Deus eni dñs ieſus xp̄s nō ob aliqua
neq; ꝑ aliq̄ deus eſt: ſ; deus natus ē. Et q ex
generatiōe deꝰ eſt: nō poſt natiuitatē i deū ꝑ
cām ꝓfecit: ſed in eo qđ natus eſt nihil aliud
naſcēdo q̄; deus ē. Cū ꝟo vngit̄ ex cauſa nō
ad id qđ incremēto nō eget: ſpectat vnctiōis
ꝓfectꝰ: ſ; ad id qđ ꝑ incremētū ſacramēti ꝓfe
ctu eguit vnctionis ideſt vt ꝑ vnctionē ſancti
ficatus hō noſter xp̄s exiſteret. Si igit̄ nunc
quoq; ꝑ ꝓphetā ſerui demōſtrat̄ diſpenſatio
ob quā a deo ſuo pre participibus vngit̄: vt ꝓ
pterea q² iuſticiā dilexerit ⁊ oderit iniqtatem
vngat̄: cur ꝓphete ſermo nō ad eā chriſti na
turā ꝑtinebit: in qua ei ſunt ex carnis aſſum
ptione participes. Cū preſerti; ita ſe ꝓphetic
ſpūs tēperauerit: vt dū deus a deo ſuo vngi
tur: ſit ⁊ in diſpēſatione vnctionis qđ deꝰ ſuꝰ
eſt: ⁊ in natura qđ deus eſt. Deus igit̄ vngi
tur: ſ; q̄ro an id qđ in ꝑncipio deus erat ver
bū vnctū ſit. Nō vtiq;. Nā poſterior deo vn
ctio eſt. Et cū non ea verbi natiuitas quod in

principio apud deū de⁹ erat: vncta ſit: in deū neceſſe eſt vngat: qḋ poſteri⁹ ſit i diſpēſatōe quā deus ē. Et cū de⁹ a deo ſuo vnglt: id vngit: qḋ ab eo. i myſterio carnis fuiſſe ſuſceptū eſt. Nemo igitur magne pietatꝭ ſacramtū qḋ manifeſtatū in carne ē: ſenſu ipſo violet: nec ſe qſqꝫ vnigenito per ſubſtātia diuinitatꝭ exequet. Sit nobis ille ⁊ frater ⁊ particeps ſecū/dū qḋ Vbū caro factū habitauit in nobis: ſecū dū qḋ mediator dei atqꝫ hoīuꝫ hō ieſus xp̄s ē Sit nobis ⁊ ſcḋꝫ ſuos ⁊ cōis pater ⁊ cōmu/nis deus: ⁊ p̄re pticipib⁹ vnctus ſit in ea natura cum p̄uilegio licꝫ vnctus qua pticipes vngunt. Sit in mediatoris ſacrameto vt hō ve/rus: ita ⁊ deus verus. Deus ipſe ex deo com munē nobiſcū habēs patrē ac deū in ea com/muniōe qua frat eſt. Sꝫ forte ſubiectio illa regniqꝫ traditio deinde finis: aut nature aboli/tio: aut ptātis defectio: aut diuinitatis īfirmitas ſit itelligēda. Pleriqꝫ eni ita volūt: vt aut dum ſubiectis oībus deo ſubijcit: per ꝯditio/nē ſubiectōis deus nō ſit. Aut dum regnum tradit non ſit in regno. Aut duꝫ finis ē: finē eius defectio ꝯſeqt. Cōgruū itaqꝫ eſt omnem ſup his apoſtolici ſmonis ſenſum retractare/ vt ſingulo℞ quo℞ūqꝫ dicto℞ ratōne expoſita atqꝫ edita: ſacramēti totius capaces veritatis itelligētiaꝫ p̄beamus. Ait itaqꝫ. Qm̄ eni per hominē mors: ⁊ p hoīem reſurrectio. Quō eni in adā omnes moriūtur: ſic ⁊ in xp̄o oēs viuificabunt. Unus qſqꝫ aūt in ſuo ordine. Primitie xp̄s: deinde ij q ſunt xp̄i in aduētu eius. Deinde finis cū tradiderit regnū deo ⁊ patri cū euacuauerit omnē p̄ncipatū ⁊ ptāteꝫ Oportet. n. illū regnare donec ponat omēs ſub pedibus ſuis. Deus eni oia ſubiecit ſub pedibus eius nouiſſima inimica deuicta ē ab eo mors. Cū aūt dixerit omnia ſubiecta ſunt: abſqꝫ eo q illi ſubiecit omnia. Cū aūt ſubiecta fuerit ei oia: tunc ipſe ſubiectus erit illi q ſub/iecit ſibi omnia: vt ſit deus omnia in omnib⁹ Celeſtiū diſpēſationū arcana apoſtolus non ab hominibus neqꝫ per hominem ſꝫ p ieſum xp̄m electus gētium magiſter quanta poteſt abſoluti ſmonis ſignificatōe demonſtrat. Et qui inenarrāda vſqꝫ ad tertium celū rapt⁹ au/diſſet: ea tantū quo℞ū natura humana capax eſſet: ſenſui humane itelligētie reuelauit: non ignorans tamen quedam non ſtatim poſſe eque vt audiunt intelligi: q̄ꝛ īfirmitas noſtra aliter: in verū atqꝫ inſolutū mentis iudicium ea que in aures trāſfunderent accipet. Longiore ad cunctādum mora ſenſui potiuſqꝫ auditui derelicta: cum ⁊ audiſſe vocis ſit: ⁊ intellexiſſe rationis: deo tamen ītelligētie cupidis i/telligētiaꝫ reuelāte. Nāqꝫ ad timotheū p auie ac matrē glorioſaꝫ fidē ſacris ab infantia litteris iſtitutum ſcribēs plurima hoc quoqꝫ addidit: Intellige q̄ dico: dabit eni tibi dn̄s i omnibus itellectū. Admonitio itelligēdi ex difficultate itelligētie eſt. Intelligētie vero a deo donū: fidei mun⁹ eſt: p quā īfirmitas ſenſus graꝫ reuelatōis meret. Ergo ſi timothe⁹ apoſtolico teſtimonio hō dei: ⁊ legitimus paulo ſecūdū fidem filius vt itellgat admonet: q̄ꝛ ei dn̄s itelligētiā in oīb⁹ vt ſit. datur⁹: nos q̄qꝫ admoneri p apoſtolū ad itelligētiaꝫ meminerimus: ſciētes dn̄m nobis itelligētiaꝫ oīum p̄ſtaturū. Et ſi forte humane ꝯditionis error p̄ſumptū aliquid ſenſu tenebimus: pfectum itelligētie per reuelatōis gratiā nō recuſemus ne itellexiſſe aliqḋ ſemel ſuo ſenſu ad id vale/at vt pudeat rectius aliquid demutādo ſentir Ob qḋ prudēter ꝯſulteqꝫ moderāduꝫ hec ad philippēſes beat⁹ q̄qꝫ ideꝫ apl̄s ſcribit. Qḋ qḋ ergo pfecti ſumus: hec ſentiamus: ⁊ ſiqḋ aliſ: ſentitis id q̄qꝫ de⁹ vobis reuelabit. Ve℞ in quo feſtinauimus: ip̄o igrediamur. Non p̄iudicat ſenſus anterior dei reuelatōi. Nam apoſtolus nouit i quo ſapiāt: q ſapiūt pfecte. Et ijs qui aliſ ſapiūt reuelatōeꝫ dei vt id qḋ p fectū eſt ſapiant expectat. Si qui ergo profundam hanc arcane ſcientie diſpenſationem ali/ter intellexerunt: ⁊ per nos rectum aliquid ⁊ probabile afferetur: non pudeat eos ſecun/dum apoſtolum per reuelationem dei ſapere perfecte: ne magis ament veritatem neſciſſe quam oderint permanſiſſe non veris. Eos enim qui aliter ſapiunt: ⁊ quibus id deus reuelauit: monet in id feſtinare in quo ingreſſi fuerunt: vt relicto primo ignorantie ſenſu: ſecundum propoſite feſtinationis ingreſſum reuelationem perfecte intelligentie conſequa/mur. Ingrediamur itaqꝫ i quo feſtinauim⁹: ⁊ ſi forte feſtinationem noſtram deuij itineris error moratur: per reuelationem tamen dei in id in quo feſtinauimus rurſum ingreſſi feſtinationis noſtre nō demutemus ingreſſuꝫ Feſtinauimus enim ad chriſtuꝫ ieſum dominum glorie ⁊ regem eternoruꝫ ſeculorum: in

quo reſtaurata ſunt omnia in celis ⁊ in terra: cui conſtant omnia: in quo ⁊ cum quo ſemper manebimus. In his ergo ingreſſi ſapimus perfecte: ⁊ ſi quid aliter ſapimus: deus nobis id quod perfecte ſapit̃ reuelabit. Itaqꝫ ſecundum apoſtolicam fidem ſacramentum dictorum preſentium retractemus: ⁊ eo modo quo ſuperius a nobis tractata ſunt omnia vt omnem impie voluntatis ſenſum ſub dictis apoſtolicis deceptum: ex ipſa fidei apoſtolice veritate prodamus. Tria igitur ſecundum dictorum: ordinem in queſtionem vocantur. Primum finis deinde traditio: deinde ſubiectio. Vt per hec aut deſinat chriſtus in fine: aut regnum tradendo non teneat: aut extra dei naturam ſubiectus exiſtat. Ac primum noſcendum eſt non hunc ordinem apoſtolice eſſe doctrine. Primum enim regni traditio eſt: deinde ſubiectio: poſtremo finis. Sed ſingulis quibuſqꝫ cauſis propria quarunqꝫ cauſarum genera ſubiecta ſunt: vt dum res ſingule in res alias deſinant: habeat ſemper ſubiacentem ſibi cauſam precedẽs cauſa. Finis enim erit: ſed cum tradiderit regnum deo. Tradet autem regnum: ſed cum euacuauerit omnem magiſtratũ ⁊ omneꝫ poteſtatem. Euacuabit autem omneꝫ magiſtratum ⁊ poteſtatem: quia oportet eum regnare Regnabit auteꝫ donec ponat omnes inimicos ſub pedibus eius. Ponet vero inimicos ſub pedibus ſuis: quia deus ei ſubiecit omnia. Sub pedibus eius. Subiecit autem deus ita: vt nouiſſima ab eo mors inimica vincatur. Deinde ſubiectis omnibus ei preter eum qui ſubiecit ei omnia tunc ſubijciet ipſe ſubijcienti ſibi omnia. Subiectionis vero cauſa non alia eſt q̃ vt ſit deus omnia in omnibus. Finis itaqꝫ eſt: eſſe deum omnia in omnibus. Et querendum nunc ante omnia eſt: an finis defectio ſit: an traditio amiſſio ſit: an ſubiectio infirmitas ſit. Que ſi his ſibi cõtrarijs nõ ſubiacebunt: erũt in ea intelligẽtia que dicta ſunt. Finis itaqꝫ legis xp̃s eſt: ⁊ quero vtrũ abolitio xp̃us legis ſit: anne pfectio. Quod ſi legem xp̃s qui finis ei⁹ eſt: nõ diſſoluit ſed adimplet: ſecunduꝫ quod ait: non veni legeꝫ ſoluere ſed adiplere. Finis nõ defectio eſt: ſed conſummata pfectio: Tendunt enim ad finem omnia: nõ vt non ſint: ſꝫ vt in eo ad quod tetenderint maneãt.

Et ꝓpter finẽ omnia. Ceterũ finis ad ali aliquid non refert. Sed cum finis omnium ſit: manẽs ipſe ſibi totus ẽ. Et quia non excedẽs ex ſeſe vlli alij tẽpori aut rei potius q̃ ſibi proficit: ad finẽ ipſum ſemp intentio ſpei omnis protẽditur. Et idcirco dominus religioſe fidei patiẽtiam fini ſe reſuãtẽ ita adhortat̃. Beatus qui pmanſerit vſqꝫ in finẽ. Nõ vtiqꝫ vt ſit beata defectio: ⁊ nõ eẽ ſit fructus ⁊ merces fidei ſue cuius cõſtituat̃ abolitio. Sꝫ quia finis propoſite beatitudinis inexceſſus modus ẽ: beati ſunt qui vſqꝫ ad finẽ cõſummande beatitudinis manſerint: nõ vltra ſe fidelis ſpei expectatione tendente. Finis itaqꝫ eſt manendi immobilis: ad queꝫ tẽditur: ſtatus. Deniqꝫ apoſtolus impietatis finem: ad deſidendi metum: premonẽs ait. Quorum finis eſt interitus: noſtra aũt conuerſatio in celis eſt. Si itaqꝫ ⁊ beatis ⁊ ipijs finis eſt: ⁊ finis itelligit̃ eſſe defectio: religionẽ atqꝫ impietateꝫ finis exequat: q2 vtriqꝫ ꝑ conſtitutũ fineꝫ ſit in commune non eſſe. Et vbi expectatio noſtra in celis eſt: ſi per finem eſſe ſecundũ impios deſinamus. Qđ ſi ſanctis expectatio: ipijs vero finis debit⁹ eſſe dicitur: tamen ne ſic quidem finis creditur eſſe defectio. Quia que pena impietatis eſt: omnino non eſſe ad penarum vltriciuꝫ ſenſum: cauſa in ijs per defeccionem ſui non extante patiendi. Finis itaqꝫ eſt: indemutande conſtitutionis manſura perfectio: que ⁊ beatitudini reſeruata ⁊ impietati eſt preparata. Nũc ergo q2 iã ambigi nõ poteſt: in finẽ non defectionem ſed non exceſſuram conſtitutionem eſſe intelligendaꝫ: quãqꝫ adhuc quedã i ipſa dicta abſolutione ſint reſeruata. Tamen his tantum ad ſignificationem ſenſus demonſtratis: videamus an traditio regni defectio ſit intelligenda regnantis: vt quod tradidit filius patri: tradenda non teneat. Quod ſiquis ſtulte impietatis furore contendet: fateatur neceſſe eſt: patrem cum tradiderit omnia filio: amiſiſſe tradendo: ſi tradendum traditis egere ſignificet: ait enim dominus. Omnia mihi tradita ſunt a patre meo. Et rurſum. Data mihi eſt omnis poteſtas in celo ⁊ in terra. Si igitur dediſſe caruiſſe eſt: pater quoqꝫ ijs q̃ dedit caruit. Quod ſi pater tradendo nõ caruit: ne filius quidẽ intelligi poteſt ijs egere q̃ tradidit. Ergo ſi tradẽs

oia ijs ipis q̄ tradidit: ñ videt̃ egiſſe: reliquū
eſt vt in tradendo: diſpēſatōis cauſa noſcatur
cur ꝛ pater tradēdo nō careat: ꝛ fili⁹ dādo ñ
egeat. De ſubiectōe aūt neqd in ea cōtumelio
ſuꝫ filio deputet̃: cū alia nōnulla fidei noſtre
opitulent̃: p̄cipue tamē ſibi hic ip̄e locus ade
rit. Et ꝑmū cōmunē ſenſum interrogo: vtrū
nūc ſubiectōem ita intelligēdam putem⁹: tan
q̄ꝫ ſeruitutē dominatui: aut infirmitatem vir
tuti: aut honori inhonoratōem contrarijs q̄/
litatibus ſubdimus: vt filius ſecūduꝫ hec deo
patri ſit diſſidētis nature diuerſitate ſubiect⁹.
Nō ſi ita exiſtimabitur: errorem hunc opini
onis humane apoſtolici ſmonis cautela ꝓhi/
bebit. Subiectis enim ſibi oībus tunc ſubijci
endus ſubijciēti ſibi oia: erit. Et ꝑ id qd̄ tunc
ſubijcietur: diſpēſatōeꝫ ſignificauit in tempe.
Nā ſi ſubiectōeꝫ aliud ſentiemus: ꝛ ſi tunc ſu
bijciet̃: certe ſubiectus modo nō eſt: ꝛ efficie/
mus eum diſſidentē ꝛ inſolētem ꝛ ipiuꝫ quē
neceſſitas tempis tanq̄ꝫ fracto ꝛ cōpreſſo ty/
rannice impietatꝭ tumore: in ſerā obſeq̄laꝫ ſit
ſubditura. Et vbi illd̄ erit: nō veni facere vo
luntateꝫ meam ſꝫ volūtatē eius qui miſit me.
Et rurſum. Pater diligit me qꝛ oia que pla/
cita ſunt ei facio. Sꝫ ꝛ illud. Pater fiat volū
tas tua. Uel h̄ apoſtoli. Humiliauit ſe fact⁹
obediēs vſq̄ꝫ ad mortem. Et qui ſe humilia/
uit: habꝫ hoc in natura ne humilis ſit. Et qui
ſit hobediēs ſuſcipit ex volūtate qd̄ obedit: dū
per id quod ſe humiliat ſit obediēs. Unigeni
tus itaq̄ꝫ de⁹ humiliās ſe ꝛ obediēs pr̄i vſq̄ꝫ
ad mortem crucis: quo genere cū ſubiecta ei
oia ſint: tunc ſubijciēdus ip̄e patri itelligetur
niſi qd̄ ſubiectio hec nō noue obedientie ſꝫ diſ
penſatio ſacramēti eſt. qꝛ ꝛ obſequela iam ma
neat: ꝛ i tempore ſit ineūda ſubiectio. Nihil
itaq̄ꝫ nunc aliud ſubiectōis ſignificatō q̄ꝫ my
ſterij demōſtratio eſt. Et quid ſit: ſecūdū hāc
eandem fidei nr̄e ſpem itelligenduꝫ eſt. Naꝫ
reſurgentem a mortuis dn̄m ieſum xp̄m ſede
re a dextris dei nō ignorabile ē: etiā apoſtolo
teſtātē cū ait. Secūduꝫ operatōeꝫ potētie for
titudinis eius quā opatus ē in xp̄o: cuꝫ eum
excitauit a mortuis: ꝛ collocauit ad dexteram
ſuam in celis ſuper omnē ꝑncipatū ꝛ ptātem
ꝛ virtutē ꝛ dominatōeꝫ ꝛ oē nomē qd̄ nomi/
nat̃ nō ſolū in hoc ſeculo ſed ꝛ i futuro: ꝛ om
nia ſubiecit ſub pedibus eius. Apoſtolicus
namq̄ꝫ ſmo ſecūdum dei ptātem pro factis iā
futura ſignificat: que enī ꝑ amplectiōem tēpo
rū ſunt gerēda: ea iā in xp̄o in quo oīs eſt ple
nitudo: cōſtituit. Que cuꝫ futura erūt: diſpen
ſatōis in ijs potius eſt ordo q̄ꝫ nouitas. Sub
iecit enī oia ſub pedibus eius: licet ad huc ſu/
bijciēda ſint: vt in eo qd̄ ſubiecta ſunt: xp̄i in
demutabilis ſit ptās: in eo vero qd̄ ſubijcien
da ſunt ſcd̄m plenitudinē tꝑoꝝ ſuccedētium:
ad fidē etatū ꝑfectus ſit. Oēꝫ āt cōtrariā vir
tutem euacuādaꝫ eſſe nō obſcura cognitō eſt:
ꝛ hūc aeris ꝑncipē ꝛ ſpiritalis neqcie ptātem
eterno interitu tradēdū ſecūduꝫ illud. Diſce
dite a me maligni i ignē etnum quē ꝑparauit
pater meus diabolo ꝛ angelis eius. Euacua
tio aūt nō idē eſt qd̄ ſubiectio. Nā euacuare
aduerſantē poteſtatē hoc eſt ius ptātis aufer/
re ne maneat ꝛ ꝑ poteſtatꝭ euacuatōeꝫ: regni
eſt abolere dn̄atū. Denuo ꝛ dn̄s teſtat⁹ eſt di
cens. Regnū meū nō eſt de hoc ſeculo: hūc
eundē regni iſtius potēteꝫ mundi ꝑncipē an
te teſtat⁹. Cuius ptās deſinet regni ſui euacu
ato dn̄atu. Subiectio vero que ꝛ obediētie ꝛ
fidei eſt: eadē vel cōceſſiōis vel demutatiōis
demōſtratio eſt. Euacuatis itaq̄ꝫ magiſtrati/
bus ſubijciētur inimici eius: ita aūt ſubijciet̃:
vt ip̄e ſibi ſubijciat: ita vero ſubijcit: vt ei ſu/
bijciat de⁹. Anne ignorauit apoſtolus dicti
euāgelici ꝟtutē cū ait. Nemo venit ad me:
niſi pater meus adducat illū. Cū tn̄ ſcriptū ſit
nemo vadit ad prēꝫ niſi per me. Et nūc ip̄e ſi
bi inimicos ſubijcit: attamen deus ei ſubiecit.
Omnino ꝑ hoc opus eius: dei in eo op⁹ eſſe
teſtās. Et tn̄ niſi ꝑ eū eundū ad patrem ſit: ad
eum tn̄ niſi pater adduxerit nō venit̃. Nā dū
filius dei itelligit̃: pr̄ne in eo nature ꝟitas di
cit̃. Atq̄ꝫ ita ꝛ cognito filio: deus pater aduo/
cat: ꝛ credito filio pr̄ ſuſcipit: qꝛ ſignificatio ꝛ
cognitio pr̄is in filio ſit: ꝑ ſignificatōem in ſe
dei pr̄is religioſos nos in pater nā religionē
perferēte. Adducit ergo ita pater: dū ꝑncipa
le pater credit̃. Ad prēm aūt nemo vadit niſi
ꝑ filiū: qꝛ ceſſante in nobis fide filij: ignorabi
lis pater eſt: nō aditur⁹ ad paternā religiōeꝫ
niſi ꝑus filij veneratōe ſuſcepta. Atq̄ꝫ ita co/
gnito filio ad vite nos eternitatē pater addu/
cit ꝛ ſuſcipit: ꝛ vtrūq̄ꝫ ꝑ filium eſt. Dum pre
dicatōe ꝑ eum pr̄is ꝛ perducit ad eum pater:
ꝛ ad patrē ipſe deducit. Ad abſolutiorē itaq̄ꝫ
dicti ꝑſentis intelligētiā cōmemoratio ſacra/
menti iſtius fuit neceſſaria: vt ꝑ filiū eſſet qd̄

pater nos ⁊ adducit ⁊ ſuſcipit: ⁊ p hoc itelligeremus q̄tenus qđ ipſe ſibi ſubiecit: deꝰ ei ſubiecit: dei. ſ. in eo natura per natiuitatē manente: ⁊ ea q̄ ipe agit agente: dū ita agit vt ea deꝰ agat: ⁊ tñ ipe ea q̄ deus egerit agat. Ita tñ vt in eo qđ ipe agit: vt filius dei agere intelligatꝰ In eo vero qđ deus agit: paterne i eo nature vt in filio ꝓprietas ſentiaꝰ exiſtere. Euacuatꝰ itaqꝫ magiſtratibus ⁊ ptātibꝰ: ſubijcientur ei ſub pedibꝰ inimici eius. Et quos inimicos intelligi oporteat idem apl'us docuit dicēs. Secūdum euāgeliū qdē inimici ꝓpter vos; ſcdꝫ electionem aūt dilecti ꝓpter patres. Nos ergo inimicos crucis xpi meminerimꝰ. Sꝫ q꜄ dilecti ꝓpter patres ſunt: ſcimus eos ſubiectōni reſuatos ſecūdum qđ dictū eſt. Nolo enim vos ignorare fratres ſacramētum h̄ vt non ſitis vobis ſapiētes: qm̄ ex patre obtuſio facta eſt in iſrael quoaduſqꝫ plenitudo nationū itret ⁊ ſic oīs iſrael liberabiꝰ: ſicut ſcriptū ē. Et veniet a ſyon qui eliberet ⁊ auertat ipietas ab iacob: ⁊ h̄ illis a me teſtamētū: cū abſtulero iniqtates eoꝝ. Inimici ergo ſubijcienꝰ ſub pedibus eius: ſꝫ ſubiectōem illā qđ cōſequaꝰ itelligendū eſt: nempe illud. Nouiſſime deuicta ē ab eo mors. Deuictō āt mortis nihil aliud qꝫ reſurrectio ex mortuis: cū interius corruptiōe ceſſante viie iā celeſtiſqꝫ nature ꝯſtitueꝰ eternitas. Secunduꝫ quod dictum eſt. Oportet enim corruptiuum iſtud inducre in corruptionem: ⁊ mortale iſtud inducre imortalitatem Cum āt mortale iſtud induerit imortalitateꝫ / tunc fiet verbum qđ ſcriptū eſt. Abſorpta eſt mors in victoria. Ubi eſt mors ſtimulus tuus. In ſubiectōe itaqꝫ inimicoꝝ mors vincitur: ⁊ morte victa: imortalitatis vita ſuccedit Que aūt ſubiectōis perfecta illa poſt fidei ſubiectōeꝫ ꝓprietas ſit: idē apl'us teſtatus eſt cuꝫ ait. Qui trāſfigurabit corpus humilitatꝰ noſtre ꝯforme corpi glorie ſue ſecūduꝫ efficacie ſue opera qua poſſit ſubiacere ei omnia. Subiectio itaqꝫ etiā ea eſt que eſt ex natura in naturā conceſſio: dū a ſe ſecūduꝫ qđ eſt deſinēs: ei ſubijciꝰ: cuius concedit in formā. Deſinit aūt non vt non ſit: ſꝫ vt ꝓficiat: fit ex demutatiōe ſubditus: in ſpeciē ſuſcepti alterius generis tranſeundo. Deniqꝫ vt ſacramenti huius eēt ratio abſoluta: poſt nouiſſime deuictam morteꝫ ait. Cū aūt dixerit oīa ſubiecta ſunt: abſqꝫ eo qui ſubiecit ei omnia. Tunc ⁊ ipe filiꝰ ſubiectus erit illi q ei ſubiecit oīa vt ſit deus oīa i oibꝰ. Primꝰ igiꝰ ſacramēti gradus eſt: ſubiecta eſſe ei oīa: ⁊ tunc ipm ſubiectū fieri ſubijciēti ſibi oīa: vt quēadmodū nos glorie regenerantis corporis ſubdimur: eodē rurſus ſacramēto ipe regnās in gloria corporis ſubijcienti ſibi vniuerſa ſubdaꝰ. Subdimur auteꝫ glorie corpis ſui: vt in ea ſimus corporis claritāte q̄ regnat in corpore: q꜄ corporis eius ꝯformes erimus. Et quidem gloriā regnātꝰ nūc corporis ſui euāgelia nō tacēt: ita eni ſcribiꝰ dño dicēte. Amen dico vobis qm̄ ſunt aliqui de aſtātibus hic q non guſtabunt morteꝫ: donec videant filiū hoīs venienteꝫ in regno ſuo. Et factū eſt poſt dies ſex aſſumpſit ieſus petrū ⁊ iacobum ⁊ iohannem fratreꝫ eius: ⁊ duxit illos in mōtem excelſum ſeorſuꝫ: ⁊ trāſfiguratus eſt ieſus ante eos: ⁊ reſplenduit facies eius vt ſol: veſtimēta aūt eius facta ſunt ſicut nix. Gloria itaqꝫ venientis in regnum corpis apoſtolis demonſtrata eſt. Nā in habitu dñs glorioſe trāſformatōis ſue conſtitit: regnātis corporis ſuis claritate patefacta. Et huius quidē glorie cōſortiū apoſtolis pollicēꝰ ait. Sic erit in cōſumatōe ſeculi. Mittet filiꝰ hoīs angelos ſuos: ⁊ colligēt de regno eius oīa ſcādala: ⁊ qui faciunt iniquitatē: ⁊ mittēt eos in caminū ignis: ibi erit fletus ⁊ ſtridor dentiū. Tunc iuſti fulgebūt ſicut ſol in regno patris eorū: q habet aures audiat. Nunqd n̄ oibus naturales corporaleſqꝫ aures ad dictoꝝ audiētiam patent: vt ad audiendum dominica admonitiōe fuerit neceſſarium. Sed ſacramēti ſciētiam dñs inſinuans: auditōem doctrine fidelis exegit. In cōſūmatōe itaqꝫ ſeculi de regno eius ſcādala auferuntur. Habemꝰ ergo regnātem dominū ſecundū corporis claritatem quouſqꝫ ſcandala auferantur: Habemus rurſum conformes glorie corporis ſui: in regno patris tanqꝫ in ſolis claritate fulgentes: in qua habitū regni ſui apoſtolis i monte tranſformatus oſtendit. Tradet ergo regnum deo patri: non vtiqꝫ tanqꝫ tradēs poteſtatē cōcedat: ſed quod nos cōformes glorie corporis ſui facti regnuꝫ dei erimus. Nō eni ait tradet ſuum regnum: ſꝫ tradet regnū: effectos nos per glorificatōeꝫ corporis ſui regnū deo tradituꝰ. Nos itaqꝫ tradet i regnuꝫ ſecūdum hoc in euangelijs dictum. Uenite benedicti patris mei poſſidete ꝑparatum vo/

bis regnū a cōſtitutiōe mūdi. Fulgebūt ergo
iuſti vt ſol in regno pr̄is eoꝝ: tradet eni filiꝰ
deo regnū eos quos vocauit in regnū: q̄bus
et b̄titudinē ſacramēti ſpopōdit dicēs. Beati
mūdo corde q̄m ipi deū videbūt. Regnans
itaq̧ auertet ſcādala: et tunc iuſti in regno pa
tris tāq̄ ſol fulgebūt. Tradet aūt deo patri re
gnū: et tūc q̄s regnū deo tradiderit: deū vide
licʒ. Et qđ regnū: ip̄e teſtatꝰ ē dicēs ad ap̄los
In vobis eniʒ eſt regnū dei. Regnās itaq̧
regnū tradet. Et ſi quis q̄rat: quis iſte ſit tra/
dens regnū: audiet. Xp̄s reſurrexit a mortu/
is p̄mitie dormiētiu: q̄m p̄ hoīeʒ mors: et per
hoīeʒ reſurrectio mortuoꝝ. Mis eni hic nūc
p̄ſentiſ q̄ſtiōis ſmo: đ ſacramēto corp̄is ē: q̄r
xp̄s p̄initie ex mortuis ē. Quo autē xp̄s my/
ſterio ex mortuis reſurrexit: apoſtolo docēte
noſcamꝰ. Memēto xp̄m ieſum a mortuis re
ſurrexiſſe: de ſemine dauid. Morteʒ vtiq̧ et
reſurrectiōem ex ea: tantū docēs ex diſpēſatio
ne eſſe qua caro eſt. Regnat aūt in hoc i eodē
glorioſo iaʒ ſuo corpore: donec euacuatiſ ma
giſtratibus et morte deuicta ſubjciat ſibi ini/
micos. Et quidē ab apoſtolo ſuatꝰ hic modꝰ
eſt: vt magiſtratibus et poteſtatibus euacua/
tio: inimicis vero ſubiectio deputaret. Qui/
bus ſubiectis: ſubijciet ſubijciēti ſibi oīa: deo
.ſ. vt ſit deus oīa in oībus. Nature aſſumpti
corp̄is noſtri natura paterne diuinitatis iūe/
cta. Per id eni erit oīa in omnibꝰ deus. Nā
ſecūdum diſpēſatiōem ex deo et hoīe hominū
deiq̧ mediator: habēs in ſe ex diſpenſatione
qđ carnis eſt: adepturꝰ in omnibus ex ſubie
ctiōe qđ dei ē: ne ex parte deus ſit: ſed totꝰ đs
Non alia itaq̧ ſubiectiōis cauſa eſt: q̄ vt oīa
i oībus deus ſit: nulla ex parte terreni i corpo
ris reſidente natura: vt intra ſe duos cōtinēs
nunc deus tantum ſit. Non abiecto corpore
ſed ex ſubiectiōe trāſlato. Neq̧ per defectōeʒ
abolito: ſed ex clarificatōe mutato: acquirens
ſibi deo potius hominem q̄ deum per homi
nem amittēs. Subiectus vero ob id: non vt
nō ſit: ſed vt oīa in oībꝰ deus ſit. Nō habēs
in ſacramento ſubiectōis eſſe ac manere qđ n̄
eſt: nō habēs in defectōe ita ſe carere ne nō ſit
Et quāq̄ ad itelligētie huius religioſam ſecu
ritatē ſufficiat nobis ap̄lica auctoritas: ſubij/
ciendum eſſe in tempore: et per diſpēſationē
dn̄m nr̄m ieſuʒ xp̄m p̄mitias dormiētiuʒ: vt
ſit deus oīa in oībꝰ. Per qđ non diuinitatis

infirmitas eſt: ſʒ aſſumptionis p̄fectus: dum
hō et deus: iā deus totū eſt. Tamē ne forte q̄r
clarificatū in corpore dn̄ i eo regnat: et poſtea
ſubijciēduʒ vt deus oīa in oībꝰ ſit: credimus
ne nō etiā ex euāgelijs preſumpſiſſe exiſtime
mur: fidei noſtre teſtimoniū non ſolum apo/
ſtolicoꝝ ſʒ etiā dominicoꝝ dictoꝝ ꝓfeſſione
eſt aſtruēdum: vt qđ loquēte paulo xp̄s locu
tus eſt: id ante pauluʒ xp̄s ip̄e ſit iā locutus.
Diſpēſationē itaq̧ glorie huius apoſtolis ſu
is abſoluta v̄boꝝ ſignificatōe demōſtrās ait
Nunc glorificatus ē filius hoīs: et deus glo
rificatꝰ eſt in eo. Si deus glorificatus eſt in
eo: et deus glorificauit eum in ſe. Et deus ꝓ
tinus glorificabit eum. Habemus primum
gloriam filij hominis: deinde in filio homi/
nis: dei gloriam. In eo enim quod de me eſt
nūc honorificatus eſt filius hominis: et deus
honorificatus eſt in eo: hoc enim primū ſpe/
ctat ad corporis gloriam: que ex nature diui/
ne conſociatione nunciaretur. Succedit dein
de glorie plenioris effectus: ex incremento i
dulte iam corpori glorie capeſſendus. Deus
honorificatus eſt in eo: et deus honorificuit
eum in ſe: et deus protinus honorificabit eū
Per hoc enim glorificauit eum deus in ſe:
quia iam in eo glorificatus ſit deꝰ. Nam qđ
deus in eo glorificatus eſt: ad corporis glori
am ſpectat: per quam dei gloria intellecta per
corpus eſt: gloria dei per gloriam filij intelli/
genda. Quod vero quia glorificatus in eo
deus eſt: ideo glorificauit eum deus in ſe: p̄
incrementum glorificati in eo dei: glorifica/
uit eum in ſe deus: vt quia iam regnat in glo
ria que ex dei gloria eſt: ipſe ex inde in gloriā
tranſeat. In ſe enim deus glorificauit: ideſt
ea natura qua deus eſt: quod eſt: vt ſit deus
omnia in omnibus: tota iam in deum ex ea q̄
hō eſt diſpenſatōe māſuro. Nec ſane de tem/
pore tacuit dicēs. Et deus glorificauit eum i
ſe: et deus ꝓtinus glorificabit eū. Vt q̄r pro
deunte ad ꝓditiōem iuda: gloriā que ſibi pꝰ
paſſiōem ꝯſecutura reſurrectōe futura eſſʒ: i
poſterū reſuaret: dei in eo gloria p̄ virtutem
reſurrectiōis oſtēſa. Ipſo vero in dei gloriā
ideſt deum oīa in oībus ex ſubiectōis diſpen
ſatōe māſuro. Et in eo q̄dē quāta furoris her̄
tici ſtulticia eſt: deſperare id deo quod huma/
nis ſuis ſpeciebus blādiat. Et qđ in homie
deus potē ſit: id in ſeip̄o infirmus ſit. Nec

ꝑmo iſtud nec ſenſus ratiõis capax loquet: vt naturali quadā neceſſitate ad ꝯſulēdū nobis obnoxius deꝰ: ſibi nihil afferre beatitudinis poſſit. Non quod ꝓfectu egeat: q̄ iperturbate natur̄ ꝟtutiſqꝫ ſit. Sꝫ qꝛ ꝑ diſpēſatõeꝫ ⁊ ſacramētuꝫ pietatis magne q̄ deus ⁊ hõ eſt: impotēs ſibi ſit: h̄ ſe totū ꝓſtare qđ deus ē: cum nobis nõ ābigue idulturus ſit: id quoqꝫ nos eſſe qđ nõ ſumꝰ. Uite eni humane atqꝫ mortis finis ē reſurrectio. Et certiſſimū militie nr̄e ſtipēdiuꝫ ē incorrupta eternitas: nõ ad pene pſeuerātiaꝫ manēs ſꝫ ad ꝑpetue glorie fructū iocūditatēqꝫ nõ deſinēs. Cū igit̄ hec noſtra terrenoꝝ corpoꝝ origo i hitum natur̄ potioris excedit ⁊ ꝯformis glorie dñici corpis fiat: deus in forma ſui regꝰ licꝫ iā glorificatus in corpe ſit: ſecūduꝫ qđ i forma ſerui ē: tñ ꝯformis deo nõ erit: vt qui nobis formā glorificati corpis ſui tribuet: ipe corpori ſuo nihil vltra poſſit q̄ꝫ nobis ac ſibi ſit cõmune ꝓſtare. Hoc.n. qđ dictū ē. Tūc ſubiectꝰ erit illi: q̄ ei ſubiecit oia: vt ſit đs oia i oibꝰ: pleriqꝫ hereticoꝝ affirmāt vt iccirco ſubijciēdus ſit deo pr̄i filiꝰ: vt pr̄ q̄ ſubiectõem filij: deꝰ ſit oia in oibus: tanq̄ꝫ ei adhuc pfectio dei deſit: quā p filij ſubiectõem ſit adepturus: abſolute vtiqꝫ ac beate diuinitat̄ inops itelligendus: ſi đs eē i oibus ꝑ ꝓuectionem temporum cõſequet. Ac mihi qdem deū ſola veneratõe itelligenti non minꝰ his reſpondere ipium eſt q̄ꝫ adeſſe: vt de natura que humani ſenſus cõceptionē excedat: ꝟbis quorum adhuc ſignificatio anguſtior q̄ꝫ intelligētia ſit: enunciare ſe poſſe cõſideret. Ac primū ambigere: deſit ne qd deo: an plenus ipſe ſit: vł pleno iā plenio rē eē ei reliquuꝫ ſit. Qđ ſi deus cui nõ aliūde ē qđ deus ſemp ē: profectum habeat: vt plus ſit aliquādo: nõ põt tñ ad id preuenire: ne ſibi nihil deſit. Qꝛ cui nature ꝓfectus eſt: reliquus nunq̄ꝫ itelligetur ſine aliquo icremento reſiduo profeciſſe: dū natura ad profectum ſpectās: proficiens licet ſemper: ſemper tamē pateat ad profectū. Quod aūt in plenitudine pfecta manet ſemperqꝫ ē: nõ ſibi reliqt vt plenū ſit: qꝛ acceſſionē plenitudinis plenitudo ñ capiat. Et hec quidē de deo ita opinādi: pie itelligētie ſpecies ē. Deo nihil deeſſe plenūqꝫ eē. Ceterū nõ ignorat apoſtolus cuiuſmodi đ deo ꝯfeſſiõis voce teſtādū ſit dicēs. O ꝓfūduꝫ diuitiaꝝ ⁊ ſapientie ⁊ ſcientie dei: q̄ꝫ ſunt incõprehēſibilia iudicia eius: ⁊ iueſtigabiles vie eius. Quis eni cognouit ſenſuꝫ dñi: aut quis ꝯſiliarius eius fuit: aut quis ꝑor dedit: ⁊ retribuetur ei. Quoniam ex ipſo ⁊ ꝑ ipſuꝫ ⁊ in ipſo ſunt omnia: ipſi gloria in ſecula ſeculoruꝫ. Nõ circūſcribitur deus mēte terrena: neqꝫ hoc ſapiētie ſue ꝓfundum ſenſus penetrantis attingit. Nec iudicia cõſtitutionū ſuaruꝫ perſcrutātiuꝫ i genio apprehēdūtur: nec vie cognitiõis eius iueſtigabiles ſe cõſectantiū ſtudijs derelinquunt. In icomprehēſuꝫ profunduꝫ demerſa eius oia ſunt: nihilqꝫ de rebus eius reperiret: nihil cõſectabit̄. Senſum eius nemo cognouit: ⁊ cõſilio nõ eguit externo. De nobis aūt nūc omnis ſermo hic ē non etiā de eo ꝑ quē omnia ſunt: qui ē magni cõſilij angelus: qui ⁊ ait. Nemo nouit filiū niſi pat̄ neqꝫ patrē quis nouit niſi filiꝰ: ⁊ cui voluerit filius reuelare. Sꝫ aduerſuꝫ imbecilas mētes noſtras ⁊ ſe ad definiēde circūſcribēdeqꝫ nature diuine demergētes ꝓfundū: ꝯfeſſione ſplice ꝓteſtationis vtēdū ē: ne temeraria opinio aliqd ſibi de deo p̄terq̄ꝫ docet̄ vſurpet. Cõmunis aūt hec naturaliū cauſarū itelligētia ē: nihil in ſenſuꝫ cadere: niſi qđ ſenſui ſubiacꝫ: vt aut res oppoſita oculis: aut opus quodqꝫ ipo ſenſu nr̄o ac mēte poſteriꝰ. Quoꝝ vnum qđ aut attrectat̄ aut cernit̄: dū cedit itra opiniõis noſtre ſentētiā: ipſo tactu viſuqꝫ moderādum. Aliud ꝟo qđ ſit i tempore ⁊ quodā iuniore a nobis aut gignit̄ aut cõſtituitur exordio: quia ſenſuꝫ itelligētie nõ ꝓuenit iudicio quoqꝫ ſenſus di iudicātis obnoxiū ē. Nõ.n. aut aſpectus noſter iuiſibilia diiudicat: qui nõ niſi tñ cõſpecta diſcernat: aut mens noſtra ſe in id quo nõ extitit tēpꝰ extēdet: ⁊ ātiqora ortu ſuo pueſtigabit: cū ñ niſi earū reꝝ tātuꝫ opinio: ⁊ quaruꝫ ipſa ſit ſenior relinquat̄: que plerumqꝫ ipa per neceſſitatem naturalis ſue ifirmitatis icerta abſolutam ſciētiam in cauſarum cognitione nõ teneat: ne dū modo eorum que ante ſe ſint eterna: narrationē: ſenſu vltra natiuitatē ſuam redeunte: precipiat. Et idcirco apoſtolꝰ quia nūq̄ꝫ niſi ea in cognitiõe caderēt: que ſenſui poſteriora ſuccederēt: commemorato ſapiētie dei profundo ⁊ iſcrutabilium iudiciorum ifinitate: ⁊ iueſtigabiliuꝫ viaꝝ ſecreto: ⁊ icogniti ſenſus ignoratione: ⁊ ꝯſilij non communicati intelligentia: ſubiecit. Quis eniꝫ ꝑor dedit ⁊ retribue

tur ei. qm̄ ex ip̄o ⁊ ꝑ ip̄m ⁊ in ip̄o ſunt oīa: ip̄i
gloꝛia in ſecula ſeculoꝝ. Deus qui ſemper ē:
non ſubiectus eſt modo: neqꝫ ab iuteriore ſui
aliquo motu mentis: aut ītelligētie ꝑuenitur.
Et idcirco iueſtigabile ⁊ iperſcrutabile ip̄e to
tus ꝓſundum eſt. Totus aūt ita: vt non per
h̄ definitus in modum ſit: ſ; intellectus ſit in
imenſo: quia a nemine qđ eſt ſumpſit: ſed nec
prioꝛ ei dedit aliquis: vt retribui officiū dāti
opoꝛteat. Et ip̄o eni ⁊ ꝑ ip̄ꝫ ⁊ in ip̄o ſunt om
nia. Nō eget ex ſe ⁊ ꝑ ſe ⁊ intra ſe manentibꝰ
Nec qui oꝛigo: nec qui opifex eſt: nec qui con
tinēs eſt: ⁊ internis externus: ⁊ effectis cōdi
toꝛ: ⁊ ſuoꝝ ip̄e egēs nunq̄ꝫ eſt. Nihil ante
eſt: nihil aliunde: nihil extra eſt. Quo igitur
caret plenitudinis ꝓfectu: vt per tēpus adhuc
deus omnia in oībus ſit. Vel vnde ſumet:
extra quem nihil eſt. Nihil aūt ita: vt ſemper
ipſe ſit. Et qui ip̄e ſemper eſt: extra quē nihil
eſt: quo in cremento explēdus ē: vel quo au/
gmento demutandus ē: dicens. Ego ſum ⁊
non demutoꝛ. Cum non relinquat̄ ad demu
tatiōem locus: vel ad ꝓfectū cauſa: vel ad eī/
nitatē anterius: vel ad deū aliud p̄ter q̄ꝫ deꝰ
ip̄e eſt. Nō ergo ꝑ ſubiectōem filij deus erit
oīa in oībus: neqꝫ per cauſaꝫ cōſummabitur:
ex quo ⁊ ꝑ quem ⁊ intra quē omnis cauſa cō
ſiſtat. Manet itaqꝫ vt ē: ſemper deus: nec ꝑ
fectu eget: qui ad id quod ē ex ſe ac ſibi ſemꝑ
ē. Sed nec in vnigenitū quidē deū demutā
de nature cadit neceſſitas. Deus enim ē: qđ
plene ac ꝑfecte diuinitatis ē nomen. Naꝫ vt
ſuperius docuimus: ⁊ repetite gloꝛie ſignifi
catio: ⁊ ſubiectionis cauſa: vt ſit deus oīa in
omnibus. Eſſe autē deum omnia in omni/
bus: ſacramentū ē nō neceſſitas. In foꝛma
enim dei manēs: foꝛmam ſerui accepit: aſſū/
pſit nō demutatus: ſ; ſe ipſum exinaniēs: ⁊ i
tra ſe latens: ⁊ infra ſuaꝫ ipſe vacuefactus po
teſtatem: dū ſe vſqꝫ ad foꝛmam temperat ha/
bitus humani: ne potentē imenſamqꝫ natu/
rā aſſumpte humilitatis nō ferret humilitas.
Sed intantū ſe virtus incircūſcripta mode/
raret: inquantū opoꝛteret eā vſqꝫ ad patiētiā
cōnexi ſibi coꝛpoꝛis obedire. Quod autē ſe
ipſum itra ſe euacuefaciens cōtinuit: detrimē
tum nō attulit ꝑtātis: cū intra hāc exinaniēt
ſe humilitatē virtute tn̄ omnis exinanite itra
vſus ſit poteſtatis. Quod itaqꝫ deus erit oīa
in oībꝰ: aſſūptionis noſtre ꝓfectus eſt. Qui

eniꝫ cū eſſet in foꝛma dei: reptus eſt in foꝛma
ſerui: rurſuꝫ ꝯfitendus eſt in gloꝛia dei pr̄is
vt nō ābiguē in eius foꝛma manēs intelligat̄
in cuius erit gloꝛia cōfitēdus. Diſpēſatio ita
q̄ꝫ tantū ē: nō demutatio: in eo enim ē: i quo
erat. Sed cum mediū ē quod eſſe cepit: ideſt
homo natꝰ: totū ei nature que antea deus nō
fuit acquiritur: cum deus eē oīa in omnibus
poſt ſacramētum diſpēſatiōis oſtēditur. No
ſtra hec itaqꝫ lucra ſunt: ⁊ noſtri pꝛofectus:
nos ſcilicet confoꝛmes effici gloꝛie coꝛpoꝛis
dei. Ceterum vnigenitus deus licet homo
natus ſit: nō tamē aliud quā deus oīa in om
nibus ē. Subiectio eniꝫ illa coꝛpoꝛis ꝑ quaꝫ
quod carnale ē: in naturā ſpiritus deuoꝛatur
eē deum omnia in oībus eum qui p̄ter deuꝫ
⁊ homo ē: conſtituet. Noſter autē ille homo
in id pꝛofecit. Ceterū nos in hominis noſtri
cōfoꝛmē gloꝛiā pꝛoficiemus: ⁊ in agnitionē
dei renouati ad creatoꝛis imaginē refoꝛma/
bimur ſecundum apoſtoli dictuꝫ. Exuti ve/
terē hominē cum actibus ſuis: ⁊ induti nouū
euꝫ qui renouat̄ in agnitione dei ſecundum
imaginē eius qui creauit eum. Conſummat̄
itaqꝫ homo imago dei nanqꝫ confoꝛmis effe
ctus gloꝛie coꝛpoꝛis dei: in imaginē creato/
ris excedit ſecundum diſpoſitaꝫ pꝛimi homi
nis figurationē. Et poſt peccatum veterēqꝫ
hominē: in agnitionē dei nouus homo factꝰ
cōſtitutionis ſue obtinet perfectionē: agno/
ſcēs deum ſuum ⁊ ꝑ id imago eius: ⁊ ꝑ reli/
gionē pꝛoficiēs ad eternitatē: ⁊ ꝑ eternitatē
creatoꝛis ſui imago trāſiturus.

Explic̄ liber vndecimꝰ. Incipit duodecimꝰ

Endimus iā ſancto ſpiritu
tandē pꝛoſequēte ad tutuꝫ ſe
cure fidei tranquillūqꝫ poꝛ/
tuꝫ. Atqꝫ ita vt multo mari
vētoqꝫ iactatis accidere ſepiſ
ſime ſolꝫ: vt cū eoſ circa oꝛas
poꝛtuum impediti ⁊ graues
fluctus nōnunq̄ꝫ moꝛentur: ad vltimū in no
tam ſibi fidamqꝫ ſtationem ipſe ille igētis ter
ribiliſqꝫ vnde eſtus ipellat. Quod nobis vt
ſpero duodecimo hoc aduerſum hereticā tē/
peſtatem nitentibus libꝛo cōtinget. Vt cum
in eo grauiſſime tempeſtatis fluctui cōmuni
tam puppim damus: ipſe ille nos fluctus ad

optate quietis finē debebat. Omnibus eniꝫ incerto doctrine vēto circūactis: hinc metus hinc periculuꝫ: hinc etiā ſepe naufragium ē: quia vnigenitus deus ſub prophetica auctoritate creatura eſſe defendit. Ut in eo nō ſit natiuitas ſed creatio: quia ex perſona ſapiētie dictū eſt. Dominus creauit me in initio viarū ſuarū. Hinc hyemis eorū maximus fluctus eſt: hec tortuoſi turbinis grauis vnda ē que excepta a nobis ⁊ ſecuro nauigio īfracta vſqꝫ ad ipſum tutiſſimū portuꝫ optati littoris proſequentur. Nō incertis autē neqꝫ ocioſis nautarū modo nitimur ſpeciebus: quos interdū votis magis quā fiducia nauigātes: vagi inſtabileſqꝫ vēti aut depellunt aut deſerunt. Ceterū nobis adeſt inſuperabilis fidei ſpiritus dono vnigeniti dei pmanens ⁊ nos inde mutabili curſu ad trāquilla deducēs. Nō. n. dominū chriſtū creaturā qꝛ neqꝫ eſt: neqꝫ facturaꝫ: qꝛ facturarū oium ipſe eſt dominus: ſed deū nouimus: deū dei patris propriā generationē. Nos quidē omnes ſecunduꝫ bonitatis dignationem dicti aſſumptiqꝫ ſumus filij dei. Sꝫ ille verus vnus patri deo filius ⁊ vera atqꝫ abſoluta manēs tantū in cognitione vtriuſqꝫ natiuitas. Noſtra vero tantū hec ſola religio eſt: filiū cōfiteri nō adoptiuuꝫ ſed natū: neqꝫ electū ſed generatum. Non enim aut factū aut non natuꝫ predicamus: qꝛ neqꝫ creatorem creatoris cōparamus: neqꝫ natiuitatem ſine generatione mētimur. Nō per ſe eſt: qꝛ p natiuitatem eſt. Neqꝫ nō natus eſt: qui filius eſt. Neqꝫ qui filius ē: aliter poteſt qꝫ naſcēdo eſſe: quod filius ē. Nemini autē dubiū eſt cōtrarias ſemper obnitenteſqꝫ ipietatis cauſas eſſe cauſis religionū. Neqꝫ poſſe id pie ſuſcipi quod impie ſuſceptū eē decernitur. Ut hi nunc noui apoſtolice fidei emēdatores euangelicū ⁊ propheticū ſpiritum in lites diuidunt: ⁊ iniurgia patiunt. Ut hi aliter prophetauerint: ⁊ hi aliter predicauerint: qꝛ ſalomon ad creature nos venerationē vocet. Paulus vero ſeruiētes creature coarguat. Que vtiqꝫ nō videtur ſibi ſecūdū pietatis dei intelligētiaꝫ cōuenire vt apoſtolus ⁊ per legem doctus ⁊ p prefinitionē ſegregatus: ⁊ p loquentē i ſe xp̄m loquēs: prophetiam aut ignorauerit aut nō ignotā diſſoluerit: ⁊ neſcire creaturā xp̄m quē creatorē nuncupauerit: ⁊ ſuire vetuerit creature religionem: qui ſoli creatori ſeruiēdū nouerit dicēs. Qui īmutauerunt veritatē dei in mendaciū ⁊ ſeruierūt creature preterito creatore qui ē benedictus in ſecula ſeculorū. Parum ne arguit hāc ſalſiloquij impietatē loquēs in paulo xp̄s. Parumne demutate veritatis mendaciū dānat. Per dn̄m enim chriſtū creata omnia ſunt: ⁊ idcirco ei ꝓpriuꝫ nomē ē vt creator ſit. Nō cadit in eū efficiētie ſue ⁊ natura ⁊ nūcupatio Teſtis nobis ē melchiſedech creatorem celi atqꝫ terre deū ita predicās. Benedictꝰ abrahā deo ſummo: q creauit celum ⁊ terrā. Teſtis ē ⁊ oſee propheta dicens. Formās celuꝫ ⁊ creās terrā ego dominus deus tuus: cuiuſ manus creauerūt oēm miliciaꝫ celi. Teſtis ⁊ petrus ita ſcribēs. Quaſi fideli creatori commēdantes aīas veſtras. Quid aperis nomē opifici īponimus: Quid noſtris deū cognominamus. Creator noſter ē: creator omnis militie celeſtis ē. Hec cum ad filiū p quē oīa facta ſunt: apoſtolica atqꝫ euāgelica fide intelligēda referent: quomodo ipſis que geſſit eq̄bitur: ⁊ in ea erit nature nūcupatione quā cūcta ſunt. Primū quidē humane intelligentie ſenſus hec reſpuit: vt creator creatura ſit: qꝛ creatio p creatorem eſt. Qui ſi creatura ſit: ⁊ corruptioni ſubditus ē: ⁊ expectationi obnoxius ē: ⁊ ſeruituti ſubiectus eſt. Ait enim idē beatus apl̄us paulus. Et eniꝫ longinqua expectatio creature: reuelationē filiorū dei expectat. Uanitati enim creatura ſubiecta eſt non ſpōte ſed propter eū q ſubiecit in ſpe. Quia ⁊ ipſa creatura liberabit a ſuitute corruptionis in libertatē claritatis filiorū dei. Si igit chriſtus creatura ē: neceſſe ē ſub ſpe lōginque expectatiōis incertus ſit. Et lōga eius expectatio noſtra potius expectat. Et expectās ea vanitati ſubiectus ſit. Et p neceſſitatis ſubiectionē nō ſpōte ſubiectus ſit. Subiectus aūt nō ſpōte cū ſit: neceſſe ē ⁊ ſeruꝰ ſit. Seruus aūt cū ſit: maneat etiā in corruptione nature. hec enim oīa creature ꝓpria eſſe apl̄us docet: a qbus p longinquā expectationē liberāda: ſecūdū humanā gloriam clareſcet. Et oīpudentē de deo atqꝫ impiā profeſſionē: ijs cuꝫ p creature cōtumeliā ludibrijs deputare: vt ſperet: vt ſeruiat: vt coactus ſit: vt liberādus ſit: i noſtra nō i ſua: cū de ſuis nos ad aliqd ꝓuchamur. Sꝫ ipietas noſtra cū ingēti pfidie icremēto: p hāc illicite vocis audaciā procedit: vt

q2 filius creatura ſit: pat quoqꝫ nō differrat a creatura xp̄us eniꝫ in forma dei manens for mā dei accepit: ⁊ q in forma dei ē: ſi creatura ē: de⁹ nō aberit a creatura q in forma dei ſit creatura. Eſſe aūt in forma dei: nō alia itelli/gētia ē q̄ꝫ i dei manere natura. Per qd̄ ⁊ d̄s creatura ē: q̄ſi natura eius ſit creatura. Qui aūt in forma dei erat: deo ſe equalē eē nō ra/puit: q2 ex dei eq̄litate ideſt ex forma ei⁹ in ſui formā decederet. Decedere aūt ex deo in ho minē: niſi ſe ex dei forma de⁹ euacuās nō po tuit. Euacuās aūt ſe nō abolit⁹ ē: ne nō eſſet: cū eſſet ⁊ aliud q̄ꝫ fuiſſet. Neqꝫ enim defecit ex ſeſe: q ſe euacuauit i ſe: cū v̄tutis poteſtas etiā in euacuādi ſe poteſtate p̄manent. Et in formā ſerui trāſiſſe nō ſit naturā dei p̄didiſſe cū formā dei enacuaſſe nihil aliud q̄ꝫ virtus diuine ſit p̄tātis. Adeo aūt in forma dei eſſe nihil aliud ē q̄ꝫ equalē deo: eē vt eq̄litas ho/noris dn̄o ieſu xp̄o q in forma dei ē debeatur ip̄o dicēte. Vt oēs honorificēt filiū ſicut ho/norificāt patrē. Qui nō honorificat filiū: nō honorificat patrē q miſit illū. Nunq̄ꝫ diuerſi tas rerum niſi ⁊ in honore diuerſo eſt. Res enim eedē venerationis eiuſdē ſunt: q2 vt ſu/mus honor idignē iſeriorib⁹ deferꝉ: ita cum ↄtumelia ſup̄io2 iſeriora ijs eq̄bunꝉ in hono re. Filius aūt ſi vt creatio potius q̄ꝫ vt natiui tas ſit: p venerationē q̄ exequabiꝉ p̄ri: nulla nobis religio honoris ad patrē eſt: cū tāta no bis eius veneratio ipoſita ſit: quāta ē creatu re. Sꝫ q2 deo patri in eo qd̄ ex deo de⁹ ē nat⁹ eq̄lis ē: eſt etiā eq̄lis in honore. Filius enim ē: nō creatura. Et hec de illo p̄clara vox p̄ris ē. Ex vtero ān̄ luciferū genui te. Nō p̄iudi/caꝉ aūt deo: vt ſepe iā diximus: p infirmitatē noſtre itelligētie: : vt p̄d qd̄ ex vtero genuiſ ſe ſe dixit: ex partib⁹ iternis externiſqꝫ p mē bra coeūtibus tanq̄ꝫ corporaliū cauſarū origi nibus cōſiſtat: cū extra naturaliū neceſſitatuꝫ cauſas liber atqꝫ abſolutus: nature totius do min⁹ manēs: ꝓprietatē natiuitatis vnigeniti ſui: ex idemutabilis nature ſue virtute ſigni/ficet. Ex ſpiritu eniꝫ ſpūs naſcēs: lꝫ de ꝓprie tate ſpūs: p quā ⁊ ip̄e ſpūs ē naſcaꝉ: nō tamē alia ei p̄terq̄ꝫ p̄fectarū atqꝫ idemutabiliuꝫ cau ſarū ad id quod naſciꝉ cauſa eſt. Et ex cauſa li cet p̄fecta atqꝫ indemutabili naſcēs neceſſe ē ex cauſa in cauſe ipſi⁹ ꝓprietate naſcaꝉ. Pro prietas aūt humanarū neceſſitatum intra cau ſas veri ↄtinentur. Sed deo nō ex partibus p̄fecto: ſed indemutabili per ſpiritū: quia de⁹ ſpiritus ē: nō eſt internarū cauſarū naturalis neceſſitas. Sed quia nobis ſpiritus de ſpiri tu natiuitatē p̄dicabat: ſenſum noſtrū cauſa2 noſtrarū inſtituit exēplo. Nō in exemplū na tiuitatis: ſed ad itelligētiā generatōis: vt exē plum illud non ad neceſſitatem proficiat ſed ſenſum. Si igiꝉ creatio eſt vnigenitus deus ⁊ quid ſibi vult ſignificatio intelligētie: que p cōſuetudinē natiuitatis humane: intelligētiā diuine generatiōis oſtendit. Plerūqꝫ enim p hec noſtro2 corporū mēbra: operationum ſuarū nobis deus momēta ſignificās: ſenſuꝫ noſtruꝫ vſu itelligētie cōmunis edocuit: cum ait. Cuius manus creauerūt oēm militiā ce/li. Vel iterum. Oculi domini ſuper iuſtos. Vel rurſuꝫ. Inueni dauid ieſſe filiū ſecūdū cor meū. Cū eniꝫ ⁊ volūtas ſignificeꝉ i corde p q̄ꝫ dauid mo2ū ꝓbitate cōplacuit. Et cogni tio vniuerſitatis qua extra ſciētiā nihil ſit: ſub oculo2 vocabulo enūcieꝉ. Et operū efficien tia qua nihil nō ex deo ſit: p nomē manuū in/telligaꝉ. Volēs ⁊ prouidens ⁊ agēs deus cū cta: ſub ſignificatiōe cauſarum corporaliū in/telligēdus ſine miniſterio corporali: quo mo do in eo qd̄ ex vtero genuit: nō p cauſaꝫ cor/poralē itelligēde natiuitatis ſenſus affert: cū p ceteras mēbro2ū ſignificatiōes ceterarum quoqꝫ in deo efficiētiarū demōſtrareꝉ effect⁹. Quia ḡ proponiꝉ cor ad voluntatē: oculi ad viſuꝫ: manus ad effectū: cū tñ vltra ad partiū ifectā cōparationē deus ⁊ velit ⁊ prouideat ⁊ pagat: ⁊ hec eadē per cor ⁊ oculos ⁊ manuꝫ enuncieꝉ: nōne ſignificatio qua ex vtero ge/nuit: vere natiuitatis oſtenſio ē. non quod ex vtero genuerit: ſicuti nec p manuꝫ agat: nec p oculos videat: nec p cor velit: ſed quia per ſignificationeꝫ vteri: vere ex ſe genuerit quē genuit. Nō per cauſam vteri: ſed ad veritatꝭ profeſſionem: ſicuti nec per cauſas corporuꝫ aut velit aut videat aut agat. Sed vtatur his partium nūcupationibus: vt p corporalium miniſteria virtus efficientiarum icorporaliū ſentiatur. Natura igitur humane cōſuetudi/nis non ſinit: ſed nec dominice doctrine ſen/tentia patitur magiſtro: diſcipulum preeſſe: vel ſeruum imperare domino: quod alterum alteri ⁊ per ignorātiam ſubiaceat: vt ignarus ſcientie: ⁊ per conditionem iſerio2 ſit vt do/

minatui ſeruitus. Que cum ita eſſe commu/ne iudicium ſit: cuius nunc nos temeritatis exemplo: deum creaturam: et filium facturaꝫ et dicemus et exiſtimabimus. Cum nuſqꝫ nobis hoc de ſe et magiſter et dominus ſeruis ac ſuis diſcipulis locutus ſit: neqꝫ natiuitatē ſuam aut creationem aut facturam docuerit. Sꝫ et pater nihil aliō qꝫ filiū teſtatus ſit: et filius nihil aliud qꝫ ꝓpriuꝫ ſibi deū prēm ꝓfeſ/ſus ſit. natū vtiqꝫ non factum aut creatum. Sicuti ait. Ois qui diligit prēꝫ diligit et filiū qui natus eſt ex eo: factura aūt opera creatu/raruꝫ ſunt: nō generatōis natiuitas. nō eni celum filius: aut terra filius: aut mund⁹ na/tiuitas eſt: de quibus dictum eſt. Omnia ꝑ ipm facta ſunt. Et ꝑ ꝓphetā. Opera manuum tuarū ſunt celi. Et ꝑ eundē. Opera manuum tuarū nō omittas. nūqd pictori pictura filius: aut gladius fabro filius: aut architecto domus filius. Hec eni opera efficien/tiū ſunt. At vero patris ſolus qui ex eo naſ/cit: fili⁹ ē. Et nos qdē filij deo: ſꝫ ꝑ facturaꝫ filij: fuim⁹ eni aliqñdo filij iracūdie. Sꝫ filij deo ꝑ ſpūm adoptōis effecti: et dici id mere/mur poti⁹ qꝫ naſcimur. Et qd oē qd fit: an/teqꝫ fiat ñ fuit: nos cū filij ñ fuiſſemus: ad id qd ſum⁹ efficimur. Ante eni filij ñ eram⁹ ſed poſtqꝫ meruim⁹ h: ſum⁹. Sum⁹ aūt ñ ñati: ſꝫ facti: neqꝫ generati ſꝫ acqſiti. Acqſiuit. n. ſibi deus populuꝫ et ꝑ hoc genuit. Genuiſſe aūt deuꝫ filios nūqꝫ cum proprietatis ſignificatiōe cognoſcim⁹. Nō eniꝫ ait: filios meos genui et exaltaui: ſꝫ h tm: filios genui et exal/taui. niſi forte in eo qd ait. Filius ꝑmogeni/tus meus iſrael: quiſqꝫ hoc qd primogenitus meus dixit: ad detrahēdam filio proprietatē generationis intelliget: qr et de iſrael dixerit meus aſſumptio factoꝝ filioꝝ pro natiuitatis ꝓprietate vſurpata ſit. Et idcirco nō ſit natiuitati dei ꝓpriū: quod de eo dictū ē. Hic eſt filius meus dilectus: cū me⁹ etiā illis ꝓpriuꝫ eſſe dicat: quos nō natos eſſe manifeſtum ē. nō natos autē eſſe: licet nati eſſe dicant: vl eo docet cum dicitur. Populus qui naſcet quē fecit dominus. Ergo populus iſrael naſcet vt fiat. neqꝫ ꝑ id quod naſci dicit: nō intelligitur et fieri. Ex adoptiōe eni ē filius: nō ex generatione: neqꝫ ei ꝓprietas ſed nūcupatio ē. Nāꝫ ꝑmogenitus meus de eo ſcriptū ſit: lōge tñ multūqꝫ differt: filius meus dilectus: et filius ꝑmogenitus meus. Vbi eniꝫ natiui/tas ē: ibi filius meus dilect⁹. Vbi xo electio ex gētibus ē: et adoptio ꝑ volūtatē ē: ibi filius ꝑmogenitus meus. Hic qd ſuus ē: ad ꝑmogenitū ē. Illic qd ſuus: ad filiū ē: et in natiuitate filij ꝑmū ſuus ē: et ſic dilectus. In electione: ꝑmū ꝑmogenitus: et ſic poſtea ſuus. Vt adoptio ex oībus populus filio iſrael ꝓpriuꝫ eſſet qd ꝑmogenitus eſt. nato xo vnigenito deo: manifeſtū ſit ꝓpriuꝫ eſſe qd fili⁹ ſit. nō eſt itaqꝫ vera et pfecta natiuitas vbi deputat magis qꝫ generat: quia nō ambiguū ē eum populū qui in filium naſcat et fieri. Qd autē ſit cum nō fuiſſꝫ: et per id quod factū ē dicitur naſci: nō eſt in eo vera natiuitas: qui āte aliō qꝫ natuꝫ eſt fuerit. Et idcirco fuit añqꝫ naſcit idest anteqꝫ fieret: quia qui ex gētib⁹ filius ē: gēs eſt anteqꝫ filius ē. Ac per id nō vere filius quia nō ſemꝑ filius. Vnigenitus aūt de⁹ neqꝫ nō fuit aliquādo nō filius: neqꝫ fuit ali/qd āteqꝫ filius: neqꝫ qcqꝫ aliud ipſe niſi fili⁹. Atqꝫ ita qui ſemꝑ eſt filius: nō reliquit id eē itelligentie: ne aliquādo nō fuerit. Et natiuitates quidē humane habent in tpe nō fuiſſe: ꝑmū quidēꝫ qr omnes ex ijs oībus qui ante fuerint naſcātur. Nā tametſi vnicuiqꝫ naſcētiū: ex eo ſit origo qui fuerit: tñ ipe ille ex quo naſcit nō fuit anteqꝫ natus ē. Dehinc ipſe q natus ē: poſtqꝫ nō fuit: natus eſt: tēpore āte manente qꝫ naſcit. Naſcens eniꝫ hodie: i eo qd heſternū fuit: nō fuit. Et in eo id qd ē: ex eo qd nō fuit cepit: et itra itelligētiam noſtraꝫ ē: heſterno id qd hodie naſcit: ñ fuiſſe. Atqꝫ natiuitas eius ꝑ qꝫ eſt: poſt id qd nō fuit manet: qr hodie ꝑmū poſt heſternū tēpus neceſſe ē vt ſit in tēpore nō. Et hec qdem cōmunia in reꝝ humanaꝝ origine ſunt: vt oia initiū ſui cum ātea nō fuerint accipiāt. Primū quidem vt docuimus: ꝑ tempus: deinde per cauſam et ꝑ tēpus quidē nō ambiguum ē: qñ ea q nunc ceperint: añ non fuerint. Per cauſam xo: quia ijs nō ex cauſis cōſtet eē quod maneāt. Reuolue enim oēs originum cau/ſas: et itelligētiam in āteriora conuerte: inue/nies nihil cepiſſe ꝑ cauſam: duꝫ omnia ꝑ virtutem dei ad id quod ſunt creatur: nō ēt na/ſcūtur ex aliquo. Ex quo etiam vnicuiqꝫ ge/neri ꝑ ſucceſſiōem ipſam naturale ē ne nō fue/rit et ceperit: duꝫ et poſt tēpus i tēpore ē: et cū ſemꝑ vniuerſa poſt tēpus ſūt: cauſaꝫ ſui qqꝫ

de antea non extātibus ſumūt: dū ex ijs naſci
tur que ante nō fuerint: ipo illo pmo humani
generis parēte adam ex terra que ex nihilo ē
⁊ poſt tempus ideſt poſt celum ⁊ terrā diem
ſolem ⁊ lunam ⁊ aſtra formato: qui ⁊ originē
nō habuerit naſcēdi: ⁊ ceperit cū non fuiſſet.
Sed vnigenito deo cui nō poſt tempus ante
rius nō relinquit vt aliquādo nō fuerit: quia
ipm illud aliquādo iam tēpoꝛis eſt: ⁊ incipiet
nō poſt eū tempus eſſe: ſʒ ipē eſſe poſt tēpꝰ:
cui in eo quod anteq̄ naſcit nō fuit: idipm in
quo nō fuit pferret. Deinde qui ex eo qui eſt:
natus eſt: itelligi nō poteſt: ex eo quod nō fuit
natus eſſe: qꝛ eius qui eſt ad id quod eſt: cau
ſa eſt. Nō etiam id quod nō eſt: origo naſcēdi
eſt. Ergo cui neq̄ in tempoꝛe eſt: vt aliquādo
nō fuerit: neq̄ in patre iacet autoꝛe eſt: vt ſub
ſiſtat ex nullis: no reliquit id de ſe occaſionis
vt aut ex nihilo natus ſit: aut nō fuerit anteq̄
naſceret. Nō ſum aūt neſcius pleroſq̄ coꝛū:
qbus aut p ipietatem obtuſa mens ſacramētū
dei nō capit: aut per aduerſi ſpiritus domina
tionem ſub ſpecie religionis obtrectandi deo
turoꝛ pronius eſt: affirmare ſimpliciozum au
ribus id ſolere: nos cum ſemper filium fuiſſe
dicamꝰ: neq̄ aliquid aliquādo fuiſſe qđ non
fuit: ſine natiuitate cū per id qđ ſemper fuerit
pdicare: qꝛ humani ſenſus opinio id qđ ſem
per fuit nō patiat vt natū ſit. Naſcēdi aūt cau
ſa ſit vt ſit quod non erat: eē vero qđ nō fuit:
nihil aliud ſub cōmuni ſenſu eſſe quam naſci.
Adijciant vero hec arguta ſatis atq̄ auditui
placētia. Si inquit natus eſt cepit. Et cū cepit
nō fuit. Et cū nō fuit nō patit vt fuerit. Atq̄ ic
circo pie itelligētie ſmonē eſſe cōtendant: nō
fuit ante q̄ naſceret: qꝛ vt eſſet q nō erat: non
quia erat natus eſt. Neq̄ eguit natiuitate qui
erat: cū ad id vt eēt qꝛ nō erat naſceret. Ac pri
mū opoꝛtuerat hoīes religioſam diuinarum
rerum ſcientiā pꝛeferentes: vbi euāgelice at
q̄ apoſtolice pꝛedicationis veritas pirebat:
callide philoſophie toꝛtuoſas queſtiōes abijce
re: ⁊ ſectari potius fidem que in deo eſt: quia
ſenſum īfirmum facile fidei ſue pſidio ſophyſ
ma ſyllogiſtice interrogationis exueret: cum
captioſa pꝛopoſitio reſponſionem ſimplicem
ſibiq̄ ſecundū iterrogationem rerum obſecū
dantē ad vltimum tam ſenſus ſui iterrogatio
ne ſpoliaret: vt quod pꝛofeſſione amiſiſſet: id
iam r ōſcientia nō teneret. Quid enim tam ne
ceſſario iterrogatōi obſecūdabit: q̄ vt cū a no
bis qratur: ē ne aliqd anteq̄ naſcit: i pfeſſio
ne nr̄a ſit: nō fuiſſe anteq̄ naſcit. Neq̄ enim
aut in natura aut i neceſſitate eſt: vt qđ ē na
ſcatur: cū naſci quid ob id tantū vt ſit: nō quia
erat: neceſſe ſit. Qđ cū cōceſſū fuerit a nobiſ
qꝛ recte pcedit: exuti fidei ſciētia: capti iā ipi
is atq̄ alieni ſtudijs acqeſcemꝰ. Qđ puidēs
ante beatꝰ paulꝰ apoſtolus: ſicut freqnt oſten
dimus: vt caueremus admonuit dicēs. Vi
dete nequis vos ſpoliet p philoſophiā ⁊ ina
nem deceptiōem: ſecūdū traditōe hoīū: ſe
cūdū elemēta mūdi ⁊ non ſecūdū xp̄m: in
quo habitat oīs plenitudo diuinitatiſ coꝛpali
ter. Cauendū igit aduerſū philoſophiā eſt:
⁊ humanaꝝ traditōū nō tā euitāda ſunt ſtu
dia q̄ refutāda. Neq̄ eni ijs ita cōcedēdum
eſt qſi vincant potiꝰ q̄ fallāt. Quia nos xp̄m
dei virtutem ⁊ dei ſapiētiā pdicātes: equū eſt
humanas doctrinas nō tā defugere q̄ refel
lere: ⁊ ſimpliciozes ne ab ijs ſpolientur: ⁊ ob
ſtruere ⁊ inſtruere. nā cū poſſit oia: ⁊ ea ōm
nia ſapient deus poſſit: ⁊ nec virtuti eiꝰ ratio
nec ratōi vtus obſiſtat: opoꝛ eos qui xp̄ p
dicāt mundo: irreligioſis mūdi imperfecuſq̄
doctrinis p ſciētiam ſapiētis oīpotētie contra
ire. Secūdū illud beati apoſtoli dictū. noſtra
enim arma nō ſunt carnalia: ſʒ potētia deo: ad
deſtructiōem munitōū: ratiōes deſtructia: ⁊
omnē altitudinē eleuatā aduerſū cognitōem
dei. Fidē nō nudā apoſtolus atq̄ inopē ra
tionis reliquit: que quāuis potiſſima ad ſalu
tem ſit: tñ niſi per doctrinā inſtruat: habebit
qdem inter aduerſa tutū refugiēdi receſſū:
nō etiam retinebit conſtantē obnitēdi ſecuri
tatem. Eritq̄ vt ifirmioribus ſunt poſt fugā
caſtra nō etiā vt caſtra habentibus adeſt in
territa foꝛtitudo. Contundēte ſunt ergo inſo
lentes aduerſū deū diſputatōes: ⁊ deſtruē
da ratōum fallatiū munimenta: ⁊ eleuata ad
ipietatem ingenia contereda. nec carnalibus
armis ſʒ ſpiritualibus: nec terrena doctrina:
ſʒ celeſti ſapientia. Vt quanta rerum diuina
rū humanarumq̄ diſcretio eſt: tantum vltra
terrena ſtudia ratio celeſtis excedat. Ceſſʒ ita
q̄ ſolicitudo pfidie. neq̄ negare nos qꝛ ipſa
nō itelligit exiſtimet: quod ſolum a nobis be
ne ⁊ itelligitur ⁊ creditur. nam ipſa ſmonum
enūciatione: cū natum confitemur: nō tamen
nō natum pꝛedicamus. neq̄ enim idipſū ē

nō natū atq̄ȝ naſci. Quia illud ab altero: hoc vero a nemine eſt. Et aliud ē ſine auctore eē ſemp̄ eternuȝ aliud quod patri idest auctori ē coeternū. Ubi eniȝ pater auctor eſt: ibi ⁊ natiuitas eſt. At vero vbi auctor eternus ē: ibi ⁊ natiuitas eterna ē. Quia ſicut natiuitas ab auctore eſt: ita ⁊ ab eterno auctore eterna natiuitas ē. Omne aūt q̄ð ſemp̄ eſt: ⁊ eternū ē. Sed tn̄ nō omne qð eternū eſt: etiā innatum eſt. Quia qð ab eterno naſcit̄: habet eternuȝ eſſe qð natū eſt. Quod aūt nō natū eſt: id cuȝ eternitate nō natuȝ eſt. Quod vero ex eterno natū eſt: id ſi nō eternū natū eſt: iam nō erit ⁊ pater auctor eternus. Si qd igit̄ ei q̄ ab eterno patre natus ē: ex eternitate defuerit: idipȝ auctori nō eſt ābiguū defuiſſe: q̄ꝛ qð gignenti eſt infinitum: infinituȝ eſt etiā naſcēti. Mediuȝ eniȝ quid īter natiuitatē dei filij ⁊ generationē dei patris nec ratio nec ſenſus admittit. Quia ⁊ in generatione natiuitas eſt: ⁊ in natiuitate generatio eſt. Quod vtrunq̄ȝ ſine interuallo ſui eſt: q̄ꝛ ſine vtroq̄ȝ neutrum eſt. Quod ergo niſi ex vtroq̄ȝ nō cōſiſtit: id ī omnibus niſi vtrūq̄ȝ nō permanet: q̄ꝛ in aliquo alteruȝ nō relinquatur: quod idipſum alteruȝ in aliquo nō poſſit eſſe ſine altero. Sed inget qſq̄ȝ diuini huius incapax ſacramēti. Omne qð natū eſt: nō fuit: q̄ꝛ in id natuȝ eſt: vt eſſet. Et q̄s igit̄ ambiget quin que in rebus humanis nata ſunt: aliquādo nō fuerint. Sed aliō eſt: ex eo naſci qui nō fuit: aliud ex eo natuȝ q̄ ſemp̄ eſt. Infantia enim oīs cum antea non fuiſſet: cepit ex tp̄e. Que rurſum in puericiaȝ excreſcēs: poſt etiā adoloſcentiā coegit in patrē: ⁊ nō ſemper pater eſt: q̄ ante in adoleſcētiaȝ p̄ puericiaȝ: ⁊ in puericiā p̄ infantiam ceptaȝ pfecerit. Ergo q̄ nō ſemp̄ pat̄ ē: nō ſemper ⁊ genuit. Ubi aūt ſemp̄ pat̄ eſt: ſemp̄ ⁊ filius eſt. Sed itaq̄ȝ habes in cognitiōe vl' ſenſu deuȝ in cuius cognitionis ſacramēto proprius eſt quod pat̄ eſt: nō ſemp̄ patrē eſſe filij vnigeniti: habes ⁊ in itelligētia ⁊ ſciētia: non ſemp̄ filiuȝ eē qui genitus eſt. Quod ſi ſemp̄ patri ꝓpriuȝ ē quod ſemp̄ ē pater: neceſſe eſt filio ſemp̄ ꝓpriū eē: quod ſemp̄ eſt filius. Et quo modo in ſermonē noſtrū atq̄ȝ intelligentiā cadet: vt nō fuerit antequā naſceret̄: cui ꝓprium ē: ſemp̄ eſſe quod natus eſt. Formaȝ itaq̄ȝ atq̄ȝ imaginē: inuiſibilis dei vnigēitus in ſe deus cōtinēs: in oībus ijs que propria

deo patri ſunt: p̄ plenitudinē vere in ſe diuinitatis equatur. Nam vt ſuperioribus libꝛis documus: p̄ virtutem ⁊ venerationem ſicut pater ⁊ honorandus ⁊ potēs ē: ita ⁊ in eo qð pater ſemp̄ eſt: ei quoq̄ȝ in eo qð filius eſt: filio ſemp̄ eſſe cōmune eſt. Nam ſecunduȝ ad moyſen dictum miſit me ad vos qui eſt: deo ꝓprium eſſe id qð eſt: nō ambigēs ſenſus ē q̄ꝛ id quod eſt: nō poteſt itelligi diciq̄ue nō eē. Eſſe eniȝ ⁊ nō eſſe: ꝯtraria ſunt: neq̄ȝ eſſe diuerſe ſignificationes in vnū atq̄ȝ idem cocūt quia manente alia: altera non erit. Ergo vbi eſſe ē: non poteſt vel ſenſuȝ vl' ſermonē inire non eſſe. Senſui noſtro retroacto ſemperq̄ȝ reuocato ad intelligentiam eius qui ē: deo id ipſum tātuȝ quod eſt dei: ſemp̄ anterius ē: q̄ꝛ id quod infinituȝ in deo ē: ſemper infinitum ſe ſenſus nr̄i recurſui ſubtrahat. Ut ante id quod propriuȝ deo ē: ſemper eſſe: aliquid aliud intētio retroacta non capiat: quia nihil aliud vltra ad intelligendam dei eternitatem procedat: q̄ȝ deum ſemper eſſe ſemper occurrat. Quod igit̄ ⁊ per moyſen de deo ſignificatum: ⁊ p̄ cōmunem ſenſum nihil aliud nobis intelligendū permittitur: idipſum vnigenito deo eſſe proprium euangeliſta teſtatur: cum in principio erat verbum: ⁊ cum apud deum hoc erat: ⁊ cum lumen verū: ⁊ cuȝ vnigenitus deus in ſinu patris eſt: ⁊ cum ieſus chriſtus ſuper omnia deus ē. Erat igit̄ atq̄ȝ eſt: quia ab eo eſt qui quod eſt ſemper eſt. Ab eo autem eſſe: ideſt ex patre eſſe: natiuitas eſt. Eſſe aūt ſemper ab eo: qui eſt ſemper: eternitas eſt. Eternitas vero nō ex ſe: ſed ex eterno. Ex eterno aūt nihil aliō q̄ȝ eternuȝ. Quod ſi nō eternū: iā nec pat̄: q̄ generatiōis ē auctor: eternus ē. Qð ſi illi patrē ſemp̄ eſſe: atq̄ȝ huius filiuȝ ſemp̄ eſſe ꝓprium ē: ⁊ in eo quod ē ſignificat̄ eternitas: p̄ id quoq̄ȝ cui quod ē: ꝓpriuȝ ē: propriuȝ eſt ⁊ eternū. Nemini auteȝ dubiuȝ ē quin generatio ſignificet natiuitatē ⁊ natiuitas manentē doceat: nō etiam nō manentem. Porro antē ambigi nō poteſt: neminem qui erat naſci. Nam naſcendi ad cuȝ non proficit cauſa: qui p̄ ſe maneat eternus. Sed vnigenitus deus: qui ⁊ dei ſapientia ⁊ dei virtus ⁊ verbum ē: cum natus ſit: p̄rem teſtatur auctorem. Cum ex manente natus ē non eſt natus ex nihilo. Et cum ante tempora eterna natus: omnem ſenſum neceſſe ē na

ante ſecula fundari: anterior intelligeret eſſe ⁊ creatione ⁊ fundatione. Et hoc ipſum qđ fundata in opera ante ſeculū eſt: ſacramentū creationis oſtēderet. Quia fundatio añ ſeculū ⁊ creatio in viaꝝ initiū atq; opera: poſt ſeculū ſit. Jam vero ne creatio ⁊ fundatio fidē diuine natiuitatis offenderet: ſequit. Priuſq̄ terrā faceret: priuſq; mōtes ſtabiliret: ante omnes colles genuit me. Jā genitus ē ante terrā qui ante ſecula fundatus eſt. Neq; ſolū ante terrā: ſed etiā ante mōtes atq; colles Et in his quidē qꝛ de ſe ſapiētia loquit: plus loquitur q̄ꝫ audit. Omnia eniꝫ quecūq; ad īfinitatis intelligētiam ſignificant: iſtius modi eſſe oportet ne rei cuiq; aut generi ſecūda in tēpore ſint. Ceterū ad eternitatis demonſtrationeꝫ nequaq̄ꝫ tēporalia coaptabunt: qꝛ per id qđ poſteriora ſunt ceteris: ꝑ ſeipſa nō manifeſtāt īfinitatis exordiū: cū tēporale ſortita ſint. Quid eniꝫ magnū eſt vt ante terraꝫ deus dñm chriſtū generaret: cū angelorum origo terre creatiōe reperiat antiquior. Aut cur qui ante terrā genitus diceret: etiam ante montes ⁊ colles manifeſtaret: cū colliū ſignificatio poſt montes ſit: montiū vero intelligētia poſt terrā ſit. Per qđ exiſtimari non pōt idcirco hec eſſe dicta: vt ante montes ⁊ colles ⁊ terrā eſſe intelligeret: q ea que ante terraꝫ ⁊ mōtes ⁊ colles ſunt: īfinitatis ſue eternitate ꝑcelleret. Sꝫ ſenſuꝫ noſtrū ſmo diuinus nō inopē rationis relīqt. Nā cauſaꝫ dicti ꝑ hec que cōſequunt oſtēdit. Deus fecit regiones ⁊ ihabitabilia ⁊ cacumina q̄ habitant ſub celo. Cū pararet celū: erā cū illo ⁊ cū ſecernebat ſuā ſedē. Quando ſuꝑ ventos validas faciebat in ſummo nubes: ⁊ cū certos ponebat fōtes ſub celo: ⁊ cū fortiter faciebat fundamenta terre: ego erā apud illū cōponens. Quis hic tēporuꝫ locus eſt. aut quo ſe extēdere vltra infinitā vnigēiti dei natiuitatē humane itelligētie ſenſus ꝑmittit. Nō eniꝫ ꝑ hec quoꝝ creationē mente cōcipimus: cōprehendi generatō eius poteſt: qui anterior his omnibus eſt. Vt quāuis preſtet in tempore: non tamen infinitus ſit: cui hoc ſolum tributum ſit: vt ante temporalia natus ſit. Nam cuꝫ illa tempora in ſui conſtitutione ſubiaceāt: ille tamen licet anterior his omnibus ſit: non ſit liber a tēpore: quia temporalis horum conſtitutio tēpus natiuitatis eius qui ante ſit natus: oſtendat: dum hoc ipſum ei temporale eſt: qđ temporalibus antefert. Sed dei ſermo: ⁊ vere ſapientie doctrina: que loquitur: perfecta ⁊ abſoluta ſignificat docens ſe non temporalibus eſſe anteriorem: ſed infinitis. Cum eniꝫ prepararetur celum: aderat cum eo. Nunquid celi preparatio deo eſt temporalis. Et res cogitationis motu ſubito in mentem tanquā antea torpidam ſtupentemq; ſubrepſit humanoq; modo fabricandi celi impenſamq; ⁊ inſtrumenta queſiuit. Atqui alius prophete de operationibus domini ſenſus eſt: cum ait. Verbo domini celi firmati ſūt: ⁊ ſpiritu oris eius omnis virtus eorum. Precepto tamē dei celi vt firmarentur eguerunt: nam apparatus ⁊ virtus eorum in hac imperturbate iſtitutionis ſue firmitate: non de temperatiōe alicuius ⁊ permixtione materie ſed ex ſpiritu diuini oris exiſtit. Quid ergo eſt preparanti deo celum: genitam ab eo adeſſe ſapientiam: cum neq; creatio celi ex preparatione cōſiſtat neq; nature dei ſit: in apparatu eum cogitādi operis commorari. Nihil enim non ſemper cum deo fuit: quicquid in rebus eſt. Que ⁊ ſi ad creationem ſui cepta ſunt: non ſunt tamē ad dei vel preſcientiā vel poteſtatem inchoata. Et teſtis eſt nobis propheta dicens. Deus qui feciſti oīa que futura ſunt. Que enim futura ſunt: licet in eo quod creanda ſunt: adhuc fient: deo tamē: cui in creandis rebus nihil nouuꝫ ac recēs eſt iam facta ſunt. Dum ⁊ tēporum diſpēſatio eſt: vt creentur: ⁊ iā in diuine virtutis ⁊ preſcientie efficientia ſint creata. Et idcirco nunc ſapientia nataꝫ ſe ante ſecula docens: anterioreꝫ ſe nō ſolum ijs que creata ſunt docet: ſed eternis coeternā. Preparatiōis ſcilicet celi ⁊ diſcretionis ſedis dei. Non enim tum diſcreta ſedes eſt: cuꝫ effecta eſt: quia aliud eſt diſcerni ſedē aliud cōponi. Neq; tum paratuꝫ celuꝫ eſt: cum preparatuꝫ eſt. Nō erat apud preparanteꝫ ⁊ diſcernētē. Poſt vero componebat cum parante: eternitatem ſuam: cum preparanti adeſt: ⁊ miniſterium: quando cum parāte componit: oſtēdens. Jdcirco nunc etiam ante terraꝫ ⁊ mōtes ⁊ colles genitaꝫ eſſe dixit: q̄ ⁊ preparatiōi celi affuiſſe ſe doceret: vt hec iam cum prepararetur celum: penes deum facte eſſe ꝑ id qđ nihil deo nouū eſt demōſtraret. Perpetua eniꝫ ⁊ eterna rerum creandaruꝫ eſt prepara-

tio: neq; ptibus cogitatõu; vniuerſitatꝭ hui⁹
corpus effectũ eſt. Ut primũ ꝺ̄ celo ſit cogita/
tum: tum poſtea terre cura ꝛ tractat⁹ deum in
ierit: cogitatũq; p ſingula ſit. Ut primũ ĩ pla
niciem diffũderet: deinde poſtea meliori cõſi
lio mõtibus eleuaret: rurſum aũt etiã collib⁹
variaret: q̄rto deinde hitabilis etiã in ipis ca
cuminibus redderet. Prepatumq; celũ ac
ſedes dei ſegregaret: ventorũq; exhalatiões
nubes in ſummo valide cõtineret. Tũ deide
certi ſub celo fontes mearẽt: ac poſtremo fun
damẽtis terra fortoꝛib⁹ cõfirmaret. Singu/
lis eni his oĩbus anterioꝛẽ ſe ſapiẽtia eſſe ꝓfi
tet. Sꝫ cum oĩa p deũ que ſub celo ſunt: facta
ſunt: ꝛ cõponẽdo celo xp̄s affuerit: ꝛ ipaꝫ pre
parati celi p̄ueniat eternitatem: nõ patitur h̄
exiſtimari in deo minutarũ rerũ pticulatas co
gitatões: q2 ois hoꝝ p̄paratio deo ẽ coetna.
Nã tametſi habeat diſpẽſatõem ſui ſecũdum
moyſen firmamẽti ſolidatio: aride nudatio:
maris cõgregatio: aſtroꝝ cõſtitutio: aquaruꝫ
terre que in eijciẽdis ex ſe aĩantibus genera/
tio: nõ tamẽ celi terre ceterũq; elemẽtoꝝ crea
tio leui ſaltem momẽto opatiõis diſcernit: q2
coꝝ p̄paratio equabili penes deũ etnitatꝭ infi
nitate ꝯſtiterat. His igit̃ ĩfinitis ꝛ etnis ĩ deo
xp̄s cũ adeſſꝫ: ſolã nobis natiuitatꝭ ſue pmiſ
ſit cõſcientiã: vt quã tñ ad fidẽ ꝓficeret dei in
tellect⁹: tñ valerꝫ ad ſuſceptã religiõeꝫ cogni
ta natiuitatis etnitas: q2 ex eo q etnus ẽ patre
nec ratio nec ſenſus admittat: niſi coetnuꝫ fi
lium p̄dicari. Sed creationis nomen nos ꝛ
ꝓfeſſio mouet. Moueat ſane nomen creatio
nis: ſi nõ natiuitas ante ſecula: ꝛ creatio initi
um viaꝝ dei ꝛ in opera pꝛedicatur. Non eni
poteſt natiuitas pro creatiõe accipi: cũ natiui
tas ante cauſam ſit: creatio vᵒ p cauſam. An
te pꝛeparationeꝫ eniꝫ celi erat ꝛ añ ſecula fun
data: que initiũ viaꝝ dei ꝛ in opera ẽ creata.
Aut nunquid eiuſdem intelligentie eſt initiũ
viarũ ꝛ in opera creari: ꝛ naſci ante omnia.
quoꝛũ vnum habet tẽpus in geſtis: aliud ve
ro intẽpoꝛaleꝫ intelligentiaꝫ ꝯtinet. Aut foꝛ
te velis id quod in opera creatur: ita intelligi
opoꝛtere: vt propter opera ſit creat⁹: ideſt vt
xp̄us cauſa efficiendoꝛum operum ſit creat⁹:
vt ipſe ſeruus potius ꝛ operatoꝛ mũdi mane
ret: nõ gloꝛie natus eſſet: ꝛ ad miniſteriũ effi
ciẽdi ſeculi crearet: nõ etiã ſemp fili⁹ dilectio
nis ꝛ rex ſeculoꝝ exiſteret. Sꝫ quãq; huc im
piſſimũ ſenſuꝫ tuũ itelligẽtia cõis extinguaꝫ:
q2 aliꝺ̄ ſit initiũ viaꝝ dei ꝛ nõ opa creari: aliꝺ̄
añ ſecula naſci: tñ hic idẽ loc⁹ ne ꝓpter opatõ
nẽ mũdi deũ xp̄m creatũ eſſe mẽtireris occur
rit: cũ deũ patrẽ effectoꝛẽ atq; opatoꝛẽ vniuer
ſitatꝭ oſtẽdit. Tuto id qdẽ: q2 ei q pararet oĩa
adeſſet ipe cõponẽs. Sꝫ cũ ſcriptura oĩs cre
atoꝛẽ mũdi dñm ieſuꝫ xp̄m eẽt locutura: nũc
tñ ſapientia ad denegandã ipietatis occaſiõeꝫ
ꝛ fabꝛicatoꝛẽ mũdi deũ patrẽ ꝓfeſſa eſt: neq;
ſe fabricãti deo docuit abfuiſſe. Quippe cuꝫ
adeſſet etiã p̄parãti: ꝛ cũ pat̃ pararet: ꝛ ſapien
tia cũ parãte cõponeret: adeſſetq; parãti: p id
ipm vtrunq; cõplexa eſt: ne ꝓpteꝛ opa creata
eſſe itelligeret q̄ eterne p̄parationi futuroꝛuꝫ
opeꝝ affuiſſet: neq; ſcripturã mẽdacẽ ꝯſtitue
ret q2 cũ parente cõponeret. Sꝫ tandẽ doctri
ne catholice reuelatiõe qd ſit xp̄m initiũ viaꝝ
dei ꝛ in opa creatũ eſſe ĩ p̄ncipio: heretice co
gnoſce: ꝛ ipſius ſapiẽtie dictis ipie hebetitu/
dinis tue diſce ſtulticiã: cepit eniꝫ ita. Si enñ
ciauero vᵒ vobis q̄ quottidie fiunt memoꝛa
boꝛ ea q̄ a ſeculo ſunt enumerare. nãq; cũ añ
dixiſſet: vos hoĩes obſecro: ꝛ emitto vocem
meã filijs hoium. Intelligite ſimplices aſtu/
tiã: in doctrina aũt coꝛ apponite. Et rurſuꝫ: p
me reges regnãt: ꝛ potẽtes ſciũt iuſticiã: per
me p̄ncipes magnificãt: ꝛ tyrãni p me tenẽt
terrã. Et rurſuꝫ. In vijs eqtatis ãbulo: ꝛ in
ter medias ſemitas iuſticie cõuerſoꝛ: vt diui/
dã diligẽtib⁹ me ſubſtãtiã ꝛ theſauros coꝝ ĩ
plcã bonis. Quottidianũ opus ſuũ ſapientia
nõ tacet: ꝛ p̄mũ vniuerſos obſecrans monet
ꝛ ſimplices itelligere aſtutiã: et indoctos coꝛ
apponere: vt vᵒ boꝛũ diſtictas diſcretaſq; vir
tutes vehemẽs ac diligẽs lectoꝛ expenderet.
Suis itaq; modis ſuis ꝯſtitutõib⁹ vniuerſa
agi itelligi laudari teneri docet: ꝛ intra ſe re/
gna regũ ꝛ potentiũ prudentiã ꝛ p̄ncipiũ ſa/
meſa opa: ꝛ ius terrã obtinentiũ tyrãnoꝝ cõ
tineri oſtẽdit. Se quoq; nõ admiſceri inigta
tibus: vel iniuſticijs itereſſe. Et hoc ob id vt
vniuerſis eqtatis ac iuſticie opib⁹ itercedẽn
do diligentib⁹ ſe: eternoꝝ boñoꝝ ꝛ incoꝛru/
ptoꝝ theſauroꝝ opulentiã ſubminiſtret. Er
go ea ſe q̄ quottidie fiũt: enarraturã pꝛofeſſa
memoꝛẽ ſe quoq; ad enumerãda ea q̄ a ſecu
lo ſunt pollicet. Et nũc qs hebetitudinis ſen
ſus eſt: ea que a ſeculo cõmemoꝛata ſunt: qꝺ̄
ante ſecula geſta ſint exiſtimare. q2 in ijs q̄ a

ſeculo ſunt: opus omne poſt ſeculũ eſt. At ve
ro que ante ſeculum ſunt: preueniunt ſeculi a
ſe poſterioris cõſtitutionem. Memorem ſe
itaq̃ ad dicenda ea que a ſeculo ſunt profeſſa
ſapientia ait. Dominus creauit me initiũ via
rum ſuarũ: in opera ſua. Rerum itaq̃ a ſecu
lo geſtarum ſignificatio iſta eſt. Neq̃ gene
rationis ante ſecula predicat initiũ: ſed diſpẽ
ſationis a ſeculo inite doctrina eſt. Et querẽ
dum eſt quid ſit natũ ante ſecula deũ: rurſum
initium viarũ dei ⁊ in opa creari: q: vbi ante
ſeculũ eſt natiuitas: illic infinite generatiõis
eternitas eſt. Ubi vero a ſeculo eſt creatio ea
demq̃ in vias dei atq̃ in opera eius oſtẽdit
illic operibus ac vijs cauſa creationis aptata
eſt. Ac primum quia xp̃s ſapientia eſt: vidẽ
dum eſt: an ipſe ſit initiũ operũ vie dei. Nec
vt opinor ambigit: ait enim. Ego ſum via ⁊
nemo vadit ad prẽ niſi p me. Uia ẽ dux eũ
tiũ: feſtinantiũ curſus: ignorantium ſecuri
tas: ⁊ quedã neſcitarũ ac deſideratarũ rerũ ma
giſtra. Ergo in viarũ initium ⁊ in opera dei
creat: quia ⁊ via eſt ⁊ deducit ad patrẽ. Sꝫ
creationis huius que a ſeculis eſt: ratio que
renda eſt. Nã vltime diſpenſatiõis ſacramẽ
tum eſt: quod etiã creatus in corpore: viã ſe
dei operũ eſt profeſſus. Creatus autẽ eſt in
vias dei a ſeculo cũ ad cõſpicabilem ſpeciem
ſubditus creature habitũ creatiõis aſſumpſit
Uideamus itaq̃ in q̃s dei vias ⁊ in que dei
opera a ſeculis creata ſit nata ãte ſecula ex deo
ſapientia. Uocẽ deambulantis in paradiſo
adam audiuit. Putaſne deambulãtis inceſ
ſum niſi in ſpecie aſſumpte creationis auditũ
vt in aliqua creatione cõſiſteret: qui in ambu
lans fuerit auditus. Non requiro qualis ad
cain ⁊ abel ⁊ noe locutus ſit: ⁊ bñdicẽs quo
q̃ enoch qualis affuerit. Angel⁹ ad agar loq
tur: ⁊ vtiq̃ idem deus eſt. Nunquid ſpeciei
eiuſdẽ eſt: cũ angelus videt: cũ eſt in ea natu
ra qua deus eſt. Certe ſpecies angeli oſtẽdit
vbi poſtea dei natura memorat. Sed qđ de
angelo dicam. Homo ad abrahã venit. nũ
quid ſecundum hoiem in creatiõis iſtius ha
bitu chriſtus talis aſiſtit: q̃lis ⁊ deus ẽ. Sed
homo loquit ⁊ corpore aſiſtit ⁊ cibo alit: veꝝ
deus adorat. Certe qui ante angelus: nunc
etiam homo eſt: ne naturalem hãc eſſe dei ſa
pientiã diuerſitas huius ipſius aſſumpte cre
tionis pateret intelligi. Adeſt aũt ad iacob ẽt
vſq̃ ad lucte cõplexũ in habitu hũano: ⁊ mã
nũ cõſerit: ⁊ mẽbris nitit: ⁊ lateribus inflecti
tur ⁊ in omni motu noſtro inceſſuq̃ ꝯſiſtit.
Sed idẽ poſtea ⁊ moyſi eſſe ignis oſtendit:
vt nature create tñ potius ad ſpeciẽ q̃ʒ ad ſub
ſtãtiã nature fidẽ diſceres. Habuit tuʒ in ſe
poteſtatẽ ꝯflagrãdi nec tñ naturalẽ ſuſcipiẽs
vrendi neceſſitatẽ: q: ſine rubi damno cõfla
gratio ignis apparuit. Curre p tẽpora ⁊ in
tellige qualis viſus ſit: vel ieſu naue nominis
ſui prophete: vel iſaie etiaʒ cũ euãgelico teſti
monio viſum predicãti: vel ezechieli vſq̃ ad
ꝯſciam reſurrectiõis aſſũpto: vel danieli ho
minis filiũ in eternoꝝ ſeculoꝝ ſempiternita
te ꝯfitẽti: ⁊ ceteris alijs q̄bus ſe in habitu va
rie creatiõis igeſſit in vijs dei ⁊ in opa dei ad
cognitionẽ ſcilicet dei ⁊ noſtre eternitatis pro
fectũ. Quid hic nũc hec humane ſalutis diſpẽ
ſatio tã impiã eterne natiuitatis ꝯtumeliã mo
lit. Creatio iſta a ſeculis eſt. Ceteꝝ ante ſecu
la: infinita natiuitas eſt. Uiʒ ſane nos dictis
afferre ꝯtẽde: ſi ꝓpheta ſi dñs ſi ap̄lus ſi ſer
mo vllus ad diuinitatis eterne natiuitatẽ: cre
ature rettulit nomẽ. In his eniʒ oĩbus deus
qui ignis cõſumẽs ẽ: ita creatus eſt: vt crea
tionẽ ea virtute qua aſſumpſit abſumeret po
tẽs abolere rurſuʒ qđ tñ ad cãm ꝯteplatiõis
exiſteret. Beatã aũt illã ⁊ verã ꝯcepte intra
virginẽ carnis natiuitatẽ quantũ creature no
ſtre ⁊ natura ⁊ ſpẽs naſcebat: creaturã ⁊ fa
cturã ap̄lus nominauit. Et certe cũ eo vere
ſm hoiem natiuitatis hoc nomẽ ẽ: cũ ait. At
vbi venit adipletio tpis: miſit deus filiũ ſuuʒ
factũ de muliere: factũ ſub lege: vt eos q ſub
lege erãt redimeret: vt adoptionẽ filioꝝ cõſe
queremur. Filius itaq̃ ſuus eſt: q eſt in ho
mine: ⁊ ex hoie factura. Neq̃ factura tñ: ſed
etiã creatura: vt dicit. Sicut eſt veritas in ie
ſu: deponere vos ſm priorẽ ꝯuerſationẽ ve
terẽ hoiem: eũ qui corrumpit ſm cõcupiſcen
tias eius deceptionis. Innouamini aũt ſpi
ritu ſenſus veſtri: ⁊ induite nouũ hoiem euʒ
q ſecundũ deũ creatus eſt. Induendus itaq̃
nouus ille homo eſt: q ſm deuʒ creatus eſt.
Qui eniʒ erat filius dei: natus erat ⁊ fili⁹ ho
minis: q: non diuinitatis erat natiuitas: ſed
creatura carnis ſignificationẽ ſui generis ac
cepit. Nouus homo ſm natũ ante ſecula deũ
creatus. Et cũ ſm deũ homo nouus creatus
eſſet oſtẽdit hec adiciẽs: in iuſticia ⁊ ſanctita

te ⁊ veritate. Dolus eniꝫ in illo non fuit. Et
factus ē nobis iuſticia ⁊ ſanctificatio ⁊ ipſe ē
veritas. Nūc ḡ chriſtū qui ẜm deum nouus
hō creat̄: induimur. Si igit̄ ſapiētia memo/
rē ſe eoꝝ q̄ a ſeculo geſta ſunt dicēs: in ope/
ra dei atq̄ꝫ in vias dei creatā eſſe ſe dixit: atq̄ꝫ
ita creatā vt fundatā ſe ante ſecula doceret: ne
aſſumpte illius varie ac frequent̄ creationis
ſacramentū demutaſſe naturā videret̄: cū fun
dationis firmitas conuellēdi ſtatus nō recipe
ret perturbationē. At vero ne fundatio aliđ
quicq̄ꝫ q̄ꝫ natiuitatē videret̄ oſtēdere: āte oīa
profeſſa eſt eſſe ſe genitā. Nūc vero cur crea
tio ad natiuitatē deputat̄: cum que genita an
te oīa eſt: ipā fundata ante ſecula eſt. Que au
tē fundata ante ſeculū eſt: ea ipſa initiū viarū
dei ⁊ in opera eius creata a ſeculis eſt: vt crea
tio a ſeculis differre intelligeret̄ ab ea que an
te ſecula ⁊ que an̄ vniuerſā natiuitas ē. Non
habet ſaltē īpietas veniā: vt ꝑtendat īpietatꝭ
errorē. Nāq̄ꝫ ⁊ ſi infirmitas intelligētie ſen/
ſum irreligioſe opinionis īpediret: ne nunc
que creationis proprietas eſſet cōſequi poſſet
tn̄ vel ſecundū apoſtoli dictum facturaꝫ vere
natiuitati deputantē: creationē quoq̄ꝫ ⁊ ſi in/
docte tamē nō impie ad generationis fidē ꝓ
ficere oportere exiſtimare debuerat. Apl̄us
eniꝫ videt̄ vnius ex vno natiuitatē ideſt deū
ex virgine ſine paſſionū humanarū conceptu
ꝑdicatur⁹: nō extra rationē factū de muliere
locutus eſſe: quē natū ſciebat frequenterq̄ꝫ di
xiſſet: vt ⁊ natiuitas veritatē generatiōis oſn̄
dēt: ⁊ factura vni⁹ ex vno natiuitatē ꝓſtare
tur. Q2 hūane ꝑmixtiōis ꝯcept facture nom̄
excederet: cū factus eſſe ex virgine diceret̄: q
natus magis eſſe nō āmbigebat̄. Ac vide tu q̄ꝫ
ſis īpius o heretice: creatū ieſuꝫ xp̄m poti⁹ ex
deo q̄ꝫ natū eē ẜmo nullus aut ꝓpheticus aut
euāgelicus aut apl̄icus ē locut⁹. At v̄o nati
uitatē negas ⁊ affirmas creaturam: nō ẜm ſi
gnificatiōeꝫ apl̄i factū eſſe dicētis: ne nat⁹ eē
āmbigeret̄ vnus ex vno: ſꝫ ad ipiſſimū ſenſuꝫ
ne deus naturali natiuitate ſubſiſteret: cū cre
atura poti⁹ ex nihilo ſubſtitiſſet. Hoc ꝑmū i
felicis mētis tue virus eſt: nō natiuitatē etiaꝫ
creaturā noīare: ſed pro natiuitate fidē crea/
tioni aptare. Quāq̄ꝫ id qdē īopis īgenij eēt:
ſed tn̄ nō admodū irreligioſi creatum idcirco
dixiſſe: vt īpaſſibilis ex deo tanq̄ꝫ vnius ex
vno natiuitas noſceret̄: Sed nihil hoꝝ con/

ſtans atq̄ꝫ apl̄ica fides patit̄. Scit eniꝫ ī q̄a
diſpēſatione tp̄is xp̄s creatus: ⁊ in qua tēpo
rū eternitate ſit natus. Natus aūt ex deo de⁹
eſt: vt in eo vere natiuitatis ⁊ ꝑfecte genera/
tionis ⁊ nō āmbigua diuinitas eſt. Nihil eniꝫ
in rebus dei niſi natū eternumq̄ꝫ cōfitemur.
Natū aūt nō poſt aliqd: ſed ante oīa: vt nati/
uitas tn̄ teſtet̄ auctorē: nō ꝑpoſterū aliqd in
ſe ab auctore ſignificet. Et qdē cōfeſſione cō
muni: ſecūda qdē ab auctore natiuitas eſt: q2
ex deo eſt: nō tn̄ ſeparabilis ab auctore: q2 in
quātū ſenſus noſter intelligentiā tentabit ex/
cedere: in tn̄ neceſſe eſt etiaꝫ generatio exce/
dat. Solus itaq̄ꝫ hic pius de deo ſermo eſt.
Scire patreꝫ: ⁊ cū eo eū qui ex deo eſt filius.
Neq̄ꝫ ſane aliud de deo preterq̄ꝫ patrē eū eē
vnigeniti dei ⁊ creatoris docemur. Vltra ſe
itaq̄ꝫ infirmitas humana nō tēdat: ⁊ loquat̄
hoc ſolū: in quo ſolo ei ſalus eſt. Ante carnis
ſacramentū in dn̄o ieſu xp̄o hoc ſe ſemꝑ ſcire
qđ natus eſt. Ego quidē in quantū mihi a te
hoc ſpiritu vigebo ſancte pater oīpotens de
us: vt eternū te deū: ita eternū ⁊ patrē cōfite/
bor. Neq̄ꝫ in id vnq̄ꝫ ſtulticie atq̄ꝫ īpietatis
erūpā vt oīpotētie tue ſacramētorūq̄ꝫ arbitrū
hūc īfirmitatis mee ſenſuꝫ vltra īfinitatis tue
religioſaꝫ opinionē ⁊ ſignificatā mihi eterni
tatis fidē erigā: vt te aliqn̄ ſine ſapientia ⁊ vir
tute ⁊ v̄bo tuo vnigenito tuo: deo dn̄o meo
ieſu xp̄o fuiſſe ꝑfiniā. Nō eniꝫ ꝑiudicat de te
ſenſui meo nature nr̄e īfirm⁹ īperfectuſq̄ꝫ ſer
mo: vt fidē itra ſilētiū ſtrāgulet eloquēdi ino
pia. Nāq̄ꝫ cū v̄bū ⁊ ſapiētia ⁊ v̄t⁹ ī nobis ī
terioris mot⁹ nr̄i opus nr̄m ſit: tecū tn̄ ꝑfecti
dei q̄ ⁊ v̄bū tuū ⁊ ſapiētia ⁊ v̄tus ē: abſoluta
generatio ē: vt īſeparabilis ſemꝑ a te ſit: q in
his eternarū ꝓprietatū t̄ ꝫ noībus ex te nat⁹
oſtēdit̄. Natus aūt ita vt nihil aliud q̄ꝫ te ſibi
ſignificet auctorē. Nō ēt fidē īfirmitatꝭ amit
tat: ꝑ id qđ ante tp̄a eterna natus eſſe memo
rat̄. Multa eniꝫ iſtius modi in reb⁹ hūanis
ꝑſtitiſti quoꝝ cū cauſa ignorat̄: effectus tn̄ nō
neſcit̄. Et religioſa ē fides vbi ē etiā natura/
lis īſcitia. Nā cū erexi ī celū tuū hos luminis
mei īfirmos oculos: nihil aliđ eē q̄ꝫ celū tuū
credidi: hos eni aſtriferos ī eo circulos: ⁊ an
nuos recurſus ⁊ virgilias ⁊ ſeptētrionē ⁊ lu
ciferū diuerſa miniſteriorū ſortitos officia cō
ſpiciens: deū te in his quoꝝ ī intelligentiā nō
cōplector intelligo. Cū vero mirabiles elatio

ſces maris tui vidi: nō ſolū aquaꝝ origine ʒ: ſed nec motū dimēſe huius viciſſitudis aſſe/ cutus: fidē tñ ratōis mihi iperſpicabilis licet apphēdens: in his te quoqʒ que ignoro non neſcio. Iā vero cū ī terras mente couertor que occultarū virtute cauſarū: ſata oia ſuſce/ pta diſſoluūt: diſſoluta viuificant: viuificatā multiplicāt multiplicata confirmant: nihil in his repperiri: que intelligere ſenſu meo poſ/ ſē: ſed ignoratiōis mee hebetudo ad itelligē dū te ꝓſecit: dū famulātꝰ mihi nature iperitꝰ vſu te tm̄ mee vtilitatis intelligo. Ipſum me quoqʒ neſciēs ita ſentio: vt te magis eo quod mei ſuʒ ignarꝰ admirer. Nā hūc diiudicātis mētis mee aut motū aut rationē: aut vitaʒ: ⁊ nō intelligēs ſentio: ⁊ ſentiēs tibi debeo: cui vltra intelligentiā naturalis exordij: ſenſum nature oblectātis ipartias: ⁊ cū te me ignorāſ itelligā: ⁊ intelligens venerer: nec ego i tuis rebus fidē oīpotentie tue laxabo q2 neſciā: vt ſenſus meus originē pmogeniti tui occupet ⁊ ſibi ſubdat: ⁊ aliqd in me ſit: qd̄ ego vltra ⁊ creatorē ⁊ deū meū tēdā. Natiuitas eius an te eterna tēpora eſt. Si aliqd in rebus eſt qd̄ anteuenit eternitatē: erit aliqd ꝓfecto qd̄ ſen ſum eternitatis excedat. Tua enim res eſt: ⁊ vnigenitus tuus eſt. Nō portio: nō ꝓtenſio nō ſm̄ efficientiarū opinionē nomē aliquod inane: ſʒ filius. Filius ex te deo prē deus ve rus: ⁊ a te nature tue veritate genitus. Poſt te ita cōfitendus: vt tecuʒ: q2 eterne originis fac es autor eternus. naʒ dū a te eſt: ſecūdus a te eſt. Dū vero tuus eſt: nō ſeparādus a te eſt. Quia nec ſine tuo fuiſſe cōfitēdus aliqñ es: ne aut iperfectꝰ ſine generatiōe arguarꝭ. Atqʒ tm̄ ad id tm̄ natiuitas ꝓficit etna: vt ge niti ante eterna tēpora ex te filij prēm te ſcia/ mus eternū. Et mihi qdeʒ pat eſt h̄: fidei me ac voti officio dñm ⁊ deū meū vnigenitū tuū xp̄m ieſuʒ creaturā negare. Huius ego no/ minis ꝯſortiū ne in ſancto qdē ſpiritu tuo pa/ tiar ex te ꝓfecto ⁊ p euʒ miſſo. Magna eniʒ mihi erga res tuas religio eſt. neqʒ q2 te ſolū inaſcibilē: ⁊ vnigenitū ex te natū ſciēs. geni/ tū tñ ſpm̄ſcm̄ nō dicturus ſiʒ: dicā vnqʒ crea tū. Huius ḡ dicti qd̄ mihi cū ceteris a te ſub ſtituitꝭ cōe eſt: ptendiſti ſenſui meo ꝯtumeliā Profunda tua ſpūſſcūs tuus ſm̄ aplm̄ ſcru tatꝭ ⁊ nouit. Et īterpellator ꝓ me tuꝰ ienarra bilia a me tibi loquitꝭ. Et ego nature ſue ex te p vnitā tuā manētis potētiā creatōis noīe nō mō eloqr: ſʒ iſamabo. nulla te niſi res tua pe netrat: nec ꝓfundū imēſe maieſtatis tue: pe/ grine aliene a te vtutis cā metitꝭ. Tuū eſt qc/ qd te init. neqʒ alienū a te eſt: qcqd vtute ſcru tātis ieſt. Mihi aūt ienarrabilis ē: cuius ꝓ me mihi inenarrabiles ſunt loq̄le. nā i eo qd̄ ñ eterna tēpora vnigenitus tuꝰ eſt: ceſſante oī ābiguitate ſmonis: atqʒ itelligētie difficul tate: ſolū qd̄ natus eſt manet: ita qd̄ ex te p eū ſanctus ſpūs tuus eſt: ⁊ ſi ſenſu qdē nō perci piā: ſʒ tñ ꝯſcientia. In ſpiritualibꝰ eniʒ rebꝰ tuis hebeſſuʒ: vnigenito tuo docēte. nō mire ris qd̄ dixeriʒ tibi: oportet vos naſci denuo. Spūs vbi vult ſpirat: ⁊ vocē eiꝰ audis: ⁊ nō ſcis vñ veniat ⁊ quo eat. Sic eſt oīs q natus ē aq̄ ⁊ ſpirituſcō. Regeneratiōis mee fidem obtinēs neſcio. Et qd̄ ignoro: iā teneo. Si/ ne ſenſu eni meo renaſcor cū efficiētia naſcē/ di. Modus aūt ſpiritu nullus eſt loquēti cuʒ velit: qd̄ velit: vbi velit: ⁊ cuius adeūtis atqʒ abeūtis cā ſub aſſiſtētis lʒ ꝯſciētia neſciatꝭ hu ius naturā iter creaturas referaʒ: ⁊ originis ſue diffinitōe moderabor. O ia qdē facta p fi liū q apd̄ te deū in pncipio erat deus vbū: Io hānes tuus loquitꝭ. Sʒ creata oia in eo in ce lis ⁊ in tra viſibilia ⁊ iuiſibilia paulꝰ enume rat. Et cū vniuerſa in xp̄o ⁊ p xp̄ʒ creata me moraret: de ſpūſcō ſufficientē ſibi ſignificatio nē cā exiſtimauit: qd̄ hūc ſpūm tuū diceret. cū his ḡ ꝓprie electis tibi viris hec ita ſentiā: ⁊ ſic nihil aliđ vltra ſenſū itelligētie mee ſʒ eos de vnigēito dicā q̄ʒ eſſe natū: ita qq̄ʒ vltra ige nij hūani opiōeʒ: ſm̄ eos nihil aliđ de ſcō ſpi ritu tuo loqr q̄ʒ ſpiritū tuū eē. neqʒ ſit mihi i/ utilis pugna vboꝝ: ſʒ incūctātis fidei ꝯſtās ꝓfeſſio. Cōſerua oro hāc fidei mee icōtami/ natā religiōeʒ: ⁊ vſqʒ ad exceſſum ſpūs mei dona mihi hāc ꝯſciētie mee vocē. vt qd̄ in re generationis meo ſymbolo baptizatꝰ in prē ⁊ filio ⁊ ſpūſcō ꝓfeſſus ſuʒ: ſemp obtineam. Patrē ſcilicet te nr̄m: filiū tuū vna tecū ado rē: ⁊ ſcm̄ ſpiritū tuū q ex te p vnigenitū tuū ē ꝓmerear. Q2 mihi idoneꝰ ad fidē teſtis eſt dicens pat oīa mea tua ſunt: ⁊ tua mea: dñs meus ieſus xp̄s manens i te ⁊ ex te ⁊ apd̄ te ſemp deꝰ: q eſt bñdictꝰ i ſecula ſcl'oꝝ. Amen.

Explicit liber duodecimꝰ beati Hilarij epi/ ſcopi de trinitate.

cersem/WFH
4x7. c/gws 11/59

16575.